J.220
N.J.

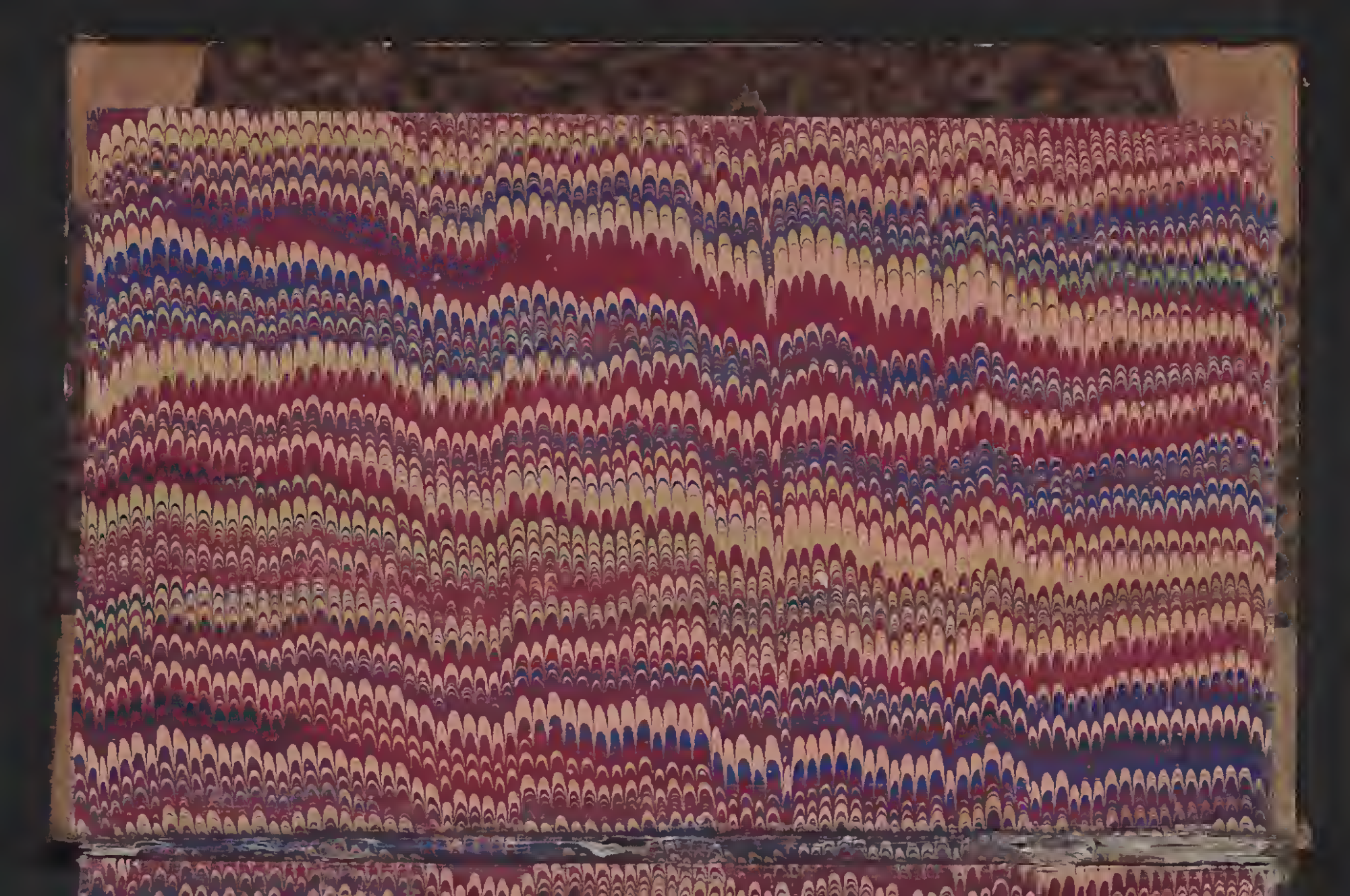

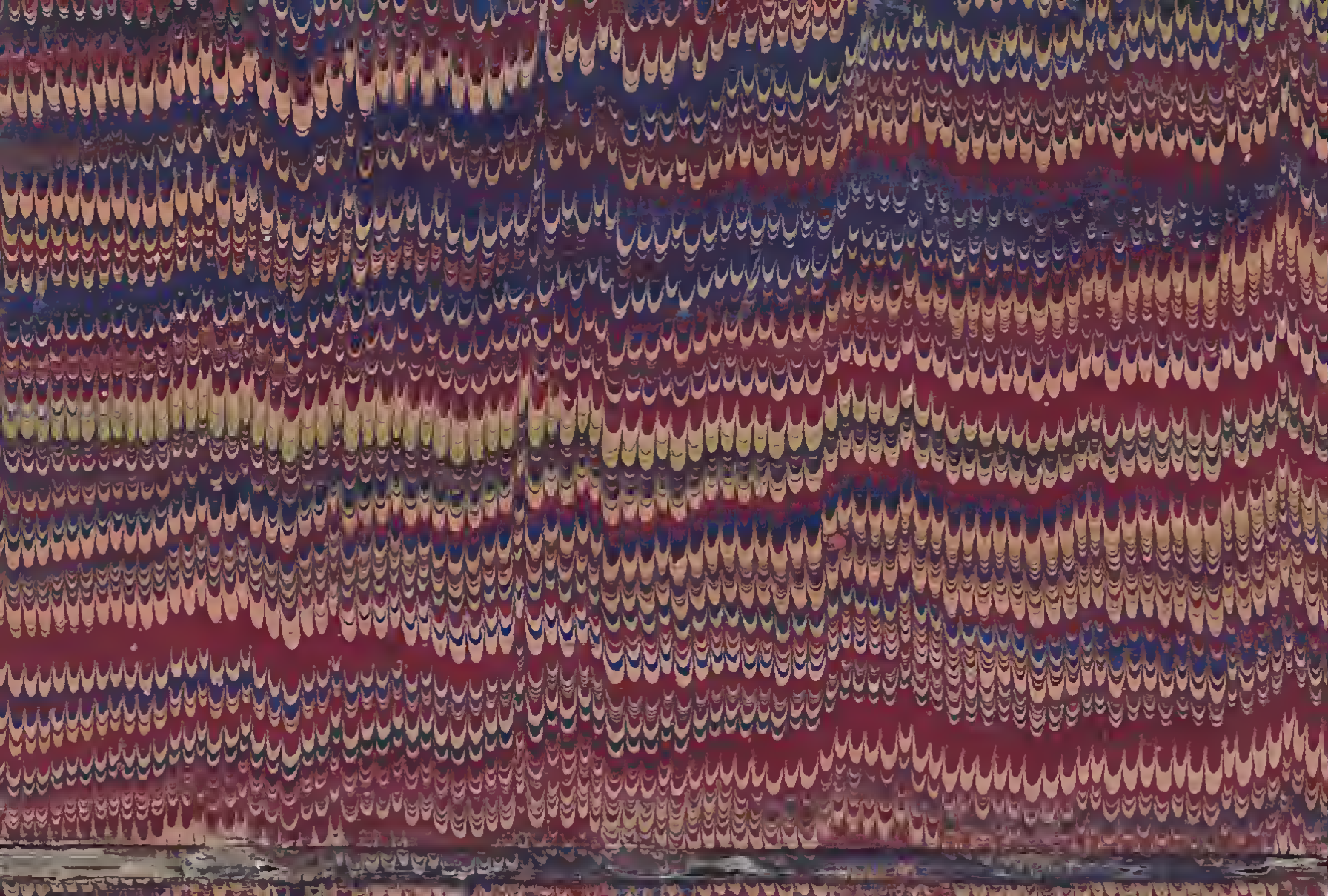

Það

Nyia Testamentum/ a Islendsku

Yfer sied og lesid/ epter þm riettustu Utleggingum sem til haþa þeingist.

Matth. 17.

Þesse er minn Elskulegur Sonur/ a huorium jeg hef alla Þocknan/ Honum skulu þier hlyda.

Prentad a Holum j Hialltadal

ANNO

M. DC. IX.

Formale yfer hid Nyia Testamentum/D. Marth. Luth.

Vad være riettast z tilhey relegast þ þsse Bok vtgeinge an nockurs Formala eda vnder nockru añarligu Nafne/eñ þær de helldr sitt heite z eigenliga Ordrædu/þt þyrer marghattadar vt skyringar z ymisligar Forkolz eru christiña Mana Nugskot nu so langt komen/ad naligana vita Meñ eige/huad Euangelium/eda Logmal/nytt eda gamallt Testamentum kallast/af þui krefr naudsyn til/ad samsetia eiñ Formala z Vnderuisan nockra ad giora/ huar mz hinn einfallde z Olærde mætte vndervisst þa z leidast þra fyrnu þornum ovana a riettan Veg/z vita huad hñ sk hallda af þssare Bok/so hñ leitade þ vngra Bodorda nie logmals/ er hñ skylde leita Euangelij z Guds nadarsamligra Fyrerheita.

Þa er j þyrstu þ vel vitanlegt/ad sa vãe z su meining er mz ollu aftakãde ad ei sie vtã þisgr Euangelia z tiñ. Gud-

Spiellamen

ſpiallameñ/þ er/ Að ecke ſie Euangeliñ nema það ſem þr þiorer Gudſpiallameñ ſkriþa. So er þ z med ollu þyrerbiodanda. Að nockrer ſkipte Nyia teſtamentis Bokū. j Legales/Hiſtoriales/Prophetales z Sapientiales/þ er j Lagabœkr/Sagnabœkr/ j Spadoms bœkr z Vijſindabœkr/meinãde þar mz að ſãlijkia hyð Nyia Teſtamented þui hinu gamla/ Helldr er þ þaſtliga halldande/að lijka ſo ſem það gamla Teſtamented kallaſt ein Bok/ j huorre Guds Logmal z Bodord eru ſkriþud/þar mz z eirnen giorningar bœde þra ra ſem þau haþa hallded z ecke hallded/ So er z þ Nyia Teſtamentid ein Bok j huorre Euangeliū z Guds Fyrer[illegible]u vppſkriþud/jaþnþramt Giorningū bœde þra ſem þm haþa truad og hiña ſem þm haþa ecke truad. Gamle Teſtams ted. Nyia Teſtamenti ed.

Þuiad Euangeliū er eitt griſkt Ord/ z merker a Norrœnu gledeligã Bodſkap god Nymœle/Liuþlig Tijdinde/eitt œſkeligt Sigurvop/vm huort Meñ ſyngia/ſeigia/þagna og glediaſt. Lijka ſo ſem þa ſkiede / þa ed Dauid yþeruañ hiñ mykla Euangelium.

Goltant / þa kom eitt æſkeligt Siguroop z ny Nuggunar tiſdinde vpp a mzal Iſraels ſona/ aþ þui ad þrra hiñ ogurlige Fiandmañ vard yperſtiſgen/eñ þr til Frelſis z Fagnadar leyſter og ſkickader/huar þyrer þr ſungu donzudu z næſta þegner vrdu.

Liſka ſo er nu þtta Guds Euangeliū z nyia Teſtamentum/eiñ þagnad" Bod ſkapr z Tiſdinde/huer ed þyrer Poſtulãna Framburd hlioda vm allan Heim/aþ einū rietlþerdugum Dauid/ſa ed vid Synd/Dauda/z Diobulen bardeſt/ z þiecẽ Sigur/ Sa ſem z eirnen þar med hęþur alla þa ſem j Syndū voru Hertekner/mz Daudanū plagader/z aþ Diobleniū ypperbugader(aan þra verdleiks)endurleyſt/ rietlæta giørt/liſþgad/z ſæla giørt/z til Fridar ſkickad/og Gude heimþærk/huar þyrer þr ſyngia/og Gude þacker giøra/ þagna z ad eiliſþu hñ loþa(eþ þeir trua añars ørugliga/ og ſtadþaſter bliſþa j Trunne.

Soddan Siguroop z huggunar Bod ſkapr/eda Euangeliſkt z gudlig ny Tyd-

inde

lnde/kallast z eitt nytt Testamentū/ aþ þui ad lyka so sem eitt Testamentū er þ nær ad banuæñ Madr skipter synu/þ sem epter hans Dauda skal mz tileinkudū Aur þū skiptast/ lyka so hefr Christur þyrer sitt Lyþlæt bipalad z boded slykt Euangelū epter sin Dauda vt ad bera vm allan Heim/z þar mz ollum þm er trua/til eignar gieped allt sitt Gotz/ Þad er/ sitt Lyþ/med huoriu hñ Daudan vppfuelgde sitt Riettlæte/huar mz hñ Syndernar aþ made/z sitt Hialpræde/þar hñ eilyþa Fyrerdæmning mz yþeruañ. Nu þar sa hin volade Madr/sem j Syndū/Dauda/ og Helusyke er reyrdr/eckert liuþlegra heyrt/ eñ slykan dyrdligan huggunar Bodskap aþ Christe/þui ma hans Hiarta aþ þnstu Rot þagna z vidglediast/eþ hñ truer añ ars ad þ sie Sahlinde.

Euangelīū z nytt Testamentū er eitt og hid sama.

Nu hefr Gud slykre Tru til styrktar/ Þssu synu Euangelio z Nyia Testamente/margþalldliga Fyrerheited/j hinu gāla Testamentenu/þyrer Mun sina Spamaña/epter þui sem Pall Postule seiger Rom. j Cap. Eg er (seiger hñ) vtlesin

Euangelīū þyrer heited þ Spame.

til ad predika Guds Euangelium (hvørtu hún hefr adr þyrerheiked/ þyrer sína Spa mann j heilagre Skrift) ap sínum Syne/ sem þædde er ap Dauids sæde/ z cf. Og so ad vier vtskyrum nockrar þær greiner/ þa var þta þ þyrsta Fyrerheit/ þ s hún sagde til Noggorms sins. Gen. iij. Eg mun Fiandskap setia mille þinn z Konun"/ mille þíns Sædis z hnar sædis/ þ samr sk vitt Nøpud j sundr merid/ z þu mátt þs Nalbeine vmsat veita. Christr er þ Sæ dið þssar" Konu/ sa er Dispulsins høpud (þ er Syndena/ Daudá/ Neluste z all an hns krapt) hefr sudurmared/ þt aan þs sa Sædis þær eingen Maña/ Syndena/ Daudá/ nie Neluste þordast. Item. Gé. xxij. sagde hún til Abrahás/ I þínu Sæ de skulu allar Kynkuisler blessad" verda Christr er þ Abrahás sæde/ seiger Paall post. Gal. iij. Nuer ed blessad hefr all an Neim mz þssu Euangelid/ þui huar s Christr er eige/ þar er eñ su Bsluan s þiell ypper Adá z øll Børn hns/ þa er hún hapde syndgast/ þt aller hlioda sídan Syndu dauda z Neluste eigenliger z sek

Allir hefir mz þ Christi blezadur.

er ad

ad vera. Eſa j giegn Þſſare Boluã blez ar nu Þia hid dyrmæta Euangeliũ alla Verolld/ mz Þui ad Þ openberlega kall" z ſeiger/ Huor hñ truer a Þa Abrahãs ſæde/ſa ſk bleſſadr vera/Þ er/aþ Syndũ Dauda og Nelmyke kuittadur/bliþãde ſo eiliſplega rietklæti/ Sæll og liþande/ſo s ſialþur Chriſtur ſeiger Joh. xi. Huor hñ truer a mig ſa mun alldrei deyia.

Ryked Chriſti

Item/ſo ſagde hñ Þ Dauſd til/ñ Reg xñ. Þa er Hañ ſagde/Eg mun vppuekia Þitt Sæde epter Þig/hñ ſk mier vppbyg gia eitt Hws/z eg mun ad eiliſþu hñs riſ ke ſtadfeſta/Eg vil hñs Fader vera/eñ hñ ſk miñ Sonr vera z ck. Þad er nu riſ kid Chriſti/s Þetta Euangeliũ talar vm huort ad er eitt eiliſþt Riſke/eitt Riſke ri. ettlæteſins/ Sæluhialparin" z Liſþſins/ Þangad koma z(vr herfeckningu z Fiotr um Syndariñar z Daudans)aller Þr er rietta trua/ Þuiliſk Fyrerheit z Guds Euãgelia/ þiñaſt enn vyðar hia Spamoñ um/ſo s Mich. v. ſeiger/Og Þu Bethle hem ert eige hin minſta/bland Þuſunder þuda. Vt aþ Þier ſk mier koma eirn Ner

tuge mins Lyds Israel. Item/Osee xiij
Eg vil þa leysa vt aþ Daudans hende/
þra Daudanū vil eg þa þrelsa. Daude
eg sk vera piñ bane/ Helusste eg sk vera
Euange- þier ein Plaga. Fyrer þui er Euange
lium. lium eige añad eñ ein Predikū aþ Chri
sto Guds z Dauids syne/ s er sañ Gud
z Madr/sa ed þyrer oss hefr med sinum
Dauda z sine Vþprisu/allra Mana syn
der/Dauda z Helusste yþerstiged/ þra s
a hñ trua. Nu þo ad Euangeliū kunne
ad vera stutt edr laung Ordræda/eda kun
ne eirn ad skrifa langort eñ añar þaort/
Sa skrifar langort s ord Christi z marg
ar gisrder z Jardteiknier vtskrifar/ so s
ad gisra þiorer Gudsspiallameñ. Eñ sa
skrifar þ stutt z þaort s ecke kall vm ver
ken eda Gisrder Christi/helldr stuttlega
tilteiknar z keñer/ husrnen hñ hefr þyr
er sin Dauda z vþprisu/Synder/Dauda
z Helusste yþeruñed/þyrer þa s a hñ trua
Men skv So s þeir Postularner Petr z Pall gis
ei gidra ra i synum Pistlum.
aþ Chri-
sto Moy Aþ þui athuga þ vandlega/ad þu gis
sen. rer ei Christ ad Moysē/ mie aþ Euange

lio

lio eina Lꝛgmals bok/ ſ̄ hingad til ſkied hefꝛ/ ꝛ eñ heyreſt j nockrum Formalum hins heilaga Jeronimi/ þt Euangelium krefꝛ eigenlega/ eige vorra Verka þ vier verdū þar þyrer þromer ꝛ ſaluholpn[ᵛ]/ helldꝛ þordæmer þ ſliſk vor verk/ eñ krefꝛur rieſtrar Tru[ᵛ] a Chriſtū/ ad hñ ſtalꝛ hafe þyrer oſſ/ Synder/ Dauda/ og Neluiſke yꝛſervñed/ ꝛ hafe ſo(eige þyrer vorra verka ſaker/ helldꝛ þyrer ſſinar ſtalꝛs giꝛd[ᵛ] ſ̄ er Daude ꝛ pſſna)giꝛt oſſ þroma lifā de ꝛ Saluholpna/ ſo ad vier meigum oſſ tilreikna hñs Dauda og Sigurvinning/ liſka ſ̄ ad þ vꝛre vor eigen Tilverknadꝛ.

Eñ þo ad Chriſtꝛ j Euangelio/ liſka ꝛ eirnen þr Petꝛ ꝛ Paull giefe morg bodord/ ꝛ kieñing[ᵛ]/ vtleggiande ſo Lꝛgmaledo pa ſkulu vꝛr þo þ ad iꝛþnu reikna ollū ꝛdrum verkū ꝛ velgiꝛdum Chriſti/ ꝛ liſka ſ̄ þ er ad vita hñs verk ꝛ giꝛder/ er eñ eige ad vita þ rietta Euangeliū/ þui ad þar aꝛ veiſtu eñ eige ad hñ hafe ſynd Dauda/ ꝛ Diofulen yꝛſervñed/ So er ꝛ eige rieſtelega ſkiled Euangeliū/ þott þu viſer þuiliſk Bodord/ ꝛ ſoddā kieñingar/

þyrr eñ Rodden kemr/ su er so seiger/ad Christr sie þinn eigeñ med sijnu Lijfferne Lærdome/ Verkū/ Lijfplate/ Vppriſu z allt þ hñ er/ hefur giort z formar z megnar.

So staū vier nu ad eige freynger hñ/ helldr hyrliga til sijn ladar/ Þar hñ seig' Sæler eru þier' volader/ og Postularner tijdka z þsse Ord/ Eg amiñe/ eg bid z beide ydr/ þ er þyrer Gudz saker/ edr nockurs konar añars ad bidia/ þ meigū vier allt adar vel sia ad Euangeliū er eingt Log mals bok/ Helldr ein eigenlig Predikā aþ Christi Velgiørningū/ su oss kuñgiørist z til eignar er giefen/ eþ vier truū/ Enn Moyses j sijnū Bokū/ þiar/ freyng'/ slær skielper/ z ogurliga straff'/ þt hñ er Log mals skrifare z þianingarmadr. Þadā kiemr z þ/ ad Rettferdugū er eckert Log mal sett/ epter þui sem Paull Post. seiger/ j. Tim j. aþ þui ad hñ er þyrer Truna riettlætur/ lijfgadr/ z þarfall giørdr Og þarf eige añars vid/ eñ ad auglysa sijka Tru mz nytsamligū godū verkum. Nu huar ed sijk Trua er/ þa þær hun sig eige þolged. Helldr auglyser hun sig/ vt-

Christur ladar og lockar til sijn.

Moyses skielper z hræder

Riettlæt þum er ei Logmal sett.

Truan er ecke idiu laus.

ſpretſāde mz godū verkū/ſaka ꝛ vidurkiēn er ſſka Euangeliū ſyrer Alſyndu/hœttā-de ſſnu Cſſpe ſar vt ſyrer/eꝑ ſørꝑ giørt-iſt/ꝛ allt huad hñ ſtūdar edur giører/ſa dregur hñ ſ til Naungſins nytſemd/og honū til hialp/eige einaſta j ſui ad koma honū til ſuilſkrar Nad/helldr ſaꝑn vel ſtyrkiande hñ mz Gotz/Cſſꝑ ꝛ œru/lſſ ka s ad hñ ſier ad Chriſtr hefr vid ſig gi ørt/epterſylgiāde ſo domū Chriſti. Sat var ꝛ Chriſti Meining ſañ kſſd hñ gaꝑ oſſ j ſkilnad eckert añad Bodord/eñ Kiær leikā/huar aꝑ ad vier ſkylldū peckia huer ier hſis Cœreſueinar ꝛ rieſtruad vœre/ꝛ huerier ei vœre/ſt ſar s Vercken ꝛ kiær-leikuren vtꝑliofa eige/ſar er eingen rieſt Tru/ſar hremmer ꝛ Euangeliū eñ eige ſar er ꝛ Chriſtr eñ eige rieſtleliga ſakadr ſui ſia nu til / ad ſu haga ſier ſo j ſſſ um Nyia Teſtamentis Bokum / ad ſu kuñer ſœr ad leſa a peñan haſt.

Huørt ar ad eru ſœr hell ſtu ꝛ beſ tu Bœkr hins Nyia Teſta mentis.

Aꝑ peſſu ollu(ſem nu ſagt er)ſa kann ſu rieſt ad vrſkurda/ꝛ grein aꝑ ad taka/ huoriar ad beſtar eru/s er einkalega(Jo hañis Enangeliū ꝛ S. Pals Piſtlar/

Sierdeil

Sierdeilis sa sem er til Romuería z hiñ
þyrre Þessurs Pistill) þessar eru riettur
Kiarne z mergr/amedal allra añara Bo
ka hins Nyia testamentis husriar med
rierku œttu þyrstar ad standa. Þui vœre
husriū Christnum mañe þ rad vpptakā
da ad hñ lœse þœr sømu Bœkr yþ' s̄ þyr
st z tijdast/gisrande sier þœr þyrer dagle
gan lesning so alkuñugar/ s̄ sitt daglegt
Braud/ þt j þm þiñr þu eige nœrg ve-
rk nie jardteikna gisrder Christi vppskr
adar/helldr þimr þu j þm næsta meistar
lega vtbreitt/þ ad Truan a Christū yþ
eruinne/Synd/Dauda z Helusste/z gie-
þe oss Lijþrietklœte z Saluhialp/husr ad
er hin sæña Art Guds Euangelij sem þu
hefur addr heyrt.

Þui eþ ad Madr skyllde añars husrs
vid missa/Verka Christi edr Predikunar
emnar/þa er betra Jardteiknæña z verk-
æña a miss ad þara/emn Predikunareñ'
þt verken stoda eige/eñ hans Ord giefa
eilijþt Lijþ/ epter þui z sialþr hñ seiger.
Og aþ þui ad Johannes skriþar þatt aþ
Christi verkum/emn margt vm hñs Pre-

dikanar

dikaner. Enn hiner þriir Euangelistar skriþa margt hñs Verka enn þatt hans Orda/þui er Johañis Euangeliũ þ einka og stærsta rietta Nøþud Euangelium sem langt yþer þa adra þria er þram takanda/og hærra vpphefþianda/liska so ganga og S. Pals og Peturs Pistlar langt þram z vpp yþer þau þriu Euangelia sem Mattheus/ Marcus/og Lucas skriþa.

Enn alls þa er S. Johañis Euangelium z hans hinn þyrste Pistell/z S. Pals Pistlar/ einkanlega sa sem er til Romueria/og til Galatas og Ephesios. so og S. Peturs Pistell hinn þyrre/þar Bækur sem þier viss a Christum/z kienna þier allt þ er þier er þarsælld z þorþa ad vita/þo ad þu sæer alldrei adrar bæk nie heyrder adrar kenningar enn þær þar inne skriþadar standa' Aþ þui er S Jacobs Pistell einn staurgresis Pistill hia þeim/þt hann hefur/nær sngua Euangeliska Art med sier/ sem sidar mun greint verda i ødrum Formæla.

Nuer

Hvör hñ vill rietteliga leſa Guds Ord ⁊ þa heilögu Ritning/hñ ſk ecke leſa hana(ſem marger giöra)ſier til ſkiemtũar ⁊ dægra ſyttingar/ſo ſñ þa Menn leſa Hiſtoriur eda Sögubækr/ei ſk hñ helldr leſa hana ſo ſiñ þær þr odleiks Bækur ſñ ap verallduglig̃ Viſindamẽnum ſkripadar eru/hueriar Menn kuña mz ſkarpleik ſiñar Skynſemie vpp ad grafa ⁊ ſkilia/japnuel þr ſñ ecke eru ap þm heilaga Anda vplyſter/ Helldr huer ſiñ vill mz Auexte ⁊ ſier til gagns vmgãg aſt mz Guds Ord ⁊ heilaga Ritning/⁊ hana rietteliga ſkilia/þeir hlieta ap Aug og Hiarta ad ſnua ſier til Guds þra þui ſiñ Illt er/⁊ bidia vm heilagã Anda/þ Jeſum Chriſtum/⁊ verda ſo þ hñ ⁊ j hñ endliger/vaxa og þroaſt dagliga ſem Guds Börnum hæper j ſönnum ſkilninge Guds heilaga Ords ſo þr mættu þa og þinna Krapt guddomligra Orda/Sælum ſynũ til gagns ⁊ goda/⁊ eilyfrar Sæluhialpar/þt ecke er heilög Ritning ap Gude giepen til ad ſkiemta Eyrĕnum/⁊ Giede ſynu þar mz/helldr til margfalldrar nyt ſemdar añarar/ſo ſñ S. Pæll ſkripar/ 2 Timoth. 3. Ad öll heilög Ritning ap Gude jñgiepen ſie nytſamlig til Lærdoms/til Vmuandanar/til betrunar/til leidrietting̃ar j Rietlætenu/ ſo ad Madurenn chriſten verde algiörder/⁊ til allra godra verka ſkickãligur. Item/ huad hellſt ſkripad er/þ er ſkripad oſſ til Lærdoms/ſo ad vier þ Polenmædc ⁊ Huggũ Ritningariñar hefdũ Vonina/ Til ſoddan halcitrar Nytſñdar ⁊ gagns er Guds heilög Ritning giepen/⁊ þr ed Gud elſka/þr hafa hana hier til/ og þm giefur Gud viſſeliga

ſiñ

ſtu heilaga Anda/ſo þr þa ſkilning hīs heilagra Orda/ꝛ ad þr ecke ad eins ſkilia þau/heldr lifa þr ꝛ breyta epter þīm/j Lifnadenum ꝛ Framűper denu. Þar þ ættu aller gudhrædder Menn/ad tilreida og bwa ſig ſo til Guds Ords og heilagrar Ritningar Leſnings/ad þr giöre þ j Otta Drottins/ꝛ ſañre æſt ꝛ Elſku til hīs heilaga Ords/eñ hlaupa þar ecke til mz ohreinu Hiarta/oþuegnū Hęndū/ſo ſem ecke varde huörnen ꝛ j huada mata Madur les. Þar þ ædur eñ þ Madur tekur til ad leſa heilaga Ritning/þa ætte hñ ad byria þ mz Bęn ꝛ akalle til Guds/med þſſum edr þuilykum Ordum.

Almattugr eilyfur Gud/ꝛ Himneſkur Fader/ Jeg þīñ aumur Pienare/ villde giarnan koma j kal vid þitt Maieſtatis Velde/leſa þitt heilaga Ord/ſem þu ꝛ þyner heilager Prophetar ꝛ Poſtular hafa kient oſſ ꝛ epterlated/ꝛ þu ab Fodur i ligre Nad ꝛ Myſkun hefur oſſ giefed. Jeg bid þig audmiukliga ꝛ ab ęllu Hiarta/j Nafne þyns elſkuliga Sonar vors Lauſnara/ ad þu giefer mier þīn heilaga Anda/ꝛ vppkueikr mitt Hiarta/ꝛ vpplyſer mīn Skilning/ſo eg ecke alleinaſta leſe þ med Munenum/ heldr ad þ mætte ganga mier til Hiarta/ꝛ þar jñe rootfeſtaſt/ ꝛ Avöxt bera/þynu Nafne til Lofs og Dyrdar/ enn mer til eilyfs Gagns og oendanligrar Sæluhialpar/ Amen.

Þessar eru Bækur hins Nyia testamentis.

I S. Mattheus Gudspiöll.
II S. Marcus Gudspiöll.
III S. Lucas Gudspiöll.
IIII S. Johañis Eudspiöll:
V Postulagiörningar skrifader af S. Lucas
VI S. Pals Pistell til Romuerja.
VII Hiñ fyrre S. Pals pistell til Corintheos
VIII Añar S. Pals pistell til Corintheos.
IX S. Pals pistell til Galatas.
X S. Pals pistell til Ephesios.
XI S. Pals pistell til Philippenses.
XII S. Pals pistell til Colossenses.
XIII Hiñ fyrre S. Pals pist. til Tessalonicēses
XIIII Añar S. Pals pistell til Tessalonicenses
XV Hiñ fyrre S. Pals pistell til Timotheū.
XVI Añar S. Pals pist. til Timotheū.
XVII S. Pals pistell til Titū.
XVIII S. Pals pistell til Philemonem.
XIX pistelleñ til Ebreos.
XX S. Jacobs Pistell.
XXI Hiñ fyrre pistell S. Peturs.
XXII Añar pistell S. Peturs.
XXIII Hiñ fyrste S. Johañis pistell.
XXIIII Añar S. Johañes pistell.
XXV Pridie S. Johañis pistell.
XXVI pistell hins heilaga Judas.
XXVII Openberingar S. Johañis.

S: Mattheus:
Fyrste Capitule.

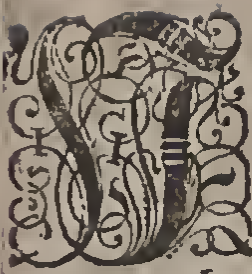

Esu Christi † Ættbok/ sonar Dauids/ sonar Abrahams. Abraham var þader + Isaac. Isaac var þader Jacob + Jacob var þader Juda og brædra hans. Judas atte phares ⁊ Zaran + vid Thamar. phares var þader Hezron. Hezron var þader Ram Ram var þader Aminadab. Aminadab var þader Nahasson. Nahasson var þader Salmon. Salma atte Boas vid Raab + Boas atte Obed vid Ruth Obed var þader Jesse + Jesse var þader Dauids kongs. Dauid kongur atte Salomon + vid þrre sem vered hafde hwsþru Urie. Salomon var þader Roboam. Roboam var þader Abia. Abia var þader Assa. Assa var þader Josaphat. Josaphat var þader Joram. Joram var þader Ossa. Ossia var þader Jotham. Jotham var þader Achas. Achas var þader Ezechia. Ezechia var þader Manases + Manazes var þader Amon. Amon var þader Josia Josia atte Jechonia ⁊ brædur hans/ vm tyma babiloneskrar herleidingar/ Og epter babiloneska herleiding/ atte + Jechonia Sealthiel. + Sealthiel var þader Sorobabel. Sorobabel var þader Abiud. Abiud var þader Eliachim. Eliachim var þader Asor. Asor var þader Sadoch. Sadoch var þader Achim. Achim var þader Eliud. Eliud var þader Eleazar. Eleazar var þader Mathan. Mathan var þader Jacob. Jacob var þader Josephs sem var madur Marin/ ab husfrre þeddur er Jesus sa ed kal

† Forfed
ra Tal..
+ Gen 22
+ Gen 29
38 ⁊ 2..
+ 1 Par.
2
+ Rut 4.
+ 1 Reg.
1.. ⁊ 17.
+ 2 Reg.
16.. ar
+ 2 P.. 24
al. 33
+ 1 Par.
al. 3.. 9
+ 1 Esd.
3 ⁊ 5.

† Messi, last † Christur.
as.

Aller ættlider þra Abrahã allt til Dauíd eru þiortan lider. Og þra Dauíd allt til bab lonesk ar herleidingar/ eru þiertan lider. Og þra babilõneskre herleidingu allt til Christum/ eru þiortan lider.

† Luc. 1 Enn Christi þæding skiede so † Þa Maria hãs moder var þestmud Joseph/ † adur eñ þau komu samen/ þa fust hun i liett af heilögũ Anda. Eñ Joseph madur hennar var rettvyse/ † vilde þui ei † opragia hana/ eñ þenkte sier þo leyne lega ad skilia vid hana. En sem hũ huxade þetta/ Sia/ þa vitradest hũ Engell Drottens j suefne/ og sagde/ Joseph † sonur Dauidz/ þu skallt eige ottast ad taka Mariam þyna þestar konu til þyn. þuiad huad med henne † þetk er/ þad er af heilögum Anda/ og hun mun son þæda/ † hans nafn skaltu † Jesus kalla/ þuiad hũ mun þrel sa sitt polk af þrra syndum. En allt þetta skiede so ad vppfylltest huad sagt er af Drottne þyrer mun Spamannsins/ er siger † Siæd/ ein Mey mun þungud verda † son þæda/ † hãs nafn skal kallast Emanuel/ huad er so þydest † Gud mz oss.

† Vor Gud

Eñ þa Joseph vaknade af suefne/ giörde hann so sem Engellen Drottens hafde honum bodid † tok syna þestar konu ad sier/ † kiende hennar ecke/ þar til hun þædde son sinn þrumgieten og kalladi hans nafn † Jesus.

† Frelsi rc.

Annar Cap.

Egar Jesus var þæddur j Bethlehem a gydingalande/ a dögum Herodis kongs/ Sia/ þa komu Vitringar af † austurlöndum til Jerusalem/ † sögdu/ huar er sa ny

† Austur

þædde

þædde Kongur gydinga? þuiad vier höfum sied
hñs stiörnu j austurveige/ ⁊ erum komner ad til
bidia hañ. Eñ er Herodes kongur heyrde þad/
skielfdest hñ/ ⁊ öll Jerusalem med hm̃/ Og hñ
liet saman safna öllum kienemaña Höfdingium
⁊ skriptlærdum Lydsins/ ⁊ spurdest þ̃ af þeim
huar Christur skylde fædast/ Eñ þr sögdu hm̃
j Bethlehem a gydingalande. þuiad so er skri
pad af Spamañenum + Og þu Bethlehem a ju + Mic 5.
da lande / ert ecngunaregen hin minsta a medal
† höfdingia Juda/ þ̃ af þier mun koma Her † Höfud
toge sa ek stiorna skal mynu Folke Jsrael. Þa borga.
kallade Herodes vitringana til syn heimuglega/
⁊ spurde þa vandlega/ a huærñ tyma stiarnañ haf
de birtst þm̃. ⁊ vysade þm̃ til Bethlehem ⁊ sag
de/ Fare þier ⁊ spyried jñlega ad Sueinenñ/ og
nær þier þañed hm̃/ þa kungiörid mier þ̃ aptur/
so eg kome eirnen ad tilbidia hñ. Sem þr höfdu
nu Kongenum hlydt/ þökti þr af stad/ Og sia
ad Stiarnan sin̄ þr sied höfdu j Austuralfu/ gie
k̃ þram̃ vndan þm̃/ allt þar til hun kom/ ⁊ stod
þar vpp yper/ huar Barned var. Eñ er þr sau
Stiörnuna/ gliddust þ̃ af nästa myklum fögnu
de/ ⁊ geingu j hwsid jñ/ ⁊ fundu þar Barned m̃
Mariu moder sinc/ fiellu þram̃ ⁊ tilbadu þ̃. + ⁊ + Psalm.
ad opnudñ synñ Fiarsiodñ/ oppfrudu þr þui Gia
fer/ Gull/ Reykelse ⁊ Myrru. Og feingu þa a
vysū j suefne/ ad koma ecke aptr til Herodem/ ⁊
foru so vm añan veg heim aptr j sitt Land *
Eñ þa þr voru j burtu farner/ Sia/ ad Engeil
Drottins vitradest Joseph j Suefne/ ⁊ sagde/
Statt vpp/ ⁊ tak Barned ⁊ Moder þiss til fyn/
⁊ skiltu flyia j Egiptaland/ ⁊ vera þar alit þañ

ad til eg seige hier/ Þuiad þar mun koma ad Herodes mun leita Barnsins ad þ̃ bana þui. Og hañ stod vpp/tok Barned ⁊ Modur þ̃s til syn vm Natt/⁊ þor j Egiptaland/⁊ var þar allt þ̃ añ yþer andlat Herodis/So þ vppfyllteſt huad sagt er aþ Drottne þ̃ mañ Spamañsins ed seig/
+ Ose 11 er + aþ Egiptalande kallade eg Son minn.

℣ Þa Herodes sa nu ad hñ var gabbadur aþ Vitringõnũ/vard hñ reidr/⁊ sende vt/⁊ liet dre þa öll Sueinbörn j Bethlehem/ ⁊ j öllũ heñar endemörkũ/tuxuctur ⁊ þadã aþ yngre/epter þm tyma sem hñ hafde vppspurt aþ Vitringõnum. Þa vppfyllteſt huad sagt er aþ Jeremia spaman
+ Jer 31 ne/ sem seiger + J hædum heyrdeſt kall mykill rar kueinumar/Gops ⁊ Aþranar/ Rachel apte
† Midia † sonu syna/⁊ villde ecke huggaſt læta/þuiad þ var vtgiört vm þa *

℣ Eñ þa Herodes var daudr/Sia/ad Engell Drottens birteſt Joseph j Draume a Egiptalande/⁊ sagde/Statt vpp ⁊ tak Barned ⁊ Modur þ̃s til þm/ ⁊ þar til Israels jardar/ þuiad þr eru dauder sem leitudu ad Lyfe Barnsins. Hñ stod vpp ⁊ tok Barned ⁊ Moderena til syn ⁊ kom til j sraels Jardar. Eñ þa hñ heyrde þ Archilaus rykte j Judea/j staden þödur syns Herodis/ottadeſt hñ þãgad ad þara/Og j Draume þieck hñ vndervyſã aþ Gude/⁊ þor j ælþr Galilealands/⁊ lio j þrre Borg sem hiet Nazareth So þ vppfyllteſt huad sagt er aþ Spamañenum
+ Judic. + hañ mun nadverskur kallaſt *
13.

Pridie Cap.

A þm

Vm þessa Dögum kom Johannes baptista/ og predikade j eydemörku Gydingalands/ og sagde + Giöred jdran/ þuiad Guds ryke er nalægt. Þuiad hann er sa vm huörn Esaias Spamadur hefur talad/ seigande + Þar er Röddeins Predikara j eydemörku/ Reided til götu Drottins/ og giöred hans vegu rietta. En Johannes hafde kladnad af Vlfballdshærum/ og olarbellte vm sijnar Lendar/ hans Matur voru Eingespretur og skogar Hunang. Þa gieck og ut til hans Lydur Jerusalem borgar og allt Gydingaland/ og öll vmliggande Hieröd Jordanar/ og skyrdust af hönum j Jordan/ jatande sijnar synder. En þa hann sa marga Phariseos og Saduceos koma til sinnar Skyrnar/ sagde hann til þeirra + Þier Nödrukyn/ Huör kiende ydur ad þlyia þ tilkomande Reide? Af þui giöred verdugan avöxt Idranarennar/ Og seiged ecke med stalfum ydur + Abraham höfum vier þ Födur/ Þuiad eg seige ydur/ ad mekt ugur er Gud vpp ad vekia Abraham sonu af Steinum þessum. Af þui ad nu er Auxen sett vid Trieræturnar/ þar þ mun huört þ Tre sem ei ber godan avöxt/ vpphögguast/ og j Elld kastast. Eg skyre ydur j Vatne til idranar/ en sa epter mig kemur er mier sterkare/ huörs skollade ad eg er ei verdugr ad bera/ hann mun skyra ydur m heilögum Anda og Elde + Hann hefur Varpskup lu sier j Hende/ og hann mun hreinsa sitt Lopa/ og Hueitenu safna j sijna Kornhlödu/ en Agnernar breña j osslöckuanlegum Elde.

+ Joh 2
Act. 13

+ Mat 3
Luc. 3.

+ Es 40
Marc 1.
Luc. 3.
Joh. 1.

+ Jafn. 23.

+ Mat 3
j Korn hlödur gard

✠ J þann tyma + Kom Jesus af Galilea ad Jordan til Johannes/ad hann skyrdest af hönum. En Johannes varnade hönum þess/ og sagde/ Mier er

+ Mar 1
Luc. 3.

Þörf ad eg skÿrest af þier ⁊ þu kemr til mÿn/eÞ Jesus svarade og sagde t'l hÑs/Lat nu so vera Þt so hæver ockor allt Rietlætte vpp ad fylla/ Oz þa lèt hann Þ epter hÑ. EÑ er Jesus var + infr 17 skÿrdr / stòd hÑ jafnskiott vpp vr vatnenu. Og Luc. 9. sia/ad Himnar nèr lukust vpp yfer hÑ/⁊ Johañ 2 par. 1. es sa Guds anda ofan Ñ stiga sÑ Dufu ⁊ yfer hÑ Þ huÞr kom. Oz sia: ad Rÿdden af Himne sagde + tÑ eg er Þesse er Sonur minn sa elskuleige Þ a huÞrin eg Þil Frids hefe alla þockinan.

Fiorde Cap.

Þa var Jesus leiddur af Anda a Eyde mörk/vppa Þ hÑ freistadr yrde af Diofli/ lenum. Og Þa hÑ hafde fastad fiorutie Daga ⁊ fiorutie Natta/hungrade hÑ þar epter Oz Freistaren gieck til hans ⁊ sagde/ Ef ad þu ert sonur Guds/seig þu ad Steinar þisser verde ad Braudi. EÑ hÑ svarade ⁊ sagde/Skrifad + Mat 4 Þad er + Madurenn lifer eige af einu saman Br Luc. 4. aude/heldr af sierhuÞrin Orde sÑ þram geingr Deut. 8 af Guds munne. Þa tok Diofullen hÑ med sier j Sap 16. Borgena helgu/⁊ sette hann vppa bust Musteres sins/⁊ sagde til hans. Ef þu ert Guds sonur/ + Psa 91 þleyg þier hier ofan/Þt skrifad er + Hans mun bioda sÑum Enginum vm þig/ad a Hÿndum bere Þr þig so ad þu steytter ecke þinn Fot a Steine/ + Deut 6 Jesus sagde til hÑs/eÑ aptur er skrifad + Ecke skalltu freista Drottens Guds þins. Oz eÑ ap tur þlutte Diofullen hÑ mz sier vppa ofurhatt Fiall/⁊ synde hÑ öll Rÿke veralldar og þeirra Dyrd/⁊ sagde til hans/Allt Þtta man eg giefa þier ef þu fellur þram ⁊ tilbidr mig. Þa sagde Jesus til hÑs/Far burt þu Aldiskotte/Þt skrifad

ad er + Drotten Gud þin skalltu tilbidia ⁊ hann + Deut 6
einum þiona. Þa skilde Diǫfullen vid hann/ ⁊ sia
ad Englar komu til hans ⁊ þionudu hann *

Enn er Jesus heyrde þ. Johannes var gripen/
for hann til Galilea lands/og yfergaf Borgena
Nazareth/kom ⁊ bio j borgenne Capharnaum/hu
ar ed liggr vid Siafar sydu j Landsalvm Zabulon
⁊ Nephtalim/So ad vppfyllteſt huad sagt er af
Esaia spamanne/þar hann seiger + Landed Zabo + Esa 9
lon ⁊ landed Nephtalim vid Siafargǫtu hinu
meigen Jordanar ⁊ Galilea heidingianna. Lydr
sa ed var j Myrkrunum hann sa Ljos myked/ ⁊ þr
sem satu j byggdarskugga Daudans þm er Ljos
yfirrunnid Þadan j þra tok Jesus ad predika ⁊
segia + Giǫred j dran/þt Himnarike er nalægt. + Mar
Enn er Jesus gieck med Sionu j Galilea/leit hann
tuo Brædr/Simon sa ed kallaſt Petrus ⁊ Andre
am brodr hans/hvǫrier ed voru ad varpa Nete j
Sioen/þt þr voru Fiskemenn/ ⁊ hann sagde til þra
fylged mier epter/ ⁊ mun eg giǫra ykr ad Veide
mǫnnum manna. Enn þr lietu j apn snart epter Net
en ⁊ fylgdu hann epter. Og er hann gieck þann lein
gra burt þadan/sa hann tuo adra Brædur Jacob
son Zebedei ⁊ Johannem broder hans vera a skipe
nu med fǫdur sinum Zebedeo/Net syn ad bæta. Og hann
kallade þa. Enn þr lietu strax epter Skiped og
Fǫdr sinn/ ⁊ fylgdu hann epter. Jesus fǫr ⁊ vm
allt Galilea land/kienande j þrra samkundu hv
sum/ ⁊ predikade Euangelium rykesins ⁊ lęknade
ǫll Sottarfelle/ ⁊ ǫll krankdæme a Folkenu/og
hans Rykte barst vt vm allt Syrland. Og þr bar
du hann alla þa sem kreinkter voru af margvysle
gum Sottarfellum ⁊ j ymislegum pynslum hǫndlader/

ꝛ þa er Discipul hǫfdu/Tunglamein/eda Igtsyk
✣Mar 3 er voru/ꝛ hñ lxknade þa alla + Og margt fo
Luc. 6. lk pylgde hñ epter vr Galilea/ eg vr þeim tiu
Borgum ꝛ ap Jerusalem ꝛ Gydingalande/ꝛ ap
þm Hierǫdum er vru hinu meigen Jordanar.

Fimte Cap.

Xxx ✣ er Jesus sa Folked/gieck hñ vp
pa Fialled/ꝛ þa hñ sette sig nidr geingu
hans Lxresueinar til hñs. Og hñ lauk vpp
✣ Luc 6 synū Munne ꝛ tok ad kienna þm ꝛ sagde + Sxler
eru þr sīn audlega eru volader/þt þrra er Him-
narykie. Sxler eru þr sīn harma/ þt þeir munu
✣Esa 63 + huggader verda. Sxler eru Hoguxrer/þuiad
✣ Psa 39 þr munu + Jardryked erpa/sxler eru þr sīn hū
gra ꝛ þyrsta epter Riettlxtenu þt þr sku sadd-
er verda. Sxler eru myskun samer/þt þr munu
✣ psa 14. Myskun hliota. Sxler eru + Hreinhiartader/
þt þr munu Gud sia. Sxler eru þr sīn Friden
giǫra/þt þr munu Guds syner kallader verda.
✣ 1 Pet. Sxler eru þr sīn þ Riettlxtesins saker + opsokt
3. ꝛ 4. er verda/þt þra er Himnaryke. Sxler eru þier
nxr ed Lyduren þormxler ydr/ꝛ opsokn veiter/
ꝛ talar i giegn ydur alla Vonsku þ mynar saker
þo liugande. Fagne þier ꝛ vered glader. Puiat
ydar Laun eru nogleg a Himnum/ þt so hapa
þr opsokt Spamennena þa ed þ ydur voru ✱.
✣Mar 9 Þier erud sallt Jardar + Nu ef Sallted de
Luc. 14 ypest/ i huǫriu verdr þa Sallted ? Þa duger þ
til einskis meir/nema ad þ verdr vtkastad so a
þ sie þottroded ap Mǫnnum. Þier erud Lios ver
✣Mar 4 alldar/ su Borg sīn a Fiallenu er sett þxr eige
Luc 8 ꝛ hulest ꝛ eige + tendra þr Lioscd ꝛ setia þ vnd
11. er Mxleask/helldr yþer Lioshalldeu/so ad þad

lyse

lyse öllum þm sm ¦ Hwsenu eru + Lyka sk yd, + 1 per.
uart lios lysa þ Mönn/so ad þr stae ydar god, 3.
verk/ꝛ dyrke þöd ydarn a Himnū. Þier skulud
ei meina ad eg sie komen Lögmaled edur Spa,
meñena † vpp ad leysa/ Eg em ei komen ad ley, † aþrakn
sa/helldur vpp ad fylla + þuiad eg seige yd: þr + Luc.
er sañ/þangad til Himen og Jörd þorgeingur/ 16.
mun eige hin minste bokstaþr eda titill aþ Lög
malenu þorganga/ þar til ad allt þ skiedr. Þui
huör hañ + vppleyser eitt aþ þessū minstu bod + Zach 1
ordū/ꝛ kieñer þ Lydnū so/ sa mun kallast min
stur ¦ hinnaryke/eñ huör þ giörer ꝛ kenner/hañ
mun mykell kallast ¦ Himnaryke ✠ Þuiad eg se
ige ydur + Nema so sie ad ydart Riettlxte sie + Luc.
betra eñ hina Skriptlxrdu ꝛ þharisceis/þa mu, 11.
nu þier eige þīganga ¦ Himna ryke. Þier haþed
heyrt huad sagt er til hina Bönlu + Þu skalt + Ex 20
eige Mañ vega/eñ huör ed Mañ vegr/hñ verdr Deut 1.
doms sekur/eñ eg seige ydr/huör ed reidest Brod
ur synū(þ öngua sök)hñ verdr Doms sekur. Eñ
huör sm til Brodr syns seiger †Racha/hñ verdr † Racha
Rads sekr/eñ huör ed seiger/Þu Aþglape/hñ ver merker
dur sekur Helvytis ellds. Fyrer þui/nær þu oþþ öll rei
rar þyna Gaþu a Alltared ꝛ þier kiem þar til rækn.
hugar þ Brodr þin haþe nockud a mote þier/þa
lattu þar þyna Gaþu þ Alltarenu/gack ædr ad
sætta þig vid Brodr þin/ꝛ kom þa ad oþþra þý
na Gaþu * Vertu + snarlega sampyck þynū + Luc 12
motstödu Mañe/a meðan þu ert eñ a veige mꝫ
hñ/so ad eige selie þig þin motstödu Madr Do
maranum/ꝛ Domarin selie þig Þienaranum/ꝛ
verder þu ¦ Dyblyzu kastadr. Ad sönu seige eg
þier/ad þu munt eige þadan vt þara þar til þu

† alldrei borgar hin † sydesta penung. Þier hafed ♀ heyrt
+ Ex. 20 yrt Þ sagt er til hina Gömlu + Þu skt eige hor
† Syrachdom dryia / en eg seige ydur + ad huor hin lytr
42 Konu til ad girnast heñar/sa hefr þegar dryge
Hor m̃ heñe j synu Hiarta.
+ Mar 9 + Eñ ef þitt hægra Auga hneygstar þig/þa
kipp þui rt og kasta þui þra þier/Þuiad skarra
er þier ad eirn þina Lima þarest/heldr en allr
þin Lykame kast.st j helvyskā Elld. Og ef þyn
hægre Hönd hneygstar þig/þa snyd hana af og
kasta þra sier/Þuiad skarra er þier ad ein þina
+ Deut. Lima tortynest/ en ad allr Lykame þin kastest
24. j Helvyskan elld. So er og en sagt / ad + huor
jnfr 19. hn skilr sig vid synu Eigen konu/ sa skule giefa
Mar 10 heñe skilnadar skra. Eñ eg seige ydur/Huor hn
Luc 16 skilur sig vid synu eigen Konu (ad vndā tekeñe
a Cor 7 Horun sēk) sa giörer þ ad hun verde Hordoms
kona/Og huor ed þastnar þa sem þra Mañe er
+ Leuit. skilen/sa dryger hordom. Þier hafed en þramar
19. heyrt huad sagt er til hina gömlu + ad eige skr
Exo 20 ler þu rangt sueria/Og þu skallt Gude þyn Sx
Deut 5. re luka. Eñ eg seige ydr ad þier skulud ölldung
+ jnfr 23 is ecke sueria + huorke vid Himen/þuiad hn er
Guds sæte/Eige heldur vid Jördena þt hun er
Skör hins þota/ Eige vid Jerusalem þt hun er
Borg hins mykla Konungs. Þu skalt + eige suer
ia vid Höfud þitt/þt þu megnar eige ad giöra
+ Zach. eitt Har huytt edr suart + Eñ ydar ræda sie ja
5. ja/ nei/ nei/Eñ huad þraū yþer Þ er/Þ er af hi
nu vonda. Þier hafed og heyrt huad sagt er
+ Ex 21 + Auga þyrer Auga/ Tön þ Tön. Eñ eg seige
Deut 19 ydur/ad þier skulud ei standa j giegn illu/heldr
ef nökr slr þig a þyna hægre Kin þa bied hn
hina

hina adra/ ✝ þm sm vid þig vill Lög hreyta + + Leuit.
✝ þín Kyrtil ap þier haba/ þa lat hann ✝ þinu 24.
Möttul lausan/✝ huðr þig neyder vm Mylu ei Luc. 6.
na/ þa gak mz hann ✝ tuxr adrar + Fiep ✝ þm + 1 Cor 6
er þeg bidr/ ✝ vert ei neikuædin þm er ap þier 1 Thess 5
vill Laun taka. þier hapad heyrt huad sagt er 1 Pet. 3
+ Elska skalltu Naunga þín/✝ hata Qvin þín. Deut 15
En eg seige ydr/elske þier Qvine ydra/ Bleſſ:d + Leuit
þa ed yðr bölua/ giöred þm gott sem ydur hata 19.
+ ✝ bidied þ þm er ydr laska/✝ opöku veita/so + Leu 6
ad þier sieud syner Födu[…] ydars þiſ a Himnū er Rom 12.
huðr syna Sol lætr upp ganga/yfer vonda ✝ yb Luc. 23
er Goda/✝ rigna lætr yfer Rettlata ✝ yfer rāg Actor. 7
lata. Þui ef þier elsked þa er ydur elska/huðr 1 Cor 4.
Laun hafe þier þ þ? Giöra þ eige lykta Toll-
heimtu menn ✝ Og þo þier lated kiæst ad eins
vid Brædr ydra/Huad giöre þier þeim meira ?
Giöra þetta og eige lykta hiner Heidnu? Fyrer
þui vered algiörder/so sm ydar himneskur Fad-
er er algiörður.

Siötte Cap.

GJæted ad/þad eige giöre þier ydar Alm-
nösur þ mönum/so ad þier siaest ap þm
anars hafe þier eingen laun hia ydrum
Föður sm a Himnū er/þui nær þu giefr ölmu su
þa sktu eige j Lydr blasa lata þ þier/so sm Hr
æsnarar giöra j Radhwsū ✝ a strætum/so ad þr
heidrest ap Mönum/Sannlega seige eg ydr/ad þr
hafa syn Laun vtekid + En nær þu giefr öl- + Kō 12
mösu/þa lat þyna vinstre Hönd eige vita huad
hin hægre giörer/ so ad þyn ölmusa sie j leyne
+ ✝ Fader þinn sa j leynū sier giallde þier opin + Luc 12.
berlega aptr. Og nær þu bidr/sktu eige vera + + Es

so sīn Hræsnarer/huǫrium kiært er ad standa ✠ bidiast þ i Samkunduhwsū ✠ gatnamotum/so ad þeir siaest aþ Mǫnnum / Sannlega seige eg ydur/ ad þeir hafa syn laun vtteked/En nær þu bidst
✠ 4 Regþyrer þa + gack jnn i þitt Sueþnhus/ ✠ ad lyktū
4. þynum Dyrū/bid þu Fǫdr þīn sīn i Leynū er/ ✠
Actor 20 Fader þīn sa i leyne sier mun þier þ openberle ga aptr giallda. Og nær þier bidied/ skku þier eige margorder vera/so sīn Heidingiar giǫra/ þt þr meina ad vegna langra Bxna munu þr heyr der verda. Fyrer þui skulu þier eige þm lykiast Þuiad Fader ydar veit huǫrs þier þafed þǫrf/ adr en þier bidied hann/aþ þui skulu þier so bidia
✠ Luc 11 Fader vor + sem ert a Himnū. Helgest Nafn þitt. Tilkome þitt Ryke. Verde þīn vilie so a Jǫrdu sīn a Himne. Gief oss i dag vort daglegt Braud Og þgief oss vorar skullder/so sīn vier þgiefū vorū Skulduuautū. Og leid oss ecke i þr eistne. Helldur þrelsa þu oss þra illu/Þuiad þitt er Ryked/Matturen ✠ Dyrden vm Allder Allda Amen. Þuiad ef þier þlated Mǫnnū synar mis giǫrder/þa mun ydar himneskr Fader þgiefa yd ur ✠ ydar Brot. En ef þier þlated eige Mǫnnum þra Misgiǫrder/þa mun ydar Fader ✠ eige þyr ergiefa ydr ydar Synder. Nær þier þasted/ þa skku þier eige vera kaamleiter so sīn Hræsnarar þt þr aþmynda sinar Aflaner/so ad slaest þ mǫn um ad þr þaste. Sannlega seig eg ydr/ad þr ha þa vtteked syn Laun. En nær þu þastar/þa sm yr Hǫfud þitt/ ✠ þuo þitt Andlit/so ad ei skyne þ Mǫnnum þ þu þaster/helldr þ Fǫdr þynū sīn er i Leyne/Og Fader þīn sa er i leynū sier/hann mū þier þ openskarlega aptur giallda. Eige skulu

þier

þier ydur + fiesiodū saþna a Jørdu/huar þ n + Luc 12
ma Mǫl ꝛ Ryd granda/ og huar þiofar meiga 1 Tim 6
epter graþa ꝛ stela/Helldr saþned ydr Fiarsiodū
a Himne/huar ed huǫrke ma Mǫl nie Ryd grā
da/ꝛ huar þiofar þa ei stoled nie epter graþed/
Þuiad huar ed ydar Siodr er/þar er ydart Hiar
ta + Lios þyns lykama er þitt Auga/Eþ Au + Luc 11
ga þitt er einþallt/þa er allr lykame þiñ skirr/
En eþ Auga þitt er skalkur/þa er allur lykame
þiñ myrkur/ Þui eþ þ Lios sm ad er j þier er
myrkr/hue mykel munu þa vera myrkurin sialf/
✠ + Eingen kañ tueimr Herrū ad þiona/Añ + Lu 16
ad huǫrt þa aþræker hñ þañ eina ꝛ elskar hñ
añan/Ellegar hañ þydest þañ eina/ ꝛ þorlætur Mamon
hñ añan/Þier gietud ei Gud: þionad/ꝛ † Mam † Lu 12
mon/Fyrer þui seige eg ydr + Verid ei hugsiuker 1 Pet 3.
þ ydru Lyþe huad þier skludu ꝛ dreckꝛ/ꝛ eige Psal 55.
þ ydrū Lykama/huǫriu þier skulud klædast. Er Phil. 4
eige Lyþed meir eñ Fædan/ꝛ Lykamen meir eñ 1 Tim 6
Klæden? Siaed Fugla himens/þr ed huǫrke sꝛ
nie vppskera/ꝛ eige saþna þr j Kornhlǫdr/ꝛ yd
ar himneskr Fader þæder þa/Eru þier ecke myk
lu þramar enn þr? Eda huǫr ydar gietr auked
mz sine ahyggiu eine alen vid Leingd sꝛna? Og
huar þ eru þier hugsiuker þ Klædnadinū? Hygg
ed ad aturs ins Liliugrǫsum huǫrnen þau vaxa/
þau viña huǫrke nie spiña/Eg seige ydr/þ Sa
lomon j allre sine Dyrd var eige so skryddur so
sem eitt aþ þm. Þuiad eþ Gud skryder so Gras/
ed þ j dag er a Akre/ꝛ a morgū verdr j Opn ka
stad/Skyllde hñ þad eige mykiu þramar vid ydr
giǫra þier lytiltrnader? Fyrer þui skulu þier
eige hugsiuker vera ꝛ seigia. Huad munum vier

þa

þa ad eta / eda huad munum vier þa ad drecka/
eda huǽriu munu vier klædast? Þuiad epter þ̄s
su ǽllu leitar heidnī Þiod. ⁊ ydar himneskur Fa
der veit þier þurfed alls þ̄sa vid. Fyrer þu+
✠ 3 Reg 3 leitid þyrst Guds rykis/⁊ hans Riettlætis/⁊ mū
ydr allt þetta tilleggiast. Og þ̄ þui skulu þier ei
ge ǒnu ala annars morguns/aþ þui ad morgun
dagur mun Ruyda þ̄ sialfū sier bera/ huǽrium
† Erþite Deige næger syn t Þianing ✠

Siǒunde Cap.

Eigi skulu þr dæma/so ad þier verded ei
✠ Mar 4 dæmder. Þuiad mz huǽrū Dome þier dæ
med munu þier dæmder verda + Og mz
Luc. 6. huǽrium Mæler þier mæled/mū ydr endurmæle
verda. Eñ þuí sier þu ǒgn j Auga brodur þyns
⁊ ad þm Bialka sem er j sialfs þyns Auga ga
er þu ecke. Eda huǒrnen mættu segia Brod
ur þynū ? Broder/Leyf ad eg drage vt ǒgnena
aþ Auga þynu/ ⁊ sia. Ad Bialke er þo j sialfs
þyns Auga. Þu hræsnare/Drag fyrst vt bialk
an aþ þynu Auga/og sia þa til/ ad þu þaer vt
dreiged ǒgnena aþ þyns brodurs Auga.

Eige skulu þier giefa Hundū huad heilagt er
⁊ varped eige hellduꝛ Perlū ydar þ̄ Suyn/so ad
eige trode þau þar med þorum sier/⁊ ad sniesi
þau/⁊ ydr j sundur slyte. Bidied og mun ydur
giefast/leited. ⁊ munu þier finna/knyed a ⁊ mun
✠ psalm þ̄ ydr vpplated + Þuiad huǒr ed bidr/hū ǒdlast
136. Huǒr ed leitar hū finnr/ ⁊ þ̄ þm ed a knyr skal
+ Isa 21 vpploked verda. Eda + huǒr er aþ ydur sa/ ef
Mar 11. Sonurenn bidr vm Braud/ad hañ biode hǒnum
✠ Luc 11. Stein/ellegar ef hū bidr vm + Fisk/ad hū biode
hū þa hǒggorm? Þui ef þier sū þo erud von
der

ecr kunned ad giefa godar Giafer sonum ydar/
mykiu meir mun ydar Fader sa a himnū er gie-
fa þm gott er hñ biðia + Þui huad hellst þier + Luc 6
uilned Mennerner giöre ydr/þ skulu þier og þm Tobie 4
giöra Er þetta er Lögmaled ⁊ Spamennerner + + Luc 1
Ganged þū vm hid þrongua Glid/Þuiad þ hlid
er rytt ⁊ sa Vegr er breidr sem liggr til portöp-
unar, ⁊ þr eru marger sem þar vm ganga/ Og þ
Port er þrongt/ ⁊ sa vegr er mior sem til Lyf-
sins leider/ ⁊ þr eru þeir er hñ finna. † þann.

✠ Vaktid ydr þ Falspamönnum/sem til ydar
koma j Hædū Sauda/en jnan til eru þr glep-
sande Vargar + Af avöxtum þra nielge þier þa + Luc 6
þeckia/verda nöckud Dynber samā lesen af þyr
nū/ellegar Fyknir af þistlū ? So huer + huört Siep. 3
gott Trie bera godan Avöxt/en huört vont Tr
ie vondan Avöxt. Gott Trie gietr ecke bored
vondan Avöxt/ ⁊ eige hellðr gietr vont Trie bo
red godan avöxt/ Huört þ Trie sem eige ber godr
avöxt mun afhöggued verda ⁊ j Eld kastast/ þ
þui meige þier af þra avöxtum þa þeckia. Þeir
munu ei aller sem til myn seigia, Herra/Herra/
jnganga j Guds ryke/hellðr þeir sem giöra vilia
myns himneska þöduss + Marget munu til myn + Luc 7
seigia a þm deige. Herra/Herra/höfū vier eige † predik.
† spad j þynu Nafne/höfum vær ⁊ eige j þynu ad
Nafne + Diöfla vtreked/ ⁊ j þynu Nafne giör + Act 19
du vær mörg Kraptaverk/ Og eg mun þa jata
þeim/ ad alldrei þeckta eg ydr + Farid þra mier + psal 6
aller illgiörda Menn ✠ jnfr. 25

Fyrer þui + huör hann heyrer þsse myn Ord + Luc 6
⁊ giörer þau/þann mun eg lykia þm vitrū Manne Rom 2
sem bygde vpp sitt Hws a Biarge. Og er Hryd-

vidre giörde/ ꝛ Vatzþloded kom/ ꝛ vindar bliesu ꝛ dundu ad hwsenu/ þa fiell hwsid ei ad hellr þt þ var grundvallad a Biargenu. Og hvör hñ heyrer þsse myn Ord ꝛ giörer þau eige/ hañ er lykr þm þavysum Mañe/ sm vppbygde sitt hus a Sande. Og er Peysedögg giörde/ ꝛ Vatzþlod kom / og Vindar bliesu og dundu ad þui hwse/ þa hrapade þad/ og þess hrapan vard mykel.

Og þad skiede / þa Jesus hafde endad þessar
+ Mar 1 synar Rædr/ad Folkenu + ægde hñs Kienīng/
+ Luc 4 Þuiad hñs predikan var + volldug/ ꝛ eige lykss sem hiña Skriptlærdu.

Attunde Cap.

Enn ✣ er Jesus gieck opan af Fiallenu/ fylgde hñ margt folk epter. Og sia + ad lyk
+ Mar 1 þrar Madur kom/ tilbad hñ ꝛ sagde/ Herra/ ef
Luc 3 7. þu vilt gietur þu mig hreinsad. Og Jesus vr
Joh. 4. rette hönden a/ snart hñ/ ꝛ sagde/ Eg vil/ vertu hreinn/ Og jafnsnart vard hans Lykþrae hreinsud. Og Jesus sagde til hñs/ Sia til/ ad þu seigir
+ Leuit. engum þ önguum/ Helldur far þu + ꝛ syn þig Kienemönnunum/ ꝛ offra þyna Gafu/ þa er Moyses
14 Lu:. 7. baud/ þeim til vitnisburdar ✱
+ Joh 4 ✣ Enn þa Jesus + gieck hñ j Capernaū/ kom til hñs Hundradzhöfdinge nockr/ bidiande hñ/ ꝛ sagde/ Herra/ þion minn liggr Kuicfsiukr heima/ og kvelst þūglega. Jesus sagde til hñs/ Eg vil koma ꝛ lækna hann. Höfdingen svarade ꝛ sagde/ Herra
+ Luc 7 + Eg em eige verdugr ad þu ganger vnder mitt þak/ helldr tala þu eitt Ord/ ꝛ mū min þid heilbrigdr verda. Þui eg em Madr yfervalldenu vndergiefen/ hafāde vnder mier Strydsmen/ Og nær eg seige þessū/ far/ þa fer hann/ Og ödrū/ kom þu/ ꝛ

þu/ ꝛ hñ kiemr/Og þrꝛle mynñ/Giör þetta/ ꝛ hū giörer þ. Eñ þa Jesus heyrde þ/vndradest hñ/ ꝛ sagde til þra er hm̃ eptersylgdu/ Sañlega seige eg ydur/ad sꝛkꝛa tru hefe eg ei þūded j Israel. Eñ eg seige ydur + þad marger munu koma ab Austre ꝛ ab Vestre/ ꝛ sitia med Abraham / Isaac ꝛ Jacob j Himnarꝛke/Eñ Rykesiñs syner munu verda vtrekner j ydstu Myrkur/ þar sem vera mun Gꝛp ꝛ Tañagnystrā. Og Jesus sagde til Höfdingians/Gack hiedan/ verde þier eptir þui sīn þu truer. Og hñs þion vard heill a þre sömu stundu *

+ Mal. ach. 1.

+Og þa Jesus kom j Hus peturs/ ꝛ leit/ad moder Konu hñs læ/hallden j Kōldu/þa tok hñ vm Hönd henar/ Og Kaldan skildest vid hana. Og hun stod vpp ꝛ þionade hm̃. Eñ er kuölda tok/þar þu þr. marga diöfbulooda til hñs/Og hñ rak Andana vt m̄ Ordenu/ ꝛ lækнade þa alla er kranker voru/ So ad vppfyllдest huad sagt er ab + Esaia spamanne/Hañ hefr vorn Veykleika vppa sig teked/ ꝛ vorar Sotter hefr hñ bored.

+ Mar 1 Luc: 4

+ Esa 53 1 Pet 2.

Eñ þa Jesus leit margt Folk kring vm sig/ baud hñ synū Lærisueinū/ad þr fære yfer vm Sioen + Og einn Skriptlærdr gieck ad/ ꝛ sagde til hñs/Meistare/eg vil sylgia þier huart þu fer. Jesus sagde til hñs/Refar hafa holr/ ꝛ Fuglar loptsins hreidr/Eñ mañsins Son hefr eige huar ad hañ kunne ad halla Höfde synu. Enn annar ab hñs Lærisueinū sagde til hans/Herra/lofa mier fyrst ad fara ꝛ grefstra Födr mīn. Jesus sagde til hñs/Fylg þu mier eptir/ ꝛ lat þa Dauda grefstra syna hina Daudu.

+ Luc. 9

+ Mar 4

Luc. 8

ſueinar hñ epter. Og ſia/ ad mykell Ókyrleike giórdeſt j Sionū/ſo ad Skiped læ vnder apóllū/ eſ hñ ſuaf. Og hñs Lære ſueinar gengu ad hñ ⁊ vóktu hñ vpp/⁊ ſógdu/Herra/hialpa þu oſſ/ vær þorgóngū/þa ſagde hañ/Hvad hræddeſt þier Ihreltruader? Hñ reis þa vpp/⁊ haſtade a Sioen/þa vard logn myked. Eñ Mennerner vndrud uſt/⁊ ſógdu/Hvilyke er þeſſe/ad Vinder og Sior eru hónum hlydner *

✝Mar 5 Luc. 8. ✝Og er Jeſus kō yper vm Sioen til Gerge ſenn manna/hlupu tilleik diſpulodder j mote hñ/ komande ur grafū þram/ideña/þr ed husg vorū olmer/ſo ad eingen matte vm þann Veg para. Og ſia/ad þr kollludu ⁊ ſógdu/Hvad hóſum vær med þig þu Jeſus Guds ſonur? Kómſtu hing ad ad kuelia oſſ adr enn tyme er til? Eñ þar var langt j burt þra þm Hiord margra Svyna j giatſlu. Diſplarner badu hñ ⁊ ſógdu/Ef þu rekr oſſ ut/hiedan/þa leyf oſſ ad para j Svyna hiordena. Og hñ sagde til þra/Fare þier. Eñ þr þoru ut/ og hlupu j Svynen/ Og ſia/ad all Svynahiorden bleygde ſier med ós mykillre j Sioen/⁊ þau drektuſt j Vatnenu. Eñ Hirdarner flydu ⁊ komu j Borgena/ kunngiordu alle þtta/⁊ huad þm diſpulodu hafde velſt. Og ſia ad allr Borgarmugr gieck ut j mót Jeſu. Og

✝Mar 2 Luc. 8. er þeir ſau hañ ✝badu þeir hañ burt para ur þeirra Lendeigū.

Actor 16.

Niunde Cap.

OG er Jeſus ſtie a Skip/þer hñ ypper vm aptr/⁊ kom j ſyna Borg. Og ſia/ad þr þærdu til hñ ✝Jckt ſiuka mañ/ſa er j Sæng læ. Eñ ſñ Jeſus teit þrra Tru/ſagde hañ

✝Halfr lamen.

til

til hins Jætstuka/Vertu hughrausti sonr/þinar Synder eru þier þyrergiefnar+Og sia/ad nock- + Mar 2
rer ap skyptlærdū sögdu med stalpum sier/ Þesse Luc. 5.
gudlastar. Og sīn Jesus sa þra hugsaner/sagde Joh. 5.
hū/Huar þyrer huxe þier so vont j ydrum Hiör
tū? Huort er audueldara ad tala? Þier eru þj
nar Synder þyrergiefnar/eda ad seigia/ Statt
vpp og gack? En so ad þier vited/ þ Mansins
sonr hefr magt a Jördu Synder ad þyrergiefa
þa sagde hū til hins Jætstuka/ Statt vpp/tak
Seng þyna/ ⁊ gack j þitt Hws. Og hū stod vpp
⁊ bar j sitt Hus. En þa Folked sa þetta/vndrad
est þ ⁊ prysade Gud/sa ed þu lyka Magt hafde
Mönnum giefed *

Og er Jesus gieck þadan/sa hū Mann sitia+j + Mar 2
Tollbudenne/Matthēū ad Nafne/ ⁊ sagde til hans Luc. 5.
Fylg þu mier epter. Og hū stod vpp/ ⁊ þylgde
hīm epter. Og þ skiedde er hū sat til bords j Hu
senu/Sia/ad marger Tollheimtumenn ⁊ bersynd
ttar komu/ ⁊ settu sig til bords mz Jesu ⁊ hans
Lærisueinū. Og er þhatisei sau þ/sögdu þr til
hans Lærisueina/Þui eti ydar Meistare mz Toll
heimtemönnum ⁊ glæpamönnum? En þa Jesus heyrde
þ/Sagde hū til þra/Heilbrigder þarfa ecke Læk
naren þörp/heller þr sīn kranker eru. En þare
þier ⁊ nemed huad þ er/ +a Myskū hef eg þa + Ose. 6
Enan/ ⁊ elge a Oþþre/þr elge kom eg +ad kalla +1 Tim 1
Rettlæta/heldr Synduga til þranar. Þa geingu fr. 12.
gu Johans lærisueinar til hans/ ⁊ sögdu/Huar þ Marc 2.
þöstū vier ⁊ þhatisei so tydū/en þyner Læresu Luc. 5.
einar þasta elge? Jesus sagde til þra/Elge mei
ga Brudarhus börnen þuingan lyda/ so lengc
sem Brudgumen er mz þm/En þr dagar munu

†Luc 22 koma ed Brudgumen mū þra þm takast† og þa munu þau fasta. Engen setr Bodt ab nyu klæde a gamallt Fat/Þuiad booten glidnar þra Fatenu aptr/ǂ verda so sliten verre. Og eige lata Menn nytt Vin j þorn^v ledurbløsker/annars sprein giast bløskurn^v/ Vyned spillest/ǂ bløskurnar þordiarpast. Helldr lxta þr nytt Vyn j nyiar bløskr ǂ verdur so hugsr tueggia þoruarad.

† Mar 5 Luc. 8. ✠ Og† sm hn var þtta ad tala vid þa/Sia ad Høfdinge nockr gieck ad/ǂ kraup þ hm nidr/ǂ sagde/Herra/Dotter myn er nysalud/En kom ǂ legg þyna Hond yber hana/ǂ mun hun lifna. Jesus stod vpp/ǂ þylgde hm epter/ǂ so hns Lærisueinar† Og/ sia ad Kona/ huer ed j tolf ar † Leuit. 15. Marc. 5 Luc. 8. hafde blodgall hapt/gieck a bak til vid hn/ og snerte palld hns Klæda. Þuiad hun sagde med sialfre sier/Ef ad eg mætte ad eins snerta hns Klædnad/munda ég heil verda. En Jesus sner est vid/leit a hana/ǂ sagde. Vert glod myn dotter/þyn Tru giørde þig heila. Og Konan vard heil a þeirre sømu stundu. Og er Jesus kom j Høfdingians hus/ǂ sa Spilmennena/ǂ ys Folkit sins/sagde hn til þra/ Fared þra/þr Stulkan er eige daud/helldr sefr hun. Og þr giørdu gys ad hm. En er fiandskad var vtreked gieck hn þar jn/ǂ tok vm Hond hennar. Og Stulkan stod vpp. Og þtta rykte barst vt vm allt þ sama Lænd*

Og er Jesus gieck burt þadan/fylgdu hm epter tueir Menn blinder/þr ed kølludu ǂ sogdu/O þu sonr Dauids miskunna ockr. En er hn kom jn j Hwsed/ gengu hnner Blindu til hans. Jesus sagde til þra/True þid ad eg kunne ad giøra ykr þetta? Þeir sogdu til hns/ Ad vysu Herra. Þa

snart

snart hñ þra Augu/ꝛ sagde/Verde ykur epter Tru ykar, Og þra Augu lukust vpp. Og Jesus hoctade þm ꝛ sagde/staed til/ad þ vite eige nöck ur. Eñ er þr geingu burt þadꝫ/ baru þr hans rykte vt vm allt þ Land. Eñ þa þsser voru vt geingner/Sia/þa höpdu þr til hñs+þañ Mañ + Joh 12
sm dumbe var ꝛ diöpulodur. Og ad vtreknū Di Mar. 3.
öplenum talade hñ mallanse/ꝛ Folked vndrad Luc 11.
est þ/ꝛ sagde/Alldrei hepr slykt sied verid j Is-
rael. Eñ Pharisei toku ad segia/Hñ rekr Diöp
ul vt þ Diöplahöpdingian. Og Jesus gieck
vm kring j öllū Borgū ꝛ kamprumū+kiennande j + Mar 6
þra Samkunduhusū/og predikade Euangelium
rykesins/ꝛ lxknade allar Sotter ꝛ öll Krankdx
me a medal Folksins+Og er hañ leit Folked/sa + Luc 13
hñ aumr a þui/Þuiad þ var vanmegna orded ꝛ Mar. 6
tilstrad/sm þr Sauder er önguar hirder hapa.
Hñ sagde þa til sina Lxresueina/ Ad+ sönu er + Luc 12
Kornskurduren mykell/ eñ Verkmeñerner paer/
Fyrer þui bidied Herran kornskurdarins ad hañ
sende Verkmeñ j syna Kornskieru.

Tiunde Cap.

DG+hñ kallade tolf syna Lxresueina til + Mar 3
syn/ꝛ gaf þm magt yper ohreinū Andū og 6.
ad þr rxke þa vt/ꝛ ad lxkna allskyns sot Luc. 6.
ter ꝛ Meinsemder. Eñ þra tolf † postula nñ ꝛ 9 ꝛ 10
þn/eru þsse/Fyrstr er Simon sa ed kalladest Pet † Sendi-
ur ꝛ Andreas broder hñs/Jacob son Zebedei/ boda.
ꝛ Johñes hñs broder/Philippus/ꝛ Bartholo-
meus/Thomas/ꝛ Mattheus tollheimtare/ꝛ Ja
cob Alphei son/Lebbeus er ad vidurnepne hiet
Taddeus/Simon Cananeus/ꝛ Judas Iscarioth
sa ed sueik hñ. Pessa tolf vt sende Jesus/bio dꝫ

de þm ꝛ sagde/Fared ei a gǫtur heidinar þioda ar/ꝛ ganged eige jnn j Borger samuerskra manna
Acto 13 + Heldr ganged til þortapadra Sauda ap hvse
Marc 6 Jsraels/En̄ þared vt/predikad/ꝛ seiged þ himnarike er nalægt. Lækned Siuka/hreinsed Lyk þra/vppreked Dauda/vtreked Diǫfla. Fyrer ek
Luc 9 ert haue þier þ þeinged/gieued þ ꝛ vt þ ekkert +
og 10. þier skulud eige eignast Gull eda Silfr/nie Peninga hafa a Lindum ydar/nie Tǫsku til vegar eingen Skǫklade/ei tuo Kyrtla/ǫnguan Stab. Þuiad verdr er Verkmadurenn sinar Fǫdu. En̄ j huǫria Borg edr kaupstn̄ þier jnn ganged/þa spyrged ad huǫr j hæñe verdugr sie/ꝛ þar hia þm sama blyfed/þar til þier þared burtu þadan. En̄ nær þier jnnganged j hvsed/þa heilsed þui/ Oj ef þ sama hvs er þss verdugt/mun ydar Fridur koma yfer þ/ En̄ ef þ er eige verdugt/þa mun ydar Fridr til ydar aptr huerfa. Og huǫr hann
Act 13 medtekur ydr eige/ꝛ eige hlyder youare rædu/gange ed vt ap þui hvse eda Borg + ꝛ hristed duftid ap ydrum Fotū. Sannlega seige eg ydr. Ad burdr
Luc 10 legra mun verda Landeinu Sodomr ꝛ Gomorre a Domz dæginn/heldr enn sǫmu Borg. Sæed + Eg sende ydr so sem Saude a midiū Vargа/Fyrer þui verid þǫrfstaler so sem Hyggormar/ꝛ einfallder sem Dufur. En̄ vared ydr þ þm mǫnnum/þeir munu framselia ydr a sijnū Radhvsū ꝛ j sinum Samkundhvsum munu þr ydr strykia/Oj þier munud leidder verda þ Konga ꝛ landshǫfdinga/þ mins Nafns sakir/til vitnisburdar j mote
Mar 13 þm ꝛ mote Heidingium + En̄ nær ed þr framsel
Luc 12. ia ydr/verid ei hugsiukir/hugrnen edr hugd þier skulud tala/Þuiad þ mun ydr a þre stundu gie

þed

þeð verda/huad þier eiged ad tala/Vnfad þier
erud eige þr sín tala/helldr Ande ydars Fódurs
sa er talar j ydr+Eñ eiñ broder minn scal giefan + mich x
j daudа/z Fader sonen/z Nidiarner munu vpp Luc 21 f.
rysa j mote Frelldrumñ z þm þorrade veita/z
þier verded ad hatre hafder af allñ Mónum þ
mijns nafns saker+Eñ huár hñ er stadfastr allt +jnfr 24
til enda/sa mun helpen verda. Eñ nær ed þeir
ofsækia ydr j einne Borg/þa flyed j adra. Sañ
lega seig eg ydr/ ad þer munud eige gieta fared
um allar borger j Israel/ þar til ad Mañsins
sonr kiemr+Eige er Lærisueirnen yfer Meista +Luc 6.
ranñ/z ecke Þienaren yfer synñ Herra. Nægest Joh 13.
Lærisueinenñ ad hñ sie so sín hñs Meistare/og
Þienaranñ sín hñs Herra. Ef þr hafa hwspdur
en Beelzbub kallad, hue mykiu meir munu þr
þa hñs heimamenn kalla? Af þui ottest þa ecke.
+Eckert er so huled/ad eige verde auglieft/ og +Mar 4.
eige so leynt ad eige vitest. Huad eg seige ydr j Luc 8 z
myrkre þ taled j Ljose/ Og huad þier heyred j 12.
hliode/ þ predikad a Rxþrum/ hrædest eige þa
sín Lykamann adlyda/z Salena gieta ei laglaat-
ed/helldr hrædest þann þramar sín Salu z Lyfe
gietr tortyut til Helvitis. Kaupast eige tueir
Titlingar þ penning? Þo falli ei eirn af þeim a
Jórd/ an ydars Fódurs vilde+so eru z eirnen +Act 27
dll ydar hófudhar talen. Fyrer þui ottest eige 1 Reg 14.
þier erud mórgñ Titlingñ betre. Fyrer þui+hu +Mar 8.
ór hñ medkienner mig þ Mónum/þann mun eg nz luc 9 12
kienna þ mynñ Fódr sín a Himnñ er. Eñ huór hñ z Tim 2.
afneitar mier þ Mónum/þan mun eg afneita þ
mynum Fódr sín a Himnñ er+ Þier skulud eige +Luc 12
meina/ad eg sie komen Frid ad senda a Jórde,

+Mich 7 na/Eige kom eg Frid ad senda/ heldr Sverd+
Þuiad eg er komen til ad vpphuetia Manen j
giegn Fodr synū/ ꝛ Dotturena j giegn Modr sinne
ꝛ Sonarkonūa j giegn Modrmans syns/ ꝛ mañs
+Luc 14 sins oviner eru hūs eigen Hiu+Huor hū elskar
Fod: ꝛ Modr meir enn mig/ sa er myn ei verdug
ur. Og huor hū elskar son edr dotter ypper mig/
+Mar. 8 sa er myn eige verdugr+Og huor hū tekr eige sitt
Kross a sig, ꝛ fylger mier epter/ sa er myn eige
+jnfr 16 verdugr+Huor ed þinnur sitt Lyfs/ sa mun tyna
luc 9/14 þui/ og huor synu Lufe tyner minna vegna/ han
og 17. mun h þinna. Huor hū medtekr ydr sa medtekur
+Joh 12 mig+ ꝛ huor mig medtekr/ hū medtekr þann sem
Luc 16. mig sende. Huor hū medtekr Spamañ j spamans
Joh 13. naþne/ sa þar spamans laun/ Huor hū medtekur
Riettlatan j Riettlats naþne/ sa þar riettlats
+Mar 9 laun/ Og huor han giefr einū af þssū Vesaling
um+kalldan Vatzdryck ad drecka j Lærisueins
naþne/ Sannlega seige eg ydr/ ad þad mun eige o
launad vera.

Ellepte Cap.

† Erēde. Og h skiede er Jesus hafde endad þessar
†Bodaner vid syna tolf Lærisueina gi
eck hū padan ad kienna ꝛ predika j peirra
+ Luc 7 Borgū. ✠ Og þa Johañes heyrde j Myrkua
stofuñe verken Christi/ sende hū tuo af synū La
risueinū ꝛ liet seigia hūm/ Ertu sa sem koma skal
eda eigū vier annars ad bida? Jesus suarade ꝛ
sagde til þra. Fare þier og kunngiöred Johañe
+Esa 35 aptr huad þier sied ꝛ heyred+Blinder sia/ Hall
og 61. ter ganga/ Lykpracr hreinsast/ Dauser heyra/
Dauder vppryssa/ ꝛ Fatækum verdr Euangeliū
bodad/ Og sæll er sa sem eige hneyxlast a mier/

Enn

Ek̄ ad þm burt gengnū/hoþ Jesus ad tala til + Luc 7
Folksins vm Johañem/Huad þoru þier a Eyde
mörku ad sia? Villdu þier sia Reyr aþ vinde
skicken? Eda huad þoru þier vt ad sia? Villdu
þier sia Mann miuk klæddan? Sia ed. Þar ed
miukan Klædnad haþa eru þ Kongaña hwsum/
Eda huad þoru þier vt ad sia? Villdu þier Spa
mañ sia? Eg seige ydr þ sañ þā meire er eñ nōckr
Spamañ/Þuiad þsse er sa vm huörn skriþad er
+Sia/Eg sende mīn Engel vndan þynu Aug/ + Mal 3
lite/ sa er þīn veg sk tilreida þ þier * Mar. 1
Sañlega seige eg ydr/a medal þra sīn aþ Kon Luc. 7.
um eru þædder/er eige añar vppkomen sa meire
ste en Johañes Baptista. Eñ hn sīn minstur er
i himnaryke er hm meire+Eñ i þra dögum Jo + Luc 10
hañis Baptista allt til þessu nu er komed/ þoler
himnaryke oprykr/og Menn taka þ til syn med
magt. Þuiad aller Spamenn ok lögmaled spa/
du til Johñes/Og ef þier vilied hā medtaka + + malach
þa er hā Elias/sa ed koma sk. Huör eyru heþ 1.
ur ad heyra hā heyre.

+Eñ vid huad sk eg þssare Kynslod jafna? + Luc 7.
Lyk er hun þm Börnū sīn sitia a Torge/ huör
ed kölludu til sīna lyka ok sögdu. Var hōpū ydr
i Pypr blased/ og þier villdud ecke dansa/ Var
þuldū ydr þorar rauner ok þier grietud eige. Jo
hañes er komen/at ei ok drack eige/og þr seigia
hā haþe Diöþul. Mañsins son er komen/at og
drack/ok þeir seigia/Sia ed/Opneytslum nīe i og
Oghsuelgiaran vinen Tollheimeumaña ok syndug
ra/Og Speken hlyt so ad riettlætaste af synum
Midium+Þa tok hā ad hallmæla Borgonum i + Luc
huörū giörd voru þlest hūs Kraptaverk ok hæp

þu þo eige betrad sig / Ve þier Chorozaim/Ve þier Bethsaida/Þuiad ek j Tyro ꝛ Sidō hefdu giǫrst þau Kraptaverk sem j ykkur hafa giǫrst/ hefdu þeir þordum j Sack ꝛ ausku Idrꝛ giǫrt, Ēn þo eg seige ydr ad Tyro ꝛ Sidon mun bære legra vera a Doms deige/heldr en ykr. Og þu Capharnaum sīn allt til Himins ert vpphafen/ munt nidur sǫckua allt til Helvitis / Þuiad ef j Sodoma hefde þau kraptaverk giǫrst/sīn j þier hafa giǫrd vered/kann vera/ ad þar hefde staded allt til þessa dags/Ēn þo seige eg ydr þ/ad bære legra mū vera lāde Sodoma a Dōmdeige/en þier

†Luc 10 ✠ †A þm sama tyma audsvarade Jesus og sagde/Eg prysa þig Fader Herra Himens ꝛ Jardar/ad þu dulder þetta ꝑ Spekingū ꝛ forvitrū gū/ꝛ openberader þ Smælingū. Ad sōnu Fader/ er/ þt so var þ þægelegt ꝑ þier. Aller hluter

† Joh 7 8 og 10. eru mier j valld giefner af mynū Fōdr†ꝛ eing en þecker Sonen nema Faderen/ꝛ eingen þecker Fōduren nema Sonuren/og huǫrū er Sonuren vill þ openbera, Komed til myn aller þier sīn erfided/ꝛ þunga erud hladner/eg mun endurnæ

† Jer 6 ra ydr†Taked a ydr mitt Ok/ ꝛ læred af mier/ þt eg em hoguær ꝛ af hiarta lytelatr/ꝛ munu

† 1 Joh 5 þier huyld þīna Sālū ydrū†þt mitt Ok er sætt og myn Byrde er lietr *

Tolpte Cap.

† Luc 6 Deim†tyma gieck Jesus vm suda Akra
Deut 23 a Sabbatzdeige/ꝛ hīns Lærisueinar voru hungrader/toku ad plocka Axir/ꝛ ad eta. Ēn er Phariseí sau þ/ sǫgdu þr til hīs/ Sia: Þyner Lærisueinar giǫra huad þm leyfest eige ꝑ Sabbatzdǫgū ad giǫra. Ēn hann sagde til þra/

hafe

Hafe þier ecke lesed + huad Dauid giörde/ nær + 1 Reg.
hann/ ok þa er med hann voru hungrade? Hvernen 21.
hann gieck þann j Guds hws/ ok at þau Fornarbrand
huör hann lyddest eige ad eta/nie hellder þm sem
mr hann voru/nema einn saman Riesemönnunum.
Eda hefe þier eige lesed + þ Riesemenenerner a + Levit.
Sabbatzdögum j Musterenu briota Sabbatzdagen 24.
ok eru þe an sakar? Enn eg seige ydr ad sa er hi Num 28
er sem Musterenu er meire. Enn ef þier visse
huad þ være(a Mannkun + hefe eg þoknan/ ok eige + Ose 6
a Offre)hefdu þier alldrei saklausa bordemdt/ supr. 9.
Þui manns son er Herra/eirnen Puerrdagsins

Og er hann gieck burt þadan/ kom hann j þra sa
kundu hws/ ok sia/ Ad Mads var þar/sa er haf
de visnada hönd. Og þr spurdu hann ad/ ok sögdu
Er nockud leyfelegt ad lækna a Puerrdögum? so at
þr gietu aklagad hann/Enn hann sagde til þra + Hu + Marc 3
ðr Mads er sa af ydr sem hefr ei 1 Saud/og ef Luc. 6.
hann fell a Sabbatzdeige j gryfiu/ grypr hann eige Matt. 24
hann ok vppdregr? Hue myklu meir er Madurenn
Saudnum betre? Fyrer þui leyfest a Puerrdögum
gott ad giöra. Þa sagde hann til Mannsins/Rett
vt hönd þina/Og hann rette hana vt/ ok hun va
rd heil sem hin önn. Enn Pharisei gengu ut og
toku ad hafa radagiörder j mote hann/ hvernen
þr mettu hann hellst i þara/Enn er Jesus þann
þ vard hann þadan/han fylgde ok marga Folk epter
ok þa læknade hann/ ok bannade þm ad þr giördu hann
openskaran/ So þ vppfylldest hued sagt er af
Esaia spamanne er so seiger. Siaed + þion min + Esa 42
hvern eg vtualda/ ok min Elskugan/ a hvern
Sala myn hefr þockan/Mun hann mun eg Anda
minn setia/ ok sa skal heidnum Domen kunngiöra. Ei

ge mun

ge mun hñ kyꝑa nie kalla/ ꝛ eige mun nøckur hey
ra hñs Kall a strætū. Veykan Reyr mun hñ ei
ge ꝓ sundr bricta/ ꝛ viukande Hør eige vtstøckus
ꝑar til hñ pullgiører sīn Dom niꝫ Sigre/ ꝛ Heid
ner Menn munu a hans Nafn vona.

+Luc 11 Mar 3. supr. 9. +Þa vard til hñs hafdr diøfuloda Madr/ sa
er blindr var ꝛ mallaus/ Og hñ lækнade hñ/ so
ad hinn dumbe ꝛ Blinde talade ꝛ sa/ Allt Folk
ed vndradest ꝛ sagde/ er þsse ecke sonr Dauids?

+ supr 9 Mar. 3. +En er Pharisei heyrdu þ sögdu þr/ Eige rek
þsse Diøfla vt/ nema þ Belzebub diøfla Høfding
ia. En Jesus þornam þra hugsaner ꝛ sagde til

+ Luc 11 þra +Hvørt Ryke ꝓ sialfu sier sundurþyckt mun
eydast/ ꝛ hvør Borg edr hws sīn mispyckt er ꝓ
sialfu sier þar eige staded. Og eþ Andskotenn re
kur Andskotan vt/ þa er hñ sundurþyckr ꝓ mote
sialfū sier/ Hvørnen þar hans Ryke þa stadest?
Og eþ eg vtrek Diøfla þ Belzebub/ Fyrer hvørn
verda þr þa aþ ydrū sonum vtrekner? Aþ þui
verda þr ydrer Domendr. En eþ eg vtrek Diøf
la niꝫ Guds þingre/ þa er Guds ryke til ydar kom
ed. Eda hvørnen þar nøckur ingeinged ꝓ øþlugs

† Vopn. Hws/ ꝛ hñs † Bwshlute ꝓ burt bored/ nema hñ
binde adr hinn øþluga/ ꝛ ræne þa hñs Hws? Hu
ør hñ er eige niꝫ mier sa er ꝓ mote mier/ Og hu
ør eige niꝫ mier safnar/ sa sundurdreiþer. Fyrer

+ Mar 3 Luc 12. þui seige eg ydr: +Allar Synder ꝛ lastaner verda
þgiefnar Mønum/ emm Løstum ꝓ mote Andanum

1 Joh 5 (helga) þgiefst eige/ Og hvør hañ talar nøckurt
ord ꝓ mot Mannsins syne/ hñ mun þgiefast/ en hu
ør ed talar nøckurt ord ꝓ mote Helløgū Anda/
hñ mun hvørke þgiefast ꝓ þssū Heime nie ødrū.
Nnad hvørt setied gott Trie/ ꝛ mun Avøxturen

godur

godr/ellegar setied vont Trie ⁊ mun Avöxturen vondr. Aþ avextenū þeckest Tried. Þier Möd/ rukyn/ Huörnen meige þier gott nyxla/a medan þier erud slalþer vonder? + Þuiad Munnuren nyxler aþ nægd Hiartās. Godr Madr þramþlyr iit gott aþ godū Siod syns Hiarta/ enn vondur Madr aþ vondū Siod syns hiarta þramþlyr vont. Ēn eg seige ydr + aþ huörtu þui þat eingu orde þ sīn Menerner tala munu þeir Reikning skap giöra a Domsdeige/ Þuiad aþ þgnū Ordū muntu riettlxtast/ og aþ þynum Ordum muntu þordæmast. + supr 7 Luc. 6a

Þa suörudu hīn nöckrer vt aþ Skriptlærdū ⁊ Þhariseis ⁊ sögdu/Meistare/vier vildum Teikn aþ þier sia/Hīn suarade ⁊ sagde til þra+tra vō da ⁊ hormar Slechte leitar teikns/⁊ þui mū ei teikn giepast nema teikn Joue Spamans + Þuiad so sīn Jonas var j Kuide Hualsins þria da ga ⁊ þriar nxtur/ so mun Mansins son vera j þylsne Jardar þria Daga ⁊ þriar nætr; Menn Ninive borgar + munu vppryssa a epsta Dome med þssare Kynslod/⁊ nunu han a þordænia/ þt þt giörðu þdran epter predikan Jonas/ Og sia/ Hier er meir enn Jonas. Drottningen aþ sudre mun vppryssa a epsta Dome/niz þssare Kynslod ⁊ mun hana þordæma + Þuiad hun kom aþ ende mörkū Jardar ad heyra spekt Salomonis/ Og sia/Hier er meire enn Salomon: + Luc 11 + Jon 3 + 3 Reg. 10.

Ēn + nar ohreinn Andi þer vt aþ Manninum/ leitar hīn vm Þurlende/leitande huyldar ⁊ þīr eige/Þa seiger hīn/Aptr mun eg snua j mitt hws þadan eg þor vt/Og nar hīn kiemr/þīnur hīn þ tomt/Soplimū hreinsad ⁊ þagad/ Þa þer hīn og + Luc 11

tekur

tekr sig adra Anda mz sier/hr ed verre eru enn sialfr hann/ok nxr peir eru pū komner bua hr par
♦ ǂ Pet 2 +Og verdr pa pss Mans sydara verra hinu syr
ra/So mun ǂ skie pssa vonda Kynslod. Sem hū
+ Mar 3 vxr eñ ptta ad tala til Folksins. Sia+Ad Mo
Luc. 8. der hns ǂ brxdr stodu par ꝑ vtan/ǂ villdu na ct
tala vid hū/eñ nōkur sagde til hūs. Sia/ad Mo
der pyn ǂ brxdr pynar stāda vte ǂ vilia pig pin
na/Hñ suarade ǂ sagde til pss sm vid hn talade
Huor er myn Moder/ǂ huorier eru myner brx
dr? Og hñ riette vt syna Hond yfer syna Lær
esueina/ǂ sagde/Siaed/myna Modr/ǂ myna br
edr. Puiad huer hñ giörer vilia myns Fodurs
pss a Himnū er/sa same er min broder syster og
Moder.

Prettande Cap

+Mar 4 Peim sama Deige/ gieck Jesus vt ꝑ
Luc. 8. Hwsenu ǂ sat vid Sioen+ǂ marg Fo
lk safnadest ad hñ. so hū stie a Skip/ǂ
sette sig/ǂ allt Folked stod j bioruñe/ǂ
hñ talade margt til ptra j epterlykingū/ǂ sagde
Sa er sade gieck vt ad sa synu sxde/ǂ pa han
sade piell sumt vid Veigen/og Fuglar tomu og
atu ꝑ. Eñ sumt piell j grytta Jord huar ꝑad
hafde ecke mykla jord/ǂ rann pliotlega vpp/ pe
ꝑ hafde eige jardardypt/eñ sem Solen rañ vpp
skraldest ꝑ/ǂ af pui ad ꝑ hafde eige Root nei
na pa visnadi ꝑ/Eñ sumt piell a millū Pyrna
ǂ Pyrnarner sprukku vpp ǂ kiæfdu ꝑ/Eñ sumt
piell j goda Jord/ǂ pærde auoxt/sumt hundrad
palldan/sumt sextugpalldan/sumt pritugpalldan.
Huor Eyru hefr ad heyra/ sa heyre. Og Lxre
sueinarner geingu til hns/ǂ sogdu/Fyrer pui ta
lar pu til ptra j epterlykingū? Hñ suarad ǂ sag

de/

de/Ydr er ent ad vita leynda dema Himnariykis
cii þm er þ eige veitt+Þui huor han hefr/hm+jnkr 25
mun giefaſt ſo han nog hafe/En ſa er eige hefr
af hm mun t takaſt þ hann hefr. Fyrer þui þa
tala eg til þra j epterlykingu/þuiad mz ſiaanda
Augu ſia þr eige/t mz heyranda Eyru heyra þr
eige/tt þr ſkilia þ eige/Og a þm vppfyllaſt ſpa
domr Eſaia/ er hn ſegier+Med Eyrunu munu+ Eſa 6
þr heyra/t þo muniu þeir þ ei ſkilia/t mz ſia- Mar 4.
ande Augu muniu þier ſia t eige ſkyniad giora/ Luc; 8.
Þuiad þſſa Folks hiarta er porhardnad/t þeirra Joh. 12
Eyru eru þungheyrd/t Augu þra ſemiallukt/ſo Act. 28
ad þr eige mz Augu ſiae/t Eyru heyre/nie nied Rom 11.
Hiartanu ſkilie/til ad leidrietta ſig/ſo ad eg lxt
ne þa; En ſxl eru ydar Augu/þ þau ſia/t yd
ar Eyru/þ þau heyra/ſannlega ſeige eg ydur+ad+Luc 10
marger Spamenn t rietttlater þyſtuſt ad ſia/huad
þier ſiaed/t hafa þ eige ſied/og ad heyra huad
þier heyred/t hafa þ eige heyrt. Af þui heyr/
ad þſſa Epterlykind Sxdarās+Þa er nockr hey t Mar 4
rer Orded lyſtesins t vnderſiendr eige/kiemr hin Luc; 8.
vonde/t hrifſar burt huad ſad er j hns Hiarta
Þetta er þ huad vid Veigen er ſad. En þ ſem
j gryttu jord er ſad/er ſa hyſt Ordeo heyrer/t
þliotlega af þagnade medtekr þ/eins hn hefur er
togt j ſier/hellder er han þrahuerfr/nxr ed hrell
ingar t Ofsoknar hefiaſt þ Ordſins ſakar/hney
fiaſt han japnſkiott. Enn þ ſin a millu Þyrna
er ſad/er han ſem heyrer Orded/t ahyggia þſſ
arar Veralldar/t flatſkapr pidrattar kiepr Ord
ed/t verdr ſo an avaxtar. En þ j goda jord er
ſad/er hann ſin heyrer Orded t vnderſtendur þ
t parer avoxt/ſumer hundradfalldan/ſumer ſext
itzfalldan

naualldan/sumer þrituguþalldan.

✠ Mar 4 ✠ Adr:+Epterlyking lagde hñ þm þa þ ꝛ sag de/Himnaryke er lyk̄t þm Mañe/sa er sæde go du Sæde j Akur sinn/Enn þa menn suaþu/ kom hans Ovinr/ꝛ sæde Illgresi medal hueite sins ꝛ þor j kurt. Enn er Grasid spratt vpp ꝛ bar avøxt/ þa auglyste ꝛ Illgresid. Þa geingu þi enararner til Hwsbøndursins ꝛ sögdu/Lauard:/ Sæder þu eige godu Sæde j Ak̄r þñ/huadā kie mur hm̄ þa Illgresid? ꝛ hann sagde til þeirra/ Þad hefr fiandmadr giört. Þionarner sögdu þa Viltu ad vær þörū ꝛ vtlesū þ? hann sagde/nei so ad þier vpprætid eige hueited vnder eins/ nær þier vtlesid Illgresid/ Lætid huörtueggia vaxa allt til Kornskurdar/ꝛ a Kornskierutyma sk eg seigia til Kornskurdarmanna/ Lesid þyrst Illgresid saman/ og bindid þ j sma byndene til Brenslu/ Enn hueitenu saman safnid j myna Kornhlödu*

✠Mar 4 Adra+epterlyking lagde hann enn þram̄ þ þa
Luc. 13. ꝛ sagde/Himnaryke er lyk̄t einu Mustards korne þ Madr tok ꝛ sæde j Ak̄r sinn/huad ed minst er allra sæda/enn nær þ sprettr vpp/er þ stærst allra Kalgresa/ꝛ verdr þ Tre/so ad Fuglar lopt sins koma ꝛ bua vnder þss Kuistum.

Enn adra Epterlyking talade hann til þra. Lykt er Himnaryke surdeige/þ Kona tok ꝛ þal de j þremr mælū Miöls/þar til/ad þ syrdest alle
✠Mar 4 til sama+Petta allt talade Jesus j Epterlykin gū til Folksins/og þ vtan epterlykingar talade hañ ecke til þra/ so ad vppfylldest huad sagt er
✠Psal 78 af Spamañenū er seiger+Munn minn mun eg vpplata j Epterlykingū/ꝛ þeg vil vttala þ heim

uglegt

uglegt hefr verid j þra vpphafe Veralldar.

Þa let Jesus Folkid þra fier/ og kom jnn j Hwsid/ ⁊ hans Lærisueinar geingu til hans og sögdu/Kienn þu oss Lykingena jllgreses a Akrinū/Jesus suarade ⁊ sagde til þra/Hann sū sæer godu Sæde er/Mansins sonr/enn Akuren er Heimurin/goda Sæded eru rykesins syner/enn Jllgresed eru Jllskunar syner/enn Ovinuren sa er þui sæde er Diöfullen+enn Kornskurdar tymin/ en er ender þssarar Veralldar/Kornskurdarmenerner eru Englarner. Þui lyka sū nu verdr jllgresed vtlesed og j Ellde brent/so mun ⁊ skie a enda þessarar Veralldar. Þuiad Mannsins son mun vtsenda syna Engla/⁊ þr munu samanlesa vr hans Ryke öll Hneyxle ⁊ þm er ranginde giöra/⁊ þr munu kasta þm j Elldsins Opn/þar mun vera graatr ⁊ tannagnistran/Enn þa+mu nu Riettlatter lioma sū Sol j ryke Födurs þra. Huer Eyru hefur ad heyra/hann heyre. + Apoc 14. + Sap 3 Dan 12.

Og eñ/þa er Himnaryke lykt þolgnū Fiesiod a Akre/huörn ed Madur þann og þalde hañ/og af þm Fagnade er hū hafde yfer hm/gieck hū burt ⁊ sellde allt huad hañ hafde/og keypte þann sama Akur. Og eñ aptr er Himnaryke lykt þm Kaupmañe / er godrar Perlu leitade/Og þa hū þañ eina þorkostulega Perlu/þor hū til ⁊ sellde allt huad hū hafde ⁊ keypte þa sömu. Og enn aptur er Himmaryke lykt Nete þui sem j Sio er kastad/ og j huörju af öllu Fiskakyne nöckud dreiged verdr/eñ nær þ er fullt/ draga þr þ ad Lande / sitia sydan ⁊ saman lesa þa godu Fiskana j Kerölld/eñ jllum Fiskū snara þr vt. So mun ⁊ skie a enda Veralldar/ ad Englar munu

vthera og hina vondu mide þra Riettlatra skilia
og þm munu þr koma j Ellðsins opn/huar vera
mun Ogn ꝛ Tanngnystr. Og Jesus sagde til þra
Hafa þier allt þta vnderstaded? þr sögdu/Ja
Herra. Þa sagde hann/þ þui / hvor sa skriptlærdr
sem til Himnarykis mentadur er/hann lykest þm
Hvsbödur sem þranber ap synum Fiesiod nyia
og gamalla.

Og þad skeide þa Jesus hafde endad þessar
Æptærlykingar / ad hann gieck þadan + og kom til
Mar 1 Luc. 4. sinar Fosturjardar/ ꝛ kiende þm j þra Samkun
duhvsum/so ad þeim hnykte vid/ ꝛ sögdu/Hvad
an kiemur þessu soddan Speke og Kraptar? Er
Joh 6 þesse eige + Timburmannsins son? Heiter hans
moder eckie Maria/ ꝛ Brædur hans Jacob ꝛ Jo
ses / Simon og Judas? Og eru hans Systur
hier hia oss? Hvadan kemur honum allt þetta?
Og so hneyxldust þeir a hann. En Jesus svarar
adé ꝛ sagde til þra + Spamadur er ei ann vegs
Mat 6 sinda nema a sine Fosturjörd ꝛ j synu Hvse. Og
Joh. 4. eige giörde hann þar mörg Kraptaverk/þyrer sak
Luc. 4. er Vantruar þeirra.

Fiortande Cap.

Á þeim tyma heyrde Herodes þiordungs
Mar 6 Höfdinge Rykted ap Jesu/Og hann sag
Luc 9. de til sina Hirdsueina/Þesse er Johan
nes Baptista/hann ap Dauda er vppapturrysen/
og þui giörast þesse Kraptaverk ap hann. Þuiad
Herodes hafde þangadtekid Johannem + bund
Luc 3. ed hann og j vardhalld sett þyrer saker Herodi
adis Hvsfreyiu Philippi Brodur sins. Þui
ad Johannes hafde til hans sagt/ Eige hafer
þier hana ad hafa. Og þui villde hann hafa

uplatted

lyſtated hann/ enn þorde þo eige þyrer Folkenn
+ Þuiad ſ hiellt Johañen þ Spamañ. Eñ ad+ſukr er
aettydardeige Herodis/danzade Dotter Herodi-
adis mitt þrañe þyrer hiñ/ ꝛ þad lyſtade Herodes
oþurvel/Aþ þui lofade hañ heñe med Eide/ ad
giefa henne huörs hun æſkte aþ hönū. Og epter
er þui ad hun var ædur aeggiud aþ Modr ſiñe
ſagde hun/ gief mier a Diſke Höfud Johannis
Baptiſta. Og Kongurenn vard hryggr/ Eñ þa
þyrer Eidſins ſaker ꝛ þeirra er med hönum til
Bords ſatu/ baud hann ad þad giæfeſt henne.
Sende vt og liet aphöggua Johannem j Myrk-
uaſtofu. Og var Höfud hans bored a Diſke ꝛ
giefed Stulkunne/ og hun færde Modur ſinne.
Þa komu Lærefueinar hans/ og toku hans Lyk
ama og Jördudu hann/komu ſydan og kunngiör
du þad Jeſu.

Enn+er Jeſus heyrde þ/ for hann þadan a +Mar 6
Skipe/ til Eydemerkur j ſierlegan ſtad aþſydis/ Luc. 9.
Og þa Folked heyrde þ/ þylgde þad hönū a fæ
te vr Stödunum. Og Jeſus gieck þram vndan/
og leſt þañ mykla Manþiölda/ ꝛ ſa aumr a þm
og lækнade þa aþ þm ſem kranker voru. Eñ ad
Kuöllde geingu hans Lærefueinar til hans og
ſögdu/Peſſe Stadur er j eyde/tyma tekr ad ly-
da/Lat Folked þra þier/ad þad gange j Kaup
tunen ꝛ kaupe ſier þar Fædu. Enn Jeſus ſagde
til þra/Þeir haþa þeſſ eige þörf ad þeir gan-
ge j burt/giefe þier þiñ ad eta. Peir ſögdu/Vxr
höfum ecke hier nema þiñ Braud ꝛ tuo Fiſka/
Hann ſagde/ Færed mier þau hingad. Og hann
baud Folkenu ad ſetiaſt nidur a Graſed/ og tok
þau þiñ Braud og tuo Fiſka/leit til Himins/

þackade og braut þau/ og gaf sijnū Lærisueinū Brauden/ enn Lærisueinarner gafu þau Fólkenu/ ⁊ þr snæddu allir ⁊ vrdu sadder/og tóku vpp þær Leifar er afgeingu/tolf Karfer fullar. Enn þeir ed eted hófdu voru tals þrīr þus hund Manna/vndantekinū Konum og Bórnū.

+Mar 6 Og + jafnsnart kom Jesus sijnū Lærisueinū til ad þr geingi a skip/og þæru vndan yfer vm
+Joh 6 Sioen/a medan hann liete Folked þra sier + Og er
Luc. 6. hann hafde Folked þra sier lated/gieck hann einn sam all vppa Fialled ad bidiast þ. Og vm kuellded var hann þar alleina/en skiped var þa mitt a Sionum/ og hrakteſt j Bylginū/ þr Vinduren var
† Vóku. þuert j motte. Enn vm þiordu leyft Natur/kom Jesus t l þra gangande a Sionū. Enn er Lærisueinarner sau hann a Sionū ganga hræddust þeir ⁊ sögdu ad þad være Skrimsl/ ⁊ kölludu vpp af hræslu. Enn Jesus talade strax til þra ⁊ sagde Verid stöduger/Eg er þetta ottest eige. Enn Petur suarade hann og sagde/ Ef þu ert þ Herra þa biod mier ad koma til þyn a Vatnenu. Og hann sagde/Kom. Og Petr stie af skipenu/ ⁊ gieck a Vatnenu ad hann kixme til Jesu. Enn er hann leit megnan vind/ognade hann ⁊ tok ad sökua/kallade ⁊ sagde/Herra hialpa þu mier. Enn Jesus riette jafnsnart hóndena ⁊ greip hann/⁊ sagde til hans/Þu lytiltruadr/Fyrer hui efadest þu? Og er þr voru a skiped komner/ kyrdi vinden. Enn þr sem a skipenu voru komu ⁊ fiellu þram þ hann ⁊ sögdu/ Sannlega ertu Guds sonr. Og þr foru yfer vm/⁊ komu til Genesareth jardar. Og er hann þeckti þar Sueitarmen sendu þr vt vm allt þ bygdarlag/⁊ færdu til hans alla vanfæra men

⁊ badh

ꝛ badu hñ vin ad þe m ætti ad eins snerta fallds hñs fata. Og so marger sin hñ snertu vrdu all er heilbrigder.

Fimtande Cap.

Þa geingu til hñs Skriptlærder ꝛ Phariseí ap Jerusalem ꝛ sögdu + Fyrer þui gánga þyner Læresueinar a Aull hñgana setninga/ mz þui þr þuo eige synar hendr er þeir Braud eta? Hañ suarade ꝛ sagde til þra/ Fyrer þui briote þier Gudz bodord þ ydar Setninga? Þui Gud sagde + Heidra skalltu Födr þin ꝛ modur/ ꝛ huðr hñ † bölnar Födr + edr Modur/ sa skal Dauda deyia. En þier seiged/ Huðr hñ seiger til Födr edr til Modr. Pad er Gude † opprad/ huar med þeg skyllde þier hialpa/ hñ giörer riett/ Ap þessu skier þ/ ad nær eingen heidrar meir Födur sin nie Modr/ ꝛ hafed so onytt giört Guds bodord/ þ ydar setning a saker. Þier hræsnarar/ Vel hefur Esaias spád ap ydr/ er hañ seiger + Þesse Lyd nalægest mig mz synum Munne/ ꝛ heidrar mig mz Vörum synum/ en þra hiörtu eru langt þra mier/ ad onytu dyrka þr mig/ a medan þr kenna þær Kienningar sin ecke eru annad en bodord manna. Og hñ kallade Folked til sin/ og sagde til þra/ Heyre þier ꝛ vnderstanded þ. Huad sem þngeingur i Munen/ þ saurgar eige Manneñ/ helldr huad er þrann ap Munenum geingr þ saurgar Manneñ. Þa geingu hñs Læresueinar ad hñm ꝛ sögdu/ Veistu/ ad þa ed Phariseí heyrdu þau Ord hneyxludust † þr? En hñ suarade ꝛ sagde + Aull planta huörta min himneskr Fader plantar eige/ mun uppraetast + Læted þa þara/ þr eru blinder ꝛ blindra Leidtogarar/ En blindr leider blindan/

+ Mar 7
+ Exo 20 Deut 5.
† talar illa vid.
+ Leuit 2 Exod 21
† gieped
+ Esa 29 Mar 7.
† styrgdust þeir.
+ Joh 15
+ Luc 6

þa palla þr bader j Gröbena. Þa suarade petrus
+Mar 7 ꝛ sagde til hñs+Þyd oss þissa Æpterlyking/Jesus sagde til þra/Æru þier eī so skilningslausir/Skynie þier eige/ ad allt huad j Munn gemgr/þad huerþr j Magan/ꝛ verdr þ edlelegar rꝛg vtskwþad/eī huad aþ Munenū þramgeingr
+Gen 6 þ kiemr vt aþ Hiartanu/ꝛ þ saurgar Mannen+
og 8. Þuiad vt aþ Hiartanu koma vondar Hugsaner/ Mandrap/Hordomr/Frillulyfe/Þiofnadr/Ligvitnan/Lastaner/ Þetta er þad huad Mannen saurgar/ Enn med opuegnum Hondum ad eta saurgar ecke Mannen.

✠ Jesus gieck j burt þadā ꝛ þor j lands alþr
+Mar 7 Tyri ꝛ Sidonis/Og sia+ad chānersk Kona gi ecke vt aþ þm sōmū Takmōrkū/kallade ꝛ sagde/O Herra sonr Dauids myskuna þu mier/myn Dotter er kuelst illa aþ Diꝛplenū. Og hū suarade hene eige Orde. Hns Lxresueinar geingu til hns bi
ꝛ giōr hū du hū ꝛ sögdu t Lat hana þra/aþ hun kalne wr ar epter oss. Eū hū suarade ꝛ sagde/Ez er eige
lausn. sendr nema til þortapadra Sauda aþ hue Jsra
+sup 10 els+Eū hun kom ꝛ piell nidr þ hönū/ ꝛ sagde/
Luc 15. Hialpa þu mier Herra. Eū hū suarade hene eg
Joh 10. sagde/ Þad er eige kierlege ad taka Brauded/þ Barnana er/ꝛ kasta þui þ Hundana. Enn hun sagde/ Satt er þ Herra/enn þo eta Hundar aþ Molū þm sm̄ detra aþ bordū Drottna þra. Þa suarade Jesus ꝛ sagde til heñar. Þu Kona/mikel er þin Trua/verde þier so sm̄ þu villt. Oc a þre sömu stundu vard heñar dotter hellbrigd*

Ogꝛer Jesus gieck padā/ kom hū ad sionum j
+Esa 35 Galilea/gieck vppa Fiallet/ꝛ sette sig par+Oc
Mar 7. margr Folk dreiþ til hns/hafþe m̄ sier hallta/
blinda/

blinda/mallausa/kranka/og margra adra/ ok sidr
udu þm þram þ þatur Jesu/ ok hi lækniade þa/so
ad Folked vndradest/ er þ sa mallausa mæla/ ok
kranka heila/hallta ganga/blinda sia/ og veg
sömudu Gud Israels. Og Jesus kallade sijn + Mar. 8
Lærisueina til syn/ ok sagde + Mig aumkar yfer
Folked/þt þr haþa þria daga hia mer verid ok
haþa ecke til matar haft/ ok þestande vil eg þa
ecke þra mier þara lata/so ad eige verde þr hm
urmorda a veigum. Og Lærisueinarner sögdu
til hans/Huadan tökum vær so mörg Braud hier a
Eydemörku/ad vier sedim mz jafnmargt Folk?
Jesus sagde til þra/ Huersu mörg Braud haþe
þier? þeir sögdu/Sio/ ok þa Fiskakorn. Og ha
baud Folkenu ad þ setiast nidr a Jördena/ Og
tok þau sio Brauden ok þiskana/ ok er ha hafde
þacker giört braut hm þau/ ok gaf Læriseinum/
um/ Og hans Læriseinar gafu þau Folkenu.
Og þr ætu aller ok vrdu sadder/ ok toku vpp þad
sem yfer var molana sio Karfer fullar. En þr
sem eted höfdu voru þiorar þusunder Manna/ ut
uan Konr ok Börn. Og er hn hafde Folked þre
fier lætid/stie han a Skip/og kom j Landa alfa
ur Magdala. XVI. Cap.

KA + geingu Pharisei ok Saducei til hans/ + Mar. 8
Freistade hans/ok badu han ad syna sier Joh. 6.
Teikn af Himne/ En hn svarade þm og
sagde + A kuölldi seige þier/þ verdr þag + Luc. 12.
hirt Vedur/þt Himenrode er/Og a morna seige
þier/. J dag verdur hreggvidre/ þt Himenen er
rauder ok dimr. Þier Hræsnarar/Himensyne Assa
kunne þier ad dæma/en ad vita teikn þissar Tyma
kunne þier eige. Þesse vonda ok hordoms fulla

ekker Teikns/ ꝛ heñe sk ecker Teikn gieued verd
✠ sup 12. da+nema teikn Jone spamans. Og hñ þorlec
Jon. 2. þa/og gieck j burt.

Og er hñs Læresueinar voru yþer vm þarn/
er/hǫþdu þr gleymt Braud mꝫ sier ad taka. Eñ
✠Mar 8 Jesus sagde til þra+slaed til/ꝛ vakted ydur þ
Luc 12. surdeige Phariseaña ꝛ Saducceaña. Þa þeir
tu þr mꝫ sier ꝛ sǫgdu/þ mun vera þ/vær hǫþū
ei Braud mꝫ oss teked. Eñer Jesus þornam þ
sagde hñ til þra/Þier lytiltruader/Huar þ hug
þier vm þ þo þier haþed eige brauden med ydr
hapt? skilie þier enn ecke? Miñest þier ecke a
✠ sup 14. þau þim Braud+a medal þim þusunda/eda hu
ǫrsu margar Karþer ad þier tokud þa vpp? ꝛ
✠Joh 6. eige eñ a þau+stǫ Braud/a medal þiǫgra þusū
da/ ꝛ huǫrsu margar Karþer ad þier tokud þa
vpp? Huar þ skilie þier eige/ ad eg talade ecke
vm Braud þa eg sagda/Vakted ydr þ Surdeige
Phariseaña ꝛ Saduceraña. Þa vnderstodu þr ad
hñ hafde eige sagt þm/þ þr skylldu vara sig vid
surdeige Braudsins/heldr vid Lærdom: Phari
seaña ꝛ Saduceaña.

✠Mar 8 Þa kom Jesus j Lands alsur+Borgareñar
Ceseree Philippi/ꝛ spurde sina Læresueina ad
ꝛ sagde/Huad seigia menn til/huǫr Manns son
sie? Þeir sǫgdu/Sumer seigia þu siert Johañes
Baptista/Eñ adrer/þu siert Elias/sumer ad þu
siert Jeremias/edr eirn aþ Spamǫnnum. Hñ sag
de til þra/Huǫrn seige þier mig vera? Þa suar
✠Joh 6. ade Simon Petrus ꝛ sagde+þu ert Christr son
ur Guds lifanda. Eñ Jesus suarade ꝛ sagdi til
✠Joh 1. hñs+Sæll ertu Simon Jonas son/Þuiad Hold
ꝛ Blod birte þier þ eige/heldr min Fader

Fader

Fader. Eg seige þier ꝛ/Þu ert Petrus/og yþer
þessa Hellustein mun eg vpp byggia nigna Chri-
istne/ꝛ hliden Helvitaña skulu eige magn haþa j
giegn hesse. Og + þier mun eg giefa Kykla Him- + jnfr 18
narykis/ꝛ allt huad þu bindr a Jördu/sk a Him- Joh 20.
nū bunded vera/ꝛ allt huad þu leyser a Jördu/
skal a Himnum leyst vera. Þa baud hañ sjnum
Lærisueinum/ad þr segde þad ei nöckrum/ad
hañ væri Christus. Þadan j þra tok Jesus til † Mess-
ad auglysa þ sjnū Lærisueinū/þ hann byriade ad as.
ganga til Jerusalem/ꝛ margt ad lyda af Alld
ungū/Skriptlærdū/ꝛ Kienemaña Höfdingū/ꝛ lyþ
læten ad verda/og a þridia deige vpp ad rysa.
Eñ Petur tok hann vt af/atalde hann ꝛ sagde/Her-
ra/þyrm sialfū þier/ad eige hende. þig þrta. Eñ
hann snerest vid/ꝛ sagde til Petrus + Far þra mier + Mar 8
Andskote/þu ert mier til hneyxlunar/þuiad þu
skilr ecke huad Guds er/helldr huad Manña er

Jesus sagde þa til sinna Lærisueina + ef nökr + jupr 10
ur vill mier epterþylgia/þa afneite hann sialfum Luc. 9/
sier/ꝛ take sitt Kross a sig ꝛ þylge mier epter. 14.
Þuiad huör hañ vill sjna Sal þoruara/sa mun Joh 12.
tyna henne/Eñ huör sinn sine Salu tyner þ man
ar saker/sa mun þinna hana. Þui huad stodar þ
Manenum þo hann hreppe allan Heimen/eñ lyde
tion a Salu sine? Edr + huad mun Madurenn ga + Psal 48
gefed þ hann Salu sjna mz endurleyse? Þuiad þ
mun skie/ad Manssins son mun koma j dyrd sj-
ns Födurs/mz sjnū Englū + ꝛ þa mun hann giall + Röm 2
da huörtū sm einū epter sjnum Verkū. Samlega
seige eg ydr + ad nöckrer standa þr hier sm Dau + Mar 9
dan munu ei smacka/þar til ad þr sia Manssins Luc. 9.
son koманda j Rykie sitt. Mefo 17.

Seytiande Cap.

SEX Dögū þar epter/tok Jesus með sier Petrum ⁊ Jacobū ⁊ Johañem brodur hans/og hafde þa afsydis vppa hatt fiall/⁊ vmbreyttest þ̄ fyrir þm. Og hūs ✝ Asiana skein sem Sol/⁊ hūs klæde vrdu so biört sem Ljos/ Og sia/Ad hm̄ birtust þr Moyses ⁊ Elias/⁊ þr töludu vid hann. Enn Petur Asade ⁊ sagde til Jesu Herra/hier er oss gott ad vera. Ef þu ville/þa viliū ver göra hier þriar Tiallbuder/þier einu/Moyse einu/Elie einu. Og þa hann var þetta ad tala. Sia/ad biart Sky vmskygde þa/⁊ si: ✝ Ad Röddin ur skyenu sagde/Pessi er ⁊ onr minn sa elskulege/a huörium jeg hef alla þocknan/hlyded hm̄. Og er Lærisueinarner heyrdu þ/ fiell ✝ þr þrafn a sinar Asianer ⁊ vrdu miög hrædder/ Enn Jesus gieck til þra tok a þm ⁊ sagde/Standed vpp ⁊ vered eige hrædder. Enn er þr litu vpp sau þr önguan nema Jesum einsaman ✱

Og er þr geingu ofan af Fiallenu/baud Jesus þm ⁊ sagde/Þier skulud öngum þessa Sion segia þar til ad Mannsins son er vpp aptr risen af Dauda. Og hūs Lærisueinar spurdu hann ad og ✝ sögdu ✝ Huar þ̄ seigia hinir Skriptlærdu þa/þad Elias hlyote ædr ad koma? Jesus suarade ⁊ sagde til þra/Elias a ad sönnu ædr ad koma/⁊ alla ✝ Hlute ad lagfæra. Enn eg seige ydr þ/Elias er nu komen/⁊ þr peckti hann eige/heldr giördu þr vid hann huad hellst þr villdu. So mun ⁊ Mannsins son verda af þm ad lyda. Þa vnderstodu Lærisueinarner þ hann hafde talad þetta vm Johañem Baptistam. Og er ✝ þr komu til Folksins gieck Madr til hūs ⁊ fiell a knien fyrir hann ⁊ sagde

Herra!

✝ Mar 9 Luc. 9.

✝ supr 3. Mar 1. Joh. 1. & 1 Pet 2.

✝ Mar 9 Malach 4. supr. 11

✝ Mar 9 Luc. 9.

Herra/myskuna þu Syne mgnū/þe hñ er tungt siukr ⁊ er herþelega pyndr/Kui opt þell: hann j Eld/⁊ þratt̃sinis j Vatn. Eg hafda hñ til þin na Læresueina/⁊ þr gatu hñ eige læknad. Enn Jesus suarade ⁊ sagde/O þu vantruud ⁊ rangsnuen Kynslod/huörsu leinge skal eg hia ydr ve ra? huörsu leinge a eg ydr ad lyda? Haped hann hingad til mgn. Og Jesus hastade a hñ ⁊ Diöpullen þor vt ap hñ/⁊ Sueinnen vard heilbrigd: a þre samre stundu Þa geingu Læresueinar ner heimuglega til Jesu ⁊ sögdu/Fyrer hui gatu vxr eige rekt hñ vt? Jesus suarade ⁊ sagde til þra/Fyrer ydar vantruar saker. Kui eg seige yd ur þ sañ+Ep þier hefdud tru so sm Mustards +Matt. 17
korn/þa mxttu þier seigia Fialle þssu/ Far þu Luc. 17
hiedan ⁊ þangad/ Og mundi þ þara/ og ekert mundi ydr omattugt vera. Eñ þtta Kyn rekst eige vt nema þ Bxn ⁊ Fösta.

Eñ sa þr sysludust vm j Galilea sagde Jesus +Matt. 9
til þra/Þad mun skie+ad Mañsins sonur mun Luc. 9.
þrañseldr verda j Maña hendr/⁊ verda Kyssla 24.
ten/⁊ a þridia Degi mū hñ vpprysa/Og vid þ Joan. 20.
yrdu þr nxsta hryggver.

Og er þr komu til Capherñ/geingu þr ad Petre sem Skattgiallded vppbæru/⁊ sögdu/Þa er Mastare/giellder hñ eige Skattpeningen? Hñ sagde/Ja/⁊ er hñ gied jñ j Hwsed/kom Jesus þrr ad hm/og sagde/Huad lyst þier Simon/ap huörtñ taka jardleger Konungar toll ed: Skatt ap synū Sonū ed: ap aūarlegum? Petr sagde/ap aūarlegū/Jesus sagde til hñs/Þa eru Synerner þry. Eñ so ad vier sieū þeim ei ad hneyxla/þa far til Siapar ⁊ kasta vt Munglenū/⁊ taka Fisk

sñ

sm̃ þyrst̃ kiemr vpp tak þu/ꝛ er þu opnar hꝛs
Gin muntu þiña eina Staterā/þa sömu tak og
gieþ þm þyrer mig og þig.

Atiande Cap.

+Mar 9 Luc. 9. +Jnſr 19 Ꝑ Þaū tyma/geingu Lærisueinarner til Jesum ꝛ sögdu +Huðr er mest̃ j Himna ryke? Jesus kallade +Barn til syn ꝛ sett̃ te þ mitt a mille þra/ꝛ sagde/Sañlega seige eg

ꝛ cor 14 ydr/nema þier snu.st ꝛ +verded so sm̃ smabörn munu þier eige j gānga j Himnaryke. Huðr sial þur sig lækkar so sm̃ vngbarn þtta/ sa er mest̃ j Himnaryke. Og huð sem medtekr eitt þuilyke

+Mar 9 Vngbarn j minn nafne/sa medtekr mig +Eñ hu ſ gieþur ðr hañ ſ hneyxlar eirn aþ þssū Þesalungū sem a hm̃ orsꝛk mig trua/þarþara vare hm̃ ad Mylnusteirn va til ad re þest̃ vid hals hñ/ꝛ vare j Siaþardiup söktr. syndga. Vei +sie Heimenū vegna hneyxlana. Þar hliota

+Luc 17 Hneyxlaner ad koma/eñ þo vei sie þm Mañe ſ +supr 5. huðrn ad hneyxlunen kiemr. Eñ eþ þyn +Höndr Mar 9. edr þū Fotr hneyxlar þig/snyd hañ aþ ꝛ snara hm̃ þra þier/Betra er þier jñ ad ganga til Lyþ sins/hallr ꝛ handaruane/ enn ſ þu haþer tuær Hendr edr tuo þatr/ꝛ verder j eilyban Eld kast

edr. Og eþ Auga þitt hneyxlar ſ ig/þa slyt þad vt ꝛ snara þui þra þier/Betra er þier eineygdū jñ ad ganga til Lyþsins/eñ ſ þu haþer tuō Au gu ꝛ verder j helluyskan Eld kastadr. Siaed til ad þier þorsmacd ecke eirn aþ þssū Þesalingum/ Þuiad eg seige ydr/ad þra Enginar a Himnū sia

þaþnā̄ myns Fodurs Andlit a Himnum * Þui +Luc 19 ad +Mañsins son er komen ad þrelsa huad þott +Luc 15 tapad var. Huad virdest ydr? Eþ +einhuðr hep ur hundrad Sauda/ꝛ villest eirn aþ þm/Skilst

hañ

hñ eige vid þa niu ꝛ niutuge a sio̅ll vppe/ og þer ad leita hñs sem villtest? Og eþ so skier/ad hñ þinur hñ/Sañlega seige eg ydur/ad hñ þagn meir yþer hñ/ eñ yþer hinū niu ꝛ niutuge sm̃ eige villtust. So er eige vilie þ Fodur ydrum sm̃ a Himnū er/ ad eiñ aþ þessū vesalingū þareſt. ✝ Lauk. Eñ eþ ✝ Brodr þitt brytr vid þig/þar þu/ꝛ aug 15 ꝛ 19. tadu hñ a millū þyn ꝛ hñs eins/eþ hñ hlyd Jacob 5 er þier/ þa hefer þu þinn Buodur sigrad. Eñ eþ hñ hlyder eige/ þa tak eñ eirn edur tuo ✝ so ad ✝ deut 29 j Munñe taeggia edur þriggia stande oll Ord. 2 Cor 13 Nu eþ hñ hlyder eige þm̃ / þa seig þ Samkund Hebr 10 uñe. Eñ eþ hñ hlyder ei Samkunduñe/þa hallt ✝ Joh 8 hañ sem annan ✝ Heidingia ꝛ Tollheimtumañ. 2 Tess 3. Sañlega seige eg ydr ✝ huad hellst þier binded 1 Cor 5 a Jordu/skal og a Himnū bunded vera/og huad ✝ Joh 20 hellst þier leysed a Jordu/skal leyst vera a Himne. Og eñ seige eg ydur þ/Huad sm̃ tueir aþ ydr samtaka a Jordu vm huørn Hlut sem þ er/ ed þr vilia bidia/sk̃ þm veitt vera aþ mynū Fodur sem a Himnū er/Puiad huar tueir edur þryr sæ/ansaþnader eru j mynu Nafne / þar er eg mitt a nullum þra. Þa gieck Pietur til hñs ꝛ sagde Herra ✝ huørsu opt skal eg mynū Brodr/þm sm̃ vid mig brytur/þyrergieþa? Er þ ei nog sio̅stum? ✝ Luc 17 Jesus sagde til hñs/Eg seige þier/ eige sio̅sinnum hellder siotyge sinnum sio̅sinnum.

✠ Fyrer þui er Himnaryke lykt þm Monnum ge sem reikna vilde vid þiona sina. Og er hñ tok til ad reikna/kom eirn þ hañ / sa er hm̃ var skylldugr vm eitt þusund punda. Eñ þa hñ hafde eige til huad hñ skylde giallda/baud Herrann ad selia hñ ꝛ hñs Hwsfreyiu/so og Bornen/ og

alle

allt huad hñ atte/ ꝛ borga mz. Ẽñ sa Þion þiell þraũ tilbad hũ ꝛ sagde/ Herra/haþ Þolenmæde vid mig/allt skal eg þier giallda/ eñ Herran sz aumur a þñ Þion/ ꝛ liet hñ lausan/og gaf hñ vpp Skulldena. Þa gieck sa same þiꝛ vt/ ꝛ þañ eirn aþ synum samlags Þionum/ sa var hñ hundrad smapeninga skylldugur/þañ greip hñ ꝛ tok þ Vuerkar hñ ꝛ sagde/giallde huad þu ert mier skylldugr. Þa þiell hñs samlags Þion þraũ/bad hñ/ ꝛ sagde / haþ Þolenmæde vid mig/þui alle skal eg þier giallda. Ẽñ hñ villde eige/ helldur þor hñ til og lick hñ j Dyflitzu/þar til hñ hefþe borgad synu Skuld. Ẽñ er hñs Samþionar sau huad skiede/vrdu þeir miog hryggner vid/ komu/ ꝛ vndervgfudu sinn Herra allt huad giorst hafde. Þa kallade hans Herra a hñ/ ꝛ sagde til hans/ Þu hiñ vonde Þion/alla þessa Skuld gaf eg þier til/med þui þu badst mig / Byrjade þier þa eige myskũ sõmũ ad vera vid þiñ samlags Þion lyka sem eg var þier myskunsam: ꝛ Og hñs Herra vard reidur/ ꝛ j Hendr sellde hñ kuðlurunũ/þangad til ad hñ hefþe borgad allt huad hñ var hñ skylldugur + So mun min himneskur Fader giora ydur/eþ þier þyrergiefed eige aþ ydrum Hiꝛtum/ huðr eirn synum Vuodur hans Misgiörder *

+sup. 6. Mar 11.

xix Cap.

Og þ skiede sem Jesus hafde endad þessar Rædr/ad hñ þor aþ Galilea/ ꝛ kom j Endemerkur Gydingalands/hinũmegin Jordanar/ ꝛ margt Folk þylgde hñ epter/ ꝛ þar lækнade hañ þa. Þa+ gengu Pharisei til hñs ꝛ sögdu/ Leyfest nockud Manninum ad skilia vid sina Kigẽkonu þ huðria sñ eina sõk?

+mat 10

Ẽñ hañ

Enn hñ suarade ꝛ sagde til þra/ Haþe þier eige
lesed/ad + sa j vpphaþe skapade Mañe/hñ giör + Gen 1
re þad ad vera skylde Madr og Kona/ꝛ sagde
+ Fyrer þui mun Madurenn skilia vid Födr og + Gen
Modr/ ꝛ amteingiast eigenkonu siñe. Og þau Eph
tuö skulu eitt Holld vera/ So eru þau nu eige 1 Cor
tuö/helldur eitt Holld. Eñ huad Gud hefr sa
man tenget/ þ sk Madurenn ei j sundr skilia. Þa
sögdu þeir + Huar þ baud Moyses þa/ ad giefa + Deut
skylldi skilnadarskra/ꝛ skilia hana vid sig? Hñ 24.
sagde til þra/Moyses hefr þ hardwdyduars Hi
arta leyft ydr ad skilia Hiwsfreyr ydar vid ydr + Mar
eñ aþ vpphaþe var þ eige so. Eñ + eg seige ydr Luc.
þ/Huör sylia eigenkonu skilr vid sig(nema þ sie 1 Cor
þ Hornarsök) ꝛ giptest añare/ sa dryger hor.
Og huör þraskilesse giptest/ sa dryger ꝛ hor. Þa
sögdu Lærisueinarner til hñs/Eþ so er hattad
Mañsins mæleynū vid eigenkonuna/ þa er eige
gagn j ad giptast. Eñ hñ sagde til þra/ Þetta
Ord þa ei aller höndlad helldr þr huörtū þad er
giefed. Þuiad þar eru þr Gelldingar/sem so ver
da aþ Modurkuide fædder/ꝛ þr Gelldingar eru
huörier aþ Mönnum eru gellder/ꝛ þar eru ꝛ sy
ka þr Gelldingar sñ sialfa sig hafa giellt/þyr
er Himnarykis saker. Sa gripet gietr hñ gripe þ
+ Þa voru smabörn til hñs höfd/so hñ teg + mat
hendur yfer þau/og bædest fyrer/eñ Lærisue Lu
arner avytudu þa/Jesus sagde til þeirra + lat + Sue
ed Börnen fyrr/og fyrerbioded þm eige til mu
ad koma/þuiad slykra er Himnaryke. Og er hñ
hafde hendur yfer þau lagt/gieck hñ þadan.

Og sia + ad einn gieck ad hñ og sagde til hñs + mat
Gode Meistare/Huad skal eg þess gott giöra ad Luc
eg hafe

eg hafe eilyft Lyf? Huörnū hñ suarade/ Hua
kallar þu mig godā? Eingē er godr nema Gud
einn. Enn ef þu vilt til Lyfsins jnnganga/ so
vardueit þu Bodordenn. Hann sagde þa til hñs
Exód. Huör hellst? Jesus sagde+Ei skalltu Mañ ve
20. ga/Ei skalltu horast/Ei skalltu stela/Eige skal
tu lugurtne mæla/Heidra skalltu Födr þinn og
Modr/ ⁊ elska skalltu Naunga þiñ so sñ sialfr
þig. Þa sagde hin vnge Madurē til hñs/Þetta
allt hef eg vardveitt j þra barnæsku minne/Huad
brestr mig þa? Jesus sagde til hñs/Ef þu vilt
algiörlr vera/þar burt ⁊ sel allt huad þu hefr ⁊
gef Fatækū/⁊ munt þu þa stod hafa a Himne
kom þa ⁊ fylg mier so epter. Og er hinn vnge
Madr heyrde þ Ord/gieck hñ hryggr j burt/þr
hñ hafde myklar Eigr. Eñ Jesus sagde til sinna
Lærisueina/ Sannlega seige eg ydr/ad torueldt
er rikū jñ ad ganga j Himnariki. Og eñ seige
eg ydr/þ auduelldara er Vlfbalidāum ad smiu
ga j giegnū Nalarauga/eñ Rikū jnn ad ganga j
Guds riki. Og er Lærisueinarner heyrdu þ/
vrdu þr miog otrasleguer ⁊ sögdu/huör þar þa
hialpast? Eñ Jesus leit vid þm ⁊ sagde til þra
Zach 5 ra+Hia Mönnum er þ omögulegt/ eñ hia Gude
er allt mögulegt. Þa suarade Petur ⁊ sagde til
Mar 10 hñs/ Siadu+ad vier ypergafū allt ⁊ fylgdū þi
Luc 18. er epter/Huad skier oss þar þ? Eñ Jesus sagde
til þra/ Sañlega seige eg ydr/ ad þier huörier
mier hafed eprerfylgt j Endurfædinguñe/þa er
Luc 22 Mañsins son situr a Stole sinar Tignar+ mu
nu þier ⁊ sitia a tolf Stolū/dæmāde tolf Kyn
kuysler Israels/ Og huör hñ forlætur Hus edr
Brædr/Systr/Födr eda Modr/ edr Eigenkonu/

eda

eda Börn eda Akra/þ myns Naþns saker/sa mꝛ hundradfallt j staden taka/ ꝛ erfa eilyfr Lyf. +Eñ marger þr siñ eru fyrster/verda sydaster/ Og þr siñ sydaster eru verda hiner fyrstu. +jnfr 20 Mar 10. Luc 18.

Tuttugaste Cap.

Himnaryke ✠ er lykt þm Hwsbõdr siñ vt/ gieck snemma morgũs Verkmeñ ad leiga j vyn gard siñ. Eñ ad giördũ samninge vid verk meñena/vm daglegt Peningsgiallde/sende hñ þa j siñ Vyngard. Og nær þridiu stundu gieck hñ vt/ ꝛ leit adra jdiulausa standa a Torgenu/ ꝛ sagde til þra/Farit þier j miñ Vyngard/ ꝛ huad rietts er mun eg giefa ydr. Peir geingu ꝛ þangad. Og efñ gieck hañ vt aptur vm slõttu og niundu stũd/ ꝛ giörde so lyka. Eñ vm ellefstu stũd gieck hñ vt/ ꝛ þañ eñ adra standa jdiulausa ꝛ sagde til þra/Huar þ stande þier hier allã dag jdiulausir? Peir sögdu til hñs/þt engen hefr leigt oss/ Hñ sagde til þra/Farit þier ꝛ j miñ Vyngard/ ꝛ huad rietts er skulu þier fa. Eñ þa Kuõlld var komed/sagde Herrã vyngardsins til syns Radamaus/Kalladu Verkameñena ꝛ giallde þm Verk kauped. Og hñ tok til j þra enñ seinasta ꝛ allt til hins fyrsta/Pa komu þr siñ vm ellefstu stũd leigder voru/ ꝛ huõr þra medtok sinn Pening. Eñ er hiner fyrstu komu/meintu þr ad þr mundu fa meira/ ꝛ huõr þra medtok siñ Penng. Og þa er þr hõfdu hñ medteked/mögludu þr j moti Hwsbõdurnñ ꝛ sögdu/Pessir seinustu hafa einna stund erfidad/ ꝛ þu giörer þa oss jafna/vier siñ † bored hõfũ Punga og hita Dagsins. Enn † Lidid hñ suarade ꝛ sagde til eins þra/Vin:/ei giöre eg þier oriett. Ertu ecke asattur orden vid mig vm

eitt penning? Tak huad þitt er ᵹ þar burt. Eñ
þessum seinaſta vil eg giepa so sm̃ þier. Eda lof
aſt mier edr̃e ad giora ap mynu huad eg vil?
Eda ertu vm þad ranzeygdr:/þo ad eg ſie godgiꝛ
+ſupr 19 ern? So+verda nu seinaſter hiner þyrſtu/ᵹ þyr
Mar 10 ſter hiner seinuſtu. Þuiad marger eru kallader
Luc 18. enn þacr Vtualder *

Og hñ þerdadeſt vpp til Jeruſalem/ᵹ tok þa
tolf Lærisueina heimuglega til ſin a veigenum
+jnfr 22 ᵹ sagde til þra/Siaed+Vier þorum nu vpp til
Mar 10 Jeruſalem/ᵹ Manſins sonr mun j hendr ſeliaſt
Luc 18. Riefemaſta Hofdingiñ/ᵹ Skriptlærdum/ᵹ þeir
munu hñ þordæma til dauda/ᵹ þa hñ j hendr heiꝛ
ingiñ/so hñ verde spottadur hwdſtreyktur ᵹ kroſſ
þeſtr/Eñ a þridia deige mñ hñ vpp aptur ryſa.
+mar 10 Þa gieck+Moder sona Zebedei til hñs/medr
Syne ſyna/þallãde þ hñ þram/ᵹ bad nockurs ap
hñ. Og hñ sagde til heñar/ Huad villtu? Hun
sagde til hñs/Lat þessa myna sonu sitia j Rykt
þynu/þñ eina til þinar hægre Handar/ᵹ añan
til þinar vinſtre handar. Eñ Jesus suarade ᵹ
sagde/Þier vited eige huors þier bidied. Getꝛ
id þid þañ Bikar druckid huorn eg mun drecka/ᵹ
þre Skyrn ſkyrſt huorre eg mun ſkyraſt? Þeir
sogdu til hñs/þ gieru vid. Og hñ sagde til þra
†Bikar. Mín† Kaleik munu þid ad sonnu drecka/ᵹ þeirre
ſkyrn huorre eg ſkyrunſt/munu þid ſkyraſt. Eñ
þ ad ſitia til minar hægre ᵹ vinſtre Handar/
er eige myn ydr ad giepa/heldr giepſt þ þm/hꝛ
+mar 10 orñ þad er þbwed ap mynñ Fodr+Og er þr tiu
Luc 22. heyrdu þ/þyrtuſt þr vid þa tuo Brædr+Enn
Jesus kallade þa til ſin/og sagde/Þier vited ad
veralldarmaſta Hofdingiar drottna yper þm/ᵹ
þr

Þr eð vollduger eru haþa yþervöllð. So ſk eige
vera ydar a mille/Helldr huðr hann vill ydar a
mille volldugr vera/sie sa ydar Þienare. Og hu
ðr ydar sm̃ þremstur vill vera/vere hñ ydar Þi
on+Lyka so sm̃ Manasins son kom eige ad hñ lie + phil 2
te sier þiona/helldr vppa þ hñ þionade/ ꝛ gix
þe sitt Lyf til endurlausnar f marga. Og þa er
þr geingu vt af Jericho/fylgde hñ margt fo
lk epter+Og sia/Ad tueir blinder satu vid veig +mar 10
en/ ꝛ þa þr heyrdu þ ad Jesus gieck þar þram Luc 18.
hia/kölludu þr ꝛ sögdu/O Herra sonr Dauids/
myskuna þu ockr. Enn folked hastade a þa ad
þr þegde. Eñ þr kölludu þui meir ꝛ sögdu. O
Herra sonr Dauids myskuna þu ockr/ og Jesus
stadnæmdest/ kallade a þa og sagde/ Huad vilie
þid ad eg ſke giöra yckr? Þeir sögdu til hñs/Her
ra/þ/ad ockar Augu vpplukest. Eñ Jesus sa au
kunn a þm/snart Augu þra/ Og þeir sau japn
skiott/og fylgdu hñ epter.

xxi. Cap.

OG ꝛ er þr+ tokv ad nalgast Jerusalē +mar 11
og komu til Bethphage hia Vidsmiörs
vidar þiallenu/ sende Jesus vt tuo syna
Læresueina ꝛ sagde til þra/Fare þid j þ Kaup
tñ sm̃ giegnt yckr er/ ꝛ strax mūu þid þina ösnu
bundna/ ꝛ Fola hia hesse/ Leysed hana ꝛ leided
til myn/Og ef einhuðr talar nöckud til yckar/þa
seiged/ad Herrā hafe þra þörf/ ꝛ japnsnart mū
hñ læta þau laus. Eñ þta skiede so/ad vppfyll
est huad sagt er af Spamannenū er seiger+Seig +Esa 62
ed Dotturesse Zion/Sia/ Þin Kongr kiemur til Zach 9.
þyn hooguær/sitiande a Ausnu ꝛ a Fola klyfbæ Joh 12.
tar Ausnu. Enn Læresueinarer geingu burt

og giörðu so sem Jesus hafðe boded þeim/ og leiddu mz sier Ausnuna ꝛ Folā/ꝛ lögdu yþer þau syn Klæde/ꝛ settu hñ þar vppa. Eñ margt þolt breidde syn Klæde a veigen. Og adrer hiuggu Kuistu af trianū/ꝛ dreifðu þm a Veigen. Eñ þ Folked sīn vndā gieck/ꝛ epterfylgde/ꝛallade ꝛ
+psa 118 sagde/Hosiana Syne Dauids+Blessadr sie sa sīm kiemr i nafne Drottens/Hosiana i hæstū hæðū*
+Luc 19 Og+er hñ þor jñ i Jerusalem/var öll Borgen vppvægd/ꝛ sagde/Huör er þsse? Eñ Folked sagde/Þetta er Jesus Spamaðurenn af Nazareth
+ mar 11 ur Galilea+Og Jesus gieck jñ i Guds Musteri
Joh. 2. ꝛ rak vt alla Seliendr ꝛ kaupendr i Musterenu ꝛ Borðū veslunarmenna ꝛ stoclū þra er Lwþur
+deut 14 selldu hratt hñ vm koll ꝛ sagde til þeirra/Skrifad er+Mitt Hws sk bænahws kallast/eñ þier
Luc 19. +Esa 56 hafed giört þ ad Spillurkiabale+Og til hans
Jerē 19 geingu Blinder ꝛ hallter i Musterenu/ꝛ hñ lækn
+mar 11 ade þa+Eñ er Kienemanna höfdingiar ꝛ skrifte
Luc 19 lærder/sau þær Dasemder sīm hñ giörde/ꝛ þad Börnen kölludu i Musterenu ꝛ sögdu/Hosiana
þm syne Dauids/reiddust þeir/ꝛ sögdu til hñs/ Heyrer þu huad þesser seigia? Jesus sagde til
+psal. 8 þra/Ja vite menn/Hafe þier alldrei lesed þ+Af munū Vngbarna ꝛ briostmylkinga/hefr þu Lof
ed tilreidr? Og hann þor þra þm og gieck vt af Borgenne til Bethania ꝛ dualdest þar. Enn ad
morne er hñ gieck aptur til Borgarennar/hungradi
+mar 11 rade hñ+Og sīm hñ sa eitt Fykiutre vid veigen gieck hñ þangad ad/ꝛ þann eckert a þui/nema eins
asta Blöden/Þa sagde hann til þss/Hiedan i þra
vaxe alldreige Avöxtur af þier ad eilypu. Og
þ Fykiutrie visnade vpp jafnsnart/Og er Læri

sueinarner

fueinarner sau þ/vndruduſt þr ⁊ sögdu/Huörn
en er Fyrirutried so snart vppbornad? Eñ Je/
sus suarade ⁊ sagde til þra/Sañlega seige eg yd
ur + eþ þier haþed truna ⁊ eþed eige/ þa munu + supr 17
þier eige einaſta giöra slykt vid Fyrirutried/Hell
di/ ⁊ eþ þier segdud þſſu Fialle/tak þig vpp og
bleyg þier j Sioen/ þa munde þ skie + Og allt + supr 7
huad þier bidied/j Bæneñe/ eþ þier trued þui/ Mar 11
þa munu þier þad öðlaſt. Joh 14.

Og ſm hñ kom j Mustered/ geingu til hans 1 Joh 3.
(ſm hñ var ad kienna) Preſtahöfðingiar Aulldñg
er lydsins ⁊ sögdu + Aþ huörre magt giörer þu + mar 11
þetta/og huör gaþ þier þſſa magt? Eñ Jesus Luc 20.
suarade ⁊ sagde til þra/Eg mun spyria ydur ad
einu orde/eþ þier seiged mier þ/mun eg seigia yd
ur eþ huada magt eg giöre þetta. Skyrn Joha-
is huadā var hun/huört aþ Himne edr aþ Mön
um? Eñ þr hurudu mz sier/ eþ vier seigium aþ
Himne/ þa seiger hñ til vor/Fyrer þui trudu þi
er hm þa eige? Eñ eþ vier seigiū aþ Mönnum/
þa meigū vær ottaſt Folked + Puiad aller hiell/ + sup 14
du Johañem þ Spamann. Og þr suörudu Jesu ⁊ Mar 6.
sögdu/Vier vitū eige. Hann sagde þa til þeir/
ra/ So seige eg ydur ei helldur vt aþ huörre
magt eg giöre þetta.

Eñ huad lyst ydr? Madr nöckr haþde tuo so/
nu/ ⁊ gieck til ens þyrſta ⁊ sagde/Sonr/Far þu j
dag ad viña j Vyngarde mynū/Eñ hañ suarade
⁊ sagde/eige vil eg/Eptera þrade hañ þſſa/ og
gieck burt. Og hñ gieck ⁊ til hins añars ⁊ sag/
de slykt hid sama/eñ hñ suarade ⁊ sagde/þara ſr
eg/Og þor ecke. Huör aþ þm tueim giörde Föd
ursins vilia? Þeir sögdu til hñs/hñ þyrſte/Je/

sus sagde til þra/Sannlega seige eg ydr/ad Tollheimtarar ꝛ Purtur meiga þyrre komast j Guds ryke enn þier. Johannes kom til ydar ꝛ kende ydr Rettlætis gotu/ꝛ eige trudu þier hm̃/Enn Tollheimtumenn ꝛ þurtur trudu hm̃. Og þo ad þier sauu þetta/giordu þier ongua yperbot/ so ad epter a hepde þier hm̃ truad.

4mar 12 Heyred enn adra Epterlyking+Huspader nok-
Luc 20. ur var/sa ed plantade Vyngard/ꝛ girte j krin-
Esa. 5. gum hann/ꝛ grof j honum Vynþrugu/ꝛ vppbyg-
Jerem. 2 de Turn/ꝛ bygde hann Vyngardsmonnum/ꝛ þerdad
est syda langt burt. Enn þa er avaxtardrygme tok
ad nalgast/ sende hann syna Piona til Vyngards-
manna/ad þr medtæke hans Avoxtu. Þa toku
Vyngardsmennerner hans Piona/þann eina stryktu
þr/annan afliþudu þr/hinn þridia gryttu þr. Og
j annad sinn sende hann adra Piona vt/sin þleire vo-
ru hinum þyrre/Og þau giordu þr slykt hid sama.
Enn sydast sende hann Son sinn til þra/ꝛ sagdi/
Þeir munu þeilla sier þ Syne mynum. Enn er Vyn-
4synfr 26 gardsmennerner sau Sonen/sogdu þr med sier+
27. Þesse er erbingen/kome þier/ꝛ afliþu vxr hann/ꝛ
Joh 11. leggium so vnder oss hans Arbleidd/ Og þr gripu
hann/ꝛ rakku hann vt ap Vyngardenum/ og afliþudu
hann. Enn nær Herran Vyngardsins kiemur/huad
4psal 118 mun hann giora vid þessa Vyngardsmenn? Þeir sog-
Acto 4. du til hans/Þann vondum mun hann vondsliga þyrta
Rom 9. ꝛ sin Vyngard bryggia odrum vyngardsmonnum/þe
1 Pet 2. ed hm̃ Avoxt giallda j rettan tyma.
Luc 20. Jesus sagde til þra/Hafe þier allvrei lesed i
Mar 12 Ritningunum+Steinn sa er Byggendr burt koste
† horn uda/hann er nu orden † hofudhyrningar. Af Drot-
steinn. ottne er þ skied/ꝛ er dasamlegt þ vorum Augum.

Fyrer

Fyrer þui seige eg ydur/ad Guds ryke mun þra
ydr takast/ok Heidingiū gieued verda/þr siū þess
Avöxt þara+Enn huör a þennan Stein fellur+Jach 12
hū mun sundurmolast+Eū yper huörn hū fellr/+Dan 2.
þū mun hū sundurmeria. Og þa er Kienemenn Esa 28.
höfdingiar ok Pharisei heyrdu hūs Epterlyking
ar/þormerktu þr/þ hū talade vm þa/ok leitudu
vid ad grypa hū/Eū ottudust þo Folked/þuiad
þ hiellt hann ſ Spamann.

xxii Cap.

OG ✠ Jesus suarade ok talade j annad sinn
j Epterlykingū til þra/ok sagde/Himnarij
ke'er lykt þm Konunge sem + Brullaup +Luc 14
giörde syne synū/ok sende vt syna þiona ad kalla Apoc 19
Bodsmenena til Brullaupsins/Og þr villdu eige
koma. J annad sinn sende hann adra þiona vt og
sagde/ Seiged Bodsmönnonum. Siaed. Myna
Maltyd hefe eg tilbued/myner Yxar ok Alefie
er slatrad / og allt er reidubued/komed til Br-
ullaupsins. Eū þr þorsmaudu þ/ok geingu j burt
eirn a sinn Bustad/eū annar til sinar Syslunar/eū
sumer gripu hūs þiona/ dæpudu þa ok drapu.
Eū þa Konguren heyrde þ/vard hū reidr/ok sen
de vt sinn Her/ok þpor þessum Mordingiū/ok bren
de vpp Borg þra. Þa sagde hū til sina Piena-
ra/Brullauped er ad sönu reidubued/eū þr sem
bodner voru/voru þsse eige verduger. Fyrer þui
fared vt a Strxten/ ok bioded til Brullaupsins
huörū sem þier finned. Og hūs þionar geingu
vt a Strxten/ok samansöpnudu allū þm þr fun
du/vonde ok godum/Og Brullauped vard alskip
ad af Bodsmönnum. Þa gieck Konguren jnn ad
sia þa sin bodner voru/og hū sa þar Mann/ eige

klæddann med Brullaupsklæde / og sagde til hans/ Vinur. Huernen gieckstu jnn hingad hafi
* supr 8 ende ecke Brullaups Klæde? En hann þagde.
13. Konguren sagde þa til sinna. Pienara+Binded
jnfr 24. hns Hendr ꝛ þxtur/ ꝛ kasted hm j ystu Myrkr/
† gnistur þar mn vera Gop ꝛ † Tannagnistr. Puiad mar
ger eru kallader/en faer vtualder *
+mar 12 ✠ Þa+geingu Phariseí burt/ꝛ settu rad sam
Luc 20. an/ad þeir gixte veitt hann j ordi. Og sendu til
Joh. 7. hns syna Lærisueina med Herodis sueinum/ꝛ sögdu/Meistare/vier vitum ad þu ert sannsögull/og
kiennir Guds götu j Sannleika/ ꝛ skeytir ei nockrum/ þt þu þer ei ad Mannuirdingum. Fyrer þui
seig oss huad þier lyst / Huort leyfest ad giefa
Keisaranum skatt/ edr eige? En þa Jesus þar/
merkte þra flattskap/ sagde hann/Huad freiste þi
er myn Hræsnarar? Syned mier Skattmyntena
ꝛ þr feingu hann ein penning. Jesus sagde til þra
Huers er þesse mynd ꝛ Yfirskrift? Þr sögdu hann
+Rom 13 Keisarans. Þa sagde hann til þra+ Giefed þa
Keisaranum huad Keisarans er/ og þ Gude sem
Guds er. Og er þr heyrdu þ undrudust þr/lietu
hann vera epter og geingu j burt *

Á þm sama deige geingu Saducei til hns/
huerier ed seiga Upprisuna eige vera / spurdu
+mar 12 hann ad ꝛ sögdu/Meistare/Moyses hefr sagt+ad
Luc 20. ef nockr andadest og hefde ecke Barn epter/ þa
Deut 25 skyllde broder hans eiga hans Eigenkonu/ ꝛ uppueckia sinum Brodr sæde. En hia oss voru sio Bræedr/hinir fyrste giptest/ꝛ hann andadest/ ꝛ af þui
hann hafde eckert Sad/liet hann Brodr sinum epter
sina Eigenkonu/ Lyk sa annar/ og hann þridie/
allt til hins siaunda. Enn sidast allra andadist
og

ꝛ Konan/ſuðrs þra ſiꝰ verdr hun nu Eignar/
kona ꝑ Vppriſuñe? Vuiad aller þr hafa hana
haft. Eñ Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þra/ Pier
villeſt ꝛ vited eige Rituingarnar/nie helldr Gu
ds Krapt/Vuiad ꝑ Vppriſuñe munu þr huærke
kuongaſt/nie þær giptaſt/helldr vera ſm Eing
lar Guds a Himne. Enn hafe pier eige leſed/
huad aꝑ Gude er ſagt/vm vppriſu Framlidenña/
er hñ ſeiger+Eg er Gud Abrahãs/ꝛ Gud Iſa/ +Exod 3
achs/ꝛ Gud Jacobs/Pui Gud er eige Gud dau
dra/helldr lifande Manna. Og er Folked heyrde
þrta/vndradeſt þ hñs Kienning.

✠ Eñ er phariſei heyrdu þ hñ hafde+þagg +mar 12.
ad Saduccos/ſꝑnuduſt þr ſaman ꝑ eitt/ꝛ einn
Lǫguitring: aꝑþm ſputde hñ ad/ꝑreiſtade hans
ꝛ ſagde/Meiſtare/huært er hid meſta Bodord ꝑ
Lǫgmalenu? Enn Jeſus ſagde til hñs+Elſka +Deut 6
ſkaltu Drotten Gud þin/aꝑ ǫllu þynu Hiarta/ Luc 10.
ꝛ aꝑ allre ǫnd þine/ og aꝑ ǫllu þynu Hugſkǫte/
Þetta er hid hellſta ꝛ meſta Bodord. Eñ annad
er þſſu lykt/Elſka ſkalt Naunga þin ſo ſm ſialꝑ
an þig. J þſſum tueimr Bodordū þelſt allt Lǫg
mal ꝛ Spamen. Eñ þa phariſei voru til ſam/
ans komner/ſpurde Jeſus þa ad/ꝛ ſagde+Huad +mar 12
virdeſt ydr vm Chriſtū huærs Son ad hann ſie? Luc 20.
Peir ſǫgdu hñ Dauids. Hñ ſagde til þra/Huer
nen kallar Dauid hñ þa ꝑ anda ein Drotten? er
hñ ſeiger+Drotten ſagde mynū Drotne/Sit +Pſalm
þu til minar hǫnre Handar/þar til/eg legg Ó/ 110.
vine þyna til ſkarar þina Fota. Nu eꝑ Dauid
kallar hñ Drotten/Huærnen er hann þa hñs Son/
ur? Og eingen gat hñ Orde ſuarad/ꝛ ei dirfd
eſt nockr vpp þra þm deige/hñ þrædar ad ſpyria ✠

Þa talade Jesus til Folksins/ og til sinna Lærisueina/og sagde/ A Moysis stole sitia Skriptlærder og Pharisei/ allt huad þeir
+Luc 11 segia ydr þier skulud giöra/ þ hallded og
Deut 6. giöred/En eptter þra Verkū sku þier eige giöra
og 22. Þuiad þr segia þ/ og giöra eige+Þeir binda þūg
Actc 15. ar Byrder og obœrelegar/ og leggia þær Mönnum a
27um 15 Herdar/en sialfer þr vilia ei ahrœra þær þingre
Taffesi. gnū. Þuiad öll syn Verk giöra þr ad þeir sie
esi af Mönnum/Synar Breimingar hafa þeir
+mar 12 breidar+ og pallð sinna Klœda hafa þr storā/
Luc. 11. Rixr hafa þr hin þremstu Sœte ad Rusllduerd
um/ og ædstu sessa j Sākunduhwsū/ og +kuedur a
+Joh. 3 Torgū/ og af Mönnum Rabbi kallader verda. En
þier skud eige Rabbi kallast/Þuiad einn er ydar
Meistare Christur/en þier eller erud brœdr. Og
+ Mala +enguan sku þier ydar Födr kalla a Jördu/Þui
1. ad einn er ydar Fader sa sīn a Himnū er / Og ei
† Leid skulu þier † Lœremeistarar kallast/þui einn er yd
togar ar † Meistare Christr. Sa sīn ad mestr er ydar/
† Lœre/ sie hīn ydar þienare. Þuiad +huer sig vpphefr
meistare sa mun nidrlœgiast/Og huer sialfā sig nidurlœgir
+Luc 14 er/hīn mun vpphafen verda.
og 18. Vei ydr Skriptlœrdū og pharisceis/þier Hræsn
arar/huörier Himnaryked aptur loked þ Mönnum
eige gange þier þar jn̄/og þm er jn̄ villa gānga
j þ/þa lofe þier eige.

Vei ydr skriptlœrdū og pharisceis/þier Hræsn
+mar 12 arar+huörier Eknahwsen vppeted/mz yþeruar
Luc 20. pe langra Bxna/Fyrer þad munu þier þss meire
Fyrerdœmning þa. Vei ydr skriptlœrdū og phari
sceis/þier Hræsnarar/huörier vm kringum þared
Sio og Lönd/so ad þier giöred einn ad Gydinge/

og uœr

ꝛ nær hñ er þ orden/ þa giöre þier hñ ad Sel-
uytis syne/ tuöfallt meir en þier erud. Vei yd-
blindū Leidtogörū/þier sīn seiged/Huör hñ su
er vid Mustered/þ;sie eckert/eū huör hñ suer vid
Gulled mustereſins/sa ste sekr. Þier heimsker ꝛ
þorblindader/Huört er meira Gulled eda Muste
red þ er Gulled helgar. Og huör ed suer vid All
tarid/ste eckert/Vñ huör hñ suer vid þ Gyps sīn
a þui er/ sa ste sekr. Þier heimsker og blinder/
Huört er meira Gyprid en Alltared/þ sīn Gyps-
rid helgar? Fyrer þui/Huör hñ suer vid Allta
red/sa suer vid Alltared/ꝛ allt huad þar er vpp
a/Og huör hñ suer vid Musterid/sa suer vid þ
og vid þann sem þar byr jnne/Og + huör hñ su + sup 5.
er vid Himenen/sa suer vid Guds sætt/ꝛ vid þñ
sīn þar vppa situr.

Vei yd- Skriptlærdū ꝛ Phariseis/þier hræsn
arar/huörier tiunded Myntu/Aneth ꝛ Kumen
ꝛ yfergieped þ huad þyngst er j Lögmalenu/ein
fū/Domen/Myskūsemd ꝛ Truna/Þetta byriade
ad giöra/ꝛ hitt eige epter ad skilia. Þier blind
er Leidtogar/sīn sied Mygluguna/enn suelged
Vlpballdan. Vei yd- Skriptlærdū ꝛ phariseis/
þier Hræsnarar/sīn hreisted hid ytra Bikara ꝛ
Diska/en jnnan eru þr puller ræns ꝛ ohreinind-
Þu blind- Phariseare/hrein sa fyrst hid jnnra a
Bikörū ꝛ Diskum/so þr verde ꝛ hreiner vtan.

Vei yd- Skriptlærdū ꝛ phariseis/þier Hræsn
arar/huörier lyker erud þorpagudū Gröpū Fr-
amlidīna/huörier vtan synast Mönnum þögr/ en
jnnan eru þær pullar af daudra Manna Beinū/ꝛ
allre Ohreckt. So ꝛ skyne þier ad sönnu vtan þ
Mönnum rettlætter/en jnnan eru þier puller Hræs-

ne/ꝛ

ne/ ꝛ ranginda. Vei ydr Skriptlærdū ꝛ pharise
is/ þier hræsnarar/ huórier vppbygged Spamañ
aleiden/ ꝛ pryded graþer riettlætra Maña/ og
seiged/ Eþ vier hefdū vered a dögū Fedra vorra
skylldu vær eige vered haþa samlags meñ þra j
Blode Spamañaña. So bere þier sialfer ydr vit
ne/ ad þier erud syner þra/ sīm Spame ñina aþlyþ
udu/ Nu vel/ vppfylled Mæler Fedra yduarra.
† supr 3. Þier eiturormar ꝛ Nödrukyn/ huórnen vilie þi
er vmflya helugska fyrerdæmung?

♣ Fyrer þui siaed/ Eg sende til ydar Spameñ
Spekinga/ ꝛ skriptlærdameñ/ og nöckra aþ þeim
munu þier lyþlæta ꝛ krossfesta/ og suma munu
þier hwdstrykia j samkundu hwsū ydar/ ꝛ aþ añ
arre Borg j adra munu þier þa opsækia. So að
yþer ydr kome allt riettlatt Blod/ sem a Jörden
† Gen 4. na vt er helle† j þra blode Abels riettlæta/ allt
Hebre 12 til blods Zacharie sonar Barachia/ huórn þier
drapud a mille Musteris ꝛ Alltaresins. Sañle
ga seige eg ydr/ ad allt þetta mun koma yþer þessa
†Luc 13 Rynslod† Jerusalem Jerusalem/ þu sīm aþlyþar
Spameñena/ ꝛ gryter þa sem til þyn eru sender.
Huórsu opt hefde eg viliad samansafna sonū þi
nū/ lykka so sīm Hæna safnar Vngū synum vnder
Vange sier/ ꝛ þier hafed eige viliad? Siaed/ Yd
uart Hus sk ydr j eyde lagt verda. Þuiad eg sei
ge ydr/ Þier munud eige sia mig vpp þra þessu/
þar til þier seiged/ Blessadr sie sa sīm kiemur j
Nafne Drottens *

XXIIII Cap.

† Mar 3 Luc 21

OG† sīm Jesus gieck vt aþ Musterenu/ þa
geingu hñs Læresueinar til hñs/ ad þr
syndu hñ bygging Mustaresins. En Je
sus

sus sagde til þra/Siae þier ecke allt þtta? Sañ lega segge eg ydr/ ad hier mun eige epter stãda steiñ yþer steine/sa er ei mun nidr broten verda.

+Luc 19

+Eñ sm̃ hañ sat a Fiallenu Oliueti/ geingu hñs Lxresueinar ad hm̃ heimuglega/ ꝛ sõgdu/ Segg þu oss huõnar þtta mun skie/ꝛ huõrt Teikn er þiñar tilkomu og Veralldareñar enda. Eñ Jesus suarade ꝛ sagde til þra+siaed til ad eingen ville ydr/ Þuiad marger munu koma vnder mynu Nafne/ꝛ segia/Eg er Christur/ og þeir munu marga villa.

+Ephe 5

Þier munud heyra Bardaga og Hernadar tyd ende/Siaed til/ad þier skirlþest ecke/þt allt þta hlyte ad skie/Þo er þa eñ eige Enderen komen. Þuiad þar mun ein Þiod hefia sig vpp j mote añare/ꝛ Ryke j mote ryke/Drepsotter ꝛ hungr ꝛ Jardskialptar munu þar verda j þmsum stõdũ/ eñ allt þtta eru vpphõfþ Harmkuxlana.

+Joh 15 og 16. supra 10 Luc 21.

+Þa munu þr sella ydr j harmkuxle/ꝛ ydur munu þr Lyþe þirra/ꝛ þier verded hatader afþ ollum Þiodũ/þ myns Nafns saker. Og þa mũu marger hneyxlũ þyllast/ꝛ þsbyrdis huõr annan su ykia/ꝛ huõr annan hata. Og marger þalsspamenn munu sig vpphefia/ꝛ margã afvega leida. Og afþ þui ad Ranglæted mun yfirgnæfa/mũ Kiærleikuren margra kolna. Eñ huõr ed stadfastur blyþr allt til enda/sa mun holpen verda. Og þtta Euangeliũ rykesins mun predikad verda vm allan Heim til vitnisburdar yfir allar Þioder/ Og þa mun enderen koma.

Luc 21. Dan 9.

+Nxr+þier siaed nu Suiuirding eydingareñ ar(afþ huõrre sagt er þ Spamañ Daniel)stand ande j helgũ Stad/Huõr þ les/hñ hygge þar ad

Huõrier

Hudrier þa eru a Gydinga lande/þeyre þr a Fiöll
Og huśr hñ er a Kæpre/þare sa ei oban / nꝛ tius
ad taka vr synu Hwse/Og sa sin a Akre er/sinue
sa ei aptr ad taka vpp Kyrtel sin/ Vei þungud
um ꝛ þm Briostbörn hapa a þm tymꝛ/ Aꝛ þui
bidied ad ydar Flotte ske eige vm Vetr edur a
Sabbatzdeige. Þuiat þa mun verda so stor Hꝛr
mung/huilꝛk ad eige var j þra vpphape Verallꝛ
ar/allt til þessarar stundar/ og eige helldur ver
da mun. Og nema þ ad þsser Dagar sie styttr/
verdr eckert Hollð holped/Eñ þ Vtualdra saker
+mar 13 þa eru þesser Dagar styttr+ Eñ ep nöckr seiger
Luc 17. þa til ydar/Siaed/Hier er Christr edr þar/þa
skulu þier eige þui trua. Þuiad vpp mun rysa
Falschristar/og Falsspameñ / ꝛ þr munu giöra
stor Takn ꝛ vndr/so ad j villu munu leidast (ep
skie matte) eirnẽ Vtvalder/Siaed/Eg sagda ydr
þ þyrer. Nu ep þr seigia til ydar/Siaed/ Hñ er
a Eydemörku/þa ganged eige vt/Siaed/ Hañ er
j Launhwsũ/þa trued eige. Þuiad so sem Ellð
ing vtgeingur ap Austre ꝛ skyn allt til veskurs
+Luc 12 lyke mun vera Tilkoma Mañsins Sonar+ Þui
† lykamẽ ad huar hellst ad † Hraed er/þangad munu og
Ernerner sapnast *

+Esa 13 + Enn strax epter Hormung þessara Daga/
Ezech 32 mun Solẽ sortna/ꝛ Tunglid eige sitt Lios gepa
Joel 2/3 ꝛ Stiornur munu ap Himne hrapa/ꝛ Kraptar
Mar 13. Himnaña munu hrærast. Og þa mũ slast Teikn
Luc 21. Mañsins Sonar a Himne. Og munu þa kuei/
na allar Kynkuisler Jardar/og þeir munu sia
Mañsins Son kõanda j Skyũ Himins mꝛ Krap
+1 Cor. te mykłũ ꝛ Tignaruellde+ Og syna Eingla mun
15. hñ vtsenda/ mꝛ Ludra blæstre mykłũ/ꝛ hñs vt

völdum

vskodu munu þr samansafnæ af þiodū Vindū/þra
ysku Alfu Himna/ ⁊ allt til þra Endemarka/ Af
Syklutrēu lærdr Epterlyknig. Nær ed þessi kuss-
glörest þrior og Lauxen vesprettra/ þa vite þier
þ Sumared er j nand. Lyka so/ nær ed þier sia
ed allt þetta/ þa vited/ ad Rykie Guds er fyrer
Dyrū. Sannlega segie eg ydur/ad þssi Kynslod ✝ Nulld.
mun eige þorganga þar til ad allt þetta skeer ✝ mar 13.
Himen ⁊ Jörd munu þorganga/ en migin Ord mu
ū eige þorgānga. En af þim Degi eda Stūdu
veit eingen/ ⁊ ecke Englar a Himnū/nema mit
Fader einsamā. En lyka sin var ✝ um daga Noe ✝ Gen 6.
so mun og verda j Tilkomu Mannsins Sonar. Luc 17.
Þui so sem þeir voru a þm Dögū þ Floded/ ad Gen 7.
þr ātu/þr drucku/ þr Kuögudust ⁊ gaptu Ætt 1 Pet 3.
synar allt til þessa Dags/ a husrium Noe giecke
j Aurkena/ ⁊ þr sattu þui ecke/þar til ad Flod
ed kom og tok þa alla j burt. So mun ⁊ vera j
Tilkomu Mannsins Sonar ✝ þa munu tueir a ✝ Luc 17.
Akre vera/og mun eirn vpptekenn en a ler epter
skilen verda/ ⁊ tuær munu j Kuernhusi malan
de vera/ ⁊ mun eirn vpptekenn og ōnr eptersklū.

✝ Fyrer þui vakid/Þuiad þier vited eige/ ✝ Thess.
a husrre Stundu ydar Herra munc koma. Enn 5.
þad skulu þier vita ✝ ad ep Hwspaderen visse a ✝ mar 13
husrre stundu þiofurenn kiæme/ munde hā vaka Luc 12.
og lata eige sitt Hus j sundur grapa. Fyrer þui
vere þier ⁊ reidubuner/ þr Mannsins Son mun
koma/a þeirre Stundu þier meind ecke ✝ Enn ✝ Luc 12.
husr hā er trur þion ⁊ forstall/sem Herran hef
ur sett yfer syn Hiu/ad hann giefe þm Fædu j
rettan tyma ✝ Sæll er sa þion nær his Herra ✝ Apo 16.
kemur og þiānr hā so giorandi. Sannlega segie

eg ydur

eg ydur/ad hañ mun hñ setia yper öll sýn Audæpe. Ẽñ eþ sa vonde Þion seiger j sýnu Hiarta Miñ Herra giörer Dueel a ad koma/og tekur ad sla syna sælags Þiona/etur ꝛ dreck: inz Dryckiu rutörũ. Ẽñ Herra þess Þions mun koma a þeim Deige sem hañ vonar eige/ꝛ a þre stundu sem hañ ecunar eige/og j sundur partar hann / og setr
+ supr 23 hans Hlutskipte med Hræsnörum + þar mun
inf 25. vera Grat og Tañagnistran.

xxv Cap.

Þa mun Himnaryke lykt vera tiu Meyñ/ hueriar ad taka sýna Lampa/ꝛ gengu ut j mote Brudgumanñ. Ẽñ þrim af þeim voru þauysar/ꝛ þriñ þorsialar. Þær sem þauysar voru tóku sýna Lampa/eñ toku þo eckert Vidsmiör med sier/ Ẽñ hinar þorsialu taku j sýnũ Kierñ Vidsmiör/mz Kömpönum. Og er Brudgumen giörde dueel a ad koma/syfiade þær allar/ꝛ sofnudu. Enn vm midnætte kom Kall/ Siaed/Brudgumen kiemr/gange þier ut j mote hñ. Þa stodu vpp allar þessar Meyar/ꝛ biuggu til sýna Lampa. Ẽñ þær þauysu sögdu til hinna þorsialu/Giefed oss af Vidsmiöre ydru/þr vorer Lãpar slokna vt. Hinar þorsialu suörudu ꝛ sögdu/Nei/ma vera ad ei sie nog þ oss og so ydur/ Farc þier heller til þra sem selia ꝛ kauped ydur. Ẽñ er þær geingu ad kaupa/kom Brudgumen/ꝛ þær sem reidubunar voru geingu med hñ jnn til Brudkaupsins/Og Hurdiñe var apturlokad/vm syder komu ꝛ hinar adrar Meyar/ꝛ sögdu/Herra/Herra + Lvk þu vpp þ oss. Enn hñ suarade
+ supr 7 ꝛ sagde til þra/Sañlega seige eg ydr/ad eg þekke
+ matt 13 ydr eige + Syrer þui vaked/þt þier vited hueriu þann

þann dag nie þa stund a huörte/Mannsins son mun koma. supr 24 Luc 19

Þuiad lyka sīn sa Madr/er þerdadest aþ Läde j burt/kallade syna Þiona z gieck þm sitt Gotz Og einū gieck hū þīm þūnd/eñ öðrū tuū/hinum þridia eitt/huörīū einū epter synū mætte/z þer dadest strax aþ stad. Þa gieck sa til sīn þīm þūd hapde medteked/z vixlade þm/z vann þar mz öñ ur þīm þūd. Lyka eirnen sa sīn tuö þūd hapde mzteked vañ z a tuö önur þūd. Enn sa er eitt hapde medteked/þor burt z grop þ j jördu/z þal de þar syns Herra † Fie. Eñ epter langā tyma liden/kom Herrā þssara Þiona/z hiellt reikning skap vid þa. Þa gieck sa til sīn þīm þūd hapde medteked/z þarde hm önur þīm þūd/z sagde/Herra/Sīm þūd þeckstu mier/Sia/önur þīm hep eg a vñed/Hñs herra sagde hm/Vel/þu hinn gode og trulyude Þion/Aþ þui þu varst trur yþer litlu þa mun eg setia þig yþer myked/Gack jñ j þyns Herra Fögnud. Þa gieck z sa ad sīn tuö þūd hap de mzteked z sagde/Herra tuö þūd þieckstu mier Sia/önur tuö þūd hep eg avñed. Hñs herra sagde til hñs/Vel/Vel/þu hū gode þion z trulyn de/þt þu varst trur yþer litlu/mun eg setia þig yþer myked/Gack jñ j þyns Herra Fögnud. Þa gieck sa ad sem eitt þund hapde medteked / og sagde/Herra/Eg veit ad þa ert hardur Madur vppskier huar þu sader eige/z sāansaþnar huar þu dreiþder ei/og ottasleigen þor eg burt/og þal de þund þitt j Jördu. Sia/þar hepur þu þad huad þitt er. Eñ hñs Herra suarade z sagde til hans/Þu vondr Þion z latr/Visser þu ad eg skier vpp huar eg sade eige/ og sāansaþna huar

† Pening

eg dreifsda eige/ Þui byrlade þier ad þa minn
þening Veslunar mönū/ ⁊ nar eg fixme hefda eg
huad mitt er til myn teked med Abata. Fyrer
þui taked ap hm̄ þ þūd/ ⁊ gleped hm̄ sm̄ tiu þūs
4 sup 13. hefur + Þuiad huer sem hefr hm̄ min gleped ver
Mar 4. da/ ⁊ mun hn̄ nagd hafa/ En̄ huör od eige hefr
Luc 8 ⁊ þra þm mun teked verda ⁊ þ hn̄ hefur/ Og þni
19. onyta Þion kaste þier j hlid ydstu Myrkr + þar
sup 8/22 mun vera Gp ⁊ Tannagnistran.

✠ En̄ þa Mannsins son mun koma j synu Tig
narvellde/ og aller helger Enginar mz hm̄. Han̄
mun þa sitia a synū Velldisstole/ ⁊ allar þioder
munu samā safnast þ hm̄. Og hn̄ mun þa sundr
skilia huörra þra ödrū/ so sm̄ Hirder sundurgreī
4 Ezech. ner Saude þra Ridū/ ⁊ + Saudena mū hn̄ skipa
34. til sinar hagre Handar/ eng Riden til Vinstre.
Þa mun Konguren segia til þra sm̄ a hns hxg
re Hönd eru/ Komit þier blessader Födr myns/ ⁊
eignest þ Ryke sm̄ ydr var tilbued þra vpphafe
4 Esa 58 Veralldar + Þuiad hūgradr var eg/ ⁊ þier gafud
Ezech 18 mier ad eta/ Þystur var eg/ ⁊ þier gafud mier
ad drecka. Festur var eg/ og þier hystud mig.
Naken var eg/ ⁊ þier kladdud mig. Stukur var
eg/ ⁊ þier vitiudud myn. I Myrkiastofu var
eg/ og þier komud til myn. Þa munu hiner Ri
ettlätu suara hm̄ ⁊ segia/ Herra/ Hiönar saum
vier þig hūgrada ⁊ söddum þig? Eda þyst̄ og
gafū þier ad drecka? Eda huönar saū vier þig
giestkomen ⁊ hystū þig? Eda naken ⁊ klöddum
þig? Eda huönar saū vær þig siuk̄ eda j Myrk
iastofu ⁊ komū til þyn? Og Konūguren mun
suara ⁊ segia til þra. Sannlega seige eg ydur/
Huad þier giördud einū af þssum mynū minstū

Brædrū

Brædrū/þ giörðu þier nuer. Þa mū hū ꝛ seig/
ia til þra/sīn til vinstre Handar eru+ Særed bu+Psal 61
rt þra mier þier Bōluader j eilyfū Elld/ sem þ sup. 7.
þwen er Fiandāum ꝛ hūs arum. Þuiad hūgradi Luc 13.
var eg og þier gafud mier eige ad eta. Þystur
var eg/ꝛ þier gafud mier eige ad drecka. Gest
var eg/ꝛ þier hystud mig eige. Naken var eg ꝛ
þier klæddud mig eige. Siuk ꝛ j Myrkuastofu
var eg/ꝛ þier vitiudud myn eige. Þa munu þr
suara ꝛ segia/Herra/huonar sū vier þig hung
radā/eda þystā/Gest eda naken/slukā eda j myrk
uastofu/ꝛ hōfū þier ecke þionad? Þa mū hū sua
rā þm ꝛ segia/Sannlega segi eg yd:/Huad þier
giördud eige einū af þssum enū minstu þ giörd/
ud þier mier eige+ Og munu þr þa ganga j ei/ +Joh 5.
lyfar Pysler/eū Riettlætter j eilyft Lyf * Dan 12.

xxvi Cap.

OG þad giördest þa Jesus hafde endad öll
þsse Ord/sagde hū til sīna Lærisueina+ +mar 14
Þier vited/ ad epter tuo daga eru Paska Luc 22.
ar/Og Mannsins son mun verda sukin/so ad hū
Krossfæstur verde. Þa samansöfnudust Kenne/
mannahöfdingiar Skriftlærder/ꝛ Aulldūgar lyd
sins j Höll Kennemannahöfdingians/ þss er Cai/
phas hiet/Og samsettu rad huörnen þeir giæte
med slægd griped Jesum ꝛ Lyflated. En þeir
sögdu/Eige a Hatydardeigenum/so ad eige verde
upphlaup med Folkenu.

+Enn þa Jesus var nu j Bethania/ j Hwse +Joh 12
Simonar hins Spitelska/giæck Kona ad hönū/ Mar 14
hafande Alabasturs Budk m̄ dyrlegt Smyrsla
vatn/ꝛ hun hellte þui yfer Höfud hū er hū sat
vid Borded. En er þad sau hūs Lærisueinar/

þyckiust þr vid ꝛ sögdu/Til huörs er þsse Spill
ing? Þetta Vatn hefde matt seliast þ myked/ ꝛ
giefast Fatækū. Ēn er Jesus þornam þ/sagde hū
til þra/Huad eru þier yþer vid þisa Konu? Þui
+deut 15 gott verk gjörde hun a mier+Fatæka hafe þier
jafnā hia ydr/eū mig hafe þier eige alla tyma.
Þad hun hellte synu Smyrslavatne yþer mū Kr
istna/þ gjörde hun mier til Greptrunar. Sann
lega seige eg ydr/ huar hellst þtta Euangelium
predikad verdr j öllū Heime/ mun sagt verda/
hennar minning/ huad hun hefer gjört.

+mar 14. Luc 22. Joh 13. +Þa gieck burt einn af tolfe/sa er Judas Is
charioth hiet/til Kienemannahöfdingia/ꝛ sagde
til þra/ Huad vilie þier giefa mier/og mun eg
selia ydr hū? Ēn þr lögdu hūm þriatyge Silfur
peninga. Þadā j þra leitade hū lags þ hū suike hū

+mar 14. Luc 22 Joh 13 + Ēn a fyrsta Sætabrauds deige geingu Læ
resueinarner til Jesu/ og sögdu til hans/ Huar
villt þu ad vier tilreidū þier Paskalamb ad eta?
Ēn Jesus sagde / fare þier j Borgena til eins
Manns/ꝛ seiged hönū/Meistaren lætr seigia þier
nū tyme er j nand/hia þier vil eg Paska hall
da med Læresueinū mynū. Og Læresueinarner
gjördu so sem Jesus hafde þū boded/og reiddu
til Paskalambed.

+mar 14. +Luc 22 Joh 13. +Ēn ad Kuölldu kōnu serte hū sig til Bords
mꝫ tolfe synū Læresueinū+ Og er þr ætlu sagde
hū/ Sannlega seige eg ydr/ed eirn ydar mun sui
ka mig. Þeir hrygdust miög vid þ/ꝛ tokū allir
til ad seigia/Er eg þ nöckud Herra. Ēn hū suar
ade og sagde. Sa er Hendefe drepur j Fated mꝫ
mier/sa mun mig suikia. Mannsins Son mun ad
+Psal 41 söna þara+ so sem skrifad er vm hann/ Ēn vei

þeim

þm Manne ap huǒrū Mannsins Son mun þo
rꝺen verda/Betra være hm̃/ ad sa same Madr
hefde alldrei þꝺdr verid. Þa suarade Judas/
sa er sueik hn̄ ꝛ sagde / Er eg þ nockud Rabbi?
Hn̄ sagde til hns/Þu sagder þad.

+En̄ þa þr neyttu/tok Jesus Brauded/giǒr- +1 Cor.
de Packer/ꝛ braut þ/ꝛ gaf sgnū Læresueinū/ꝛ 11.
sagde/Taked og eted þad er mitt Hollde. Hn̄ tok
og Kaleiken/giǒrde Packer gaf hann þeim og
sagde Dreckid aller hier ap. Þad er mitt Blod
eins nyia Testamentis/ huǒrt ed vthellest þyrer
marga til Synda Fyrergiefningar. En̄ eg seige
ydr/ ad eg mun eige hiedan j þra drecka ap þssū
vynvidarens Avexte/allt til þess dags/er eg mū
drecka þ nytt mꝫ ydr j mjns Fǒdurs ryke/ og ad
Lofsǒngnum sūgnū/geingu þeir vt j Vidsmiǒrs
vidar Fialled. Þa sagde Jesus til þra+A þssa +mar 14.
te Nottu munu þier aller hneyxlast a mier/Þui
ad skrifad er+Hirderen mun eg sla/ ꝛ Sauder +Zach 13
hiardareñar munu j sūdurtuistrast. En̄ epter þ Joh 16.
eg er vpprisen mū eg ganga ꝑ ydr j Galilea. Pe
tur suarade ꝛ sagde til hns+Og þo aller hney- +Joh 13
xlest a þier/þa sk eg þo alldrei hneyxlast a þier.
Jesus sagde til hns/Sannlega seige eg þier/ ad a
þssare Nott adr en̄ Hanen galar/muntu apnei-
ta mier þrysuar. Petur sagde til hans/Eirnen
þo mier byriade med þier ad deyia / skyllde eg
eige neita þier. Slykt hid sama sǒgdu og all-
er Læresueinarner.

+Jesus kom þa mꝫ þm/j Pan̄ Grasgard sem +mar 14.
talladest Gethsemane/ꝛ sagde til sīna Lære suei- Luc 22.
na/Sitied hier a mꝫan eg þer þangad ꝛ bidst ꝑ.
Og hn̄ tok mꝫ sier Petrū ꝛ tuo sonu Zebedei/tok

sydan til ad hryggiast ꝛ harmþrungen ad verda
Hñ sagde þꝛ til þra/ Hrygg er Sala mjn alle
til Dauda/bljþed hier ꝛ vaked mꝛ mier. Oꝛ hñ
gieck litlu eina þrañ lengra/ þiell þrañ a sꝛna
Astanu/bidiande og sagde. Fader miñ/eꝛ m̃gu
legt er þa lyde aꝛ mier Kaleikur þisse/eñ eige so
sñ eg vil/helldr so sñ þu villt. Oꝛ hñ kom til
sinna Lærisueina/ꝛ þañ þa sofañde/ og sagde til
Peturs/ Gatstu ecke eina stund vakad mꝛ mier?
Vake þier ꝛ bidied/so ad þier falled eige j Free
istne/Anden er ad sönnu reidubuen/enn Hold
ed er breyskt.

J annad sinn gieck hñ eñ burt/ꝛ bad seigande/
Fader miñ/eꝛ þisse Kaleikur mꝛ ei aꝛ mier lyda
vtañ eg drecke hñ/þa verde þin Vilie. Oꝛ hann
kom aptur ꝛ þañ þa sofañde/ ꝛ þra Augu voru
full aꝛ Sueþne, Oꝛ hñ liet þa kyrra/og gieck j
burt aptur ꝛ bad j þridia sinn seigande enu sömu
Ord. Þa kom hñ til sinna Lærisueina og sagde
til þra. Oꝛ ja/vil'e þier nu sofa ꝛ huglast. Sia
ed/Su stund tekur ad nalgast ad Manñsins son miñ
selldr verda j syndugra Hendr/standed upp/þꝛeñ
vær. Siaed/Hñ tekr ad nalgast sa er mig suikr.

4mar 14 +Og sñ hñ var þrta ad tala. Sia/Ad Jud
Luc 22. das eiñ aꝛ tolꝛ kom/ꝛ mꝛ hm̃ Flockur mikel mꝛ
Joh 18. Suerdũ ꝛ stꝛngum/vtsendr aꝛ Kenemꝛa ia hꝛꝛ
ingiñ ꝛ öldũgum Lydsins. Eꝛ sa er hañ sveik/
gaꝛ þm eitt Teikn ꝛ sagde/ Hvörn hellst ed eg
kysse/sa er þ/ halded hm̃. Oꝛ jaꝛsnart gieck hñ
ad Jesu ꝛ sagde/Heill sertu Rabbi/ꝛ kysti hñ.
Eñ Jesus sagde til hñs/ Vin hvar til kom
stu hingad? Þa geingu þr þꝛgad ad/lögdu hend
ur a Jesum ꝛ gripu hann.

Oꝛ sia

Og sia/Að einn af þm sinn mz Jesu voru riett
te hondena/ og rytte synu Suerde og slo Pion
Riæneman̄ahöfdinglans/ ꝛ hio af hans Eyra. Þa
sagde Jesus til hans/stigtu Suerde þinu aptur i
synar Slydur+Þuiad huörier sm̄ Suerded taka +Gen 9.
þr minu ꝑ Suerde þarf. Edr meinar þu ad eg Apoc 13
kunne ecke ad bidia Föder minn so ad hann sende mi
er nieir en tolf Legiones Engla? Eda+huörn +Esa 53
en vppbyllast þa Ritningarnar? Þuiad þetta a
so ad þara.

Af þm tyma sagde Jesus til Skarans/Þier er
uid vtgeingner/lyka sm̄ til anars Spellvirkia mz
Suerdū ꝛ stongum ad hondla mig/ daglega hef
eg þo hia ydr seted/ꝛ kient i Musterenu/ꝛ þier
hafed ecke lagt hendr a mig. Enn allt þetta er
skied so ad uppfylldust Ritningar Spamanana+
Þa skildu vid hann aller Lærisueinarner ꝛ flydu. +mar 14

Enn þr sm̄ Jesum höfdu griped/leiddu hann til Luc 22.
Caiphas Riæneman̄a höfdingia/huar ad skrifte Joh 18.
lærder ꝛ Aulldugar voru samā komner. Enn Pe
tur fylgde honum epter/langt i burt fra/allt i höll
Riæneman̄a höfdinglans/ꝛ giecke hiā/ sette sig hia
Þienörunū so ad hann sæe huör ender a yrde.

+Enn Riæneman̄a höfdingiar/ꝛ allt Raded/ +mar 14
leitudu Liuguitna i giegn Jesu/so ad þr giætu
selle hann i daudā/ꝛ fundu ecke. Og þo ad mörg
falsvitne geinge fram ad/ þa fundu þr eckert.
Enn ad sydustu geingu tueir falsvottar fram̄/og
sögdu/Þesse sagde+Eg get nidrbroted Muster +Joh. 2
Guds/ꝛ epter þria Daga þ vpp aptur bygdt.

Riænemannahöfdingen stod vpp og sagde til
hans/Suarar þu engu til þessa sem̄ þr vitna i mo
te þier? Enn Jesus þagde+Riæneman̄ahöfding +Esa 53

en anſade ꝛ ſagde til hñs/Eg ſære þig vid lifa
da Gud/ad þu ſeiger o ſ/eþ þu ert Chriſtr ſon
Guds. Jeſus ſagde/Þu ſagder þ/þo ſeige eg yd
*ſupr 16 ur+hier epter mũ þ ſkie/ad þier mũud ſia Mañ
1 Theſſ 4 ſins ſon/ſtrianda til hægre handar Guds kraft
Rom 14 ar og komanda j ſkyum himens.

Þa reiþ Riettemañahöfdingen ſin Klæde og
ſagde/hñ gudlaſtade/Huad þurfũ vær vitnanna
vid? Sia/Þier heyrdud nu ſtalþer hñs Gudlaſt
an/Huad virdeſt yd:? Þeir ſuaradu ꝛ ſögdu/Hñ
*Eſa 50 er Daudãs ſekr+Þa ſpyrtu þr j hñs Aſian/og
Mar 14 bördu hañ mz hnefũ/Enn adrer gafu þwſtra j
hñs Andlit ꝛ ſögdu. Spa þu oſſ Chriſtr huõr
ſa er ſem þig ſto.

*Luc 22 +Enn Petur ſat vtar j Salnũ/Og Ambatt
ein gieck ad hñ ꝛ ſagde/ Og þu vart mz þeſſum
*Joh 18 Jeſu af Galilea+Eñ hñ neitade þ öllñ/ ꝛ ſag
de/Eg veit eige huad þu ſeiger. Eñ ſm hñ gieck
vt vm Dyrnar/leit hñ ein önur/ꝛ ſagde til þei
ra ſm þar voru/Þeſſe var ꝛ med Jeſu af Naza
reth. Og j añad ſin neitade hñ mz eide/ꝛ ſagde
ei þecke eg þañ Mañ. Og jñan ſkams geingu þr
ad ſm þr ſtodu/ꝛ ſögdu til Peturs/Ad ſõñu ertu
ꝛ ein af þm/þt þitt Mal openberar þig. Þa
tok hañ ad formæla ſier ꝛ ſueria ad eige þecke
hñ þañ Mañ. Og jafnſnart gol Hanen. Og þa
minteſt Petur orda Jeſu/ er hñ ſagde til hñs/
adr eñ Hanen galar/mũtu neita mier þrſſuar/
Og hñ gieck ut og grẽt beiſklega.

xxvii Cap.

Nxx ad morne geingu aller Riettemanna
höfdingiar ꝛ Alldungar lydſins ſamã
rad mote Jeſu/ſo ad þr giœtu hñ lyſtat

ted.

red+Og þr būdu hñ z leiddu j burt/z j hendur +Luc 22
þeingu hñ þm þontuerska Pilato Lāndsdomara. Joh 18.

Þa er Judas sa er hñ hafde þorraded/sa þ ad hñ var til dauda dœmdr/þradest hann/ z þar de aptur Riefiemañahöfdingiū z öldūgum Lyd sins þa þriatigu Silfurpeninga/og sagde/Mis giört hef eg/þ eg sueik saklaust Blod. Eñ þr sö gdu/Huad kiemr þ vid oss? Sia þu þar þ. Og hñ suarade þm Silfurpeningū j Mustered+þor +Actor 1 þadā gieck j burt/z heingde sialfā sig j Snöru.

Eñ Riefiemañahöfdingiar+roku Silfurpen +Zach 11 ingana z sögdu/Eige hœfer ad vier latum þa j Guds kistuna/þr þ er Blods verd. Eñ ad sam teknu rœde/keyptu þr mz þm eiñ Leirsmidzakr/ Vegfarundū til greptrunar/Fyrer þ er sa Akur kallad+Blodzakr all til þessa dags. Þa er þraū +Actor 1 komed huad sagt er af Jeremia Spamañe/ þar hñ seiger. Og þr roku þa þriatige Silfurpenin ga/er hñ Sellde mz bitalad vard/huörn þr key ptu af sonum Israels/z hafa giefed þa fyrer Leirkieraſmidzakur/epter þui sñ Drotten haf de mier boded.

Eñ Jesus stod þraūe þ Landzdomaranum+ +mar 15 Og Landsdomaren spurde hñ ad/z sagde/Ertu Luc 23 Konūgur Gydinga? Eñ Jesus sagde til hans/ Joh 18. Þu seiger þ+Og sñ hñ kiagadest af Riefiemaūa +mar 15 höfdingū z öldungū suarade hñ önguo. Þa sag de Pilatus til hñs/Heyrer þu ecke huörse hard lega þr asaka þig? Og eige suarade hañ hm til nöckurs ords/so ad Domaren vndradest þ nasta.

Eñ a Hatydardeigenū var Landzdomaren va nur/Folkenu lausa ad giefa eiñ Bandingia hus en hellst þr villdu. Eñ þa hafde hñ eiñ nafn

kienda bandingia sa er Barrabas hiet. Sem þr
+Luc 23 voru til samans komner/sagde Pilatus til þra+
Joh 18. huorn vilie þier ad eg giepe ydr lausan/Barra
Actor 3. bam eda Jesum sa er kallast Christur? Vuiad
hann visse vel/ad þeir höfdu þyrer öfundar sak
er framsellt hann.

Og sem hann sat a Domstolenū/sende hans hws
fru til hans/ok liet segia hm/Gap þu ecker med
þenan Riettlata/þr margt hefe eg lided j dag j
Suefne þyrer hann.

En Riefnemanahöfdingiar ok öldungar eggiu
du Folked a/ad þ skylde bidia vm Barrabam/
en Jesu skylldu þr þpara. Landzdomaren suar
ade þa ok sagde til þra/Huörn af þssum tueim
vilie þier ad eg giepe ydur lausan? Þeir sögdu/
Barrabam. Pilatus sagde til þra/Huad skal eg
þa giöra af Jesu huör ed Christr kallast? Þeir
sögdu hm aller/lat hann krossfestast. En Lands
domaren sagde/Huad hefur hann þss illt giört?
En þr kölludu þui meir/seigande/krossfestist hann.

Og er Pilatus sa þ hann þiedi ecke ad giört/hell
dr þ ad þar munde verda en meira vpphlaup af
tok hann Vatn/ok þuode hendurnar þ Folkenu/og
sagde/Saklaus er eg af Blode þss hins Riettlæ
ta/siae þier þ. Alt Lyduren suarade og sagde
Hans Blod komi yfer oss ok yfer Sonu vora. Þa
gaf hann þm Barrabā lausan/en Jesum hwdstryk
tan gaf hann þm j hendr/ad hann krossfestur yrdi.

Þa höfdu Strydzsuelnar Landzdomarāns Je
+Joh 19 sum mz sier inn j Þynghwsid/ok +þr söfnudu sam
an ad hm öllu Lidenu/ok afklædde hann. Þeir lög
du yfer hann Purpura Möttul/ok flettudu Kor
ónu af Þrnum ok settu vppa hans höfud/ok Reyr

j hans

j hñs hægre hönd/ꝛ bugtudu sig þ hñ/spottudu hñ ꝛ sögdu/heill sertu Kongr Gyginga/ꝛ hræk tu ꝛ hñ/toku Reyren/ꝛ bördu vm höfud hñ.

Og eptir þ þr höfdu spottad hñ/þaꝛdu þeir hñ ur Möttlenū/ꝛ þærdu hñ aptur j hñs eigen klæde/ꝛ leiddu hñ ut/ad þr krossfestu hñ+ Æñ er þr geingu ut/þundu þr Mann ap Cyrenia Simonem ad nafne/hñ þreyngdu þr til ad hñ bæri hñs Kross. Og er þr komu j þann stad sem kalladest Golgatha/huad er þydest hausskelia stadr gafu þr hñ Edik ad drecka Galle blandad/ Og er hñ smackade þ/villde hñ eige drecka.

+Mar 15 Luc 23. Joh 19

Æñ sem þr höfdu krossfest hñ+ skiptu þr Klædñ hñs mj hlutfalle/ So ad uppfylldest huad sagt er ap Spamannenū sem seiger/Peir skiptu sier klædñ mjnum/ ꝛ yfer mjnu Fate köstudu peir hlutkieste. Og þar satu þr ꝛ vardueittu hann. Og upp yfer hñs höfde festu þr hñs Daudasök skrifada/ Þesse er Jesus Kongr Gydinga+ Þa voru ꝛ krossfester mj hñ tueir Spillurikiar/ein til hægri handar/ꝛ ein til hinar vinstre.

+Esa 53

Og þr sem þar geingu hia/hædu hñ/skaekade höfud sijn ꝛ sögdu+ Þu sem nidur bryter Mustered/ ꝛ uppbygger þ aptur a þremr Dögū/þrelsa þu sialfan þig/Ef þu ert Guds sonur þa stig þu ofan ap Krossenū/ Lyka eirnen spottudu hñ Kennemannahöfdingiar mj skriftlærdū ꝛ Aldungū/ꝛ sögdu/Adra þrelsade hann/sig sialfan ꝛ gieta ur hñ eige þrelsad+ Ef hñ er Kongur Israels stige hann nu ap Krossenū/ꝛ munu vier trua hñ +Jafn treyste Gude/hñ þrelse hann nu ef hann vill/ Þuiad hann sagde/Eg er Guds sonr. Og vm þad sama hædu hann og Spillurikiarner/þeir med hñ

+Joh 2. + Sap ꝛ +Psal 22

hönum veru kros þester.

Jörden a

Ên þa siöttu sūd giördest Myrkr yþer alle
† Lānd til niundu stūdar. Og nærre niūdu stūd
+Psal 22 kallade Jesus hærre röddu ꝛ sagde/Eli Eli la
ma sabathani/Það er +Gud mīn/Gud mīn/þui
hefir þu yfergiefed mig? Enn nökrer af þeim
sīn stodu þar ꝛ heyrdu þ/sögdu/þsse kallar Eli
am. Og jafnsnart hliop einn af þeim til/ tok
1 suamp. Miardaruött/ ꝛ fyllde af +Edike ꝛ sette hann opā
+Psa 69 a Reyrlegg/ꝛ gaf hīm ad drecka. Ên adrer sögdu
vert fyrr/slaū hiörr Elias kiemur ad frelsa hann.
Jesus kallade ên upp j annad sinn harte röddu/
+2 Par. 3. og gaf upp Andan.

Og sia +Ad Fortiallder Musteresins j sundr
rifnade j tuo parta fra opānverdu ꝛ alt upan j
fallD/Og Jörden skalf/ꝛ Biörgen klofnudu/ꝛ
Grafer framlidenna luktust upp/ꝛ marger lyk
ter heilagra risu upp/þr ed suafu/ꝛ geingu epter
er hīns Upprisu ur Grafunum/ komu og j hina
heilögu Borg og birtust þar mörgū.

Ên Höfudsmadurenn ꝛ þr sīn mz hīm voru/að
vardueita Jesum/þa þr sau jardskialftann/ꝛ það
huað þar skiede/ urdu þr miög ottaslegner og
+mar 15 sögdu. Samlega var þsse Guds son. +Par voru
ꝛ margar Konr/langt j fra sīn sem þtta/ hiör
tar Jesu höfdu epterfylgt af Galilea/ꝛ hīn höf
du þionad/medal hiörra var Maria Magdale
na/ꝛ Maria Moder Jacobi ꝛ Joses/og Mod
er þra Zebedei sona.

+mar 15 +Ên að kuölldi kom nökr Mañ ryki af Ari
Luc 23 mathia/Joseph að nafne/huer ed sialfur var
Joh 19. Lærisueinn Jesu. Hann giekk til Pilato ꝛ beidde
um Lykaman Jesu. Þa skipade Pilatus að hīm
skylldi

skylldi ap̃ hendast Lykid. Og er Joseph hafde tekid vid Lykenu/sueipade hũ þ j hreinu Lierepte/ ꝛ lagde þ j syna eigen nyia Gröp/ husrins hũ hafde vthöggua lærad j Steine/ ꝛ vellte ad Dyrõnũ grafarreñar storum Steine ꝛ gieck j burt. Par var Maria magdalena ꝛ õnur Maria/ sitiande giegnt yfer þra Gröpine.

Eñ añan dag þañ sim̃ epter Appangadagen er söpnudust samt Rieñemañahöpdingiar ꝛ Pharisei til Pilato/ ꝛ sögdu/ Herra/ Vær minnust a þ/ ad þesse Falsare sagde þa er hũ lifde/ Epter þria daga mun eg vpp rysa. Ap þui skipa þu ad þor uara Gröpena allt til hins þridia dags/ so ad eige kome hũs Læresueinar ꝛ stele hũ j burt/ ꝛ seige Folkenu ad hũ sie vppriscn ap̃ Dauda/ Oz verde su en sydare villan argare hinne fyrre. Pilatus sagde til þra/ Þar hafe þier Vardmenena þared ꝛ poruared sim̃ þier kunned. Eñ þr geingu burt/ ꝛ poruörudu Gröpena medur Vardmönnum/ og innsigludu Steinen.

XXVIII. Cap.

Enn ad Aptne a Sabbatzdagsins/ sa er hefst ad morne hins fyrsta Sabbatzdags kom Maria Magdalena og hin õnnur Maria ad skoda Gröpena. Og sia/ Par vard jardskialfte mykell. Puiad Eingell Drottens sticr ap̃ Himne/ gieck þar ad og vellti Steinenũ fra Dyrõnum/ og sat a hũ/ Og hũs Asian var sim̃ Elding/ ꝛ hũs Klæde huit sim̃ Snior. Enn þ ogneñe er ap̃ hõnũ stod vrdu Vardhallozmenner sem være þr dauder.

+mar 15 Luc 24. Joh 20.

e/ þad er þegar vi kan ver vte/ og hafft fyrste dagsins añ er ekki vikit þa eñ ecke halfliost.

Eñ Eingellen suarade ꝛ sagde til Kuenana/

Eige

Mige ſku þier ottaſt/ Þuiad eg veit ad þier leitud ad Jesu ſm krossfestur var/ei er hñ hier/upp er hñ risen/ so ſm hñ sagde/ Kome þier hier/ ok ſiaed þañ stad/ huar Herrã var lagdr. Ganged skyndelega ok seiged þ hñs Læresueinũ/ad hñ sie vpprisen ap Dauda/ Og sia/ Ad hñ mun ganga vndã ydur j Galileam/ þar munu þier sia hañ/ Siaed/ Eg seige ydur þad.

Og þar geingu skyndelega þra Grõpeñe med Otta ok Fagnade myklũ/ ok hlupu so ad þær vnd crugsudu þtta hñs Læresueinũ. Eñ medã þær geingu ad kunngiöra þ hñs Læresueinũ/ Sia/ þa mætte þm Jesus ok sagde/ Sælar vere þier/ Og þær geingu til hñs/ ok hicldu vm hñs Fœt/ ok krupu þ hñ nidr. Þa sagde Jesus til þra/ Eige skiu
+Aetor 2 þier ottaſt+ Fared ok kunngiöred mgnũ Brædrũ/ ad þr gangi j Galileã/ og þar sku þr mig sia.

Eñm medã þær geingu a burt/ Sia/ þa komu nökrer ap Vardhalldsmönnũ j Borgena/ ok vndervgsudu Kieñemañahöpdingium alle huad til hapde bored. Og þr söpnudust samã med Aullo sigönum/ hielldu rædstefnu/ ok gafu Strydsmönnũ ænũ ærna Peninga/ ok sögdu/ Seiged/ Ad hñs Læresueinar komu vm Nott og stalu hñ a medan vier suafum. Og ef þ kañ ad koma þ Domaran þa sku vier frilla hñ/ ok sia til ad þier sieud trauster. Og þr toku Peningana/ ok giördu so sm þm var kient. Og þsse Ordrom er vydþrægur ord en medal Gydinga/ allt til þssa dags.

Eñ þr ellefu Læresueinar geingu burt j Galileam a eitt Fiall/ þ ed Jesus hapde þm þ skipad. Og er þr sau hñ/ þiellu þeir þrañ þ hñ/ eñ nökrer efudu þ. Jesus gieck til þra/ talade vid þa/

þa/ ꝛ sagde + Allt vallð er mier giefed a Himn + Joh 17
um ꝛ a Jördu + Fyrer þui gange þier vt/ ꝛ kiesi Hebre 2.
ed öllū Þiodū/ ꝛ skyred þar j naþne Föd:/Son: + mar. 16
ar/ ꝛ Heilags And: + Og kieñed þeim ad halld: + Joh 14
alle huad eg baud yd:. Og siaed/eg er hia ydur
alla Daga/ allt til enda Veralldar.

Hier endast S. Mattheus Gudspiöll.

Þad heilaga Euangelium sem S. Marcus hefur skrifad.

Fyrste Cap.

Vpphaf Euangelij Jesu Christi gu
ds Sonar/so sem skrifad er j hia
Spamönnunū: Sia + Eg sende minn + Mal 3.
Engel vndan þynu Augliti/ sa ed Matth 3
tilreide þin veg fyrer þier + Rödd + Esa 40
eins predikara er j Eydemörku/ Joh. 1.
Greide þier Götu Drottens/ ꝛ giöred hans stigu
rietta. Jahanes var j Eydemörku/ Skyrande ꝛ
predikande Idranar Skyrn til Syndana Fyrer
giefningar + Og þar gieck vt til hans allt Land + Matt 3
Juda/ ꝛ ap Jerusalem/ ad þr skyrdest ap hönum j
Jordan/ jatande synar Synder. En Johannes
var klæddur med Vipballds Hærum/ ꝛ eitt Ledr
belte (var) vm hans Lendar + Og hann at Einge + Matt 3
sprettur ꝛ Skogar hunang + Hann predikade og + Matt 3
sagde/ Sa kiem:r epter mig/ sem miker er styrkre þ Luc. 3.
huörū eg er ecke verdug: nidr ad kriupa/ ꝛ hans Joh. 1.
Skopuetinge ad leysa + eg skyre ydr ad sönnu med + Act 1/ ꝛ
Vatne/ en hann mun skyra ydr mz heilögū And:. 11 ꝛ 19.

Þad

+Matt 3 Pad bar til ꝛ a þm Dögum+ ad Jesus aþ
+Luc 3. Nazareth vr Galilea kom / og skyrdest aþ Jo-
Joh. 1. hañe j Jordan. Strax þa hñ stie vpp vr Vatn
†Johnes enu/sa hñt Himnana opna/ꝛ+heilagan Anda j
†Jesum. Dwþulyke oþanstyganda yfer hann† Þa vard og
† Jeg er Rödd aþ Himnñ/Þu ert Sonr min sa elskuleige
vel til þr a huörium eg hefe alla † þocknan. Og þa str-
ids. ax+dreiþ Anden hañ a Eydemörk/þar var hañ
+matt 4 j þioruttyge Daga og þiorutyge Natta/ꝛ freist-
Luc. 4. adest aþ Andskotanum/Hñ var þar ꝛ mz Villu
+matt 4 dyrum/. Og Englar þiomudu hönum þar+ Eñ
Luc. 4. epter þ er Johnes var gripen/kom Jesus j Ga-
Joh. 4 lileam/ꝛ predikade Euangelium aþ Guds Ryke
so seigande/Sa Tyme er nu vppyllder/og Guds
Ryke nalgast/Idrest þier og trued Euangelio.

+matt 4 +Eñ er hñ gieck mz Sionñ j Galilea/sa hañ
Luc. 3. Simonem ꝛ Andreã brodr hñs/ leggia syn Ner
j Sioen/ þt þr voru Fiskarar. Jesus sagde til
þra/Fylged mier epter/ꝛ eg mñ giöra þ ad þid
munud M eñ veida. Strax lietu þeir epter syn
Ner ꝛ fylgdu hñ epter. Og þa hñ var skamt j
burt þan geingen/ sa hñ Jacob son Zebedei og
Johañem brodr hñs/og þr voru a skipe/ bæta
ad Nete/Og strax kallade hñ a þa. Og þr lietu
sñ Födr Zebedeñ epter j skipenu hia Leigulid-
önum og j fylgdu hñ. Peir geingu þa til Caphar
naum/ꝛ strax vm Sabbatzdagen/gieck hañ inn j
Samkñduhwsed ꝛ lærde þa+Og þm xgde hans
+Mar 7 Nieming/þt hñ kiende þm sñ aþ nöckru vallde/
Luc. 4. en eige so sin hiner Skriptlærdu.

Og+ein Madr var þar/j þra Samkñduhus-
+Luc 4. se/hallden aþ ohreinñ Anda/sa kallade vpp og
sagde/Hei/huad höpñ vxr mz þig Jesus aþ Na-
zareth?

Jarrtn? kemstu ad glata oss/Eg veit ad þu ert
hin heilage Guds/Jesus hestade a hñ ꝛ sagde/
þeige þu ꝛ þar vt ap Mañenū. Og sa ohreine
Ande † hriste hñ/ꝛ kallade vpp hærre röddu ꝛ † Kreip.
þer vt þra hñ. Og þr vndrudust aller/so ad þr
spurdu ad syn a millum/so seigande/Huad er þr
tg? Eda huör er þesse hin nya Kienning/þui ad
ap valde skipar hñ ohreinū öndum/ꝛ þr hlyda
hñ. Og hans Rykte gieck strax vt vm Galilea
Hieröd+Þa gengu þeir strax vt ap Samkundu + matt 8
hwsenu/og kemu til Hwsa Simonar og Andree
med Jacob ꝛ Johañe. Eñ Moder Hustreyiu
Peturs lꝛ þar krānk j Köldu/ ꝛ strax þa sögdu
þr hñ til hennar. Hañ gieck þa til/reiste hana
vpp ꝛ hiellt j Hönd heñar/ꝛ strax þa nuste hun
Köllduñar/ꝛ þionade þm. Eñ ad kuöllde kom/
nu þa solsett var/ þlurtu þr allskyns siuka men
ꝛ Diöþulooda til hñs/Og allur Borgarmwgur
sapnadest þ Dyrū/ꝛ hñ laknade marga sm kuöld
ust ap ymsum Sottū+Hñ rak ꝛ vt marga Diöp + Luc 4.
la/Og eige leyþde hñ Diöplönū ad mxla/ þt þr
þeckte hann.

Eñ ad Morne þ dögun stod hñ vpp/gieck vt
ꝛ þar burt j eñ eydestad/ꝛ badst þar þ. Eñ Pe
trus ꝛ þr ed med hñ voru/skunduðu epter hm/
ꝛ þa þr þūdu hñ/sögdu þr hm/aller leita ad þi
er. Hñ sagde þa til þra+Göngum vær j hinar + Luc. 4
næstu Borger ꝛ Bygdarlög/so ad eg predike og
kennen þar/þui til þss kom eg. Hñ predikade ꝛ
j þra Samkunduhwsū ꝛ vm allt Galilea Hier/
ad/og rak vt Diöpla. Matt 8.

Og eñ+Luk þrar madr kom til hñs/bidiade + Luc 5.
hñ med hneigdu Knie og sagde/ Eþ þu ville þa

þær þu mig hreinsad/ Eñ Jesus sæ aumur a hñ
rietta vt syna hönd/ahrærde hñ/og sagde hñ/
Eg vil/Vertu hreín/ z þa hñ sagde so/huarf sto
ex Lykþraen ap hñ/og hañ vard hreín. Jesus
hæstade a hñ z lier hñ strax þra sier/ z sagde hñ
Sía þu til/ad þu seiger þ ónguñ/ Helldr þar þu
*Leuit. syn þig Prestönū/ z borna þ þísse hreinsun + sín
14. Moyses baud/til vitnisburdar yþer þm. Eñ þo
hñ kom vt/hoop hñ vpp z kunngiörde margt þar
vt ap/z vydprægde þsse Ord/so ad Jesus matte
*Luc 4. eige openberlega sýnganda j Borgena/ Helldur +
var hñ þar þ vtā j eydestödū/ og margir komu
til hans ur ymsum alþým.

Annar Cap.

Sídan eñ epter þa daga þa gieck hñ aptur til
Capharnaū/ z er þ spurdest ad hñ var hei
ma/ sóþnudust margir samā so ad þr höfþu
ecke rum z eirnei þ vtan Dyrnar/ z hñ tala
+ Luc 5 de Ordid þ þm. Þar kómu nockrer til hñs + þá
† Halfp rande einū Jckrsiukan/ huór ed boren var ap þio
visen. rum. Og þa er þr þeingu ei þ Folkenu þarf hñ
hñ/opnudu þeir Þeckiuna vpp yþer hñ/ z grofu
þar j giegnum/ lietu so Sængena nidur sýga sín
hñ Stuke lx a. Eñ er Jesus sa þra Tru/ sagde
hñ til hins Jckrsiuka/Son mín/þyn^r Synder eru
þier þgiefnar. Eñ þar voru nockrer Skriptlær
der sem satu þar/ z huxudu j sýnū hiörtū/ huór
*Joh 14 nen talar þsse slyka gudlastā? huór + ma Synd
Esa 45. ernar þgiefa nema Gud einn? Jesus þañ strax
j sýnū Anda ad þr huxudu so mz sier/ z sagde
til þra/Þui huxe þier þtta j ydrum hiörtum?
huört er audueldlegra ad tala til hins Jckrsiuka
Þier eru þynar Synder þlæmnar/eda ad seigia/

Stað

Stett vpp ⁊ tak Sæng þyna ⁊ gack hiedt. En so ad þier vited þ Manſins ſonur hefur Vald til a Jordu ad þgiefa ſynderner/ þa ſagde hann til hins ſiktſiuka/ Eg ſeige þier/ ſtatt vpp/ tak Sæng þyna/ ⁊ gack j þitt Hws. Og ſtrax þa ſtod hann vpp/ tok Sæng ſyna ⁊ gieck burt þadan j allra augſyn/ So ad aller vndruduſt ⁊ heidrudu Gud/ ſo ſeigande/ Alldrei höfum vær þyrre ſlikt ſied.

Hann gieck enn vt aptur ad Sionum/ ⁊ allt Folk kom til hans ⁊ hann lærde þ. En þa er Jesus gieck þadan hia + leit hann Leui ſon Alphei ſitiandi j Tollbudenne/ ⁊ ſagde til hans/ Fylg þu mier epter. Hann ſtod vpp ⁊ þylgde hann epter. Pad giördest þa hann ſat til bords j hans Hwſe/ ad marger Tollheimtumenn/ ⁊ berſyndugier ſettu ſig til bords m; Jesu ⁊ hans Læreſueinum/ Puiad þr voru marger ſem hann þylgdu epter. Og er hiner Skript lærdu ⁊ Phariſei/ ſaau þ ad hann att m; Tollörum ⁊ Berſyndugum/ ſögdu þeir til hans Læreſueina/ Pui etur ⁊ drecktur ydar Meiſtare m; Berſyndugum ⁊ Tollheimtörum? Þa er Jesus heyrde þ/ ſagde hann til þra/ Peir ſem heilbrigder eru þurfa ei Læknaras/ helldur þeir ſem ſiuker eru + þui ei kd eg ad kalla Riettlata helldr ſynduga til Idranar. Þar voru Johannis ⁊ phariſeana læreſueinar huörier ed pöſtudu mög. Þeir kemu ⁊ ſögdu til hans/ Pui paſta Johannis ⁊ phariſeana Læreſueinar enn þyner Læreſueinar paſta ecke? Jesus sagde til þra huörnen meiga † Braullaups þiörnen paſta a medan Brudgumen er hia þm/ þt ſo leinge meiga þau eige paſta ſem þau hafa Brudguman hia ſer + enn þr dagar munu koma ad Brudgumen verdr þra þm tekin ⁊ a þm dög

+ matt 9 Luc. 5.

+ 1 tim 1 Matt 9 Luc 5.

† Brudar hwsbönd en.

+ matt 9 Luc 15.

um þa munu þau fasta.

Eingen saũar nya Klædisbot a gamaklt Fat/ Þuiad hin nya boten glidnar þra hinu þorna/ verda sliten þa verre. Og eingen lætr nytt Vyn j þornar Ledurbliskr/annars spreinger Vyned Bliskurnar/so ad Vyned spilleſt/enn Bliskurnar skiemaſt/Helldr sk nytt Vyn lataſt j nyar bliskr/

Þad skiede eñ aptur ad Jesus gieck a Sabbatz
+matt 12 dag+yfer Kornekrur/ ok hans Lærisueinar toku
Luc. 6. til/þa þr geingu/ok plockudu Axen ap Kornenu
Eñ pharisei sögdu til hans. Sia/huad þanner Læ
risueinar giöra a Sabbatzdeige/þ er eige hæfer.
+1 Reg. Hañ sagde þa til þra/Hafe þier eige lesed+huad
21. Dauid giörde/þa hañ þurfte vid/nær hañ hũgrade
sialfr̃/ok þa er m̃ hañ voru? Huörnen ad hañ gieck
iñ j Guds hus/sid a dögum Abiathar prestahöfd
dingia/ok at þau Skonarbrauden sin eige leyfdi
+Exo 29 ust ad eta+nema Kienemönönũ einum/ok hañ gaf
Leuit 8 þm þau sem m̃ hañ voru. Hañ sagde þa til þra/
24. Sabbatzdagurenn er þ Manſins saker giörd:/enn
eige Maduren þ Sabbatzdagsins skuld. Þui er
manſins sonr eñ Herra/ok eñen Sabbatzdagsins

Þridie Cap.

+matt 12 Hañ gieck ok jñ j+Samkunduhüſid aptur.
Luc 6. Og þar var eñ sa Madr er hafde visna
da hönd. Og þr geymdu ad huört hañ lækn
nade hañ a Sabbatzdeige/so ad þr mættu ætlaga
hañ. Og hañ sagde til Manſins þſſ sin visna haſ
de hönd:na/Statt vpp hiert j midit. Hañ sagde
ok þa til þra. Huört hæfer a Sabbatzdögũ vel
ad giöra edr illa/Lyfenu til þrelsis ad vinna edr
þui ad tortyna? Eñ þr þögdu allir. Hañ leit þa
til þra m̃ reidesuip/ok angradest vid þra hiarta
ans

ans Blindleik/og sagde so til Mannsins/ Rietta þrann þyna Hönd. Og hñ riette hana þrañ/og hñs Hönd vard heil/lyka sin hin önur + Eñ þa risei geing vt/ ꝛ giördu strax syn rad med Herodis Piendrū j mote hñ/ huörnen hellst ad þeir þeinge tortynt hñ. Eñ Jesus veik þadā til Siaþar/med syna Læresueina/ Og margt Folk aþ Galilea og ur lande Juda þa þylgde hñ epter/ ꝛ þr sin voru aþ Jerusalem/ꝛ Idumea/ꝛ þr hi numeigē Jordanar/ ꝛ þeir sin biuggu kringum Tyro ꝛ Sidonem/mykell Mannþrōlde/sin heyrdu huad hñ giörde/ꝛ komu til hñs. Hañ sagde til sina Læresueina/ ad þr skylldu leigia hñ skip/ þ Folksins saker/ so ad þ eige þreyngde ad hñ/ Þuiad hñ lækнade margā. Eñ þr tradu ad hñ öllum þm er plagader voru ad þr mættu þa ad snerta hñ. Og nær ad ohreiner Andar sau hñ/ fiellu þr nidr þ hñ/ ꝛ kölludu vpp so seigande/ Þu ert Guds sonur. Eñ hñ † strapþade þa hard legа/so ad þr openberudu hñ eige.

+ Hñ gieck ꝛ vppa Fialled/ og kallade til syn þa hñ villde sialfr/ꝛ þr komu til hñs. Eñ hañ hagade so til ad þr tolþ voru hia hñ/ꝛ hñ sende þa vt ad predika/ ꝛ gaþ þm vallld til Sotter ad lækna/ꝛ Diöþla vt ad reka/ Og a Simonem sette hñ Peturs naþn/ꝛ a Jacobū son Zebedei ꝛ Johannem brodr Jacobs/þm gaþ hñ naþned Boanoges huad vt þydest Reidarþrumu syner/ og Andreā/Philippū/Bartholomeū/Mattheum ꝛ Thomam/ꝛ Jacobū son Alphei/og Taddeum/ og Symon aþ Chananea og Judas Iscarioth sa er sueik hñ. Og þa er þr komu til Herbergis kom Folked eil samā aptur/so ad þeir gatu eige

+Joh 10 Mar 12

† Þagg ade.

+ Matt. 10. Luc 6/ 6.

Infr 6

mateſt þ hus. Og þa er þ heyrdu hīs Mēnger/ g-ingu þr vt ⁊ villdu hamla hōm/þt þr sögdu ad hī mundi ganga af vitinu. Ēn hīner Skrifta lærder-sū af Jerusalem voru þarner/
matt 9 sögdu+ hī hefdi Belzebūb/⁊ þ Diöfla hīdingia
12. þa rekr hī Fiandr vt. Og ad þm samnǣllūdū/
Luc 11. sagde hī/ i eptirlyking um til þra. Huörnen þar Andskotenn atian Andskotā vtreked? Pui es hūs Ryke skipteſt i sialfu sier þa þar þ ryke eige stad est. Og ef eitt hus sundraſt i sialfu sier þa þar þ hus eige staded. Og ef Andskotenn rys upp i mote sialfū sier/þa er hī vid sig osamþyckr/ og þar eige stadedz/ helldr hefr hī þa ein endalok. Engenn þarf ⁊ ingeingad i hus hins Auslunga/⁊
† Vopn burtgreped hīs thusbunad/nema/ad hī bīde ad ur hinni Auslunga/ og meige hī þa so rana hūs
matt 12 hus+ Sannlega seige eg ydr/allar Synder þyckia
Luc 12. ast Mannanna sonū/⁊ eirnen Gudlastaner/ þar þo
† Joh slasta Gud m. Enn sa er lastar helgan Anda/ hefur eige þyrfting ad eilifu/ helldur verdur hann sekur eilifss Doms/Puiad þeir sögdu/ hī hefur ohreinan Anda.

matt 12 Par kom þa+ Moder hans ⁊ brædr/stodu þar
Luc 8. ute þ/sendu til hans kallande a hann (⁊ Folked sat i kringum hann) ⁊ þr sögdu til hans/Sia/Modir þin ⁊ brædr þinner stenda þar ute/og spyria ad þer. Hann suarade þm ⁊ sagde/Huer er mīn Moder eg minner brædr? Pa leit hann um sig til Lærisueinanna er satu i kringū hans/⁊ sagde/Sia ed. Vadrer mīn Moder ⁊ minner Brædr. Pui ad huer ed gierer Guds vilia/sa er mīn Brodir mīn Syster og mīn Moder.

Fiorde Cap.

421

HAñ + tok eñ eptur ad kiena þm vid Sio- + Matt 13
en/ par sepnadest samā margt Folk til hañ Luc. 8.
so ad hañ vard ad styga a skip/ ok sat so (j
skipenu) a Sionū/ + allt þ Folk stod þar a Lā-
de/vid Sioen/Og hañ kiende þm margt j Epter
lykingum. Og j sinne predikā/ þa sagde hañ til
þra/ Heyre þier. Sia/Eirn Sadmadur gek vt
ad sa/Og þ skiedi þa hañ sade/ad sumt piell vr
an hia Veigenū/ + þar komu Fuglar loptsins +
atu þ upp. Enn sumt piell j grytt Akurlende/
þar þ hafde ecke mykla Jord/og kann plotlega
upp/þr þ hafde engua jardardypt/Og þa er sol
en gieck upp/ skralde þ /og af þui ad þ hafde
engua rocr þa vtsnade þ. Og sumt piell a mjal
þyrna/ + Þyrnarner voxu upp yfer + kafdu þ
so þ þeirde engua avöxt. Og sumt piell j goda
Jord + bar Avöxt/huört ed upp vogx + prios
gadest/Og sumt þeirde þritugfalldā/ + añad sexr
ugfalldā/og sumt hundradfalldā Avöxt. Og hañ
sagde til þra/ Sa er hañ hefr Eyru til ad heyra
sa heyre. Og þa hañ var einsamā/ spurdu þeir
sem hia hañ voru (med þm tolf) hañ ad þessare ep
terlykingu. Og hañ sagde til þra/ Ydur er þ gef
ed ad vita leynda Roma Guds rykis/ eñ til þra
sem þar eru ß vtā þa skier þ allt j Epterlyking-
um + Ad þr mj slaāde Augum slae/ + skynie þo + Esa 6.
eige / Og mj heyrāde Eyrū heyre + vnderstādе Matt 13
þo eige/So þr snuest ecke þ þra Synder mattu Luc. 8.
þgiepast. Og hañ sagde til þra/ Kanē þier ecke Joh 12.
ad skilia þessa Epterlyking/ Hueрnen munu þier Actor 22
þa kuña ad skilia hinar adrar? Sadmadurenn sa Rom 11.
er Ordenu. Eñ þr eru þ sem vtā hia veigenum
er/huar Ordeд verde sād/ + þa þr hafa heyrt þ

kiemur Andskoten skiott og nemr j burt Ordet
þ sad var j þra hiörtu. Lykia so eru þr eirn
en sem sudust j greytta Jörd/ Þui nær þr hafa
heyrt Ordet/þa med taka þr þ strax mz pagna
de/ ok hafa þo öngua rodt j sier/ helldr eru þeir
þrahuerper/nær sier hreyper Motgangr eda Ofs
kn þ Ordsins saker/þa blydgast þr strax. Oc hi
ner er j bland Þyrnana sadust/eru þ sá heyra
2 Tim. Ordet/og þa er þessa Heims-Ahyggia suikfam
6. legr Rykdomr ok adrar fleire Girnder gãga j ti
kepta Ordet/ so þ blyþr ann Auaxtar. Oc þ sá
j goda jörd er sad/eru þr sia heyra Ordet/ok mz
taka þ/ok þrra auext/eirn þritugfalldã/ annar
+matt 5 sextugfalldã ok sumer hundradfalldã.
Luc. 8/ Oc hã sagde til þra+Kueikest nockud Ljosit
12. til þess ad þ setiest vnder Bord edur Kaskiolu?
+matt 10 Helldr ad þ setiest vppa eitt Kiertahalld+Þui
Luc. 8. ad þar er ekert so huled/ ad þ openbarist eige.
Oc þar er ekert so leynt ad þ komi eke j ljos.
Huer hã hefr Eyru ad heyra/ sa heyre. Oc hã
+matt 7 sagde til þra/Giæted ad/huernen þier heyred+
Luc. 6. Mz hm maler er þier maled vt þa maleft yd j
+Matt. ok yder sem a heyred skal vid aukast/Þuiad+ huer
13. hã hefr þm sk giefazt/ok huer hã hefr eigi/ þa
23. þm mun takazt ok eirnen þ hã hefr. Oc hã sag
Luc. 8. de/ Guds ryke er lyka so sem nær ed Madurenn
19. kastar Frœe j Jörden/ok sofnar sydr/ok hã stend
dur vppnokt ok daz/Oc Frœed grœr ok vex upp
so ad hã veit ei(þt Jörden þrer Auext af sier
stalfre/j þyrstu Graset/þar nest Axid/ok so þar
nest fullt Hueite j Axid)ok er þ hefr þrosklaet
† Kiæen Auext/þa sender hã strax j Kornskyden/þuiad
Kornskurdartyminn er kominn.

Oc

Og hñ sagde/Vid huað ſku vier jafna Guds ri-
ke? Eda vid huſsiar Epterlykingar ſku vier þ
samlykia? Je ſiñ ad eitt + Mustarskorn/þa þui + Matt.
verdr j Jardu sad/er þ öllu Sæde minna sem er 13.
hier a Jardu/Og þa þui er sad/ verr þ upp + Luc 13.
verdr öllū Kaalgrösum mæra/ + þar myklar Kui
stu/ so ad Fuglar himens mæge hreidr byggia
vnder þss skugga. Og j slykū morgum Epterlyk
ingum/þa talade hñ þ þm Ordeð/epter þui sñ
þr þ heyrt gatu/ + an Epterlykinga þa talade
hñ ei til þra. En sierdeilis þa lagde hann þ allt
vt þ sijnum Exresueinum.

Og samu Dags ad kuølde/þa sagde hñ til þ
ra/ Förum vær hier yper vm + Og þr skildu vid + matt 8
Folkid/eñ toku hñ til sijn/sñ hñ var a skip kom Luc. 8.
vorn þar + öñur skip hia hñ. Og þar giördest
mykell Stormvindr/ so Bylgiurnar þiellu yper
skiped/og þ þrilltest upp. En hñ sialfur var j
skutinum + sofnaþ a einū Koddz. Peir vöktu hñ
þa upp og sögdu til hans/Meistare/ hirder þu
ecke vm þ þo vier fortynust hier? Hñ reis upp
vid + hastade a Vinden + sagde til Siaþarins/
þagna þu + vert hliodr. Og Vinden kyrde/ og
þar vard Logn myked. Hñ sagde þa til þeirra/
Þui eru þier so hrædder? Eda hafid giegnum
þ þier hafed öngua Tru? Og þeir skelfdust ap
ptra/ + sögdu sijn a millū/huern meinz þier þeñ
an vera/þr Vindur + Sior hlyder hñ.

Fimte Cap.

Og + þeir komu yper vm þañ Sio j bygd + Matt.
ir Gadarenorum. og er hann stie af Skip 8.
enu/þa hliop strax j mote hönū vr Grof Luc. 8.
um þrællideña einn Diofuloodnr madur/ sa er

hafde sitt Hybyle j gröpum daudra Manna þui
engen þieck hñ búded/ ✝ eige med Jarnvidium/
Þuiad hñ hafde opt bunden verid mz Fiötrū ✝
Jarnvitū / ✝ hafde Vitiunnar ap sier slitid ✝
Fiötrana j sundr brotid/ ✝ eingen þieck hñ tamd/
Og allt jafnt nætr ✝ Daga/ þa var hñ a Fiöllū
edr j daudra Manna gröpū/ kallande og lemiande
sig med Grioti. Enn þa er hñ sa langt til Je-
su/ hliop hñ ✝ þiell þraūm þyrer hñ/ kallade har
re Rödu ✝ sagde/ Huad hefr eg med þig ad gió-
ra Jesus sonr Guds hins hasta? Eg sære þig þyr
er Gud ad þu kuelier mig ecke. Enn Jesus sag
da til hans/ þar vt þu Ohreins ande ap þessū Man
ne, Og hann spurde hann ad/ Huört er þitt Neite?
† Legio Hñ suarade ✝ sagde/ Legio er vort Neite þuí
er 6666 ad vær erum marger. Og sa bad hñ mykelega
ad hñ recke þa eige burt vr þeirre Bygd. Enn
+ Matt þar var j þm Stad vid þialled mykel + Suina
8, hiörd a bite vm Haganā/ Og Andarner badu
Luc, 8. hñ seigande/ Lofa oss þ/ad vær þörum j Suini
Og Jesus leyfde þm þ strax. Þa foru þeir Ohr
reinu andar vt/ ✝ hlupu j Suinen. Og Suina
hiörden þleygde sier mz myklum þrys j Sioen/
nær tueimur þusundū/ ✝ drukndu þar j Sio-
num, Enn þeir sem þeirra giættu þlydit/ ✝ kun
giöi du þ vm Staden ✝ vm allar Grunder. Og
þr geingu þa vt/ ad sia huad þar hafde giörst/
og komu til Jesu / og sau þann sem ap Diöp-
lenum hafde kualest/ sitiandā klæddan og heilt
ta/ Og þr hræddust þ. Enn þeir sem þad höfdu
sied/ sögdu þm þra huörnen giört hefde vere d
vid hann sem Diöplana hafde haft/ ✝ so þra Sui
nunū. Og þeir hofu vpp ✝ badu hñ/ ad hñ þar
re burt

te burt vr þra Landzalpu. Og er hñ stie a skip
eck sa til ad bidia hñ sem ap Drözlenum hapde
kualeſt/ ad hñ mætte vera hia hönū. En Jesus
lopade hönum þ eigo/helldur sagde hñ til hñs/
Far þu j þitt Hws til þinna/ ok kunngiörd þeim
huad mykled Drotten hefur veitt þier/ og huör
su lykn samm hñ var þier. Hñ for þadan og tok
vt ad hropa vm þar eiu Borger/ huad mykenn
Velgiörning ed Jesus hapde hñ veitt / Og all
er vndruduſt þad.

Og þa ed Jesus þor yper vm Sioen aptur a
Skipe/kom samæ marge Folk til hñs ok var þar
vid Sioen. Og sia+þar kom eirn ap Höpding- +matt 9
um Samkunduhwssins Jairus ad napne. Og Luc. 8.
þa hñ sa Jesum fiell hñ ad Fotū hñs/ok bad hñ
mykelega ok sagde/Mijn Dotter er komē ad dau
da/kom ok legg þijna hönd yper hana/so hun ver
de heil ok life. Og hñ for med hönum. Marge
Folk þylgde hñ epter/ ok þ þreyngde ad hönū+ +Leuit.
Og su Kona var þar / er hapt hefde Blodrasl 15.
j Tolf ar/hun hapde og myked þolad ap mörg Matt 9
um Lækñrum/hapde ok kostad þar til öllu synu Luc. 8.
þ stodade henne þo eckert/helldr hapde hun þess
Meire Kuöl. Þa hun heyrde nu ap Jesu/ kom
hun med Folkenu a bak til ok snart hans Klæde/
þuiad hun sagde/ ep eg þa ad snerta hñs Klæde
þa mun eg heil verda. Og jafnsnart þa vpþur
kadest hennar Blodrallds Bruñur ok hun þatt þa
a synum Lykama ad hun var heil orden ap þre
plagu. Og Jesus þann strags med sialpum sier
þatt Krapt er ut ap hñ gieck/ok snere sier vid til
Folksins ok sagde/Huör snart myn Klæde? Hñs
Læresueinar sögdu til hñs/ Þu sier ad Folked
þreyngdist

þreyngest ad þier/þo seiger þu/Luðr snart migr? Og hñ skyndist j þringū sig ad sia þañ er þ hafde giört. Er Konan vard hrædd og ottasleigen (þuiad hun visse huad hana hafde skied) ↄ kom þiell þ hñ uidr/ ↄ sagde hñ allt sañleik. Enn
*Luc 7. hñ sagde til hennar + Myn dotter/þyn Tru giörde þig heila/Far j þride ↄ vert heil af þīne plag-
*Luc 8. gu + Þa hñ talade þta/komu sendebodar til Sā kunduhöpdingiats/ↄ sögdu/Þyn Dotter er önduð þui omakar þu Meistara leingra? En er Jesus heyrde huad þar sagdest/sagde hñ til Samkūdu höpdingiās/Ottast þu eige/trū þu ad eins. Og hñ lofade önguum ad þylgia sier nema Petre og Jacobo ↄ Johañe brodur Jacobs. Og hñ kom j Samkundu höpdingiās hws/ ↄ leit þar bulldran/ ↄ þa er þar grietu miög ↄ æptu. Og hañ gieck þāgad jñar/ ↄ sagde til þra/ Huad bulldre
*Matt 9 þier ↄ sytid? Stulkā + er eige læren/helldr sefr hun. Og þr gördu gys ad hñ. En hñ rak þa alla ut/ ↄ tok mz sier Födr ↄ Modr stulkuñar/ ↄ þa er mz hñ voru/og gieck þangad jñ er stulkā lā/Og hñ hielt um Hönd Stulkuñar ↄ sagde til
* Act 9 hennar + Talitha kumi/þ utlegst/Stulka eg seige þier/rys upp. Og þa strax reis Stulkā upp ↄ gieck/En hun var tolf æra gömul. Og þr urdu af myklū otta Felmsþuller. Og hañ baud þeim storlega/ad þad skylde engen vita/og baud ad giefa henne ad eta.

Siötte Cap.

*Matt. 13. Luc. 4. Joh. 4. HAñ + gieck ut þan aptur/og þar til sinnar Foskurfard[r]/hans Læresuein[a] þylgdu hñ eptir. Og er Sabbatzdagr kom/þa tok hñ til ad kienna j þra Samkunduhwsi. Og marger af þm

hm þ heyrdu vndruduſt hꝛs Kienīng og ſögdu/ Huadā kiemr þſſum allt þtta? Eda huȯr er ſu Spꝛke ſem hm er giefen? ⁊ ſlyk Kraptauerk er giöraſt þ hꝛs Hendr+Er þtta ecke ſa trieſmidr +Joh 6.
ſonr Mariu/broder Jacobs/Joſephs/Jude og Simonar? Eru hꝛs ſyſtur eige hier nr oſſ? Og þr hneyxluduſt a hm. Ēn Jeſus ſagde til þra/ ad+Spamaduren være eige an vegſemd^{r}/nema +matt 13
a ſīne ættleipd og hia ſynu Kyſke og Kynſlod. Luc. 4.
Hn þieck þar ⁊ eckert Kraptauerk giört/ nema Joh. 4.
yþer þa eina Siuka þa lagde hn Hendur/⁊ lækn
ade þa/og hn vndradeſt þra Vantru.

+Hn gieck ⁊ kringum þau Kauptū er þar ſto +matt 9
du j þyrping ⁊ kiende+Og hn kallade ſamā þa Luc 13.
tolþ/⁊ tok ad ſenda þa tuo ⁊ tuo til ſamās/gaþ+mat 10
þm ⁊ vallde yþer Ohreinū öndum/⁊ baud þm ad ſupr. 3.
bera eckert med ſier a veg/nema einn Staþ/eige+Luc 9.
Pūg/eige Braud/eige Pening a liuda+Peir ſkyll Act 12
du haþa † Sandalia a Fotū/⁊ þ þr klæddust eige † þ eru
tueimr Kyrtlū/⁊ ſagde til þra/ J huȯrt þ hws bundner
þier ganged jn/þa bliþed þar til þſſ ad þer þar skor vnd
ed þau+Og huȯrier ad eige nıztaka ydr/eda hey er ſliar
ta ydr eige/þa ganged vt þan/⁊ +hriſted Duptt +mat 10
ap Fotū ydar/til vitnisburdar yþer þa. Ēg ſei Luc 9.
ge ydr þ ſann/ad lyddālegra mū vera a Doniadeige +Acto 13
Sodoma ⁊ Gomorra/en þm ſtad. Peir geingu 18.
vt ⁊ predikudu/þ Men ſkylldu giöra Idrā/ og
tæku vt marga Diöpla+ſmurdu ⁊ marga ſiuka+Jaco 5
mr Vidſmiöre og læknudu þa ſo.

+Herodes Kongr þieck ⁊ ad heyra þtā(þt hꝛs +Matt.
Nafn giördeſt vydþrægt) hann ſagde/Johannes 14.
Bapteiſta er ⁊ vpp aptur riſen ap dauda/ og þui Luc. 9.
giöraſt ſlyk Kraptaverk ap hm. Ēn adrer ſögdu

þ hn

þ hñ vꝛre Elias/ enn sumer sögdu ad hñ vꝛre Spamadur/ellegar eirn af Spamönnum. Og er Herodes heyrde þetta sagde hñ/ sa Johañes sñ eg lèt afhöfda/ hann er nu vpprisen af dauda.
Luc. 3. Þuiad Herodes hafde sent vt ad grypa Johañem/ꝛ lèt hñ j Myrkuastofu/ þ sater Herodiadis brodurkonu sinar/ þt hñ hafde gipst henne.
Enn Johañes sagde til Herodes Ecge leyfest þier ad hafa Brodurkonu þyna. Þui veitte Herodias hñ vm sat og vilde lata aflyfa hñ/ enn gat þo eige/ Herodes ottadest ꝛ Johañem/ þui hñ visse hñ vera helgañ Mañ ꝛ rettlatañ/ vard veitte hñ/ꝛ hlydde hñ j mörgu Greinñ/ꝛ heyrde hñ giarnañ. Og þar kom eirn so tækelegr dagur/ ad Herodes giörde a artydardeige sinñ eina Kuölldmaltyd Höfdingiñ ꝛ Höfudzmönnum/ og hinñ þremstu mönnum vr Galilea. Þa gieck Dotter Herodiadis þar jñ/ꝛ dansade/ꝛ þ þoknadi
eſt Herodi ꝛ þm er mꝫ hñ satu til Bords. Þa sagde Konñguren til Stulkunar/ Bid mig huörs þu villt/ꝛ eg sk veita þier þ/ Og hñ for henne
Esth 5 eirn Eid ad huörs þu beidest af mier þa skal eg giefa þier/ þott þ sie helpten af mynu Rykie. Hun gieck vt ꝛ sagde til Modr sinar/ Huar vm sk eg bidia? Enn hun sagde/ vm Höfud Johañis Baptista. Hun gieck þa strax jnn med skñda til Kongsins/ bad hñ ꝛ sagde/ Eg vil ad þu giefer mier nu strax Höfud Johañis Baptista a Diske. Konguren hrygdest vid/ þo þ Eidsins sakir er ꝛ þra sñ til Bordsins satu mꝫ hñ/ þa villde hñ ecke hrella hana/ heldr sende hñ Bödulen vt ꝛ baud ad hñ þarde hñs Höfud a Diske. Og hñ hio hñ af j Myrkuastofunñe/ og bar hñs Höfud a

Diske

Diske/ ꝛ þieck þ Stulkũne/enn Stulkã þieck þad
Modr sinne. Og er þ heyrdu hñs Læresueinar/
komu þr ꝛ toku hñs Lykama ꝛ lögdu hñ j Js
rd. Og er Postularner komu samã aptur til Je
su/ ꝛ kunngiordu hñ allt huad þr höfdu giort ꝛ
kient. Og hañ sagde til þra + Komed ydr j ein + Matt
huśrn apuken stad j Eydemörku/ ꝛ huyleſt þar 14.
litla stund/Puiad marger vorv þr sñ geingu þra Luc. 9.
ꝛ til/so þr höfdu ecke matþrid. Hañ stic þui a
skip og þor apsyda j Eydemörku. Og er Folked
sa þa j burt þara/þecktu hñ marger/ Og hlupu
þagad a fæte ur öllũ stödũ/ ꝛ komu þyrr eñ þr/
ꝛ þoru til hñs. Eñ er Jesus gieck þrañ + og sa + matt 9
þar marget Folk/þa kende hñ j briost vm þ/þui 14.
þ var sñ edrer Sauder er ónguñ Hirder hafa.
Og hñ tok til ad kenna þm margt.

+ Og þa er a leid / geingu Læresueinarner + Matt.
til hñs og sögdu/Pesse stadur er j eyde/ ꝛ þraũ 14
orded er + þui lat þa ganga burt j hin næstu + Luc. 9
Porp ꝛ Kauptum/ad þeir kaupe sier þar Braud
þui þeir hafa eckert ad eta. Eñ Jesus suarade
og sagde til þeirra + Biefe þier þm ad eta. Og + Matt.
þeir sögdu til hñs/skulu vær þa fara vt og kau 14.
þa fyrer tuśhundrud Penínga Braud / og giefa Luc. 9.
þm ad eta? Eñ hñ sagde þa til þeirra/Huśrsu
mörg Braud hafe þier? Ganged til og skoded.
Og þa er þeir höfdu þ skodad sögdu þeir + Sim + Joh 6
og tuo Fiska. Og hañ band þeim ad þeir settu
sig aller nidur epter Bordsidum a grænt Gras/
Og þeir settu sig þa nidur j ridlum hundrudñ
saman og Fimtugũ saman. Og hñ tok þau þañ
Braud og tuo Fiska/leit vpp til Himens/bles-
ade/og braut Brauden/gieck sijnum Læresu-inñ

ad þr

ad þeir legdu þyrer þa/Og þm tueimur Fiskum
skipte hann og medur öllum. Og aller þeir atu
og vrdu sadder. Þeir toku þa vpp leifarner to
*Matt. 12 þ Korfer fullar/ ✠ lyka af Fiskunum+ Enn þ
14. voru sem eted höfdu þimm Þusunder Manna.
Og jafnsnart baud hann synum Lærisueinum a
þeir skylde þara a Skip/og þara vndan höfnum
yfer vm Sioen til Bethsaida/a medan hann skil
de Folked vid sig. Og þa er hann hafde þad
þra sier lated/ for hann vpp a Fialled ad bidiast
fyrer. Og þa er kuölldadi tok/var Skipid mit
a Sionum/ enn hann var einn a Lande. Og hann sa
þa erfidandi j Rodre/þuiad Vnduren var j mo
✠ vöku. te þeim. Og nær vm þiordut eyrt Natur kom
hann til þeirra gangande a Sionum. Og hann liest
vilia ganga þramm hia þm. Og þeir sau hann gang
ande a Sionū ættludu þeir Skrymsl vera mun
de/✠ fölludu vpp/þuiad þeir sau hann aller/✠ vr
du ottaslegner. Enn strax talade hann vid þa/ ✠
sagde til þra/vered ohrædder/eg er þetta/ottest
ecke/ Og hann stie þa a Skipid til þra/✠ Vindur
lyngde. Og þeir ottudust þa enn meir med sialf
um sier og vndrudust/ þuiad þm skildest ei eige
af Brauduunum/ og þeirra Hiörtu voru þerblin
*Matt. dud+ Og er þeir voru yfer vm farner / komu
14. þeir j Landed Genesareth og lentu þar. Enn
Joh. 6 er þeir stigu af Skipenu þecktu þeir hann strags/
hlupu og vt j öll vmliggiande Þorp/toku til og
þluttu saman þar vm kring siuka Menn a Sæng
um. Og huar hellst þeir heyrdu hann vera/og hu
ar er hann gieck þā j Kauptun/Þorp ✠ Stade/ þa
lögdu þeir siuka Menn a Stræten/og badu hann
ad þeir mættu snerta Falld hans Fata/✠ aller þe
er hann

er hñ snertu/þa vrdu heilbrigder.

Siöunde Cap.

KAR komu ꝛ til hans phareſei/ꝛ nockrer
aþ hinum Skriptlærdu/sem komner voru
aþ Jerusalem. Og þa þr sau nockra+ +Matt.
aþ hans Lærisueinum medur almenelegum/þ er 15.
med opuegnum Hondum eta Braud / avytudu
þeir þa. Þuiad phariſei og aller Gydingar eta
eige nema þeir þuoe optsinnis synar Hendr/hall
dande so Aulldunganna Setninga. Og þa þeir
koma aþ Torgum / þa neyta þeir eige nema þr
þuoe sier adur/og marger adrer Hluter eru þr
huorier þm voru setter ad vardueita / sem var
Hreinsan Dryckiar kera og Bikara / og Kus
tagus og Borda.

Þa spurdu phariſei ꝛ hiner Skriptlærdu hñ
ad/Þui ganga þiner Lærisueinar ei epter sett
ingū Aulldungaña/ helldur eta þr Brauded med
opuegnum hondum? Eñ hñ suarade og sagde til
þra+Vaſta vel þa spade Esaias aþ ydr Hræs +Esa 29
nurum/sem stripad er/Folk þta heidrar mig m
vorunum/eñ þra Hiarta er langt þra mier/og til
onytis Dyrka þeir mig/kieñande Kenningar og
bodord manna. Þier yfergeped Guds Bodord/
ꝛ hallded mañaña setninga/sm er ad þægia Krw
ser ꝛ Dryckiarker/ꝛ margt anad þſſu lykt þa gſo
rꝛ þier. Og hñ sagde til þra/Finlega haþe þier +Exo 20
Guds Bodord giort onyt/ad þier mattud so gey Deut 5.
ma yduarn setning: Þuiad Moyses sagde+Hei Eph 6.
dra þu Fodur þin ꝛ Modr/enn huor hñ † Bel/ † talar
uar Fodr eda Modr+sa skal Dauda deyia. Eñ illa vid.
þier seiged/Þegar nockur seiger Fodur ꝛ Modr+ Exo 21
Corban/þad er(eþ eg oþþra þui/þ liemur þier Leui 20
meir pro. 20

meir til gagns) hañ giörer vel/og eige þa leyþe
þier hñ þramar nöckud ad giöra Föder synum nie
Moder sine/onytt giöräde so Guds bodord þ yd
ar Setninga þa þier haþed sialfer vppsett/ og
✝Mat 15 margt anad þuilykt þa giöre þier✝ Hñ kallade
þa Folked aptur til syn ✠ sagde til þra/Heyred
mier ✠ vnderstäded mig. Þar er eckert þ vtan j
Manen jnnparande þ hñ þae saurgad/helldr þ sñ
vt ap Manenñ geingur/þ er þ sñ Manen saur
gar. Huer hann hefr Eyru ad heyra sa heyre.
Og er hñ gieck jñ j Hwsid burt þra Folkenu/spu
rdu hñs Læresueinar hñ ad þessare epterlykíng.
Eñ hñ sagde til þra/Eru þier ✠ so skilningslau
ser? Og skilie þier eñ ei/ad allt þ sem þ vtan er/
✠ jñ þer j Manen þ þar ei saurgad hñ? Þuiad
þ þer ei jñ j hñs Hiarta/helldr þer þ j Magann
✠ geingr so vt epter edlelegre rás/husr ed vthr
einsar allā Mat. Og hñ sagde/ Huad ed vtper
✝Gen 6/ ap Manenñ þ saurgar Manen/Þuiad✝ jnnan ad
8. wr Hiartanu mannsins þram ganga vondar hugren
ingar/Hordoms/Þiofnada/Manndrap/Þiofnad
Agirnd/Illska/Vnderhyggia/ Munadlyge/ Ille
Augnatillit/Gudlastäer/Drambsemie/Heimska/
Allt þetta vont geingr jnnan ad ✠ saurgar Manns
✝Matt. eu✝ Hñ stod vpp ✠ þar þan j Lädsalpr Tyri ✠
15. Sidonis✠ gieck þar jnn j eitt Hws/og villde þ
enginn vita/en þieck þo ei duled sier. Þuiad
ad ein Kona strax er hun spurde til hñs/huorr
ar Dotter er haþde ohreinann Anda/gieck hun jnn
✠ þiell til Fota hñs(enn þ var ein grisk Kona
Syrophenisk ad ætt) ✠ hun bad hañ ad reka vt
Diöfulen þra Dotter sinne. Enn Jesus sagde til
hennar/Leyf þu ad Börnen mettest ædr/þvi þ er
eige

elge tilheyrelegt ad taka Brauded Barnana og kasta þui þ Hündana. Eñ hun suarade ⁊ sagde til hñs/so er þ Herra/Eñ þo eta Hündar sñ eru vn der Bordenu/aþ molū Barnana. Hañ sagde þa til heñar/þ saker þessa Ords/þa þar hiedā/Diöp ullen er vt þaren þra þiñe Dottur. Og hun gi ek þan j sitt Hus/⁊ þañ Diöpulen vtþaren og Stulkuna j Sxng liggiande.

✠Og þa hū gieck burt aptur wr Bygdarlage Tyri ⁊ Sidonis/kom hñ til Siaþ᷑ j Galilea j mid tar bygder þra tiu Stadana+Enn þr leiddu til hñs Dauþan Mañ/þañ er ⁊ var Dumbe/⁊ badu hñ ad hū legde hendr yþer hñ. Enn hū veik hñ aþsida þra Folkenu/og stack sinum Fingre j hans eyru/hrakte vt/snart ⁊ hñs Tungu/leit vpp til Himins/anduarpade/⁊ sagde til hans/Hephetah þad er/ opna þig. Og strax þa opnudust hans Eyru/ þa vppleystest ⁊ eirnen hans Tunguhaþr so hann talade riett. Og hann þyrer baud þeim ad seigia þad neinum. Enn þui meir er hann þyrer baud þeim þ/ þess meir þa vidþrægdu þr þ/þeir vndrudust þ næsta miög ⁊ sögdu + Allt hepur hañ vel giört/þui Dauþa lætur hann heyra/og mallausa mæla ✱ +matt 9 Luc 11. + Gen 1. Syr 39.

Attunde Cap.

✠Peim Dögū þa þar var eñ miög marge Folk komed samā/ ⁊ hafde ei til Matar. Kallade Jesus sina Lærisueina til sin/⁊ sagde til þra/Eg kenne aunn a Folkenu/ Þuiad þr hafa nu þria Daga hia mier verid og hafa ecke til matar haft/⁊ ef eg læt þa fastāde þra mier heim fara/verda þr vanmegna a Leideñe þt sumer voru langt ad komner. Lærisueinar

ner suórudu hñ/ Huadã tóku vxr Braud hier á Auræpñ ad vier sediñ þa? Og hñ spurde þa ad Huórsu mórg Braud þa hafe þier? Þeir sógdu/ siõ. Og þa baud hñ Folkenu ad skipa sier nidur a Folldena. Og hann tók þau siõ Brauden/ þackade/ ꝛ braut þau/ ꝛ gaf synũ Læresueinũ ad þr legdu þau þramñ. Og þr lógdu þau þramñ þ Folked. Þeir hófdu ꝛ þa eina Fiska/ hñ blezade þa ꝛ baud þa þramñ ad leggia. Eñ þr neyttu/ ꝛ vrdu metter. Þeir toku ꝛ vpp þ yfer var/ siõ karfer medr afgangsleifar. Og þr voru sim cted hófdu nær þiorum þusundũ. Og hañ lict þa ſ burt para þra sier *

Og strax þa stie hñ a skip medr synlum Læresueinum+ ꝛ kom ſ þær Landzalfr er heita Dalmanuha. Pharisei geingu vt/ og toku ad hafa spurningar vid hñ/ preistudu hñs ꝛ+leitudu af hñ epter Teikne af Himne. Eñ hñ vard þrungen ſ synũ Anda/ ꝛ sagde/ Til huórs þa sæker þisse Kynslod epter Teikne? Sañlega þa segie eg ydr ad þissare Kynslod giefst eckert Teikn. Og hañ forlict þa ꝛ stie a skip/ og for yfer vm aptur. Og Læresueinarner hófdu+gleyme ad taka Braud med sier/ ꝛ hófdu ecke nema eitt Braud mz sier ſ skipenu. Eñ hñ baud þm ꝛ sagde/ Staed til/ ꝛ varid ydr vid Swrdeige þra Phariseaña/ ꝛ so vid swrdeige Herodis. Eñ þr huxudu allt añad/ ꝛ sógdu huór vid annan/ þ er af þui ad vier hófũ eingen Braud. Og er Jesus fornam þ sagde hñ til þra/ Huad huxe þier vm þ/ þo þier hafed ecke Brauden? Skynie þier eckert nie vinderstanded? Hafe þier eñ forblindad ydart Hiarta? Hafed þo Augu eñ siaed eige/ ꝛ Eyru eñ heyred

Matt. 15.
Joh. 6.
Luc 11
Matt. 16.

heyred eige. Þier huxed ꝛ eige þer epter ad eg braut þim Braud ꝛ millū þēā þusunda/ huǫrſu margar Karfer fullar med afgǫgds leifar toku þier þa vpp? Þeir ſögdu/Tolf. Enn þa eg brꝛt þau ſiǫ a millum fiögra Þushunda/ huǫrſu margar Karfer fullar med Leifar toku þier þa vpp? Þeir ſögdu/ſiǫ. Og hū ſagde til þeirra/ huǫrnen eru þier þa ſkynſemdarlauſer? Hū kom ꝛ til Bethſaida/ Og þr leiddu þa einn blindan Mann til hūs/ꝛ badu hū vm ad hann tæke a hōm. Eñ hū tok i Hǫnd hins blinda/ og leidde hū vt af þ vtan Kauptuned, ſpytte ꝛ hans Augu/ ꝛ lagde ſynar Hendur yfer hū/ꝛ ſpurde ad huꝛt hū ſæe nǫckud. Eñ hū leit vpp og ſagde. Eg ſie Menēna ſem Skogartrie vere/er þar ganga. Þa lagde hann eñaptur ſynar Hendur yfer hans Augu/og baud hōm eñ vpp ad lyta. Og hū vard ſo lagfærdur ad hū ſa alle klarlega. Og hū ſende hū ſo til ſyns Heimilis og ſagde/gack eige jñ aptur ꝛ Kauptuned / ſeig þad og eige neinum þar jnne.

+ Jeſus gieck og hūs Læreſueinar jñ ꝛ eitt Kauptun ſtadarins Ceſaree Philippi/Og a leid eñe þa ſpurde hū ſyna Læreſueina ad + Huǫrn ſeigia Menn mig vera? Þeir ǫnſudu/Þeir ſeigia þu ſiert Johañes Baptiſta/ eñ adrer ſeigia/ þu ſiert Elias/eñ ſumer/ad þu ſiert eiñ af Spamōnum. Þa ſagde hū til þra/Eñ þier? Huǫrn ſeige þier mig vera? Þa ſuarade Pietur ꝛ ſagde til hūs / Þu ert Chriſtur. Og hū þaggade þa/ ꝛ baud ad þeir ſegde þ ei neinū vt af hōm. Hū tok þa ꝛ til ad ſeigia þm þ Manſins Son: ſkyll de margt þola/og hraken vera af Aulldungunū

+ Matt 15.
+ Luc 9

Höfudprestum og Skriptelærdum / og kyplaken verda/ og a hinum þridia Degge vprisa. Hann talade og þesse Ord berlega vt. Petur tok hann þa afsydis og atalde hann. Enn hann snere sier vid/og leit til sinna Lærisueina/ hastade a Petrum og sagde/Far þra mier Andskote/Þuiad þu skyniar eige þ Guds er/heldr þ sin er Holldsins

+Matt. 16 ℣ 15 Luc 9. 24 ℣ 17 Joh. 12

Og ad samkalludu Folkenu samt m̃ hans Lærisueinũ sagde hann til þra+Hans hann vill mier eptirfylgia/afneite sa sialfũ sier/℣ take sitt Kross sitt/℣ fylge mier so epter. Þuiad huer hann sitt dar a+ad forvara syna Sal/sa mũ hanẽ glata/ Og huer hann lætr sitt t Lyss þ mynar saker ℣ Euangelij/sa mũ vardueita þ. Huad stodar þ Mann enũ þott hann eignest allt Heim/ ℣ giorde so þat med glatat sine Salu? Edr huad m̃ Madurenn þ giefa/ad hann þrelse sijna Aund m̃? Enn huer

+Matt. 10.

hann+skammast myn edr minna Ordz/hia þessare hordomslins ℣ syndugre Kynslod/þann mun Mannsins

Luc. 9.

son forsma/þa hann kiem m̃ sijnũ Eingla i Dyrd sijns Fodurs. Hann sagde ℣ þa til þra+Jarlega seige eg ydr/ad hier standa nockrer ap þeim/

+Matt. 16. Luc 9.

huerier eige smacka Daudt/þar til þ: þa Guds Riike med Krapte komanda.

Niunde Cap.

+Matt. 17. Luc. 9. t vard vmskipadest

OG+epter sex daga tok Jesus m̃ sier Petrum/ Jacobũ Johannem/℣ veik þa einũ sonum vppa eitt hatt Fiall/t ℣ þorklæ

þ þm. Hans Klæde vrdu skinande og nockra telegur. huijt sem Snior/so ad eingen litunarmadr a Jardu/kann so huijtt ad giora. Þeim birtest ℣ Elias m̃ Moyse/℣ voru þar talande vid Jesum. Petur suarade ℣ sagde til Jesu/Rabbi/gott er oss hier

hier ad vera/giæra hier þui þriar Tiallbuder/
þier eina/ & Moysi eina/ & Elie eina. En hann vis
se eige skalpr huad hann sagde/ap þui þr voru er/
taslegner+Þar kom & eitt Sky/sem þa yperskyg +Matt.
de/Og Rödd kom ur skyenu seigande/Þesse er So 3 & 17.
nr minn sa elskulege/ heyre þier hann. Og strax Luc 3/9
þar epter er þr litu vm sig/sau þr engua meir
nema Jesum hia sier+Og er þr geingu ofan ap +Matt.
Fiallenu/ baud hann þm ad þr segde þ enguum/ 17.
huad þr höfdu sied/þangad til ad Mannsins son
ur være vpprisen ap dauda. Peir hielldu & þui
Orde hia sier/adspyrigde syn a mille/huad þad
være er hann sagde/vpprisen ap dauda. Og þeir +Mala.
spurdu hann ad & sögdu+Huad er þ þa sem hiner 4.
skriptlærdu seigia/ad Elias eige þyrre ad koma?
En hann suarade & sagde til þra/Elias skal ad vi
su þyrre koma/& allt til lags para/ Þar ad auk +Esa 53.
mu+Mannsins sonr margt lyda & þorsmadr ver Psal 22.
da/so sem skripad er. En eg seige ydur+þ Elias +Mala.
er komen/& þr hafa giört hann huad hellst þr vill 4.
du/so sem skripad er ap hann. matt 17.

Hann kom til sina Lærisueina/& sa þar marge Luc. 9.
Folk kring vm þa/& hina Skriptlærdu er spurd
ust a vid þa. Og strax er allt Folked leit Jesu
helmtrade þui/& hrxddust/hlupu & heil sudu hann
Og hann spurde þa hina skriptlærdu/ Ad huöriu
spyriest þier vm vid þa? En einn ap Folkenu su +Matt.
arade & sagde/Meistare+eg plutte son minn hin 17.
gad til þyn/hann hefr mallausa Anda/& uxr hel Luc 9.
ist er hann höndlast ap hann þa slytur hann hann/& hann
produpellr/& nistrar tönnum & þornar upp. Og
eg talade til þinna Lærisueina ad þr ræfe hann ut
& þr gatu þ eige. Enn hann suarade & sagde/ O

þu vantruada Kynslod/ huersu lenge sk eg hia
ydur vera eda huersu lenge a eg ad lyda ydur?
Færed hann hingad til mjn. Og þr þæredu hann þæg
† Jesum ad til hans. Og er Anden leit † hann/ sleit hann hann
þiell a Jörd og vallest vm mz produkaste/ hann
spurde hans Födr ad/ huersu lang: tyme er þra
þui er hann hrepte þetta? Hann sagde/ Fra barn
æsku/ ok optlega hefur hann pleygt hann a Eld og
Vatn ad hann þære hann so. En þu orkar nockru
þa sia aum: a ok hialpa ockr. Enn Jesus sagde
til hans/ En þu giætter truad/ þui Trunden er allt
mögulegt. Og strax þa kallade Fader pillt sins
vpp mz t.rum/ ok sagde/ Eg true Herra/ hialpa þu
mine vantru. Og er Jesus sa ad Folked hliop
ad/ hastade hann a hinn ohreina Anda/ ok sagde til
hans/ Þu Daufe ok hinn dumbe ande/ eg byd þier
ad þu farer vt az hann/ ok þærer ei meir j hann hieda
j þra. Og hann kallade vpp/ sleit hann miog/ ok for
vt az hann. Og hann vard sem være hann daudr/ so ad
marger sögdu þ hann være daudr. En Jesus hiel
dr hans hönd/ ok riette hann vpp/ hann reis þa vpp.
Og þa hann var til Hus geingen/ spurdu hans Le
resuemar hann einslega ad/ þui gatu vær eige ver
ked hann vt? En hann sagde/ Þetta Kyn verdr meb
öngvu ödru vtreked/ nema mz Bæn ok Fæstu.
En þr geingu burt þan/ ok þærdudust vm Gall
† Luc 9. leam/ hann villde ok eige ad þ skylldi nockr: vita
Hann lærde sina Læresuein: a/ ok sagde þm þ Mann
sins son: skylldi seliast j manna hender/ ok þr mun
de lyplata hann/ ok þa hann være aplyþadr/ mundi hann
a þridia deige vpp aptr rysa. Peir vnderstodu
eige þessa Ord/ ok þordu þo eige ad spyria hann ad.
Hann kom til Capernaum/ ok sem hann var til hus kom
en spurde

en spurde hñ þa ad/huat vm þrattu þier ydar a
mille a veigenū? Eñ þr þögdu/ þt þeir höfdu
þrætt vm a veigenū+huör þra mestr være. Og +Matt.
er hñ sette sig/kallade hñ þa tolf ✝ sagde til þr 18.
ra/Ef nökr vill fyrstr vera/sa sk allū sgdastur Luc. 9.
vera ✝ allra Pion. Og hñ tok eitt Barn ✝ sette
þ midt a millū þra/Og er hñ hielt vm þ/sag/
de hñ til þra/huör sa sīn medtekur eitt þuilykt
Barn j mynu Nafne/hann medtekr mig/og huör
hellst hñ myrtekr mig/sa medtekr ei mig/ helldur
þñ sīn mig sende. Eñ Johñes suarade hñ ✝ sag
de/Meistare+ vier sāū eirn þñ sīn rak vt Diöf +Luc 9.
la j þynu Nafne/huör ed eige fylger oss epter/ matt. 9
✝ vær þbudum hñ þ / af þui hñ fylgde oss eige
epter. Eñ Jesus sagde/eige þku þier þbioda hñ
þ/Þuiad+eingen er sa ef hñ giörer Kraptaver + 1 Cor.
kī j mynu Nafne/ad hñ kunne þa strax illa ad ta 12.
la vm mig. Þuiad huör hñ er eige j mote oss hñ
er mz oss/þui huör sem ydr giefr ad drecka+einū +Matt.
Bikar vatz j mynu nafne/ af þui ad þier erud 10.
Christs/Sannlega þa segge eg ydr/ad þ sk hñ ekke
olaunad verda+Og huör hū hneyxlar einū af þm +Matt.
ennū litlu sem a mig trua/hñ være betra/ad Ku 18.
arnar steirn byndest vid hals hñ/og være so j Luc 17.
Sio kastad+Og ef þyn hönd hneyxlar þig/ þa +Matt.
skyd hana af/betra er þier/einhentum jñ ad gā 5 ✝ 18.
ga til Lyfsins/enn ad hafa tuær hendr ✝ fara til
Helvytis/ j osloknandegan Eld+huar ed peirra +Esa 66
Madkr deyr eige/✝ þar þra Eldr slokner ekke.
Og ef þig hneyxlar Fotur þinn/þa högg hñ af/
betra er þier t höllū jñ ad ganga j eilyft Lyf/ t einfæt
enn þ þu hafer tuo Fætur/✝ kastest j Helvytskan tuau.
eld osloknandegan/huar ad þra Madkr deyr eige

vt þar þra Eldur slokner eige. Hneyxle þig þitt Auga/þa slyt þ vt/betra er þier eineygdū
þ̄ ad ganga j Guds ryke/en̄ ad þu hafer tuō au
gu ⁊ kastest j helugskā Eld/huar ed þra Mad
kur deyr eige/⁊ þar þeirra Eldur slokner eige.
✝Leuit 2 Þurd ✝ allt hlytur med Elde ad saltast / og
✝matt 5. allar Forner sallte ad saltast✝ Sallted er gott
Luc 14. en̄ ef Sallted doþnar/m̄ huǣriu sallte þier þ̄?
Hafed Sallted med ydur/ og hafed Frid ydar
a millum.

Tiunde Cap.

✝Matt. 19. Ok✝er hū stod vpp þan̄ þor hū j Lan
deign Judalāds j giegnum þ Land hinu
meigen Jordanar/ þar kom enn aptur
margt Folk til hūs/⁊ sīn hū plagade/ þa tok hū
en̄ aptur til ad kiena þm. Phariseī geingu og
til hū̄/spurdu hū ad/huǫrt Manenn̄ leyfest at
skilia vid syna Hustru? Freistande hūs so. En̄
hū suarade ⁊ sagde til þra/ Huad hefr Moyses
✝deut 24 boded ydr? Þeir sǫgdu✝ Moyses leyfde skilnad
er Brief ad skrifa ⁊ vid ad skilia/ Huǣrū Jes
us suarade ⁊ sagde/vegna hardwdr Hiarta ydars
✝Een 2, þa skrifade hū ydr þetta Bodord/en̄ ad vpphafe
m tt 19. Skǫpunarenar✝ giorde Gud þau Karl-menn og
✝Gen. 2 Konu✝ Af þui sk Madurenn ypergiefa Fodur ⁊
2 Cor 6. Modr/⁊ bwa vid Konu syna/⁊ eru so þau tuō
eitt Hǫlld/Af þui eru þau nu eige tuō heldur
✝Eph 5. eitt Hǫlld. Þui huad Gud hefr✝ samteingt/ þ
2 Cor 6, sk Madurenn eige sundurskilia. Og j Husenu
spurdu hūs Lęrisueinar aptur ad vm hid sama.
Og hū sagde þm/Huǫr sīn skilr sig vid syna eig
enkonu/⁊ gaftnar adra/ sa dryger Hor a henne.
Og ef Konā skilr sig vid sīn eigen Mann/⁊ gip
test

rest dorum/ su horast.

+Og þr þærdu Vngbörn til hñs/ad hñ ahrø- +Matt.
rde þau. En Lærisueinarner atöldu þa sm þau 19.
baru. Og er Jesus sa þ/ lykade hñ þ eige vel/ Luc. 18
ℨ sagde til þra/ Leyped Börnunum til myn ad
koma/ℨ basid þm þ eige/ þr huilykra er Guds
ryke. Sannlega seige eg ydr/ Huör hñ mxtek eige
Guds ryke sm alad Vngbarn/ sa mun eige þngᵹ-
ga j þ/Og hñ tok þau j Fang/ℨ lagde sinar Hen
dr yþer þau ℨ Blezade þau.

Og þa hñ var vtgeingen/mxtte hñ eirn/piell
þraum ᵹ hñ a knie/ℨ spurde hñ ad seigande+Go- +Matt.
de Meistare/ Huad sk eg giöra so ad eg eigneſt ei 19.
lyfe Lyf? En Jesus suarade hñ/Þui seiger þu
mig godᵹ? Eingen er godr nema Gud ein+Bod +Luc 18
orden muntu kuna? Þu skt eige Hordom drygi-
a/Eige stela/ Eige skru liugvitne mxla/ Eige +Exo 20
suik giöra/heidra Fadur ℨ Modr. En hñ suara
de ℨ sagde til hans/Meistare/allt þrra hef eg
vardueitt j þra Barnaæsku mine. En Jesus hor
þde a hñ/elskade hñ ℨ sagde til hñs/Eitt þa br
estur þig/þar/sel allt þ þu hefur ℨ gief Fatxkū
ℨ þa muntu hafa Fiesiod a Himnū/kom/ℨ þylg
so mier epter/ℨ legg Kross þier a Herdar. Enn
hñ vard hrygg vid þssi Ord/gieck þan syrgiande
þr hñ hafde myklar Eigner. Jesus leit kringū
sig ℨ sagde til sina Lærisueina/Huörsu toruellt
er þm ryku jn ad ganga j Guds ryke. En hans
Lærisueina sette tuista vid þssi hñs Ord. Je-
sus ansade enn aptur og sagde til Heirra/ Sonᵹ-
korn myn/ Huörsu toruellt er þm sem treysta a
sin rykdom jn ad ganga j Guds ryke. Auduelld
ara er Vlpalldanum ad ganga j giegnum Naalar-

augad

ſiuga / enn ryſkum jnn ad ganga j Guds Ryke. Peir vndruduſt þa eñ meir og ſögdu ſyn a mille/ Huer kann þa ad verda Saluholpenn? Enn Jeſus horpde a þa og ſagde/ Hia Mönnunum er þ omögulegt/ enn eige hia Gude/ Puiad hia Gude er allt mögulegt. Og epter þad tok Petur til
*Matt. 19. ad ſeigia hñ/ Siadu+ Vier þorfum allt z hö þum þylgt þier epter/ Jeſus ſuarade z ſagde til
Luc 18. þra/ Sañlega ſeige eg ydr/ ad engen er ſa/ huer ad ypergiefur Hus eda Brædur edr Syſtur/ edr Födur eda Modur/ eda Eigenkonu edr Börn eda Akra þ mynar Saker / edr Evangelij/ ſa er ei medtekur hundradfallt aptur nu a þeſſare Tyd/ Hus/ Brædur/ z Syſtur/ z Modur/ z börn og Akra med ofſoknum/ z j epterkomande Heime eilyfft Lyf+ Og marger munu verda þeir ſeinaſter ſem eru fyrſtir/ og þeir fyrſter ſem ſeinaſter eru. Peir voru þa eñ a Veigenum ad þa ra vpp til Jeruſalem/ og Jeſus gieck vndan þm þa ſette hlioda vid/ fylgdu hñ þo epter og voru hræddir

*Matt. 20. Luc 18. + Hñ tok og þa tolf enn aptur til ſyn/ z tok til ad ſeigia þm/ huad yrdi hñ mundi töka. ſeigande/ Sia/ ad ver forum nu vpp til Jeruſalem og Manſſins Sonur mun j hendur ſeliaſt Kenemaña höfdingium Skriftlærdum og Auldungñ þr munu z dæma hñ til Dauda/ z j hendr þa hñ Heidingñ/ z þr munu ſpotta hñ/ z hvdſtryka/ hræka a hñ og Lyfiata hñ/ z a þridia deige mun hann vpp aptur rysa.

*Matt. 20. +Pa gengu þr Jacobus og Johañes ſynir Zebedei til hans z ſögdu/ Meiſtare/ vid vilium at þu giörer þ ockr þ ſñ vid bidium þig. Hñ ſagde til

de til þra/Huad vilie þid ad eg ſke giöra yckr?
Peir ſögdu þa til hñs/Giep-o-kur þ vid ſirium
þñe Dyrd/kñ til hægre Handar þier/ ⁊ añar til
hñar vinſtre. Ẽñ Jeſus ſagde til þra/þid vit
ed eige huörs þid bidied. Ruſe þid ad drecka þñ
Kaleik huörn eg mun drecka og ſkyraſt med þre
Skyrn huörre eg mun ſkyraſt? Ẽñ þr ſögdu hñ
þad gietu vid. Jeſus ſagde þa til þra/Ad ſönu
munu þid drecka þñ Kaleik huörn eg mun drecka
og medur þeire Skyrn ſkyrder verda huörre eg
mun ſkyraſt/ Ennu ad ſkeia til miñar hægre hand
bar ed: til vinſtre/er eige mqu ad giepa/helldur
giepſt þad þm ſem þ er þbued + Og þa er þeir + Matt.
tiu heyrdu þ/voru þr gramer vppa Jacobñ og 20.
Johañem. Ẽñ Jeſus kallade þa til ſyn ⁊ ſagde
til þeirra. Þier vited þ ad þr ſm fyrſt haþa + + Luc 22
ſtiornan Þiodaſka/þa drottna ypper þm/ ⁊ þr ſiñ
eru þeirra Formenn þa haþa þr vald ypper þeim
eñ þ ſkal eige ſo vera ydar a millꝫ/helldur huör
hñ vill vera ydar a mille öðrñ meire/ſa ſk ydar
Þienare vera/ ⁊ huör hñ vill ydar a mille þrem
ſtur vera/ſa ſk allra Þion vera/Þuiad Mañſins
Sonur er eige kom til þeſſ ad hñ være þionad/
helldur til þſſ ad hann þionade ⁊ giæþe ſyna önd
vr til endurlauſnar þ marga.

+Og þr komu til Jericho/ ⁊ ad hñ burtþar + Matt.
ande vr Jericho ⁊ hñs Læreſueinum og myklu 20.
öðrum Folkſþiöldu/ ſat Bartimeus blindur Sön Luc 18.
Timei vid Veigen/ ⁊ badſt ölmʒſu. Og er hann 19.
heyrde ad þ var Jeſus aþ Nazareth/tok hann til
ad kalla ⁊ ſagde/ Jeſus ſonur Dauids myſkunna
þu mier. Og marger höſtudu a hñ ad hñ ſkyll
de þeigia. Enn hñ kallade þeſſ myklu meir/ſon

ur Dauids myskunu þu mier. Jesus stod vid
baud ad kalla a hann. Og þr kölludu a hann blinda
seigande til hans/vertu nu godan hug/statt upp/
hann kallar a þig. Og hann snarade sinne yferhöfn
af sier / stod upp og kom til Jesu. Jesus spurr
ade og sagde til hans/Huad villtu ad eg skule gi
ra þier? En hinn blinde sagde honum Rabboni / ad
eg þae Syniena/Jesus sagde þa til hans/Gack hed
dan / þijn Trua giörde þig holpen. Og strax fek
hann/og þylgde honum epter a Veigen.

Ellepte Cap.

+Matt. 21. Luc 19. OG+þa þr komu nær Jerusalem til Bet
phage vid vidsmiars Fialled/sende hann
tuo syna Lærisueina ut/og sagde til þra
Ganged j þad Kaupstun sem gegnt yckur er/ og
strax er þid ganged þar a/munu þid finna Fola
bunden a huörium eingen Madur hefur eá seed
leysed hann og leided hingad/Og ef nockr segier til
yckar þui þier giörred þ/þa seiged ad hann er herra
anum þarflegur/og strax mun hann senda hann
hingad. Þeir geingu burt/ og fundu Folan bun
den þyrer utan Dyrnar a Gatnamotenu og leystu
hann. Og nockrer af þim þar stodu sögdu til þra
Huad giörre þid//leysande Folan? En þr sögdu.
til þeirra sem Jesus hafde þm boded/og þeir
+Joh 12 leyfdu þm þ+ Og þeir færdu Folan til Jesu/
lögdu og a hann syn Klæde/og hann sat a hann/En
marger breiddu syn Föt a Veigen/en adrer hiugu
gu Kuistu af Trianum/og dreifdu a Veigen/og
+Matt. 21. Luc 18. Psal 118 þr er vndan geingu og hiner sem epterfylgdu köll
udu og sögdu/Hosiana+Blessadur sie sa sem ke
mur j nafne Drottins/og blessad sie Ryke Födur
vors Davyds/ þad ed kiemur j Nafne Drotti
ns/

ins/ Hostana j Vpphædum.

Drotten + þar og til Jerusalem og gieck inn j Musterid/ ℰ vmskyngde alla Hluti/ þa ed Kuöll ed var nu komed/ gieck hñ vt med þm tolþ til Bethania. Og añars Dags þa hñ gieck vt ap Bethania/ hungrade hñ + og er hñ sa a leingdar Fikiutrie þad er Laufblöd hafde/ kom hñ ad vi ta huört hñ fynde nöckud a þui. Og þa hñ kom þangad ad/ þann hafi eckert nema Laufblödenn þuiad þa var ei Fiknanna Tijme komen/ Jesus suarade og sagde til þess/ Hier epter ete eingen ap þier Avöxt ad ellyfu. Og hñs Læresueinar heyrdu a þad. Þeir komu og til Jerusalem / og Jesus gieck inn j Musterid/ tok til vt ad reka/ þa sem selldu og keyptu j Musterenu/ Bordum þra er Reidupeningum skiptu/ og Stolum þra er Dufur selldu hratt hafi vm koll/ eg ei lofade hñ ad nöckur bæri nöckurn Hlut vm Musterid/ Og hñ kiende og sagde til þeirra/ Er þ ei skrifat + ad mitt Hws skule kallast Bænahws öllum Þiodum? Enn þier hafed giört þ ad + Spilluir Kiæfemañahöfdingiar/ og þr leitudu epter huör nen þr mættu fyrirfara hönum/ þuiad þeir ott udust hñ/ ap þui ad allur Lydur dædest ad hñs Kienningu. Og er Kuöld var komed gieck hñ vt ep Borgenne + Og ad Morne þa geingu þr þar hia/ ℰ sau Fikiutried þurt orded ad rotum. Petur minnest a og sagde vid hñ/ Rabbi/ siadu Fikiutried/ huöriu þu bormælter er vppvisnad. Jesus suarade og sagde til þra. Hafed tru til Gudz/ Sannlega segie eg ydur/ ep ad nöckur segde til þessa Fiallds/ Lypst þu vpp og fleyg þier j Sio

+ Matt. 21. Luc 19. + Matt. 21. + Esa 56 + Jer 7 + Matt 22.

ett/ ℰ

en/og eþade ei j sijnu Hiarta/helldur tryde ad þ
+matt 7 munde skie/huad hañ seiger/þa munte þ ꝛ skie/
ꝛ 21. huad hann seiger. Fyrer þui seige eg ydur +alle
Luc 12. huad hellst þier bidied j ydar Bxn/og trued ad
+matt 6 þier ꝛdlest þ/þa mun þad og heuda ydur+ Og
nær þier standed og bidiest þ þa þyrergieþed eþ
þier haþed nockurskonar ad tala til añars so ad
ydar Fader sem er a Himnum/þyrergiefe ydr yd
Brot/þuiad eþ þier þgeþed eige/ þa þyrergiepur
ꝛ eige ydr Fader ydar sem er a himnū yd Synder
+Matt. Þeir komu ꝛ+esū til Jerusalem/ꝛ þa er hañ
21. gieck j Musterenu/kemu til hañ Hǫfudpreſtar/
Luc 20. Skriptlærder ꝛ Aulldungar/ꝛ sǫgdu til hꝛs/Vt
aþ hueriu Valldi giǫrer þu þetta? Og huer hef
ur gieþed þier Valld til ad þu giǫrer þetta? Eſus
Jesus suarade ꝛ sagde til þra/Eg vil spyria yd
ur ad einu Orde/suared mier/Þa mun eg seigia
ydr aþ huǫriu vallde eg giǫre þtta. Skyrn Jo
hañis/Var hun aþ Himnū edr aþ Mēnum? sua
red mier. Þeir huxudu mꝛ sier ꝛ sǫgdu. Eþ vær
seigum ad hun være aþ Himnum/þa seiger hañ
til vor/ Þui trudu þier hǫnū þa eige? Enn eþ
vær seigum ad hun være aþ Mēnum/ þa ottuſt
vær Folked/Þuiad aller hielldu ad Johañes va
re sañur Spamadr. Þui suǫrudu þr ꝛ sǫgdu til
Jesu/vær vitū eige. Jesus suarade ꝛ sagde til
þeirra/Þa seige eg ydr ꝛ eige helldur aþ huǫriu
Vallde ad eg giǫre þetta.

XII Cap.

+Matt. Hañ tok ꝛ til ad tala vid þa j Epterlyk
21. Hingū+Madr plantade Vyngard/ og girte
20. Gard vm/ꝛ groþ þar Vyn þrugu/ꝛ bygde
þar vpp Turn/ ꝛ skipade hū mꝛ Vyngardsmeñ/
og

og perdadest langt j burt. Og er tyme var til/ sende hñ Pion sin til Vyngardzmañana ad hñ mz tacke ap þm ap vyngardsins Auexte. Eñ þr hãd toku hñ/ z bördu/ z lietu erindislausa j burt þa/ ra. Og eñ aptur sende hñ añan Pion til þra/ z hñs höpud lestu þr Griote/ z sleptu spottudu j burt. Og þa eñ aptur sedde hñ añan z þñ aplyþ udu þr/ z þleire adra/ suma hyddu þr eñ sua dra þu þr. Hñ hapde þa eñ epter eiñ sin kiæraste son z þñ sende hñ seinaste til þra z sagde/ Peir mu nu þeila sier þ Syne mynu. Eñ Vyngardzmeñer ner sögdu syn a milli/ Þesse er erþingen/ kome þier/ Vegu hñ/ so ad vor verde arþuren. Og þr höndludu hñ z aplyþudu/ z köstudu hñ vt þ vyn garden. Eñ huad mu nu Herra vyngardsins giö ra til? Hñ mun koma z tortyna Vyngardzmönnu og giepa Vyngarden ödru. Hape þier eige lesed þessa skriptr? Sa steirn er byggendr þorlögdu/ hñ er orden † höpud hyrningar/ Ap Drottne † Höpud þ er þ skied/ og er þurdalegt þ vorū Augū. Og hornste/ þr leitudu vid ad hädtaka hñ/ enn hræddust þo iru. Lyden/ Þuiad þr þūdu þ hñ sagde þssa epterlyk + Psa 117 ing til þra. Peir þorlietu hñ z geingu j burt. Esa 28.

+ Og þr sendu til hns nöckra ap Pienörū Pha riseañ z Herodis/ ad veida hñ j ordū/ Peir ko; Actor 4 mu z sögdu til hns/ Meistare/ Vier vitū ad þu Rom 9. ert sañsögull/ z skeyter eige neinu/ Þuiad þu þer i pet 2. eige epter mañuirdingu/ helldr kiēr þu Guds + Matt. götu mz sañleika/ Hud.. leyþest oss ad giepa Kei 22. saraū skatt eda eige? Hñ visse þra vnderhygg; Luc 20. ju/ z sagde til þra/ Þui þreiste þier myn? Færed mier Peningen ad eg siae hñ/ Og þr þeingu hñ hñ. Þa sagde hñ til þra/ Huörs er þsse mynd z

jnskript? Peir sögdu hm/Keisarās. Jesus suar
Rom 13 ade ꝛ sagde til þra†gieped þa Keisaranū huad
Keisarās er/ꝛ Gude þ Guds er. Og þa purda-
de vm hann.

†Matt. †Þa komu ꝛ Saducei til hns/þeir eð seigia
22 Vppriſuna ecke vera/spurdu hn ad ꝛ sögdu/Mei
Luc 20 stare/Moyses skripade oſſ†ad ef nockuts mans
Deut 25 broder andadest/ꝛ hefde Eigenkonu epter/ꝛ lie
te eingen Börn epter sig/þa a broder hns ad ta
ka hns eigenkonu ꝛ vppvekia synū brodr sæde.
Nu voru þar sio bradr/ꝛ hin þyrste tök sier eig
enkonu/ꝛ er andadr/latāde eige sæde epter/Og
sa annar tök hana ꝛ andadest/liet ꝛ eige sæde ep
ter/Og lyka hin þridie/ꝛ eirnen þr sio tecku ha
na aller/ꝛ lietu eige sæde epter/Seinast af öllū
andadest ꝛ Konā. Enn j vppriſunne þa er þr
rysa vpp/huors þra Eigenkona þa verdr hun/
þr þr sio höfdu hana til eigenkonu? Jesus sua
rade ꝛ sagde til þra/ Er eige so ad þier villest/
vitāde ecke Ritningarnar/ꝛ eige helldr Guds kr
apt/Putad þa þr rysa vpp af dauda/ kuongast
þr eige/ꝛ ei giptast þar/helldr eru þr sm Eing
lar Guds a himnū. Enn hafe þier eige lesed j
Moyses bok af Framlidnū, þ þr mūu vpprysa?
†Moyses Huernen talade Gud til † hns j skogarrunnenum
†Exod 3 er hann sagde? Eg†er Gud Abrahās/ꝛ Gud
Matt 22 Isaac/ꝛ Gud Jacobs/Eige er hn Gud Daudra
Luc 20 helldr Gud þra sm lifa/Af þui villest þier miog

Enn eirn ad skriptlærdum gieck ad/sa er hey
rt hafde þa spyriast f/ sa og þ ad hann hafde
suarad þm vel/ꝛ spurde hann ad/Huert er þat
ædsta Bodord af öllum? Enn Jesus suarade
hönum/ Pad er þad ædsta Bodord af öllum†
Heyr

Heyr þu Jsrael/Drotten Gud vor er einn Gud +deut 6.
Og elska skalt Drotten Gud þinn af öllu hiarta
þynu/ ok af allre Salu þinne/ ok af öllu þynum hug
skote/ ok af öllū Krōptū þynū/ Petta er hid ædsta +Leuit.
Bodord. Enn annad er ok þessu lykt+ Elska þu 19.
Naūga þinn sīn sialfan sig. Eige eru þær önn- matt 22
ur Bodord þessum meire. Rom 13
Og hinn skriptlærde sagde til hans/Meistare Galat 5
j sannleika þa sagder þu vel/þt einn er Gud ok ein Jacob 2
gē er annar enn hann/Og ad elska hann af öllu hiarta
ok af öllu hugskote/af allre Salu ok af öllū krōp
tū/ og ad elska Naūgan sinn sem sialfan sig/þ er öllū
Brennepornū ok öppre meira. Enn er Jesus sa ad
hann suarade skynsamlega/sagde hann til hans/Ei-
ge ertu lāgt þra Guds rykis. Og eingen þorde
þa ad spyria hann þrattar meir+ Jesus suarade ok +Matt.
sagde/er hann kiende j Musterenu/Hvörnen segia 22
skriptlærder Christū vera Dauids son? Enn Da Luc 20
uid seiger sialfur af helgū Anda+ Drotten sagde +psalm.
mynū Drottne/Sit þu til minnar hægre Hand- 110
ar/þar til eg legg þyna Ouine til skarar þinna
Fota. Par nefner David sialfur hann sinn Drott-
en/ Hvörnen er hann þa Sonr hans? Og margt
af Folkenu heyrde hann giarnan.

Og j sīne kennilingu sagde hann til þra+ Vared +Matt.
yde vid skriptlærdū þm sīn ganga j sydū Klædū 23
ok heilsast a Torgū/ok hafa hin þramsta sæte ad Luc. 11
Kuellverdū/ Hvörier j sig gleypa Ekkna hws/ 20
vnder + hylmingu langra bæna/þt munu ok ödl typerlite
ast þessi þyngra Glötunar dom. Og er Jesus+ +Luc 22
sat gegnt Aulmūsu örkinne/ sa hann hvörnen
Folked varpade penungum j Aulmusuörkena/
og ad marger Ryker köstudu myklu. Enn þa er

 ein

ſma ein Ekkia patæk kom/ liet hun tuo Skatpa jnn/ Pad er ernſpenning. Hann kallade ſyna Lærei ſueina til ſyn og ſagde peim/ Sannlega ſeige eg ydr/ad peſſe patæka Ekkia liet meir j Aulmuſu Aurkena/ enn aller adrer/ Puiad aller lietu aſ Pui jnn er peim var apgangs/ Enn peſſe liet aſ patæk ſinne allt huad hun hapdeog ſyna Bi örg alla.

xiii Cap.

+Matt. 24. Luc. 19 21. +Luc 19 +Eph 5 1 Theſſ 2

OG+pa hann gieck vt aſ Muſterenu/ ſagde einn aſ hans Lærieſueinn til hans/Meiſtare/ſkoda huilykier Steinar ⁊ huilykt ſmide petta er. Jeſus ſuarade ⁊ ſagde til hans/Sier pu allar pſſar myklu Byggingar/ Hier mun eige epter ſtanda+Steirn yper ſteine/ſa er eige verde nidurbroten. Og pa hann ſat a Vidſmiörs piallenu gegnt Muſterenu/ſpurdu hann ad ſier j lage Petur ⁊ Jacob ⁊ Johannes ⁊ Andreas/Seig pu oſſnar petta ſk ſkie/⁊ huört Teikn verdr pa petta ſk allt til taka ad pullkomnaſt. Jeſus ſuarade pm/⁊ tok til ad ſeigia+Siaed til ad eige pae nockur villt ydr/pt marger munu koma j minu Napne ⁊ ſeigia/Eg er Chriſtr/Og munu marga villa. Enn pa pier heyred aſ Bardögu og herr nadartydindu/ottiſt eige/pt pſſu byriar ad skie einden er po enn eige pa. Ein Piod mun reiſa ſig ⁊ vpp j mot annarre/⁊ ryke a mote ryke/⁊ landſkialptar munu vera j ymſum ſtödu/Hungr ⁊ hrellingar munu ⁊ verda. Petta er vpphaf Hörmungana. Enn ſiaed til vnt ſialfa ydr/Puiad pr munu hafa ydr a ræduſtefnr ⁊ Samkunduhus/⁊ pier munud ſtryktir verda/⁊ j Konungum ⁊ Höfdingia

dingiū munu þier standa. miña vegna/til vitnis
burdar yþer þa. Og Fudspiöllum byriar adur
ad predikast a mzal allra Pioda+Og þa þr lei +Matt.
da ydr ꝛ prædikara/sku þier eige hugsa þ/huad þi 10
er skud tala/Helldr huad ydr giefst a þre stundu Luc 12.
þ sku þier tala. Þuiad ei tale þier/helldr Hei 21
lagr Ande. Enn eliū Broder mun selia annan j
dauda/ꝛ Fader Sonen/Börnen munu og reisa
sig vpp j mot Forelldrunū/ꝛ lata sla þa j Hel.
Og þier verded hatader aþ öllū þ myns Nafns
saker. Eñ huör hñ er stadfastr allt til enda/ sa
skal verda saluholpen.

+Eñ þa þier siaed Sutiurding Eydslunnar +Dan 9
(aþ hueörre Daniel spamadur seiger)standande/ matt 24.
huar eige hæper. Hueör ed les/hñ vnderstande þ. Luc 21.
Hueörier þa eru a Gydingalāde/þlye þr a Fiöll/
Og hueör hñ er vppa Kæprenu/þarf sa ecke þñ ad
taka nöckud vr synu Hwse. Og sa sem er a Ak/
re hñ snue ecke aptur/ad taka vpp Föt syn. Eñ
vei þungödū Konū ꝛ þm Börn a briosste hafa
a þm tymū. Bidied helldr ad þlotte ydar verde
eige vm vetur/Þuiad a þm dögum verda slykar
Hörmūgar/þuilykar eige hafa verid þra vppha
þe Skiepnuñar/sem Fud skapade/ ꝛ allt til þessa
ꝛ eige helldr mun verda.. Og eþ Drotten stytte
ecke þessa Daga, yrde eingen Madr holpen/ Eñ
þ Vtvaldra saker hueöria hñ vtualde/hefr hñ stytt
þessa Daga+Og eþ nöckr seiger þa til ydar/Sia Matt.
hier er Christur/Sia/þar er hañ/þa trued þui 24
eige/Þuiad vpp munu risa Falschristar ꝛ falsk Luc 21.
er Spamenn/ꝛ munu giöra teikn ꝛ stormerke til
ad villa(eþ verda mætte) eitnen Vtualda. Þui
siaed til vm ydr/sia/Eg seige ydr allt þra þyrer

*Esa 13 Enn + a þm dögū epter þssa hörmūg/mū Solen
Ezech 32 sortna/ ꝛ Tūgled eige giepa sitt skin/ ꝛ Stiörn
Joel 2/3 munu hrapa aþ Himne/ Kraptar Himens munu
ꝛ hræraſt. Og þa mūu þr sia Manſins son kom
*Matt. anda j skyönū mꝫ Dyrd ꝛ krapte myklum + Og
24. þa mū hū vtſenda syna Engla ad saman sapna
synum Vtvöldū aþ þiorū Vindū/allt aþ enda jar
dar/ ꝛ til hædar Himins. Aþ Fykiutrienu læri
ed epterlyking eina/ Þui þa ed þſſ Kuistur giör
est þrior/ ꝛ Laupen springa vt/ þa vite þier ad
Sumared er j nand. So og nær þier sia ed þtta
skie/ vited ad Guds ryke er þa nalægt. Sannlega
seige eg ydr/ Þesse kynslod þorgeingr eige/ þar til
allt þtta skiedr/ Himen ꝛ Jörd munu þorganga
en mīn ord munu ei þorgānga. En aþ þui deige
ꝛ þre stundu veit eingen/ eige Englar a Himnū
ꝛ eige Sonurēn/ nema Faderen ein. Siaed til/
Vaked og bidied/ þt þier vited eige nær tyd er.
Manſins son er so sīn sa Madr er þerdadest la
ngt burt/ þorlier sitt hws/ ꝛ gaf synū þionū yf
er vallt sierhuörs verknadar/ ꝛ skipade Dyraver
*Matt. denū ad vaka + þui vaket nu/ þuiad þier vited ei
24 nær Herrā hwsins kiemr/ huört hann kiemr ad kuöl
lde eda vm midnætte/ eda þa Hanen galar/ elleg
ar ad morne/ so ad ei kome hann ovarlega/ ꝛ finne
ydr sofande. Enn huad eg seige ydur/ þad seige
eg öllum/ Vake þier.

xiiii Cap.

*Matt. Nxxx epter tuo daga voru + Paskar/ ꝛ sx
25 tu braudadagar. Og Höfudpreſtar ꝛ skri
Luc 22. ptlærder sökтu epter huörnen þeir giætte
höndlad hann mꝫ Vielū/ ꝛ lyſplated. En þr sögdu/
Eige vm Hatyden a/ so ad eige verde Vpphlaup
mꝫ

m̃ Folkenu+Og þa hñ var j Bethania j hyse +Matt.
Simonar hins spitelska/ eg sat vid Bord/ kom 26.
Kona/ha þāde Alabasturskudk m̃ omeingad og Joh 12.
kostulegt Smyrslavatn. Hun braut Budken/ og
hellte Vatnenu yfer Hofud hm̃+Efñ þar voru +Matt.
nockrer sm̃ stygdust vid ẽ sögdu/ til huörs er þesse 26.
Smyrslaspilling giör? Þuiad þtta Smyrslava- Joh 12
tn matte seliast meir eñ þ þriuhundrud Penin̄ga
ẽ giefast Fatækñ. Og þr deilldu a hana. Efñ Je
sus sagde/ Lated hana kyrra/ Til huörs styggꝛ
þier hana? Gott verk giörde hun a mier. Fa-
tæka hafe þier jafnan hia ydr/ ẽ nær þier vilied
meige þier giöra þm gott/ eñ mig þa hafe þier
ecige jafnan/ Huad hun hafde til/ þ giörde hun/
Hun kom þpram̃ ad smyria min Lykama til gra
far. Sañlega seige eg ydur/ huar hellst j Heime
öllñ er þtta Gudspiall verdr predikad/ þa mun
seigast j hennar Minning/ huad hun nu giörde.

+Og Judas Iscarioth einn af tolfe/ gieck burt +Matt.
til Hofudprestanna/ ad hñ þorriede þeim hñ. Og 26.
er þr heyrdu þ glöddust þr/ ẽ þr lofudu ad gie- Luc 22.
fa hñ Peninga. Og hñ leitade+husrnen skap +Matt.
sellegast hñ giætte suiked hñ. Og a hinum fyrsta 26.
sætu Braudadeige/ þa Paskalambed atte ad sla- Luc 22.
ta/ seigia hñs Lærisueinar til hñs/ Huört villtu
vier þörū ẽ reidū til ad þu neyter † Paskana? † Paska-
Og hñ sende tuo af sinū Lærisueinū ẽ sagde til lambsins.
þra/ Ganged jñ j staden/ þar mun Madr retta j
mote ydr/ berande Vatzskiölu/ fylged hm̃ epter/
ẽ huar hellst hñ gengr jñ/ seige þier Husherra
num/ Meistaren seiger/ Huar er þ Herberge/ er
eg sk neyta Paskana j med mynū Lærisueinū? † steingol
Og hñ mun syna ydr Salt astrakadū/ storan og þe lag dū.

tilbuen/ reide þier þar til þ oss. Og hñs Lærs
sueinar geingu burt/ ꝛ komu jñ j staden/ ꝛ fundu
so sm hñ hafde sagt þm/ Og bjuggu til Paska
+Matt. lambed+ Og er Nuölld var komed/ kom hñ medr
26. þa tolfe. Og er þr voru nidr sester ꝛ ætu/ sagde
Luc 22. Jesus/ Sannlega segi eg ydr/ ad einn af ydr sa er
Joh 13. etur med mier mun sviķia mig. Enn þeir vrdu
hryggver vid/ ꝛ sögdu hvör epter annan til hñs
Er eg þ nockud? Enn hñ suarade og sagde til þr
+Luc 22 ra+ Einn af tolfe/ sa er drepr hendine j fatid mj
+Psal 41 ur mier. Ad sönnu fer Mannsins sonr hiedan+ so
Actor 1 sem skrifad er af hm/ Enn vei þm Manne af hvör
matt 26 jum Mannsins sonr verdr sviken/ Betra være þm
+1 Cor. Manne ad eige hefde hn fædder verid+ Og er þr
11. neyttu/ tok Jesus brauded/ giörde packer ꝛ braut
þ/ og gaf þm og sagde/ Take þier og eted/ Petta
er mitt Holld. Hn tok ꝛ Kaleiken/ blezade ꝛ gaf
þm/ ꝛ þr drucku allir af hm/ Hn sagde til þra/
Petta er mitt Blod hins nyia Testamentis/ sem
f margra vthellist. Sannlega segi eg ydr/ ad eg
mun ei hiedan j fra drecka af þessum Vinnudar
avexte/ allt til þess Dags/ þa eg dreck þ nytt j
Guds ryke. Og ad sidgnu Lofsögnu/ geingu þr
til Fiallsins Oliveri.

+Joh 16 Jesus sagde til þra+ Allir munu þier hneyx
+ Zacha last a mier a þessare Nottu/ Thiad skrifad er+
12. Eg mun sla Hirderen ꝛ Saudernir skv tvistrast.
+Infr 16 En epter þ er eg ris vpp+ sk eg ganga vndan yd
ur j Galileam. Enn Petur sagde til hns/ Og þo
allir hneyxlest a þier/ þa sk eg þo ei hneyxlast/
Jesus sagde til hns/ Sannlega segi eg þier/ ad j
dag a þessare Nottu/ adur en Hanen galar tvisv
ar/ mvtu afneita mier þrysvar. Hn talade þa ei

þrama

þramar/þo ad mier byriade ad deyia japnþrãt
þier/skyllde eg þo eige neita þier. Og lyka eir
nen sögdu aller þr+Og þr komu j Gra'gard sẽ +Matt.
hiet Gethsemane. Og hñ sagde til sinna Lære 26
sueina+sitie þier hier a medan eg bidst þ. Og +Luc 22
hñ tok mz sier Petrũ/ Jacobũ ꝛ Johañem/ og
tok til ad skialfa ꝛ angrast/ꝛ sagde til þra/Sal
myn er hrygg allt j Daudã/blyþed hier ꝛ vaked
Og þa gieck hñ lytt leingra þraũ/þiell a Jörd/
ꝛ tok ad bidia/eþ þ være mögulegt ad su stund
lide hia hñ/ꝛ sagde/Abba Fader minn/ allt er
þier mögulegt/tak burt þessan Kaleik þra mier/
Eñ eige sem eg vil/heldr sẽ þu villt. Hñ kom
ꝛ þañ þa soþãde/ꝛ sagde til Petrus/Simon sefr
þu? Kuñer þu eige ad vaka eina stund medr mi
er? Vaked ꝛ bidied/ad þier þalled eige j þreistne
Anden er ad sönu reidubuen/eñ holldeo er veyk
kr. Hañ gieck ꝛ eñ burt aptur/ꝛ talade hin sö
mu ord. Hñ kom aptur ꝛ þañ þa eñ soþande/þr
þra Augu voru þull aþ sueþne/ꝛ eige vissu þeir
huörin þr suörudu hñ. Og hñ kom j þridia sin
ꝛ sagde til þra/sofed nu ꝛ huyled ydr/þ nægest.
Stunden er komen/þ Mañsins son: selest j synd
ugra hendr. Standed vpp/gõngũ hiedã/ Siae
ad sa er mig suikr hñ er j hand.

Og strax sẽ hañ var ad tala þetta/kom Ju
das Iscarioth eirn aþ tolfþ+ꝛ mz hñ mykel sue +Matt.
it(Maña)medr Suerdũ ꝛ stöngũ/vtsend aþ Pr 26.
estahöfdingiũ/Skriptlærdũ ꝛ öldũgum/En Sui Luc 22.
karen hafde gieft þm eitt teikn/ꝛ sagt/Huörn Joh 18.
hellst eg kysse sa er þ/hallded hñ ꝛ leidd varle
ga. Og þa hñ kom/gieck hñ strax til hans ꝛ sag
de/Heill sertu Rabbi/ꝛ kysste hñ. En þr lögdu

þrar hendr a Jesum/ ꝛ hielldu hm̃. Og enn af þm sm̃ hia stod dro vt Suerd/ ꝛ sloo Høfudprests sins þion/ og hio af hm̃ Eyrad. Jesus suarade ꝛ sagde til þra/ Pier erud vtgeingner so sm̃ til ars Spillurkia mz Suerdū ꝛ stongū ad gripa mig Huersdagslega var eg j Musterenu hia ydr ꝛ kendi de/ og eige gripu þier mig + Helldr þ Ritningen vppfyllded. Og þa yfergafu hm̃ + aller hans Lærisueinar ꝛ flydu. En nockurt Yngmenne fylgde hm̃ epter klædt Lynklæde yfer bert Hørund. Og hm̃ gripu ofan Yngmenen/ En hann snarade Lynklædenu ꝛ flyde naken j burt fra þm.

+ Esa 53
+ Matt 26.

+ Luc 22
Joh 18.

+ Og þr leiddu Jesum til Kienemannahøfdingians/ Par komu samā aller Kienemenn/ Skript lærder ꝛ øldungar. En Petur fylgde epter/ þa langt burt fra/ sm̃ allt j Forsal Kienemannahøfdingians/ ꝛ sat hia Pienaronū vid Ellden/ og bar ade sig vid Logā + En Høfudprestarner og allt Raded leitudu vitna j giegn Jesu/ so ad þr gietu fellt hm̃ til dauda/ ꝛ fundu eingen. Marger baru falsuitne j giegn hm̃/ en þra vitnisburder voru eige samhliodande. Og þa stodu nockrer vpp/ ꝛ baru falsvitne j mote hm̃/ ꝛ sogdu/ Vier høfum heyrt hann seigia + Eg vil þetta Musteri nida ur briota sem med høndū er giort/ ꝛ a þremr døgum vppbyggia annad þ ei er mz høndū giort/ En þra vitnisburdū bar ecke saman.

+ Mark. 26.

+ Joh 2

Og Kienemannahøfdingen reis vpp j mided/ spurde Jesum ad ꝛ sagde/ Suarar þu øngu til þess sem ad þsser vitna j mote þier? En hann þagde ꝛ suarade øngu. Þa spurde Høfudpresturen hann en aptur ad/ ꝛ sagde til hans/ Ertu Christur sonr Guds hins Blezada? En Jesus sagde hm̃/

Eg er

+Eg er hañ/ Og þier munud sia Mannsins son +Matt.
sitia a hægre hönd Gudz Kraptar/ ⁊ komanda 24.
j skyum himens. Enn höfudpresturen reiz þa Joh 6.
klæde syn ⁊ sagde/ Huad þurfũ vær nu meir ad
kirnast vitnen? þier heyrdud Gudlöstunena/
huad synest ydr? Eñ þr fordæmdu hñ aller sek
an vera Daudans. Og nockrer toku ad hrækia a
hñ/ ⁊ byrgia hñs Asianu/ ⁊ ad dusta hñ mz hne
fum/ ⁊ ad segia til hñs/ Spadu oss/ Og þienar
ner stou hñ pustra j Andlited+ Og Petur var ni +Matt.
dre j Forsalnum/ Þa kom ein af Ambattũ höfs 26.
udpreststns/ ⁊ þa hun leit Petrũ verma sig/ horf Luc 22.
de hun a hañ og sagde/ Þu varst og mz Jesu af Joh. 18
Nazareth/ Eñ hñ neitade ⁊ sagde/ Eg þecke hñ
eige/ og eige veit eg huad þu seiger. Og er hañ
gieck vt þ Dyrnar gol hanen+ Eñ er Ambatt +Matt.
en sa hñ aptur/ tok hun ad segia þm er kringũ 26.
stodu/ Þesse er einn af þm/ Eñ hñ neitade þa enn
aptur+ Og litlu einu þar epter sögdu þr aptur +Luc 22
er hia stodu til Peturs/ Sannlega ertu einn af þm. Joh 18
Þuiad þu ert Galileare/ ⁊ þitt Mal hliodr sy.
Eñ hñ tok ad formæla sier ⁊ sueria/ Eige þecke
eg þann Mañ ym huörn þier taled. Og strax gol
hanen aptur+ Og Petur minntst þess ords sem +Matt.
Jesus hafde sagt til hñs/ ædr hanen galar tuss 26.
uar/ muntu neita mier þrysuar/ Og hañ tok til Joh 13.
ad grata.

xv Cap.

OG+ strax vm morgunen hielldu höfud +Matt.
prestarner mz Aulldungönũ ⁊ skriptlær 27.
dñ ⁊ öllu Radumeyrenu Radstefnu/ ⁊ bun Luc 23.
du Jesum/ leiddu hñ ⁊ þrañsölldu Pilato. Joh 18.
Og Pilatus spurde hñ ad/ Ertu Kongr Eyduinga?
Eñ hñ suarade ⁊ sagde til hñs/ Þu seiger þ. Og

höfu-

†Matt. 27. Luc 23. †Höfudprestarner aklögudu hñ hardlegg. Pilatus spurde hñ eñ aptur ad og sagde/Svarar þu ongu? Sia j huorsu morgu þr akixra þig. En Jesus sua rade hñm ongu. so ad Pilatus vndradist. Enn hñ var vanr ad giefa þm lausan vm Hatydena eirn ap Pandingiñ/ epter huerri hellst þr beiddust. Enn þar var sa ed nefndi Barrabas medr Illradismönnum bunden/ huer j Upphlaupenu hafde Pyg vnned. Og þa Folked gieck vpp/tok þ ad bidia ad hañ veitte þui sem hñ plagade jafnan†En Pilatus suarade þm og sagde/Vilie þier ad eg lete ydr Gydingana Konungen lausan? Vitad hñ visse ad Höfudprestarner hefdu ap öfund framselt hñ. En Höfudprestarner eggiudu Lyden/ad Pilatus giefe þm heldr Barrabam lausan.

†Matt. 27. Luc 23. †Joh 18 & 19. †Matt. 27. Joh 19. †Pilatus suarade eñ aptur & sagde til þeirra/ Huad vilie þier þa ad eg ske giöra ap hñm? huorn þier seiged Konüg Gydingana? En þeir kölludu þa aptr/Krossfestu hann. Pilatus sagde til þra/Huad illt hefr hñ giört? En þr kölludu þui meir†Krossfestu hñ. En Pilatus villde giöra epter giede Folksins/liet þm lausan Barrabam/& framselde þm Jesum Sulpñ bardaga/ hñ skylde krossfestast. En†Strydsmennarner leiddu hñ j þordyr Pinghusins/ & kölludu samañ allt strydsmanna Hoopen/& færdu hñ j Purpura klæde/fliettande Pyrnekoronu/& settu a hñ/ og toku ad heilsa hñm. Heill sertu Konungr Gydinga. Og slou hñs Höfud mz Reyrnum/ & hræktu a hñ/piellu a Knie & tilbadu hñ. Og þa þr höfdu spottad hñ/færdu þr hñ wr Purpuranñ/ og færdu hñ aptur j syn Klæde/& leiddu hñ vt ad

þr

þr krossþestu hñ. Þeir + naudgudu ꝛ þm sñ þr/ + Matt
añ hia gieck Simone hinum syrneska/ er komen 27.
var aþ Akre/ Sõdr þra Alexandri ꝛ Ruþþi/ad be Luc 23.
ra hñs Kross. + Og þr höþdu hñ j þann stad er + Matt.
hiet Golgatha/ þ þydest Hausskellastadr/ og þr 27.
gaþu hñ Myrrublandad Vyn ad drecka/ og hañ
tok þ eige til syn + Og þa er þr höþdu krossþest + þsal 22
hñ/ skiptu þr Klædñ hñs/ ꝛ kõstudu hlutum vm matt 27.
þau/ huad huõr taka. Eñ þ var vm þridiu stũd Luc 23.
er þr kroþestu hñ. Og Titill hñs Sakargiptar Joh 19.
bor vpp yþer hñ skriþadi/ Þad hñ væri Konũgr
Gydinga. Og mz hñ krossþestu þr tuo Spilluz
ka/ eñ til hægre Handar/ eñ annan til vinstre.
Og su Ritning er vppfylld sñ seiger + Medr Ill + Esa 53
ursköñ er hñ reiktadr. Og þr sm gengu þar þr
aña hia/ hæddu hñ/ skoku höþuden ꝛ sögdu + Suei + Joh 2.
Eusrnen nidurbryt þu Mustere Guds/ ꝛ bygg/
er þ vpp a þremr Dögñ aptur? Frelsa þu sialfa
þig ꝛ styg nidr aþ Krossenũ. Lyka eirnen spott
udu hñ höþudprestarner syn a medal medr skri
þlærdñ ꝛ sögdu/ Adra þrelsade hñ/ sialfa sig gie
tur hñ eige þrelsad/ Sie hñ Christr Kongr Isra/
els styge hñ nu nidr aþ Krossenũ/ ad vier siañ ꝛ
meigñ so truа. Og þr er mz hñ voru krossþest/
er spottudu hñ eirnen.

Og ad lidnẽ slöttu stundu vrdu Myrkur vm † alla jör
allt Landed/ allt til niundu stundar/ Og a hñẽ dena.
niundu stundu kallade Jesus vpp harre Rõddu
og sagde + Eli Eli lama a sabathani ? Huad er + þsal 22
vtlegst/ Gud minn/ Gud minn/ þui þorlestu mig? matt 27
Og þa nõckrer aþ þm er þar stodu hia heyrdu
þ/ sögdu þr/ Sia/ hñ kallar a Eliam. Eñ einn
hlyp ad/ og + þyllte vpp Miardarvætt med Edik + þsal 69

latande

latande vppa eitt Reyrstaf/gaf hann so ad drecke
ǂ sagde/Lat vera/slaum huǫrt Elias kemur ad
taka hann ofan. Enn Jesus kallade vpp harre rǫdu og andadest. Og Tiallded Musteresins ripnade sundur j tuent/ fra ofanverdu allt nidur j gegnum. Enn er Hundradshǫfdingen sa hann (huǫr
þar stod gegnt) ad hann kallade so/ þa er hann liest sagde hann/ Sannlega hefur þesse Madur verid
+Matt. Guds sonur. Og+Konur voru þar ǂ langt fra
27. horfdu a þetta/a medal huǫrra var Maria magdalena/ ǂ Maria yngra Jacobs ǂ Joses Moder/og Salome/ǂ þa hann var j Galilea hǫfdu þær
+Luc 8. + þyrgt hann epter ǂ þionad hann/ǂ margar adrar huǫrtar vnder eins hǫfdu vppfared til Jerusa-
+Matt. lem. Og+þa er Kuǫlld var komed(af þui þad
27. var Afftanga dagur/huǫr ad er næsti ſ Sabbath
Luc 23. dagen) kom Joseph af Arimathia/einn edlaborin
Joh 19. en Radherra/sa er ǂ stundade epter Guds ryke hann gleck diarflega inn til Pilatum ǂ bad vm Lyk-
ama Jesu. Enn Pilatus vndradest ad hann vǽre þegar latenn/Og kallade Hundradshǫfdingan til syn/spurde hann ad huǫrt hann vǽre þegar andad?
Og er hann var þess vys orden af Hǫfudsmanenum/gaf hann Joseph Lyfaman/enn Joseph kefpte Lyndukla/tok hann ofan og suelpade hann j Lier epte/ǂ lagde hann j Grǫfena/huǫr ed klǫppud var j einu Berge/og vellte Steine ad Grafarmunnanum. Enn Maria magdalena og Jose Moder sau huar hann var lagdur.

XVI Cap.

+Matt. 28. Luc 24. Joh 20.

OG ✣ er Sabbatzdaguren var lidē/kefptu þær Maria magdalena ǂ Maria Jacobi ǂ Salome dyrleg Smyrsl/ ad þau kiæme

kæme og smyrde Jesum. Og miog sneima Morguns a þyrsta Sabbatzdeigenum / komu þær til Grafareñar vm Solar vppruna. Og huðr þra sagde til añarar/ Huðr mun vellta þ oss Steinen um ap Grafarmuñanum? Og þær litu þangad/ og sau ad Steiñen var apvelltur/ þuiad hñ var + Matt. næsta mykell. Og + þær poru inn j Groþena/og 28. sau eitt Vngmeñe sitia til hægre hlidar/ skryddz Luc 24. sydu Klæde huytu/ ℔ þm blöskrade vid. Eñ hñ Joh 20 sagde til þra/ Eige skulu þier hrædast. Þier leitid ad hinum krossfesta Jesu ap Nazareth/ hñ er vpprysen ℔ er eige hier. Siaed þñ stad huar þr logdu hñ/ Gãged helldur burt ℔ seiged hñs Lx resueinum ℔ Petre/ þ hñ mune ganga vndan yd ur j Galileam/ þar munu þier sia hñ + epter þui mark 15 sem hñ sagde ydur * supr 14

Eñ þar geingu vt skyndelega/ og flydu þra Groþeñe/ þt komen var yþer þær Otte ℔ hræddsla Og eckert sögdu þær neinñ þt þær voru hræddar. Eñ er Jesus hapde sneima Morguns vppris sed a þyrsta Deige Sabbatzdagana + þa birte hñ + Joh 20 sig þyrst Mariu magdalẽu/ þra huðrre hñ hapde Luc. 8. vtreked sio Diopla. Hun þor ℔ kuisiorde þm sm medur hecke hörmudu og grietu. Og er þr heyrdu ad hñ lipde/ ℔ hñ vxre stedur ap heñe/ trudu þr eige. Eñ epter þ synde hann sig + tuelmur ap + Luc 24 þm j annare Lyking/ þz er þr geingu vm Porpagrundernar. Þeir geingu og burt ℔ kuisiðrdu hinum ödrñ/ þeim trudu þr ℔ eige.

Eñ + seinast er þr ellepu satu til bords/ bir + Luc 24 te hñ sig/ ℔ avytade þra Vantru ℔ Hiartãs hard Joh 20. wd þ þr hepdu eige truad þm/ sm hñ höpdu sted + Matt. vpprisen. Og sagde til þra/ Fared + yr vm allã 28.

Heimen/

Heimen/Predikad Euangeliū allre skiepnu/Huer hñ truer ꝛ verdr skyrdr/sa jk saluholpen verda
Ēñ huor eige truer/hñ sk þordxmast. Ēñ Teikn
+Act 16. en er þm mū þylgia sīn trua/ eru þssi+ J mynu
Nafne munu þr Diofla vtreka/nyiar Tūgr tala
Hoggorma vptaka/ꝛ eþ þr drecka nockud banvan
legt/sk þ eige þm granda/Yfer Siuka munu þr
Hendr leggia/og þa mū þm batna. Og epter þ
+Luc 24 er Drotten Jesus hafde talad vid þa+ var hañ
vppnumen til Himins/ og situr til Guds hagre
Handar. Ēñ þr geingu vt ꝛ predikudu alstad
Drottne samverkanda/og Ordeð styrkiāda/mcð
epterþylgiande Teiknum *

Ender S. Marcus Gudspialls.

Þad Heilaga Euangelium sem S. Lucas hefur skrifad.

Fyrste Capitule.

Fyrir þui ad marger hafa astundad j
lag ad færa þær Sagner/sīm eru af
þm Hlutū er a medal vor hafa til
bored/so sem þr hafa oss j Hendur
þeinged/sīm j vpphafe hafa sialfer
sied/ꝛ Þienarar Ordsins vered haf
þa/þa synest mier vel þalled/ af þui ad eg hefe
ꝛ sialfur giǒrualt numed þra Vpphafe/ad skrifa
þier skyrlega til huad epter annad/mīn gode Theo
phile/so ad þu visser sannan Þrūn þss Lardoms
sem þier hefur vered vndervyssadur.

✠ A Dǒgum Herodis Kongs j Judea/var sa
Riesemadur er Zacharias er nefndur/af skiett
um

um + Abia/og hñs Hwsþru var aþ Dætrum A- + 2 Par.
arons/su er hiet Elizabeth. Eñ þau voru bæde 24
riettlæt þ Gude/ og geingu j öllum Bodordū ⁊
Setningum Drottins ostraþþanlega. Þau ættu
ecke Barn/ þt Elizabeth var Obyria/ og bæde
þau voru aulldrud. Eñ so bar til/þa Zacharias
ætte ad þiona prestlegt Embætte þ Gude/ epti
er tilskickan sinnar Stiettar og Sidvenju Riceñ
mādskaparens/Og er hñ hlotnadest ad hñ skyll
de veiþa Reykelsinu/gieck hñ jñ j Mustere Drot
tins + og all: Folksþiölden var þ vtan/ og bædst + Leuit.
þyrer vm Reykelsis veiþunartyman. Eñ hönum 16.
birtest þa Engell Drottens/ standāde a hægra matt 12
veg Alltaresins/ þess er Reykelsid var yþer bor-
ed. Zacharias vard hræddur er hñ sa hñ ⁊ myk
lum Otta þa slo yþer hñ. Enn Engellen sagde
til hñs/Ottast þu eige Zacharia/þuiad þyn bæn
er alheyrd. Og Elizabeth eigenkona þyn mun
þier Son æda/⁊ hñ skalltu Johañes ad nafne
kalla/⁊ hñ mun þier vera Fögnud: og Glede/og
marger munu þagna a hñs Fædingar tyma/ þui
ad hñ mun verda mykell þyrer Gude. Vyn og a-
þeingan Dryck mun hñ eige drecka/og þegar þra
Modurkuide mun hann þullur verda aþ helgum
Anda/Og mörgum aþ Sonum Israels/mun hñ
snua til Guds Drottens þeirra. Og hañ mun
þyrer hönum ganga + j Anda og Krapte Elie + Matt.
ad hñ snue Hiörtū Fedraña til Barnanna/⁊ vātru 11.
ödum til kiænsku Riettlætra/ad tilbwa so Drott- Mal. 4
ne algiört Folk. Og Zacharias sagde til Engel
sins/Aþ hvörju skal eg þ vita + þuiad eg er gam + Gen 18
all/⁊ Hwsþru myn er mög öllduud? Engellen Judic 13
suarade og sagde til hans/ Eg er Gabriel sa er

þrasse þyrer Gude stend/ og eg er sendur ad tala vid þig/ og ad boda þier þtta(til Elede) Og sia/Ad þu munt mallaus verda og ei talad gieta allt til þess Dags husnar þetta mun þrām koma/Fyrer þui ad þu truder ei mynum Ordū/ þau er vpp munu þyllast a sinum tyma. Folkid beid og epter Zacharia/ ꝛ vndradest huad hann dualde j Musterenu. Enn er hann gieck vt/gat hann eige talad vid þa. Og þr þottust þa vita/ad hann munde Syn sied hafa j Musterenu. Hann beutte þm ꝛ var mallaus. Og þ skede þa er lidner voru dagar hans Embættis/ad hann gieck til sins heimilis. Eū epter þa Daga vard hans Hwspru Elizabeth þūgud/ꝛ leynde a sier þim Manudū/ꝛ sagde. Þanen giörde Gud vid mig a þm Dögū hann leit til myn/þa ed hann villde burt taka nitt Vrsl/þ eg bar a millū Mana ✻

✠ Enn a hinum siötta Manude var Gabriel Eingell sendr af Gude/ j þa Borg j Galilea sem + matt 1 nefnest Nazareth+til þrar Meyar er þöstnud var þm Mane ed Joseph hiet/af Hwse Dauids og heite Meyarennar var Maria. Og Eingellen gieck jn til hennar ꝛ sagde/Heil sertu naadarfulla Drotten er nu þier/ Blezud sertu a medal Quenna. Eū þa hun sa hann/vard hun hrædd af hans Ordū/ꝛ hugleidde ad huilyk være þsse Kuedia. Og Eingellen sagde til hennar/ Ottast þu eige + Esa 7. Maria/þt þu hefr þunded Nad hia Gude+Sia jnfr 2 þu munt Barn gieta j Kuide þynū/ꝛ munt son þada/ꝛ hans Nafn skalltu Jesus kalla/ hann mun mykell verda/ og kallast Sonur hins hasta. Og + D n 7 Gud drotten mū giefa hann Hasæte sins Födurs Dauids+ꝛ hann mun rykia yfer Hwse Jacobs ad eilyfu

eilyfu/hñs Ryki mū og eingen ende verda. Þá sagde Maria til Eingelsins/Hvörnen sk þ skie/ aþ þui ep hepe ónguā Mann kient? Eingellen suarade ꝛ sagde til hennar/Heilagr Ande mū koma yper þig/ꝛ Kraptur hins Hæsta mū skyggia a þig/aþ þui/ad þ hid Helga sīn aþ þier mū þad ast sk nefnast sonur Guds/Og siadu/Ad Elizabeth þrændkona þyn hepir ꝛ son gieted j elle sīne ꝛ þsse er hennar siette Mannd/sīm kōllud var Obyria/ þt Gude er eckert ord omattugt. Enn Maria sagde/ Sia. Eg er Ambatt Drottens/ verde mier epter Orde þynu. Og Eingellen vek þra henne *

✠ Eī a þm Dögū stod Maria vpp/ꝛ þar mz flyte vm Fiallbygder j borgena Juda/ꝛ gieck jñ j Hws Zacharie ꝛ heilsade Elizabeth. Og þ vard so/ þa ed Elizabeth heyrde Heilsun Mariu/ ad Barned sprætt vpp j hennar Kuide. Og Elizabeth vard full aþ Helgū Anda/ kallade hærre rōddu ꝛ sagde/Blezud siertu a medal Kuenna/og Blessadr er Avöxtur Kuidar þyns/ Og huadā kienn mier þtta/ad Moder Drottins mins kiemr til myn? Siadu/Þa er rödd þinnar Kuediu kom mier til Eyrna/sprætt Barned vpp aþ fögnude j nynū Kuide. Og sæl ertu sīm truder/þt þ mū fullkomnast/huad þier var heited aþ Drottne. Og Maria sagde/Aund myn † myklar Dr ōtten/ꝛ gledst Ande mīn j Gude Heilsugiafara mīnū. Þuiad hñ leit a lxging Ambattar sīnar/ Sia/Aþ þui munu nug hiedā aþ sælar segia all er ætter. Þuiad hñ veitte mier mykid sa er vollugr er/ꝛ hñs Nafn er heilagt. Og hñs Myskunsemd er yper Kyns til Kyns/ þm er hñ hræd

† Vegsa mar.

+Esa 51 aſt+hñ giörde mætt mz ſynū Arme/og ſundrit
Pſal. 33 dreifde Dramblatū j hyggiu þra hiarta. Vollu
+Esa 29 uga ſette hñ aþ ſtole/ꝛ vphooþ Lytelata+hūg
Pſal 34. rada þyllte hñ Audæþū/ꝛ Ryka liet hñ þapeinga
1 Reg 2 þara. hñ mintiſt Myſkunar ſinar/ꝛ medtok ſīn
+Esa 30 þion Iſrael+So ſīn hñ talade til Fedra vorra
41/ 54. Abrahās ꝛ hñs aþſpreingis ad eilyþu. Ēn Ma
Jerē 31 ria var hia heñe ſo nær ſīm þria Manude/Og
þar hun epter aptur heim til ſyns hæimkynn s *
✠ Ēn er tyme var komen ad Elizabeth ſkyll
de verda liettare/þa þædde hun Son. Og er Gr
añar, heñar ꝛ naþrænde heyrdu/ad Drotten haf
*Pſa 132 de myklad Mſkū ſyna vid hana+ſamglödduſt
Gen 17 þr hæīe. Og þ ſkiede/ad þr komu a hinū attū
22 da deige ad vmſkiera Barned/ ꝛ nefndu þ ſyns
Födurs naþne Zacharias. Ēn Moder hñs ſuar
ade ꝛ ſagde/mz ēnguū mote/helldr ſk hñ Johes
heita. Peir ſögdu til heñar/Par er þo eingen j
þinē ætt ſīm heiter þſſu Naþne. Enn þr bentu
Föder hñs/huad hū vilde ad hñ hiete. Og hū be
iddeſt Knepaſpiallds/ſkrifade ꝛ ſagde/Heite hñs
er Johañes. Og þr vndruduſt aller. Og j aþn
ſkiott laukſt vpp hñs Munn/ꝛ Tūga hñs talade
lopāde Fud. Og otte kom yþer alla hñs Nagr
aña/ ꝛ vm allar Fiallbygder Juda vidþragduſt
öll þſſe ord. Og aller þeir er þ heyrdu/ſettu þ
ſier j hiarta/ꝛ ſögdu/Huör grunar þig ad þeſſe
Sueirn verde? Puiad hönd Drottens var med
hñ. Og Zacharias Fader hñs vard fullr aþ hel
+Jnfr 2. gū Anda ſpædde ꝛ ſagde+Blezad ſie Gud Dro
Matt 1 ten Iſraels/ Puiad hñ vitiade ꝛ þrelſau giörde
+Pſa 132 ſynu Folke+Og hañ vppreiſte oſſ Saluhialpar
horn j hwſe Pions ſyns Dauids. So ſīm hñ hef

ur+talad þ Munn sina heilagra Spamanna/þra +Psa 74
sin þra Heimsins vpphafe vered hafa+Ad hafi +Jer 23
þrel sade oss j þra Qvinu vorri/z af Hende allra 30.
þra sin oss herudu. Hun giörde z myskunsemd vid
Fedr vora/z mintest a sin heilaga Sattmala+ Jere 31
Og a t þ Sære er hun suor Födr vorri Abraham/ t þn ein
ad hun giæfe oss þ. Ad vier leyster af hende vor
ra Qvina/ þionudu hun an otta+J Heilagleik + 1 Pet 1.
z Riettlæte þ hun stalfu/alla daga vora+Og þu +Mal 4
Sueinn mun kallader vera Spamadr hins Hæsta
þt þu munt greina Auglite Drottins/ad tilbua
hans Vegu. Og ad giefa hans Folke skilning heil
sunar/til fyrgiefningar Synda þra. Fyrer þa hi
artgrona Myskun Guds vors/j huorre hun vitia/
de vor+vppruñen af hædu. Ad lysa þm sem j +Zach 3
Myrkru z daudas skugga sitia/Til ad greida þa Mal. 4.
tur vora a Veg þridarins * Enn Sueinnen
vogx vpp/z styrktest j Anda/z var a Eydemör
kum allt til þss Dags er hun skylde auglios ver
da þyrer Israel.

Aftar Cap.

Xxx Þ bar til a þm Dögu/ ad þ Bod
gieck ut þra Keisaranum Augusto/þ Hei
muren allr skylde skattskrifast. Og þtta
skattbod hofst fyrst vpp hia Cyrino/sin þa var
Lödstiornare j Syria. Og aller foru ad lata
skrifa sig/huor til sinar Borgar. Þa for z Jo
seph af Galilea ur Borgenne Nazareth vpp j
Judeam/til Dauids Borgar su ed kalladest+Beth +mich 5
lehem/af þui ad hun var af hvse z ætt Dauids Matt 2
ad hun liete sig þar skattskrifa medr Mariu sine Joh 7.
Festarkonu ofiettre. Enn þ giördest/þa þau voru
þar/ad þr dagar fullnudust ed hun skylde lietta

té verda. Og hun þædde sín þrumgieten Sön/
† fallen ⁊ vafde hñ j Reifñ/⁊ lagde hñ nidr j † Jötuna
Þuiad hun þieck ecker añad Rwm j gestaherber
genu. Og Fiarhirdar voru þar j sama bygdar
lage/vm grandana vid Fiarhwsen/sm vörd hiell
du ⁊ vöktu yfer Hiörd sine/Og sia. Ad Engell
Drottins stod hia þm/⁊ Guds birte liomade j
kringum þa/Og þeir vrdu miög hrædder. Og
Engellen sagde til þra/Eige sku þier hrædast
Siaed/Eg boda ydr miken Fögnud/þañ er skier
öllñ Lyd/ J dag er ydur frelsare j Borg Dauids
Lausnaren sa ad er Christur Drotten. Og hafd
ed þ til merkis/Þier munud finna Barned j reif
um vafed/⁊ lagt vera j Jötuna. Og jafnskiott
þa var þar hia Englenñ mykell fiölde himnesk
ra Herskeita/sem lofudu Gud/⁊ sögdu/Dyrd sie
Gude j vpphæddñ/Og Fridr a Jördu/Og Mönn
um godur Vilie *

Og þa er Englarner foru fra þm aptur til
Himens/ töludu Hirdarner syn a mille/ Göngu
† Tyd/ vær allt til Bethlehem/⁊ siaum þann Merke er
inde. þar hafa skied/og Drotten hefur kunngiört oss.
Og þr komu m skundar/⁊ fundu Mariu ⁊ Jo/
seph/⁊ Barned liggia j Jötunne. En þa þr höfdu þad sied vydfrægdu þr þ Ord vt sm þm var
sagt af þssu Barne. Og aller þr þ heyrdu/vnd
rudust þ/huad þm var af Hirdsrönn sagt. En
Maria vardueitte öll þsse ord ⁊ bar saman j sin
nu Hiarta: Og Fiarhirdarner sneru aptur/dyrk
+Gen 17 ande ⁊ lofande Gud f allt þ huad þr höfdu he
Leuit 12 yrt ⁊ sied/⁊ epter þui sem þm var til sagt.
+sup. 1 ✠ +Og þa atta dagar voru lidner/ ad Bar/
Matt 1 ned skylde vmskieraſt+ var hns Nafn kallad Je/
sus/

hus./huad er kallad var aþ Englenum/adr en
ad hñ var gieten j Modurkuide *.

✠ Og þa dagar henar hreinsunar fullnadust
epter + Moysis lögū/höfdu þau hñ til Jerusal- + Leuit.
em ad þau a hendr þxle hñ Drottne/so sñ skri 12.
pad er j Lögmale Drottins/Ad + allt huad kall + Exo 13
kyns er/þ er fyrst opnade sñar Modurkuid/þa Num. 8
skyllde kallast Drottne helgad/Og ad þau giæfe Leuit 12
Offrid epter þui sem seigest j Lögmale Drott
ins/ tuxr turtil Dufr eda tuo Dufunga. Og
sia/ad Madr var j Jerusalem/sa er Simeon hi
et/Og þesse Madr var riettlætur ⁊ gudhraddr/
bidande epter huggū Israels/⁊ Heilagr ande var
med hñ. Sa hafde ⁊ andsuar þeinged aþ helgū
Anda/ad hñ skyllde eige Daudā lyta/nema hann
fæe adr fyrre Christ Drottins. Og hñ kom aþ
Andās til ladā j Musterid. Og þa er Forellð
rarner höfdu barned Jesum j Musterid/⁊ giör
du þ þui epter sidveniu Lagana/þa tok hñ Bar
ned vppa sina Armlegge/Lofade Gud ⁊ sagde.
Nu lattu Drotten Dion þin/epter Ordū þinū
j Fride fara. Þuiad mynn Augu hafa sied † þitt † þann sal
Hialprad. Þad þu tilreidder/þ auglite allra þi uhialpa/
oda. Lios til vppbirtinger heidnū þiodū/⁊ til ra/þrelsa
Dyrdar þinu Folkū Israel *. ara.

✠ Og hñs Fader ⁊ Moder vndudust þ huad
aþ hñ sagdest. Og Simeon blezade þau ⁊ sagde
til Mariu moder hans/Sia + Þesse er settur til + Esa 8.
falls ⁊ vppriss margra j Israel/ og til merkis/ Rom 9.
þa mun hñ verda j motę mælt. Og eitt Sue, 2 Pet. 2.
þ mun j giegnum smiuga skalþrar þinar Aund
so ad augliosar verde hiartās Huxaner margra.
Og þar var þa Anna Spakona/dotter Phanuels

aþ Kyne Aser/ Hun var miög gömull/ og haþde
[illegible]ad j slö ar mz synū eignar Mañe þra meyd
me synū. Og þisse Eckia haþde nxr þiora vetur
vm attrxtt/ huer ed eige gieck-vr Musterenu/
þionande Gude Nott ꝛ Dag mz þöstū ꝛ bxna/
hallde. Þesse gieck ꝛ samstundis þāgad ad/ ꝛ þrj
sade Drotten/ ꝛ talade vm hñ til allra þra sem
Lausnarennar bidu til Jerusalem. Og er þau
höþdu allt þullgiört epter Lögmxle Drottins/
sneru þau aptur til Galileam/ til Borgar sīar
Nazareth. Enn Barned vox vpp/ ꝛ styrktist j
Anda/ þullt vijsdoms/ ꝛ Gudz nad var mz þui *
Hans Forelldrar geingu arlega ars til Je
*Exo 23 ruſalem j mote+paskahatyde. Og þa ed hañ
34. var tolf ara/ poru þau upp til Jerusalem/ ept
Deut 16 er vana Hatydareñar. Og er þr Dagar voru lid
ner/ ꝛ þau poru heimleidis/ vard sueirnu Jes
us epter til Jerusalem/ ꝛ hñs Forelldrar vissu
þ eige/ eñ meintu hañ vxre hia Selskapnum. Og
þau voru komen þa eina Dagverd/ ꝛ leitudu hñs
a medal Frænda ꝛ kunningia. Og þa er þau fun
du hñ eige/ huurþu þau aptur til Jerusalem/ og
leitudu ad hñ. Og þ skiede so epter þria daga
ad þau fundu hañ j Musterenu/ sittiande mitt a
milli Lærepedrana/ heyrande þñ/ ꝛ adspyrjande
*matt 7 þa+Eū aller þr er hñ heyrdu/ undruduſt yper
Mar 1. hñs skilninge ꝛ Andsuörū. Og er þau sau hñ/
jnfr. 4. bra þñ vid. Og hñs Modir talade til hans/ So
Joh 7. n miñ/ Pui breyter þu so vid okr? Siödu/ Fad
er þin ꝛ eg leitudū harmþrungen ad þier. Og
hñ sagde til þra/ Huad er þ/ ad þid leited ad mi
ꝛ þñ er/ er? Vitid þid eige ad mier byriar ad vera j þui
endum. sem myns Födurs er? Og þau underſtodu eige

þisse

þau Ord sín hún mællte til þra. Og hann þor mę
þm opā/ ꝛ kom til Nazareth/var þín ꝛ hlydugr.
Og hans Moder geymde öll þsse ord j sinu Hiar
ta/ Og Jesus proadest ad Aldre og Viſku og
Naad hia Gude og Mönnum *

Pridie Cap.

LXX a þimtāda are Rikis Tyberij Keisa
ara/þa er Pontius Pilatus var landstior
nare j Judea/eñ Herodes Fiordūngshöpd
inge j Galilea/ꝛ broder hans Philippus Fiordun
gshöpdinge j Iturea ꝛ vm Trachonitidis Hier/
öd/ꝛ Lisanias til Abilene/ ꝛ+þa þr Hanas ꝛ + Acto 4.
Caiphas voru Höpudprestar/kom Guds Ord til
Johannis sonar Zacharie j Eydemörku+Og hann+Mar 1
kom j öll Bygdarlög Jordanar/ꝛ predikade Jo Mar 1.
ranarskyrn til Syndanna þgiepninger/so sín skrif Esa 40.
þad er j maalabok Esaie Spamans/ sín seiger . Joh 1.
Ein hropande rödd er j Eydemörku/ Tilreide
þier Götu Drottens/ꝛ giöred hans stigu rietta/
Huör dalur mun vppfyllast/ꝛ öll Fiöll ꝛ Hals/
ar munu lægiast/ ꝛ þ boged er mun riettast/ og
huad ossiett er mū snuast j slietta vegu/Og allt
Holld mun sia Guds Hialprad.

Eñ hann sagde til Folksins þss er vtgieck ad skj
rast af hñ+þier Nödrukyn/Huör kiende yd ad Matt 3.
flyia vndā okomine reide? Fyrer þui giöred mak
lega Avöxtu idranar/ ꝛ taked eige til ad seigia
mg sialfū yd/Var höfū Abrahā þ Föd. Þuiad
eg seige yd/ad mattug er Gud vpp ad reisa A/
brahā sonu af steinū þessum. Þui Auxen er nu
sett vid Root Tresins+Huört þ Tre sem eige Matt 3
ber godā Avöxt/mū vphöggnast ꝛ j eld kastast.
Og Folked spurde hann ad ꝛ sagde/Huad skulu

vær þa giöra? Eñ hñ suarade ꝛ sagde til þra/
Zach 2 +Sa ydar sñ hefr tuo Kyrtla/ hñ giefe þñ er
Joh 3 ónguan hefr/Og sa er Vister hefr/giöre hñ sli-
kt hid sama. Tollheimtumeñ komu ꝛ til hans
að lata sig skyra/ꝛ sögdu til hñs/Meistare/Hu
að skal vær giöra? Eñ hñ sagde til þra/Krefiet
eige meira eñ til er skipad. Þa spurdu hñ Stri
tsmeñ að ꝛ sögdu/Huad skal vær giöra. Hñ sag
de til þra/Kwged ónguan/ ꝛ giöred ónguñ ori
ett/ꝛ læted ydr nægia ydart kaupgialld.

Eñ þa Folked grunade/ꝛ er þ hugleiddu all
er j synñ Hiörtñ/eþ verda mætte/þ að Johañes
matt 3 være Christr/saurade Johañes ꝛ sagde til allra
Mar 1. +Eg skyre ydur j Vatne/enn sa er mier styrkre
Joh. 1. sem epter mig mñ koma/huörs Skopueinge eg er
Actor 1. ei verdugr vpp að leysa/Hñ mñ skyra ydr mꝫ hel
11 ꝛ 19. gñ Anda ꝛ Elde. Huörs Varpskupla að er j ha
† Korn ns Hende/Og hñ nñ hreinsa sñ † Lopa/ꝛ sam
hwsgardan sapna Hueitenu j Kornhlödu syna/eñ Agner
nar breña j Elde óslöckuanlegñ. Og marge añ
Matt 3 að meira amiñte hñ ꝛ bodade Folkenu+Enn er
4. Herodes Fiordügshöfdinge strapfadest af hñ þ
Herodiadem Brodurkonu syna/ꝛ þ allt añað illt
er Herodis giörde/þa jok hñ opā a þtta allt+
Mar 6 ꝛ lucte Johañem j Myrkiastofu.
Matt 3 Enn+þ skiede þa ed allt Folk liet sig skyra/
Mar 1. ꝛ þa ed Jesus var skyrdr ꝛ badst þ Himen
Joh. 1. opnadest/ꝛ heilagur Ande ste ofan j lykamlegre
Esa 42 Mynd yfer hñ/sñ Dufa/Og Rödd kom af Him
Matt. ne sñ sagde+Þu ert Sonr minn sa elskulege/J
3 ꝛ 17. hier hef eg þockñan. Og Jesus tok til að vera
Luc 3 vnr þriatyge ara+ꝛ var hallden sonr Josephs
Pet. 1 sem var sonur Eli/sa ed var sonr Mathath/sa

Matt 43 ed

ed var sonr Leui/ sa ed var sonr Melchi/sa ed var sonur Jaña/sa ed var sonur Josephs/sa ed var sonr Mathathias/sa ed var sonr Amos/sa ed var sonur Nahum/sa ed var sonr Esli/sa ed var sonr Nange/sa ed var sonur Mahath/sa ed var sonr Mathathias/sa ed var sonr Semei/sa ed var sonr Joseph/sa ed var sonur Juda/sa ed var sonr Johaña/sa ed var sonr Resia/sa ed var sonur Zorobabel/sa ed var sonr Salathiel/sa ed var sonur Neri/ sa ed var sonur Melchi/ sa ed var sonr Addi/sa ed var sonr Kosam/sa ed var sonur Elmadam/sa ed var sonur Her/sa ed var sonr Jeso/sa ed var sonr Eliezer/sa ed var sonur Jorem/sa ed var sonur Mattha/sa ed var sonr Leui/sa ed var sonr Simeon/sa ed var sonur Juda/sa ed var sonr Josephs/sa ed var sonur Jenam/sa ed var sonr Eliachim/sa ed var sonr Melea/sa ed var sonur Menam/ sa ed var sonr Mathathan/sa ed var sonr Nathan/sa ed var sonr Dauid+sa ed var sonr Jesse/sa ed var +Mat
sonur Obed/sa ed var sonr Boos/sa ed var sonur Salmon/sa ed var sonr Nahasson/sa ed var sonr Amminadab/sa ed var sonr Aram/sa ed var sonur Esrom/sa ed var sonr Phares/ sa ed var sonr Juda/sa ed var sonr Jacobs/sa ed var sonur Isaachs/sa ed var sonur Abrahams/sa ed var sonr Thara/ sa ed var sonr Nachor/ sa ed var sonr Saruch/sa ed var sonr Ragahu/ sa ed var sonur Phaleg/sa ed var sonr Eber/sa ed var sonr Sala/sa ed var sonr Cainan/sa ed var sonur Arphachsad/sa ed var sonr Sem/ sa ed var sonur Noe/sa ed var sonr Lamech/sa ed var sonur Mathusalah/sa ed var sonur Enoch/ sa ed

var

var sonur Jared/sa ed var sonr Malaleel/sa ed
† skapad var sonr Cainan/sa ed var sonur Enos/ sa ed
ur aþ Gu var sonr Seth/ sa ed var sonur Adams/ sa var
de. † Guds. IIII Cap.

+Mat 4 XXX Jesus þullur aþ heilögū Anda/kom
Mar 1. aptur þra Jordan/og leiddest aþ Andan
um a Eydemörk. Og þreistadest aþ Diöþ
lenum j þiorutygu daga/Og hū neytte ein
kis a þū Dögum/ Og ad þm lidnum / hungrade
hū. Diöþullē sagde þa til hūs/Eþ þu ert Guds
sonur/seig Steine þessum/ad hū verde ad Brau
*Deut 8 de. Jesus suarade og sagde til hūs+Skriþad er
Matt 4 þ Maduren liþer ei aþ Braude einu/helldur aþ
sier huörtu Guds Orde. Og Diöþullē þlutte hū
vppa hatinda Fiall sins/ ꝛ synde hönum a Auga
bragde öll Ryke Veralldareñar/og sagde til hūs
Allt þetta Vellde og þēss pryde mun eg giepa
þier/Puiad þau eru mier j Hendur þeingen/ og
huörtum eg vil ma eg þau giepa /þui eþ þu þellt
þram ꝛ tilbidur mig/skulu þau öll þyn vera. Je
sus suarade og sagde til hans/Far burt þra mier
+Deut 6 þu Andskote. Skriþad er+Drotten Gud þinn
10 skalltu tilbidia og hm einum þiona. Og hū þar
Apoc. 9 de hū þa til Jerusalem/og sette hū opā a Bust
Musteresins/og sagde til hūs/ Eþ þu ert Guds
sonur/þleyg þeer hier opan aþ/Puiad skriþad er
*þsa 91 +Sinum Enginum bipalade hū þig/ad þeir vard
ueite þig/ꝛ ad a synū Höndum bere þeir þig/so
ad þu steytter ecke Fot þū a Steine. Jesus suar
+Deut 7 ade ꝛ sagde til hūs/Sagt er+Alt eige skuler þu
preista Drottins Guds þyns. Og er Diöþullen
hafde þullendad allar þessar Freistaner/veik hañ
þra hönum vm stundar sakir.

Og

Og Jesus kom+aptur j Andakrapte til Ga- +Mat 4
lileam/Og Rykted gieck vt vm öll hieröd ap hñ Mar 1
Og hñ kende j þra Samkimduhwsum/r ap öllū Joh 4
var hñ prysad:+ Og hñ kom til Nazareth/þar
hñ var vpp alen/r gieck jñ epter vane synum g +Matt.
Sabbatzdeige j Samkūduna/ stod vpp r tok til 13
ad lesa/r hñ var þeingen Bok Esaie Spamās: Mar 6
Og er hañ þlette sundr Bokeñe/hitte hañ a þa
Grein huar skrifad var+Ande Drottens er yp Esa 61
er mier/r ap þui smurde hñ mig. Og hñ sende
mig ad boda Euangelliū þñ voludu/r ad graxda
sundrada j Hiörtū/ad predika Herteknū Endur
lausn/r gieba Syn Blindū/r ad lata þa Fiötru
du verda lausa/ og ad predika þacknæmelegt ar
Drottins. Og þa lier hñ samā Bokena/r gieck
hana Pienarānum aptur/r hñ sette sig. Og all
er þr sñ j Samkunduhwsinu voru horfdu a hñ
Eñ hñ tok til ad seigia til þra/ J dag er þesse
Ritning vppfylld j ydrū Eyrū. Og aller gafu
hñ vitnisburd/ og vndruduſt þau nadarsamleg
Ord sin geingu þraū ap hūs Minne/ og sögdu+ + Joh 6
Er þisse ecke soni Josephs? Hñ sagde til peirra
þier munud þullkomlega til myn seigia þenman
Malshatt/ Lækner/lækna sialfā þig/þui huad
myked ad vier höpū heyrt ad giört var til Cap-
ernaū/giör þu r hier a þinne Fosturjördu. Enn
hñ sagde/Saūlega seige eg ydr:+ad eingen Spa- +Joh 4
madr er þacknamur a sinne Fodurjördu. J Sañ
leik seig eg ydr:+Margar Ekkiur voru a Dögum + 3 Reg.
Elie j Israel/ þa Himenen var lukter+j þriu 17
ar r sex Manude/Þa giördest r mykell sultur + Jacob
vm allt Landed/ og til öngrar þrar var Elias 5.
sendr/ nema til Sarepthæ Sidonie til einnar

Ekkiu

Ecki+Og marger Lykpraer voru j Jsrael a
4 Reg 5. dögū Elisei Spamans/ ⁊ eingen þra vard hreins
sadr nema Naaman ap Syria. Og aller pylltust
þr vpp reide sin j Samkūduhwsinu voru/ ⁊ er þr
heyrdu þ/ stodu þr vpp ⁊ hneptu hann vt ap Borg
cine/ ⁊ leiddu hann allt vppa Fiallsgnypuna/ par ed
k þra Borg var yperbygd/ ad þr hrynde hann þar
+Mat 4 Mar 1. appram. Og hann gied burt mitt a mille þra+Og
hann þor opā til Capernaū borgar j Galilea/ ⁊ ke-
nde þann þar a Sabbatzdögū+Og aller vndrud-
+Mat 7 +Mar 2 ust hans Kienīng/ þui hun var volldug+J Sam
kūduhusinu var Madr sa ed hapde ohreinā diöp
uls Anda/ ⁊ kallade vpp harre röddu/ ⁊ sagde/
Hei/ Huad höpū var mr þig Jesus ap Nazareth
komstu ad þyrra oss? Eg veit vel ad þu ert hinn
heilage Guds. Og Jesus straþþade hann ⁊ sagde/
Þeig þu ⁊ far vt ap hann. Og Diöpullen pleygde
hann mitt pram a mille þra og þor vt ap hann/ og
grandade hann ad öngvu. Otta slo ⁊ yper alla þa
og töludust vid syn a mille ⁊ sögdu/ Huada epne
er þetta/ ad hann bydr ohreinū Aundum ap valde
⁊ Krapte/ ⁊ þr þata vt? Og hans rykte barst all
stadar vt vm öll nalæg Hieröd.

Enn er Jesus stod vpp ap Samkundunne/
+Mat 8 Mar 1. gieck hann j Hus Simonar+Moder konu Sim-
nar var hallden ap mykillre Köldu. Og þeir
badu hann þyrer henne. Hann gieck til hennar/ og
baud Köldunne/ og hun þorlict hana/ Og j sapn-
skiott reis hun vpp ⁊ þionade þeim. Enn þa so
len var vnder geingen/ þluttu þr til hans/ alla þa
siuka Menn sem marghattadar Sotter höpdu.
Enn hann lagde Hendur yper sierhuörn þra ⁊ læk-
nade þa+Diöplar þorn og vt ap mörgum kallan

de vpp

de vpp og sögdu/Þu ert Christur Sonur Guds.
Hñ hastade a þa/ ℞ leyþde þm ecke ad mœla/þui
ad þr vissu þ hañ var Christur + Enn ed dagr + Mat 8
var/þar hñ og gieck vt j einn annan stad/Folk
ed leitade ad hönum/og kom til hñs / og hafde
gaat a hönum/ad hñ þære eige j þra þm/ huörim
hñ sagde/ Mier byriar og j ödrum Borgum ad
boda Euangelim vt af Guds ryke/þuiad til þess
er eg sendur. Og hñ predikade j Samkunduhus
um j Galilea.

Fimte Cap.

Xxx ℣ Þ skede þa ed Folked þyktest ad
hönum til ad heyra Guds Ord/og hñ sia
alþur stod vid Sioen Genesareth + ℞ leit + Mat 4
tuö Skp standa vid Sioen/enn Fiskemennerner Mar 1
voru stigner af Skipe/ og þuodu Net sijn. Þa
stie hañ a eitt Skiped/þ sem Simonar var/ og
bad ad draga nockud þra Lande. Hñ sat ℞ kiem
de Folkenu. Og sem hñ gaf vpp ad kiena/sagde
hñ til Simonar/ drag þu vt a Diupet/ og greck
ded Net ydar til Fiskedrattar. Simon suara.e
eg sagde til hñs/Meistare/ J alla Nott höfum
vxt erfidad og feingum eckert/ enn epter þinu
Orde mun eg mitt Net vppleysa. Og þa er þr
höfdu þ giört / luckru þeir inne mykla Mergd
Fiska/og þeirra Net riþnade. Þeir bentu ℞ sijn
um Fiskögum sem voru a ödru Sipenu/þad þeir
kiæme og hialpudu þm. Og þeir komu ℞ hlodu
bæde Skipen full/so þau sucku ad mestu. Þa Si
mon Petrus sa þad / fiell hñ til Fota Jesu/ og
sagde/Gack þra mier Herra/ þui eg er Madur
syndugur/Af þui ad Felmtur var yfer hñ kom
en/og yfer þa alla sem med hönum voru ad þm

Fiske

Fiskedrætte/er þeir þeingu saman/Lyka eirnen
yþer Jacobum ꝛ Johañem sonu Zebedei/ Lags
menn Simonar. Og Jesus sagde til Simonar/
Ottast þu ecke / Þuiad hiedan j þra skallt þu
Menn veida. Og þeir drogu syn Skip ad lande
og yþergaþu allt samꝫ ꝛ þylgdu hönum epter *
Þad skiede ꝛ/þa hñ var j eirne Borg/ꝛ sia/
Ad þar var Madr þullr spitelsku. Og þa hñ sa
Jesum/þiell hñ þraman a syna Assanu/bad hñ og
+Mat 8 sagde+Drotten/eþ þu villt þa gietur þu hrein
Mar 1. sad mig. Og Jesus riette þram hönduna/tok a
hñ ꝛ sagde/Eg vil/vertu hreiñ. Og jaþnskiott
huarþ Lyk þraen þra hñ. Og hañ baud hñ ad
seigia þ önguñ/hellder gack ꝛ syn þig Riesemön
+Leuit. önum/ꝛ porna þ þiñe Hreinsan+sem Moyses
14. baud/þm til Vitnisburdar. Eñ er hñs rykte ba
rst vydar'a vt/kom margt Folk samꝫ hñ ad hey
ra/ꝛ ad lækna þ synñ Sottñ. Eñ hñ veik sier
apvega j Eydemörk ꝛ badst þyder.

Og þ bar til'a einum deige er hñ sat ꝛ kiende
ꝛ þar satu Pharisei ꝛ Lögspekingar sín komner
voru ap öllñ Kaupstödñ vr Galilea ꝛ Judea. ꝛ
þra Jerusalem/Og kraptur Drottins gieck þra
+Mat 9 hñ til ad lækna þa. Og sia+Ad Menñ baru þñ
† Halþvi Mañ a Sæng er † Iktsiuk var/og sökru til ad
sen/ eda koma hñ jñ ꝛ leggia þ hñ þraman. Og er þr ga/
alvisen. tu eige hapt hñ jñ þ Folkenu/poru þr yppa Kap
red/ꝛ lietu hñ sijga j Sængeñe nidur vm þeku
na/mitt a mulle þra/þraman þ Jesum. Og er hñ
leit þra Tru/sagde hañ/Madr/ þijnar Synder
+Mat 9 eru þier þgiepnar+Skriptlærder ꝛ pharisei tor
Mar 2. ku ad hura mꝫ sier/ꝛ sögdu/Huör er þsse sñ ma
ler Gudlastan? Huör ma Synder þgiepa nema
Gud

Gud eirn? Eñ er Jesus þornam þra huxan/sua
sade hñ/ꝛ sagde til þra/Þui huxe þier illt j yd
ar hiertũ? Hvört er audvelldara ad tala/ þier
eru þynar Synder þgiefnar/eda ad seigia. Statt
vpp ꝛ gack? Eñ so ad þier vited/þad Manns
son hefr Magt til a Jordu/ad þgiefa Synder
nar/ sagde hañ til hins lꝛttsiuka/Þier seige eg/
Ettatt vpp/ꝛ tak Sæng þyna ꝛ gack j þitt Hvs
Og jafnsnart stod hñ vpp þm aslaðudũ/ ꝛ tok
Sængena vpp þa er hñ hafde aleiged/ꝛ gieck j
sitt Hvs/lofande Gud. Þm ognade ollũ ꝛ pryd
udu Gud/ꝛ fylltust af otta ꝛ sögdu/J dag höf
um var sied dasamlegã Hlut.

Epter þ gieck hñ vt/ꝛ sa þ tollheimtuman
er Leui var ad nafne/sitiande hia Tollbudene
ꝛ sagde til hñs/Fylg þu mier epter. Og hñ skil
dest vid allt/stod vpp ꝛ fylgde hñ epter. Leui
giörde hñ myked heimbod j sinu Hvse/þar var
ꝛ mykell þiölde Tollheimtumanna/ ꝛ annara þri
ra/ er medur þm satu til Bordsins+Phariseí ꝛ
Skriftlærder mögludu vid hans Læresueina/ꝛ
sögdu/Þui ete þier ꝛ dreckid mz Tollheimtumönn
um ꝛ bersyndugum? Jesus suarade ꝛ sagde til
þra/Þeir þurfa eige Læknarꝛs vid sin heilbrig
der eru/hellr þr sin siuker eru+Þuiad eige kom + 1 tim 1
eg ad kalla Riettlæta/hellr synduga til Idran Matt 9
ar. Eñ þr sögdu til hñs+Þui fasta Læresuein + Mar 2
ar Johannis so opt ꝛ bidiast þ/so ꝛ lyka phari
seana læresueinar/eñ þyner Læresueinar eta ꝛ
dreckka? Hñ sagde þa til þra/þier meiged ecke la
ta Brudarhvsbörnen fasta/a medã Brudgumen
er hia þm? Eñ þr tymar muun koma ad Brud
gumanum mũ þra þm kipt/ꝛ þa munu þr fasta

a þñ dögñ. Og hñ sagde j Æpterlykingu til þe
ra/Eingen setur bot aþ nyu klæde a gamalt þat
añars trepur hid nyia þ gamla vpp/ꝛ boten aþ
+Mat 9 þui nyia pellur elge vid hid gamla+Og eingen
Mar 2. latur nytt Vyn j þornar Ledr plöskur/añars sp
reinger hid nyia Vyned. Flöskurnar/ꝛ þ spillest
eñ Flöskurnar þordiarþast/Helldur sk nytt Vyn
lataſt j nyar Flöskr/ꝛ mñ þa huörtueggia þor/
uaraſt. So er og eingen sa sem dreckur aþ hinu
gamla ad hñ vilie strax hid nyia/þt hañ seiger/
Hid gamla er betra.

Siötte Cap.

EXXT þ bar til a añan Hatydardag/sns þyr
+Matt. sta Sabbatzdags+ad h̄ gieck vm Kornak
12 ra/ꝛ hñs Læresueinar tindu Axir oꝛā aþ Kor
Mar 2. nenu/ꝛ æatu/nuāde þau mz Höndñ sier. Eñ nök
rer aþ þhariseis sögdu til þra/ Fyrer þui giöre
þier þ sīn eige leyfest a Sabbatzdögñ? Jesus su
arade ꝛ sagde til þra/Hafe þier eige lesed huad
Dauid giörde/nær hñ hungrade sialfā ꝛ þa sīn
+1 Reg nied hñ voru? Hvörnen+ad hñ gieck jñ j Guds
21 hwsid/ꝛ tok Skodñarbrauden ꝛ æt/gaf ꝛ þeim
sīn mz hñ voru/ þau er öngvum leyfdest ad æta
+Exo 29 +nema Kieñemönum einñ. Og hñ sagde til þra
Leuit 8 Mañsins som er Herra ꝛ eirnē Sabbatzdagsins.
24. Þad skiede ꝛ eñ a ödrñ Sabbatzdeige ad hñ gi/
+Matt. eck jñ j Samkunduhwsid ꝛ kende+Og þar var
12 sa Madr sīn hin hægra Hönd var a visnud. Eñ
Mar 3. Skriptlxrder. ꝛ phariseí hugdu ad huört ad hñ
lxknade a Sabbatzdögñ/ so ad þr fynde þ huar
vm þr mattu hñ akiæra. Eñ hñ merkte vel þr
ra Hugū/og sagde til Mañsins þss sīn Hönd
haþde visnada/Rys þu vpp ꝛ statt hier j nid/

ſd. Hñ reis vpp ꝛ stod þar. Enn Jesus sagde til þra/Eg spyr ydr ad/Huórt hæper a Sabbatz dögũ vel ad gióra eda illa? Lýped ad þrelsa/eda tortyna þui. Og hñ leit til allra þra er i kring um hñ voru/ꝛ sagde til Mannsins/Rietti vt þyna Hönd/Og hñ riette hana vt/Og su hñs hönd vard so heil sm hin ónur. Enn þr þylltust ap heimsku/ꝛ töludu til huór vid annan/huad þr vilidu ap Jesu gióra.

Enn þ giórdest a þm dögũ/ad hann gieck a eitt Fiall ad bidiast þ/ꝛ hñ var vm þa Nott a bænũ til Guds+Og þa ed dagr var/ kallade hann syna Læresueina/ꝛ kióre tolþ ap þm/huórie ad hann nepnde Apostula/Simon þann hñ kallade Petrũ/ ꝛ Andream brodr hñs/Jacobũ ꝛ Johannem/Philippũ ꝛ Bartolomeũ/Matthæũ og Thomã/Jacobum son Alphei ꝛ Simon sm kalladest Zelotes Judam Jacobs son/ꝛ Judam Jscharioth huer ad var Suikaren. Og hñ þor vpan medr þm ap Fiallenu/ꝛ gieck a eirn slettã Flór i mörkenne/ꝛ þlockr hñs Læresueina/ꝛ mykell þiólde annars Fólks ap allre Judea ꝛ Jerusalem/ꝛ ap Tyro ꝛ Sidon vid Sioen/ huórier konner voru hm ad heyra/ꝛ þ þr lækindust ap synũ sottũ/og ad þr sm kuóldust ap ohreinũ Anndm yrde heilbrigder. Og allr Lydr sockte til hm ad na/ þr Kraptur gieck vt þra hm/ꝛ hñ lækinade þa alla.

+Og hñ hop syn Augu vpp yper Læresueina syna ꝛ sagde. Sæler eru þier volader þr ydarr er Guds ryke+Sæler eru þier sm hũgrader erud nu/þt þier skulud sadder verda+Sæler eru þier sem nu grated/þt þier munud hlæia+Sæler eru þier/þo ad Menn hate ydr/ꝛ vtskupe ydr/ꝛ hall

+Matt. 10. Mar. 3 ꝛ 6. infr 9.

+Mat 5 +Esa 3 +Esa 61 65 +Mat 5

mæle/ ꝛ þorlegge ydart Nafn so sín annars Illvirkia/vegna Manssins sonar/Sagne þier ꝛ gled iest a þann deige. Þui sia/ydar Laun eru mykel a Himne. Þui þannen giordu ꝛ þra Fedr vid Spamenena. Én þar j mote + Vei ydr audugū/sem hier hafed ydra huggan + Vei ydur sem nu erud sadder/þt ydr mū hungra. Vei ydr sín hlæd nu þt þier munud xpa. ꝛ yla. Vei ydr nar ed huðr madur lofar ydr/ þt so giordu ꝛ þra Fedur vid hina þolsku Spamen Én eg segge ydr sem ahey red + Elske þier ovine ydra/ giðred þann vel til sem ydr hata/Blessed þa er ydr bölua/ꝛ bidied f þann sín ydur misþyrma/ Og huðr hū slar þig a eirn Kinnvangā/bied hann ꝛ añan þram/Og huðr hañ tekur af þier þín Möttul / þa ver hann eige þinn Kyrtel. Og huðr þig bidur þann giep/ꝛ hu ðr hañ tekur burt huad þitt er/þad heimt eige aptur + Og so sem þier vilied ad Menn giöre ydr/ giðred lyka so vid þa. Og + ef þier elsked þa yd ur elska/Huðr er þa ydar þöck? Þuiad Syndug er elska syna elskendur/Og þo þier giðred þeim gott er ydr giðra vel til/Huðr verdr ydar Þöck? Þuiad þtta giðra eirnen þr syndugu. Og + þo þier laned þann/ af huðrū þier vænted Launa/ Huðr verdur þa ydar þöck? Þuiad synduger by ta vid synduga/ad þr take lykt vid lyku + Þar f elske þier Ovine ydra / Giðred gott og laned/ einskis þar f væntāde/þa munu ydar laū verda mykel/ ꝛ þier munud verda syner hins Hæsta/ Þuiad hañ er godgiarn vid opadlata ꝛ vonda.

✠ Fyrer þui vered ꝛ myskūsamer/lyka sín ydar Fader er myskūsam. Eige + sku þier dæma/ ad þier dæmest eige. Fordæmed ecke/ so ad þier þorf

þordamest eige. Fyrergieped/ þa mun ydr og þ
giepast. Gieped þ ydr sk giepast/Godã þ þiettã
velhrisstã þ yþerþliotanlegen Mxler mugu þeir
giesa j ydart skaut. Þuiad+mz þm sama mxler +Mat 7
sm þier mxled vr/mun ydur endurmxlt verda. Mar. 4
Og hñ sagde þm eina Epterlyking+Fxr blindr +Matt.
nockud leidt blindã? Falla þr eige badar j grop 15
ena? Eige+er Lærsueinnen yþer synũ Meista +Matt.
ra: Þui uxr ed huor er so sm hns Meistare/þa 10.
er hñ algiördr. Eñ+huad sier þu Auga j þyns +Joh 13
Brodurs Auga/ en ad þm Bialkanũ sm j þynu þ 15.
auga er gaer þu eige? Eda huernen mattu seiga Matt 7
brodur þyni,? Bröder leyp ad eg drage ögnena
vr auga þynu/eñ þu sier eige sialfr Bialkã j þy
nu Auga. Þu hrasnare/drag þu fyrst vt bialk
an vr þynu auga/ og sia þa til ad þu drager vt
augnena ap þyns brodurs auga *

+Þui ed ert gott Trie ber illan Auöxt/þ ed +Mat 7
ert illt Trie ber godan Avöxt. Huört+trie mũ +Matt.
þ þeckiast ap synũ Axexte. Þuiad eige lesa meñ 7 þ 12.
samã Fikiur ap Þyrnũ/þ eige hellr Vynber ap
Þistlum. Godr madur ap godum stod syns Hiar
ta þremr gott/þ illr madr ap vondum stod syns
Hiarta þremr illt/Þuiad ap Mxgd hiartans mx
ler Munnuren. Til+huörs kalle þier mig Herra +Mat 7
Herra/þ giöred eige þ eg seige? Huör hñ kiem Rom 2.
til myn/heyrer myn ord þ giörer þau/ þa mun
eg syna ydr huöriũ hñ er lykur/ Hñ er lykur þm
mañe er bygde vpp hws/og grop diupt/og sette
þss Grunduöll a Biarge. Enn er Vatzhrydena
giörde/dunde vatzploded ad Hwsinu/og matte þ
eige hræra/Þuiad þ var grundadur a Biarge
nu. Eñ huör hñ heyrer þau þ giörer eige/hañ

er lykur þeſſi Maſſe er bygde ſitt hws a Jördu/ an grunduöllſ/ad huörju vatzþloded dunde/ ꝛ þ þiell ſapnſnart/ ꝛ hrapan þeſſa hwſs var mykel.

Siöunde Cap.

*Mat 8 Joh 4. EFTIR þa hſi hapde endad allar ſynar Rædur þyrer Folkenu + gieck hann jn j Capernaum/ Eñ þion eins Hundrads höpdinga/ ſa/ er vandvona/ huör ed hönum var giedþelldur Og er hann ſpurde til Jeſu/ Sende hñ Menn ap Aulldungum Gydinga til hñs/ og bad hñ ad koma og giöra ſiñ þion heilbrigdan. Eñ er þeir komu til Jeſu gratbændu þeir hñ ꝛ ſögdu/ Verdur er hñ þeſſ ad þu veiter hönum þad / þuiad hñ elſkar vora þiod/ ꝛ hefur vppbygt þyrer oſs vort Samkundu Hws/ og Jeſus gieck med þeim þadan. Og þa er þeir voru eige langt þra Hwsenu / ſende Höpdingen Vine til hans og ſagde.

*Mat 8 Herra + omaka þig ecke/ þuiad eg er ei verdur ad þu ganger vnder mitt Pak / þar þyrer hefe eg ꝛ eige reiknad ſialfan mig verdugan til þeſs ad koma/ helldur mal þu Ord/ og þa verdur minn þion heill/ Þuiad eg er Madur Valldenu vnder giepen/ hafande vndar mier Stridsmenn / og ef eg ſeige þeſſum/ Far/ þa fer hñ/ og ödrum/ Kom ſo kiemur hann/ ꝛ þion mynum / giör þetta/ þa giörer hñ þ. Eñ er Jeſus heyrde þta/ vndradiſt hñ/ og ſneriſt vid/ og ſagde til Folkſins ſem hñ þylgde epter/ Sannlega ſeige eg ydr/ ad eg hefe eige funded þuilyka tru j Iſrael. Og er þr ſiñ ad voru ſender komu aptur til Hwſins fundu þr þann þion er ſiukur hafde verid heilbrigdañ.

Þad ſkiede ok epter þad/ ad Jeſus gieck til þeirrar Borgar ſem hiet Nain/ og marger hñs

hñs Lærisueinar þylgdu hönum/ og Fiölde anm
ars Folks. Enn er hñ nalgadist Borgarhlided/
sia/ad þrañliden. Madur var boren vt/ einka
sonur sinnar Modur/ ⁊ hun var Ekkia. Og mj
kell Borgarmngur gieck vt med henne. Og er
Drottenn leit hana/hrærdest hñ Myskunar yþer
hesse og sagde til hennar/æptu eige. Og hñ gieck
þar ad/og ahrærde Bæruñar / en þeir ed bæru
stodu vid. Hñ sagde/ Vngmenne eg seige þier rys
vpp. Og sa reistist vpp vid er þrañlidē var/ ⁊
tok ad mæla/ Og hñ gaf hñ aptur sinne Modur.
Enn yþer alla þa kom otte/lofudu Gud ⁊ sögdu
+Spamadur mykell er a medal vor vpprysen/ ⁊ +Luc 24
Gud hefur vitiad sijns Lyds. Og þesse Saga Joh. 4
barst vt vm hönum vm allt Judeam og vm öll 6 ⁊ 7
nalæg Hierød *

Og allt þetta kunngiördu Johanne hñs Læri
sueinar+Og Johannes kallade tuo af sinū Læ +mat 11
resueinum til sin og sende þa til Jesu / og liet
seigia hönum/ Ertu sa ed koma skal / eda eigu
vær anars ad bida? Enn er þeir Menn komu til
hñs/ sögdu þeir/ Johannes Baptista sende ockor
til þin/ ⁊ liet seigia þier/ Ertu sa er koma mun
eda eigu vær annars ad byda? Enn a þre stundu
læknade Jesus marga af Sottum synū ⁊ meinū/
og af ohreinum Andum / og mörgum blindum
gaf hñ Syn. Og Jesus suarade ⁊ sagde til þra
Ganged/og kunngiöred Johanni huad þier hafed
heyrt og sied+ þ blynder sia/ Hallter ganga/ Lyk +Esa 29
þrace hreinsast/ Dauper þa heyrn/ Dauder rysa 35 ⁊ 61
vpp+ Fatækum bodast Euangelium / Og sæll er +mat 15
sa sem eige hneyxlar sig a mier. Enn er Sendi
bodar Johñis voru burt geingner/tok Jesus til

ad seigia til Folksins ap Johanne/ Huat til þess
þier vt j Eydemörk? Eda þoru þier ad sia Reyr
ap Vinde skeken? Eda villdu þeir vtþara ad
sia Mann miukum Klædum prydban? Siaed/
Ad þeir sem dyrmæt Klæde bera/ ♀ ad Fysn lif
þa/eru j Konga Höllum. Eda huad þoru þier
ad sia? Villdu þeir sia Spamann? Eg eg kann
ydur ad seigia/þramar eg Spamann. Þesse er sa
✝Mal 3. vm huörn skrifad er/ Sia✝ Eg sende min Engil
Matt. 11 gel vndan þynu Augliti/sa er tilreida skal Veg
gen þyrer þier. Þuiad eg seige ydur/ad a medal
þeirra sem ap Konū eru bædder/er engen Spa
madr meire en Johannes Baptista/En i sa minste
er j Guds ryke/ er hönum meire. Og allt þad
Folk er tilheyrde/og lyka Tollheimtumen/gaf
Gude Dyrdena/þeir sem skirder voru m; Skyrn
Johannis/En Phariseí og Lögspekingar þorsma
du Guds Rad j strydd vid sialfa sig/sem ecke vo
ru skyrder ap Johanne.

✝Matt 11 En Drotten sagde✝ Vid huad skal eg jafna
Mönnum þessarar Kynslodar? Huörnu eru þeir
lyker? Börnum þeim eru þeir lyker sem sitia a
Torge og klakar huörr til annars/og seigia/Vær
blesum j pipur þyrer ydur og þier dönsudud eige
Vær kuædum þyrer ydr vor Harmrædde ♀ þier
✝Mat 3 æptud eige✝ Þuiad Johannes Baptista er kom
Mar. 1 men/ ætt eige Braud nie drack Vyn/þa seige þier
hann hæfe Diöful/Mannsins sonur er ♀ komin/et
ur og dreckur/og þier seiged/ Siaed Graneyslu
madren og Vynsupaen/ Vinen Tollheimtu manna
og bersyndugra. Og Speken hlyrur so ad verda
✝ þrysud ✝ rettlætt ap synum Sonum öllum.

En nockur ap Phariseis bad hann ad hann þæ
Mat

Mat med hönum/Og hñ gieck jñ j Pharisearens hws/ꝛ setteſt til Bords. Og sia+ Ad Kona var su j Borgenne/sem bersyndug var/ Og er hun visse ad Jesus sat til Bords j Pharisearens hwse/hafde hun þangad Smyrsla budk/ꝛ þor a backe hönum til Fota hñs/og tok ad vxta hñs Fætur mea Tarum/og ad þurka med Lockum sijns höfuds/kyste a hans þætur og reid a Smyrslū. Eñ þa Pharisearen sa þ. sñ hñ baud jñ/mællte hñ m3 sier ꝛ sagde/ Eþ ad þesse vxre Spamadr/ þa visse hann huör ꝛ huilyk su Kona er sñ a hñ tekr/þt hun er ein þersyndug Kona. Jesus suarade ꝛ sagde til hꝛ̄s/Simon/eg hefe nökud þier ad seigia. Eñ hñ sagde/Seig þu Meistare. Madur nökr sñ lanad hafde sijna Peninga/atte tuo skulldame/ Sa eine var hñ skylldugr vm þrim hundrud Peninga/ en añar vm þrimtygi. Og er þr hefdu ei ad giallda/gaf hꝛ̄ þñ þ. tuitt badū/ Þui seig nu/huör þra a ad elska hñ meir. Simō suarade ꝛ sagde/Eg meina sa sñ hann gaf meira tuitt. Enn hann sagde til hñs/Þad dxmder þu riett. Og hñ snere sier til Konunar/ꝛ sagde til Simonar/Sier þu þessa Konu/Eg gieck jñ j þitt hws/ꝛ þu gafst eige Vatn mijnū fotū/Eñ þesse vxtte mijna Fætur m3 Tarū/ꝛ þurkade m3 sijnum höfudlockū/Koss gafstu mier ongvan/en þesse sydr hun gieck hier jñ hefr hun eige lätt ad kysa mijnar Fætur. Mitt höfud smurder þu eige Vidsmiörre/en þesse reid a mijna Fætur Smyrslū. Fyrer þ. segge eg þier/ad hñs þrieþast margar Synder/þt hun elskade mikid/Enn þañ sem mina þrieþst/hñ elskar mior. Og hꝛ̄ sagde eñ hennar/ †Þier eru þinar Synder þrieþnar. Og þr tokū

ad seigia/sm vid borded sacu/mz slalpū sier/hu
er er þsse sa er eirnen þgiepr Synder? Enn han
* Mar 3 sagde til Konunar + þyn Trua giörde þig holp
na/ þar j Fride.

Attiunde Cap.

Ad skiede ꝛ epter þ/ad han þerdadest j
giegnum Borger ꝛ Rauptū/ predikande
ꝛ bodande Euangelium aþ Guds ryke/ ꝛ
þr tolþ mz hm/ꝛ nockrar þxr Kon sm hū haþ
oc grædt aþ ehreinū Aundū/ og odrum Sottar
perlū/einkū + Maria su er hier Magdalena/þra
+ Mar. 16 huorre er sio Dioplar hopdu ur pared/ꝛ Johan
na hwspru Chusa/þorsionar manns Herodis/ ꝛ
Susanna/og margar adrar þxr honum veittu aþ
synum Eignum.

+ Mat 13 Mar 4. ✠ Enn + þa er margt Folk var sama komed/ ꝛ
þ dreiþ ad hm ur Stodonū/sagde hū j Epterlyk
ingu. Sa gieck ut er saade/ad sa synu Sæde/Og
þa hn sædde/þiell sumt hia Veigenū/ꝛ varð þoc
troded/ꝛ Fuglar Himens æte þ/ꝛ sumt þiell a
steina/ Og þa ed þ sprat vpp visnade þ/aþ þui
þ hapde eige vokuan/ꝛ sumt þiell a medal Pyrn
na/ꝛ Pyrnarner spructu vpp mz ꝛ kiæfdu þui nę
dur. Sumt þiell j goda Jord/ꝛ þ vox vpp/og
bar hundradfalldan Aroxt. Þa er hn sagde þe
+ Mat 13 Mar 4 ta/kallade hū/Huor Eyru hepr ad heyra/hū hey
re. Enn hns Lærisueinar spurdu hann ad + huor co
vare þsse Epterlykingr? Huorium hū sagde.
+ Esa 6. Mat 13 Mar 4. Joh 12 Act 28 Rom 11 ur er vnt ad vita leynda Doma Guds rykes/en
þm odrum j Epterlykingum + so ad siande/ þa
siae þier eige/ꝛ heyrande skilie þr þ eige. Enn
þsse er Epterlykingen. Sæded er Guds Ord/
En þ vid veigen þiell/eru þr sem heyra Orded
eitt

eſt epter a þa kiemr Diſpullen/ og tekur Orded vr Hiörtum þra/ſo ad þr true eige ꝛ verde holp ner. Eñ þ a ſteinana þiell/eru þr/nær þr heyra þ/þa medtaka þr þ mꝫ Fagnade/ꝛ hafa þo eige root neina/Vm ſtũdarſaker trua þr/ꝛ a þreiſt/ingartyma þa falla þr þra. Eun þ ſem þiell a mille Þyrnana/eru þr ſiñ þ heyra/ꝛ velkiaſt ſo j Sorgũ/ Audæfum ꝛ girndũ þſſara Lyſdaga/ kiepiaſt ſo/ꝛ bera õnguan avöxt. Eñ þ ſiñ j goda Jörd þiell/eru þr ſiñ heyra Orded/ꝛ geyma þad j godu og ſiöſömu Hiarta/og bera avöxt j Polenmæde +

+Eñ eingen kueiker a Lioſenu/ꝛ byrger þ j +Mat 5
Kiere/edr ſetur þ vnder Beck/helldr ſetur hañ Mar 4.
þ a Kiertahallden/ſo ad þr ſem þar jnn ganga
ſiae Lioſed. Þuiad+eckert er ſo huled/ad eige +mat 10
verde opinbert/ꝛ eckert ſo leynt ad eige kuꝛgiöꝛ Mar 4.
eſt ꝛ j auglios. kome. Fyrer þui giæted ad+hu matt 13
örnen þier heyred. Þuiad þm ed hepr hñ mun 25.
giepaſt/ꝛ huör hellſt eige hepur/þra hñ mun bu
rt takaſt/eirnen þad hñ meinar ſig hafa. Eñ+ +mat 12
Moder hñs og brædr komu til hñs/ꝛ gatu eige mar 3/4
þunded hñ þ Folkenu. Og hñ var þad vnderuꝛſ
ad/Modur þyn ꝛ brædr eru vte/ꝛ villa ſia þig.
Eñ hñ ſuarade ꝛ ſagde til þra/Myn Moder ꝛ
myner Brædr eru þeir ſem Guds ord heyra og
giöra þad.

+Og þad bar til a einum Deige/ad hañ ſtic +Mat 8
ſtalþur a Skip og hans Lærefueinar/ hñ ſagde Mar 4.
þa til þra/Förum vær yþer vm þennan Sio. Og
þeir leyſtu þra Lande/enn er þeir ſilgdu/ ſopna
de hñ. Og þar kom Huirþelvindur a Sioen/ſo
ad þyllte vnder þñ/og þñ la vid Töpum. Þa

geingu

geingu þeir ad hönum/vöktu hñ vpp og sögdu/ Meistare/Meistare/vær þorgöngum. Enn hñ stod vpp/hastade a Vinden ⁊ a Siaþuarallduñar Og þær sefdust/ og giörde Logn. Hñ sagde til þeirra/Huar er ydar tru? Enn þeir voru hradd er og vndrudust/seigande sin a mille/Huör ætle þier ad þesse sie/þuiad hann bydur Vinde ⁊ vat ne/og þau hlyda hönum+ Þeir silgdu þa til þ ær Bygdar huar Gadarem briuggu/huer ed ligg ur japngegnt Galilea. Og þa hañ stie ap Skipe a Land/ ramm j mote hönum Madur nöckur ur Borginne/sñ hafdi hafde Diöful j langa Tyma og klæddest eige Fötum/var og eige j husum/held dur j daudra Maña grøfum. Hñ er hñ leit Je sum/ fiell hann nidr fyrer hönum/ kallade vpp harre Röddu og sagde/Huad hef eg med þig Je sus sonur Guds ins hæsta? Eg beide þig ad ei ge kuelier þu mig. Enn hann baud ohreinum Anda ad hann fære vt ap hönum/ þuiad hann hafde vm langa æfe hann kueled. Hann var og bunden Jarnuidium/og j Fiötrum vardueittur/ enn ad slitnum Böndum var hñ reken ap Diöfl lenum j Eydemörk. Jesus spurde hñ ad og sag de/Huört er nafn þitt? Hñ sagde †Legion/þui ad marger Diöflar voru j hñ farner. Og þeir badu hann ad eige skipade hann þeim ad fara j Vnderdiuped+ Enn þar var mykel Suinahiörd a bite vm fialled/og þeir badu hñ ad leyfa sier ad fara j þau. Og hann lofade þeim þ. Þa fø ru Diöflarner vt ap Mañenum/og hlupu j Svi nen/og Hiörden flerged sier med einu Ahlaupe j Siöen og dreckteſt þar. Enn er þeir sau þ er Hiördena geymdu/flydu þeir og kunngiördu þ j Borgena

† Mat 8 Mar 5.

† Legio er. 6666

+ Mat 8 Mar 5.

Borgena ꝛ j Porpen. Þa geingu þeir vt ad sia huad skied var/og komu til Jesu/ þundu Mann en/ap husrium Diöplarner höpdu vtpared/sitia nda. Naddan og heilvita/til þota Jesu/ og þeir hraddust. Enn þeir sem þad höpdu sied/ sögdu þm þra husrnen sa ein Diöpulodr var heilbrigdr orden. Og allir Mugur Badareni Bygdar bad hann/ad hann vike burt þra þeim / Þuiad þeir voru ap myklum otta halldner. Hann stie þa a Skip/og sniere aptur. Enn sa Madur sem Diöpplarner voru vt ap þarner bad hann ad hann mætte vera hia hönum/Enn Jesus lict hann þra sier og sagde/þar aptur j þitt Hus/og seig huad nik kid Gud veitte þier. Og hann þar ꝛ predikade vm alla Borgena huad miked Jesus hapde hönum giört.

Þad skiede og er Jesus kom aptur/ad Lydurin nied tok hann/ þuiad aller bidu hans+Og sia/ +Mat 9
Madur kom þar sa ed Jairus var ad napne/og Mar 5.
sa var Samkundu höpdinge. Hann þiell til Fota Jesu og bad hann / ad hann geinge j hans Hus/ þuiad hann ætte sier eina Dotter nær tolp ara gamla/og hun være ad dauda komen: Og er hun gieck þangad / þa þreyngde Follked ad hönum. Kona var þar og nökur sem hapt hapde Blodpall j tolp ar/huör ed og vt hapde gieped Lækn arum syna alla Aleigu/ og vard þo ap önguum grædd / Hun gieck a bak til /og snart þalld hans Klæda/ og japnsnart stemdist hennar Blodras. Jesus sagde/Huor er sa er mig snerte? Enn þa aller neitudu/sagde Petur ꝛ þr ed med hann voru Meistare/Folked þreynger ꝛ þiakar ad þier/og þu seiger/Huor snart mig ? Jesus sagde/einhu

ær hefur snorted mig/Þuiad eg þiñ Krapt vt af mier geingen. Eñ er Konan sa/ad þad var eige huled/kom hun skialfande ꝛ fiell framan ꝑ fœtur hans/ꝛ kunngiörde ꝑ öllu Folke/ꝑ huörsu hun hafde hñ snorted/ꝛ huörsu hun hafde jafn snart heil orded. Eñ hañ sagde til heñar/ Vert glöd myn Dotter/þyn Trua giörde þig holpna Far j Frid.

Og er hñ talade eñ þetta/kom nöckr til Samkundu Höfdingiãs/seigande hñ/Þyn Dotter er laten/omaka hñ eige. Enn er Jesus heyrde þ/ suarade hñ ꝛ sagde vid Födur Stulkuñar/Hrædst eige þu/Tru helldr/þa verdur hun heilbrigd Oger hñ kom ad hwsinu/lofade hañ ei nöckrum jñ ad ganga mꝫ sier/nema Petre Jacobo ꝛ Jo. hñe/ꝛ Föder ꝛ Moder Stulkuñar. Eñ þr grietu aller/ꝛ syrgdu hana. Hñ sagde þa/Grated eige þuiad hun er ei daud/helldur sefur hun. Og þr dæmdu hñ/þt þr vissu ad hun var laten. Eñ hñ rak þa alla vt/ꝛ tok j Hönd heñar/kallade ꝛ sagde/ Stulka/ statt vpp. Og heñar Ande kom aptur/ꝛ hun stod jafnskiott vpp. Hñ skipade ꝛ ad giefa heñe ad eta. Heñar Foreldrum beimrade vid/eñ hñ baud þm ad seigia öngum þa huad giörst hafde.

Nionde Cap.

+mat 10 mar 3/6 † Sendebodar.

EXXX+ Jesus kallade samann þa tolf er † postular nefndust/og gaf þm Krapt ꝛ Magt yfer öllum Diöflum/ og þad þeir læknudu Sotter/sende þa ꝛ vt ad predika Guds ryke/ og ad græda suka/og sagde til þeirra+þi er skulud eckert bera mꝫ ydur a Veg- huörke staf nie Töfku/eige Braud nie peninga/og þier skul

+mat 10 Mar 6.

ud

ad eige hafa tuo Kyrtla. Og j hvört hvs
sem þier jnnganged/ þa vered þar þangad til
þier farid j burt þadan. Og sa hvör er medtek
ydur eige+ þa ganged vt vr Borg þeirre / og +Acto 13
hristed Dupt af Fotum ydar/ til Vitnisburdar
yfer þa. Þeir gengu vt og þerduduſt j gieginum
Kauptum / bodande Guds Kyrke / og læknande
allſkadar.

+Enn er Herodes Fiordungs höfdinge heyr +mat 14
de þad allt/huad er Hann giörde/vard hñ hrædd Mar 6.
ur/Af þui ad af ſumum ſagdeſt þad Johannes
være af Dauda riſen/ enn af ſumum þad Elias
være auglyſtur/enn af ödrum þad eirn af göm
lu Spamönnum være vppaptur riſen. Herodes
ſagde/ Johannem hefi eg aptaka / Enn hvör er
þeſſe af hvörium eg heyre þuilyk? Og hñ fyſt
eſt ad ſia hañ + Poſtularner komu aptur og ſkyr +Mar 6
du hönum þra huad nyſta Hlute ed þeir höfdu
giört. Og hann tok þa til ſyn/og veik afvega j
Eydemörk þeirrar Borgar ſem hiet Berhſaida.
Og er Folked vard þeſſvart/þor þad eptir hñ.
Og hann veitte þui Vidtöku/ ⁊ talade fyrer þui
af Guds ryke/læknade ⁊ þa ſem þeſſ þurftu. Eſ
er lyda tok a Dagen/gengu þeir tolf til hanns
og ſögdu hönū + Lat Folked j þra þier/ad þad +mat 14
gange j þau Þorp og Kauptun er hier eru j kr Mar 6.
ing/ ad herbergia ſig/og leita ſier ad Fædu/þui
ad vær erum hier a Eydemörku. Enn hañ ſagde
Giefe þier þeim ad eta. Þeir ſögdu + Vær höfū +Joh 6
eige meir en þiñ Braud/⁊ tuo Fiſka/nema vera
meige/ad vær förum ⁊ kaupum Fædu þeſſu öllu
Folke(Enn þar var nær þiñ Þushund karla)
Hñ ſagde þa til ſinna Lareſueina/Lated þa ſer

la sig j lag/þiñtrgum saman. Þeir giördu eg sættu sig niður aller samt. Hañ tok þa þau þiñ Braud og tuo Fiska/leit til Himins/giörde þacker/og braut sundr/þiedi synum Læresueinum/að þr legde þ Folked. Þeir neyttu/ꝛ urdu aller sadder. Það var ꝛ upptekid er þm hapde apgeingid ap Keisönum/tolp Karper þrllar.

+mat 16 Mar 8. Það giördest ꝛ+ þa hañ var einsamall/ꝛ bad dest þ/ꝛ hiñs Læresueinar hia hiñ/að hñ spurde þa að/ꝛ sagde/ Huörn segger Folked mig vera? Þeir suöruðu og sögdu/Þeir segia þu sert Joh añes Baptista/eñ adrer/Elias/eñ sumer segia/ þ einn ap þm þrrum Spamönum sie upprisinn. Hañ sagde til þra/ Huörn segge þier mig vera? † Mes sias. Simon Petrus suarade ꝛ sagde/Þu ert † Christur Guds. Eñ hñ hastade a þa/ bauð þm að þr + mat 17 Mar 8. segde þ er nöckrū/Og sagde+ þ Manzsins syne bære margt ad lyda/ꝛ þorfmædr ad verda ap Aldungū/ Riefemañahöfdingū ꝛ Skriptlærdum/ ꝛ verda Lyflaten/ꝛ a þridja degge upp ad rysa. +Matt. 10 ꝛ 16 Hñ sagde þa til allra+ Ef nöckr vill mier epter þylgia/ hañ afneite sialfū sier/ꝛ take a sig sinn Mar 4 Kross huersdagslega/ og þylge mier epter. Þui jnfr 14. huör ed synu Lyfe vill biarga/ hañ tyner þui. 17. Eñ huör synu Lyfe tyner mina vegna/hñ giördi Joh 12 er þ holped. Þui huad gagnar þ Manenum/ þo hñ hreppe allan Heimen/eñ glate sialfū sier/ed +mat 10 ur skade sialfū sig? Þui+ huör hū hefr ecke ein Mar 8. örd ad medkiena mig og mina Ord/vid þm mun 2 Tim 2 Manzsins son ecke ganga/þa hñ kiem j Dyrd sin +mat 16 ne/ꝛ Föder synz ꝛ heilagra Engla. Eñ+ eg segi Mar 9. ge yder sañlega/að nöckrer ap þm hier standa/ sma acke eige Daudan/þangad til þr sia Guds ryke. þa

+Pad skiede ꝛ epter þssa Rædu/nær atta dø- +mat 17
gum/ad hñ tok mꝫ sier Petrum/Jacobū ꝛ Joh- Mar 9.
annem/ꝛ giecke vppa Fialled ad bidiast þ. Og þa
er hñ badst þ/vard hñs Andlitzmynd öñr/ꝛ hñs
Klædæ vrdu huyt ꝛ skynande/Og sia. Ad tueir
Menn tøludu vid hñ/huørier ed voru Moyses ꝛ
Elias/sinn saust j Birtuñe/ꝛ tøludu vm hñs Vr-
þör/huörja hñ munde pullkomna til Jerusalem.
Ēn Petur ꝛ þr ed voru mꝫ hm̄/voru miög sue-
þnþungа; Og er þr vöknudu/sau þr hñs Dyrd/
ꝛ þa tuo Menn er hia hm̄ stodu. Pad vard ꝛ þa
er hiner voru þra hñ vikner/ad Petur sagde til
Jesu/Meistare/gott er oss hier ad vera/ ꝛ giör
um hier vpp þriar Tialldbuder/Pier eina/Mo
yse eina/Elie eina/Og hñ visse eige huad hñ sa
gde. Ēn þa hñ talade þtta/ kom sky/og skugde
yþer þa. Og þr ottudust er skyed leid yþer þa.
Og Rödd kom ur skyenu ꝛ sagde/Pesse+er son +Mat 3
ur minn elskulegur/Heyred hñ. Og j þui er Röd 2 Pet 1.
den vard/ fundu þr Jesum einasaman. Og þr
þögdu ꝛ sögdu eige neinū þra þui/a þm Dögum
huad þr höfdu sied.

+Pad skiede ꝛ annars dags er þr voru opan mat 17
ap Fiallenu/ad margt Folk ran j mote hm̄. Og Mar 9.
sia/Ad Madr ein a medal Folksins kallade vpp
ꝛ sagde/ Meistare eg beide þig/ Sia til sonar
mins/ Puiad hañ er minn einka son/Og sia/Ad
Anden grypur hañ/þa enitar hñ vpp japnsnart
hrifur hñ med produpalle/ꝛ varla skilst hñ vid
hñ/þa hñ hefr hrist hañ/Og eg bad þyna Lxre
sueina ad þr vrkte hañ vt/ og þr gatu eige. Þa
suarade Jesus ꝛ sagde/Pu hin þrahuerpa ꝛ van
truada Kynslod/Huörsu leinge þa skal eg hia yd

ur vera ⁊ lýda ydr? þar þu hingad son þin. Og
þa hñ kom til hñs/hreiþ Diöfullen hñ ⁊ sleit.
Ẽñ Jesus strappade hñ ohreina Anda/⁊ lækn
de pillten/⁊ gieck hñ Födur synñ/Ẽñ þm ognaþ
de öllū vid Guds Stormerke/Ẽñ er aller þr vn
druduſt þ allt huad hñ giörde/sagde hñ til sīna
Lærisueina/ Setied þssa Radu j hiörtu ydar/
Þuiad þar mū koma ad Mañsins sonur mū sel
ast j Maña hendr. Ẽñ þ Ord vnderstodu þr
eige/⁊ þ var huled þ þm/so ad þr skildu þ eige
Og þr þordu ecke ad spyria hñ ad þui sama orde.

+Jnfr 21 +Ẽñ sa þanke hopst þra a mille/ Huör þra
Mat 18 munde mestur vera? Og þa er Jesus sa þra hț
Mar 9. artans hugsaner/þreiþ hñ Barn/ ⁊ sette þ hia
sier/⁊ sagde til þra/Huör hellst'er medtekur þtt
lytt Barn j minu Nafne/ sa medtekur mig/ og
huör hañ medtekur mig sa medtekur þañ er mig
sende. Ẽñ sa ydar sm minstur er allra hñ mun
mykell verda. Johañes suarade þa ⁊ sagde/Me
ſstare/Var sañ þñ er rak Diöfla vt j þinu nafn
ne/⁊ var þbudñ hñ þ/þt hñ þylgde þier eige ep
ter med oss. Jesus sagde til hans/Fyrerbioden
hñ þ eige/þt huör hñ er ei motr oss/sa er mz oss.

Ẽñ þ skiedt þa þr dagar voru pullkommnader
er hñ skylde verda vppnumen/cinsette hañ sier
+Joh 4 ad ganga til Jerusalem. Og +hñ lier sendeboda
þara vndan sier/Peir þorn ⁊ geingu jñ j samuer
skan Kaupstad/ad þr reiddu þar til þ hñ. Ẽñ
þr ed þar voru toku eige vid hñ/aþ þui hñ hafþ
de asett sier/ad reisa vpp til Jerusalem. Ẽñ er
hñs Lærisueinar Jacobus ⁊ Johañes sau þ/
+4 reg 1 sögdu þr/Villtu+Herra/þa villū vier segia/ad
Eldr kome aþ Himne/⁊ breñe þa vpp/lýka sem

ad Elias giörde. En Jesus snere sier vid/hast-
ade a þa ✠ sagde/Þier vited eige ap huỏrũ An-
da þier erud. Þui + Manníns sonur er eige kom- + Joh 8
en til þss ad þyarа Saluũ Manа/ helldr þar ad 12.
þrelsa. Og þr geingu burt j annad Rauptũ. Þad
skiede ✠ er þr voru a Veigenum/ad nockr sagde + Mat 8
til hans/ Eg + vil þylgia þier epter huỏrr hellst
þu þer. Jesus sagde til hans/Refar hapa Grene
✠ Fuglar himens hreidr/ en Manníns son hefr
eige huar hũ meige synu hỏfde adhalla. Hũ sag
de ✠ til eins annars/Fylg þu mier epter. En sa
sagde/Herra/lopa mier þyrst ad ganga ✠ greptra
Fodur minn. Jesus sagde til hans/Lat þa Da
udu grapa syna enu daudu/ enn þu gack og boda
Guds Ryke.

Og annar sagde/Herra/eg vil þier epterþylgia
en lopa mier þo þyrst ad seigia þm minna Burt-
þor/sem eru j minu hwsi. Jesus sagde til hans/
Eingen sa er leggr hond a Arduren/✠ hytur til
þss sem er a bake hans /er hæfur til Guds rykis.

Tiunde Cap.

Sem epter þ vtualde Drotten ✠ adra sio
tiugu/✠ sende þa vt þorũ saman vndan
sier/j allar þar Borger ✠ alpur er hann
villde koma. Og sagde til þra/Ad + sonu er korn + Mat 9
skurduren mykell/en Verkmenn eru faer/Þui bid
ied Herran Kornskurdarens ad hann sende verk-
menn j sin Kornskurd/Farc þier/Siaed + Eg sen + Mat 9
de ydr so sem Lomb a medal Varga + bered eige + Mar 6
Þung nie Tosku/✠ eige Sko/Heilsid + ✠ enguum + 4 Reg
a straate/✠ j huỏrt þ hws þier jngangued/þa seig 4.
ed þyrst/Frid sie j þssu Hwse/Og ef þar er So
nur Fridarins/ þa huylest ydar Frid yper hann/

Eñ eþ eige eı́/þa ſnyſ: hñ til ydar aptur. Verid
✝Matt. 10. Deut 24 1 Tim 5 ✝Act 13 ✝Mat 11 ✝Matt. 10 Joh 13. ✝Matt. 11 ı́ þui ſama hwſi/eted ꝛ drecked huad þar veitſt
✝þuiad verdr er Verkmaduren ſiña laña. Eige
ſku þier rapa hws aþ hurſe. Og ı́ huſria Borg
ſm þier ıńganged/ꝛ þr medtaka ydr/ þa eted þ
ſm þ ydyr verdur þraiñſett/ Og lækned ſluka þa
ſem þar eru/Og ſeiged þm/Guds Ryke er nalæ
gt ydur. Eñ eþ þier ganged ı́ nöckra Borg þar
þr medtaka ydur eı́/ganged vt a henar ſtræte/ꝛ
ſeiged/Eirnen ✝þ dupt ſm loder a oſſ vr ydar
re Borg/hriſtū var aþ a ydr/ Þo ſku þier vita
ad Guds ryke var nalæge ydr. Eg ſeige ydr/ ad
Sodomamun bærelegra vera a þm deige/enn þre
Borg✝Vei þier Chorazaı̄. Vei þier Bethſaida/
Þuiad eþ ſked hefdu ı́ Tyro ꝛ Sidō þau Krapta
verk/ſm hia ydr hafa giörd verid/hefde þier þor
dū ſetid ı́ Sek og Auſku/ꝛ giört ſo ıdran. Þo
mū Tyro ꝛ Sidone bærelegra vera a epſta Do
me/eı̄ ydur. Og þu Capernaū ſm vpphafen ert
allt til Himens/munt undir ſöckua til Helvıtis.
✝huör ydr heyrer/hñ heyrer mier/Og huör yd
ur þorſmar/hñ þorſmaer mig/Eñ huör mg þor
ſmar/ hñ þorſmaer þañ er mig ſende.

Enn þr ſiötyger toımu aptur med þagnade/ꝛ
ſögdu/Herra/Eirnen hafa Diöflar oſſ vndergie
þner verid ı́ þynu nafne. Hñ ſagde til þra/ Eg
ſa Andſkotan ſo ſem Elding hrapa aþ Himne.
Siaed✝eg gieþ ydr vallid til ad ſtyga yþer Hög
orma ꝛ Flugorma/ꝛ yþer allan krapt Ovinarins
ꝛ ydr nuin eckert grandz meiga/Eñ þo ſku þier
eige glediaſt aþ þſſu/þ Andarner eru ydr vnder
gieþner/Heldr þagned aþ þui/þ ydar Nöfn eru
ſkrifud a Himnū. Og ſamſtūdis gladdeſt Jeſus

ı́ anda

j Anda/og sagde/Eg þackasa þig Fader Drotten Himens ⁊ Jardar/ad þu hulder þetta þ Spekin gum ⁊ Vitringū/ og openberader þ Smabörnū/ Ja ad sönu Fader/þt so þocknadest þad þ þier. Aller Hluter eru mier j Hendr þeinguer af mynum Födr: ⁊ Eingen veit huör ed Sonuren er nema Faderen/eda huör ed Faderen er nema Sonuren/⁊ huörū ed Sonuren vill þ openbera.

✠ Og hū snerest til sina Lærisueina/⁊ sagde þū sierdellis/ Sæl+eru þau Augu sem sia huad+ mat 13
þier siaid. Þuiad eg seige ydr/þ marger Spamen ⁊ Konūgar villdu sied hafa huad þier sia ed ⁊ sau þ eige/⁊ heyra huad þier heyred/⁊ heyrdu þ eige. Og sia/At+nockr Lögvitringr stod+mat 22
upp/preistade hūs ⁊ sagde/ Meistare huad skal Mar 12
eg giöra so ad eg eigned eilyft Lyf? Ēn hū sagde til hūs/Huad er skrifad j Lögmaalenu? Huörnen les þu? Hū suarade ⁊ sagde/Elska+skalt +Deut 6
tu Drotten Gud þin af öllu Hiarta þynu/⁊ af allre Sund þine/⁊ af öllū Mætte þynū/ og af öllu Hugskote þynu/ Og Naūga þū sem sialfan þig. Hū sagde þa til hūs/riett suarader þu/giör þ ⁊ muntu lifa. Ēn hū villde riettlæta sialfan sig/⁊ sagde til Jesu/Huör er þa mīn Naūge? Ēn Jesus suarade ⁊ sagde/Madr nockr for þra Jerusalem oftā til Jericho/⁊ hrasade j bland Raningia/huörier ed rantu hū klædū ⁊ lemstrudu hū Særū/geingu burt ⁊ lietu hū þar epter halfdaudt liggia. Ēn so bar til ad Riesema dur nockr for oftā same veg/Og er hū leit hañ/gieck hū þramm hia hūm/ Lyka ⁊ Leuiten þa hañ kom nær þū stad/⁊ er hū sa hū gieck hū ⁊ þramm hia. Ēn Samuerskr madr ferdadest ⁊ kom j ng

nd hñ/Og er hñ leit hñ sa hñ aumr a hñ/ gieck ad ϸ batt vm Sær hñs/hellande j þau Vidsmiördre ϸ Vyne/ϸ lagde hñ a sin Vyk/ϸ plutte til herbergis/gap ϸ gixtur ad hñ. Eñ añars dags per dadest hñ burt/ ϸ tok vpp tuo Peninga ϸ pieck Husbondanū/ϸ sagde/Hap gat a hñ/ϸ huad hellst þu leggr meira vr/þa sk eg borga þier nxr eg kiem aptur/ Hvör þra þriggia synest þier vera þss Naūge sñ hrasadr var j bland Rxningiaña? Enn hañ sagde/Sa er myskunarverked giörde a hönum. Þa sagde Jesus til hñs/ Far þu ϸ giör slykt hid sama *

Eñ þ skiede er þr perdudust/ ad hñ gieck jñ j nöckud Kauptū. Og su Ruiñ er Marrha hiet medtok hñ j slett hws. Og hun atte þa systur er Maria hiet/ huör ed sette sig þ Fxtur Jesu/ ϸ heyrde hñs Ord/Eñ Marrha braust miög þ ad þiona hñ. Hun gieck ad ϸ sagde/Herra/ Hirder þu ei vm þ ad Syster min lxtur mig einasamā þiona? Seig heñe ad hun hialpe til med mier. Eñ Jesus svarade og sagde til heñar/ Marrha Marrha/þu ert so ahyggiupull ϸ mædist j mörgu/eitt er þo naudsynlegt/Maria hefr kiored sier gott hlutskipte/huad er eige sk þra heñe takast.

XI. Cap.

Vad skiede/þa hañ var j nöckrū stad/ad bidiast þ. Og er hñ gap vpp/þa sagde einn ap hans Lxresueinū til hñs/Herra/kienn þu oss ad bidia/ lyka sñ Johañes kiende sinum Lxresueinū. Hñ sagde þa til þra/Nxr þier bid

*Mat 6 ied. seiged so. Fader vor ϸ sem ert a Himnum. Helgest Nafn þitt. Tilkome Ryke þier. Verde þin Vilie/so a Jördu sñ a Himnum. Giep oss j

Dag

Dag vort daglegt Braud. Og þgiep oss vorar skullder/so sem vær þgiefum vorū skulldunautū. Og leid oss eige j Freistne. Heldur leys oss þra fullu. Hann sagde til þra. Huór ydar sem hier hefur vin/ ⁊ þer til hans vm midnætte/ ⁊ seiger hönum/ Vinur/lana mier þriu Braud/ þt vinur minn er komen ap leid til myn/Og eg hefe eige þ eg meige þrædd þ hann setia/og hinn sem þ innan er suarar ⁊ seiger/Eiór mier eige onad/þui Dyr eru lukt ar/ ⁊ Börn myn eru j suefnhwsi,hia mier/ ⁊ eige gier eg vppstaded/ad þa þier þau. Eg + seige yd +Matt. ur/ep hann stendr eige vpp ⁊ þær hann þau/ þ þ ad 7 ⁊ 21 hann er vinur hans/þo mun hann þ saker hans leidenlegrar brekunar vppstanda/ ⁊ þa hann so myked sem hann þarf. Og eg seige ydr/Bidied/ ⁊ mun ydr giepast/ Leited ad/og munu þier finna/Kniued a/og mun þ ydr vpploked. Þuiad + huór ed bidr/ hann +mat 11 mun ödlast/huór ed leitar hann finr/ ⁊ huór ed a knyr/þ hönum verdr vpploked. Ehn + huór Fader er +Joh 14. sa ap ydur/ep Sonuren bidr vm Braud/ ad hann 15 ⁊ 16 giefe hönum stein? Eda bidie hann vm Fisk/giefr hann Jacob 1 hönum nöckud Höggorm þ Fisk? Eda ep hann bidur Matt 7 vm Egg/ ad hann riette ad hönum Flugorm þar þ? Þui ep þier sem vonder erud kunned godar giafer ad giefa Sonum ydar/ mykiu meir þa mun Fader ydar a Himnum giefa þeim Heilagan Anda er hann bidia.

✠ Og + hann rak vt Diöpul þann er Dumbe +Matt. var. Og þad skiede þa Diöpullen var vtfarenn 9 ⁊ 12. ad hinn Mallause talade/og Folked vndradest þ
+Enn nockrer ap þönum sögdu/med Beelsebub Dis +Matt.
pla höpdinga/þa rekur hann Diöpla vt. Adrer 12.
preistudu hans/og soktu ad hönum/epter Teikne

ap himne. Enn er hñ sa þeirra hugrennings sagde hñ til þeirra/Huðrt Ryke sem j skalpu sie er sundurþrckt/þ mun eydast/og huðrt hus mun yþer annad hrapa. Og eþ Andskotenn er j skalpū sier sundrþrcktur/huðrnen ma hñs Ryke þa standast? Fyrst þier seiged mig med Beelsebub / vt reka Diðpla. Nu eþ eg a med Beelsebub Diðpla vt ad reka/huat med rekast þeir þ: vt ap Sonum ydrum? Fyrer þui verda þeir og ydrer Domendur. Enn eþ eg rek vt Diðpla med Guds Fingre/ad sönu kiemur þa Guds ryke til ydar. Nar ed sterkur herryadur vardueiter sitt hus/ þa er allt med mak huad hñ a. Enn þa er annar hönum yþersterkare kiemur/hñ yþervinnur hann a sulpter hañ öllum herklædū/a huðr hñ treyste og sundurskypter so hñs herþange. Huðr hñ er eige med mier/sa er j mote mer/Og huðr hann dregur eige saman med mier/sa sundurdreiper.

Mat 12 +Nar ohreinn Ande þer vt ap Manneskium/ran ar hñ vm þurra stade/leitar ad huijld og finnur eige. Þa seiger hañ/Eg vil huerþa aptur j hus mitt huadan eg þor vt, Og er hann kiemur/finnur hñ þ med Soplimum hreinsad. Þa þer hñ a tekur med sier sio adra Anda/ sier verre/a er þr eru þar jnnkomner/biva þeir þar/ og verdur so þess Manns hid sidara/ verra hinu þyrra. Enn þ skiede/er hñ talade þetta/ hop nockur Kona vpp sijna Rodd og sagde til hñs. Sell er sa kuidur er þig bar/og þau Briost er þu mylktest. Enn hañ sagde/ Ja/ Sxler eru þeir sem heyra Guds ord og vardveita þau *

Enn er Folked þyktest þar ad/tok hñ ad seigia/Kynslod þesse er ein vond Kynslod/hñ girn

est

est Teikn/ og henne giefst ekert Teikn nema
Teikn Jone Spamans+ þuiad lykta sem Jonas +Jon 2.
var Teikn Ninive Borgarmenna/so mun Mañs
sins Son verda Kynslod þssare. Drottning+ + 3. Reg.
Sudur attar mũ vppryjsa a epsta Dome 10
um þissarar Kynslodar og þordæma þa/ þuiad 2 par 9
hun kom ad ydstu Takmörkũ Jardar ad heyra
speke Salomonis. Og sied/ hier er mire enn
Salomon. Menn+ Ninive borgar munu + vpp + Jon 3
rysa a epsta Dome med þissare Kynslod og munu
hana þordæma /þuiad þr giordu Joran vid pre
dikan Jone/ + sied. hier er mire enn Jonas.
+Eingen tendrar Lioso til ad setia þad j skot +Matt 5
eda vnder skiolu/ helldur j Liosastiakan/ so ad Mar 4
þr sem j ganga sie Lioso. Lios+ þyns Likams supra 8
ma er Augad/ þui ef þitt Aug er einfalld/ so +Mat 6
er þin Lykame allr skirr/Enn ef Aug þitt er
skalkt/ þa er eirnen þin Lykame myrkur/ þui sia
so til/ad Lios þ sem j þier er/sie eige myrkur.
Nu ef allur Lykame þin er skirr/ e ige hafande
nockurn myrkuan part/ so blyr hr allr klar/og
mun vpplysa þig so sem Lios elldingarenar.

Og er hann var slykt ad mæla/þa bad nockr Ph
arisеus ad hann æte Middagsverd hia sier/Hann gi
eck jnn + sette sig til Bordsins. En er Phariseu
en sa þ vndradest hann ad hann þuo ser eige þyrer
Maltyden. En Drotten sagde til hans/Þier +
Phariseir/hreinsid hid ytra/Bikara + matdiska + mat 23
en ydur ert ed jnnra er fullt m Ran + illsku. Þu
er þussar/ Er eige so/ ad sa ed giorde hid ytra
hann giorde eirnen hid j ira? En huad vnt þ/gref
ed þo Aulmusu af þui sem til er/og sied ad þa +jnfr 20
er ydr allt hreint. Vei+ydr Phariseum trud Matt 23

ed Myn Mar 12

ed Myntu gras ꝛ Rutu ꝛ allar Matjurter/og
sneided hia Dome Gudz Riettlætis/þui þra byr
tar ad göra/eñ hitt eige epter ad skilia. Vei sie
ydr Phariseum/sñ elsked hin fremstu Tignar sæ
te j Samkundu hwsum/ ꝛ Kuedur a Torgū. Vei
sie ydur Skriptlærdū/Pharisēū/ꝛ Hræsnurū/þui
þier eruð sū hulen Leide Framlidina/yper huer
tū ad Menn ganga ꝛ þeckia þau eige. Þa suara
de nockur Lögspekinga og sagde til hns/ Seiger
þu þetta eirnen til hædungar vid oss? En hn sa
gde/Og ydr Lögspekingū sie Vei+þui þier hla
ded a Menn þm Byrdū/er þr gieta ei bored/og
sialfer þier snerted eige þar byrdar nied einū fin
ge ydar. Vei ydr/þt þier vppbygged Spamanna
leiden/eñ Fedur ydrer Lyþlietu þa. Ad sönu þa
vitne þier þ/ ꝛ samsined so verkū ydara Fedra/
þr þr aþlyþendū þa/eñ þier vppbygged leide þr
ra. Fyrer þui seiger Speken Guds/ Eg mū send
da til þra Spamenn ꝛ Postula/ ꝛ suma aþ þeim
munu þr lyþlæta/eñ suma opsækia/so ad krepiest
aþ þssare Kynslod Blod allra Spamanna þui vt
4Gen 4 helst hefr verid þra grūduallan Veralldar+alle
2 Paral þra Blöde Abels ꝛ til Blods Zacharie/huör ed
24 lieſt j mille Alltaris og Musteresins. Ad vyss
ū segge eg ydr/ad þ mū krepiast aþ þssare Kynslod.
Vei sie ydr Lögspekingum/þui þier bered Lykil
Viskuñar/eñ komed þo ei sialfer þar jñ ꝛ haml
ed þm ed þar villa jñganga. En þa hañ hafde
þuilykt til þra talad/ toku Lögspekingar til og
Phariseí þūglega ad þreyngia ad hm/ꝛ vielsam
lega hñ ad mörgu ad spyria/veitande hm vmsat
ꝛ leitudu vid ad veida nockud aþ hns Munne/ er
þr mætte hñ vm klaga.

Tolfte

xii Cap.

Enn er mykell ᵹ otöluleg᷑ Lyd᷑ þlyckteſt þar saman/so ad nalega tred huᵹr annan vnder/hoop hñ vpp ᵹ sagde til sinna Lære sueina/J þyrstu + vakted yd᷑ þ Surdeige Phari + mat 15
seana/sem er Hrasne/ Puiad + ekkert er so huled Mar 8.
ad ei verde augliost/nie nöckud so leynt ad eige + mar 10
vtteſt/Fyrer þui huad þier seiged j Myrkrū/ þ Mar 4.
mun j Lioſe heyraſt/ᵹ huad þier j Sueþnhwſū
huysled j eyra/mun a Rxþrum vppe vthropaſt.
Eñ eg seige yd᷑ vinū mynū/ Hrædeſt eige þa sñ
Lykeman aþlyþa/ᵹ epter þ þa þr eige meira ad
giöre/Eñ eg vil syna yd᷑ huᵹrn þier skulud hræ
daſt/Hrædeſt þañ/sñ epter þ er hñ hefr lyþlat/
ed/þa hefr hñ magt til ad sende j Helvyte/ Ad
vyſu seige eg yd᷑/ þa hrædeſt hañ. Seliaſt eige
þñ Skogarpreſtar þ tuo penninga/ᵹ eiñ aþ þñ
er eige gleymd᷑ þ Gude/So eru ᵹ öll Hairudhar
yd᷑ talen. Fyrer þui sku þier eige ottaſt/ þr
þier erud dyrre eñ marger Skogarpreſtar. Enn
eg seige yd᷑ + huᵹr hellſt hñ medkienner mig hier + mat 10
þ Mönnum/þañ mū Mannſins son medkienna þ Ein Mar 8.
glum Guds/ Eñ + huᵹr hñ aþneitar mier hier þ 2 Tim 2
Mönnum/hñ mū aþneitad verda þ Gud; Englū. + mat 12
Og huᵹr ed talar Ord j giegn Guds syne/þa mū Mar 3.
þ hñ þgiepaſt/Enn huᵹr hañ talar hatd j mote
Heilögū Anda/hñ sk eige þgiepaſt. Eñ + nær þr + mat 10
braga yd᷑ jñ j Samkundunws/ᵹ þ syna Yrerbod Mar 13
ara ᵹ Valldsmeñ/ þa vered eige hugsuker vm/
huᵹrnen/ eda huᵹriu þier skud suara/ eda huad
þier skud seigia/Puiad Heilagᵹ Ande mū þræda
yd᷑ a sömu stundu/ huad ydur byriar ad seigia.
Eñ nöckᵹ aþ Folkenu sagde til hñs/Meiſtare

Seig

Seig Brodr mynū/ad hū skipte vid mig Arfsei
þo miñe. Ēn hū sagde hūm/Þu Madr/Guðr sette
mig þ Domara eda Arfskiptismann yþer yck:
Og hū sagde til þra/slack til/ ꝛ vared ydur vid
allre Agirne/þt eingen lifer þar ab/þ hū hefr
mykel audæfe. Og hū talade þa eina Æfterlyk
ing til þra/ꝛ sagde. Audugr Madr nockr var sa
+Syr 11 +huðrs Akr ed bored hafde myken Avöxt/hann
huxade þa med sier ꝛ sagde/Huad skal eg til gior
ra? Eg hefe ei þad huar eg meige mynū aveyte
j safnа/Og sagde/Þad vil eg giöra/eg vil myn
ar Kornhlöðr nidur rifa/ og giöra vpp adrar
stærre/ꝛ safna þangad öllu þui er mier hefr avax
tast/ꝛ so mynū Audæfū/ꝛ þa mun eg seigia til
Salar minar/ Sal myn/ þu hefur mykin Aud
samandreiged til margra æra/huyl þig nu/et ꝛ
dreck/ꝛ vert glöd. Ēnn Gud sagde til hūs/ Þu
dære/a þssare Nott minni þr þyna Sal þra þier
taka/Og huðrs verdr þad þa er þu hefur safne
ad? So er mz þm er sier draga Siod saman/og
eru eige j Gudz ryker. Þa sagde hū til sīna Læ
+Psal 55 resueina/Fyrer þui seige eg ydr/ Stured+eige þ
Matt 6 Lyfdögū ydar huad þier skulud eta/ Og eige þ
1.Pet 5. Lykama ydar/ huðriu hū skr klædast. Lyfed er
adra eñ Fædan/ꝛ Lykamen adre eñ Föten. Hyg
ged ad Hröfnönū/ þr sa huðrke nie vppskiera/
eige hafa þeir Hlöðr nie Kiallara/og þo þædr
Gud þa. Mykla mun adre eru þier þo Fuglön
um. Ēn huðr ydar þar mz sinne Hugsyke aukęd
leingd syna vm eina Alon? Þui ef þier orked
eige hinu minsta/Huar ꝛ sture þier þa ꝛ hinu öd
ru? Hugleided huðrnen Liliugröfin vaxa/ þau
vinna eige nie spinna/Ēn eg seige ydr/þ Salomā
i allre

j allre sinne pryde/var ei so skrydd sín eitt ap
pm. Nu pyrst Gud skryder so þ Gras er j Dag
steindr a Akre/ z a morgun verdr j Ofnen lætad
myklu meir mū hñ þa klæda ydr/o þier litelæru
eder. Þier skud z eige epterspyrja huad þier et
ed/eda dreckid/z eige hepta ydr hatt/þuiad ept
er þessu Alu sæker heiden Þiod veralldar/ Enn
Fader ydar veit vel ad þier þurfed þessa vid.
Þui leited pyrst ad Guds Ryke/og hñs Rettlæ
te/z mun ydur þa allt tilpalla.

Hræddst eige þu litla Hiörd/þt þad þocknast
Fodur ydar ad giepa ydur Ryked+ Selied huad +mat 19
þier hapid/og giepid Aulmosu+Elöred ydur og +Mat 6
þa Secke/er eige elldast/og sapned þm Fiesiod er
eige mynkar a Himnum/ad huörium Þiofar þa
eige komest/ nie Mölur skored. Þui huar ydar
Fiodur er/þar er og ydart Hiarta. Ydar Lend
dar sie vmgyrtar/og logande Lios j Höndum yd
ar/vered og lykter þm Mönnum er byda epter
hnum Lafardrottne/huönar hñ mune aptur ko
ma vr Brullaupenu/so ad þa hann kiemur z ber
ad Dyrum/ sie strax þ hm vpploked. Sæler eru
þr Þionar/huörja hñ þidr vakande þa hñ kem
ur. Sannlega segi eg ydur/þ hñ mun vppstyrta
sig/lætur og þa til Bords sitia/geingur þ þm og
þionar. Og lyka þo hñ kome/a annare Eykt eda
a hisse þridiu/z þidr þ lyka so. Sæler eru þeir
Þionar+Enn þ skulu þier vita/ ad ep Hwsbond +mat 24
an visse a huörre stundu Þiofuren kiome/þa vek Apoc 16
te hann/z liete eige graba sitt Hws. Fyrer þui ver
ed og reidubuner/þuiad Mannsins sonur mun a
þeirre Stundu koma/er þier ætled eige.

Þa sagde Petur til hñs/Herra/Seiger þu þs

þa

sa Epterlykíng til vor/eda til allra? Eñ Drotte en sagde/Huórsu mykels er vert vm truat ⁊ þor, slalan Fyrerslonarmañ/huórn ed Herran setur yper sitt Heimkyñe/ad hñ giepe þm j tyma sinn mælltan Verd? Sæll er sa Pion sem hñs Herra piñur so giórandu þa ed hñ kemur. Sañlega seige eg ydur/þ hñ mun setia hñ yper allt huad hñ eignast. Eñ ep same Pion seiger j Hiarta sijnu/ Herra minn giórer dueł a ad koma/ og tekur ad beria Viñumeñ og Ambatter/⁊ ad eta og drecka og sig drucken ad gióra. Og þa kiemur Herran þess Pions a þm Deige er hñ vonar eige / og a þeirre stundu er hñ veit eige/⁊ skipter hñm sundr og leggur hñm Laun medur otruudum. Eñ huór sa Pion er veit sijns Herra vilia/og bio sig eige giórde og eige epter hans Vilia/hañ mun mykla Refsing þa/ Enn sa hñ veit eige/ og giórer þad Heguningar er vert/hñ mun minne Refsing þa. Þuiad þm sem myked er veitt / ap hñm er meira eskad/og huórium myked verdur j Hendur sellt ad hñm heimtest myked. Eg kom ad snara vpp Eld a Jórdu/huad eg giarna villda/ad hñ bryn ne nu þegar/Enn eg hlyt adur med Skyrn ad skyrast. Og huórsu þugt er mier þangad til hun
Matt 10 þullkomnast + Meine þier ad eg kiame ad senda Frid a Jórdu? Eg seige ydur/Nei/helldur sundr urþycke. Þuiad hiedan þra munu þim verda j einu Hwse sundurþycker/þrir j mote tueimur/ og tueir j mote þremur. Faderen mun verda j mote Synenum/og Sonuren j mote Fódurnum Moduren j mote Dotturene og Dotturen j mo te Modurene/Og Moder Konu Manns j mote Sonarkonune/og Sonarkonan j mote Modur

konu

konu Menskins. Enn hñ sagde til Folksins + Þeg ar þier siáid Sky vppgánga j Vestre/ þá seige þi er jafnskiott ad Regn komi/ og þad skiedr/ og nær þier siáed Sunnanvind blása/ þá seige þier Hi ta verda/ og þad skiedur. Þier Hræsnarar/ Ásynd Himens og Jardar kunne þier ad proefa/ en hui proefe þier ei þenan Tyma sjálfann nu er? Eda fyrer hui dæme þier eige af sialfum ydur/ hued riett + Mat 16
vysst er? + Enn nær þu gángur med þínum + Mat 5
Motstödumanne fyrer Valldsmannenn/ þá kosta Kaps a Veigenum/ad þu leyser sig fra hönum/ ad eige drage hann sig nockurt sinn fyrer Domarann og Domaren selie sig Kepsaranum/ og Kepsaren kaste þier so j Dyflyzu. Eg seige/ þad eige þer þu vt þadann/ þar til þu borgar / eirnen hinn sydasta + Skarp. + þening

XIII. Cap.

Enn j þann sama tyma voru þar nockrer vid/ er kunngiördu hñ fra þm j Galilea/ huorra Blode Pilatus hafde blandad vid fra Forner. Jesus suarade og sagde til þeirra/ Meine þier ad þessir Galilei være þrælar öllu Galileis synduger/ þott þr þyldu þetta? Eg sei ge ydur/ Nei/ Helldr ef þier giöred eige Idran/ þá þarest þier lyka aller/ Eda meine þier ad þr átian a huörja Turnen j Silo hrapade og drap/ hafe sakader verid þrælar öllu Mönnum er bua j Jerusalem? Eg seige ydr/ Nei/ Helldr ef þier giöred eige Idran/ munu þier eirnen aller þar ast. Enn hñ sagde þm þessa Epterlyking/ Nockur Madur var sa er Fykiutre hafde plantad j syn um Vyngarde/ og kom og leitade Avaxtar a þui og fann eige/ Þa sagde hann til Vyngardsþiónarans/

Sia/

Sia/Nu j þriu ar hefe eg arlega komed ꝛ leit
ad avaxtar a þessu Fykiutre/ꝛ þad ecki/hogg
þ þui ep/ Huer til hindrar þ gardlended? Enn
hñ suarade ꝛ sagde til hñs/Herra/Lofa þui at
standa þetta ared/þar til eg grep vm þ/ꝛ lat ad
myke/ep þ villde so avoxt bera/ enn ep eige/þa
hogg þ epter a ap.

Og hñ kiende j Samkunduhwse þra a Sabbh
etzdeige/ Og sia/ Ad þar var su Kona er hafde
hafde krankleiks Anda j atian ar/ꝛ hun var bi
ug/ꝛ mz onguo mote þa gat hun vpp litid. En
er Jesus leit hana/kallade hñ hana til sin/ og
sagde til hennar/Þu Kona/vert laus ap Krank
dome þynu/ꝛ lagde hendr yfer hana. Og jafn
skiott rictte hun sig vpp og tyrkade Gud. Þa
suarade Yfermadr samkundhwsins/ og þrattest
vid/ad Jesus laknade a Sabbatzdegū/ꝛ sagde til
Lydsins. Sex dagar eru þr/a huorū. eo hafer
ad vinna/þui kome þier eige a þm ad lata lakna
ydr/enn eige a Sabbatzdeige. Drottin suarade
hñ ꝛ sagde/Þu Hræsnare/Leysir eige huer ydar
eirn a Sabbatzdege/ Naut sitt ꝛ Asna ap basi/
ꝛ leider til vatz? En skyllde þesse eige leysast a
Sabbatzdeige sem þo er Abrahams dotter/ ap
þui Bande er Andskoten hafde hana þatrad
j atian ar? Og er hann sagde þette/skemdust
syn aller hans Motmælendur/ ꝛ allt Folked gl
addest yfer þm öllū Dyrdarverkū er ap hñ giord
Mat 13 dust. Hñ sagde þa/ Huorru er Guds ryke lykt+
Mar 4. ꝛ huerju sk eg þui samlikna? Lykt er þ Must
ardskorne/þui Madr tok og varpade j Gras gar
d sin/þ spratt vpp ꝛ vard mykid Tre/ꝛ Fugl
ar himins hreidrudu sig þar vnder þss Kulstū.

Og

Og eñ sagde hñ/ Huörtu sk eg samlykia Guds ry
ke? Lykt+er þ Swrdeige þui er Kona tok og + mat 13
meingade vid þria Mæla Miöls/ þar til ad þ
syrdest allt. Og hann gieck j giegnum Borger
og Káyptun/ og kiende/ og giörde syna reisu til
Jerusalem.

Eñ þar sagde nöckr til hñs/ Herra/ Mæinar
þu eige ad þr sie þaer ed hialpast? Eñ hñ sagde
til þra. Reppid+epter j̃ ad ganga vm hid þr + mat 24
öngua Hlided/ þr marger (þ seige eg ydr) sækia
til þar j̃ ad ganga ẽ þa eige geinged/ Og j þra
þ u ed+Húsbonden er þ̃geingen ẽ hefr Dyrn, + mat 25
er apturlykt̃r/ þa take þier til þar þ vtan ad
standa/ og ẽ Dyrnar ad knyia/ so seigande/ Her
ra/ Herra/ lukt̃u vpp þ oss/ Hñ mun suara ẽ seig
ia til ydar/ Eige+kxe eg ydr/ eda huadan þier
eruð. Þa mũu þier hefia vpp ẽ seigia/ Vær hæf
um eted hia þer og druckid/ og a Strætum vor
um kiender þu. Eñ hñ mun þa seigia/ Eg seige
ydur/ þad eige þecke eg ydur/ huadan þier erud
+ Fared þra mer aller/ þier illgiörda Menn/ + Psal 6
þar mũ vera Grat ẽ Tañgnistran. Nær þier sia
ed Abraham ẽ Isaac ẽ Jacob ẽ alla Spamẽ
j Guds ryke/ eñ ydr vtreka. Og þr wr Austre
ẽ Vestre/ Nordre ẽ Sudre munu koma/ ẽ til Bo
rds sitia j Guds ryke Og sied/ Ad + þr sm vo + Matt.
ru sydaster verda þyrster/ og þeir ed eru þyrster 19 ẽ 20
verda sydaster. Mar 11

A þñ sama deige geingu nöckrer ap Phari sei
is j̃, ẽ sögdu hñ/ Gap þig burt og gack hiedan/
þr Herodis vill aplyda þig/ Hañ sagde til þra/
Fare þier ẽ seiged þm R. þ/ Siaed/ Ad eg rek vt
Diöpla ẽ þullgiöre Lækningar j dag ẽ a morgũ

ꝛ næsta dag epter ad ganga. Þuiat þ þær eige
skied/ad nockur Spamadr þarist vtan j Jerusal
✠ mat 23 em. Jerusalem✠Jerusalem þu sm̃ aþlyþar Spa
meñena/ꝛ gryter þa steinū er til þyn verda sen
der/Hue̊r u opt hefe eg viliad samansafna sonū
þgnū? Lyka sm̃ hæna sgnu hreidre vnder vxu
ge sier/ꝛ þier hafed eige viliad. Sia ed/ Yd̃are
hus sie ydr þui eyde l ated verda. En eg seige/
Þad eige munu þier mig sia þar til þ kiem: er
Infr 19. þier munud seigia/Blezadur✠sie sa/er kiemur j
Nafne Drottins:

xiiii Cap

Og þ skiede ad Jesus gieck a Sabbatz
deige sm̃ j hus nockurs þss sem var Yper
bodare Phariseña/Brauds ad neyta/þr
hofdu ꝛ vord a hm̃/Og sia. Ad Madr nockr sa
Vatzsott hafde var þar þraṽe þ hm̃. Jesus an
sade ꝛ sagde til Logspekinga ꝛ phariseis/so set
gande/Leyfest nockud ad lækna a Sabbatzd ogū?
En þr þogdu vid. Hn̄ tok þa a hm̃/ ꝛ lækn̄ade
hm̃/ꝛ let burt fara/ Suarade og sagde til þra/
Hue̊rs ydar Asne eda Naut sem fellur j pytt/
Er þ eige jafnsnart vtdreiged a Sabbatzdeige?
Og þr gatu hm̃ ongvo þar til suarad. En þa
Epterlyking sagde hn̄ til Bodsmañanna/ þa hañ
merkte hue̊rnen þr kieptust epter hnū þremstū
Sætū/ꝛ sagde til þra/Nær þu verdur boden af
nockrum til Brullaups/þa set þig eige j hid æd
sta sæte/Kañ skie/ad añar eige oxdre enn þu sie
boded af hm̃/ꝛ kome sa sm̃ þier baud ꝛ hm̃/seige
til þyn/Gief þssum ewm/Og hlioter þu þa nu
Kuñroda ad hallda þañ yosta Seti. Helldr nær
ed þu verdr boden/þa far ꝛ set þig j hid yosta

Sæte

Sæte/so ad nær sa kemr er þier baud/seige hñ til
þyn/Vinur + þoka þier vpp betur/Og mũ þier + pro 25
þa Virding veitt þ þynũ Sessunautũ. Þuiad + + mat 23
huðr sig sialfr vpphefr/hñ sk niðurlægiast/ ⁊ hu + nfr 18.
ðr sig sialfur lækkar/hñ sk vpphefiast * Tob 4.

Hñ sagde þa til hñs er hñ hafde boded/Nær prouer 8
þu hellðr Middagsverð eðr Nuðlldmaltyd/ þa
skaltu eige bioda Vinũ þynum nie Bræðrũ/eige
Frændr þynũ nie Nagrönum þm sm ryker eru/
ad eige biode þr þier heim til syn aptur/ og sie
þier þa endurgollded/Sellðr nær þu giörer heim
bod/þa bied Fatæku Vönudũ/ Selltũ ⁊ Blindũ
⁊ muntu sæll verda/Þuiad þr hafa eige t'l þier
aptur ad luka, en þ mun þier endurgollded verð
da i Vppriſu Rietrlatra.

* En er þetta heyrde nockur af þm er til bord
sins sat/sagde hñ til hñs/Sæll er sa Madr sm er
ur braud i Guds ryke. Þa Jesus sagde til hñs/
+ Nockurs konar Madr var sa er giörde mykla + mat 22
Nuðlldmaltyd ⁊ baud morgũ til sinar. Og sn Apoc 19
de er sinn þion vm Nuðlldmalstyman/ad hañ
segde so Bodsmönnũm/Komed/þt allt er nu rei
ðubwed. En þr toku aller til/ huðr epter annan/
ad afsaka sig. Hñ fyrste sagde til hñs/Bwga,
ed keypta eg/ ⁊ hef eg þui þörf ad fara ut ⁊ sia
hann/eg bid þig afsaka mig. Og annar sagde/ þm
Æknęyte keypta eg/ ⁊ þer eg nu ut ad reyna þau
eg bid þig afsaka mig. Hñ þridie sagde/Konu
hefe eg mier þesta/ þ þui ma eg eige koma. Og
Þionustumaduren kom aptur/ ⁊ vnderuyſade þ
synũ Herra. Þa vard Hwsbonden reidr/ ⁊ sagde
til syns Þienara/ Far snarlega ut a Strætin ⁊
Götur Borgarenar/ ⁊ leid Volada Vanada/ Bli

nda og ſallta hingad ſñ. Og Þienen ſagde/Herra/Þ er giórt huad þu ſkipader/ ⁊ þo er eñ meira Rwm. Og Herran ſagde til Þionſins/Far þu vt a Þiodbrauter/ ⁊ vm Tũgarda/ ⁊ naudga hñ hier ſñ ad koma/ſo mitt hus verde fullt. Enn eg ſeige ydr Þ/ad eingen Þra Manña ſem bodnir voru,munu ſmacka minna Kuellmaltyd *

Eñ margt Folk gieck mz hñ/Og hñ ſnere ſier
*Mat 10 vid ⁊ ſagde til Þra/Ef *nock kiemur til myn ⁊
hafnar eige Fódr ſynũ ⁊ Moder/Konu ⁊ Bórnũ/Brædrũ ⁊ Syſtrũ/ ⁊ þar til ſynu eigen Lýfe/
*Matt. hñ þar eige nitt Læreſuein vered. Og *huer
10 ⁊ 16 hñ ber eige ſin Kroſſ ⁊ þylger mier epter/ſa get
Mar 8. ur eige min Læreſuein verit. Þui huór vdar ñ
Turn vill vppbyggia/Situr hñ eige ædr ⁊ samñ
reiknar koſtnaden? Huad þarflegt er/ ⁊ huort hñ
hefr til Nægta/ſo ad nær epter a er hañ hefr ut
Grũdu*llen lagt/giete hñ eige fullgiórt hñ/ ⁊ all
er þr Þ ſia taka ad dæma hñ/ ⁊ ſeigia/Þeſſe Ma
dur tok ad byggia/ ⁊ get eige vid loked. Eda hu
ór Kongur geingr vt ad hallda orruſtu vid añ
an Kong/ Situr hñ eige ædur ⁊ hugar vm med
ſier huórt hñ gietur mz tiu Puſũder mætt hñ er
mz tuttugu Puſũder kiemr til hans? Eñ eþ eige
þa ſender hñ bodſkap vt/ þa þegar hinn er þo
þiarlægur/ ⁊ bidr hñ Þſſ ſñ þridſamlegt er So
⁊ lykr ſierhuór ydar ſñ eige aþſeiger ollu þui hñ
eignaſt/þar eige min Læreſuein vered. Sallt
*mar 5. ed+er gott/ Eñ eþ Sallted doþnar/med huórju
Mar 9. krydde þier þa? Þuiad Þ er þa huórke a Tũ ſ
rd nie j Tadhauga þarflegt/ heldr verdur þui
vtkaſtad. Huór Eyru hefr ad heyra hñ heyre.

Fimtande Cap.

Enn

Allir Tollheimtumenn ⁊ bersyndu-
ugir nalægdust hann/ad heyra hann. Og þ
arisei ⁊ Skriptlærder mögludu/⁊ sögdu/
Þesse madrekr Synduga ⁊ etur med þm.
Enn hann sagde þssa Epterlyking til þra/⁊ sagde+ Mat 18
Hvör er sa a medal ydar/sem hefr hundrad Sau-
da/⁊ ef hann tyner einum af þm/yfergefr hann eige
þa niu ⁊ niutigu j Eydemörku/og fer epter þ
er tyndest/þangad til hann finur hann? Og nær hann
hefr hann funded/leggur hann hann upp med Fagnade
sier a Herdar/kiemr heim ⁊ saman kallar vine
⁊ Negrana/⁊ seiger til þra/Samgledizst mz mi
er/þt eg hefe mina Saud aptr funded/sem tapadr
var. Eg seige ydur/ad lyka so mun þegnudr vera
a Himnum yfer einum Syndugum þm er Idran giör-
er/meir en yfer þm niu ⁊ niutigu Riettlætum/ er
eige þurfa yferbot vid. Eda hvör er su Kona
ed hefr tiu Peninga/⁊ ef hun tyner einum/Kueik
er hun eige Ljos/⁊ sopar Husid/⁊ leitar vand-
lega/þar til hun finur hann? Og nær hun hefr hann
funded/samn kallar hun Vinkonur synar ⁊ gran
konur/⁊ seiger/Samgledizst mier/þt eg hefe mi
Peningr eptur funded/hvörium eg hafda tynt. Lj
ka so seige eg ydr/ad Fögnudr mun vera j Englum
Guds/yfer einum Syndugum þm yferbot giörer *

Og hann sagde/Mockur madur var sa er hafde
tuo Syne/ ⁊ hinn yngre af þm sagde til Föd-
ns/Fader/gefr mier þa deilld af Gotzenu sem mi
er ber. Og hann skipte mz þm Gotzenu. Og innan
fárra daga/ þa dro hinn yngre Sonuren allt til
samans/⁊ reiste sydan langt burt j fiarlægt Rike
⁊ drudlade þar synu Gotze j eydslulegum Lifnad-
de. Og eptera er hann hafde ellu vrsoad/giördest

megnt hūgur j þui sama Ryke/so hū tok vesölld
ad þola. Hū þor ꝛ hiellt til hia einū Borgara
þss Rykis/Og sa sende hū vt a sīt Bwstad ad hū
giætte þar Suyna/hū þyste ad sedia sīt niaga ap
Drape/þui er Suynen ætu/ og engen gap hūm.
Hū komst þa vid ꝛ sagde/Hue marger Leigumañ
þa eru j myns Fedurs Huse/þr ed hapa nægd a
Braudū/eñ eg perst j Hūgre þissu. Þui sk eg vp
standa/ꝛ þara til Fedur myns/ꝛ segia til hūs/
Fader/ eg syndgade j Himenen ꝛ þ þier/ þui er
eg ecke verdugr ad kallast þinn sonur/ giör mig
þui sīn ein ap þymū Leigumsmūm. Hū reis vpp
ꝛ kom til Fedur syns. Og er hū var eñ langt bu
rt þadā/leit hū Fader hūs/ꝛ sa aumt a hūm/hlø
op ad ꝛ þiell vm Hals hūm ꝛ kyste hū. Eñ Son/
uren sagde til hūs/Fader/eg syndgade j Himen/
eñ og þ þier / ap þui er eg nu eige verdugur ad
kallast Sonr þīn. Eī Faderen sagde til Piona
ſ besta. sīna/Berid strax hingad þ ſ pyrsta Klæde ꝛ þar
ed hū j/ꝛ gieped Hring a hūs Hönd/ꝛ sko a hūs
Fœtur/sækid alen Kils ꝛ slatred/ꝛ neyteū so og
verum glader/ Þuiad þsse mīn Sonr var daud
ꝛ endurlipnade/hū var tyndur/ꝛ er nu punden.
Og þr toku ad glediast. Eñ hūs hūm elldre Son
ur var a Akre/ꝛ er hann kom ꝛ nalgadest Hwss/
heyrde hū Kuedskap/ꝛ Dansleike/ꝛ kallade eitn
ap Pionūstumsūnum til sīn/ꝛ spurde huad um
vxre. Sa sagde hūm/Broder þīn er komen/ꝛ sla
trade Fader þīn öldū Kalpe/þ hū piek hū heil
an aptur. Eñ hū pyrktist vid/ꝛ vilde eige gānga. Þa giek Fader hūs vt ꝛ baud hū. Eñ hann
suarade ꝛ sagde til Feder syns/Sia/Huersu mīrg
ar þionade eg þier/ꝛ hef aldrei brotted ap þīnū

Bodord/

Lodordum/og þu gaust mier alldrei Vid/so ad eg matte mz mynū Vinū gladur vera. Ēn nu er þesse þīn Sonur kom/ hus̄r ed suarit hefur synu Gotze/med portkonum/þa slatrader þu hō alden Kalfe. Ē i hū sagde hō/Son minn/þu ert jafnan hia mier/og allt huad mitt er/ þa er þitt/ þui ætter þu nu ad vera glader ⁊ katur/þt þesse þīn Brodur var daudr ⁊ lifnade aptur/hann var tyndur ⁊ er aptur funden.

xvi Cap.

Enn hū sagde til sīna Læresueina/Ad ungr madur nōckr var sa sīn fiar hafde Radsmann/⁊ sa vard rægdr vid hū so sīn hefde hū fargad hūs Gotze/ Og kallade hū til syn ⁊ sagde til hūs/Pui heyre eg þetta vm þig? Bigdu reikning þīnar Radsmenskv/þt þu matt eige leingr radzmenskv hafa. Ēn Radzmadurē sagde mz stalpū sier/Huad skal eg til giöra þa mīn Herra sviptir mig Radzmenskunne? Eige duger eg ad † grafa/eī eg skōmumst ad † bidia. Eg veit huad † erfida eg skal giöra/nær ed eg verd afsettur Radzmenskv † þiggia unne/so þ hr medtake mig j syn hws. Og hū saman kallade alla Skuldamenn syns Herra/⁊ sagde til hans fyrsta/Hue̅r su mykil ertu skyldugr mīnū Herra? Hū sagde/Hundrad tunnur Vidsmiörs. Hū sagde þa til hūs/Tak þitt Brief/ set þig og skrifa strax fimtige. Epter þ sagde hū til annars Ēn ertu mykid skylldugr? Ha sagde/Hundrad tr og hundrit. Þa sagde hū til hūs/Tak þitt Brief ⁊ skrifa Attatige. Og Herran lofade þū rāgla̅ta Radzmann/þ hū hafde so forstalega giört/ huad syner þessarar Veralldar eru klæuare sonū Ljossens j sīne Kynslod. Og eg segge yd̄r/giöred

ydur Vine ap hinum rangnerdiga Mennen/ so nær ed ydur þrotar/ ad þeir medtake ydur j eil lypar Tiallbwder.

Huśr trur er j minstu/ sa er ꝛ trur j myklu. Og huśr ranglætur er j litlu/hann er ꝛ ranglatur j myklu/Pui ep þier erud eige truer j hinū rangla ꝛta Mannon/Huśr truer ydr þa til þíss sann arlegt er? Og ep þier vorud eige truer j annarle gu/Huśr mun giefa ydr þa huad ydart er? Ein +Mat 6 gen+ þion getur tueimr Herrū sem þionad/Pui annad huórt hatnar hann þann eina ꝛ elskar hann an/ eda þydest þann eina ꝛ þorsmar hann annan/ Þier getied eige Gude þionad ꝛ so þann Mammon. Enn þr Pharisei heyrdu allt þetta/sem agiarner voru/ꝛ dæmdu hann/Þa sagde hann til þra/ Þier erud þr huśrier sig rietterlæta þ Mönnum/en Gud þekker hiórtu ydar/ Þuiad huad hatt er hia Mönnum/þ er suiuirdeligt þ Gude. Lögmaled + mat 11 +ꝛ prophetarner voru allt til Johannem/enn upp þra þui bodast Gudz rykt þ Euangelium/ꝛ huśr Madr tredur sier þar j ti med Magt. Ei +mat 13 +liettbelldara er ad himen ꝛ Jörd þorgange/en + Mat 6 eirn T:till af Lögnū falle. Huśr+ sina Eigen Mar 10 foum þorlætr ꝛ giptest annare/sa dreyger hor/Og 1 Cor 7 huśr ed giptest þre sinn þra Manne er skilen hann dreyger hor.

❧ Mśkur Mann rykur var sa ed klædest med perle ꝛ purpura/ꝛ æt dagleg ꝛ skemtande Rann/ er. Og þar var eirn Purpamadr sem Lazarus var ad Nafne/huśr ed vr: lag þ hūs Dyrū fullr Raunar. Og hann þystist ad fedia sig af þeim Molū sem fiell ꝛ af Bordi rn hins Rikа/og einzen gaf hann nśkud. Helldur koma hundar og sleikтu hans

Sar

Sæt. Ei se bær til ad hiñ Volade andadest/ ok var boren aþ Enguū j Fadm Abrahams/ hiñ Ryke andadest ligr/ ok var jardadr. Og sem hañ var j Helvite ok Kuølūū/ þa hof hañ opp sijn Augu/ ok leit Abraham j fiærska/ ok Lazarum j hīs Fedme/ þa hropade hñ ok sagde/ Fader Abraham/ Myskunar mier/ ok send Lazarum ad hī dre þe hinu þremsta syns Fingurs j Vatn/ og kiæle Tūgu mina/ þt eg kuelst j þessū Loga. Og Abraham sagde til hīs/ Hugleidd sonr/ ad þu medto kst þinn goda j Lyfe þinu/ Lazarus þar j mot sett hid vonda. Nu hyggur hañ nu ad huggast/ enn þu ad kuelizst. Og þannm yver allr þetta/ er j mille vor og ydar mykil ok Gia stadpest/ ok Oxara so ad þeir sem vilia hiedan þra til ydar/ geta ei eige/ ne þr eige þadan þra yfr upp til vor þar/ed. Þa sagde hañ/ þa bid eg þig Fader/ad þu sendder hñ j mins Fodurs hus/ þt eg hefe þūñ Brædur/ ad hañ giefe þeim til vitnisbr/ so ad eige komi þr j þessan Kuelstad. Abraham sagde til hīs/ þeir hafa Moysen ok Spamennena/ heyre þr þñ. En hñ sagde/ Nei/ Fader Abraham/ helldr ef nockur Fraañ liddinn kæmi til þra/ þa mūdu þr Idran giöra. Ei hñ sagde hñ/ Ef þr hlyda ei ge Morse ok Spamönnūñ/ þa munu þr og eige helldur trua þo nockur Fraañ liddinn risi upp *

XVII

SVA hī sagde þ.s: Epterlæting Omögu legt er ad þar skule eige koma Hneyxlan+ er+ Enn Vei þeim aþ husinum þer komma. Þarfara være hñ ad Mylnukuarnarsteinn være bunden vm Hals hñ/ ok være j Sio kastad eñ þ.d ad hī hneyxle einn aþ þ.ssum Vesalingū. +Matt 18 Mar 9.

Vakted yður + Ep Brodur þin brytur vid þig og snyst sid sinnum aptur á Deige til þyn/og seiger/Þad angrar mig/þa fyrergiep honum þad.

Og Postularner sögdu til Drottens/Auk þu
+Matt 17 oss Truna. Enn Drotten sagde+Ep þier hefdu
Lcui 15 ud Tru sem eitt Mustards korn/og segdud þes-
Syr 19. su Alldintrie/Vppraxt þig/ok rootset þig j Sio
num aptur/þa mūde þ yður hlyda. Eñ huór yð-
ar sñ hefr þañ þion er plager Jörd eda fenad ge
ymer/nær ed hñ kiemr heim af Akre/ad hñ sel-
ge hñ þa/þar strax/ok set þig til Bords? Er þ
eige so ad hñ seiger til hñs? Bu til þ eg hallde
Kuöldmaltyd/ ok styrt þig vpp og þiona mier/
þar til ad eg hefe eted ok drucked/og epter a þa
skaltu eta ok drecka. Þackar hñ nöckud þm þie
þo hñ giörde huad hñ var boded ? Eg meina
nei. So ok þier lyka/Nær þier hafed allt þ gió
rt/huad yður var boded/þa seiged/Onyter þion
er eñ vier/huad vær attū mz skylldu ad giöra
þad giördu vier.

✠ Þad skiede ok þa hñ þor til Jerusalem/ad
hñ reiste mitt j giegnū Samariā ok Galileā. Og
er hñ gieck jñ j nöckurt Kauptū/ mættu hñ tiu
Lyktpraer menn huörier ed stodu langt þra/höpu
vpp syna raust ok sögdu/Jesu gode Meistare my
+Leu 14 skūa oss. Og er hñ sa þa/sagde hñ til þra+Fa
re þier ok syned yður Prestēnū/Og þ skiede er þr
geingu padā/ ad þr vrdu hreinner. Enn einn af
þm/ þa hñ sa þ hñ var hreinn orden/ snere hañ
aptur ok lofade Gud med hærre raust/ok piell þr
ann a syna Asianu þ Fretur Jesu/ok þackade hñ
+ þysse var Samuerskr. Eñ Jesus suarade ok sag
de/Vöru ecke tiu hreinsader? Eñ huar eru hin
er nie

er nu? Funduſt ønguer adrer þr aptur ſneru/ ⁊ giæpe Gude Dyrd/nema Eſſe velendinga? Og hi ſagde til hñs/ſtatt vpp ⁊ þar hieda/ þui Tru giorde þig holpen *

Eñ er hñ var ad ſpurdr aþ Phariſeis/huenar ad Guds ryke kiæme/ſuarade hann ⁊ sagde/Guds ryke kiemr ei med Adgiærdſlu/ Þar mun og eige ſeigaſt/Sia/hier/eda þar er þ/Þuiad ſtzed/At Guds ryke er hid innra j ydr. Og eñ sagde hñ til ſinna Lærisueina/Þar ſtunder koma/þ þier mued girnaſt ad ſia eirn dag Mannſins sonar/⁊ munud hñ eige ſia. Og þr nuinu ſeigia til ydar/Sia+ hier/ſia þar/þa ganged ei þangad/⁊ eige hellde eptervylged/Þuiad ſo ſñ Elding aþ Himne leiptrar/ ⁊ lyſer yber allt huad vnder Himnin̄ er/ Lyka so mun Mannſins sonr vera a ſinū deige. Eñ hñ byriar þyrſt marga ad þola/ og hrakter vera aþ þſsare Kynſlod. Og ſo sem þ skiede+a døgum Noa/ lyka so mū þ skie a døgū Mannſins sonar/ Þeir atu ⁊ drukku/þr kuongiduſt/⁊ þar lietu sig gipta/ allt til þeſſ Dags er Noe gieck j Arkena/⁊ Flodet kom/ ⁊ tortynde þeim øllū. +Lyka eirnen skiede a døgū Lot/ Þeir atu og drucku/þr keyptu ⁊ sellou/þr pløntudu ⁊ vppby gdu/eñ þañ dag ed Lot þar vt aþ Sodoma/rign de oþ̄ Elde ⁊ Breñesteine aþ Himne/ og þ þar þñ øllū. Eptter slykū hatte mū sa dagr skie/er Mannſins sonr mñ. openberaſt. Huør hñ verdr j þañ ſama tyma a Rætte ſtadnum/⁊ sie hñs Bwſ gagn j hwſinu/þa ſtyge hañ ei oþan þ j burt ad taka. Sø ⁊ eirnen sa hñ er a Akre/þa snue hann ei aptur eptter þui ſñ a bake hñ er. Miñſt þier a Konu Lotz/ Huør+hellſt sem sæker eptter ad

+Mat 24
Mar 13
+mat 24
Gene 7.
+Gen 19
+supr 9

þorſuara

þorvara sijna Añd/ a þær he=r/ Og huór hellst hñ tyner hesse/ sa byr hana til Lyfs. Eg seige ydur/A+þre Mott munn tueir liggia a einre Sæng/mñ eirn vppnumen og añar eptirlæten. Og tuær munu mala til samans/mñ ein vppnumen ⁊ ödrur eptir skilen. Þeir suórudu ⁊ sögdu til hñs Huar þa/Herra/Eñ hñ sagde til þra/Huar hellst ad † Hræd er/þangad sapnast ⁊ Ernerner.

amat 24 1 Tessal. 4 og 5.

† Lyfiam eñ.

XVIII Cap.

+Syr 18

NXXt hñ sagde eptirlykíg til þra/Huórnig +Menn ættu þapnã ad bidia ⁊ eige þreyt ast/⁊ sagde/Sa Domare var j nockre Borg/sñ eige ottadest Gud/⁊ eige skeytte vm menn. Eñ Ekkia nockr var þar j sömu Borg/⁊ hun kom til hñs ⁊ sagde Leys mig af mijnū Motstöduma mönum. Og vm langan tyma villde hann eigi. Eñ epter a sagde hñ med sialfū sier/Þo eg ottist eige Gud nie skeyte vm nockurn Mañ/þo þ þ ad þesse Ekkia giörer mier onad mykla/þa vil eg leysa hana/so ad hun kome eige ad sydustu ⁊ oþ þreyte mig. Þa sagde Drotten/Heyre þier huad sa ranglæte Domare seiger. Skyllde Gud þa eige giöra þrelsan stña Vtualdra/þra sñ Mott og dag til hñs kalla/⁊ þolenmæde yfer þm hafa? Eñ eg seige ydr/þ hñ mñ bradlega giöra þra Frelsan. Eñ þa/nær Mañsins sonr kiemur/Mein ar þu ad hñ mñe Tru finñ a Jördu?

† Kiær mier Rikett.

♣ Enn hñ sagde til nockra þra sñ hielldu sig sialfa rietthæda vera/⁊ þorsmædu adra/þessa epterlyking. Tueir menn geingu vpp j Musterid/ad bidiast þ/eirn var Phariseus/eñ annar Tollheimtumadr. Phariseurin stod ⁊ badst þ med sialfū sier a þenan hatt/ Gud/eg þacka þier/ad eg er eige

eige so sm̃ adrer Men̄/Kaunngiar/Orlettzerdug
er/Hordomsmen̄/eda so sem þsse Tollheimtuma
dur/Eg þasta tuysuar j viku/og gieþ Tiunder aþ
ǫllu þui eg a. Eg Tollheimtumaduren stod lau
gt j þra/ꝛ villde eige vpphefia syn Augu til Hi
mens/helldr barde hn̄ a sitt Briost/ꝛ sagde/Gud
vertu mier syndugum lyknsame. Eg seige ydr þ
sann̄/ ad þsse þor meir riettlætur j sitt hws enn
hin̄+Þui huor sig sialfr vpphefr/hn̄ mun nidur +sup 14.
lægiast/ꝛ huor sielfan sig nidurlæger/hann munmatt 23
vpphafen verda *

+Þeir færdu þr til hns Unglingum/ad hn̄ æt +mat 19
te a þm̄. Enn er þ sau hns Lærisueinar/avytu Mar 10
du þr þa. Enn Jesus kallade þau til syn ꝛ sagde
Leyfed Bornunum̄ til myn ad koma/ꝛ banned þm̄
þ eige/þr þuilykra er Guds ryke. Sannlega seige
eg ydr/huor hn̄ medtekr eige Guds ryke/sm̄ Ung
barn/hn̄ mun̄ eige jngenga j þ. Og Hofdinge nok
kur spurde hn̄ ad ꝛ sagde+Gode Mæstare/hu +mat 19
ad sk eg giora/so ad eg eignest eilyfr Lyf? Enn Mar 10
Jesus sagde til hns/Huad kallar þu mig godann?
Engenn er godr nema Gud einn/Bodorden veist
þu? Ad eige skler þu+Mann̄ vega/eige Hordom +Exo 20
drygia/ eige stela/ edert lingurne bera/ Heidra
skalltu Fodr ꝛ Modr. Enn hn̄ sagde/Allt þetta
hef eg hallded þra Barnæsku minne. Þa Jesus
heyrde þ/sagde hn̄ til hns/Eitt brestur þig enn/
Sel allt huad þu hefur ꝛ gieþ Fatækum̄/og mun
tu þa hafa Fiesiod a Himne/ꝛ kom ꝛ þylg mier
epter. Þa hn̄ heyrde þ/vard hn̄ hryggr/aþ þui
hn̄ var miog audugr. Enn er Jesus sa hn̄ hrygg
uan orden/sagde hann̄/Hue[illegible]r su+torueller er þm̄ jn̄
ad ganga j Guds ryke/sem rykdom hafa/ Hegra

er

er Vlþalldanſi ad ganga j gietnum Nazaraugad
eſi ryſkum Manne jſi ad ganga j Guds ryke. Þa
ſegdu þr ſem til heyrdu/Huor þarr þa hialpaſt?
+Luc 1. Eſi hi ſagde/ huad omoguleget er þ Monnum + þ
er moguleget þ Gude. Þa ſagde Petur/ Siaou/
Var ypergaþi allr z þylgdi þier epter. Eſi hi
ſagde til þra/Sannlega ſeige eg ydr/eingen er ſa
huor ſitt Heimile edr ſyna Forelldra/eda Brædr
Konu eda Børn ypergiefr/vegna Guds rykis/ad
hi medtecke ecke myklu þleira aptur a þſſu tyma
z j odru Heime eilyft Lyf.
+mat 20 +Eſi Jeſus tok þa tolfr til ſyn z ſagde til þra/
Mar 10 Siaed/Ad vier færu nu upp til Jeruſalem/z þ
mun allt koma fram/huad ſkrifad er af Spamonn
enum vm Manſins ſon/ Þuiad hann mun j hendur
ſellder verda Heidingium/z hann mun verda hleigen
z ſpottadr z þr munu hrakia a hann/z þr munu
hann hyrſtrykia z Lyflata/Og epter þ a hinum
þridia deige mun hann upp aptur rysa. Og þr vn
derſtodu eckert af þeſſum ordum/ og þau voru
hulen fyrer þeim/ og eige viſſu þeir huad þau
hofdu ad ſeigia.
+mat 20 Eſi þad skiede+þa hann tok ad nalgaſt Jericho
Mar 10 ad nockur Mann blindur var vid Veigen/og bad
Ammoſu. Og er hann heyrde/ad Folked gieck þar
fram hia/ſpurde hann ad huad vm væri. Þeir ſeg
du honum þa/ad Jeſus af Nazareth genige þar
hia. Þa kallade hann og ſagde/ Jeſus Sonur Da
uids myſkuna þu mier. Eſi þr ſem vndan gien
gu/hofdu a hann/ad hann þegde. Hann kallade
þui meir z ſagde/ Sonur Dauids Myſkuna þu
mier: Enn Jeſus ſtod kyrr / og baud þeim ad
leida hann til ſyn. Og er hann var komen narr nær
hann/

hñ/tok hann ad spyria hann ad / Huad villtu ad eg giöre þier? Hñ sagde/Herra/ þad eg maette sia. Jesus sagde til hñs/Verdu skygn/þyn Trua giör de þig holpen. Og jafnsnart vard hñ Syndena/ fylgde hönum og epter/ vegsamande Gud. Og allt þad Folk er þetta sa gaf Gude Lof.

xix Cap.

GAnn gieck og inn og reiste i gegnum Jericho/eg sia/ Ad Madur sa er Zacheus var ad nafne/huör ed var Foringe Toll heimtumanna/og sialfur var hñ audigur/og hñ gienntist ad sia Jesum huör hann være/og gat enge þyrpt Folkenu/þuiad hñ var litell vexte. Hann hliop þa þram vndan og klifrade i nöxtur Alld entrie so ad hñ sæe hann/ þui þar atte hann þram vm ad fara. Og sem Jesus kom ad þeim samastad/leit hann vpp og sa hann/og sagde til hans/ Zachee/ styg þu strax ofan/ þuiad i Dag byriar mier ad vera i þynu Hwse. Og hann stie skyndelega ofan/ og tok vid hönum fagnande. Og þeir sem þad sau/mögludu aller/þad hñ skyllde herbergia sig hia bersyndugum Manne. En Zachaeus stod ↄ sagde til Jesu/Siadu Herra Helft eina mina Eigna/gief eg Fatækum/ ↄ ef eg hef nöxturn i prettad/þa gefe eg þerfalt aptur. Jesus sagde til hñs/ I Dag þa veitest þessu Hwse Heilsa/med þui hann er Abrahams sonur+ þui mar 18 ad Mannsins sonur er komen epter ad leita/ ↄ ad þrelsa huad þortapad er. Ad þñ enn Aheyrandum/tok hñ vid/ og sagde þessa Epterlyting/ af þui/ad hñ var hart nærre Jerusalem/ ↄ þad þeir xtludu/ad Guds Ryke mundi þa strax op- +mat 25 enbert verda/og sagde+ Mockur edlaborin Mañ +mar 13

þerdi

ferdadest j fiarlægt Land/ed hñ elskade sier Ryk
is/og kiæme so aptur. Þesse kallade a tiu sijna
† silfurs Þiona/e gieck þm tiu† Pund e sagde til beirra
kaupslæged par m; til þss eg kem aptur. En hñs
† Under † Borgarmen hötudu hñ/og sendu hönum Bod/
satar. og lietu so seigia hönum/Var vildum ei þenan
tyka læta yfer oss.

Þad skiede og þa hañ kom aptur / sem hann
hafde Rykid vnder sig tekid/skipade hñ ad kalla
a þa sömu Þiona/huörium hñ hafde Fied pein
ged/so ad hñ visse huad mykid huör hafde kaup
slagad/ Hinn fyrste kom og sagde / Herra pitt
pund hefur avrekat tiu Pund. Hñ sagde þa til
hñs/Vel/ þu gode Þion/ af þui þu varst trur j
litlu/skallttu vallid hafa yfer tiu Borgum. Hinn
annar kom eg sagde/Herra/pitt pund hefur sam
andreiged þm Pund / Til hans sagde hñ. Og þu
skallt vera yfer fim Borgum. Eg hinn þridie
kom og sagde/Herra/Sia/Par er pitt Pund/hu
ert eg hefe j sueitaduke geymt / Eg hræddumst
þig/þui þu ert Madur hardræadur / tekur þad
upp huad þu hefur eige nidur lagt/eg uppsk er
þad/huad þu sader eige. Hañ sagde þa til hans
Af þynum Munne dæme eg þig hinn vonde Þion
+ mat 25 + Visser þu þad/ ad eg er Madur hardradur/ta
kande þad huad eg lagde eige nidur/uppskiern
de þ huad eg sada eige/Huer þrer gafstu minn
† Mitt Silfur. † penig ei j Magarās Bord? Ad uar eg kiæme
hefde eg hñs med Abata krafed. Eg hñ sagde
til peirra sem hia stodu / Taked þad Pund þra
+ sup 8. hönum e gaed þ þm sem tiu Pund hefur. Þeir
Matt. sögdu hönum/Herra/tiu Pund hefur hañ+ En
12 og 21 eg seige ydur þad/ad hvör ed hefur hönum mun
Mar 4. giefed

gieped verda/Eñ þra þm sem eckert hepur mun
þad burt teked verda huad hañ hepur. Þo þa
mina Qvine sem eige villdu mig rykia lata yper
sier/leided hingad/og deyded hier þrañe þ mier.
Og sem hañ sagde nu þetta/þor hñ hid beinasta
og giek vpp til Jerusalem. +mat 28

Og þad skiede+þa hñ tok ad nalgast Bethpha Mar 11
ge og Betheniam ꝛ kom til Fiallsins † Oliueti/ † vidsmk
ad hañ sende vt tuo ap synum Læresueinum og ors piall
sagde/Fare þid j þ Kauptun huert giegnt vdur sins.
er/og þa þier komed þar jnn/ munu þid þinna
Asnu þela bunden/a huerium alldrei hepur eñ
nockur Maña seted/Leysed hñ og leided hing/
ad. Og ep nockur spyr yckur/þui þid leysed hañ
þa seiged honum so/Herran þarp hñs vid.

Eñ þr þoru burt sin̄ sender voru/ꝛ þñdu sin̄
hñ hapde sagt þm. Og er þr leystu Folan/sögdu
hñs Drottnar/Fyrer huad leyse þier Folan? Þe
ir sögdu/Drotten þarp hñs vid. Og þr höpdu
hñ til Jesu/ꝛ kästndu synum Klædñ a Folan/ꝛ
settu Jesum þar vppa. Eñ er hñ þor ap stad/
breiddu þr vnder syn Klæde a Veigen. Oj þa
hñ tok ad nalgast/ꝛ þor opan ap Fiallenu Oliue
ti/Hoop vpp allr þlokr hñs Læresueina ap þag
nade/Gud ad loþa med hærre Rödu/ þ öll þau
Kraptauerk/sm̄ þr höpdu sied/ꝛ sögdu/Blezadr
sie sa Kongur er kiemr j napne Drottins/Fridur
a Himne/og Dyrd a vpphædum. Og nockrer ap
phariseis þr ed voru mj Folkenu/sögdu til hñs
Meistare/straþþa þyna Læresueina. Til huerra
hñ sagde/Eg seige ydr þ/ep þisser þegdu/þa mu̇
du Stenarner hlioda.

✠ Oj sm̄ hñ tok meir ad nalgast/sa hñ a Bor

gena/ ꝛ gretet yper heñe/ ꝛ sagde/ Ep þu visser þ/
munder þu a þssū deige hugleida/ huad til þyns
Fridar heyrde/ eñ nu er þ huliđ þ þynū augum.
Þuiad þr dagar munu yper þig koma/ ad þyner
Qvíner munu vm þig ꝛ þyn Börn mꝛ þier/ ski
alldborg setia/ ꝛ setiast vm þig/ og a alla vegu
mat 24 ad þier þreyngia/ ꝛ þig nidr ad velle briota+ ꝛ
Mar 13 eige munu þr j þier lata stein yper steine vera/
nfr 21. Ep þu ad þu þeckter eige þīn virdinar tyma.
mat 21 +Og hñ gieck jñ j Mustered/ ꝛ tok til ad reka ve
þa sīn selldu ꝛ keyptu þar jñe/ ꝛ sagde til þra/
Esa 56 skrifad+er/ mitt Hus er Bænahus/ eñ þier gi
Jerem 7 red þ ad Spillvirkiabæle. Oꝛ hꝛsdaglega kie
nde hñ j Musterenu. Eñ Kieñemañahöfdingiar
ꝛ Skriptlærder/ ꝛ Yfirmenn lydsins sökte epe
er ad þ koma hm̄/ ꝛ getu eige þūded huad þr skyld
du hm̄ giöra/ þuiad allt Folkēd hielt sier ad hön
um/ ꝛ heyrde hm̄ *

xx Cap.

+mat 21 OG+ þ skiede a einū þssara daga/ þa hñ
Mar 12 var ad kiena Folkenu j Musterenu/ og
ad predika Euangeliū/ Þa komu til hñs
prestahöfdingiar ꝛ Skriptlærder med öllduḡum
töludu til hñs ꝛ sögdu/ Seig oss ep huörre mage
þu giörer þrra? Eda huör er sa sīn þier gap þssa
Mage? Jesus suarade og sagde til þra/ Eg vil
spyria ydr ꝛ ad einu Orde/ suared mier. Skyrn
Johañis var hun ap Himne/ edur ap Mönnum?
Eñ þr huxudu mꝛ sialfū ser/ og sögdu/ Ep vier
segiū ap Himne/ so seiger hñ/ Fyrer þui trudu þr
er hm̄ eige? Eñ ep vier segiū ap Mönnum/ þa
mun allr Lydur lemia oss Griotte/ þt þr eru pull
visser j þui ad Johañes vare Spamadr/ Og þeir
sværudu

suórudu ad þr vissu eige huadan hun vare. Og Jesus sagde til þra/Þa seige eg ydr eige helldur ap huórre Magt eg giøre þtta.

Ēn hñ tok þa ad seigia til Folksins þssa Ep terlyking/Nockr + Mañ plantade Vyngard/ ꝛ byg de hñ Vyngardsmōñum/þor sydan ꝛ var j burt vm langa tyma. Og er tyme var til/sende hañ eiñ Þion til Vyngardzmañanna/ ad þr giæfe hñ ap Auexte Vyngardsins/Huórn Vyngardzmeñer ner hudpletta/ ꝛ lietu tomū hōudū þra sier þara Og enn eptur sende hañ vt añan Þion/ Ēn þr scryktu þñ ꝛ dæmdu/ ꝛ lietu erindislausan j burt þara. Og enn yþer þ þraū/sende hañ vt hiñ þridia/ huórn þr lemstrudu sæmum ꝛ rakū burt sydan. Þa sagde Herran Vyngardsins. Huad sk eg til giøra? Eg mū senda Son miñ elskulegā/ ma vera/ad þa þr sia hñ þa þelmtre þeim. Ēn þa Vyngardzmeñerner sau Sonē/þeinktu þr mz sialfum sier/ ꝛ sōgdu/Þesse er Erfuingen/komed epliþū hñ/so ad vor verde Arfurē. Og þr hneptu hñ vt ap Vyngardenum ꝛ lyþletu hñ. Huad mun nu Herrā Vyngardsins giøra til vid þa? Hñ mun koma ꝛ tortyna þssū Vyngards mōñum ꝛ byggia sīn Vyngard ędrum. Þa þr hyrdu þ/ sōgdu þr/Fiærre er þui. Ēn hñ horpde a þa ꝛ sagde/Huad er þa þ sīn skrifad er? Sa Steirn huórn Vþbyggendr þarlōgdu/hñ er ortē ad hōpde † Horn/ hyrningar. Huór + hñ þellr a þenan stein/sa mū steine. sundurmeriast/Ēn a huórn hñ þellr/þañ mū hñ + sundurmola/Og Riettemañahōpdingiar ꝛ skrifte lærder leitudu epter huórnen þr þeinge hendur a hañ lagt j þ sinn/ ꝛ ottudust Folked ad/ Þeir þormerktu ad hann hapde sagt til þeirra

+ Mat 21
Mar 12
Esa 5.
Jerem 2
Act 4.
Rom 9.
1 Pet 2.
Esa 28.

þissa Mat 21.

þessa Epterlyking

+mat 22 Mar 12 +Peir höpdu ᵹ vardhalld a hñ/ og sendu þ
ᵹ talsmeñ/huörier sier ættu ad breyta/ sem være
þr alldygguer/so ad þr giæte veitt hñ j Ordū/ᵹ
aphent hñ Valldstiorneñe ᵹ yþervalldenu Land
stiornarans. Og þr spurdu hñ ad ᵹ sögdu/Mei
stare/vær vitū þu seiger riett ᵹ kiesser/ᵹ alytur
ei nöckurs Mañs personu/helldr kiennyr þu Guds
götu j sañleika. Huört hæper oss ad giepa Kei
aranū skatt eda eige? Eñ hñ merkte þra plat
skap/sagde hañ til þra/Huad preiste þier mig?
Syned mier peningen/huörs Mynd ᵹ ȳñskript
hefr hñ? Peir suörudu ᵹ sögdu/Keisarans. Hñ
sagde þa til þra/ gieped þa Keisaranū huad ke
isarans er/ ᵹ Gude huad Guds er. Og þr gatu
eige straþþad hñs Ord þ Folkenu/undrande hñs
andsuör/og þögnudu.

+mat 22 Mar 12 *Deu 25 +Eñ nöckrer aþ Saduceis geingu til hñs/hu
örier neita Upprisuna vera/spurdu hñ ad ᵹ sög
du/Meistare/Moyses skriþade oss+ef ad einn
huörs Broder andadest sa er Eigenkonu ætte/ᵹ
være hñ barnlaus daen/ þa sk hñs Broder taka
hñs Konu/ ᵹ uppvekia so synum Brodr Sæde.
Nu voru þar sió Brædr/ ᵹ hinn ellste þiedi sier
Eignarkonu/ᵹ andadest Barnlaus/ Og sa annar
þiedi hefnar/og andadist Barnlaus/Og hin þrid
ie ætte hana. Lyka ᵹ eirnen aller þeir sió/ og
lietu ei Börn epter og öndudust. Eñ seinast all
ra þra andadist og Konan/Huors þra Eigenko
na verdur hun nu j Upprisuñe? Þuiad aller sió
hafa þeir haft hana til Eigenkonu. Og Jesus
suarade og sagde til þra/Syner þssarar Veralld
ar giptast ᵹ tuongast/Eñ þr sñ verduger verda
ad

að öðlast hiñ eñan Heim ꝛ Vppriſuna að Daud
annū/þr munu huörke kuongaſt nic ſig gipta lata/
Þui þr getaci optʳ dacd/Þui þr eru Enginū lyk
er/og Guds Börn/a meðan þr eru vppri ſinnar
Börn. Enn þ/að hiner þramſiðnu munu vppriſ
ſa/hepur Moyſes audſynt + vid Skogarrunnen/ Exod 3
þa hañ kallade Drotten/ Gud Abraham/ Gud Mat 22
Iſaac/Gud Jacob. Eñ Gud hñ er eige daudra/ Mar 12
helldur lifanda maña Gud/þt þr lifa hm̄ aller.
Þa suöruðu nöckrer að himū skriptlærdu ꝛ sögðu
Meiſtare þu hepr vel sagt. Og þr dirfð duſt eige
þramar að spyria hñ nöckurs.

Eñ hñ sagde til þra/Huörnen seigia þr Chr
ist vera Dauids son? Og sialfþur Dauid sagde i
Psalmabokeñe + Drotten sagde til myns Drotti + Psalm
ins/Sit þu til miñar hægre Handar/þar til/eg 110
legg þyna Owine til skarar þinna Fota. Fyrst
Dauid kallar hñ Drotten/huörnen er hñ þa ha
ns Sonr? Eñ öllu Folkenu aheyrande þa sagde
hñ til sina Læresueina + Vakted ydr ᵹ þm skript + mat 23
lærdu/huörker ganga vilia i sydū Klædū/ꝛ kiær Mar 12
ar hafa Kuediur a Torgū/ꝛ hin þremstu sæte i supr 11.
Samkunduhwsum/ꝛ æðstā Sess i samdryckiū/Hu
örker vpsuelgia Ecknaña hws/mz yþervarpe lan
gs Bænahalldz/ Þeir öðlast þess þyngre Fyrer
dæmning.

xxi Cap.

Exxi + hñ leit vpp/ꝛ sa þa hinu ryku/hu + mar 12
örnen þr lietu sitt Offr i ölmusu Stock
eñ. Þa sa hñ ꝛ nöckra Ecku þatæka/sem
liet þar i̇ñ tuo Halfpeninga. Og hñ sag
de/Sannlega seige eg ydr/þ þsse þatæka Ecka he
þur meira lagt þar i̇ñ eñ hiner aller/Þui þr ha
þa aller að sine yþerfliotande Eign inn lagt til

Guds oþurs/En þesse hefur aþ slíke þarækt alla
sýna Naring þar ínnlagt. Og er nøckrer gætu
Mustereſins ad þ være prydt med goda Steina/
Mat 24 ꝛ hæþur/ſegde hñ/Sa+tyme mun koma/a huør
ſñ ad allt þetta huad þier ſiaed/mũ eingen ſteinn
oþan a ödrũ laten/ad eige ſie midurbroten. En
þr ſpurdu hñ ad ꝛ ſögdu/Meiſtare/Nær ſk þa
verdur/ꝛ huad merke er til/þa þetta mun til taka
ad ſkie? En hñ ſagde/Siaed til/ad þier verded
ei villter/Þuiad marger munu koma ı nnynu na
þne ꝛ ſeigia/Ad eg ſie þ/ꝛ ſa tyme tekur ad nal
gaſt/Fylged þm eige epter. En nær þier heyred
aþ Bardögũ/ꝛ miſſattũ/þa hryggueſt eige/þr þe
ſſu byriar adr ad ſkie/ enn Enden er þo eige þa
ſtrax. Þa ſagde hñ til þrra/ Ein Þiod mũ risa
vpp ı mote añarre/ꝛ eitt Ryke ı giegn ödru/ og
mykler Jardſkialptar munu verda ı ymſum ſtöd
um/ Hungur og Drepſott/ og ſtor Teikn munu
ſkie aþ Himne. En þ allt þetta/munu þr Hend
a ydr leggia/ꝛ opſokn veita/og ydr þramſella/ı
ſyn Þynghus ꝛ Myrkuaſtopur/Dragande ydr þ
Konunga ꝛ landshöfdingia/þ myns Naþns ſak
er. En þetta hender ydr til Vitnisburdar/ Þui
ſetied ydr ı Hiörtu/ þ þier huxed ei þ/ huörnen
þier ſkud þorſuara ydr. Þuiad eg mũ giepa ydr
Muñ og viſku/ huörũ ad eige ſku gieta ı giegn
ſtaded/nie mote mællt/aller ydrer Motſtödumen
En þier munud ꝛ þramſellder verda aþ Foreld
rũ ꝛ Brædrum/Frændũ ꝛ Vinũ/ꝛ nökra aþ ydr
munu þeir Lyþe ſuipta/ Og þier verded huörs
Mat 24 Mans hatur/ þ myns Naþns ſaker/ Og eckert
Mar 13 Har aþ ydru Höfde ſk þo þarafst/ Eigneſt med
Dan 9. youare Polenmode Sælar ydrar. En + nær þier
ſiaed,

ſaed Jerusalē vmkringda af Herpolke/þa skulu þier vita ad nalgaſt tekur hennar Eydeleggingu. So ad huǫrier þa eru j Judea lande/plyie þr til Fialla/ē þr þa eru j heſie (Jerusalem) midre/ þare þr vt þadā/ē huǫrier a Akre eru/þr kome eige þar jñ/Puiad þ eru hepnder dagar/so ad vp fyllt verde huad skrifad er. Eñ vei ek þm ē þm Bǫrn a brioste hafa a þeim Dǫgū/ Puiad mykil Harmkuxle munu verda a Jǫrdu/ē Reide yfer þssu Folke/ē þ Suerdzeggium munu þr fal la/ē herleidder verda a medal allra Pioda. Og Jerusalem mun þorum troden verda af Heidingium/þar til ad vppfyllaſt tymar heidiña Pioda.

✠ Og þar munu skie Teikn+a Solu ē Tūgle ē Stiǫrnū/ē a Jǫrdu Kualning þioda/ē ǫruil nan/Siov ē Bylgur munu hlioda/ē Meñ mūu vppforna af hrædslu/ē af biolund þra Hluta/ Esa huǫrier ad koma skulu/yfer allt Heimen. Puiad Kraptar Himens munu hrǽraſt. Og þa munu þr ſa Manſins son koniandā j Skyenu/mꝫ Tign ē mykilu Vellde. Eſi nær þtta tekur ad skie/ þa lyted vpp og vpphefted ydar Hǫfud+af þui ad ydar Endurlausn tekr þa ad nalgaſt. Og hñ sag de þm eina Epterlyking/Skoded Fykiutred ē ǫll ǫñur Trie. Nær þra Alldin tekur vt ad springa þa merke þier a þm þ Sumared er j nánd. Sō ē lyka nær þier ſlaed/ þtta skie/þa vited þad/ad Guds ryke er nalægt. Sannlega seige eg ydur/ þ þsse Kynſlod mū eige þorganga þar til allt þtta skier/Himen ē Jǫrd þorganga/eñ myn Ord þorganga eige ✱

+Eñ vared ydur/ad ydar Hiǫrtu þyngeſt eige af opæte ē odrycktu/ē mꝫ Sorgū þſſarar Nær

ingar/ad eige kome þsse dagr haskarlega yper yð
ur/þuiad lyka sem Talsnara mū hañ koma yper
alla þa sem a Jördu bua/Kappkosted þui vak
ande ad vera alla tyma/z bidied/so ad þier mæt
tud verduger vera ad vmblyia allt þetta/huad ep
terkomanda er/z ad standa so þraðe þ Mañsins
Syne. Og vm daga kiende hñ j Musterenu/enn
vm nætur gieck hñ vt/z dueldest j Fiallenu Oli
ueti/ og allt Folk tok sig snemma vpp til hans j
Mustered/ hñ ad heyra.

xxii Cap.

+mat 26 NNt þa tok ad nalgast +hatydar dagur
Mar 14 ins sæta Brauds/huor ed kalladest Pask
ar. Og Kiesemañahöfdingiar z Skript
lærder leituðu epter/huernen þr giætte hñ Lyd
+mat 26 lated/þt þr ottudust Lyden. Enn +Andskoten
Mar 14 var hlaupen j Judas þñ kallad var Jscharioth
huer ed var tirn ap tolu. Og hañ for burt/og
talade vid Kiesemañahöfdingiana z Höfudzmeñ
ena/huernen/hñ villde selia þm hñ. Peir glödd
ust vid/z hietu ad giefa hñ Peninga til. Og hñ
lofade þm þui/z leitade lags/ad hñ þeinge selle
mat 26 þm hñ an vpphlaups. En +er kom dagr eins sæ
Mar 14 ta Brauds/ a hueriu sæfast skylde Paskalambi
ed. Og hñ sende vt Petrū z Johañem z sagde/
Farid þid/buid til Paskalambed/so ad vier neyt
um. Eñ þr sögdu til hans/ Huar villtu ad vier
reidum þ til? Hñ sagde til þra/Sied/Nar þier
ganged jñ j Borgena/mū Mañ mæta yckur be
rande Vatzskiolu/Fylged hñ epter j þ hus/ hu
ört hñ geingr jñ/z seiged Husbondanū/Meist
ren lætur seigia þier/Huar er þ Herbergi/ þar
eg meige Paskalambed j eta mz mynū Lærisuei
num

num? Og hann mun vysa yder storan Sal † astrakad † Mr; ste
an/ Reided pad par til. Peir geingu burt/ og mr; jdu
fundu so sem hann hafde sagt peim/ og reiddu ad olbe.
til Paskalambed.

+Og pa er su stund kom/sette hann sig nidur/ +mat 26
ok pr tolf Postular med honum. Og hann sagde til Mar 14.
pra/Mig hefur ad hiarta nasta epterlangad/ad
eta ptta Paskalamb med ydur adr en eg lyd/pt
eg seige ydr/ad hier epter mun eg eige optar ad
pui neyta/par til ad p fullkomnast j Guds ryke.
Hann tok ok Kaleiken/giorde packer/ok sagde/Med
taked hann/ok skipted hann a mille ydar/Pui ad eg se
ige ydr/ Eg mun eige dreckа ad Vynvidar averke/
par til ad Guds ryke kiemur/Og+hann tok Brau 1 Cor 11
ded/giorde packer/ok braut p/ok gaf peim/ok sagde
Petta er mitt hold/p p ydur giefed verdr/gior
ed ptta j minna Minning. Lyka eirnen Kaleiken
epter Auallsmaltydena/ok sagde/Pessi er Kalei
kur hins nyia Testaments/j minnu Blode/huerr
p ydur vthellest. Enn po/Siaed/Ad+hond pess +mat 26
er mig suikur er med mier a Borde/Og ad sonu Mar 14
ner+Mannsins sonur epter pui sem alyktad er/Ve Joh 13.
vei pm Manne/ad huerium hann verdur suiken. Og +Psal 41
pr toku ad spyria sin a milli/Huer ad p vaere
sa er ptta munde giora? Enn par hofst upp pr
ta pra a mille/Huer pra munde mesta hallden
verda. Enn hann sagde til pra+Veralldleger Kon +mat 20
gar drottna/og huerier Yfermagtena hafa/pa Mar 10
kallast naduger Herrar/Enn pier skulud eige so/
heldr sa sem mestur er ydar a mille/ vere hann so
sem hann minste/ok hann adste/sem annar Pienare.
Pui huer er meire sa sem til Bordsins situr/ed
ur sa sem pionar? Er eige so/ad hann sem vid Bo-

M v. rded.

eded situr? Ēn eg er a millū ydar/sem sa er þio
nar/Ēn þier erud þr/ huskrier hia mier voru i
mynū Freistingū. Og eg vil tileinka ydur Ryke/
so sem min Fader hefur mier þ til einkad/so ad
þier skulud eta ⁊ dreckа yfer mynu Borde i mynu
Ryke/⁊ sitia a stolū/dæmande tolf Ynttungsler
Israels. Enn Drottin sagde/ Simon/Simon/
Siadu. Ad Andskoten hefr heidst ydar/ad hann
mette sigta ydur sm Hueite/Enn eg bad þ þier/
ed þyn Trua prottnade eige/Og huonar þu sn
yst vm eptur/þa styrk þu Brædr þyna. Ēn hann
sagde til hans/Herra/Reidubuen er eg med þier
+mat 26 i Fiotur ⁊ Dauda ad ganga. Ēn hann sagde+þes
Mar 14 tre/eg seige þier/ad i dag galar Hanen eige/adr
Joh 13. þu hefur þrysuar afneitad þad þu þeckir mig.
+mat 10 Og hann sagde til þra/ Þa+eg senda ydur vt an
Pungs edr Tosku eda skopata/ huort brast ydur
þa nockud? Ēn þr sögdu/Alls eckert. Þa sagde
hann til þra. Ēn nu huor ed Þūg hefur/ sa take
hann/lyka ⁊ eirnen Toskuna/⁊ sa er eige hefur/sel
ie hann Kyrtil sinn/⁊ kaupe Suerd. Þuiad eg seige
+Esa 53 ydr/ad þad hlytur a mier ad þullkommast+huad
skripad er/ Þad hann er mz Illuirkin reiknadur.
Þui huad vm mig skripad er hefr nu enda. Ēn
þr sögdu/Herra/Sia/Tuo Suerd eru hier/ Hann
+mat 26 sagde þa til þra/Þad er nog. Og+hann gieck ept
Mar 14 er vana til Fiallsins Oliueti/⁊ hans Læresuein
Joh 18 ar þylgdu hann epter/Og þa hann kom til þss stadar
sagde hann til þra/Bidied ad eige þalle þier i Frei
+mat 25 stne. Og+hann veik sier þra þeim/nær steinkaste
Marc 14 þiell a Knie og tok ad bidia/og sagde/Fader/ef
þu villt þa tak þenan Kaleik þra mier/Ēn þo
eige min helldur verde þin vilie. Ēn hann birtest

Engell

Engell ap Himne/styrkiagde hann. Og þar kom ad hñ þreytte vid Daudan/ſ tok ad þad lengra. Ein hñs Sueite vard so ſm̃ Bloddropar/ hr ed þiellu a Jordena. Og hann stod vpp ap Bxn enne/ſ kom til ſinna Lærisueina/ſ þann þa sofann de ap Hrygd/og sagde til þeirra/Huad sofe þier? Standed vpp/ og bidied ad þier falled eige j Freistne.

+Þa hñ var þetta ad segia/Sia/Þad Flock/ +mat 26
urenn/og einn ap tolfe/ sa Judas hiet/gieck vnd̃ Mar 14
þm̃ og villde nalgast Jesum/ad hñ kyste hñ. Ein Joh 18
Jesus sagde til hñs/Judas/suikur þu Manns
son med Rosse? Enn er þeir sem hia hm̃ voru
sau huad verda villde/sogdu þeir til hñs/Herra
skulu vær eige sla med Suerde? Og einn ap þm̃
slo Þion prestahofdingians/ og hio ap hñs hid
hægra Eyrad. Jesus suarade ſ sagde/Latid
þm̃ ad giora allt hid þrekasta. Og hann snart
hans Eyra og laknade hann. Ein Jesus sagde til
þra prestahofdingia og Hofudsmanna Musteres
sins og Alldungannа/huorier epter honum vo
ru komner. So sem til annars Illvirkia geingu
þier vt med Suerdum og Stongum / þa eg var
daglega j Musterenu hia ydur logdu þier eige
hendur a mig/Helldur er þetta ydar Tyme og
Magt Myrkranna+ Ein þeir gripu hñ/ſ leidu +mat 26
hann j prestahofdingans Hus / enn Petur þrigde Mar 14
hñ epter a Lengdar + Þeir kueiktu þa vpp Joh 18.
Eld j midium Forsalnum / og settu sig j kringu
hñ. Og Petur var þar a mille þeirra. Þa sa
hñ Ambatt nockur sitia vid Elldenn/horfde a hñ
og sagde/Þesse var og med hm̃. Enn hñ apneit
ade og sagde/Kona/ eige þecke eg hñ. Og litlu

eınu

einu þar epter/sa hñ annar Madur ꝛ sagde/Þu ert og einn af þm. Enn Petur sagde/Ei er eg. Og er Bil var a orded sem eins tyma/ tilstyrkte nockur annar og sagde/Ad sönnu var ꝛ þesse med hönum. Þuiad hñ er Galileare. Eñ petur sagde/Madr/eige veit eg huad þu seiger/ꝛ jafn snart/ad hönum nu þetta eñ tal inde/gool Hanen. Og Drotten sneres vid og leit til Peturs. Og Petur minntest Orda Drottens/ huörnenn hñ hafde sagt+ þyrr enn Hanen galar / muntu afneita mier þrysuar. Og Petur gieck ut ꝛ greiet beisklega. Enn þeir Menn sñ hielldu Jesu/ dæmdu hñ og dustudu/byrdu hañ og slou þ hñs Andlit/spurdu hñ ad og sögdu/Spadu/ huör sa er sem þig slo? Og margt annad hadulegt sögdu þeir vid hñ/

+mat 26 Mar 14 Joh 13.

+mat 27 Mar 15 Joh 18.

+Og er Dagr var/komu saman Alldungar Lydsins/ ꝛ Prestahöfdingar ꝛ hinir Skriptlær du/og leiddu hañ upp fyrer sitt Rad og sögdu Ef þu ert Christur seig oss þad. Og hañ sagde til þeirra/Ef eg seige ydur/þa truid þier mier ei/Enn ef eg spyr ydur/þa suare þier mier eige og lated mig ei lausan. Enn hiedan j þra mun Mannsins sitia til hægre Handar Guds Krapta. Þa sögdu þeir aller/ Ertu þa Guds sonur? Hañ sagde til þeirra/Þier seiged þad/þuiad eg er hann. Enn þeir sögdu / Huad þurfum vier nu Vitnisburd vid leingur? Vier sialfer heyrdum þad af hans Munne.

xxiii Cap.

+Matt 27.

+Og+allr þra Manfiölde stod upp/ꝛ leiddu hñ fyrer Pilatum/toku ad aklaga hñ ꝛ sögdu/Þennan finnum vier umturna Folke

vorru

voru+ ꝛ þiódanda skatt ad giepa Keisaranum/
seigande sig vera Kongen Christū. Ēn Pilatus
spurde hann ad ꝛ sagde+ Ertu Kongr Gydinga? +mat 27
Hann suarade ꝛ sagde/Þu seiger þa. Pilatus sagde Mar 15
þa til Prestahöfdingiana ꝛ til Lydsins/ Aung Joh 18
ua sök þiā eg mz þessū Manne. Ēn þr voru þessa
kæpare ꝛ sögdu/Hann hefr vppast Folked/mz þui
hann hefr kient hiēr ꝛ huar a öllu Gydingalande/
tilteked j Galilea/ꝛ allt j þennan stad. Enn er
Pilatus heyrde Galileam nefnda/Spurde hann ad
huört hann være ap Galilea. Og er hann þornam
ad hann var vnder Herodes valldi/sende hann
burt til Herodem/huör ed sialfr var a þm dögū
j Jerusalem. Ēn er Herodes sa Jesum/vard hann
nxsta glader/þt hann hafde þyst vm langa tyma/
ad sia hann/ap þui ad hann hafde heyrt margt ap
hönum/ꝛ vænte ad hann munde sia nökkurt Teikn ap
hann giöra/Og adspurde hann a marga vega. Og
hann suarade hönum öngu. Ēn Riettmanna höfding-
iar og Skriptlærder asökudu hann hardlega. Og
Herodes mz synu Hofflocke þorsmade hann ꝛ spott
ade/þærde hann j huytt Fat/ꝛ sende aptur til Pila
to. Og a þm degi vrdu þr Pilatus ꝛ Herodes
viner aptur/þt adur voru þr oviner syn a mil
le. Enn Pilatus samkallade Prestahöfdingia/
höfudsmenn ꝛ Lyden/ꝛ sagde til þra/Hier hafa
ed þenan Mann til myn hafdt/so sem hann er vmeur
nar Lydnū/ꝛ siaed/Eg hefe spurt hann ad hier þ
ydur+ ꝛ med þessum Manne piā eg öngua sök/þar +Joh.
vm hier klaged hann/ꝛ ei helldur Herodes/þui ad 18 ꝛ 19
eg sende ydur til hans/Og siaed/Ad ecket hefur
vppa hann boreft/þ Dauda sie verdugt/Fyrer þui
vil eg giepa hann radning/ꝛ lata hann sydan laus

an. Pulad hñ hlaut þñ eirn epter ventu Hatiþ ardagsins lausan ad giepa.

Eñ allur Höpnudurenn kallade vpp til lykа ✠ sagde/Tak burt þessan/✠ giep oss lausa Barab hus ed var þ nockurt sundurþycke og Mañslag (er skied var j Borgeñe)hñsettur j Myrkuastofu. Pilatus talade eñ aptur til þra/✠ vilde Jesum lausan lata. Eñ þr kölludu vpp og sögdu/ ✠Matt 27 Krossfestu/Krossfestu hañ. Hñ sagde eñ j þridia Mar 15 sinn til þra✠Hvad illt hefur þesse giört? Aungua Daudasök þiñ eg med hñ/ Fyrer þui vil eg refsa hñ ✠ lata sydan lausan. Enn þr stodu þui fastara þar a med myklum Hliodum/ oskande þ hñ yrde krossfestur. Og þra hliodz ✠ Höfudpriste ana toк yper. Og Pilatus dæmde ad skie skylde þra beidne/eñ gaf þm lausan þañ er jñ var settur þ sundurþyckis ✠ mañslags saker j Myrkuastofu/em huern þr badu/Eñ hũ framsellde Jesum j þra vald. Og þa er þr leiddu hañ vt✠ Matt. 27. gripu þr Simon af Cyrene/huñ ed komen var af Akre/✠ lögdu Krossen vppa hñ/ad hañ bære hann epter Jesu.

Enn höpum þylgde epter mykell fiölde Folks og Kuenna/huñriar ed gretu hañ og aumkudu. Enn Jesus snere sier til þra og sagde/Pier Dætur af Jerusalem grated eige yper mier/heldur grated yper ydur sialfum og yper Sonum ydar. Pui siaed/Ad þeir Dagar munu koma a huñtum seigast mun/ Sælar eru þær Obyrriu/og þr ✠Esa 2. Kuider er ei hafa fædt/og þau Briost huñ ei Ose 10. ge voru mykit. Þa munu þeir taka ad seigia/ Apocal. Fiöllunum✠Hrynied yper oss/og Halsunum/hyl 6 og 9. ied oss. Pui ef þr göra þetta vid hid blomgad

Tred

Trieð/Huad mun þa skie vid hid þurra? Enn
tueir Spillurkiar adrer vrdu vtleidder / so ad
þr være aptekner med hñ+ Og sñ þeir komu j +mat 27
þñ Stad huer ed kallast Hóspudskeliastadur/ þa Mar 15
Krossfestu þr hñ þar/og Spillurkiana mz hñ Joh 19
eirn til hægre Handar og annan til Vinstre. Enn
Jesus sagde/Fader/fyrergiep þm þad/þr þr vita
ei/huad þr giöra. Og þr skiptu hñs Klædum/ ok
logdu Hlute á þau/og Folked stöd og horpde a.
Og Höpdingarner dæmdu hñ med þm ok sögdu/
Audrum hefur hañ hialpad/hialpe hñ nu sialfu
sier/ep hñ er Christur hin vtvalde Gudz. Ad hö
num hæddu ok Strydsmennerner/geingu til hñs
og bæru hönu Edik og sögdu/Ep þu ert Kongr
Gydinga/þa þrelsa sialfan þig. Enn yfirskrift
en var ritud yfer hñ med Griskum / Ebreskum
og Römverskum Bokstofum/ Pesse er Konger
Gydinga. Enn annar af þm Spillurkium sem
heingder vorü/lastade hñ og sagde / Ep þu ert
Christur þrelsa sialfan þig ok okkur. Þa suarade
hin annar/straffade hñ og sagde / og þu hræddest
ei helldur Gud/sem ert þo j sañre Fordæmingu
Og ad sönu skedr okkur þetta riettlega/þuiad vid
medtökum huad okkar Giörder voru verdar/ en
þesse hefur ecke vondslegt giört: Og hañ sagde
til Jesu/Drottñ/Minstu mun þa þu kemr j Ri
ke þitt; Og Jesus sagde til hans/Sañlega seige
eg þier/j Dag skalltu vera mz mier j Paradys.
Og þad var nær vm hina sietta Sund. Og
Myrkur giördest yfer alle † Landed til nundu † Jörd
Stundar/Og Solen formaade/Og Tiallded Must ena
ferfins rifnade j midiu sundur. Og Jesus kall +Psal 31
ade hærre Röddu/og sagde+Fader/j þyar hen
dur

dur þel eg minn Anda. Og er hñ hafde þetta sagt/ lietst hñ. Ẽn er Hundradshöfdingen sa hu ad þar skiede/dyrkade hañ Gud/og sagde/Ad vist su hefur þesse Madur riettlatur vered. Og allt Folk er þar var saman komed ad horfa a þetta sem þad sa huad þar skiede/barde þ sier a Briost ✠ snere j burt aptur. Ẽn aller hñs Kunningiar stodu langt þra/ og þær Konur sem hm höfdu epterfylgt wr Galilea/og horfdu a þetta. Og
+mat 27 sia+Madur nöckur Joseph ad Nafne/sa ed var
Mar 15 eirn Radherra/godur Mañ og riettuys/eige sam
Joh 19 þykte hñ þeirra Rad og Giörninga. Og hann var af Borgenne Arimathia vr Judea/Guör ed og stundade epter Guds ryke/Pesse gieck til Pila to/og bad vm Lykaman Jesu/og tok hañ ofan/ og sueipade hañ j Lierepte/og lagde hañ j vr höggna Gröf/j huöria ecke hafde enn nöckur lag dur vered. Og þad var Afftangadagur/✠ Sab
+supr 8. batzdagüren tok ad hefiast + Ẽnn þær Konur sm komnar voru af Galilea/fylgdu epter/✠ skod udu Gröfena/og huörnen hñs Lyke var lagd ur. Ẽnn þær sneru aptur/reidande til syn Smyrsl og dyrleg Salue/og vm Sabbatzdagen voru þær kyrrar epter Lögmalsins Bodan.

xxiiii Cap.

+mat 28 Ẽn xxx+fyrsta Sabbatzdagana mlög snem
Mar 15 ma/komu þær til Graparennar/ og bar
Joh 20. ru þau Smyrsl er þær höfdu tilbwed/✠ cñ nockrar adrar med þm. Þær fundu Steinen afveltan af Gröfenne/Og stigu þar inn/✠ fun du ecke Lykaman Herrãs Jesu. Og sem þær vo ru hugsiukar vm þetta/ Sia/ Þa stodu tueir Menn hia þm j leyptrande Klædum. Ẽnn þæ

vrdu

vrdu hræddar/og þiellu a sijna Aſianu til Jard
ar. Og þr sögdu til þra/ Huad leite þier hins
Lifanda hia Daudū? Hañ er eige hier/helldur
er hñ vppriſen. Hugleideð huad hñ talade þ yd
ur/þa hñ var nu eñ j Galilea/er hñ sagde+ þad +Matt.
Mañſins syne byriade ad seliaſt j syndugra Hen 16 ꝛ 17
dur/og krossfestur verda/ og a þridia deige vpp Mar 9.
rysa. Og þar minntuſt a hñs Ord. Og þar gei supr 9.
ngu burt þra Grafiñe aptur/ꝛ kunngiördu allt þ
ta þm ellefu/ꝛ so öllū öðrū. Eñ þtta var Mar
ia Magdalena/ꝛ Johanna/ꝛ Maria Jacobi/og
þar adrar er med þm voru/sem þtta sögdu Post
ulönum. Og þra Ord virtuſt þm sijn vera þad
Sionhuerfingar/ꝛ trudu eige. Enn Petur stod
vpp/ꝛ hliop til Grafariñar ꝛ laut þar jñ/ꝛ sa
Lynlöken einsömul liggia/gieck burt/ ꝛ vndrade
med sialfū sier/huörnen þ være skied.

✠ Og sia+ad tueir ap þm geingu þañ sama Mar 16
dag til nöckurs Kauptūs/þ er var þra Jeruſal/
em sextygu skeida rwm/huört ed Einans var ad
Nafne. Og þr voru ad tala sijn a mille vm al/
la þa Hlute/sem vid höfdu bored. Og þ skiede
þa þr rædduſt vid/ꝛ spurduſt a sijn j mille/ ad
sialfur Jeſus nälægdeſt þa/ og gieck japnframt
þm. Eñ þra Augu voru so hallden ad þr þeck/
tu hñ ei/Eñ hñ sagde til þra/Huad er þ þ Ra/
du/sem þid hafed yckar a mille/reikande/ꝛ erud
hryggver vt ap? Þa suarade añar er Cleophas
var ad Nafne/ꝛ sagde til hñs/ Ertu alleina so
okiendur j Jeruſalem/ ad þu veiſt eige huad a
þeſſum dögū þar jnne giördſt hefur? Til huörra
hñ sagde/Huad þa? Eñ þr sögdu til hñs/Þad/
ap Jeſu hinū Nadverska/huör ed var Spadoms

madur/mektugr j Verkū ꝛ Ordū þ Gude og öllu Folke/Huörsu ad vorer höfudpreſtar/ꝛ höfding iar ſelldu hū j þordæmingu Daudans/ꝛ krosfeſtu hū. En vier vonudū ad hā mūde endur leysa Jſrael. Og yfer allt þetta er nu hin þridie dagur j dag/ er þetta ſkiede. So hafa og ſkielpt oſſ nöckrar Konr af oſſ til/ þar ed þ lyſingena höfdu hia Gröpūe vered/ꝛ ecke funded hūs Lykama/komu ꝛ ſögdu ſig eirnen ſied hafa Englaſioner/þr ed ſögdu hū lifa. Og nöckrer vt af oſſ geingu til Grafarinar/ꝛ fundu eins lykta ſin Konurnar höfdu ſagt/en hū fundu þr ecke. Og hū ſagde til þra/O þier heimſker/ꝛ treger j hiarta ad trua þui öllu huad Spamenner hafa tala. Hlaut Chriſtus ecke þetta ad lyda/ꝛ ingā ga ſo j ſyna Dyrd? Og hū tok til þra Moyſe ꝛ öllum Spamönnum/ꝛ lagde vt þ þm allar Ritningar þar af hū voru. Og þr tokū ad nalgaſt Kauptūed þ þr geingu til/ Og hañ liet þa ſem villde hū leingra ganga/þr neyddu hū ꝛ ſögdu/ Ver hia oſſ Herra/ þr kuölldu tekur og a Dagen lydur. Hū gieck jn ꝛ var hia þm. Pad ſkiede ꝛ þa hū ſat mz þm til Bordz/ad hā tok Brauded Blefade þ ꝛ braut/ꝛ riette ad þm. Þa opnudust ūſt þra Augu/ſo þr þektu hañ. Og hū huarf wr þra augſyn. Og þr ſögdu ſyn a mille/Brañ ei ockart Hiarta j ockur þa hū talade vid ockur a Veigenū/ꝛ opnade þ ockor Ritningarnar? Og þr ſtodu vpp a ſömu ſtundu/og ſneru aptur til Jeruſalem/ꝛ fundu þa ellefu ſamanſafnada/ꝛ þa ſem med þm voru/huörier ed ſögdu/Drottenn er ſañarlega vppriſen ꝛ hefur birſt Simoni. Og þr tiadu þeim huad giörſt hafde a veigen-

um/

am/og huǯrnen þeir höfdu þeckt hañ j þui hañ braut Brauded *

✠ Þa þeir voru nu eñ ad tala vm þetta+stod Mar 16
Jesus mitt j nidlīd þra/ǂ sagde til þra/Fridr sie mǯ ydur. Eñ þr þædust ǂ voru hrædder/ǂ mein udu ad þr sæe Anda nöckurn. Og hañ sagde til þra/Huad þælist þier/ǂ þui koma slyker Vankar j ydar hiörtu? Siaed mynar hendr ǂ mīnar Fæ tur/ad er hī sialfr:/Preyfe þier ǂ skoded/þt An de hefr ei hollld nie Bein/so sem þier siaed mig hafa. Og þa hī sagde þ/ syndc hī þm hendr ǂ Fætur. Og er þr trudu eñ eige ſ þagnadarsaker ǂ vndrande þ/sagde hī til þra/ Hafe þier nöck ud matarlegt? Og þr lögdu ſ hī Stycke af stei ktum Fiske ǂ hunangsseim. Og hī tok þ/ǂ at ſ þra augum. Og hañ sagde til þra. Petta eru þau Ord/huör eg talade til ydar/þa eg var enn nu hia ydur/þt þad hlaut allt ad fullkomnast/ huad vm mig var skrifad j Moyses Lögmale ǂ j Spamaña bokum ǂ Psalmū. Þa opnade hī þra Skilning so ad þr skildu Ritningarnar/ og sagde til þeirra/So+er þ skrifad/ǂ so byriade +Psal 18
Christe ad lyda/ ǂ vpp ad rysa a þridia Deige af Dauda/ǂ predikast lata j synu Nafne Jorā ǂ ſgiefning Synda/a medal allra Pioda/vpphef iande til Jerusalem *

+Enn þier erud vottar allra þessara Hluta/ +Acto 1
Og siaed/ad+eg mun senda yfer ydr Fyrerheit +Johañ
mynis Födurs. Eñ+þier skud blyfa j Borgenne 14 ǂ 15
Jerusalem/þangad til ad þier klædest med Kr: +Acto 1
afte af Hædum. Enn hañ hafde þa vt allt til Bethaniam/ǂ hoof vpp synar hendur ǂ Bleza mar 16
de þa. Og+þ skiede þa hī blezade yfer þa/ad Actor 1.

hỹ leid þra heim / ꝛ var vppnumen til Himens. Ẽñ þr tilbadu hñ / ꝛ sneru heim aptur til Jerusalem / med mykl̃ Fagnade / ꝛ voru jafnan j Musterenu / Vegsamande ꝛ Lofande Gud.

Ender S. Lucas Gudspialla.

Pad heilaga Euangelium sem S. Johañes hefur skripad

Fyrste Cap.

Vpphafe var ORD / ꝛ þ Ord var hia Gude / ꝛ þ Ord var Gud. Pad sama var j Vpphafe hia Gude / Aller Hluter eru þ̃ þ giörder / og an þss er eckert giört / huad giört er. I þui var Lyfed / og Lyfed var Lios Mañana / Og Lios lyser j Myrkrũm / ꝛ Myrkrenn hafa þ eige t. hõndlad. Mad ur + var af Gude sendr / sa hiet Johañes / Hñ kom til Vitnisburdar / ad hñ bære vitnisburd af Lio senu / ad aller skylldu þ̃ þ trua. Eige var hañ þ Lios / helldr ad hñ bære vitnisburd af Lios enu. + Pad var sañarlegt Lios / huört ed lyser õllum Mõñum sem koma j þennan Heim. Pad var j Heimenñ + ꝛ Heimuren var þ̃ þ giörd ur / ꝛ Heimuren þeckte þ eige. Pad kom til sinar Eignir / ꝛ þr sin̄ þui til heyrdu / medtoku þad eige. Enn so marger sem þ medtoku / þa gaf þ̃ þm Magt Gudz Bornũ ad verda / þm̃ er a þss nafn trua. Eige þm sin̄ af Blodenu / eda þm̃ sin̄ af Hollosins Vilia / helldur þm sin̄ af Gude er borner. Og + ORDET vard t. Hollt / og bio

+ mzteket
+ Mat 3
Mar 1.
+ jnkr 3.
+ Gen 1.
Hebr 11
+ Mat 1
Luc. 2.
t. Hadr

og bio a mȝal vor(ꝛ vier saū þꝛr Dyrd/ja/so sū Dyrd eingietens Sonar aþ Fodurnum)þullt Naðar og Sannleika.

Johañes bar vitne vm haū/kallade og sagde/ Þesse er sa aþ huorium eg sagda/Epter mig mū de koma/sa sem þ mig var/þt hū var þyrre enn eg+Og aþ hans Nagd hopū var aller þeinged/ Nad þ Nad. Þui ad Logmaled er þ Moysen vtgieped/eū Nad ꝛ Saūleikuren er þyrer Jesū Christum orden. Eingen+hefr vm allder Gud sied/sa eingietne Sonr sīn j Fodursins Fadme er hū hefur oss þetta openberad.

✠ Og þetta er Vitnisburdur Johañis. Þa Gyd ingar sendu aþ Jerusalem Presta ꝛ Rynsmenn Leui/ ad þr skylldu spyria haū/ Huor ert þu? Og hū kiendest ꝛ neitade þui eige/Og hū vidur kiendest so seigande/ Eige er eg Christur. Peir spurdu hū þa eū ad/Huad þa? Ertu Elias? Hū sagde/Eige er eg/Ertu Spamadur? Eū hū anſ ade/nei. Þa sogdu þr til hūs/Huor ert þu þa? So ad vier meigum andsuar giefa þm er oss vt senden. Huad seiger þu aþ sialfū þier? Hū sagde +Eg er rauſt eins Predikara a Eydemorku/Gr eide þier Gotu Drottens/ so sm sagde Esaias Spamadur. Og þr sm vtsenduſt/voru aþ phari seis. Peir adspurdu hū/ꝛ sogdu hm/Þui skyrer þu þa/eþ þu ert eige Christur/eige Elias/ eige sa Spamadur? Johañis sucrade þm/ ꝛ sagde+ Eg skyre med Vatne/eū sa stendur mitt a medal ydar/huorn þier þeckid eigi/Hū er sa sem epter mig mū koma huors eg er eī verdugr vpp ad leysa Skopuceinge. Petta skiede i Bethabara/hinu megen Jordanar/par Johañes skyrde *

+ 1 Tim 6.
+ Joh 4
1 Tim 6
+Esa 40 Matt 3 Mar 1. Joh. 3.
+Mat 3 Mar. 1 Luc. 3. Acta 1 ꝛ 19.

Enn annars Dags epter stod Johannes Jesum
koma til sýn/ ⁊ mælte/Siaed/þar er þ Lambi
Thurt te kur. ed Guds/sem t ber Heimsins synder. Þesse er sa
ap huórūm eg sagda ydur/Epter mig kiemr Mad
ur sa þ mig var/þt hñ var þyrr enn eg. Og eg
þeckta hñ eige/Helldur ad hñ yrde kunnr j Isra
el/ þ þui kom eg ad skyra med Vatne. Og Jo
+Mat 3 hannis vitnade/ ⁊ sagde. Eg+sa Andan opanstíg
Mar 1 ga ap Himnum j Dvsu lyke/ ⁊ vera yper hñ/og
Luc. 3 eg þeckta hñ eige/En sa mig sende ad skyra med
Vatne/hñ sagde til mýn/Yper huórn þu sier An
dan nidurstyga/ ⁊ yper hñ vera/hñ er sa sñ skyr
er med helgum Anda. Og eg sa þad/og þennan
vitna eg Guds Son vera. En annars dags apt
ur stod Johannis enn/ ⁊ tueir ap hñs Lærisueinū
Og sñ hñ leit Jesum ganga/seiger hñ/Siaed/þ
er Lamb Guds. Og tueir ap hñs Læresueinum
heyrdu hñ tala/ ⁊ þylgdu Jesu epter. En Jesus
snerest vid/ leit þa sier þylgiande/ ⁊ sagde þm/
Ad huórū leite þier? Þeir sögdu hñ/ Rabbi
(huad ad þydest/Meistare) huar er þitt Herber
ge? Hñ sagde þm/Komed ⁊ slaed. Þeir komu ⁊
sau huar hñ være/ ⁊ voru hia hónum þann dag/
En þ var nær tíūdu stund. Eirn ap þssum tuei
mur var Andreas broder Simonar Petri/ sem
heyrde Ord Johannis/ ⁊ Jesu epterþylgde. Hann
fann þa adur sitt brodur Simon/ ⁊ sagde til hñs/
Vier hóþū þundid Messiam(huad vtlegst Christ
ur) ⁊ þylgde hñ til Jesu. Þa Jesus leit hann/
mælte hñ/Þu ert Simon sonur Jonas/þu skalt
† Steirn kallast Cephas/þad vtlegst † Biarg.

Annan dag þar epter vilde Jesus ferdast til
Galileam/ ⁊ finnur Philippū ⁊ sagde til hñs/Fylg
þu

þu mier epter. Ẽñ Philippus var aþ Bethsaida yr Borg Andresar ⁊ Peturs/Philippus fann Nathanael/⁊ sagde hñ̃ + Vier höfum fann þañ sẽm huórn Moyses j Lögmalenu/⁊ aller Spamenn hafa skrifad/ Jesũ Josephs son aþ Nazareth. Nathanael sagde til hñs/Huad ma aþ Nazareth gott koma? Philippus sagde hñ̃/Kom ⁊ sia. Jesus sa Nathanael koma til syn/ ⁊ sagde aþ hñ̃/Sia/Par er sannur † Israelita/j huórnũ Suik enge eru. Nathanael sagde þa til hñs/Huórnen þecker þu mig? Jesus suarade ⁊ sagde til hñs/Adr en Philippus kallade a þig/þa þu varst vnder Fikiutrienu/sa eg þig. Nathanael suarade ⁊ sagde/Rabbi/Þu ert Guds Sonur/Þu ert Konungur Israels. Jesus suarade/ ⁊ sagde vid hañ/Þu truder/aþ þui ad eg sagda þier/ad eg hefda sied þig vnder Fikiutrienu/Sia miklu enn þessu meira. Eg hñ̃ sagde hñ̃/Sañelega sañelega seige eg ydur/Vppfra þessu munu þier sia Himinen + open/ og Eingla Guds styga vpp og ofan yfer Mannsins Son.

Gen 3 49 Deut 18 Esa 40 45 Jerẽ 23 Ezechi. 34 ⁊ 37 Dan 9. † sannur Israel. + Matt.

Atiar Cap.

Og + þridia dag þar epter/vard Brudka up til Cana j Galilea/⁊ þar var Moder Jesu/Jesus var boden ⁊ hans Lærisuein ar til Brudkaupsins. Og er þa þraut Vyned/ sagde Moder Jesu til hñs/Þeir hafa ecke Vyn. Jesus sagde til hennar/Þu Kona/ Huad hefr eg med þig? Myn stund er enn ei komen. Moder hans sagde vid Þionustumenenna/Huad h-lst hann seiger ydr/þ gióred. Ẽñ þar voru sex Vatzker aþ Steine/sett epter ventu Ebreskrar hreinsunar/huórt eitt toẽ tuo eda þria mxler. Jesus tal

ade til þra/Fylled vpp Kieren aþ Vatne/ ⁊ þr
þylltu þau allt a barma/Og hñ sagde þm/Skei
nked nu a/⁊ þæred Kiæmeistarãum/Og þr þær
* jnkr 4 du hm. En þa Kiæmeistaren smackade + Vyned
þ Vatn haþde vered/visse hñ ecke huadan þ kom
en Þionustumeñerner sem vatned soltu vissu þ/
kallade hñ a Brudgumã/⁊ seiger hm/Aller menn
giefa j þrstu gott Vyn/⁊ nær Menn giæst ölv
uader/þa þ hid liettara. En þu hefer geymt hid
goda allt til þssa. Þetta er hid þrsta Jarteikn
þad Jesus giærde til Cana j Galilea/ og hann
openberade syna Dyrd/ Og hans Læresueinar
ar trudu a hann *

Epter þ þor hñ oþan til Capernaum/ hñ og
Moder hns/Brædr hns/⁊ Læresueinar/⁊ voru
þar eige miog marga daga. Þa var ⁊ nalæg þa
skahatyd Gydinga. Og Jesus þor vpp til Jeru
+mat 21 salem/⁊ þañ j Musterenu sitiande + þa sem sell
Mar 11 du/Naut/Saude/ Dwfur/ og þa sem vmskipte
Luc 19. giærdu a Peningum. Þa giærde hañ sier Suipu
aþ Streingium/⁊ rak vt allt aþ Musterenu/bæ
de Naut ⁊ Saude/⁊ hratt nidur Peningū ⁊ Bo
rdum þra er vmskipten giærdu/og sagde vid þa
sem Dwfurnar selldu/Bere þier þetta burt hed
an/⁊ giæred eige mꝛns Fodurs hws ad kaupskap
ar hwse. Hns Læresueinar hugleiddu þa/ hvad
+þ sa 68 skrifad er + Vandlæte hws þyns hefer eted mig.
+Matt. Þa ønsudu Judar ⁊ sogdu hñ/ Hvær Teikn
26. ⁊ 27 syner þu oss/ ad þu meiger þetta giæra? Jesus
⁊ leysed. svarade ⁊ sagde þm ⁊ Brioted + þetta Mustere/
en eg sk a þridia deige þad vppreisa. Þa sogdu
+mat 25 Fydingar + Þetta Mustere er vppbygt j sex og
Mar 14 Fiorutyge ar/en þu vilt vppreisa þ a þrem dø
gum

gum? Hann talade vm Mustere sijns Lykama. Og þa hañ var aþ Dauda vppriſen hugleiddu hñs Lxreſueinar/ ad hñ hafde þtta mxllt+og trudu Rieninguñe/ ꝛ þñ Ordū er Jeſus hafde talad. Eñ ſem hñ var j Jeruſalem vm Paſka a þm Hatydardeige/þa trudu marger a hñs Mxþu/þr ſem ſau þau Takn er hñ giörde. Eñ Jeſus trude þm eige til vm ſialfan ſig/aþ þui hañ þeckte alla/ ꝛ þurfte eige vid ad nockur bxre aþ Mannenum vitne/þuiad hañ ſialfur viſſe huad j Mannenum var. +pſal 34

Pridie Cap.

Dar ✠ var+ eirn Mann aþ Phariſeis/ Nicodemus ad Nafne/hann var eirn aþ Höfdingium Gydinga. Hñ kom til Jeſu vm Nott/og ſagde til hñs/ Rabbi/vier vitū/ad þu ert eiñ Meiſtare aþ Gude komen/Puiad eingen getur giört þau Takn/ ſem þu giörer/ nema Gud ſe med hönum. Jeſus ſuarade og ſagde til hñs/Sañlega ſannlega ſeige eg þier/Nema eþ ſa er nockur/ſem ad nyu verdur fæddur/ hann fær ei ad ſia Guds Ryke. Þa ſagde Nicodemus til hans/Huörnen ma Madurenn ad nya fædaſt/þa hñ er gamall? Edur fær hñ geinged aptur j ſiñ ar Modurkuid og fædſt ſo? Jeſus ſuarade/Sañlega ſañlega ſeige eg þier/Nema ſa ſem endur/fæddur verdur aþ Vatne og aþ Anda/hñ gietur eige þngeinged j Guds ryke/Huad aþ Holldenu fædeſt/þad er Holld/Og huad ſem fædeſt aþ Andanum/ þad er Ande. Vndraſt þu eige / þo eg ſegda þier/ad ydur byriade ad nyiu ad fædaſt. Vinduren blæs huar hann vill / og þu heyrer hñs Pyr+en eige veiſtu huadan hañ kemur/ed+ +pſalm 135

huórt hú þer/So eru aller þær sem aþ Andanū eru endurfædder. Nicodemus suarade og sagde hónum/Huernen ma þetta skie? Jesus suarade og sagde/Ertu Meistare j Israel og veist eige þetta? Sannlega sannlega segge eg þier / ad vier seigum þad vier vitum/og vitnum þad vier sied höfum / og vorn Vitnisburd medtake þier eige. Og eþ þier trued eige þa eg seige ydur aþ Jardlegum hlutum/huernen munu þier trua meiga/ eþ eg seige ydur aþ himneskum hlutum? *

Eingen mun og vpp stiga til himna/nema sa sem opan stie aþ himne/Sonur Mannsins sa sem er a himne+Og so sem Moyses vppha-fde hógg ormen j Eydemörku/lyka byriar Mannsins Syne vpp ad þestast/ad aller þeir er a hann trua þorfa þist eige/helldur ad þeir hafe eilyfa Lyf.

+ Num. 21

+ 1 Joh 4.

✠ Suo+elskade Gud heimen/ad hann gaf sinn eingeten Son til þess/ad aller þeir sem a hann trua/þyrfte þareft eige/helldr ad þeir hafe eilyfa Lyf. Þui eige sende Gud son sinn j heimē/ad hann dæme heimen/helldur ad heimuren þyrfte þyrr er hann. Huór a hann truer/dæmest ei/En huór hann truer eige/hann er nu þegar dæmdur/ þuiad hann truer eige a Nafn eingetens Guds sonar. Enn

+ sup 1. þesse er Domuren + Ljosed kom j heimen/og Menferner elskudu meir Myrkred en Ljosed/þui þra Verk voru vond. Huór illa giörer/sa hatar Ljosid/hann kiemr ei eige til Ljossens/ad eige sie appest hans Verk. En huór Sannleikan giörer/hann kiemur til Ljossens/so ad hans giörder verde kunnar/þt þær eru j Gude giördar *

Epter þetta kom Jesus og hans Læresueinar + inn ✠ aþ til Gydingalands/ ok dualdest þar mz þm+og skyrde

skyrde/Johañes var þar eñ/ᵻ skyrde vid Enon nærre Salem/þt þar voru vötn mörg. Þeir ko mu þangad ᵻ skyrdust/þt Johañes var eige þa iunlæstur j Myrkuastoþu. Enn þa giördest ein Spurning aþ Lærisueinū Johañis vid Gydinga/vm Hreinsunena. Þeir komu til Johañis ᵻ sögdu hönū+Meistare/ Sa sem var hinumeigin Jordanar/aþ huörium þu barst vitnic/ Sie. +supr 1. +supr 1.

ᵻ Hann skyrer nu/ᵻ aller koma til hans. Johañes suarade ᵻ sagde/Madr hefr eckert/nema hann verde þ aþ Himnun giefed. Þier erud sialfer mytt vitne/þ eg sagda/Ad ei være eg Christur/Helldr þ ad eg væra vndan hann sendur. Huer ed Brud ena hefur/sa er Brudgumen/eñ vinr Brudguma ns er sa sem stendur ᵻ hlyder hann/ᵻ er miög gladur þ Brudgumans Rödd. Sa same minn Fögnud: er nu vppfyllder/Hann ber ad vaxa/ eñ mier ad minka. Sa sem ad ofan kiemur hann er yfer öllum. Huör hann er aþ Jördu/hann er Jörd/ᵻ aþ Jördu talar hann/Enn sa sem kiemur aþ Himne/ hann er yfer öllū/Og huad hann sa ᵻ heyrde/þ vitnar hann/ᵻ eingen tekur hans Vitnisburd/Enn huör hann tekr hans vitnisburd+sa ᵻ innsiglar þ ad Gud sie sannordur. Þui sa sem Gud sende / hann talar Guds Ord/þt eige giefur Gud sinn Anda ad skamte. Faderen elskar Sonen/ᵻ allt gaf hann j hans hendr. Huör hann truer a Sonen/sa hefur eilifft Lyf/Enn huör hann truer ecke a Sonen/hann mun eige sia Lyfed/helldur blifur Guds Reide yfer hann. +Rom 3 Infr 8. ᵻ sannar.

Fiorde Cap.

Enn þa Drotten fornam / ad Phariseī höfdu heyrt/þ Jesus Fiölgade Lærisueinum+meir enn Johañes/og skyrde(þott +supr 3.

Jesus

Jesus skyrde eige sialfur/ helldur hans Lære
sueinar) þa forlet hann Gydingaland/og for ap
+Gen 33 tur j Galileam. Enn hönum byriade og ad þerd
Josu 24 ast vm Samariam. Þa kom hann j eina Samuer
†Þorpe, ska Borg/þa Sichar heiter+nærre þui t Akur
lende/er Jacob gaf Syne sinum Joseph. Enn
þar var Brunnur Jacobs. Sem Jesus var ord
en Þegmodur/ þa sat hann a Brunnenum/ þ var
nær vm sióttu Stund. Þa kemur þar ein Sam
uersk Kona Vatn ad sækia. Jesus sagde til hen
ar/Gief þu mier ad drecka(þui hans Læresuein
ar voru jn geigner j Borgena ad kaupa Fædslu)
þa seiger su samuerska Kona so til hans/ Hvör
en beider þu mig Dryckiar/þar þu ert einn Iu
de/enn eg er ein samuersk Kona? Þuiad eige sa
neyta Judar samuerskum Mönnum. Jesus sua
rade + sagde til hennar/Ef þu visser Guds giöf
og hvör hann være/sem þier seiger/ Gief mier ad
drecka/Ma vera ad þu beidder hann/og hann giefe
þier lifanda Vatn. Þa sagde Konan vid hann/
Herra/þu hefur eige þad þu getur mz aused/ en
hann er opan j Brunnen/Eda huadan hefur þu
lifanda Vatn? Edur ertu meire Fodur vorn Ia
cob/sa ed gaf oss þenan Brunn? Hann sialfur drack
ap hönum/Syner hans + Hiörd hans. Jesus suar
ade og sagde henne/Aller þeir sem drecka ap þessu
Vatne/þa tyrster aptur/Enn hvör hann drecker
ep þui Vatne sem eg mun giefa hann/hann skal eige
tyrsta eilyplega/Helldur þ Vatn sem eg mun gie
fa hann/sa verda hann Brunnur vppsprettande vatz
til eilyfs Lyfs. Kona sagde þa til hans/Herra/
gief mier þetta Vatn/so ad mig tyste eige/+ ad
eg kome eige hingad Vatn ad ausa. Jesus sagde

til

til henar/Far þu ✠ kalla á Mann þin og kom so hingad. Konan suarade ✠ sagde/ei hef eg mann. Jesus sagde til henar/Þu sagder satt/ eige hefe eg Mann/Þui þinn Menn hefur þu haft/ ✠ þin þu hefr nu er. eige þin madur/þetta sagder þu satt. Kona sagde til hans/Herra/eg sie ad þu ert Spa madur. Fedur vorer hafa á þessu Fialle tilbeded + Eñ þier seged/ad j Jerusalem sie sa stadr/þar + Deu 12 vær eigu til ad bidia. Jesus sagde henne/Kona/ trú mier/Su stund kiemr/ad huorke á þessu Fialle nie j Jerusalem munu þier tilbidia Fodurenn. Þier + tilbidied þ-þier vited eige/eñ vier vitum + 4 Reg 17. huad vier tilbidium/Þuiad Hellsen er af Gydingum. Eñ sa tyme kiemr/✠ er nu þegar/ad sannir Tilbidiendur munu tilbidia Fodurenn j Anda og Sannleika/af þui ad Faderen vill slika hafa/er hann so tilbidia. Gud + er Ande/✠ huorter hann til + 2 Cor 3 bidia/þinn heyrer j Anda ✠ Sannleika ad tilbidia hann. Konan sagde til hans/ Eg veit ad Messias kiemur sa sem Christur kallast/✠ nær hann kiemr/ þa mun hann vnderrysta oss þetta allt. Jesus sagde henne/Eg er hann sem vid þig talar. Og j þui bili komu hans Læresueinar ad/✠ vndrudust þat hann talade vid Konuna/Þo sagde engen/Ad huorju spyr þu/edur huad talar þu vid hana? Eñ Konan skilde sit kar vid sina Stiolu/ og gieck inn j Stadenn/✠ sagde til þra Manna/ Komed/✠ sied þann Mann er mier sagde allt þ eg hefe giort/huort ad hann er eige Christur. Þa geingu þeir af Stadnum/ ✠ komu til hans.

Eñ þar j mille/badu hans Læresueinar hann ✠ sögdu/Meistare/neyttu Matar. Eñ hann sagde til þra/Eg hefe þa Fædu til ad neyta/af huor-

re þeir

re þier þited eige. Þa sögdu Exresueinarnes
syn j mille/ Era hepur nockur þært hm ad eta?
Jesus sagde til þeirra/Minn Matur er sa/ ad
eg giöre hns Vilia sm mig hepur sent/ad eg þull
komne so hans Verk. Seige þier eige sialþer/ad
þar sie enn þiorer Manuder til Kornskurdartym
ans? Sia/ Eg seige ydr/ Lypted vpp Augu yd-
+Mat 9 r slaed Akurlönden+þ þau eru enn huyt til Kor
Luc 10. nskurdarens/r huor sm vppvinur/sa teknr Lau
un/r safnar Averte til eilyfs Lyfs/ ad sa sem
sæer sambagne þm er vppvinur. Þui sannast hie
er þ Ordtak/Ad annar sie sa sm sæer/enn annar sa
sem vppvinr. Eg sende ydr vpp ad vina þ þier
erþidudut. ecke/Adrer hafa erþidad/enn þier gein
gud jn j þra Erþide. Marger samuersker Menn
ap þm sama Stad trudu a hn/þ Konunar Ord
sem vottade+ad hn sagde mier allt huad eg gior
+ mat 13 ört hefe. Enn þa hiner Samuersku voru til hns
Mar 6. konunar/badu þr hn/ad hn vxre þar/r hann var
þar tuo daga. Og myklu þleire trudu þ hns ord
þr sögdu r so til Konunar/Ei truum vier nu þ
þyn ord/Þuiad vier sialþer heyrdum/ r virum ad
þsse er sannarlega Christur Lausnari Heimsins.

Enn epter tuo Daga þor hn þadan r reiste til
+Mat 4 Galilcam. Þuiad Jesus vitnade þ sialfur/ ad
Mar 1. Spamadur hafe eige Heidur a sinne Fodurleipd.
Luc 4. Þa+ hn kom j Galileam/ medtoku hn þr Gal
uersku sem sied höfdu allt þ hn giörde til Jeru
salem a Hatydardeigenn/þui þr höfdu r komed
til Hatydardagsins. Hn kom r aptur til Cana j
Galilea/þar hn hafde giört Vatn ad Vyne.

✠ Og þar var þa enn Kongsmadr/huors son
ad la siukur til Capernaum. Þa þesse heyrde þ/

ad

ad Jesus var kemen ap Gydingalande j Galileā
por hñ til hñs/ ꝛ bad hñ ad hñ pære opan ꝛ lāt
nade son hñs/ þuiad hñ vare ad mestu latē. Þa
sagde Jesus til hañs/ Nema þier siaed Teikn ꝛ
Stormerke/ þa trued þier eige. Kongsmadurē
sagde þa til hañs/ Herra/ þar opan adur en Son
ur minn andast. Jesus sagde hönum þa/ Far þu
Sonur þinn liper. Og Madurenn trude þm ord
um er Jesus sagde hönum/ og gieck þaden. Enn
þa hañ por opan epter/ geingu hñs þiönarar j
möte hönum/ og kunngiördu hñ seigiande. Son
þ'n liper. Þa spurde hann þa ad / a huerium
Tyma/ hm hapde batnad. Og þeir sögdu hönum
I gier vm siöundu Stund huarp þra hñ Kal-
an. Þa þormerkte Faderenn ad þad var vm þañ
Tyma/ a huerium Jesus sagde hñ/ Sonur þinn
lyper. Og hñ trude og allr hñs Hus. Þetta er
ad nyiu añad þad Jarteikn/ er Jesus giörde/ þa
hñ kom ap Gyðingalande/ til Galileam.

Fimte Cap.

Epter + þad var Hatyd Gydinga/ Og Je + Luc 23
sus þor vpp til Jerusalem. Er j Jeru- Deut 16
salem hia Fiarhwsinu/ er Vatzdyke/ sem
kallast a Ebreskv Bethesda / hapande þm For-
byrge/ I þm la nyskell Fiölde siukra Manna/ Blin
dra/ Hallcra/ Visnadra/ byðande ebret Vatzins
hræring. Þuiad einn Engell stig opan j tilsett
an Tyma j Dyked/ og hrærde vpp Vatned. Hu
ar sem þa fyrstur stig opan j Dyked epter Vatz
sins hræring/ sa vard heill/ ap huerre Sott seni
hann var hallden. Þar var einn sa Madur sem
þritiygi ꝛ atta ar hapde siukur verid. Þa Je
sus leit þennan liggiandа/ ꝛ þornam ad hñ hap

da so

de so lengan Tyma siukur vered/seiger hann til hńs/Villtu heilbrigdur verda? Hinn siuke suar ade hönum/Herra/eg hefe eige þann Mann/þa Vatned hrærest/ad late mig j Dyked/þui nær eg kem ad þa stygur añar fyrre jń eń eg. Jesus sag de til hńs/Rys vpp tak Sæng þyna/ǂ gack. Og strax vard sa Madr heilbrigdur/ǂ tok syna Sæng ǂ gieck þadā. Enn a þm deige var Sabbatzdagur/ Þa sögdu Gydingar hń sem Heilbrigdur var orden+Þad er Sabbatzdagur/eige hæfer þi er ad bera Sæng þyna. Hń suarade þm/Sa mig heilan giörde/hń sagde mier/Tak Sæng þyna ǂ gack. Þeir spurdu hń/Hvör er sa Madr/er þier sagde/tak Sæng þyna ǂ gack? Enn sa sem heilbrigdr var orden/visse eige hvör hń var/ Þuiad Jesus hafde viked sier afvega/af þui ad so myk ell Mańþiölde var j þń stad. Epter þ hitte Jesus hń j Musterenu/ǂ sagde til hńs/Sie/nu ertu heill orden/ syndga nu eige optar/ so ad þig hende eige añad verra. Sa Madur þor ǂ vnder vyfade Gydingū/ad Jesus være sa sem hń hafde heilan giört. Eń þ þ ofsoktu Gydingar Jesū/ ǂ leitudu epter ad deyda hń/af þui ad hń giörde þetta a Sabbatzdeige. Jesus suarade þm. Fad er mitt † erfidar allt hingad til/Eg erfida ǂ so. Eń þ þetta sóktu Gydingar meir til ad deyda hń Þuiad hń braut eige ad eins Sabbatzdagen/helldur sagde ǂ/ad Gud være sitt Fader/giörande sig so Gude jafnan.

† verkar

Jesus suarade ǂ sagde til þra/Sannlega sannlega seige eg ydur/Sonuren þar eckert af sialfum sier giört/nema þ hń sier Födurenn giöra/ Þuiad hvad hellst hń giörer/þ giörer ǂ eirnen Sonuren/þui

en þui Faderen elskar Sonen/ ꝛ syner hñ allt þ
hann giörer/ ꝛ eñ mũ hñ sýna hñ ôñur Verk þssum
meire/ so þier munud vndrast. Þuiad so sem Fa
deren vppvekr Dauda/ ꝛ lyfgar/ so lyfgar ꝛ Son
uren þa sem hñ vill/ Þui eige dæmer Faderen nôk
urn/ helldur gaf hñ Synenũ allan dom/ ad aller
heidre Sonen/ so sem þr heidra Fôduren/ Huer
hñ heidrar ei Sonen/ sa heidrar eige Fôduren/ sa
sem hñ sende. Sañlega sañlega/ seige eg ydur/ Hu
er mjn Ord heyrer ꝛ truer þm̃ sem hñ sende mig/ sa
hefur eilyfr Lyf/ ꝛ eige kiemur hann j dom/ helld
ur lydur hann vr Daudanũ til Lyfsins. Sañlega ꝛ
sañlega seige eg ydur/ Ad su stund kiemur/ og er
nu/ þ Dauder munu heyra rôdd Guds sonar/ og
þr sem heyra/ munu lifa. Þuiad lyka sem Fader
en hefur Lyfed j sier sialfũ/ so gaf hann Synenum
ad hafa Lyfed j sialfũ sier/ Hann gaf hñ ꝛ Valld
til yfer ad dæma/ af þui ad hann er Mañsins Son
ur. Eige sku þier vndrast þetta/ Þuiad su stund
kiemur/ a huerre/ ad aller þr sem j Fr̃fônũ eru/ +Matt.
sku heyra Rôdd Guds Sonar + Og þr munu þa 25
þeim̃ganga sin gott giôrdu/ til Lyfsins vppris
Enn þr sem illt giôrdu/ til Domsins vppris. Ei
ge þ̃ eg af mier sialfum giôrt nôkud/ Sem eg
heyre/ so dæme eg/ ꝛ mjn Domur er riettur/ Þui
ad eg leita eige mjns Vilia/ helldr hans Vilia sem
mig sende. Ef eg ber mier sialfum vitne/ þa er
mitt Vitne ecke satt + Annar er sa/ sem af mier + Mat 3
ber vitne/ ꝛ eg veit/ ad hans vitne er satt/ þ hañ
ber af mier. Þier + sendud til Johañem/ ꝛ hañ + supr 1
bar af Sañleikanũ vitne. Enn eg tek eige viene
af Mônnum/ helldr seige eg ydr þetta/ vppa þ þi
er hialpist. Hann var skinandi og loganda Lios/

en þier villdud skamastund glediast ap hans Ljo
sc. Eg hepe ecki meira vitne enn Johannis vitne/
Þuiad þau verk sin Faderen gap mier/ad eg þull
komne þau/þau Verken sin eg giörde/bera mier
vitne/þ Faderen hape mig sent. Og Faderen sa
*Matt. sem mig sende+hin stalpur bar mier vitne. Eige
þ og 17. hape þier nockurn tyma heyrt hins Rödd/nie sied
hins Mynd/ǂ hins Ord hape þier ei þ ydur blyfp
ande/Þuiad þann hin sende/ tim true þier eige.
Ransaked Ritningena/ Þuiad þier meined ydur
þ henne ad hapa eilyfpt Lyfp/ Og hun er þ/huer
vm mig ber vitne/ Og eige vilie þier koma til
myn/so ad þier hepdud Lyfp. Eg girnist ecke veg
semd ap Mönum/En eg þecke ydr/ad þier haped
eige Guds astsemd med ydur. Eg kom þ mynis
Födurs Napne/ǂ þier mötokud mig eige. Þann
ar kiemur þ synu eigen Napne/þm medtake þier.
Huörnen meige þier trua/ þar sin þier þiggid
Vegsemd þinbyrdis huör ap ödrum? Og þann Heidr
sin ap einum Gude er hins leite þier eige. Eige
sku þier þ meina ad eg mune klaga ydr þ Födur
num/ Þar er sa sem ydur klagar/ þ er Moyses
a huörn þier voned. Ep þier trydud Moysi/so
* Gene. trydud þier ǂ mier+þt ap mier skripade hann.
3 og 22. Þui ep þier trued eige þui sin hans hepur skripad
Deut 18 Huörnen meige þier þa mynum ordum trua?

Siötte Cap.

4 mat 14 Epter+þ+þor Jesus burt yper vm Sio
Mar 6. en Galilee/til stadarins Tiberias/Og mi
Luc. 9. kell Mannpiölde þylgde hann epter/ap þui
þr sau þau Jarteikn er hann giörde a Siukum.
* Exo 12 Jesus gieck þa vppa eitt Fiall/ǂ settest þar sial
Leuit 23 þur med synum Lærisueinum/ Þa+var ǂ Paska/

hatyd

hatyd Gydinga nalæg. Jesus hop þa vpp sijn
Augu/ ꝛ sa ad mærgt Folk dreif ad hm̃/þa sagde
hñ vid Philippum/Huar kaupũ vier Braud/þad
þesser neyte? Eñ þetta sagde hñ ap þui/ad hñ vill
de reyna hñ/þr hñ visse sialfur huad hañ villde
giöra. Philippus suarade hñ/Tuohundrud penin
ga braud/nægast þeim eige/ so ad huer cirn þae
nockud lyted. Þa sagde hm̃ cinn ap hñs Læresuei
num/ Andreas broder Simonar Petrs/ Hier er
citt Dngmenne+sa hefur þm̃ Byggbraud og tuo +mat 14
Fiska/Eñ huad sk þetta a medal so margra? Þa Mar 6.
sagde Jesus/Lated Mañena setiast nidur. Þar Luc 9.
var j þm stad myked Gras. Þa settust þar nidr
Kalimeñ ad tölu/nær þm̃ þusunder. Jesus tok
Brauden/ꝛ giærde þacker ꝛ þieck synũ Læresuei
num/ Eñ Læresueinarner þeingu þm sem nidur
hopdu sest. Lyka eirnen ap Fiskonum so myked
sem þr vildu. Eñ þa þr voru metter/sagde hñ
til sina Læresueina/ Sapned saman þm Leipũ
sem apganga/so eckert spillest. Eñ þeir sopnudu
saman/ꝛ pylltu vpp tolp Karper/ med apgangs
Leipar/ ap þm Byggbraudñ/ huad ed auk var
þesst/sem þr hopdu neytt. Þa er þsser Mañ sau
þ/ad Jesus giærde þetta Teikn/sogdu þeir/Þesse
er sañlega sa Spamadur sem j Heimen sk koma.
Eñ þa Jesus þornam þ/ad þr mundu koma ad
gryppa hñ/ og kiosa til Konungs+plyde hñ cirn +mat 14
vpp aptur a Fialled *

Ad kuolde geingu hñs Læresueinar opan til
Siapar/og stigu a Skip/ꝛ þa þr komu yper vm
þañ Sio til Capernaum+var þegar myrkt ord; +Mar 6
ed. Jesus var þa eige komen til þra. Eñ Stor
en tok ad æsast vpp ap myklu Vedre. Peir hop

bu þa rodd þiñ ꝛ turtugu eda þriatigu skeida.
Þeir sau þa Jesum ganganda a Sionum/ꝛ kom
en nær Skipenu/ þr ottuduſt þa. Eñ hñ sagde
til þra/Eg er/ottiſt þier eige. Þa villdu þr ha
þa tekid hñ jñ j Skipid. Og jafnsnart var skip
ed komed ad þui Lande sm̃ þr þoru til. Annan
dag epter/sa Folked sem hinumegin Siafarins
stod/ad eige var þar añad Skip til nema þ eina
sem hñs Læresueinar höfdu astyged/ꝛ Jesus ha
þde eige stalfur styged a þ Skip med synum Læ
resueinū/helldur voru hñs Lærisueinar einer af
stad parner. Þar komu og yfer vm ðnur Skip
þra Tyberias/huad nærre er þm̃ stad sem þr hö
fdu Brauden eted/ þ Herrans Þackargiörd. Og
þa er Folked sa ad Jesus var ecke þar/ꝛ eige hel
ldur hñs Læresueinar/stiꝛ þ a Skipen/ kom til
Capernaum/ꝛ leitade ad Jesu. Og þa þr höfdu
funded hañ hinumegin Siafarins/sögdu þr til
hñs/Rabbi/Mær komstu hingad? Jesus suara
de þm̃ ꝛ sagde/ Samlega samlega seige eg ydur/
Þier leited mig eige af þui/ad þier saud Teikn
en/helldur af þui ad þier neyttud af Braudenū
† astund ꝛ vrdud sadder † Verked ei þa Fxdu sem borgin
ed. gur/helldur þa sem stödug bliþur til eilifs Lif
þs/ huörja ed Mañsins sonur mun giefa ydur/
+supr 1 +Þuiad Gud Fader hefur hñ jñsiglad. Þa sög
Matt 3 du þr til hñs/Huad skū vier þa giöra/so vier gi
og 17. örum Guds verk? Jesus suarade og sagde þeim
+Joh 3. +Þad eru Guds verk/ad þier trued a hñ/þñ hñ
sende. Þa sögdu þr til hans/ Huört giörer þu þ
+Mū 11. Teikn/so ad vier slaum ꝛ trūm þier? Huad giör
psal 78 er þu? Fedur vorer ætu Manna a Eydemörku/
Sap 16 sem skrifad stendur+hñ gaf þm̃ ad eta Braud

af

af Himne. Þa sagde Jesus til þra/Sannlega sañ lega seige eg ydur/ad eige gaf Moyses ydur Brauud af Himne/ Helldur giefur Fader miñ ydur sañarligt Braud af Himne/Þuiad þrra er Guds Braud/þad siñ af Himne stie opan/og Heimenum giefur Lyf.

Þeir sögdu þa vid hañ/Herra gief þu ossjafnan þad Braud. Eñ Jesus suarade þm þa+ Eg er Lyfsins Braud/Huör hñ keimur til myn/þñ mun eige huugra/Og sa hñ truera mig/hñ skal alldrei þyrsta. Eg sagda ydur / þad þier hafed mig sienan/og trued þo eige/Allt huad Faderen giefur mier/þad kemur til myn/ og huörn þann sem til myn kemur/hañ mun eg eige vtreka/Þuiad eg stie opan af Himne / eige vppa þad ad eg giöre miñ Vilia/helldur hñs Vilia sem mig sende. Þetta er Födursins vilie/ þess mig sende/ad eg glate önguu/af öllu þui siñ hñ gaf mier/helldur skal eg vppreka þad a epsta Deige. Eñ þ er myns Födurs vilie/þss mig sende/ad huör sa siñ Sonen sier/og truer a hañ/hafe eilifft Lyf/Og eg mun vppreka hñ a epsta deige. Þa mögludu Judar vm þad sem hñ sagde/Eg er þad Braud huört ed opan stie af Himne. Og þr sögdu+ Er eigi Jesus þsse Sonur Josephs/huörs ad vier þeckium bæde Födur ⁊ Modur? Huörnen seiger hñ þa/þad eg er opanstigen af Himne? Jesus suarade þm/Mögled eige innbyrdis. Eingen þær til myn koned/nema sa Fader sem mig sende/drage hñ/Og eg mun vppueckia hñ a epsta Deige. So er og skrifad j Spamanna Bokum+ Ad þr munu aller verda af Gude nientader/Huör hellst nu heyrer af Födurnum/og larer þad/

+Syrach 24.

+Matt. 13.

+Esa 54.

sa kemur til mȳn/Eige þad/ad nockur hafe Fad
uren sied / nema sa sem er af Fodurnum / hann
hefur sied Foduren. Sannlega sannlega segge eg yd
ur/Huer hann trucr a mig/hann hefr eilyfft Lyfe
*Exo 16 Eg er Lyfsins Braud. Fedur+ydar ætu Man
na j Eydemörku/og eru dauder. Petta er þad
Braud sem opanstig af Himne/Huer sem etr af
þui/hann deyr eige. Eg er þad lifanda Braud
sem af Himne stig opan/Huer sem etur af þessu
Braude/sa lifer eilyfliga/Og þad Braud sem eg
mun giefa er mitt Hold / huört ad eg mun re
giefa/Heimenum til Lyfs. Judar prattudu þa
sin a mille/so segiande/Huörnen fær þsse giefed
oss sitt Hold ad eta? Jesus sagde til þra/Sann
liga sannliga segge eg ydr/Nema ef þier etid Hold
Mannsins Sonar/og dreckid hans Blod/þa hafe
þier ecke Lyfed med ydur. Huer hann etur
mitt Hold/og dreckur mitt Blod/sa hefr eilyfft
Lyf/Og eg mun vppvecka hann a efsta deige.
6 Cor. Þui+mitt Hold er sönn Fœda / og mitt Blod er
11. sannur Dryckur. Huer hann etur mitt Hold/ og
dreckur mitt Blod/sa blifur j mier/og eg j honum
Lyka sem ad mig sende lifande Fader/og eg life
saker Fodursins/So + huer hann etur mig/sa mun
+ lifa fyrer mȳnar Saker. Petta er þad Braud
sem opan stig af Himne. Eige so sem þad ydar
Fedur hofdu Mana ted/og eru dauder. Huer
hann etur þetta Braud/sa lifer ad eilyfu.

Petta sagde hann/kiennande j Samkunduhusinu
til Capernaū. En marger af hans Lœresueinum
sinum þetta heyrdu/sögdu/Hörd er þsse Rœda/Huer
kann hana ad lyda? En er Jesus visse m; sialfum
sier/ad hans Lœresueinar mögludu af þisu/þa sagde
de hann

de hñ til þra. Mispocker ydr þtta? Huad+mñ +supr 15.
þa/eþ þier sæud Manñsins Son vppstyga þangh
ad sem hañ var þrr? Anden er sa er lyfgar/
Holded er til einskis neytt/Þau Ord er eg tela
þ ydr/ þau eru Ande og Lyf. Emi nockrer eru
þr af ydur hucrier eige trua. Þuiad Jesus visse
af Vpphafe hucrier eige voru truader/og hucr
sa var er hñ munde suikia/ Og hañ sagde/Fyrer
þui sagda eg ydur/þ eingen þar til myn komed/
nema ad hñ sie þ giefed af mynñ Fodr. Epter
þ geingu marger af hñs Læresueinñ aptur til
baka/ ꝛ geingu ei leingr þadñ af mꝛ hñ. Þa sag
de Jesus til þra tolfr/ Vilie þier og þraganga?
Efi hñ suarade Simon Petrus/Herra/hucrt sku
ver þara? Þu hefr Ord eilyfs Lyfs+Vier tru +mat 16.
um ꝛ vitñ þ þu ert Christur Sonr Guds lifan Mar 8.
da. Jesus suarade þm̃/Hefe eg eige trualed ydr Luc 9
tolfr? Og eirn af ydr er Diofull/Efi hñ meinte
Judam Simons son Iscarioth/þr hñ sueik hñ
þo ad hañ være eirn af tolfr.

Siöunde Cap.

Epter þ gieck Jesus vm Galileam/þr hñ
villde eige ganga vm Judeam/af þui ad
Gydingar villdu ꝛ hel sla hñ+þa var ꝛ +Luc 22
nalæg Tialldbudarhatyd Gydinga. Brædr hñs
sögdu þa til hñs/Tak þig vpp ꝛ gack til Juda
lands/so ad þyner Læresueinar siae þau verk er
þu giörer/Þuiad sañlega giörer eingen sa nöckud
leynelega/sm̃ sialfr hñ epterleitar kunñr ad ver
da. Ef þu giörer þ/þa openberar þu sialfañ þig
Heimenñ/Þui hñs Brædr trudu ei a hñ. Jesus
sagde til þra/Minn tyme er eige cñ komen/en yd
ar tyme er jafnan reidubuen. Heimurenn þar yd

ur eige hatad/eñ mig hetar hñ/þt eg ber vitnis burd vm hñ/þad hñs verk eru vond. Farc þier vpp til Hatydardagsins/eg vil eñ eige þara vpp til þessarar Hatydar/ þt min tyme er eñ eige kom en. Ut þa hñ hafde sagt þñ þtta/bleiþ hñ sa/ me j Galilea. Nu sñ hñs Brædr voru vppfar/ner/þa fer hñ t sialfr vpp til Hatydarcñar/eí ge openberlega/heldur so sm nockud a laun. Ju dar spurdu ad hñ vm Hatydena t sögdu/ Hvar er hñ? Og mykell Krytur var j Lydnñ vm hñ. Sumer sögdu/Godur er hann/eñ adrer sögdu/Ne heldr leider hñ Lyden afvega. Eingen talade þo bert vm hñ/þ hræddu saker vid Gydinga.

Eñ ad halfnadre Hatydeñe/Stie Jesus vpp j Mustered/t kende. Judar undruduſt so seig ande/Hvørnen veit hñ Ritningarnar/þar hann hefur þo eige lært þær? Jesus suarade þñ t sagde/Min Lærdomur er eige min/heldr hñs sem mig sende. Ef sa er nockur sem giöra vill hans Vilia/hann reynir hvort þisse Lærdomr er af Gu de/ edur hvørt eg tala af mier sialfum. Hvør sñ af sialfum sier talar/sa leitar sinnar eigenar Dyrd/ar/ En hvør hann leitar þess dyrdar sm hann sende/ sa er sannur/ t eckert Rangleete er med hñ. Gaf Moyses ydur eige Lög/ þo eingen ydar hallde + Exodi Lögen? Edur+þui sœke þier epter ad Lyfla mig? Lyduren suarade t sagde/Diofulen hefur 20 t 24 þu/Hvør sœker til ad lyfla þig? Jesus suar/ supr 5. ade t sagde/Eitt Verk giörda eg/t þ undrest þi + Leuit. er aller. Moyses+gaf ydur þui Vmskurdar/kyrn 12. eige þad hun vœre af Moyse komen+heldur af + Gen 17 Forfedrunum/ Og þo vmskiere þier Manninn a Sabbatzdeige. Nu ef Madurinn medtekur Vm

skurdar

skurdarskyrn a Sabbatzdeige/ so ad eige briotest Moysis Lögmal/ eñ þier reidest þo vid mig/ þ eg giörde allan Mañen heilan a Sabbatzdeige. Þier skud eige dæma epter yþerlitum + helldr dæ + Deut 1 med mz riettum Dome. Þa sögdu nockrer ap þm sem voru ap Jerusalem/ Er þ ecke sa sñ þr sokt u til ad lyklata? Siaed/ Hu talar hñ openberlega ⁊ eingen þra seiger hñ grand/ Eda vita vorer Höfdingiar þ vyst/ ad þsse er sannur Christur? Eñ vier vitum þo huadan þsse er/ Þa Christur kiemr/ veit eingen huadā hñ er.

Þa kallade Jesus i Musterenu/ kieñande ⁊ so seigande/ Þier þecked mig ⁊ vited huadan eg er/ Og eg kom eige ap sialfū mier/ helldur er hā sā ordr/ sa mig sende/ huörn þier þecked eige/ Eā eg þecke hañ/ þt eg er ap hñ/ ⁊ hañ hefr sent mig. Þa sökt u þr til ad greyþa hñ/ eñ eingen lagde þo hendur a hñ/ þt eige var hns tym: enn komen. Margt ap Folkenu trude a hñ ⁊ sagde/ Þa Christ ur kiemr/ mū hñ nockud giöra pleire teikn en þsse giörer? Þa Phariseí heyrdu nu Lyden kryta þetta vm hñ/ Þa sendu Prestahöfdingiar ⁊ Phariseí syna Þienara vt ad þr handtaka hñ. Jesus sagde þa til þra/ Litla stund er eg eñ hia yd ur/ og þa þer eg til hns sñ mig sende + Þier mū + Jnfr 23 ud leita myn ⁊ þiña mig eige/ og þar sem eg er/ þangad þae þier eige ad koma. Þa sögdu Gydin gar sin a mille/ Huört vill hañ þara so ad vier þiñum hñ eige? Edur vill hñ þara til sundurdr eyþdra Þioda/ ⁊ kieña þñ? Huörnen er su Rædra sem hñ sagde? Þier leited myn ⁊ þiñed eige/ og þar sñ eg er/ þangad þae þier eige ad koma. A + sydasta degi hinar mykllu Hatydar/ stod Jesus + Leuit.

vpp/ ꝛ kallade/ ꝛ sagde/ Ef nockurn pyster kome
+Deu 18 hann til myn/ ꝛ drecke. Huer + hann trucar a mig/ so
sem Ritningen seiger/ af hans Kunde strumplio
+ Joel 2 ca + Vötn lifanda vatz. Enn þetta sagde hann af
Act. 2. þeim Anda/ huern þr skylldu medtaka/ sem a hann
trydu/ þui Heilagr Ande var þa ecki synelega
† tyrdar vrgiepen) af þui ad Jesus var enn eige † auglyst
legur ord Og marger af Lydnum sem heyrdu þessa hans Krau
enn. sögdu/ Þesse er sannur Spamadr. Adrer sögdu/
Hann er Christur. Enn sumer sögdu/ Skal Christur
+Mich 5 nockud koma af Galilea? Seiger + eige Ritning
Matt 2 en/ ad Christr kome af Dauids Sæde ꝛ ur Kast
alanum Bethlehem þar sem Dauid var? Lyka so
vard enn agreiningr m3 Folkenu. Enn nockrer af
þeim vildu haffa griped hann/ enn engen lagde þa
hendur a hann. Pienararner komu aptur til phar
iseana/ ꝛ prestahöfdingia/ ꝛ þr sögdu þa til þra
Þui höfdu þier hann eige hingad? Pienararner
suörudu/ Par hefr alldrei nockur Madur so talad
sem þesse Madr. Þa suörudu phariseí/ Eda eru
þier ꝛ villter/ truer nockur Höfdingiana eda af
phariseis a hann? Heldr þ Folk sem eckert veit af
Lögmalenu/ ꝛ bölnad er. Nicodemus sagde þa
+Spr 3. til þra + sa sem kom til hans um Nott/ huör eda
+ Deut. einn var af þeim/ Dæmer vort Lögmal nockud
17 og 19 Manen nema hann sie þyrre rannsakadr/ ꝛ + sie vir
ad huad hann giörer? Peir suörudu ꝛ sögdu til ha
ns. Ertu einn af Galileis? Rannsaka þu ꝛ skoa
da/ þ af Galilea er ecke nockurn tyma Spamadr
uppriſen. Og huör gieck heim til syn.

Attunde Cap.

IEsus gieck þa til Fiallsins Olineti. Og
ad Morne / Dögn kom hann aptur / Must
exod/

ered/ og allt Folked kom til hans/ Hann sette
sig og kende. Enn hiner Logkloku og Phariseí
leiddu þramm þyrer hann þa Konu sem í Hor-
dome var gripe/ ꝛ settu hana þar i midet/ og
sögdu til hans/ Meistare/ þesse Kona er þunden í +Leu 20
Hordome+ Enn Moyses bydur oss í Lögmalenu
ad beria þesslhattar Menn Griote/ Eda huad sei
ger þu hier til? Eñ þetta sögdu þr/ ap þui þeir
freistudu hans/ ad þr mætti so akiæra hañ. Enn
Jesus laut nidur/ ritande mz Fingrenũ a Jörd
ena. Eg sem þr lietu eige ap ad spyria hann/ þa
riette hñ sig vpp/ og sagde til þra+ Huor ydar +Deu 17
sem er an Syndar/ kaste sa þyrst steine a hana.
Þa laut hann nyd: aptur/ ꝛ ritade a Jördena.
Þa þr heyrdu þtta(ꝛ þrra Samviska strapþade
þa) giek eiñ epter ödrũ ut/ þyrster þo Aulldung
arner; Jesus var þa eirn epter/ og Konan þar
staudande mitt þyrer hm̃. Enn þa Jesus riette
sig vpp/ og sa þar önguañ nema Konuna/ sagde
hñ til heñar/ Kona/ Huar eru þr sem þig akla-
ga? Hefur nockur þordæmt þig? Eñ hun sagde/
Herra/ eingẽ/ Jesus sagde henne þa/ eige mun eg
þordæma þig helldur/ gack hiedan/ og synda nu
ei optar hiedan ap.

Jesus talade eñ aptur til þeirra so seigande
+Eg er Lios Heimsins, Huor hañ þylger mier + Joh 8.
epter/ sa geingur eige í Myrkrunñ/ helldr hefur
hñ Lios Lyfsins. Þa sögdu Phareseí til hñs/
Þu ber Vitne ap sialfum þier/ þuí Vitnisburd:
er eige sañur. Jesus suarade og sagde til þra/
Ep eg ber ap sialfum mier Vitne/ þa er mín vit
nisburdur sañr/ Þui eg veit huadan eg kom/ og
huört ad eg fer/ Eñ þier vited eige huadã eg kó

cdx

edr huört eg þer. Þier dœmed epter Holldenu/
Eg dœme ôngua[n]/e[n] eþ eg dœme þa er mín Do-
mur riettur/þt eg er eige eirnsaman/helldur eg
[e] sa Fader er mig sende. So er [e] skrifad j Lög
4 Deut. um ydar + ad tueggia Manna Vitnisburdur sie
17 og 19 sann/Eg er sa sem vm mig sialfur ber Vitne/[e]
Mat 12 Faderen sa mig sende/hn ber og Vitne vm mig.
2 Cor 13 Þa sögdu þeir til hns/Huer er Fader þin? Je-
Hebr 10 sus suarade/Eige þecke þier mig nie mín Föd-
Eþ þier þecktud mig/Þa þeckte þier og minn
Föd. Þesse Ord talade Jesus vid Aulmösukist-
una/þa hn kiende j Musterenu/Og eingi tok hn
þui hans Stund var enn ecke komen. Þa sagde
Jesus til þra/Eg þer/[e] þier leited mín / og j
Synd yduare deye þier/huört eg þer/þangad þae
þier eige ad koma. Þa sögdu Gydingar/ Mun
hn vilia drepa sialfan sig/þar hn seiger/Huört
ad eg þer þangad þae þier eige ad koma? Þa
sagde hn þm/þier erud hier nedan ad/Eg er ad
ofan. Þier erud af þssum Heime/Eg er eige af
þssu Heime/ Þui sagde eg ydur/ad þier munud
deyia j Syndum ydrum. Þui eþ þier trued eige ad
eg sie hn/þa munu þier deyia j ydrum Syndum/
Þa sögdu þr til hns/Huer ert þu? Jesus sagde
til þra. Þad Upphaf/ sem nu talar vid ydur/
+supr 3. Marga hefe eg ad tala og dœma vm ydur + enn
Rom 3. sa mig sende/hn er sannordur/ [e] hvad eg heyrda
af hnum/ þ tala eg þyrer Heimenum. Enn þr skil
du þad eige/ad hn sagde þm af Gude Födur. Þa
sagde Jesus til þeirra / Nr þier vpphefied
Mannsins son/þa skilie þier/ad eg sie hn/Og af
mier sialfum giöre eg eckert/helldur þ sem mier
kiende minn Fader/þ tala eg/ [e] sa er mig sende/

hann

hñ er mz mier/Faderen liet mig eige einsaman/
þt eg giöre æfinnanþad hñ er þægt. Þa hañ tal-
ade þetta/trudu marger a hañ.

Þa sagde Jesus til þra Gydinga sem a hann
trudu/Eþ þier bliþed vid myna Rædu / þa eru
þier myner sañer Lærisueinar/ ⁊ þa þecke þier
Sañleikan/og Sañleikuren mun ydur þriasla giö-
ra. Þa suöruðu þr hñ / Vier erum Abrahams
Sæde/⁊ alldrei höþū vier nockurs Mans Þræl
ar vered. Huörnen seiger þu þa / Þier skulud
þrialser verda. Jesus suarade þeim og sagde/
Sañliga sañliga seige eg ydur + Huör hellst sem + Rom 6
Syndena giörer/hñ er Syndarens Þræll/Þræll 1 Pet 2
en blyþur eige eilyþlega j Hwsenu/ en Sonurenn
blyþur þar eilyþliga. Nu eþ Sonuren þrelsar yd
ur/þa eru þier riettelega þrelsader. Eg veit ad
þier erud Abrahams syner/ þo sæke þier til ad
deyda mig/ þt myn ræda grypr ongvan stad hia
ydur. Eg tala þ sem eg sied hepe hia mynū Föd:
⁊ huad þier saud hia ydrum Föd:/þ giöre þier.
Þeir suöruðu ⁊ sögdu til hñs/ Abraham er vor
Fader. Þa sagde Jesus þm/Eþ þier væruð Á-
brahams syner/þa giördu þier Abrahams verk
En hñ nu leite þier epter ad lyþlata mig/þñ Mañ
þo sem Sañleikan seiger ydur/þañ eg heyrde aþ
Gude/Þetta giörde eige Abraham/Þier giöred
ydar Föduts verk. Þa suöruðu þr/ Eige erum
vier j Hordome bornir/eitt Gud höþum vier þ
Föður. Jesus sagde þa til þra/ Eþ Gud være
ydar Fader/ þa elskudud þier mig/ þui eg er aþ
Gude komen ⁊ þraungeingen/ þui ecke kom eg aþ
sialfū mier/helldur sende hñ mig/Fyrer þui þei
cke þier þa ecke mitt Mal/ aþ þui þier meiged

eige

*Joh 8. eige heyra myna Rædu. Pier † erud ap Fǫdurnū Fianda/ ꝛ girndū ydar Fǫdurs. Þa vilie þier epc erpylgia/ Hñ var eirn Mordinge þegar ad vpp hafe/ ꝛ eige stod hñ j Sannleikanū/ þt Sannleikuren er ei med hñ/ Þa hñ talar Lyge/ talar hū ap sjǫ nu eigen/ þui hñ er einn Lygare/ ꝛ Lygenar Fa der/ Ek mier/ ap þui eg segge Sannleiken/ þa vilie þier ei trua.

† beuģa nǫckra sy nd vppa mig.

✠ Huer ydar kann † straffa mig ꝑ nǫckra Synd Nu ep eg segge Sannleikē/ þui true þier mier þa eige? Huer † hñ er ap Gude/ sa heyrer Gudz Ord Ap þui heyre þier þau eige/ ad þier erud eige ap Gude. Þa suorudu Judar ꝛ sǫgdu hñ/ Seig ium vær eige vel/ ad þu ert Samuerskr/ ꝛ hefur Diǫfulen? Jesus suarade/ Eige hefe eg Diǫful helldur vegsama eg Fǫdur minn/ ꝛ þier vanheid red mig/ Eg leita eige ad minne Dyrd/ sa er sem leitar ꝛ dǽmer. Sannlega sannlega segge eg ydur/ Ef nǫckr er sa sem geymer myn Ord/ hñ mun ei sia Daudan ad eilyfu. Þa sǫgdu Judar vid hñ/ Nu pinu vær ad þu hefur Diǫfulen. Abraham er daudr ꝛ Spamenner/ ꝛ þu segger/ ep nǫckr er sa ed geymer myn Ord/ hñ mun eige smacka Da ued ad eilyfu/ Eda ertu meire Fǫdr vorū Abra ham/ huer Framliden er/ ꝛ Spamenner eru og framlidner? huǫrn giǫrer þu sialfā þig? Jesus suarade/ Ef eg vegsama mig sialfur/ þa er myn Dyrd eingen/ þar er minn Fader sa mig vegsamar huǫrn þier seged yduarn Gud vera/ ꝛ þecked hñ þo ei/ Ek hñ eg þecke hñ/ ꝛ ef eg segda þ eg þeckte hñ ecke/ þa være eg eirn Liugare lijkur ydr/ hell

*Gen 17 dur þecke eg hñ/ ꝛ geyme hans Ord. Abraham †
Hebre 11 Fader ydar gladdest/ ad hñ skylde sia minn Dag/

Og

Og hñ sa hñ/ ꝛ vard glaꝛ vid. Þa sögdu Judi
ar til hñs/Þu ert eñ eige þimtugr/þo sastu A-
braham? Jesus sagde til þra/ Sañlega sañlega
seige eg ydur/Adur en Abraham var/er eg. Þa
toku þr. upp Stenа/ad þr köstudu a hñ. En Je
sus þordade sier/ ꝛ gieck vr Musterenu *

Nunde Cap.

OG þa ed Jesus gieck þram hia/ sa hann
þañ eirn Mañ/sem blindur var boren.
Hañs Lærisueinar spurdu hñ þa ad og
sögdu/Rabbi/Huört braut þesse edur hñs For-
ellдrar ad hñ þæddist so blindur? Jesus suara-
de/ eige braut þesse nie hñs Forelldrar/ heldur
ad Guds Verk skulu aug ysast a hönū/ mier byr-
ar ad verka hañs Verk þess mig sende a meðan
ad Dagur er/Nockren kemur nær eingen þær ver
kad. Sö lengе sem eg er j Veralldune / þa er
eg Ljos Veralldar. Þa hann hafde sagt þetta/
spytte hann a Jördena/og giörde sier Hrakasaur
og nekr Saurnum vm Augu hñs blinda/ ꝛ sag-
de hñ/þar þu til Dykesins Syloa(hvad ad þyda
est Sendur)og þuo þier. Þa gieck hñ og þuodе
sier / og kom slaande. Þa sögdu Naungar hā-
ñs/og þeir sem hañ höfdu adur þeckt/ ad hañ
var Aulmsso madur/Er þad eige sa sem sat og
betlade? Sumer sögdu/Hñ er þad/Eñ adrer sög-
Lykur er hañ hñ. Hañ sialfur sagde/Sa Mad-
sem nefnest Je us/giörde sier Saur ꝛ reid a Au
gu mijn/og hñ sagde mier / Far þu til Dykesins
Syloa/og þuo þier/eg gieck og þuodе mier / og
bleck Syndena. Þeir sögdu til hñs/Hvar er hañ?
Hñ sagde/eg vett eige. Þa leiddu þeir hñ þann
Phari seos sem adur hafde blindur verid/ eñ þa

var

var Sabbatzdagr er Jesus giörde þeta Sauren og opnade hãs Augu. Þa spurdu Phariseí hann eñ ad/huörnen hãr hefde Synena þeinged? Enn hñ sagde þeim/Saur lagde hann a mijn Augu/ eg þuede mier/og nu sie eg. Þa sögdu sumer aþ Phariseis/Eige er þesse Madur aþ Gude/þuiad hñ helldur eige Sabbatzdagen. Eñ adrer sögdu Huörnen ma Syndugur Madur giöra þuilyke Teikn? Og þar vard Sundurþycktia þra a mille. Þa sögdu þeir enn til hins blinda/Huad seiger þu aþ hönum/þ hñ opnade þijn Augu/Eñ hann sagde/Spamadur er hann. Þydingar trudu ecke hñ/ad hañ hefde blindur verid/og være nu skygn orden/þangad til þr köllude a hãs Forelldra sem Synena hafde aptur þeinged/og spurdu þa ad so seigande/ Er hañ yckar Sonur/ huörn þid seiged blindan boren vera/edur huörnen sier hñ nu? Hãs Forelldrar suörudu þm og sögdu/ Vid vitum ad þesse er yckar sonur/ ⁊ þ hñ var blind boren/eñ med huörium hättte hñ sier nu/þ vitu vid ecke/edur huör hañs Augu opnade þ vitum vid ecke/Hñ hefur sialfur Alldur til ad suara þ sig/spyried hñ ad. Þetta sögdu hans Forelldrar aþ þui ad þeir ottudust Þydinga/þr Þydingar höfdu þa þegar samteked med sier/ad eþ nockur ✝ vera medlende hañ þyrer Christum/ad hann skylldi banfætt: vereken aþ þra Samkundu/ Fyrer þui sögdu hãs Forelldrar Hñ er nogu gamall/spyried hñ ad.

Þa kölludu þr aptur ¦ ödru sinne a þañ Mann ✣ Josu ⁊ sm Blindur hafde verid/⁊ sögdu hñ+ Gef Gude Heiduren/vier vitñ ad þsse Madur er Syndugur. Hñ suarade ⁊ sagdi/Er hñ Syndugr/ þad veit eg ecke/Eitt veit eg/ad eg var Blindur ⁊

nu

nu ſie eg. Þeir ſögdu þa til hñs/ Huad giörde hñ þier/ eda huörnen lauk hañ vpp þynñ Augum? Hñ ſuarade þm/Eg sagda ydur nu þ/hafe þier ecke heyrt þ? til huörs vilie þier heyra þ aptr? Eda vilie þier verda hñs Lærisueinar? Þa þor mælltu þr hm/og ſögdu/Vertu hñs Lærisueinn eñ vær erum Moyſis Lærisueinar / vier vitum ad Gud talade vid Moyſen/ eñ vier vitum eige huadan þſſe er. Sa Madr ſuarade og ſagde þm Þad er vndarlegt ad þier vitid eigi huadan hñ er/ z þo lauk hñ vpp mynñ Augum. Enn vier vitñ ad Gud heyrer eige Synduga/helldr þad/eþ nöckur er Guds dyrkare/ z giörer epter hñs vilia þañ heyrer hñ/vm allar allder/ heþur þ eige heyrt vered/ad nöckur hafe vpploked þſſ Mans Augum ſm blyndr var boren. Være þſſe Madr eige aþ Gude/þa giæte hñ eckert giört. Þa suörudu þr og ſögdu til hñs/Allur ertu j Synd alen z þu lærer oſs. Og þa ræku þr hñ vt. Þa heyrde Jeſus þ/ad þeir höfdu hañ vtreked/ Og er hñ fann hñ/þa sagde hañ til hans/Truer þu a Guds son? Hñ ſuarade z sagde/Herra/Huar er hañ/ſo ad eg true a hñ/Jeſus sagde til hñs/Þu hefer hñ/z hñ sem vid þig talar/ sa er hñ. Hñ ſuarade/Herra/eg true/Og hñ tilbad hñ. Jeſus sagde/Til Doms kom eg j þñan Heim/ad þr ſm eige ſie ſkylldu verda ſtaande/z ad þr verde blinder sem sia. Og nöckrer aþ Phariseis heyrdu þetta ſik hia hm voru/z ſögdu til hans/Eda eru vier þa blinder? Jeſus sagde þm/eþ þier værud blinder/þa hefdu þier öngua Synd/Nu þyrſt þi er seiged/Vier ſtañ/þa blyfur ydar Synd.

Tiunde Cap.

SAnnlige ✠ Sannliga segie eg ydur/Huer hñ geingur eige þñ vm dyrnar þ Saudahwsid helldur stigur hañ þñ mz ödrum hatte/sa er þiofur/⁊ Spillurike/En sa sñ geingur þñ vm Dyrnar/hñ er Hirder Saudanna/Fyrer hñ lykur Dyraudirduren vpp/⁊ Sauderner heyra hñs rödd/⁊ hñ kallar syna Saude mz Nafne/leider þa ⁊ ut/Og þa hñ hefur syna Saude ut lutad/gengur hñ vndañ þm/Sauderner þygia ⁊ hñ epter þt þr þeckia hñs Rödd/En ödrñ añarligum/þyggia þr ei epter/helldr flyia þr þra hñ/þr þr þeckia eige añarliga Rödd. Þessa Malsgrein talade Jesus til þra/en þr vissu eige huad hñ sagde þñ Þa sagde Jesus ên aptur til þra. Sannliga sannliga segie eg ydr/Eg er Dyr saudanna. Aller hinner hellst vndan mier komu/þr voru þiofar ⁊ Spillurkiar/⁊ Sauderner hlydou þm eige. Eg er Dyrnar/eþ nockur gengr þñ vm mig/sa mun þrelsast/hñ mun ⁊ ganga ut ⁊ þñ ⁊ þiña sitt fodur. Þiofurenn kemur ei til annars en hañ stele/ drepe ⁊ fordiarfe/ Eg er komen til þss ad þeir

✠Esa 40 skylldu hafa Lyf ⁊ fulla Nægd ✱

Ezech 34 ✠ Eg+er godur Hirder Godur Hirder giefur sitt † Lyf ut þ syna Saude/en Leiguliadurinn sa er Hirder/⁊ hugar Sauderner eru ecke eigenliger/hñ sier Ulfen koma da/⁊ yppergiefa Saudena ⁊ flyr/en Ulfurenn grypur og sundurdreifer Saudönū/en Leiguliadurenn flyr/af þui ad hañ er Leigumadur/⁊ hirder ecke vm Saudina. Eg er godi Hirder/⁊ eg þecke mina Saude/⁊ eg þeck

† syna Sal

Matt 11 mier tū+So sñ ad þecker mig mñ Fader/

Luc 10 ⁊ eg þecke Fodurin ⁊ mitt Lyf legg eg ut þ mina saude

na Sande. Eg + hepe ꝛ adra Saudt/sm̃ eige eru + met 28
ap þessu Saudahvsi / þa byriar mier og hingad Mar 16
ed leida/ ꝛ þr minn heyra myna Rædd + Og þar Luc 24
mun verda eitt Saudahws ꝛ eirn Hirder * Act. 10

Fyrer þui elskar mig minn Fader + ad eg legg 13 og 50
vt Lyp mitt/eg tek þ ꝛ aptur. Eingen tekur þ + Ezech.
ap mier/heldr legg eg þ ap mier sialfr. Eg he- 37.
þe vallð til þ ap ad leggia/eg hepe ꝛ vallð til þ + Esa 53
aptur ad taka. Petta Bodord pieck eg ap mynū
Fodr. Pa vard eñ sundurþickia j millū Gydinga
þ saker þessara Orda. Eñ marger ap þm̃ sogdu/
Diopulen hefur hñ/ ꝛ oodr er hñ/til hvers hey-
re þier hm̃? Adrer sogdu/ þsse Ord eru eingis
oods Manns/Far Diopullen blinds Manns Aug-
um vpp loked?

+ Pa var hallden Musteris Vixluhatijd til ꝛ Macab
Jerusalem/þ var vetur/og Jesus gieck j Must 4.
terenu/ j Forbyrge Salomonis. Pa vmkringdu
hñ Judar/ ꝛ sogdu til hns/Hvorsu leinge þa helld
er þu vorū Salum j Epa? Ep þu ert Christus
þa seig oss þ berlega. Jesus suarade þm̃/Eg sag
da ydur þ/eñ þier trued eige/Pau verk er eg gi
ore j myns Fodurs Nafne bera vitne vm mig/
Eñ þier trued eige/ þr þier erud eige ap mynū
Saudū/so sm̃ eg sagda ydur/Pui myner Sauder
heyra myna Rædd/Eg þecke þa/ ꝛ þr fylgia mi
er epter/ ꝛ eg giep þm eilyfr Lyp/ ꝛ eige skū þr
þarafr ad eilypu/eingen sk þa ꝛ slyta vr minne
Hende/Fader minn sa ed mier gaf þa/hñ er ollū
meire/ ꝛ eingen þar þa slyted vr myns Fodurs
hende. Eg ꝛ Fadirenn eru eitt. Pa toku Gydin-
gar eñ stenna vpp/ad gryta hañ. Jesus suarade
þm þa/ Morg godverk synda eg ydr ap mynum

Fodur/þ huórs verks sæker þa vilde þier gryta mig? Gydingar suórudu hñ þa so seigande/Fyr er Fodverk grytum vier þig eige/ helldur þ þa Gudlastan þar sñ þu ert Madr/ og giórer þig sialfan ad Gude. Jesus suarade hñ/Er eige so
+Psal 82 skrifad j ydru Logmæle? Eg+sagda/þ þier ero ud Guder/Nu eþ þ kallar þa Gude/ til huórra
† bregd; Guds Ord er skied/og Ritningen ma eige † riufa
ast ast/eñ vid þañ sem Faderen helgade ꝛ j Heimen sende/þa seige þier/Þu gudlastar/aþ þui eg sagda/Eg er sonr Guds/Eþ eg gióre ecke myns Fódurs verk/ þa trued mier ecke/ Nu þyrst eg gióre þau/þa trued Verkónñ/þo þier vilied mier ecke trua/ so ad þier vited ꝛ trued/þad Faderen er j
+Matt. mier og eg j hñ. Þeir+sokru þa enn til ad gryta
12 ypa hñ/Eñ hñ gieck vt þra þra hóndum/ꝛ þoor
Mar. 3 aptur j þañ stad/hinumeigen Jordanar sñ Johannes hafde adr skirt/ꝛ var þar. Marger kómu til hñs ꝛ sógdu/Johañes giórde ad vysu ecke ert Teikn/Eñ allt huad Johañes sagde aþ þessu þa er satt. Og marger trudu þar a hann.

XI. Cap.

Mat 26 Luc 7. Jnfr 12.

DAR la eñ siukur Madr Lazarus ad naþ ne/aþ Bethania/j hyrbylum Mariu/ꝛ hñ ar systr Marthe. Eñ+Maria var su sñ Herran hafde smurt med Smyrslum/ ꝛ þurkad hñs Fætur med sinñ Harlockñ/ huórrar brodir var sa Lazarus sñ siukur læ. Systur hñs senda þa til Jesu/so seigande/Herra/sia þu/sa þu elskar hñ er nu siukur. Þa Jesus heyrde þ/sagde hñ Þessi Sott er eige til Dauda/helldr til Guds dyrdar/so ad Guds sonur verde þ hana dyrkadur. Eñ Jesus elskade Marthā ꝛ systur hennar Mariu og

tu og so Lazarū. Þa hñ hafde þ heyrt ad hañ var siukr/ bleiþ hñ samt tuo daga j þm stad sem hñ var þa. Epter þ talar hñ til sīna Lærisueina/Göngu vier aptur j Judeam. Þa sögdu hñs Lærisueinar vid hñ/Rabbi/næst þa villdu Jud er gryta þig/ z þo villtu þara þangad aptur? Jesus suarade/ Eru ecke tolf stunder j Deige? Huór hñ geingur a medan daguren er/sa steyter sig eige/þr hñ sier þessa heims Lios/En huór hñ geingur vm Nætur/ sa steyter sig/ þui þar er eckert Lios j hñm. Þetta mællte hñ/ og epter þ sagde hñ til þra/Lazarus vinur vor sefr/enn eg fer ad vekia hñ af Suefne. Þa sögdu hñs Lærisueinar/Herra/ef hñ sefur þa batnar hñm. Jesus talade vm hñs dauda/en þr ætludu ad hann munde tala vm edleligan Suefn. Þa sagde Jesu þm opinberliga/ Lazarus er lætten/ z eg þagna þ ydar saker/þ eg var ei þar/so ad þier trued/ z göngū nu til hñs. Þa sagde Thomas sem kallast Tuibure til Lærisueinaña/Göngū vær mz hñm/so ad vier deyum med hñm.

Jesus kom z þa/z þañ ad hñ hafde þiðra daga j Grafpiñe leiged. En Bethania lā hart nær re Jerusalem/so sem þimtā Skeida Rwm. Marger Gydingar voru þar komner til Martham og Mariu/ ad þeir huggudu þær vm lāt Brodur syns. Sem Martha heyrer ad Jesus kiemur/reīur hun j mote hñm/ en Maria sat heima. Þa sagde Martha vid Jesum/Herra/ef þu hefder hier vered þa være Broder mīn eige latē/ En eg veit/ad huórs þu beidest af Gude/þ veit er Gud þier. Jesus sagde til hennar/ Broder + supr 54 þīn sk vpprysa. Martha sagde til hñs/Eg + veit Luc 14.

að hñ ris vpp a ersta dags vppriſu. Jesus sag
supr 6. de vid hana/Eg er Vppriſa ⁊ Lyfed + huer hñ
truer a mig/sa mũ lifa þott nu være daudr/og
huer hñ lifer ⁊ truer a mig/sa sk eige deyia ad
eilyfu, Truer þu þessu? Hun sagde þa til hñs/Ja
Herra/eg truc ad þu siert sa Christr sonr Guds
sem ı heimen sk koma. Þa hun hafde þetta sagt
þor hun ⁊ kallade ı hliode a Systr sina Mariu
so seigande/ Meistarenn er hier nær og kallar a
þig. Þa hin heyrde þ/ stod hun þliott vpp og
kom til hñs/þt Jesus var esi ei komen til Kast
alans/helldr var hañ esi ı þm stad sem Martha
hafde ı mote hñ komed. Esi þr Judar siñ ı hu
sinu voru ⁊ hana huggudu sau þ ad hun stod so
þliott vpp/⁊ giek ut/þrlgdu þr hñe epter/⁊ sog
du/ Hun fer til Grafareñar ad grata þar. Þa
Maria kom þangad sem Jesus var/ ⁊ hun sa
hñ/þiell hun til fota hñs/⁊ sagde hñ. Herra/
ef þu hefder nu hier verid/þa være broder min
eige lifat. Sñ Jesus sa hana grata/⁊ þa Gyd
inga gratande er med hñe komu/byrstist hañ vid
ı synum Anda/og sturladesi med stafbum sier/og
sagde/Huar hafe þier lagt hñ? Þeir sögdu hñ/
Herra/ kom og skoda. Þa tærþelldc Jesus. Þa
sögdu Gydingar/Sia. Husesu kiærann hu hefur
supr. 9. haft hũ. Esi adrer af þm sögdu/ Matte + hafi
siñ opnade blindsmans Augu/eige gisra vid þui
ad þesse hefde daed? Jesus sturladest þa enn
ms sialfũ sier/⁊ þa kom hñ til Grafareñar. Et
þ var eirn Jardmunke/Steinn var ⁊ yferlagdur.
Jesus sagde/taked af Steinen. Þa sagde Mar
tha/syster hins Daua til hñs/Herra/hñ lyktar
alla reidu alla/ þt hu hefur leiged ı þiora daga.

Jesus

Jesus sagde til hennar/Sagda eg þier ecke/ad ef þu tryder/ þa munder þu sia Guds Dyrd. Þa toku þr Steinen af þm stad/sin hin Daude var lagdur. Ek Jesus hof þa sijn Augu vpp ⁊ sagde/Fader/Eg packa þier þ þu hefur Bænheyrt mig/en eg veit ad þu bænheyrer mig jafnt/heldur þ Folksins saker sin hier stendur j kring/þa sagda eg þ/ so ad þ true þui ad þu sender mig. Þa hann hafde þetta sagt/kallade hann hærre Rodd Lazare kom þu ut. Og þa strax kom sa ut/sin daudur hafde verid/reyrdur mj Lykbondum/ad hendū ⁊ Fetum/og vm hans Asion var sueipad med Sueitadukt. Jesus sagde til þra/Leysid hann ⁊ latid hann burt ganga. Marger af Gydingium sin komed hafde til Mariam/⁊ sau huad Jesus gjorde/ trudu a hann. Enn sumer af þeim geingu burt til Pharisea/ og sögdu þeim huad Jesus hafde gjört.

Þa samtoku Riennemannahöfdingar og Phariseer eitt Rad/⁊ sögdu/Huad skulu vær tilgjöra? Þui þesse Madr gjörer mörg Teikn/⁊ ef vier sleppum hann so/þa trua aller a hann/ og þa koma Romuerjar ad taka þra oss Land og lyde. Enn +eitt af þeim Caiphas ad nafne/sa sitt þad sama +sjnkr 18
ar var Riennemannahöfdinge/sagde til þra/Þier vited eckert og hugleidid eckert/ Betra er fyrer oss/ad einn Madur deye fyrer Folked/so ad eige tapest allur Lydur. En þetta sagde hann eige af sialfum sier/ heldur af þui hann var þess ars Riennemannahöfdinge/þa spade hann ad Jesus skyldi deya fyrer Folked/Ei einasta fyrer þ Folk heldur þad/ ad hann safnade j eitt þeim Guds Börnum/er sundur voru dreifd. Og vpp þra

þm̃ Delge samtoku þr med ſier/ad aþlyþa hann. Jeſus gieck eige þadan aþ berlega hia Gydingū helldur þor hñ burt j eitt Bygdarlag nærre Eydemörku / j þa Borg ſem kalladiſt Ephrem/og þar dualdeſt hñ medur ſynum Lxreſucinū. Eñ þa var paſkahatyd Gydinga nalæg/Og marger wr þre Sueit geingu vpp til Jeruſalem/ þyrer Paſkana ad hreinſa ſig. Þeir ſtodu og ſpurdu epter Jeſu/⁊ töludu ſyn a millum j Muſterenu/ Huad ſyneſt ydur vm þ/hñ kemur ei til Hatyddagſins? Eun Byſkupar ⁊ phariſei gæfu vt þ Bodord/Eþ nockur viſſe huar hñ vxre/þa ſkylde hñ vndervyſſa þm̃/ſo ad þr mættu gryþa hñ.

XII Cap.

SEx Dögū þ paſka/kom Jeſus j Bethaniā/þar ſm̃ Lxzarus hñ framlidne var/ huörn ed Jeſus haþde vppvaked aþ Dauda. Eñ þr biuggu hm̃ þar til eina Kuöllomal tyd/⁊ Martha þionade/Lazarus var einn aþ þm
+mat 26 ſm̃ til Bordſins ſatu mz hm̃. Þa +tok Maria
Mar 14 eitt pūd Smyrſla/aþ hinu ſkiæraſta ⁊ dyrmætſta Nardin/ og ſmurde mz Fæturnar Jeſu/og þurkade ſo hñs Fætur mz ſynum Hærlokū. Huſid fylltiſt ⁊ vpp aþ j lm Smyrſlana. Þa sagde einn aþ hñs Lxreſucinū Judas Simons ſon Iſcharioth/ſa er hñ ſueik þar epter/Fyrer þui ecki þſſe Smyrſl ecke ſelld þ þriuhundrud Peninga ⁊ giefed þatæk̄?

Þetta sagde hañ eige aþ þui ad hñ hirte vm Fatæka/helldur aþ þui ad hañ var Þioþur/⁊ haþde Fiepyngiuna/⁊ bar þ ſm̃ giefed var. Þa sagde Jeſus/ lat hana j Frid/ þetta geymde hun til mins Greptrunardags. Volada hafe þier jafnan hia ydur/eñ mig haſe þier ei

ge

ge ad jafnade. Eñ er þiöldc mykell af Gydingū þornam ad hñ var þar staddur/komu þr ei einas/ta þangad þ Jesu saker/helldur ad þr sæe Lazarum þañ sem hñ hafde af Dauda reist. Eñ þr estalhöfdingiar samtoku ꝛ þad/ad lata j hel slæ Lazarum/ Þuiad þ hñs saker geingu marger af Gydingū þangad/ꝛ trudu a Jesum.

Añan dagen epter/þa ed Lyduren heyrde/sñ til hatydardagsins var kömen/ad Jesus kiæme til Jerusalem/þa toku þr sier Kuistu af Pælmvid/dc/ꝛ geingu vt j mote hñ/ꝛ hröpudu/Hosiañā/+ Blessadur sie sa sñ kiemur j Nafne Drottins/ Kongr Israels+Eñ Jesus fieck sier eina Ausnu ꝛ reid þar a/So sem skrifad er/ Ottast eige þu Dotter Sion/ Sia. Þinn+Kongur kiemur ꝛ rydande a einū Ausnufola. Eñ þetta skildu ei ge hñs Lærisueinar j fyrstu/helldur þa ed Jesus var ꝛ auglystur/ þa hugleiddu þr/ ad þetta var af hñ skrifad/ ꝛ þr höfdu hñ þetta giört. Eī þ Folk bar hñ vitne/sñ hia var þa hñ kalladc Lazarum ur Gröfunne/ꝛ af Dauda vppvakte/Af þui gieck mugafolked vt j mote hñ/ þa þ heyrde/ad hñ hafde giört soddan Teikn. Eñ Phariseī sögdu sin a mille/Vier siaed nu ad vier orkū ongvu/Siaed ꝛ Allur Heimr fer epter hñ.

Þar voru ꝛ nökrer Grikker/med þm sñ vpp höfdu fared ad bidiast þ vm Hatydena/þr geingu til Philippo/ huer ed var af Bethsaida ur Galilea/badu hñ ꝛ sögdu Herra/ Vier villdū þa ad sia Jesū. Philippus kom ꝛ sagde þ Andrea Eñ Andreas ꝛ Philippus sögdu þ Jesu. Enn Jesus ansade þm ꝛ sagde/Sa tyme er nu komen ꝛ verde ad sonur Mannsins ꝛ audlyftur. Sannlega sannlega

+ mat 21 Mar 11 Luc. 19 +Zacha. 9. ꝛ sitiande ꝛ orden dyrdlegr ꝛ Huer Mædur.

seige eg ydr/Nema þ ad Fræ korned falle j Jar
dena ⁊ deyie/þa blyþur þ em amallt/ eñ ef þad
deyr/þa ber þ myken Avøxt. Sa sem hñ elskar sitt
† Lyf/hñ glatar þui+Eñ hann hatar sitt
Lyf j þessum Heime/sa vardveiter þad til eilyfs
Lyfs. Ef nøckur vill mier þiona/ þa fylge hñ
mier epter/Og huar eg er/þar sk ⁊ mñ þiena/
re vera/Ef nøckur þionar mier/þa mun mañ Fa
⁊ er hñ heidra. Nu Sal er nu hrygg/ Og hvad
skal eg seigia? Fader/ frelsa þu mig þra þessum
tyma/eñ þ þui kom eg þo j þenan tyma/Fader/
birtu Nafn þitt. Þa kom Rødd af Himne/ so
seigande/Eg hefe þ birt/ ⁊ eg sk þ eñ birta. Þa
sagde Folked sñ hia stod/ ⁊ aheyrde/Þar var Re
ddar þruma. Adrer sögdu/Engell talade vid hann
Jesus suarade og sagde/. Eigi kom þesse Rødd f
mynar saker/ heldr þ saker ydar. Nu er komen
Dom þessa Heims/Nu mun ⁊ þessa heims Høfd
inge vtkastast/Og nær eg verd vpphafen af Jar
du/þa mun eg draga allt til myn sialfs. Eñ þe
ta sagde hñ/til ad avøfa nu hvørñ Dauda hann
skylde deyia. Þa suarade Folked hñ+Vier høfum
um hefrt ur Lögunñ/ad Christr blife ad eilyfu
Huørnen seiger þu þa ad Mannsins syne byrtar
vpp ad hefiast? Hvør er sa Mannsins sonr? Þa
sagde Jesus til þra/Lios id er sturtu stund hia yd
ur/Ganged þui a medan þier hafed Lios id/so ad
Myrkrinn gryppe ydr eige. Sa er gengr j Myr
krønum/hñ veit eige hvørt hñ fer. A medan þier
er hefed Lios id/þa trued a Lios id/svo þier
er sieud Syner Lioss ins

Þetta talade Jesus/ ⁊ gieck burt sydan ⁊ forb
ade sier þ þñ. Og þott hñ giørde svo Teikn f
þm

† sijna Sal. +mat 10 og 16. Mar. 8 Luc 9 27.

* Psalm 116/116 Esa 40 Ezech 37

þm/þa trudu þr þo eige a hñ/so ad vppfyllest Esa 53
Ord aga Esaie Spamanns/þa hñ sagde + Herra/ Rom 10
huer truer vorre predikã/ ⁊ huørñ er Armlegg
ur Drottins openberadr? Fyrer þ mattu þr ei
ge trua/þr Esaias seiger eñ j øðrum stad + Ha i Esa 6.
blindade Augu þra/og þorherte Hiørtu þra/so Mar 13
ad þr sæe eige med Augñum/nie skilie niz Hiar Mar 14
tanu/ad þr umsnuest so eg gerde þa. Petra sag Luc 8
de Esaias/þa hñ leit hñs Dyrd/ ⁊ talade ap hñ Act 28
Marger ap Høfdingiñ trudu þo a hñ/en þ saker Rom 11
Phariseis þa madkiendu þr þ eige/so ad þr va
re eige vtelyckter ap Samkundunñ/þr þr elskudu
meir Vegsmd Manna/en Guds dyrd. Jesus kall
ade þa ⁊ sagde/Huør sem a miz truer/han truer
ei a mig/ helldur a hñ sem mig sende. Og huør
hñ sier mig/ han sier þann sm mig sende. Ez er
Ljos j Heimen komen/so ad huør sem a mig tru
er blyde eige j Myrkrenu. Og ef nockur heyrer
mitt Ord ⁊ truer ecke/hñ mñ eg ei dæma/Pvi ad
eg kom eige ad dæma Heimen/ helldr ad frelsa
Heimen. Huør hñ fyrir mig ⁊ medtekr eige mijn
Ord/hñ hefuir hñ han dæmer + Pad Ord sem eg Mar 26
talade/þ mñ dæma hñ a eþsta Deige. Pvi ad eg
talade eige ap sialfñ mier/ helldur Faderen sem
mig sende hñ gaf mier stalfr Bodord til huad eg
skylde seigia eda mæla. Og eg veit ad hñs Bod
ord er eilyfr Lyfr. Pad eg tala/þ tala eg so/so
sem Faderen sagde mier.

Prestande Cap.

Fyrer Paskahatydina/ þa Jesus visse ad + Matt
hñs tyme var komen/ad hñ geinge ur þssum Heimi til Fødursins/ ⁊ lykr sem hann Mar 14
elskade syna þa er hiær voru j Heime/ so elskade Luc 22
hann

hñ þa allt til enda. Og ad giördre Kuöllomæl
eydenę (þuiad Diöþullen hafde þa þegar sent j
Hiarta Judasar Simon sonar Jscharioth / ad
suikia hñ) visse Jesus þad Faderen hafde giep
ed allt hñ j hendur/og þad ad hñ var af Gude
vtkomen/og til Guds þære hañ/Þa stod hñ vpp
þra Kuöllomæltydenne/lagde af sier Klæden/ ⁊
tok eitt Lynklæde/gyrte vm sig/ epter þad hell
te hñ Vatne j eina Munlaug/ og tok til ad þuo
Fæturnar a synum Læresueinum/ ⁊ þurkade med
ur þui Lynklæde er hñ var medgyrdtur. Þa kom
hñ til Simonar Petrus/Eñ Petur sagde til hñs
Herra/attu ad þuo a mier Fætur? Jesus suar
ade og sagde hönū / Hvad eg giöre þad veist þu
nu eige/enn seirna veist þu þ. Þa sagde Petur
til hñs/ Alldrei vm æfe skallt þu mynar Fætur
þuo. Jesus suarade hönum / Æf eg skal ei þuo
þier/þa hefur þu eige hlutdeilld med mier. Si
mon Petrus sagde þa til hans/Herra ecke einasta
Fæturna/helldur j æfinuel höfud og hendur. Je
sus sagde til hñs/Sa þueigen er/ hañ þarf rige
f añars ad þuo nema Fæturnar/ þui hñ er ⁊ allur hreinn.
Þier erud og hreinir/eñ eige aller/ Þui hñ visse
þyrer/hvör sa var er hañ munde suikia/þyrer þ
sagde hñ/þier erud eige aller hreinir. Eñ epter
þ hñ hafde þuerged Fætur þra/ tok hñ sijn Kla
de/setteſt nidur aptur/ og sagde þa eñ til þra/
Vite þier hvad eg giörda ydur? Þier kalled mig
Meistara og Herra/ þier seiged þad og riett/
þuiad eg er hñ/Og nu/ef eg ydar Herra ⁊ meist
ari þuode ydar þætur/ þa skulu þier og j innbyrd
is þuo hvör annars Fætur. Þetta gaf eg ydur
til eptirdæmis/so þier giörded lyka sem eg giörde
vid

vid ydur. Sañliga+ sañlega seige eg ydur/ ad Pienaren er eige meire sijnum Herra/nie Sende boden peim er hñ vtsende. +jnkr 15 Mat 18 Luc 6

Eþ þier vited þetta/þa eru þier sæler eþ þi er giöred þad. Eige tala eg vm ydur alla/Eg veit huöria eg hefe vtualed/Heldr þad ad vpp fyllest Ritningen+Sa sem ad etur Braud med mier/hñ tredur mig vnder Footum. Nu seige eg ydur þ adur enn þad skier/so ad þier trued/ þa þ er skied/ad eg er hñ. Sañlega sañlega þa seige eg ydr+Huör hñ mzteke þñ er eg sende/sa mzteke mig. Eñ huör sem mztekur mig/hñ mzteke þañ sem mig sende. Þa Jesus hafde þetta sagt/hryg dest hñ j sijnum Anda/vottade ⁊ sagde/Sañlega sañlega seige eg ydur / eirn aþ ydur mun suikia mig. Þa leit huör Læresueinana til añars/vgg ande vm huöin hann munde tala. Eñ þar var eirn aþ hñs Læresueinum/ sem sat til Bordsins +j Fadme Jesu/huörn ed Jesus elskade/ hönñ bente Simon Petrus/ ad hñ spyrde hañ/huör sa være er hñ hefde tiltalad? Ad þui hñ la þa a Brioste Jesu/Og hñ sagde til hñs/Herra/huör er sa? Jesus suarade/Sa er hñ/ ad huörium eg riette vökuadan Munnbita. Og þa hñ vökua-e Munnbitan/ drap hñ j Fated / gaf hñ þad Ju-daſe Simons syne Jscharioth. Og epter þann bita þor Andskoten j hann. Þa sagde Jesus til hñs/Hued þu giörer/þa giör þad sn:rt. Eñ ein gen aþ þm sem til Bordsins satu visse til huörs hñ talade. Sumer ætludu þ/aþ þui ad Judas hafde fiepyngiuna/ad Jesus munde seigia hñ/ Kaup þ er oss giöreſt þörf til Hátydardagsins eda ad hñ giefe nöckud Fatækum. Og þa hann +Psa 41 +mat 10 Luc 18 +mat 25 Mar 14 Luc 22 jnkr 21

hafde

hafde Judas tekid/gieck hann strax ut/og þad var Nott. Enn þa hann var utgeingē/sagde Jesus/Nu er Mannsins sonur auglystur/og Gud er auglystur j hann. Fyrst Gud er auglystur j hann/ þa mun Gud auglysa hann j sialfum sier/ og snarlega mun hann auglysa hann.

Somuleidis mun/eg er enn litla stund hia yr. † Epist 7. þier. Leitid mijn/og lyka sem eg sagde vid Gydinga/huort eg þer þangad kumie þier eige ad koma. † Leuit. 19. nu segie eg yd. Ett † nytt bodord gief eg yd ur ad þier elskid huer annan/lyka sin eg elskade yd Mat 22 ur/so skulu þier og elskast innbyrdis/og ep þui vil. Ioh 15. ta aller/ad þier erud mynder Lærisueinar/ep þier haued Kærleika ydar a millum. Simon Petrus seiger til hans/Herra/huort þer þu? Jesus suarade hann/Þangad sem eg þer mattu nu ad sinne ei ge fylgia mier/ enn seinna meir muntu fylgia mier. Petur seiger til hans/Herra/Þui ma eg nu ei ge fylgia þier? Eg † vil setia mitt Lyf ut fyrer Mat 26 þig. Jesus suarade honum/Huad munt þu setia þitt Lyf ut fyrer mig? Sannlega sannlega seige Luc 22 eg þier † ad Hanen galar ei adur enn þu hefur neitad mier þrysuar.

XIIII Cap.

Vndar hiörtu skielfest ecke / Trui þier a Gud, þa trui þier a mig. I mynns Fodurs huse er margar Samastadur/ Ein ep ei so veere/hefda ep sagt ydur þad. Og ep eg fer hiedan ad tilbua ydur Samastad/ þa vil eg þo aptur koma / og taka ydur til mijn sialfs/ so þier sieud þar sem eg er/og huort eg fer/ þ vite þier/og Veigen vite þier. Thomas sagde til hans/ Herra/ Vier vitum eige huort þu fer/ Edur huort

huðrnen meigū vier þa Veigen vita? Jesus sagde til hāns/Eg er Veguren/Sannleikuren ꝛ Lyfid. Eingen kiemur til myns Fǫdurs/nema ꝑ mig Ef þier þecked mig/þa þecke þier ꝛ mīn Fǫdur Og nu hiedā j frā/þa þecke þier eg so snaū hiet hā. Philip. ius sagde til hāns/Herra/Syn oss Fǫduren þa nǣger oss. Jesus sagde til hāns/So lꝛnge hef eg verid j hia ydur/ꝛ þu þecker mig ei Philippe/Huer mig sier/sa sier ꝛ Fǫduren/ꝛ huǫrnen seiger þu þa? Syn oss Fǫduren/Trꝛ er þu eige/ad eg er j Fǫdurnū/ꝛ Faderen j mier? Þau Ord eg tala til ydar/þau tala eg ei ꝛf sialfꝛ um mier. Faderen sa sem j mier er/hū skalꝛ gi ǫrer þau verk/Trued mier/ad eg sie j Fǫdurnū/ꝛ Faderin j mier/Ef eige annars/þa trued mier þo þyrfer verkanna sakar.

Sannlega sannlega seige eg ydr/Huǫr hā trued a mig/sa mun giǫra þau Verk sem eg giǫre/ hann mun og giǫra þm storre/þuiad eg fer til myns Fǫdurs. Og ꝛ huǫrs þier bidied Fǫduren j mīu nafne/þ vil eg giǫra/so ad Faderen dyrkesc j Syninum. Huǫrs þier bidied j mynu Nafne/ þ vil eg giǫra. Ef þier elsked mig þa hallded myn Bodord/Og eg mun bidia Fǫdurin/ad hann giefe ydur annan Huggara/þann er blyfur med yꝛ ur eilyfleg/þann Sannleiks anda/huǫrn Heimurꝛ þar eige medtekid/þui hann sier hann eige/ ꝛ þecker hā eige/En þier þecked hann þt hann blyfur hia yꝛ dur/ꝛ mun vera j ydur. Eige lax eg ydur Fǫrur lausa/eg kem til ydar. Innan skams Tyma þa mun Heimuren ei sia mig meir/En þier skulud sia mig/þuiad eg life/og þier munud ꝛ lifa. A þem Deige vite þier/ad eg er j Fǫdurnū/ꝛ Faderin

j mig

en j mier/og eg j ydur.

Huðr hñ hefur myn Bodord/ ⁊ helldur þau/ hñ er sa sem mig elskar. Eñ huðr hñ elskar mig sa elskast ap mynū Fodur/ ⁊ eg mū elska hñ/ ⁊ eg mū openbera mig hm̃. Þa sagde Judas (eige Ischarioth) til hñs/ Herra/ Huad er þ ad þu villt openbera þig oss/ eñ eige Heimenū? Jesus suar ade ⁊ sagde til hñs ✠ Huðr hñ elskar mig/ sa vardueiter myn Ord/ Og min Fader mū elska hñ ⁊ vid munū koma til hñs/ ⁊ giora ockr j hia hñ vistarveru. Eñ huðr hñ elskar eige mig/ sa vard ueiter ecke myn Ord/ Og þ Ord er þier heyrdut er eige mitt/ helldr Fodursins þiss er mig sende. Þetta sagda eg ydur a medā eg var hia ydr. Eñ Huggaren hin Heilage Ande/ þañ er min Fader mū senda ydr j mynu Nafne/ hñ skalþur mū kenna ydur alla hlute/ ⁊ minna ydur a allt huad eg sagda ydur. Min Frid lxt eg epter hia ydr/ min Frid gieþ eg ydur. Ei so sem Heimuren gieþur þa gieþ eg ydur. Ydart Hiarta hrygguist eige nie skielþist. Þier heyrdud þ eg sagda ydur/ Eg þer/ ⁊ kem til ydar aptur. Eþ þier elskudud mig þa gleddust þier vid þ/ ad eg sagda/ Eg þer til Fodurs ins/ þuiad Faderen er mier meire. Og nu sagda eg ydr þad þyrr eñ þ skier/ so ad þier trud ed þa þad er skied. Hier epter mun eg eige tala margt vid ydur/ Þui hofþinge þssa Heims kemur/ og med mig hefur hñ eckert / Helldur þ ad

+ Act 2. Heimurē vite/ þ eg elska Fodurenn + ⁊ þ eg giore so sem Faderē hefur mier boded. Stondum vpp og gongum hiedan ✱

Fimtande Cap. Eg

EG er sañur Vyngvidr/ ꝛ miñ Fader er Vyngardsmadurenn. Huörn pañ Kuist a mer/er eige ber Avöxt/ mū hñ apkuista/ ꝛ huörn pañ sm̃ Auöxt ber/mū hñ hreinsa so ad hñ bere meira Avöxt. Pier + erud nu hreiner þ saker þss ords sm̃ ég talade vid ydur. Blyped j mier/ ꝛ eg j ydr. Lykta sm̃ Vyngviduren þar eige bored avöxt ap sialfum sier/nema hañ sie a Vyngvidar trienu/So ꝛ eige helldur pier/nema pier blyped j mier. Eg er Vyngvidar tried/eñ pi er erud Kuisterner. Huör hñ blyþur j mier/ og eg j hm̃/sa mū bera myken avöxt/Puiad ann myn þae pier eckert giört. Huör sa er eige blyþur j mier/hñ verdur vtkastadr/sm̃ añar Kuistur/ og vppbornar/ ꝛ þr saman lesa þa/ ꝛ kasta a Elld ꝛ breña. Eñ ep pier blyped j mier/og myn Ord blyþa j ydr/Bidied þa huörs pier vilied/Og þ sk ydur veitast/Par m; verdr miñ Fader dyrkad ur/ad pier bered myken Avöxt/ og verded myn er Læresueinar.

So sem elskade mig miñ Fader/lykta so elskade eg ydr/Blyped j miñe æstsemd/Ep pier vard veited myn Bodord/þa blype pier j miñe æstsemd/ lykta sem eg vardveite myns Födurs Bodord/ ꝛ eg blyþ j hns Astsemd. Petta tala eg þui til ydar/ad miñ Fögnudr blype hia ydr/og ydar Fögnudr vppfyllest. Pad + er mitt Bodord ad pier elskest ydar a millle/so sem eg elskade ydur. Eingen hefr meire æstsemd eñ sa/ad hñ setr sitt Lyp vt þ syna Vine. Pier erud myner Viner/ep pier giöred pad eg byd ydr. Og hiedan ap kalla eg ydur ei Pienara/þt Pionen veit eige ap huad hns Herra giörer/Eñ ydr seige eg vine/Pui allt

+ supr 13

+ supr 15 Ephe. 5 1 Thess. 4.

huad eg heyrde aþ mynū Fǫdur Þ kunngiǫrde eg ydur. Eige vtuǫldu þier mig/helldr hef eg vt/
+Matt. ualed ydur/ꝛ eg skickade ydur til+ad þier geing
28 ud ꝛ þæredud avǫxt/so ad ydar avǫxtur blyfe/til
Þss/ad huǫrs þier bidied Fǫduren j minu Nafne/
+ 1 Joh ne/Þ giefe hū ydr. Þad+byd eg ydr ad þier elsk
3 og 4 ed huǫr annan/Ef Heimuren hatar ydr/þa vited
ad hū hefur hatad mig þyrr eñ ydr. Ef þier væ
rud aþ Þssum Heime/þa elskade Heimuren Þ hīs
er. Enn med þui þier erud ecke aþ Þssum Hei/
me/helldr vtualda eg ydur aþ Heimenū/þ Þ hat
ar ydr Heimuren. Minnist a myn Ord/er eg sag
+supr 13 da/Pionen+er eige meire synū Herra. Ef þeir
Mat 10 hafa opsǫkt mig/þa munu þr ꝛ opsǫkia ydr/Þa
Luc 6. þe þr geyme myn Ord/þa mūu þr ꝛ geyma yd/
ar Ord. Eñ allt þetta munu þr giǫra ydr/Þ nig
ns Nafns saker/ Þt þr þekia eige hañ/ sem mig
sende. Ef eg være eige komen/ og hefde eg eige
sagt þm Þ/þa hefde þr ǫngua Synd/ Nu hafa
þr eckert/ þad þr verande syna Synd mz. Huǫr
sem mig hatar/sa hatar ꝛ minn Fǫdur. Ef eg
hefda eige giǫrt þau verk a medal þra/sem eing
en hefr annar giǫrt/þa hefdu þr ǫngua Synd/Eñ
nu hafa þr sied þau/ og hata þo bade mig og
minn Fǫdur/Helldur Þ ad su Malsgrein sem skri
+psal 35 þud er j þra Lǫgmæle vppfyllduist+Fyrer eckert
hǫfdu þr mig ad hatre.

+Luc 24 ☞ Eñ+þa sa Huggaren kiemur/er eg mū sen
da ydur aþ mynū Fǫdr/ sem er Sannleiks Ande/
huǫr ap Fǫdurnum þramgeingur/ hañ mun bera
vitne vm mig. Þier munud og bera mier vitne
Þr þier hafed j vpphafe hia mier verid.

Sextande Cap.

Eſ

Xxx þtta tala eg til ydar/so ad þier hn eyrleſt eige/þui þr mūu † vtreka yd r vr † banſæ/
ſynum Samkunduhwſum/Og ſa tyme ki ra ydur.
emur/ad huǒr ydur lyſþlætur/hañ meinar ſig giǒra þægt verk Gude. Og þtta giǒra þr yd ur aþ þui/ad þr þeckia huǒrke Fǒduren nie mig. Eñ þtta tala eg þui til ydar/ad nær ſu ſtund kie mur/þa ſku þier miñaſt þar a/ad eg ſagda ydur þ/Eñ þtta ſagda eg ydur eigi j vpphaþe/ þui eg var hia ydur *

✠ Og nu þer eg til hñs ſiñ mig ſende/og eing en ydar ſpyr mig ad/Huǒrt þer þu? Helldur aþ þui ad eg talade þtta til ydar/ þa vppfyllde ſt ydart Hiarta aþ Hrygd. Eñ eg ſeige ydur þo ſañ leiken/Þad batar ydur ad eg þare hiedan/Þuiat eþ eg þer eige hiedan/þa kiemur eige Huggaren til ydar. Eñ eþ eg þer hiedan/ þa mū eg ſenda hñ til ydar. Og þa hñ kiemur/ſtraffar hñ Hei men þ Synd/ꝛ þ Rietlæte/ꝛ þ Dom. Fyrer Sy ndena/þui þr trua ei a mig. Eñ þ Rietlæted/ þuiad eg þer til Fǒdurſins/ꝛ þadan aþ ſtae þier mig † eige. Eñ fyrer Domen/ þuiad þiſſa Hei † j þeſs/
ms Hǒfdinge er dæmdur. Eñ hef eg margt ad are Skie
ſeigia ydur/eñ þier þaed eige allt bored ad ſiñe. kan.
Xxx ad kiemr ſa ſañleiks Ande/þa mū hñ kien na ydur allan Sañleik/Þuiad eige talar hañ aþ ſialfū ſier/helldur huad hañ heyrde þ talar hñ/ ꝛ huad okomed er þ kunngiǒrer hñ ydur. Hñ ſa me mun ꝛ auglyſa mig/þr aþ mynu mū hñ þ ta ka ꝛ kunngiǒra ydr. Allt huad miñ Fader hefr þ er mitt/Fyrer þ ſagda eg/ ad aþ mynu mun hañ þ taka og kunngiǒra ydur *

✠Vm lyten Tyma munu þier eige ſia mig/ꝛ

eñ aptur vm lyten tyma þa mūu þier sia mig/
þr eg þer til Fǫdursins. Þa sǫgdu hans Lęresue
nar syn a milli/Huad er þ/ad hañ sagde oss/Vm
lyten tyma þa munu þier ecke sia mig/Og eñ ap
tur vm lyten tyma/ þa mūu þier sia mig/þr eg
þer til Fǫdursins? Þa sǫgdu þr/Huad er þ hañ
seiger/Vm lyten tyma? Vier vitū eige huad hañ
seiger. Þa þornam Jesus ad þr villdu spyria
hañ ad/ǂ sagde til þra/Þier spyried ad þui ydar
a milli ad eg sagda/Vm lyten tyma þa mūu þier
ei sia mig/ǂ þa aptur vm lyten tyma mūu þier
sia mig. Sañliga sañliga seige eg ydur/Þier mū
ud grata ǂ syrgia/eñ Heimuren mū þagna. þ/
er verded hrygguer/eñ ydar Hrygd sk snuast j þǫg
nud. Konan nær hun sk þæda/þa hefr hun Hry
gd/þr hefar stund er komen/ Eñ þa hun hefur
Barned þatt/ minnist hun eige þiss Harmkuælis þ
Fagnadar saker/þui Madur er j Heimen boren.
Þier hafed nu Hrygd/eñ eg sk sia ydr aptur/og
ydart Hiarta sk þagna/ǂ yduarn Fǫgnud sk eing
en þra ydur taka. A þui deige munu þier mig ǂ
+supr 14 einskis spyria +Sañlega sañlega seige eg ydur/
Hiarr. Huǫrs þier bidied Fǫduren j minu Nafne/þ mū
7 og 21. hañ giefa ydr. Hingad til hafe þier einskis bed/
Mar 11 ed j minu Nafne. Bidied/þa mūu þier medta/
Luc 21. ka/ so ad ydar Fǫgnudr fullkomnest. Þetta hef
Zach 1. eg talad j Ordskuidū til ydar. Sa tyme kiem/
ad eg tala eige leingur Ordskuide til ydar/helld
ur kunngiǫre eg ydr berliga af minū Fǫdr/A þañ
Deigi mūu þier ǂ bidia j minu Nafne. Og eige
seige eg ydur/ad eg munc bidia Fǫduren þ ydur/
þr sialfr Faderen elskar ydur/af þui þier elsked
mig/ǂ trued þ eg sie af Gude vtgeingen. Eg er

af

aþ Födurnū vtgeingen/ ꝛ komen j þeñan Heim. Eg þlæt ꝛ aptur þeñan Heim/og þer til Födur sins. Hans Læresueinar seigia þa til hans/sie/ Nu talar þu berlega ꝛ mæler öngua Ortskrudu Nu vitum vier ad þu veist alla hlute/ꝛ þu þar þt eige ad nöckur spyrie þig. Fyrer þ truū vier ad þu siert aþ Gude vtgeingen *

Jesus suarade þm/Nu true þier/Staed. Su stund kiemur/ꝛ er nu þegar komen/ad þier sū durtuistrist huör til sīña/ꝛ læted mig einan sam an/Eñ eg er þo ei einsamā/þt Faderen er med mier. Þetta tala eg þui til ydar/ad þier hefdud Frid j mier. J Heimenū hefe þier Hörmung/eñ vered þo hughrauster/Þui eg yfervañ Heimen. +Matt. 26 +Mar 14

xvii Cap

Svmt þtta talade Jesus/ ꝛ hof vpp sijn Augu til Himins/ꝛ sagde/Fader/stund. en er komen/ad þu auglyser Son þīn/so ad þīn Sonr auglysi og þig. So+sem þu gafst hm yfervalld alls Holldz/ad hñ giefe þm öllum er þu gafst hm eilyft Lyf. Eñ þ er eilyft Lyf ad þeir þecke þig einan ꝛ sañan Gud vera/ og þañ þu vtsender Jesum Christum. Eg auglyste þig a Jördu/ꝛ fullkomnade þ verk er þu gafst mier ad giöra. Og nu auglys mig Fader hia sialfum þier/med þre Dyrd er eg hafda hia þier/ adur eñ Heimuren var. Eg hefe openberad Na fn þitt hia Mönnum/þm er þu gafst mier aþ Heimenū. Þeir voru þijner/ꝛ þu gafst mier þa ꝛ þr geymdu þijn Ord. Nu vita þr ad allt hvad þu gafst mier/sie aþ þier/Þui þau ord er þu gafst mier/þa gaf eg þm/ꝛ þr hafa þau medteked ꝛ sañliga vidurkient/þ eg er aþ þier vtgeingen/ +Matt. 28.

ꝛ trua þui ad þu sender mig. Eg bid þ þm/Eige bid eg þ Heimenū/helldur þ þm huǫria þu gaþst mier/þui þr eru þyner. Allt huad mitt er þ er þitt/Og huad þitt er/þ er mitt/Og ſ þm er eg auglyſtr. Og eige er eg nu meir ſ Heimenum/eñ þr eru ſ Heimenū/ꝛ eg kiem til þyn. Heilagur Fader/geym þa ſ þynu Nafne/huǫria þu gaf þst mier/ad þeir sie eitt ſo sem vid. A medā eg var hia þm ſ Heimenū/þa geymde eg þa ſ þynu
+jnfr 18 Nafne+ꝛ huǫria þu gafst mier/ þa vardueitte
+pſal 41 eg ꝛ eingen af þm er glatadur/nema ſa eiñ glǫt
ꝛ 109 anar Sonr+ſo ad Ritningen vppfyllduſt. Eñ eg kiem nu til þyn. Og þetta tala eg ſ Heimenum/ſo ad þr hafe miñ fullan Fǫgnud med ſialfum ſier. Eg gaf þm þyn Ord/og Heimurenn hatar þa/þt þr eru eige af Heimenum/lyka ſem þ ad eg er ei af Heimenum. Eg bid eige/ad þu taker þa vr Heimenū/helldr ad þu geymer þa fra illu. Peir eru eige af Heimenum/ſo ſm ad eg er ei af Heimenū. Helga þu þa ſ þynū Sañleik/Þyn ord eru Sañleikur. Lyka ſem þu ſender mig ſ Heimen/ſo ſende eg þa ſ Heimen/Fyrer þa helga eg ſialfā mig/ſo ad þr ſieu ꝛ heilager ſ Sañleikanum. Eg bid eige einaſta þ þm/helldur ꝛ jafnvel þ þm ſm trua munu a mig þ þra Ord/ ſo ad þr ſie aller eitt/ſo ſm þu Fader ert ſ mier ꝛ eg ſ þu er/ ad þr ſieu og eitt ſ ockur/ So ad Heimurinn true/þ þu ſender mig. Og þa Dyrd ſem þu gafst mier/þa gaf eg þm/Ad þr ſie ꝛ eitt/ſo ſem ad vier erum eitt/eg ſ þm/ꝛ þu ſ mier/ſo ad þr ſieu fullkomner ſ eitt/ꝛ þ ad Heimurenn kienne/ad þu ſender mig/ꝛ þ þu elſkader þa/ſo ſm þu elſkader mig. Fader/ huǫria er þu gafst mier/

vil

vil eg/ad huar sin eg er/pa sie þr hia mier/So
þr siae myna Dyrd/þa þu gapst mier/Puiad þu
elskader mig þyrr eñ Heimuren var † skapadr. † þra Ell
Rettuyse Fader/Heimuren pecker þig eige/ enn lyþd.
eg pecke þig/og þsser vita þ þu sender mig/ og
þtt Nafn giordra eg þm kunugt/ ℣ eg vil giora
þm þad kunugt/so ad su astsemd mz hiorre þu
elskader mig sie j þm/ ℣ eg j þm.

XVIII Cap.

KA+Jesus hafde nu þetta talad/gieck hñ Mat 26
med syna Lærisueina / yper vm Læken Mar 14
Kedron/þangad sm eirn Grasgardr var Luc 22
Og Jesus gieck þar jnn med syna Lærisueina. 2 Reg 15
Eñ+Judas sa er hñ sueik/ visse og þenan stad/ +Matt.
Þuiad opt kom Jesus þar med syna Læresuei- 26
na. Þa + Judas hafde nu til syn teked Flock Mar 14
Mana / og eirnen af Riemannahöfdingia og Luc 22.
Phariseana Þienorum/kom hñ þangad mz Lyk
tū ℣ Logbröndū/og Hervopnum. Nu þt Jesus
visse alle huad yper hsi atte ad koma/þa gieck hñ
þram ℣ sagde til þra/Ad huörtū leite þier? Þei
ir suöruду hm/ad Jesu af Nazareth. Þa sagde
Jesus til þeirra/Eg er hñ. Eñ Judas sa er hñ
sellde stod þar hia þm. Og þa er Jesus sagde
til þra/ Eg er hñ/hörfudu þr a Bak aptur/ og
duttu til Jardar. Hañ spurde þa eñ aptur/ Ad
huörium leite þier? Þeir sögdu / Ad Jesu hinū
Nazuerska. Jesus suarade/Eg sagda ydur/þad
eg er hñ. Og ef þier-spyrred ed mier/ Þa lated
þessa burt ganga/So ad vppfylldest þad Ord er
hñ sagde+Aunguñ glatade eg af þm sm þu gaf +supr 17
st mier. Simon petrus hafde hia sier eitt Sue
ard/dro þ vt/og slo til Riemanna Höfdingians

þienara/ ok hio aþ hñs hœgra Eyra/eñ Þienaren hiet Malchus ad naþne. Þa sagde Jesus til Þet urs/Stikttu þynu Suerde j slydrer/Skal eg eige drecka þañ Kaleik sem mier gaf minn Fader?

+Luc 3. Eñ Flockuren og Hershöfdingen/ og Gydinga Þienarar gripu Jesum/bundu hañ/og + leiddu þyrst burt til Annas(sa ed var Fader Konu Thai

+supr 11 phas) sem var þss ars Kiennemanna Höfdinge. Eñ + Chaiphas var sa / er Gydingum gaf þad Rad/ Ad betur þœre þ eirn Madr vœre lyþlare þyrer Lyden. Simon Petrus þylgde Jesu eptet og eñ añar Lœresuein. Sa var kunugur Kienne mañahöfdinganum/ ok gieck jñ med Jesu j Kiene mañahöfdingians Herberge/eñ petur stod þyrer

Mat 26 Dyrunum vte + Þa gieck vt hin añar Lœresuein

Mar 14 sin Kieñemañahöfdingianū var kunugur/ ok talade

Luc 22 vid hana er Dyrnar geymde/ ok leidde petrū jñ/ Þa sagde Ambatten su Dyrnar geymde til Þetrs/Ertu eige eirn aþ þss Mañs Lœresueinum? Hñ sagde/ Eigi er eg. Eñ Þienarar og Yndere meñ stodu vid Elldsglœdur / og vermdu sig/ þt Kulde var. Petur stod þar hia þm ok vermde sig

Kiœñemañahöfdingen spurde Jesum þa ad/ vm hñs Lœresueina/og vm hañs Kenning. Jesus suarade hñ/Eg hefe openberlega talad þyrer Heimenum/Eg kende og jafnan j Samkundu hwsum og j Musterenu/ þar sem aller Gydinga ar komu samt/ ok a laun hefe eg ecket talad/ Þui spyr þu mig þar ad? Spyr þu þa þar ad/ sem heyrt hafa huad eg hefe talad þyrer þm / Sia/ Þeir vita huad eg hefe sagt. Enn sem hñ sagde þtta/ þa gaf eirn þra Þienara sem nær stodu/ Jesu þwstur/ og sagde/Skalltu so suara Kieñe

mañā

mañahöpdinglanum? Jesus suarade/ Ep eg tal
ade illa/þa vitna þu þ vont vera/enn ep eg tal
+Matt. ade satt/Pui slær þu mig? Og+ Hannas hapde 25
sent hñ būden til Caiphas Kienemañahöpdingia Mar 14.
Og er Simon petrus stod þar og vermde sig/ Luc 22.
+þa töludu þr til hñs/ Ertu eige einn ap hans +Matt.
Lærisueinū? Hañ neitade ⁊ sagde/ Eige er eg. 26
Þa sagde hönū einn ap Kienemañahöpdinglans Mar 14.
þienörum/þrænde hins sīn petur hio ap Eyrad Luc 22.
Sa eg þig eige j Grasgardenum hia hm̄? Þa nei
tade Petr þui eñ einu sinne. Og strax gol Hanen +Matt.
+ Þa leiddu þeir Jesum þra Caiphas og j 27
Pinghused. Eñ þad var sneīna Morguns. Og Mar 15
þr geingu ei stalþer inn j Pinghused/ad þr saur Luc 23
gudust ecke/helldur so þr mættu neyta Paskaña. Act 10
Pilatus gieck þa ut til þra/og sagde/ Huöria A ⁊ 11
kiæru þære þier j giegn þessum Mañe? Peir sua
rudu ⁊ sögdu til hñs/Ep þsse være eigi Illræðis
madur/þa hefdum vier ei j Hendur þeinged þier
hñ. Þa sagde Pilatus til þra/ Take þier hañ ⁊
dæmed epter ydrum Lögum. Gydingar+ sögdu Mar 20
þa til hñs/eige hæfer oss ad lyþlata nöckurn/So
+ad þ Ord vppfyllded ert hñ sagde/teiknande †Jesus.
til mz huörium Dauda hñ atte ad deyia+Pilat +Matt.
us gieck jñ aptur j Pinghused/kallade Jesum/⁊ 27
sagde til hñs/Ertu Gydinga Kongr? Jesus sua Mar 15
rade/talar þu þ ap stalþū þier/Eda hafa adrer Luc 23.
sagt þier þ þra mier? Þa suarade Pilatus / Er
eg nöckud Gydingur? Þin Piod ⁊ Kienemanna
höpdingiar selldu þig mier/ Huad giörder þu?
Jesus suarade/Mitt Ryke er ecke ap þssū Heime
Ep ad mitt Ryke være ap þssū Heime/þa mun
du myner Pienarar stryda j mot/ so ad eg sell

eſt eigi Gydingum/en nu er mitt Ryke eigi hiedan. Þa sagde Pilatus til hans/Þa ert þu þo Konungur? Jesus suarade/Þu seiger þad/Eg er ✠ Kongur. Til þess er eg bædur/ ✠ til þiss er eg j
† mote Heimen komen/ ad eg bere † Vitne Sannleikan
Kygū og um. Og aller þeir sem eru ap Sannleikanum/
hræsneñe þeir heyra mina Rödd. Pilatus sagde til hans/Huad er Sannleikurenn? Og þa hann hafde þetta sagt/gieck hann vt aptur til Gydingana/ og sagde til peirra/Eg finn ongua Sök mz hön
✠Matt. um. En þad er ✠ydar Siduenia/ad eg giefe ydr
27 eirn lausan a Paskum/Vilie þier ad eg giefe ydr
Mar 15 nu lausan sialfan Gydinga Kongen? Þa kölludu
Luc 23. aller aptur j mote/seigande/Eige þenan helldr Barrabam. En Barrabas var Spilluirke.

xix Cap.

Þa tök Pilatus Jesum/ ✠ liet strykia hann.
✠Matt. Og ✠ Strydsmenenner flettudu Koronu
27 ap Pyrnū/ ✠ settu a hans höfud/færdu hann
Mar 15 ✠ j purpurakläde/ ✠ sögdu/Heill siertu Konungur Gydinga/Og gafu hönum þwstra. Þa gieck Pilatus vt aptur/ ✠ sagde til þra/Siaed/Eg leide hann nu vt til ydar/so ad þier vitid þ eg finn ongua Sök mz hann. Þa gieck Jesus vt/berande þyrne Koronu ✠ eitt purpurakläde. Og hann sagde til þra/Siaed
✠ husbon Manen ✠ Þa er Kenemannahöfdingiarner ✠ þiner hañ er enararner sau hann/kölludu þeir vpp so seigande/
vtleiken. Krossfestu/krossfestu hann. Pilatus sagde til þra Take þier hann ✠ Krossfested/þuiad eg finn ongua Sök mz hann. Þa sörudu hann Gydingar/Vier höfum Kög/ ✠ epter vorū Lögū skal hann Deyia/ þuiad hann giörde sig sialfā ad Guds syne. Þa Pilatus heyrde þesse Ordzettad ✠ hann enn meir/ ✠ gieck hann

aptur

aptr j þinghuſed/ ꝛ sagde til Jesu/ Huadan ert þu? En Jesus gaf hñ eige suar. Þa sagde Pila tus til hñs/ Talar þu eige vid mig? Veist þu ei ge/ ad eg hefe vallð til ad lata Krossfesta þig/ og eg hefe vallð til ad giefa þig lausan? Jesus suarade/ Eige hefder þu nockud vallð yfer mier nema þier være þ giefed hier ofan af/ Fyrer þui hefur sa meire Synd/ er mig sellde hier. Og ep ter þ leitade Pilatus vid ad lata hñ lausan/ En Gydingar hropudu ꝛ sögdu/ Ef þu letur þenan lausan/ þa ertu eige Keisarans vinur/ Þui huer sem sig giörer Konung/ hann mæler j mote Keisa rann. Þa Pilatus heyrde þesse Ord/ leidde hñ Je sum ut/ ꝛ sette sig a Domstol/ j þm stad sem kall adest Hacpletur/ en a Ebresku Gabbatha. En þ var a affangadeige Paska nærre t sióttu stund. thadeige Þa seiger hñ ꝛ til Gydinga/ slæd Kong ydarn. En þr kölludu/ Tak burt/ Krossfestu hñ. Pilatus sagde til þra/ sk eg krossfesta yduarn Kong? Ki emannahöfdingiarner suorudu/ Aunguan höfdi vier Kong nema Keisarā. Þa sellde hñ þm hñ ad hann Krossfestist. Þa toku þr Jesum ꝛ leid du hñ þadā. Hñ + stalfur bar sin Kross/ ꝛ gieck + Matt. ut j þann stad sem kallast Höfudskiella stadur/ En 27 a Ebresku Golgatha/ huar þr krossfestu hñ/ Og Mar 15 tuo adra med hñm/ sin til huerrar handar/ en Je Luc 23. sum j midid. Pilatus skrifade eina Yfirskrift ꝛ sette hana vpp yfer Krossen/ En so var skrif ad/ Jesus af Nazareth/ Gydinga Kongur. Pessa Yfirskrift lasu marger af Gydingum/ þt sa sta dur var nærre Borgene er Jesus var krossfestr a. En þ var skrifad a Ebresku Grisku ꝛ t La † Rom tinu. Þa sögdu Kienemannahöfdingiar Gydinga uerzku.

vid

vid Pilatum/ Skripa þu eige Konge Gydinga/ heldur þ hann hafe sagt/ Eg er Kongur Gydinga. Pilatus suarade/ Huad eg skrifade þad hefe eg skrifad.

Mat 27 Mar 15 Luc 23 Psal 22. Þa Strydsmen hofdu krossfest Jesum + toku þr hans Klædnad/ ✝ giordu a fiogra hluta skipte serhuorium Strydsmanne sin hlut/ ✝ þar mz Kyrtillen. En Kyrtillen var eige saumadur/ heldur þra ofanverdu allur prionadur. Þa toludu þeir syn j mille/ Skiern var hun ei/ hlutunst heldr um huors hun sk vera + so ad Ritningen vppfylldist er seiger/ Peir skiptu mz sier Klædum mijnum/ ✝ a mitt Fat logdu þr hlutskipte. Og þta giordu nu Strydsmenerner. En þar stodu vid Krossen hia Jesu/ Moder hans/ ✝ Modersyster hans Maria Huspru Cleophas/ og Maria Magdalena. Þa Jesus sa nu syna Moder/ ✝ þan Læresuein nær standanda er hun elskade/ seiger hun til sinar Modur/ Kona sia þu/ þar er þin Sonr. Epter þad seiger hann til Læresueinsins/ Sie. Þad er þyn Moder. Og vpp þra þre stundu/ tok Læresueinen hana ad sier.

Epter þ þa Jesus visse ad allt var nu fullkomnad/ ✝ ad Ritningen vppfylldest/ þa seiger hun/ Pyster mig. Þar var sett eitt Kier fullt af Edike/ En þr toku ✝ fylltu ein Niardarvott med Edik/ settu hun a Ysops stong (langa) ✝ baru sidan ad hans Munne. En þa Jesus hafde Ediked til sin teked/ sagde hun/ Þad er fullkomnad. Og ad hueigdu hofde/ þa andadest hann. Enn af þui ad Afftangadagur Gydinga var/ ✝ ad Lyka mattu ecke være eige a Krossonum vm Sabbatzdagen þt þ var hin mykle Dagur Sabbatzdags helgen/ ner/

nar/Þa badu þr pilatū ad þra Bein brytiſt ꝛ þ
burt tækiſt. Þa komu Strydsmen/ꝛ brutu ſūd:
Bein hins þyrra/og ſo hins añars/ſm mz hm vo
tu krosſþester. En þa þr komu til Jesu/ſaa hñ
nu ꝛ daudan/þa brutu þr ei hñs Bein/ helldur
lagde eirn ap Strydsmönnum þ hñs Sydu mz Spꝛ
ote/ꝛ ſtrax þa ran vt Blod ꝛ Vatn. Og ſa er þ
hefur ſied/ber þar vitne vm/ꝛ hñs vitnisburd
ur er riettur/ꝛ hñ ſame veit þ ad hñ ſeiger satt
ſo ad þier trued. Þuiad þtta var ſkied/ ſo ad
Ritningen vppfyllduſt+Eige ſkulu þier briota+Exo 12
nockud hñs Bein. Og en aptur ſeiger önnur Rit+Num 9
ning+Þeir munu ſia þan þ huorn þr ſtungu. Zach 11.

Enn epter þta + bad Joſeph ap Arimathia +Matt.
(huer ed var Lærefueirn Jesu/þo heimugligur 27
þ ottaſaker vid Gydinga) pilatū vm / ad hann Mar 15
mætte taka burt Lykama Jesu. Þad leyfde pil Luc 23.
atus. Þar+kom ꝛ Nicodemus/ ſa er fyrre kom + ſupr ꝛ
vm Nott til Jesu/þrrande ſamblādada Myrru og 7
vid Aloe nær hundrad pūda. Þa toku þr Lyk/
aman Jesu/ꝛ ſueipudu þ Lynte mz þlmande Smꝛ
yrſlū/ſo ſm ſidr er til Gydinga ad greptra. En
þar nærre þm ſtad ſm han var Krosſþestur var
Grafgardr. Og þ grafgardenū var ny Steinþro/
þ huſrta ad eingen hafde en vered lagdr. Þāgad
lögdu þeir Jesum þ ſaker Afþangadagſins Gydꝛ
inga/þuiad ſu grōf var ſo nær.

xx Cap.

Qt Fyrſta Sabbatzdeige+þa kemur Maria +Þan fy
Magdalena ſneman/þa ad en var myrkt/til rſta dag
Grafarennar/og ſier ad Steinnen er burt vikuñar
teken ap Grōfeñe. Þa hleypur hun og kemur til +mat 28
Simonar Petrus/ꝛ til hins añars Lærefueins Mar 16
þann Luc 24

þann ed Jesus elskade/ ⁊ seiger til þra/Peir hafa
þa teked burt Herran vr Grøfeñe/⁊ vier vitum
eige huar þr hafa lagt hann. Þa gieck Petur ut/
⁊ hinn annar Læresuein/⁊ komu til Grafarein-
ar. Enn þau tuo hlupu jafnt/ þui hinn annar Lære
suein hliop vakrara þann enn Petur/⁊ kom fyrst
til Grafareñar. Og er hann laut nidur/þa sa hann
Lynlæken lögd þar/enn þa stie hann eige inn. Þa
kemur Simon Petrus epter hönum/stygur j Grøf
ena/ og sier ad Lynlæken eru lögd þar/og þann
Sueitadukinn er var vm Jesu Høfud/ei lagdan mj
Lynlækunum/ helldur sierdeilis saman vafdan j
einum ödrum stad. Þa stie ⁊ hinn annar Lære sue
inn jnn/sa er fyrre kom til Grafareñar/ sa þad ⁊
trude þui. Þuiad þr kunnu þa eige enn Ritning
ena/þ hann byriade vpp ad rysa af Dauda. Og
þa geingu Læresueinarner aptur heim til sjn.
+mat 28 En+Maria stod vid Grøfena vte/⁊ grict. Og
+mar 16 er hun grict+þa laut hun nidur j Grøfena/ og
+Luc 24 sa+tuo Engla huitklædda/sitiãde þar/eirn til
Høfda annan til Fota/þar peir høfdu lagt Lyke
aman Jesu. og þr sögdu til henar/Kona/ hui
ad grætur þu? Hun sagde peim/Peir hafa teked
burt Herran mjn/ og eg veit eige huar peir ha
þa lagt hann. Þa hun hafde þetta sagt/snereſt hun
vid/og leit Jesum standa þar/⁊ veit þo eige ad
þad er Jesus. Þa sagde Jesus til henar/Kona
Huad grætur þu? Ad hvörium leitar þu? Enn
hun ættlade Vrtagards vörden vera / og sagde
til hans/Herra/ef þu barst hann burt / þa seig þu
mier/huar þu hefur lagt hann? So eg take hann
j burt þadan. Jesus sagde til henar/Maria.
Hun snereſt vid/og sagde til hans/Rabboni/það
kallast

kallast/ Meistare/Jesus sagde til hennar/ Snerte þu mig eige/Þuiad eg er eige enn vppstygen til myns Födurs. Far helldur til Brædra minna/ ⁊ seig þm/ Eg styg vpp til myns Födurs/ ⁊ til ydars Födurs/til myns Guds/ ⁊ til ydars Guds. Maria Magdalena kom ⁊ kunngiörde Lærisueinunū/Eg hefe sied Herrā/ ⁊ þtta sagde hn̄ mier.

✠ Enn+ad Ruöllde þiss hins sama Sabbatz dags/þa ed Læresueinarner voru samankomner ad luckt̄ Dyrum/þyrer Hræddsku saker vid Gydinga/kom Jesus þar / og stod j midid/og sagde til þra/Fridur ste med ydur. Og þa hn̄ sagde þtta/synde hn̄ þm Hendurnar ⁊ syna Sydu. Þa gliddust Læresueinarner vid/ad þeir sau Herran. Þa sagde Jesus enn aptur til þra/Fridur ste med ydur/Lyka sem Faderen sende mig/so sende eg ydr. Og er hn̄ sagde þetta/bles hann a þa/og sagde til þra / Medtake þier heilagan Anda+ huörium hellst þier þyrergieped Synderinar/þa eru þær þm þyrergiefnar/Og huörium hellst þi, er þær apturhalded/þr eru þær apturhalldnar. Enn Thomas eirn ad tolþ/ sa er kalladest Tuibure/ var eige med þm þa Jesus kom. Þa sögdu adrer Læresueinarner til hans/ Vier höfum sied Herran. Enn hn̄ sagde til þra/Nema þr eins eg slae Naglaþören j hns Höndū/ ⁊ eg late mn̄ Fingur j naglþören/⁊ eg legge myna Hönd j hns Sydu/ þa true eg eigi. Og atta Dögū epter þ/ þa voru hns Læresueinar þar aptur enn jnne/ og Thomas med þm. Þa kom Jesus ad luktū Dyrum/stod j midied/og sagde / Fridr ste med ydur. Þin nast seiger hn̄ til Thomam/Riettu þīn Fingur hingad/⁊ skoda mynar Hendr/lypt vpp þīne

+ Mar. 16 Luc 24. 1 Cor 15

+ Mat 18

Hende

Hende og legg j myna Sydu, ꝛ vert eige vantru
adur/helldur truadr. Thomas suarade og sagde
til hñs/Drotten mīn ꝛ Gud mīn. Jesus sagde
til hans/ Pui ad þu saſt mig Thoma þa truder
þu. Saler eru þr er eige ſia ꝛ trua þo. Mörg
+j nkr 21 +öñur Teikn þa giörde Jesus j auglite ſīna Læ
resueina/huśr ed eige eru skripud j þſſare Bok.
Eñ þtta er þui skripad/ad þier trued/ þ Jesus
ſe Christur Guds sonur/Og ad þier þ þa Tru/
hepdud Lyþ j hñs Nafne *

xxi Cap.

Epter þ openberade ſig Jesus vid Sioen
Tiberiadis. Enn hañ openberade ſig ſo/
Par voru til samans Simon Petrus/ og
+supr 1. Thomas sa ed kalladeſt Tuibure+ ꝛ Nathanael
+Mat 4 sa er var aþ Cana vr Galilea hierade+ ꝛ syner
Mar 1. Zebedei/ ꝛ eñ adrer tueir aþ Læresueinum. Si/
mon Petrus seiger til þra/Eg vil þara ad þiska.
Peir sögdu hīm/ Vier viliū og koma med þier.
Peir geingu vt ꝛ stigu strax a Skip/ Og a þre
Nott þeingu þr ecket. Eñ ad morne kom̄um/
þa stod Jesus j Sioþarþiöruñe. Læresueinarner
visſu eige ad þ var Jesus. Þa sagde Jesus til
þra/Börn myn/Haþe þier ecke til Matar? Peir
+Luc 5. suörudu hīm/Nei. Eñ hñ sagde til þra+Kasted
vt Netenu til hægre handar vid Skiped/ ꝛ þa
mūu þier nökud þiña. Þa köstudu þr vt/ ꝛ gatu
eige dreiged þ þiölda saker Fiskaña. Þa sagde sa
Læresueirn til peturs sīm Jesus elskade/Herr/
an er þ. Eñ þa Simon Petrus heyrde þad/ ad
Herran være þ/vaþde hñ vm sig Möttlenum/þr
hñ var naken/ ꝛ varpade sier vt a Sioen/Eñ ad
rer Læresueinarner komu a Skipe/ þt þr voru
eige

eige langt þra lande/so nær sīn tuðhundrud alna
ꝛ drou Netid med Fiskonum. Og er þr stigu a
Land/sau þr Elldsglædur ꝛ Fisk yperlagdan/ ꝛ
Braud. Jesus seiger til þra/ Færed hingad ap
þeim Fiskōnū þier þeingud nu. Simon Petrus
stod vpp/ ꝛ dro Neted ad Lande pullt ap storū
Fiskum/ hundrad þremr ꝛ þinityu. Og þott þr
være so marger þa ripnade þo eige Neted. Je-
sus seiger til þra/kome þier ꝛ snæded. Ēn eing
en Læresuetnanā þorde spyria hann ad/ Huðr er
tu? Þuiad þr vissu ad þ var Herran. Þa kom
Jesus/ꝛ tok Brauded/gap þm þ/ ꝛ lyka eirnen
Fisken. Og þtta er nu hid þridia sinn er Jesus
openberade sig sjalfū Læresuetnum/ epter þ hann
var vppriſin ap Dauda. Þa þr hōpdu nu snædt
seiger Jesus til Simonar Peturs/Simon Jon-
as son/elskar þu mig meir en þsser? Hann sagde
hm/Ja Herra/þu veist ad eg elska þig. Hann sag
de þa til hns/Fæd þu Lāmb myn. Ēn seiger hann
aptur j ōdru sinne til hns/Simon Jonas son/el-
skar þu mig? Hann seiger hm/Ja Herra/Þu veist
eg elska þig. Hann seiger þa til hns/Fæd þu Sau
de myna. Hann seiger enn aptur j þridia sinn til hns
Simon Jonas son/elskar þu mig? Þa hrygdest
Petr vid/þui hann sagde þrisuar/Elskar þu mig?
Og sagde til hns/Herra/Þu veist alla Hluti/þu
veist ad eg elska þig. Jesus seiger til hns / al
þu Saude myna. Sannlega sannlega seige eg þier
+Þa þu varst yngre/gyrter þu sialfur þig ꝛ gi +2 Pet ꝛ
ecst þangad þu villder/enn þa þu elldest muntu
þynar Hendur vtbreida/ ꝛ annar mun gyrda þig/ ꝛ
þangad leida sem þu vilt eige. Ēn þtta sagde
hann/teiknande med huðrinū Dauda ad hann skylde

Gud dyrka ✠. Og þa hñ hafde þetta sagt/segir hñ til hñs/Fylg þu mier epter. Petur snere sier vid/ ꝛ leit þañ Lærisuein epterfylgiandann sñ Jesus elskade+sa er ꝛ vm Kuøldmaltydena hafde a hñs Brioste leiged/ꝛ sagt/ Herra/huør er sa er þig fordæder? Þa Petur leit nu þeñan/segir hñ til Jesu/Herra/Hvad sk þesse? Jesus segir til hans/Ef eg vil ad hañ bidie til þess ad eg kiem/huad kemr þ vid þig? Fylg þu mier epter. Þa gieck su ordræda a medal Brædranna/Þesse Lærisueiñ deyr eige. Jesus sagde eige til hñs/hñ deyr eige/Helldur/ef eg vil ad hñ bidie til þess ad eg kiem/Huad kemur þ vid þig? Þesse er sa Lærisueiñ er vm þetta ber vitne/ꝛ þetta skrifade/ Og vier vitum/ad hñs Vitnisburdur er sañr ✠

✠supr 15

✠supr 20 +Þar eru ꝛ marger adrer hluter sem Jesus giørde/huørier ef þr skylldu aller skrifast/hvad epter annad / þa helld eg/ ad Heimuren munde eige taka vid þeim Bøkum sem skrifast mættu.

Hier endast S. Johannis Euangelium.

Annar Partur S. Lucas
Gudspialla/ sem er vt aþ
Giörningum Postulanna.

Fyrste Cap.

Jnn fyrra Bokmæla giörda eg ad sönu vm allt þ(þu Theophile) sem Jesus tok til ad giöra ⁊ kenna allt til þss Dags/er hann vard vpptekenn/Eptir þ hann hafde þ Heilaga Anda Bodord giefed Postulunum/huörum hann hafde vtualed/þm er hann kiade og sialfan sig + lifanda epter Pyst sinn/j mærg +Joh 20
hattudum audsyningum/⁊ lied þa sia sig vm þioru tiggu daga/talande þ þm aþ Guds ryke. Og sm hann hafde þa samann kallad + baud hann þm ad þr þæ +Luc 24
re eige vr aþ Jerusalem/heldur ad þr skylldu byda epter Fyrerheite Födursins + sem þier(sag de hann)hafed aþ mier heyrt. Puiad + sannlega +Joh 14
skyrde Johannes med Vatne/ en þier skulud med +Mat 3
Heilögum Anda skyrder verda/ eige langt epter þessa Daga. Mar 1
Luc 3
Joh 1
Jnkr 12
og 19

En þr sem þar voru til samans komner/spurdu hann ad ⁊ sögdu/Herra/Villtu nu a þssum tyma vpprietta Jsraels Ryke? En hann sagde til þra/ Pad er eige ydart/ad vita stunder eda pūcta tyma sem hann Faderen sette j sialfs sins Valde/ + heldur munu þier edlast Krapt Heilags anda +Jnkr 2
sem yfer ydr mun koma. Og + þier skyllud myn- +Luc 24
er vottar vera til Jerusalem/⁊ j allre Judea ⁊ Jnkr 2
Samaria/⁊ allt til jns ydsta Jardar enda. Og + Mat 16
+er hann hafde þetta sagt/ var hann þm asiaandum Luc 24.

+ Mar. 15 vppnumen/ ꝛ Skyed tok hñ vpp ꝑ burt þra þra Augum. Og er þr horpdu vpp epter hm̃ til hi/
Luc 24 mens vppþaranda/ Sia. Ad tueir Menn stodu hia þm ꝑ huytū Klædñ/huorier ed sögdu/ þier Menn ap Galilea/til huors standc þier ꝛ horpid vpp ꝑ himinen? Þesse Jesus sem vppnumen er til himins/mū koma/lykr so sin þier saud hann til himins vppþara *

Þa sneru þr aptur til Jerusalem/ap Fiallenu
tOliueti þui sem kalladest † Vidsmiors Fiall/huorr ed ꝑ burt þra Jerusalem er/nær Sabbatzdags göngu. Og er þr komu jñ/geingu þr vppa eirn Sal/þar voru þr Petur ꝛ Jacobus/Johañes ꝛ Andreas philippus ꝛ Thomas/Bartholomeus ꝛ Matthe us/Jacobus Alphei/Symon Zelotes og Judas Jacobs breder. Þesser voru aller mꝫ einū huga stodugier ꝑ Bæn ꝛ akalle/med Kuinönum/ ꝛ mꝫ Mariu Moder Jesu ꝛ hñs Brædrum.

Og a þm Dögum stod vpp Petur a mille Læ resueinaña/ꝛ sagde(cen þlockr þra Maña er þar voru til samans komner/ var nærre tuttugu og hundrad)Þeir Menn ꝛ Brædr/ Þeirre Ritningu byriade vpp ad þyllast/ huoria ad heilagr Andc
+Psal 41 adur þyrer sagde ꝗ Munn Dauids+vm Judam/
Joh 13 huor ed var þra Leidrogare er Jesum höndludu
og 18 Sa er ꝛ talen var med oss/ꝛ hm̃ hlotnadest hl/
+Matt. utdeild þssa vors Embættis. Hñ+hepur ad sön
27 nu vrvegad Akuren ꝗ Ranglætesins Verdaura/ꝛ heingde sig sialfꝫ vpp/ꝛ er ꝑ midiu ꝑ sundr ꝑ tuo hlute brosten/ꝛ hñs Jnnꝑle eru ꝛ öll vthlaupen ꝛ þ er öllū-kunugt orded þm ꝑ Jerusalem bwa/ so ad same Akr er kallad a þra Tūgu/Hakelda/ ma/þ er Blodsakur. Þuiad so er skripad ꝑ psal

maboken

maboken̄e + hans Setur sk j eyde verda/ ꝛ enge sie sa nockur sm̄ par jnne bwe + Og hins Byskups dom medtake annar. Fyrer pui hæper þ/ad ap þm Mönnum sem alla tyma hapa a medal vor verid/ þra pui er Drotten Jesus tok ad ganga vt ꝛ jn̄ vor a mille/ vppbyrinde j þra Skyrn Johannis/ allt til þss dags er hn̄ var vppnumen j þra oss/ ad eirn ap þm verde vottur hans Vpprisu m̄z oss. Og þr settu til tuo/ Joseph þan̄ er hiet Barsabas/ ad vidurnefne † Just/ og Matthiam/ badu † Justus ꝛ sögdu/ Pu Drotten sm̄ veist allra Mana hiör tu/ syn huörn þu vtvelr ap þssum tueim̄/ so ad hn̄ medtake þ Pionusturwm ꝛ postuligt Embætte/ j þra huörin Judas er fallen/ so hann bur pære j sin̄ stad. Og þr lögdu hlute yper þa/ hlu turen fiell yper Matthiam/ Og hn̄ var reiknadr j tölu þra ellepu postula.

Annar Cap.

† Fimtug aste dagr

OG ✠ þa er komen var † hwsta sinnu dagr/ voru þr aller med einū huga j þm̄ + Mat 3 sama stad. Og þar vard skyndeliga Pyt Mar 1 ur ap himne/ lyka sem mykils tilkomāde Vind Luc 3 ꝛ fyllde vpp allt hwsed þar þr satu j. Og † a supr 1 þm̄ saust sundurgreinelegar Tiger/ so sm̄ ad være lyper þm̄ þar gloande. Hn̄ sette sig yper sier huörn þra. Og + þr vrdu aller fuller ap helgum Anda/ og + Joh 7. toku ad mæla ymisligar Tungur/ epter þui sem hetlagur Ande gap þm̄ vt ad tala. En̄ þar vo ru Gydingar buande j Jerusalem/ gudliger Men̄ vr ap allra handa þiod þre sm̄ vnder himnenū er. Og er þrta hliod heyrdest/ kom Manfiöld en til samans/ ꝛ vard ottasleigen/ þt hus ꝛ eirn heyrde þa tala sitt Tungumal/ so ad aller toku

ad ottast ꝛ vndrast ꝛ sögdu/Sia. Eru þsser eige aller sem þar tala vr a Galilea? Huørnen heyrum vier þa/huór eirn sitt Tiigumal/þar ed vier
1per sar. erum ifædder? Parthi ꝛ Medi/ꝛ † Elamite ꝛ þr sim biva j Mesopothamia/Judea/Capadocia/Ponto ꝛ Asia/Phrigia og pamphilia/a Egiptalande ꝛ j alþum Lybie/ huøriar eru nærre Cirenia/ꝛ vtlendsker ap Rom/Gydingar og þr Gydingar höpdu giörst/Critarmen/ꝛ ap Arabia og vier heyrdum þa tala vorum Tungum Gud og Stormerke *

Eñ aller vrdu ottaslegner/ꝛ vndrudust/seigiande syn a millñ/ Huad mun þtta vilia verda? Eñ adrer dærudu þa/ꝛ sögdu ad þr være fuller ap nyu Vyne. Pa stod vpp Petur m; þm ellepu/ heop vpp syna Raust/ꝛ talade til þra/Pier Gydingar goder Men/ꝛ þier aller sim biued j Jerusalem/Þad sie ydur kunigt/ꝛ latted ydr min Ord j Eyrū loda/Þuiad þsser eru eige druckner sm þier meintud/a medā þ er ei meir en þridia stund dags/helldur er þtta þ/ huad sagt var adur ap
+Joel 2 Spamañenū Johel+Pad sk skie a sydustū dögū
Psal 44 (seiger Drotten) ad eg vil vthella ap minū Anda alt holld/Og Syner ydrer ꝛ Dætr ydrar sku þspa/ꝛ Vngmene ydar skulu Sioner sia/ og ydar Aulldunga skal Drauma dreyma/Og eg skal ad vij u vthella ap minū Anda/ a þm dögū yþer m;nz Þienara ꝛ yþer m;nar Ambatter/ꝛ þr sku þspa/Og eg sk giefa Stormerke a himinum yppe/ꝛ Teikn a Jördu nidre/ Blod ꝛ Eld ꝛ Reyk ꝛ Saxlu. Solen sk snuast j Myrkur/en Tiglid j Blod/adur en sa hin mykle og dyrlige
+Joel 2 Dag; Drottins kiemur. Og þ sk ꝛ skie+ad hvar hs
Rom 10 x

ǫr hann akallar Nafn Drottins/ sa skal Saluᵹ holpen verda.

Þier Israelsmenn heyred þesse Ord. Jesu af Nazareth/eirn Mañ af Gude vid ydr auglystᵹ/ mᵹ Kraptaverkum/Stormerkiū ⁊ Takniū/þau ed Gud giörde þ hann a medal ydar/so sem þier sialfer vel vited/þann samaᵹ epter þ hann var af tilsettu Rade ⁊ Guds þuxan þraunfelldᵹ hafe þier tekᵹ ed hann þ hendr Ranglætra/⁊ krossfest hann ⁊ lyklᵹ ted. Þessan hefr Gud vppreistan/ ad vppleystiū Daudans hörmū. Fyrer þui ad þ var omøgulege ad hann skylde af Daudanum hallden verda. Þui ad Dauid segier so af hann+Eg hefe alla Tyma +Psal 16
Drotten fyrer minū Augsyn settan/þui hann er mier til hægre Hendr/ so ad eg skelfunst eige. Fyrer þ er mitt Hiarta gladuœrt/⁊ Tunga myn gledst/Af þui mitt Holld mū huilast ᵹ Voncñe. Þuiad þu munt eige þorlata myna Sund ᵹ Hel ujte/og eige leyfer þu þad ad þin heilage skule Rotnan sia. Kunna giörder þu mier Lyfsins ve gu/Þu munt mig med glede fylla / fyrer þynu Auglite. Þier Menn goder Bradur/leyfed mier mᵹ Frelse til ydar ad tala af Forfødurnū Dauid +Hann er þrannliden ⁊ greptradur/⁊ hans Gröf er +3 Reg⁊ hier hia oss/alle til þessa Dags. Þar fyrer med þui hann var Spamadr og visse þ/ ad Gud hafde hann+med Eide þheited/ þ Avexter hans Lenda +Psa 132 skylde a hans Stole sitia/hefr hann þ madr þ þrann sted ⁊ talad af Christs vppriſu+ad hans Sal sle +Psa 16 ecke ᵹ Helvyte forlaten+⁊ eige hafe hans Holld +Ifa 13 rotnan sted. Þessan Jesu vpprakte Gud/þss hlu tar erū vier aller vitne. Nu er hann þ Guds hæg re Hönd vpphafen. Og ad medtekinu Heilagᵹ

anda Fyrerheite af Fǫdurnum/vthellte hin þessa
sem þier slæd ꝛ heyred. Þuiad Dauid er eige
+Psalm. vppstugen til Himna/en hin selger+Drotten sa
110 gde Drottne minũ/Sit þu til minar hyrgre han
dar/þar til eg legg Ovine þyna vnder þyna þer
skǫr. Þui vite þ nu þ sann allt Israels hws/ad
Gud giǫrde þenan Jesum(husrn þier kroisfest
ud)ad einũ Drottne ꝛ Christe.

Enn er þr hǫfdu þetta heyrt/skarust þr j Hiar
tanu/ꝛ sǫgdu til Peturs ꝛ til annarra Postulanna
Þier Menn ꝛ goder brædur/Huad skuni vier giǫ
ra? Petur sagde til þra/Giǫred þidran/ og huer
ydar eren late skyra stg j Nafne Jesu Christi/
til þyrgiefningar ydra Synda/Þa mun þier mey
ta hælags Anda giafar. Þuiad yduarr og ydra
Barna er Fyrerheited/ꝛ allra þra sem j fiarska
eru/huersu hellst ad Gud Drotten vor hier til
kallar. Og med mǫrgum ǫdrum Ordũ vitnade
hann ꝛ þ fyrer/aminte þa ꝛ sagde/Lated þrel sig ydr j
þra þessare vondre Kynslod. Og þr sem þu ter my
tokn hans Ord/voru skirder. Og þar vrdu a þeim
Dege vidaukinar nær þriar þusunder Sala/
Þeir blidu ꝛ aller stǫduger j Postulanna Kenn
ing/ꝛ j Samneyte ꝛ j Braudsins brotningu/ꝛ j
Bœnahalde. Og allra Sala vrdu ottasleginar
Og þar giǫrdust mǫrg Teikn og Stormerke af
postulsnũ. Enn aller þr sem truader voru orð
nar/voru til samans/ꝛ hǫfdu alla hluti samæig
enlega. Eigner synar ꝛ fiastar Gotz sellou þr/ꝛ
skiptu þui medal allra/epter þui sem huersu
þǫrf a. Og dagarnir voru þr daglega med einum
huga/huer hia ǫdrũ j Musterenu/ꝛ brutu Braud
uden j ymsũ Hwsum/toku Fædslu/ꝛ lofudu Gud
mi

mz Glede ꝛ einpöllðu Hiarta/ꝛ hǫfðu Mad hia öllu Folke. Eñ Drotten jok dagliga vid Söfnuden, þñ sem holpner yrde.

Þridie Cap.

Eꝛxx þr petur ꝛ Johañes geingu til samans vpp til Mustereſins vm nijndu stund+sem vanaligt var ad bidiaſt þ. Og Exo 29 þar var þſſ konar Madr/sñ halltur hafðe verid/þra ſinar Modurkuide/Sa lier bera ſig/ꝛ þr settu hñ dagliga þ Musteris dyr/þer ed köllud uſt enar þögru/ ſo ad hñ bxde ölmuſu af þñ er jñ j Mustered geingu. Þa hñ ſa þ petur ꝛ Johañis villdu jñganga j Mnſtered/bad hñ ad hñ giæfiſt ölmöſa. Eñ petur horfðe a hñ mz Johañe,/ꝛ sagde/ Horf þu a ockur. Eñ hñ horfðe a þa/vonande ad hñ mijnde þa nöckud af þñ. Eñ petur sagde/Silfur ꝛ Gull hefe eg eige/eñ þ eg hefe þ gief eg þier. J Nafne Jeſu Chriſti af Nazareth ſtatt vpp ꝛ gack. Og tok j hñs hxgri hönd/ꝛ reiſte hañ vpp. Og jafnſnarr ſtyrktuſt hñs Legger og jliar/ſpratt vpp/gat geinged og ſtaded/ꝛ gieck jñ med þñ j Mustered/ ſtöck vpp og gieck/ lofande Gud.

Og allt Folk ſa hñ ganga/ ꝛ lofa Gud. Peir þꝛktu hñ/ꝛ þ hañ vꝛre ſa/ſñ vegna ölmuſu hafð: ſeted/þ þögru dyrñ Mustereſins. Og þr fyllduſt af Vndrũ ꝛ af otta/ yfer þui er hñ hafðe giörſt. Eñ ſñ þiſſe hñ Hallte er heilbrigdr var orden/ hielle ſig ad petre og Johañe/hliop allt Folked til þra j þ Forbyrge ſñ kallaſt Salomonis/vndrande þtta. Eñ er petur ſa þ/and ſuarade hañ Folkenu/Pier Jſraels meñ/Huad vndrar ydr þtta/eda huar þ ſproxſerie pier ockar? So

sín hefdu vid giört þeñan ganganda þ ockarn eig
en Krapt eda verdskulldæ. Gud Abrahãs/Gud
Isaachs/Gud Jacobs/Gud Fedra vorra hefur
dyrdligan giört sín Son Jesũ/huórn þier ed sön
nu opur selldud/ ✠ neitudud þ auglite Pilati/ þa
Mat 27 hann dæmde þo/ad hann skylde laus lataſt + eñ þier
Mar 15 afneitudud hinũ heilaga ✠ Riettlæta/ ✠ beiddust
Luc 23 ad sa Manndrapa madur skylldi ydr giefaſt/ En
Joh 18 Jesu/Lyfsins giafara afleyfudu þier/ huórn ed
Gud vppvakte af Dauda/ huórs vottar ad vier
erum; Og þ þa Tru sem a hans Nafn er/hefur
hann þeñan sín þier staed og þrekt styrkt i synu
Nafne/ ✠ su Trua sem er a hann/hefur þessum giefi
ed Heilbrigde i allra ydar augsyn.

Nu veit eg goder Brædr/ad þier hafed giört
þ af Oviſku/ so sem ydrer Höfdingiar. Enn sa
Gud sín þ Munn allra sinna Spamanna/hefr adur
kunngiört lated/huórnen Christur matte ad lyda/
hann pullkomnade þ so/Fyrer þui giöred Idrã/ ✠
snuest so ad afmaest Synder ydrar/So ad endur
lyfgunar tyme kome af Herrans augsyn/nær hann
sender þann sem ydur verdr nu þegnum bodadr/Je
sum Christũ/huórtũ ad sönnu byrtar Himinen þ
ad taka/allt til þra stunda/þa aller Hluter skulu
endurnyader verda/vm huória Tyma Gud hefur
mdr talad þ Munn sinna heilagra Spamanna/i þra
Veralldar vpphafe.

Deut 18 Þuiad Moyses hefur sagt til Fedranna + Spa
mann mun Gud Drotten ydar vppvekia ydur ur
af Brædrũ ydar/mier likan/hann sku þier hlyda/
✠ öllu þui er hann mũ segia til ydar/Og þ mũ og
skie/ad huór su Sund sem ecke heyrer þann sama
Spamanne/ sk vtskurpud verda þra Folkenu. Og

aller

aller Spamenn j þra Samuel/ ⁊ þar epter so marger sin talad hafa/ þr hafa talad vm þ sa daga. Þier erud Spamanna ⁊ Sattmalas Börn/ hvörn ed Gud giörde vid Fedur ydra/ þa er hann sagde so til Abrahams + J þinu Sæde skulu blezast + Gen 12 allar þioder Jardar. Ydr þa hefr Gud vppvakt22 og 23 tan sin Son Jesum/ og hefur hann til ydar sent/ og 25 ydur ad Blessa/ so ad hvör ydar eirn snereſt j þra sinne Illsku.

Fiorde Cap.

Enn sem þeir töludu til Folksins/ komu til þra prestar ⁊ Yærbodarar Mustere sins/ og Saducei. Þeim mislikade þ/ ad þr skylldu kienna Folkenu/ og þ þr bodudu j nafne Jesu Vppriſu af Dauda/ lögdu hendur a þa og settu þa j vardhalld til næsta Morguns/ þui ad Kuölld var komed. Enn marger af þm er Ord ded heyrdu/ giörduſt truader/ og talan þra Manna vard nær þvi Pushund. Enn ad Morne kom num/ samansöpnuduſt Höfdingar þra ⁊ Aulldungar ⁊ Skriftlærder j Jerusalem/ ⁊ Hanas Kienne mannahöfdinge/ ⁊ Caiphas/ Johannes/ og Alexander/ og so marger sem voru vr af Kiennemanna kynenu/ skickudu Postulana mitt þrain þyrer sig ⁊ spurdu þa ad/ Af huöriu Krapte/ eda j huörs nafne giördud þier þetta? Petur pnllur af helgu Anda sagde til þra/ Heyre þier höfdingiar Lyds sins/ og Aulldungar j Israel. Þott vier rannsökumst j Dag vm þ er vier giördum vel til þessa manns siuka Manne/ og af huöriu skiale hann er heilbrigdur/ Þa sie ydur þ og öllu Israels Folke kunnigt þ. þesse stendur(j Nafne Jesu Christi af Nazareth/ þann þier krossfestud/ huörn er Gud vppuak

te af

ce ap Dauda(hier þyrer ydur heilbrigdur) hæll
Psa 118 †er sa Stein sin vtskuþadur er ap ydur Vppbyg
Mat 21 glurum/ huor ed giordur er ad hæpde hyrning
Mar 11 ar. Og eige er j nockrum odrum heil sugiop/þui
Luc 20 ad þar er eckert anad Nafn gieped/hinneū vn
1 Pet 2 der/a medal Manna/j huoriu oss byriar Salu
Rom 9 holpnū ad verda. En sem þr sau stodugleik þer
Esa 28 urs og Johannis/vndrade þa/þui þr vissu þyrer
sañ þ þr voru olærder og Leikmen/og þektu þa
þ þr hæpdu verid med Jesu. En þr sau Man
en/þañ sem heill var orden standa hia þm / og
kunnu þar ecke j mote ad mæla. Þa skipudu þeir
þm vt j burt þra Radenu/ † toku ad radgast vm
syn a mille/og sogdu/Huad skulu vier giora þes
um Mønnum? Þuiad þ Teikn sem ap þm er gio
rt/er kunigt ollum þm sem j Jerusalem bua/ †
var getum þui ei neitad. Enn so ad þad skule
eige vydara vt spyriast medal Folksins/þa hoot
um þm aluarlega/ad þr seige eige nockrum Man
ne hiedan j þra/ ap þssu nafne. Og þr lietu kal
la a þa/ † budu þm/ad þr toludu eige med nock
ru mote/nie kiendu j nafne Jesu. Enn Petur †
Johannes suorudu/og sogdu til þeirra/ Dxme þi
er sialfer/huort þad er riett j Guds Auglite/ad
vier skulum þramar hlyda ydur enn Gude? Þui
ad þ meigu vær eige//ad vier skulum eige tala
þ huad vier hopum heyrt og sied. Enn þr hee
tudu þm/ † lietu þa lausa/og þundu eige huorn
en þr gixte þa pynt þyrer Folksins saker/ap þui
ad aller lopudu Gud þyrer þ sem til hafde bor
id/Þuiad sa Madur var meir en þertugr/a huor
ium ad skied var þetta Heilsu teikn.

Og sem þesser voru lauser lætner/komu þr

til

til sinna/konglordu þm huad hellst ad prestahöfd
ingar og Aulldungar höfdu til þra sagt. Þa þr
heyrdu þad/hooptu þr vpp med einum huga sh
na Rödd til Guds/og sögdu / Þu Drotten sem
ert sa Gud er giörder Himen og Jörd/ Sioen
alla hlute. huörier j þm eru/Sa þu sagder þyrer
Munn þyns Pions Dauids+ Fyrer þui addu so Psal 2
hiner heidnu/og Folked aserte þad huad hiegom
legt var? Kongar Jardarennar hiellou til sam
ans/og Höfdingar samansöfnudust j eitt/ j giegn
Drottne og j giegn hans Christe. Þui sannelliga
komu þr til samans j þessare Borg/j giegn þyn
um heilaga Syne Jesu/ þan þu smurt hafder/
Herodes og Pontucrskur pilatus / samt ödrum
Heidingium og Israels polke/ad giöra huad þyn
Hönd og þitt Rad hafde adur fyrre huxad ad
skie skyllde/Og nu Drotten/lyt þu a þra Heit
ingar/og gief þynum Pionn med allre Alud ad
tala þitt Ord/og riett vt þyna Hönd so ad þar
verde Teikn/Heilsur Mann/og Stormerke fyr
er napn þyns heilaga Sonar/ Jesu. Og sem þr
höfdu bedest fyrer / hraredest sa stadur j huörin
þr voru til samans komner. Og þr vrdu aller
fuller af helgum Anda/og töludu Guds Ord all
diarflega. En Mannergd þre er trude var eitt
Hiarta og ein önd. Og eigi sagde nockur þra ad
þ vare sitt/er hn atte/helldur voru þeim aller
Hluter sameigenliger. Og af myklum Krapte
gafu postular Vitnisburd af Upprisu Drott
ins vors Jesu Christi. Og mykil Nad var m
þm öllum. Þar var og eingen þerra hurfande/
Þuiad so marger sm þr voru er Akra edur Hus
aetu/þr selldu þ/ og flutu Verd þra penings

sem

sem þr hǫfdu selt / og lǫgdu þann fyrer Fœtur Postulanna/Og sier huǫrn skipteſt epter þui hñ hǫfde þǫrf. En Joses sa er auknefndur var af Postulunum Barnabas(huad er þydest Huggun er Sonur) Leiste ad ætt/vt af Cipren/hñ hafde Akur/ǫ sellde hñ/Bar Verded/ǫ lagde fyrer Fœtur Postulanna.

Fimte Cap.

MAN eiñ Madur sñ Ananias var ad nafne/ med Hwſpreyiu sinne Saphira/ sellde einger sijnar/ǫ leynde af Verdenu/mz vit und sñar Hwſpreyiu/en fœrde suman hlut/ǫ lagde til fota Postulana. Þa sagde Petur/Anania/ Þui vppfyllde Andskoten hiarta þitt/so ad þu lyger ad heilǫgū Anda/ǫ leynder sumu af verdi eurñ Akursins? Var hñ eige þin ad ǫllu? Og þa hñ var sselldur/var hñ j þynu valde? Fyrer þui setter þu slykan hlut þier j Hiarta? Eige hefur þu logied ad Mǫnnū/ helldur ad Gude. En þa Ananias heyrde þesse Ord/datt hann nidr og gaf vpp ǫndena. Og hrædsla mikel kom yfer alla þa sem þ heyrdu. En Ungmennen stodu vpp/ǫ toku hñ j burt/baru hñ vt/ǫ jǫrduduu hñ. Og þ skiede þnan skams/nærre prem stundū/ad hñs Hwſpreyia kom par jñ/ǫ visse eigi huad þar hafde giǫrst. En Petur seiger til hennar/ Seig þu mier Kona/ huǫrt þid selldud Akuren so dyrt? Hun sagde/ Ja/so dyrt. Þa sagde Petur til hennar/ Fyrer þui eru þid samrada orden ad preista Anda Drottins? Siadu / Fœtur þra sem jǫrduduu Mann þtt/eru fyrer Dyrum vte/ og þr munu þig vtbera. Og jafnsnart datt hun nidur fyrer Fœtur hñ/og gaf vpp Aundena. En Ungmenn

en komu

en komu ſinn/og þundu hann dauda/baru vt og groptu hann hia Manne ſynum. Og myklū Otta ſlo yþer allan Sōpnuden/og yþer alla þa er þad heyrdu.

Eñ mōrg Takn og Stormerke giōrduſt med Lydnum þyrer poſtulanña Hendur. Og aller vo ru þr aſamt med einum Huga/ † Forbyrge Salo † Vmgan monis. Og ōnguer adrer dirpduſt ad ſamlaga gc. ſig þā/helldur myklade þa Lydurenn. Par tok ſ eñ meir ad aukaſt Flōlde þra Karla og Kuenna ſem a Drotten trudu/ſo ad þeir baru vt vanþa ra Menn a Straten/og lōgdu þa a Sængur edr Bōrur/ſo þa ad Petur kiæme/ ad hans Skugge ſkygde yþer nōckra aþ þēm. Par komu ſ marger til ſamans vt aþ þēm Borgum ſem j nand voru vid Jeruſalem og þærdu med ſier ſiuka Menn/ ſ þa ſem aþ ohreinum Anndum kualder voru/huo rier ed aller vrdu heilbrigder.

Þa ſtod vpp Kienemañahōpdingen/og þr aller ſēm mz hōnū voru(huōrier ed voru Villuþlockt Saducreañe)ſ vpprylltuſt aþ Vandlæte/ſ lōgdu hendur a Poſtulana/ſ ſerru þa j almennelegt vardhalld. Eñ Engill Drottins kom vm nott ſ lauk vpp dyrū Myrkuaſtoþuſtar/leidde þa vt ſ ſagde/Fared/ſtyged vpp/ſ talid til Folk ſins j Moſterenu ōll þeſſe Lyfſins Ord. Þa þr hōpdu þ heyrt/geingu þr jn j dōgū j Muſterid/ſ tokū til ad kienna. Eñ er Kienemañahōpdingen kom til ſ þr ed mz hēm voru/kōlludu þr samā Raded/ſ alla ōldunga Iſraels ſona/ſ sendu til Myrkuaſtoþuñar þa ad ſækia. Eñ þa Dienararner kom.t þar/ſ þundu þa eige j Myrkuaſtoþuñe/ huurþu þr aptur ſ kunngiōrdu þēm þ/og ſōgdu/Myrkuaſtoþuna

stopuna pundu var ad sönnu lukte med allre at
hygle/og Vardmeñenz standande par praman þ
Tyrönum/eñ þa vier lukum vpp/pundū vier öll
guz þar þse. Eñ er Kieñemaduren z Yverstior
nare Musteresins/z adrer pleire kieñemaña höp
dingiar heyrdu þssa Ord/ toku þr ad verda epa
blandner vm þa/huad ap þm munde hapa matt
verda. Þa kom þar nockur/sa vnderugsade þm/
og sagde/ Siaed. Peir Menn sem þier settud j
Myrkuastopuna/eru j Musterenu/standa z kien
na þar Folkenu. Þa þor Yverbodaren burt med
Pienöronū/z sokte þa þ vtan oprykt/þuiad þr
ottudust Folkid/ ad þr mūde mz Griote gryttet
verda. Og sm þr sokte þa/skickudu þr þa þ Ra
ded. Kieñemañahöpdingen spurde þa ad z sagde
Höpu var eige ap allre aluöru boded ydur/ad þi
*supr 4 er skylldud eige kiena j þssu Napne? Og siaed+
Pier haped vppbylt Jerusalem mz ydra kieñing
z þier vilied so leida ypet oss þss Mans Blod.

Eñ Petur suarade/z þr postularner/z sögdu
þraniar ber ad hlyda Gude eñ Mönnum. Gud
Fedra vorra vppvakte Jesum/huörn þier Lypte
jnfr 22 suiptud+z vppheingdud a Tred/Þeñan hefur
Gud mz sine hagre Hende vpphaped til eins Höp
ingia z Lausnara/ad veita Israel Idrā z Syn
daña þgiepning/Og vier erū hiis vorrar til þssa
ra Orda/z heilagi Ande/huörn ed Gud gap öll
um þm er hm hlyda. Eñ þa þr heyrdu þ/skar
ast þr jnan/z huxudu sier ad lyplata þa.

Þa stod vpp nockur ap Phariseis ap Nafnenu
Gamaliel ad Napne/eiñ Lögvitringur/ mykils
virtur ap öllu Folke/z baud ad postularner sky
lldu vykia vt vm stūdarsaker/z sagde til peirra

þier

Þier Israelsmenn/ takid yder j vakt huad þier skul
ud giöra vid þessa Menn/Fyrer þessa daga reis upp
Theudas/ seigande sig nockurn vera/huörium ad
samsinte tal Manna nær þiorū hundrudū/huör ad
j hel er sleigen/ ⁊ aller þr sīn hm̄ trudu/eru j sun
durdreifder ⁊ ad ongvu ordner. Epter hn̄ stod
upp Judas ap Galilea/a skörtunat dögū/ ⁊ suere
myklu Folke epter sier/Og hn̄ þporst/ ⁊ aller so
marger sīn hm̄ samslutu/eru j sundurtuistrader.
Og nu seige eg ydur/Vyked þra þessum Mönum
og lated þa tyrra. Þuiad ep þetta Rad edur
Verk er ap Mönnum til/ þa þorgeingur þ. En
ep þ er ap Gude/þa meige þier ei þui nidr kep
ta/so ad ei synest þier beriast: Gude j mote. Þa
samsinte þr hm̄/Og köllududu a postulana/stry
ktu þa/ ⁊ budu þm̄ ad þr töludu med ongvū mo
te j napne Jesu/ ⁊ lietu þa þara. Enn þeir gein
gu ad sönnu glader j burt þra Radsins Asian/þ
þr höpdu þess verduger vered ad lyda hadung þ
Jesu napns saker. Og huorn Dag j Musterenu
og j ödrum þleire Hwsum/gapu þeir ei upp ad
kienna/ og ad Predika Euangelium vt ap Jesu
Christo.

Siötte Cap.

Þeim dögū/sīn ad vogs tala Lærisueinan
na/giördest mögl med þm̄ Griskū/ j giegn
hinū Ebresku/ap þui ad Ekkiur þra þurf
ust j daglegre Pionustu. Þeir tolþ töludu
þa til samās þiöldā Lærisueinanna/ ⁊ sögdu/Þad
er eige hæpeligt ad vier þorlætū Guds Ord/og
þionū þ Bordū. Fyrer þui goder Brædr/skygnist
vm ydar j mille epter þm̄ sio Mönum sm̄ gott
manord hapa/og þuller eru mz Visku ⁊ helgan
Anda/huöria vier meigū skicka yper þessa Naud.

syn/Ēn vier villū j Benenē ꝛ Ordsins þionustu stadnxmast. Og þsse Ord þocknudust allū Mw genum. Og vtvōldu Stephanū/eirn mañ fullan Truar ꝛ heilags Anda/Philippū ꝛ Prochorem/ Nicanor/og Timon/Parmenā/og Nicolaum sīn Gydingur hapde giōrst/ vt ap Anttochia. Pessa skickudu þr þrāū þ Postulaña augsyn/ badust þ ꝛ lōgdu hendur yper þa. Og Guds Ord tok ad vaxa / og Lærisueinaña tala ed margfalldast nxsta til Jerusalem. Par giōrdest ꝛ mykell Rio sueinanna hoopur Truāe hlydugur.

✠ Ēn Stephanus fullur ap Nad ꝛ styrkleika tok ad giōra Stormerke og Takn mykel a medal Folksins. Pa stodu vpp nōckrer ap þre Samkū/ du sem kalladest Libertinorū/Cyrenorum/ꝛ Alexandrinorū/ꝛ þra sīn voru ur Cilicia ꝛ Asia/ preytande spurningar vid Stephanum. Og þr gatu eige motstāded þre Speke nie þīn Anda ap hustrū hū talade. Pa sendu þr vt Menn sīn seigia skylldu sig hapa heyrt hū mxla hadūgar ord a mote Gude ꝛ Moysen/ꝛ ædstu so vpp Lydeir ꝛ olldungana og hina Skriptlærdu/hlupu ad og gripu hū/burtleiddu þ Rabed/ꝛ settu til Ling notta sem seigia skylldu/Pesse Madr lætur eige ap ad tala hadyrde j giegn þssū heilaga Stad/ ꝛ Lōgmxlum. Þuiad vier heyrdū hū seigia/Je sus ap Nazareth mū þēnan Stad mōurbriota/ꝛ vmbreyta þm serunngū er Moyses hep: oss giepid Og allir sīn j Radinu satu horpdu a hañ/ꝛ sau ad hans Asiana var so sīn ōnur Engils asiana *

Siōunde Cap.

Ja sagde Rachemañahōpdingen/Er þessu so vared? Ēn hū sagde/Þier Menn goder Brædr

Bradur/ ꝛ Fedur/ Heyred til. Gud Dyrdarenar
birtest Fodur vorum Abraham/ þa hann var enn j
Mesopotamia/ adr þyrr enn hann bio j Charran/ ꝛ
sagde til hans + Far þu vt ap þinne Jordu/ ꝛ j þua + Gen 18
ætt þinne/ ꝛ þar til þrar Jardar sem eg mun syna
þier. Þa gieck hann vt ap Chaldea lande/ og bio
til Charran. Og epter a þa hans Fader var lat
en/ þlutte hann hann hingad yper a þetta Land/ j hu
ørru þier bued nu/ Og gap hann ongua arþrøku
þar jnne/ og eckert þotspor/ hier hann þa ad gie
þa honum þ til eignar/ ꝛ hans Sæde epter hann/ þa
hann hapde þo ongua Son. En so talade Gud + + Gen 15
ad hans Sæde mynde vtlægt verda a annarlegre jør
du/ ꝛ þ þr mynde þia þad j Prældome/ ꝛ þuinga
þ jlla j þiogurhundrud ar. Og þa þiod sem þr
munu þiona/ sk eg dæma/ sagde Gud. Og epter
þ munu þr ganga vt þadan/ ꝛ þiona mier j þssu
stad. Og Gud + gap hann sattmala vmskurdarins. + Gen 17
+ Og hann atte Jsaac ꝛ vmskar hann a attunda deige + Gen 21
En Jsaac atte Jacob/ En Jacob þa tolp Forpe + Gen 25
dur. Og Forpedurner hræder ap opund + selldu + Gen 37
Joseph j Egiptaland. En Gud var med hann og
þrelsade hann vr øllu hans Hæmdarlu + Og gap hann + Gen 41
Mod ꝛ Vysdom j auglite Pharaonis/ Konungsins
a Egiptalande/ ꝛ hann sette hann Høpudsmann yper
Egiptaland/ ꝛ yper allt sitt Hus. Þar kom Hun
gur og Hallære myked yper alt Egiptaland og
Chanaans Jørd. Og vorer Fedur þurdu ongua
Fædslu + En er Jacob heyrde ad Korn vard a + Gen 42
Egiptalande/ sende hann vt j þyrstu Fedur vora.
+ Og er hann sende þa vt j annad sinn/ vard Joseph + Gen 45
þekktur ap synum Bradrum. Og Pharaone giørd
est kunnugt Josephs ætt. En Joseph sende vt ꝛ

liet sækia Fødur sin Jacob/ ꝛ alla sijna ætkunnst
+ Gen. þin og slektiger Salna. Jacob + þor upan til Æ-
46 giptalands/ ꝛ er andadur/ hñ ꝛ Fedur vorer/ og
eru þlutter yþer vm til Sychim/ og lagder j þa
+Gen 23 Frøþ sem + Abraham keypte medr Silþre af son
05 um Emor sonar Sychim.

Josu 24 Æñ þa nalgast tok Fyrerheiteslns tyme/ sa ed
+Exod 2 Gud hafde suared Abraham + ox Folked vpp og
tok ad aukast a Egiptalande/ allt þangad til ad
annar Konūgur kom/ sa er eige visse af Joseph.
Hñ nidrade voru Kyne/ ꝛ þiade Fedur vora/ ad
+Exod 2 þr bære vt Børn sijn/ so þau lifdu eige. A +
Hebr 11 þm tyma þaddest Moyses/ ꝛ var Gude þeckur/ ꝛ
var þria Manude þostradur j sijns Fødurs hus/
sl. Æñ er hañ var vt boren/ tok hañ vpp dotter
pharaonis/ og ol sier vpp ꝓ Son. Og Moyses
vard mentr j allre Speke Egipskra manna/ ꝛ var
volldugr j Ordum synū ꝛ verkū. Æñ þa hñ var
þiorutyger æra gamall/ þlo hñ j Hiarta ad þinu
Brædur sijna Israels sonu. Og hñ leit þañ er
+Exod 2 oriett þolde/ stod hañ hia hønum + og hefnde
hns sem oriett leid/ ꝛ slo j Hel þann hin Egipt
ska mañ. Æñ hñ meinte ad syner Brædur skylld
du vnderstanda/ ꝓ Gud munde giefa þm heill ꝓ
+Exod 2 hns Hønd/ Æñ þr vnderstodu þad ecke. Og + enn
annars Dags epter/ kom hñ til þra/ þar þeir vo
ru ad þratta sijn a mille/ og tok ad semia Frid
med þm/ og sagde/ Þier goder Menn erud Brædr
þyrer þui giører huar ydar ødrum oriett? Enn
sa er synum Nauunga giørde oriett/ stiakade hñ
þra sier og sagde/ Huer sette þig Høfdingia edr
Domara yþer yfir? Eda villtu drepa mig so sem
þu drapst i giær hin Egiptska mañ? Enn Moy-
ses þlyde

ses þlyde vegna þra Orda/ ꝛ giörde sig vtlendan
a Jördu Madian/ huer ed hañ atte tuo sonu.
Og ad vmlidnū þiorutyger ærū + birtest hönū j + Exod 3
Eydemörku a Fiallenu Synai Eingell Drottins
j Ellos Loga j Runenū. Enn er Moyses sa þ/
vndradest hū Synena. Og er hū gieck til ꝛ vill
de hyggia ad/ kom Rödd Drottins ad hñ/ ꝛ sag
de/ Eg er Gud Fedra þiña/ Gud Abrahams/ Gud
Isaacs/ Gud Jacobs. Eñ Moyses vard ottaslei
gen ꝛ þorde eige ad adhyggia. Drottin sagde til
hñs/ Leys þu af þier Skoklxde Fota þiña/ þt
sa stadur þu stendur a er heilög Jörd. Algiörli
ga hefe eg sied Harmkuæle myns Lyds þiss sñ ad
er a Egiptalande/ ꝛ þra Kueinan hefe eg heyrt
ꝛ eg er opan komen þa ad þrelsa/ Far þu hing/
ad/ ꝛ mū eg senda þig til Egiptalands.

Þeñan Moysen / huörū þr afneitudu ꝛ sög/
du/ Huör sette þig Yfermañ ꝛ Domara? Þann
sama sende Gud þñ til Höfdingia ꝛ Frelsara/ + Exod 7
þ hönd Eingelsins þss er hñ birtist j Runenum. 8/9/10/
Þesse leidde þa vt/ giörande Tain ꝛ stormerke a 11/14
Egiptalande/ ꝛ j Hafenu rauda/ ꝛ so a Eydemör + Exo 16
kiñe + j þiorutyger ær. Þesse er ꝛ sa Moyses sñ + Deut.
sagde til Israels sona/ Spamañ + mū Gud vpp 18
vekia ydr af Brædrū ydar/ lykan mier/ hñ skulu + Exod.
þier hlyda. Þesse er sa + sem var a Eydemörku 19.
j Samkunduñe mz Englenū/ huör ed talade vid
hñ a Fiallenu Synai/ og vid Fedur vora. Þesse
medtök Lyfsins Ord so ad hū gixpe oss þ/ Huör
ū ad eige villdu hlyda ydrer Fedr/ helldur skwp
udu þr hñ j þra sier/ ꝛ snerust j synum Hiörtū
til Egiptalands/ seigande til Arons/ Giör þu oss
Gude/ þa þ oss sku ganga/ Þuiad vier vitum eige

huad ap þeim Moyse er orded / sem oss leidde ap Egiptalande/ ꝛ giordu sier a þm dogum Kalp ꝛ oppruduu hm Skwrgod:þorner/ ꝛ toku ad gled/ iast ap synū Handaverkū. Em Gud sniere sier þa þm/ ꝛ ypergap þa/ so ad þr dyrkudu Himensins Herskap/epter þui sm skripad er j Spamaña bok
+ Amos 5. eñe, Hafde+þier nockurn tyma ap Jsraels hwse j þau þiðrutugger xr a Eydemörkeñe/oppraad mer er Oppre ed: Fornū? Og þier medtokud Tiallo bwd Moloch og Stiörnu Guds ydars Remphā þar Mynder sm þier giordud yd: til ad akalla. Og eg mū vtskwpa yd: allt vt yper Babilon.

Vorer Fed: höpdu Vitnisburdarins tiallobwd
+ Exod 25 a Eydemörkine/ so sm Gud hafde þm þ skipad+ þa hū sagde til Moysen/ad hū skylde Hana giö ra epter þre Mynd er hañ hafde sied. Hüðria ed vorer Forpedur medtoku/ ꝛ þluttu Hana med Josua j þ Land er Heidingiar hiellou/ Hüðrum Gud vtskwpade wr augsyn Fedra vorra. Allt
+ 1 Reg 16 til Daga Dauids+huðr ed þañ Mad hia Gude/ ꝛ vad ad hū mætte Tiallþbwd þiña Gude Jacob.
Psal 132 Em+Salomon bygdi hm vpp hws. Em sa hinn
+3 Reg 6 Hæste-byr eige j þm Musterum er med Höndum
1 Paral. 17 eru giörd/so sm hū seiger hia Spamañenū. Him
+Esa 65 inen+er mū Stoll/enn Jörden er Skör minna
3 Reg 9 Forra/ Huada hwsi vilie þier vppbyggia mier?
2 Par 6 Seiger Drotten/Edur hüðr er stad: minar huijl/ dare Hepur eige mjn Hönd giört allt þetta. Þier hardsuiradet ꝛ ovm korner j Hiörtū ꝛ Eyrū/ þier standed jafnā j motte heilögū Anda/ so sem Fedur ydrer/lyka eirnen þier. Hüðrn Spamañs hafde ydrer Fed: ei opsokt? Og þa j hel sleiged sm þpraū bodudu tilkomu þss Riettlata? Hüðrs

Suik/

Sultarar og Mordingiar: þier erud nu orduer.
Þier sin hafed medtekid Lögmaled þ Kinglafs
tilskickā/ ꝛ hallded eige. Sem þr herrdu þrta/
skarust þr j synum Hiörtū/ ꝛ nistu Tōnum yþer
hm̄. Ēn med þui hū var pull: af hetlögū Anda
hoop hū vpp syn Augu til Himins/og sa Guds
dyrd/ ꝛ Jesum stande til hægre handar Gude/ ꝛ
segde/Siaed. Eg sie Himnana opna/ ꝛ Manūsins
son standa til Gudz hægre handar. Ēi þr köllu
du vpp mz hærre röddu/ ꝛ samā luktu syn Eyru
og giördu hm̄ arans med einu ahlaupe/hneptu hū
ut af Borgarue ꝛ grytu hū. Ēn + Vottarner lög + jnfr 22
du syn Klæde til þess Vngmēnis er Saul hi
et/ ꝛ lömdu Stephanū Eriote. Hū kallade vpp
ꝛ sagde/Drotten Jesus medtak þu min Anda.
Ēn hū kraup nidur/ ꝛ kallade hærre röddu/Dr
otten/Legg eige þm̄ til þessa Synd. Og sm̄ hafi
hafde þ sagt/ sofnade hann.

Attunde Cap.

Saul var samsinnande hans dauda.
Þa giördest ꝛ mykell † ofridur þm̄ Safn † ofsokn
ade sem var j Jerusalem. Og þr tuist/
rudust aller burt vm Hierōd Judee ꝛ Samarie/
þ vtan Postularner. Ēn Gudhradder Men biu
ggu vm Stephanū/ ꝛ baru yþer hm̄ trega mykenn.
Ēn + Saul tok ad eyda Sofnudenum/ gangande + jnfr 22
jnn j ymsra hus/dragande ut Men ꝛ Kuinn:/ ꝛ set
te j vardhölld. Ēn þr sm̄ tuistrader voru/poru
vm kring ꝛ predikudu Gudz Ord. Philippus þor
ꝛ ofā til Borgarenar Samaria/ ꝛ predikadi þm̄
ut af Christo/Og Folked tok mz einu samhellde
ad heyra/ ꝛ gaxtz ad þui ad giefa sin af Philippo
sagdest/sianande ꝛ † þau teikn er hū giörde. Þui † kraptz

ad ohreiner Andar þoru vt aþ mörgū þm er od er veru/mz oope myklu. Marger Jkt sluker og hellter vrdu ꝛ heilbrigder. Og mykell þögnudr giördest j þre Borg. Ēn þar var adur þyrre j þre Borg sa nöckr sīn Simon hiet/Töþra Madr ꝛ tælde mz þui þa Samuersku þiod/ad hann sagde sig vera nöckurs hattar mykenn/huörū þr hlyd du aller/þra hinū minsta til ens mesta/seigande Þesse er Kraptr Guds sa er kallast hinn mykle. Ēn þr lutu hm aþ þui/ad hann hapde j langa tima ert þa mz sīne þiölkinge. Og þa þeir trudu nu Philippo sm hann predikade aþ Guds Ryke/og aþ naþne Jesu Christi/skyrdust bæde Menn ꝛ Konur Þa trude ꝛ Simon sialfur/Og er hann var skyrdr hiellt hann sig ad Philippo. Enn þa hann sa þau Tæin ꝛ Kraptaverk sem skiedu/tok hann þelmsk þullur ad vidrast.

✠ Ēn er postularner þr sm til Jerusalem vo ru heyrdu þad/ad Samaria hæfde nyteked Guds Ord/sendu þr vt til þra Petrū ꝛ Johannem. Og þa þr oþan komu badu þr þ þeim so ad þr medt tæke Heilagan Anda/Þuiad hann var eige enn komi en yfer nöckurn þra/nema þr voru ad eins skyrder j naþne Drottins Jesu Christi. Þr lögdu þa hendr yfer þa/ꝛ þr medtoku heilagan Anda *

Enn er Simon sa þ/ ad heilagur Ande vard giefen þyrer hāda vppalegging postulaña/baud hann þm peninga og sagde/Giefe þier mier og þessa Vallds/so ad yfer huörn er eg legg hendur ad hann medtæke heilagan Anda. Ēn Petur sagde til hns, peningur þinn sie med þier til Glötunar/ þui þu meinter Guds gaþu med peninge eignast Ekert hlutskipte nie Giæfulag verdur þier aþ þessu

þessu Orde/ Ef þitt Hiarta er eige rietteperdugt
þyrer Gude/Fyrer þui giör Idran þyrer Þessa þÿ
na Illsku / og bid Gud vm/ eþ verda mætte/ad
þier þyrergiepest þesse Hugan þyns Hiarta/Þui/
ad eg sie þig vera med beisku Galle/ og j þiödre
Ranglætesins. Þa suarade Simon ⁊ sagde/Bid
ie þier þ nuer til Drottins/so ad eckert kome yþ
er mig aþ þui sem þier sögdud. Eñ þr/þa ed Ef
höfdu vitnad ⁊ talad Ord Drottins/sneru þeir
aptur til Jerusalem/⁊ predikudu Gudspiöllen j
mörgum samuerskū Kauptūum.

Eñ Engill Drottins talade til Philippo/og
sagde/Statt vpp/⁊ gack j sudr a þañ veg sem lig
gur þra Jerusalem oþan til Gaza/þrar sem j ey
de er Hañ stod vpp ⁊ gieck j burt. Og siadu.
Ad blalendskur Madr/Gellding⁊ Villdarmeñe
Drottningariñar Candases aþ Blalande/huör ed
yþer var settur alla hennar Fiesiodu/Hann var
þaren til Jerusalem ad tilbidia/⁊ þor nu heim
j veg/⁊ sat j synū Vagne/ lesande Esaiam Spa/
mañ. Eñ Anden sagde til Philippo/gack þang/
ad ad/⁊ teing þig ad þñ Vagne. Þa skundade
Philippus þangad ad/⁊ heyrde ad hñ var ad le/
sa Esaiam Spamañ/⁊ sagde/skilur þu huad þu
les? Eñ hñ suarade/Huörnen ma eg skilia þ/ne/
ma ad nöckr leidrietter mig. Þa bad hñ Philipp
um þ hñ styge vpp ⁊ sætte hia sier. Eñ Riettin/
gar Jñehalld/þ hñ las var þtta. So sñ Saud:
er hñ til draps leiddur/⁊ þeigande sñ Lamb + Esa 53
þ hñ er þ klypper/Lÿka so hepur hñ ⁊ eige vp/
loked synum Munne. J hñs lækkan er hñs Dom
ur burt haþen/Eñ huör nū hñs Alldur vt mæ/
ga seigia? Þuiad hñs Lifsdagar eru aþ Jördum

ne j burt tekner/Þa suarade Gellðinguren Philippo ⁊ sagde/Eg bid þig/Vm huðrn talar Spamaduren þetta/vm sialfan sig/eðr vm nockurn annan? Þã Philippus lauk vpp synum Munne/⁊ tok til j þræ hãssare skripter/⁊ bodade hõm af Jesu. Og sem þr voru vm Vegen/komu þr ad Vatne nockru. Og Gellðinguren sagde/Siaðu Vatned/Huat hamlar mier þad eg skyrist ecke? Þã Philippus sagde/Ef þu truer af öllu hiarta/ þa hæfer þ. Hõm suarade ⁊ sagde/Eg true ad Jesus Christus sie Guds sonur. Og hõm baud ad Vagnen stande vid. Og þr stygu bader ofan j Vatned Philippus ⁊ Gellðinguren/ ⁊ hõm veitte hõm Skyrn. Þã er þr voru vpp komner ur Vatnenu/ greip Andi Drottins Philippum j burt/⁊ Gellðinguren sa hõm ecke meira/Med þ þor hann gladur sinna Götu. Enn Philippus þanst j Asdod/ gieck vm kring/⁊ predikade Euangelium j öllũ stöðũ/þar til hann kom til Cesaream.

IX Cap.

SAul blies Ogn̄ ⁊ Alldurtila j giegn Lærisueinũ Drottins/Gieck til Kiennemanna höfðingians+ og beiddest af hõm Brieffa til Samkunduhus j Damasco/So ad ef hann fyndi þar nockra þess vegar/ Karla eda Konur ad hann þærde þa bundna til Jerusalem. Og+sem hann var a veg komen/skiede þ so/þa hann kom ad nalgast Damasco+ad j skyndingu leiptrade vm hann Ljos af Himne/Og hann fiell til Jardar ⁊ heyrde Röddena er til hans sagde/Saul/Saul/Þui ofsækr er þu mig? Þã hann sagde/Huðr ertu Herra? Drottenn sagde/Eg er Jesus huðrn þu ofsækr/ Hart er þer ad spirna mot Broddönum. Þã hann skialf/

+Gal 1 jnfr 22

+jnfr 22

+1. Cor 15

2 Cor 12

skalpande ⁊ þelmspullur sagde/Herra/Huad vill tu eg giörr? Drotten sagde til hans/ Statt vpp ⁊ gack j Borgena/ ⁊ þar mun þier sagt verda huad þier bytiar ad giöra. En þr Men sin mz hm þoru stodu þelmspuller/heyrdu ad vyssu Rsd dena/en sau þo onguan. Saul stod þ: vpp fra Jordune/⁊ ad vpplyptu Augu sa hn ecker. En þr hielldu vm hond hans/⁊ leiddu hn jn j Damascon. Og so var hn j þria daga/ad hn sa ecke/og eige eat hn nie dreck.

En j Damasco var sa Lærisueirn/ sem hiet Ananias/ Og j syn þa sagde Drottin til hans/ Þu Anania. En hn ansade. Hier er eg Herra. Drottin sagde til hans/Statt vpp ⁊ gack j þ stræte sem kallast hid rietta/⁊ spyr ad j husi Juda epter þm sin Saul er ad nafne vt ad Thrsē/þuí Sia nu / ad hann bidur/ Og j Sion sa hn Mann inn til syn koma Ananiam ad nafne/ leggiande hond yper sig/so ad hn yrde sicande aptur. Ananias suarade/ Drotten/ vt af mörgum hefe eg heyrt vm þenan Mann/Huad miked illt hann hefr giört þunn heilögu til Jerusalem/ ⁊ hier hefur hann vt af Riennemannahöfdingium/ vallds til ad binda þa alla sem þitt Nafn akalla. En Drotten sagde til hans/Far þu/þt þsse er mier vtualed Kier/ ad hn bere mitt Nafn þ heiden Lyd og Konunga/⁊ þ Israels sonu/ Eg mun ⁊ synа hm huörsu miked hann ber ad lyda þ nyns Nafns saker. Og Ananias for þangad/⁊ giedk jn j hwsid lagde yper hann hendur ⁊ sagde/Saul brodir/Drotten Jesus sende mig hingad/huör þier birtist a veigenu/þm er þu komst hingad/so ad þu þeinger Syn aptr/⁊ vppfyllist af heilögu Anda. Og

j sama

japnskiott þiell aþ hñs Augum/so sñ aftad þiska hreistur/ ⁊ hñ þieck Syn aptur. Hñ stod vpp og lèt skyra sig/tok syðā Fædslu til syn ⁊ styrkte sig

Saul var þa nockra daga hia þm Lærisueinū er voru j Damasco. Og jafnsnart gieck hann j Gydinga Samkundu/ ⁊ tok ad predika þm Jesū þ hñ same være Guds sonur. Ēn þm blöskrade öllū er hñ heyrdu/ ⁊ toku ad segia/Er þsse eige sa sem til Jerusalem stryddc a alla þa sñ þetta nafn akölludu/ og hingad kom til þess/ ad leida þa bundna þ Riefnemañahöfdingia? Ēn Saul tok ad styrkiast mylku þramar/ ⁊ huekte þm Gydingū sñ j Damasco binggu þull eplande þ ad sa være Christr. Og morgū dögū þar epter/hiellde Gydingar samsetnu syn a mille/ ad þr aþlyþu hñ. Ēn þra Saukrade voru Saulo vnderuys

2 Cor 11 ud. Ēn+ þr vardueittu Nott og Dag porten/ so ad þr þeinge hñ j hel sleiged. Þa toku hñ Lærisueinarner vm Nott/ ⁊ lietu hñ yþer Mwren/ ⁊ lietu j Körf opan sygia. Ēn þa Saul kom til Jerusalem/þreistade hann þss ad samlaga sig til Lærisueinaña/Og þr hræddust hñ aller/truande eige þui ad hñ være Lærisueirn. Ēn Barnabas tok hñ/ ⁊ leidde til Postulaña/ ⁊ sagde þm j þra husrsu hñ hafde sied Drotten a veigenū/ ⁊ þ hñ hefde talad vid hñ/ ⁊ huörnen hñ hefde til Damasco truliga predikad nafn Jesu. Og hñ var his þm/gieck vt ⁊ jñ til Jerusalem/ ⁊ predikade Nafn Drottins Jesu truligana. Þa tok hñ ad tala ⁊ heyia spurningar vid hina Girsku. Ēn þr leitudu vid ad lyþlata hñ. Þa Bræðurner þorniū þ/leiddu þr hñ vt til Cesarcam/ ⁊ sendu hñ til Tharsen. Og so hafde Söfnudurcn ad sönu þrid

vn

vm allt Judeam ꝛ Galileam/ꝛ Samariam/hre-
stust vpp ꝛ geingu j otta Drottins/ꝛ margfölld
duduſt j huggun heilags Anda.

Pad skiede og/þa Petur þetdadeſt vm kring
allra ad vitia/þ hñ kom eirnen til þra Heilagra
sem biuggu j Lidda. Par þañ hañ þañ Mann
sem Eneas var ad naþne/huór ed leiged hafde j
Reckiu meir eñ j atta ar/hñ var ſiukr j † Kuei † Half-
ſu. Petur sagde til hans/Enea/Jesus Christur visen
giöre þig heilan/statt vpp / og reid vpp sialfur
vm þig. Og hñ stod japnsnart vpp/ꝛ aller sau
hñ þr sín biuggu j Lidda ꝛ j Assarona/huórier
og sneruſt til Drottins. Enn j Joppe var su
Lærdoms Pienuſtukuiña/sem Thabitha var ad
naþne/huad er vrlegſt Dorcas/þ heiter Skóg-
geit/hun var full med Godverk/ og medur Aul
mósſugiórder sem hun veitte. Eñ a þñ Dögum
bar so til/ad hun tók Sott og andadeſt. Og sín
þr höfdu þueiged hana/ settu þr hana j Bord-
ſtofuna/ Enn med þui ad Lidda liggur j grend
vid Joppen/ og þa Læreſueinarner heyrdu þad
ad Petur være þar/sendu þeir til hñs/og bádu
hñ vm ad hñ liete sier ecke þungt þikia til þra
ad koma. Eñ Petur stod vpp/og þar med þm.
Og er hñ kom þar/leiddu þr hñ j Bordſtofuña.
Og allar Ekiurnar flyckturſt vtau vm kring hñ
gratande og syndu hm þa Kyrtla og Klædnad
sem Dorcas hafde giórt medã hun var hia þm.
Og er Petur hafde þa alla vtdrifed/þiell hann
a Knien / badst þyrer/og snereſt ad Lykamanũ
og sagde / Thabitha statt vpp. Enn hun lauk
vpp spnũ Augũ/Og er hun sa Petrũ/sette hñ sig
vpp. Enn hñ riette hendena og riette hã

vpp

na vpp/og kallade a hina heilögu/og a Eckiur nar/og aphente þm hana lipande. Og þad vard kunnugt vm alla Joppen. Og marger truduu a Drotten. Þad skeede og so/ad hañ bleiß marga Daga j Joppen/hia Simone þeim nöckrum sijk var eirn Sutare.

Tiunde Cap.

Nv xxx sa Madur nöckur var j Cesarea sem Cornelus var ad naßne/Höfudsmadr ypp er þm Selskap er kölludust valskr/Gudh ligur Mañ og gudhraddur/med öllu synu hwse giepande Folkenu myklar Aulmösur/og var jafnan a Bön til Guds/ Hñ sa openberlega j Syn nær niundu stundu Dags Engel Gudz ganga jñ til sijn/er sagde til hüs/Cornelí. Enn hñ horfde a hañ/otrasleigen og sagde/ Huad er þ Herra? Hañ sagde hönū þa/ Böner þynar og Aulmösu giörder eru vppstignar til Minnis fyrer Gud/ Og sentu nu vt Menn til Joppen/og lat sækia Simon þañ kalladur er petrus/ hañ herbergiar hia Simone Sutara einum/huörs Hws ad ligger vid Sioen/hañ mun seigia þier huad þier byrfar ad giöra. Enn er Engellen sa vid hañ talade var j burt geingen / kallade hañ a tuo sijna Þionustu menn/og eirn gudlegan Strydsmann af þeim er hñ lutu/ huörium hñ sagde alt þad og sende þa til Joppen

Enn Dagen epter er þr voru a Leidenne j to ku ad nalgast Borgena/stíc Petur vpp a Loptred ad hñ baxdest fyrer/nær siettu Stund. Og er hñ hungrade/villde hñ Matar neyta. Enn a medan þr voru ad bua til/ Leid yfer hañ Brieflhögg ue/Og hñ sa Heimen open og opan þarra ad sier

Disk

Diſk nockurn mqren / ſo ſem Lynlak j ſtorum
Hreningum vppbunden/og han vard ap Himme
opanlaten a Jordena/J huſrium ed voru allar
ferpætter kindur Jardar/Skogerdyr og ſkridkui
kinde og Fuglar Himens. Og par ſkiede Rödd
til hans/Stact vpp Petur/ſlatra og et. Ein Pet
ur ſagde/Nei Herra/pt eg hepte ei alldrei nöck
ud almennelegt edur ohreint eted. Og Rödden
ſagde enn aptur j annad ſinn til hans/ Huad Gud
hreinſade/pad ſeig pu er almenelegt. Petta ſkie
de pryſuar ſinnum/ Og Diſkuren vard vppnum/
en aptur til Himins. Og er Petur var j hug/
ande med ſialfum ſier / huat peſſe Syn munde
vera/ſin hann hapde ſied/Siadu/Ad pa ſpurdu pr
Menn er vr voru ſtender ap Cornelio/epter Hu
ſe Simonar/og ſtodu vte vid Hurdena. Og ad
vtkölludum nöckrum/ſpurdu pr ad/huart Simon
ad Vidurnefne Petur hefde par Herberge? Enn
er Petur hugleidde vm Synena/ſagde Anden til
hans/Siadu/Peſſer Menn leita ad pier+ſtatt vpp + jnfr 15
par opan/og gack med pm/ og epa eckert/ pviad
eg ſende pa hingad. Pa ſtig Petur opan til Hra
Manna ſem ſender voru til hans pra Cornelio/og
ſagde/Siaed/Eg er hann ſame pier ſpyrred ad/
huat epne eru tilf peſſ ad pier erud hier komner?
Peir ſögdu/Cornelius ſa Höpdinge prydur Ma
dur og Gudhraddur/ hapande godan Ordſtyr ap
öllu Gydinga polke/ er med Vitran amintur ap
heilögum Engle/ ad hann kallade pig j ſitt Hus/
ſo hann heyrde Ord ap pier. Og pa kallade hann
pa inn/og veitte pm Herberge.

Annan Dag epter peradeſt Perur nr pm/ og
nockrer Brædur ap Joppen pylgdu hm. Og ann

ars

ers Dags þar epter komu þr til Cesaream. Ẽn Cornelius beid þra/ ꝛ samankallade sijna Fræn-
dur og Vine. Og er þ skiede ad Petur kom jnn
gieck Cornelius j mote hönum/ ꝛ fiell til Fota
hñs/og tilbad hñ. Enn Petur reiste hñ vpp/ ꝛ
sagde/ Statt vpp/eg er og Madur. Og er hañ
hafde haft Samtal vid þa/gieck hñ jnn/og fañ
þa marga er þar voru samankomner/og sagde
til þra/ Þier vited ad þ er ecke leyfeligt þeim
Manne sem Gydingur er / ad fella sig vid edur
ganga til vtlendra Manna. Ẽn Gud synde mier
ad eg segda ónguañ Mañ almeñan edur ohreins-
an. Fyrer huad eg kom vtꝛ Dusl/þa eg var til
kuaddur/Þui spyr eg ydur nu ad / huar til þier
lietud kalla mig. Cornelius sagde/Jdag er þior
de Dagur þra þm/eg var fastande allt til þessar
ar Stundar/og vm niundu Stund er eg bad þ
j mynu Hwse/Sia/ Þa stod Madur prañe fyr.
mier j skynande Klæde/og sagde/ Cornelí/ Þyn
Bæn er alheyrd/og þynar ölmósur eru j Minne
settar fyrer Guds Auglite/ ad þui send þu til
Joppen/og lat kalla Simon þann cut nefnt er
Petrus/hñ herbergiar j Hwse Simonar Sutara
vid Sioen/Þui þa hñ kemur/mun hñ tala fyrer
+deut 10 þier. Þa sendu eg jafnsnart til þyn/og þu giörd
2par 19 der vel þad þu komst hingad/Nu erum vær hia
Job 24 er aller nalæger fyrer Gude/ad vier heyrum þa
Sap 6 alla Hluti sem þier eru af Gude bipalader.
Eccle 35 ✠ Enn Petur laut vpp sinn Mun ꝛ sagde
Rom 2 +Nu reyne eg j Sannleika/ þad ecke er Manna
Gal 2 greinar alit hia Gude/Helldur a öllu Folke/sem
Eph 6 hañ ottast og giörer Rietruqse/ þa er hñ þokn-
Coloss 3 nan. Þier vited af þeirre predikꝛ sem Gud sen-

de

de til Israels Sona/ biodande þeim Frid þyrer
Jesu Christu (huor ad er Drotten allra) ad hus
re predikan rykted vtbarst vm allt Gydingaland
nd+su er þyrst hofst vpp j Galilea / epter þa
Skyrn sem Johannes Predikade/ Pad Gud hefdi
de smurt Jesum ad Nazareth mz heilögu Anda
og Krapte/ huor ed vm kring gieck/ giörde gott
og greedde alla þa sem ad Diöflenum voru vnd-
rþryckter/ad þui Gud var med hönum. Og vier er
um Vottar alls þess er hann giörde a Gydingalan
de/eg j Jerusalem/ Huorn þr adlyfdu/ + a Tre
ed vppheingdu. Pennan vppuakte Gud a þridia
Deige/ Og liet openberan verda/ eige öllu Fol
ke/helldur oss sem ædr vorum hans vtualder Vot
tar ad Gude/ Vier sem ætum + druckum mz hönum
epter þ hann var vpprisen ad Dauda *

Og hann baud oss ad Predika Folkenu/ +
Vitne vmbera þad hann vxre sa / sem skickadur er
ad Gude Domare Lifendra og daudra. Ad + þess + Jer. 31
um bera aller Spamenn Vitne/ad þyrer hans nafn Mich 7
skulu aller þr sem a hann trua/ medtaka Syndana
þyrergiefning. Þa Petur talade þessu Ordum/
fiell heilagr Ande yfer þa alla sem Orded heyr
du. Og þr truader sem ad Umskurnene voru/ og
med Petre höfdu komed/ vndrudust þad/ + ad + Jnkr 15
heilags Anda Giöf vxre vthellt yfer Heidnum
Pui þr heyrdu þa Tungur tala + vegsama Gud.
Þa suarade Petur/ Huor ma þyrerbioda þeim Vat
ned ad þr skyrdest eige/ sem medteked hafa hei
lagan Anda / lyka sem vier ? Og hann baud ad
skyra þa j Nafne Drottins *.

Peir badu hann þa ad hann være hia þeim nock
ra Daga.

XI Cap.

V.

OG er þad heyrdu postularner og þeir Brædur sem j Judea voru/ad Heidingar hefdu medteked Guds ord. Og þa Pet ur kom vpp til Jerusalem/ tóku þeir ad þratta j mote hñ/sñ voru aþ Vmskurninguñe/ sögdu/Þu giecksst jñ til þra Manna sem Vberhvd haþa? Og matadist mz þm. Eñ Petr tok til ytz Vpphaþe/og bram talde fyrer þm eitt epter annad/ z sagde/ Eg var j Borgenne Joppen/a Bæn Og eg sa j leidslu myns Hugskots Syn þa / ad Diskur nockur leid opan stor sem annad Lynlak med storum Hyrningum/opanlated aþ Himnum/ z kom allt jñ til myn/a huórn eg horfda/hugda eg ad og sa ferfætt Kuikinde Jardar/Skogdyr Skridkuikinde/z Fugla Himens. Eg heyrda þa Rödd sem til myn sagde/Statt vpp Petur/slatra og neyt. Enn eg sagde/Herra/Nei/þuiad eckert alment edur ohreint hefur enn nockurn tima jñ j minn Mun komed. Eñ Rödden suarade mier j annad sin aþ Himne/ Hvad Gud hrein sade þad seig þu eige alment. Og þetta skiede þrysvar. Og þa var allt vppnumed aptur til Himins. Og sia/ Ad jafnsnart stodu þrir Menn vte fyrer Hwsenu þar eg var jñe/ sender aþ Cesarea til myn. Eñ Anden sagde mier / ad eg skylde ganga med þm/z epa ekkert. Eñ mier fylgdu þessier sex Brædr. Og vær geingum jñ j þess Mannens Hvs/han kunngiórde oss huórnen han hafde sied Engel j synu Hwse/huór ed staded hafde fyrer hónum og sagt til hans/ Send þu vt Menn til Joppen/og lat kalla til þyn Simon þann kallad ur er Petur/hann mun segia þier þau Ord/aþr huórum þu munt holpen verda z allt þitt Hws.

Eñ

Enn þa eg tok til ad tala / þiell hellagur Ande
yþer þa/lyka sem hann þiell yþer oss / Upphape.
Þa kom mier þad j Hug / huad Drotten hafde +Supr 1
sagt. Johannes+ skyrde ad sönn med Vatne/en Matt 4
þier skulud med heilögum Anda skyrder verda/ Mar 1
Þui þyrst Gud hefur giefed þm lykar Giafer sm Luc 3
oss þann tyd vier trudn a Drotten Jesu Christ Joh 1
um/ Hvar var eg þess / ad eg mætte þad Gude Ipkr 19.
bana? Þa þeir heyrdu þad þögnudu þeir vt ap
veg sömudu Gud / og sögdu / Þa hefur Gud ynt
Heidingium Idran til Lyfs. Og seinelega þeir
sem sundur höfdu dreifst/ap þeirre Hörmung er
bar til vm Stephanu / geingu vm kring allt til
Phenicen 1 Cipria/1 Antiocheam/talade Orded
þyrer öngum nema Gydingum einu. Þar voru 1
nockrer vt ap þm/ sem voru ap Cipria Circuna/
huörier/þa þr geingu jn j Antiochiam/toku þr
ad tala til þra Grickia/ bodande þeim Drotten
Jesum. Og Hönd Drottins var med þm. Og
mykel tala trudra Manna snereft til Drottins.

Kn su þregn sem ap þeim þor/kom til Eyrna
Safnadarins/sm var i Jerusalem. Og+þr sen +Ipkr 12.
du vt Barnabam/ þ hn geinge til Antiochiam.
Og sem hn kom þar/1 sa Guds Nad/ vard hann
gladur/1 vied þm öllu ad þr skylldu med öruggu
Hiarta hia Gude stadnæmaft/þui hn var godur
Madr/1 fullur heilags Anda 1 Truar. Og mi
rgt Folk jokst þar Drottne. Kn Barnabas þor
til Tharsen/ ad hn prieette vpp Saulum. Og er
hn hafde funded hn/fylgde hn hönum j Antioch
iam. Og þ skiede so ad þr voru til samans ar,
id allt/hia þm Söfnude/ kiendu þar og mörgu
Folke/so ad Lærisueinarner kölludust fyrst j An

tiochia Kristner. Eñ a þñ dögum, komu Spa
mesñ ap Jerusalem til Antiochiam/Og eirn ap
þm̃ stod vpp/Agabus ad naþne/Hañ tilteiknade
sier Andā ad kōna skylde myked hūgr i öllum
Veralldar heime/huörr ed skiede a dögū Claudij
Keisara. Eñ Lxresueinarner lögdu til/huör ep
ter þui sm̃ hñ þormatte/ꝛ sendu þm̃ Brædrū til
biargiar er biuggu i Judea/huad þr giördu/ og
sendu til þra Aulldunga/þ hendur Barnabe og
Sauls. xii Cap.

Þeim tyma lagde Herodes hendur a nökk
ra ap Sāþiadenum/ad þyna þa. Hañ liet
þa drepa Jacob broder Johañis mj Sue
rde. Og er hñ sa/ad þ þocknadist Gydingū
þor hñ til/ꝛ liet höndla Petrum. Eñ þtr̄s var
vm Paska. Og sm̃ hñ hapde hñ grypa lxted/li
et hñ setia hñ i Myrkuastopu/ꝛ pieck hñ i hend
þernum þiorum Strydsmönnum/til vardueitslu/
viliande epter Paskana þramselia hañ Folkenu.
Og Petur geymdest ad sönu i Myrkuastopu/En
Söþnuduren bad i akaþa þ hñ til Guds. Og þa
er Herodes villde hñ þramleida lata/suaþ Pet
ur a þre Nott mzal tueggia Strydsmaña/bund
en tueimur Jarnvidium/eñ Vardmeñerner þor
uörudu vte þ Dyrönum Myrkuastopūa. Og sia.
Ad Eingell Drottins stod þar/og Lios skein i
Hwsinu. Hñ laust a sydu Peturs/vppvakte hañ
og sagde/ Statt vpp skyndeliga. Og hleckerner
piellu ap hñs Höndū. Eingellen sagde þa til ha
ns/Gyrt þig/ꝛ tak þko þyna a þig. Og hñ giör
de so. Hñ sagde ꝛ til hñs/Legg þñ Yrtril yp
er þig/ꝛ þyg mier. Og hañ gieck vt og þylgde
hñ. Og eige visse hñ þ til sans sem ap Eingelen

um

um gíördest/Helldur meinte hũ sig Syn sía. Og þr geingu vm hid þyrsta ꝛ añad Vardhalld/ og komu til Jarnhlidsins er lá til Borgareñar/eñ þ lauk sier vpp sialfe/ Og þr geingu vt. Eñ sm þr reikudu eitt Stræte/veik Eingellen sier japn snart þra hẽnum.

Og er Petur kom til sialfs sijns/ sagde hañ/ Nu veit eg señeliga/þ Drottin sende Eingel sin ꝛ þrelsade mig af hende Herodis/ꝛ af allre epc ervæntæ Gydingalyds. Og sem hañ gixtte sijn/ kom hũ til hwsa Mariu Moder Johañis þss sm Kalladur var Marcus/ huar ed marger voru til samans komner/ꝛ badust þ. Eñ sm Petur leust a Dyrahurdena/gieck Stulka þrañ/ ad sia til/su Rode var ad Mæne. Enn er hun þeckte hliod Peturs/ lauk hun eige vpp Dyrẽnũ þ þeigenleik/ helldr hliop hun jn ꝛ sagde ad Petur stæde vte f Hurduñe. Eñ þr sögdu til heñar/Ertu gelen? hun hiellt þui þastara a ad þ være so. Þeir sögdu/þ er hns Eingell. Eñ Petur klappade þui tydara a. Og er þr luku vpp sau þr hũ ꝛ vnd rudust/Eñ hũ bente þm mz hendeñe ad þr þegde/ꝛ sagde þra huórnen Drotten hefde leidt hũ vt wr Myrkuastofuñe/ꝛ sagde/Kuñgiored þtta Jacobo ꝛ Bradronsi. Hañ gieck vt þadã ꝛ gieck burt i añad stad. Eñ þa dagur kom/var eige lij til Angursime a mille Strydsmañaña/huad ord ed hafde af petre. Eñ er Herodes heimte hañ ꝛ þañ eige/lict hũ þorheyra Vardmeñena/ꝛ skipade þa burt ad leida. For sydã af Judea ofã til Cesaream/ꝛ þar dualdist hũ/Þuiad hũ var missattur vid þa i Tyro ꝛ Sidon. Eñ þr komu mz einu samhellde til hns/ꝛ radguduſt vm vid Blastum

stum/huǒr ed var Konūgsins Drottsete/ꝛ bedd ust Frider/aþ þui ad þra bygdarlǫg nærdust ap Konungsins Lande. Eñ a til settū deige/klæddi ist Herodis konūgligū Skrwda/setteſt a Domstolen/ꝛ hoþ sier rædu til þrc. Enn Folked tok ad kalla/Guds rǫdd er þtta/eñ eige Manns. Japnskiótt sto hñ Engell Drottins/aþ þui hañ gaf eige Gude Heiduren/ vard hñ eten ap Mǫdkum ꝛ andadist. Ord Drottins toku ad vaxa ꝛ marg palldest. Enn er Barnabas ꝛ Saulus komu til Jerusalem optar/ꝛ apuentu þm̄ þxr viſter/ og toku med sier Johañem þann er ad vidarnafne hiet Marcus. XIII Cap.

+Jnkr 14 Eg ſ þm̄ Sǫfnude sin̄ var ſ Antiochia+ voru Spamen̄ ꝛ Lærepæder/medal huǫrra var Barnabas/ꝛ Simon er kalladest Niger/ꝛ Lucius hin̄ Syrlendske/ꝛ Manahen sa ed var sampostre Herodis Tetracha/ og Saulus. Og þañ tyd þr þionudu Drottne ꝛ þǫ
+Rom 1 studu/sagde heilagur Ande+Vtueliet mier Barnabam ꝛ Saulum ſ þ verk/sin̄ eg hefe þa til kǫred. Peir þǫstudu þa ꝛ badust þ/lǫgdu hendr yþer þa/ꝛ lietu ſ burt þara. Og sin̄ þr voru ad sonū vtsender aþ heilǫgū Anda/geingu þr burt til Seleuciam/ꝛ þadā sigldu þr til Cyprū. Og þa þr komu til Salamin Borgar/toku þr ad predika Guds Ord/ſ samkundum Gydinga. Eñ peir hǫfdu Johañem til þionuſtu. Og sin̄ þr geingu yþer Eyna allt jnn til Paphos Borgar/þar fūdu þr nǫckurn þiǫlkyngismañ/og Falsprophetа þañ Gydingur var/ huǫrs nafn ed var Bar Jehu/ſa var hia Sergio Paulo Landstiornara þor sialligū Manne. Hñ kallade þ ſig Barnabam og

Saulum

Saulum/og hañ þyste ad heyra Fuds Ord. Þa stod þñ j mot sa Galldramadur Elymas(þt so verdur hñs naþn vtlagt)sækiande epter ad snua Landsstiornaranuum þra Truñe. Ẽñ Saulus/ sa er ꝛ hiet Paulus fullur aþ heilögum Anda/ leit a hñ ꝛ sagde/O þu Diöfuls son fullur alls Tals ꝛ Flærædis/ꝛ ovinur allrar Riettuyse/Þu lætur eige aþ ad vmsnua riettum vegum Drottins. Og sia nu. Ad hönd Drottins kiemur yþer þ'g/ꝛ þu skallt blindur vera/ og sia ei Sol vm nöckra tyma/Og jafnsnart fiell a hañ Dimm ꝛ og Myrkur/þalmade vm kring sig ꝛ leitade ad þm ed hñ villde leida. Þa Landstiornaren sa huad giördest/trude hann ꝛ vndradest yþer Kiennimgu Drottins.

Enn þa Pall ꝛ þr sem med hñ voru silgdu þra Papho/ komu þr til Pergen j Pamphilia landi. Ẽñ Johañes skilde vid þa/ꝛ þoru aptur til Jerusalem. Ẽñ þr þoru þar þuert yþer þra Pergen/og komu til Antiochia j Pisidia lande/ Og gengu jñ j Gydinga Samkundu a Sabbatzdeige og settust nidur. Ẽñ epter Lögmalslesturen og Spamañaña/ sendu Yþermenn Samkunduñar og lietu seigia þm/Þier Menn ꝛ Brædur/ef nökr A minningar Rœda er hia yd: til Folksins/þa seig ed þram. Þa stod Pall vpp/og bente til Hliods med Hendñe/ꝛ sagde/Þier Israelsmenn/ꝛ þier sem ottest Gud / þa heyred. Gud Israels lyds vtvalde Fedur vora / og hoop vpp Folk þetta/ þa þegar þ var vtlagt a Egiptalande+ ꝛ med+Exo 15 hœþum Armlegg vtleidde hñ þ þaden+ꝛ mestu+Exo 16 j þiorutigu ar vmleid hñ þra Sidueniur j Eyde mörku. Og aþmade slo Þioder a Chanaans jör

+Jos 14 du+ og skipte með þm epter Hlutfalle þra lan
+Judi 3 de. Sydan+þa gaf hn þm Domendr j þriuhun
deud z Fimtyger ara/allt til Samuel Spamans
4 1 Reg +Epter þ æskti þeir sier Kongs/ Og Gud gaf
8 og 9 þm Saul son Kis/Mann af Beniamins Kyne j
10 1 Reg þiorutygn ar. Og er hn afsette þann+vppuakte
16 hn Dauid þm til Kongs/af huørium hn vitna/
+Psa 89 de og sagde+Eg hefe funded Dauid son Jessa/
Mann epter mynu Hiarta/huør giøra skal allan
+Esa 11 min Villia. Af+huørs Sæde Gud þrammleidde
+Mat 3 epter Fyrerheitenu/Jesum Israels Laus(nara/
Mar 1 +Epter þui sem Johannes predikade adur Jo
Luc 3 ranarskyrn/þyrer hns Auglits hingadkomu/ællu
Joh 1 Israels Folke. Ein sem Johannes hafde lyst a
+1 Joh 1 sitt skeid/sagde hn+Eg er eige hann/huørn þier
+Mat 3 meined mig vera/ Helldur sized+ad sa kiemur
Mar 1 epter mig/ huørs Skoklæde eg er eige verdug
Luc 3 ur ad leysa.
Joh 1 Þier Menn goder brædur/z þier syner Abra
hams slektis/ z þr sin ydar a mille ottast Gud/
ydur er þtta hialprædis ord sent. Þuiad þr sem
biuggu j Jerusalem/og þra Høfdingiar/mz þui
þr þeckтu hn eige nie Spamanna Radgiernar(hu
+Mat 27 øriar lesnar verda huørn Sabbatzdag)hafa þeir
Mar 15 mz synu Doms atkuæde vppfyllt. Og þo þr þy
Luc 23 nde øngua Daudasøk mz hm+beiddu þr af Pila
Joh 19 to ad hn lieti aflyfa hn. Ein sin hn hafde full
+Matt. komnad allt huad af hm var skrifad+toku þr
28 hn ofan af Trienu/og løgdu j Grøf. Enn Gud
+mar 16 vpp vakti hn af Dauda+huør og sidur er vm
Luc 24 marga daga af þm/sin med hm foru af Galilea
Joh 20 vpp til Jerusalem/huørier ad eru hans vottar
hia Folkenu. Og vier bodum ydur þ Fyrerheit/
sin

sin til Fedra vorra er skied/ad þ sama hefr Gud
uppfyllt oss þra Sonū/j þui hann uppvakte Jesū
uni. So sem j ödrum psalme skrifad er + Þu ert + psal 2
minn Son j dag ool eg þig. Enn þ Gud uppvakte Hebre 1
hann af dauda/ad hann kiæme ei þramar til rotnunar/ og 5
er eptur/ þa sagde hann so + Truliga sk eg hallda + psal 15
vid ydr þa Nad er Dauid var lofud. Fyrer þui supr 2
seiger hann/enn j ödrum stad/ Þu mūt eige leyfa + + psalm
ad þinn Heilage sie rotnan sia. Þui sennelega þa 15
Dauid hafde sinn Alldur ut þionad/ ok ad Guds
Forsio + sofnade hann/ ok er lagdur til Fedra sinna/ + 3 Reg 1
ok hefur rotnan sied/Enn sa hinn Gud uppvak
te/hefur eige rotnan siena. Fyrer þui sie ydr vit
urlegt goder Menn ok Brædr/þ ydur bodast þ þenn
an Syndana fyrergiefning/ok af öllu þui/hinu
þier gatud ecke rietteliæter orded þ Moysis Lög
mal. Enn hinn hann truer a þenan sa er rietteliæt
ur. Þui slaed so til/ad eige kome þ yfer ydr/hin
ad sagt er af Spamannenum + Sia þier Forsmæ + Abac 1
harar/vndred ydr ok verded ad önguo/Þuiad eg
giöre þ Verk a ydrū Dögum/ hinu þier trued
eige/þo ep nockur seige ydur þar þra.

Enn ad vtgeingnū Gydingum af Samkundun
bædu þr hiner heidnu þ hann segde þm þssi ord a
epterkomande Sabbatzdeige. Og er Samkundan
i sundurdreifdest/fylgde Paule ok Barnaba marg
er Gydingar epter/ok gudrækner Menn sinn Judar
höfdu giörst. Og þr sögdu þm/ok aminnti þa ad
þr skylldu stöduger blifa i Guds Nad. Enn ad
epterkomanda Sabbatzdeige/ kom til samans/
næsta allr Borgarmugur/ ad heyra Guds Ord.
Og j er Gydingar sau Folkid/fylltust þr vandlæt
ingar/ok toku ad mæla j giegn þui sem Paull sagde

motstastande þ/ ꝛ Gudlīgarordīī lastande. Þeir Paall ꝛ Barnabas sögdu þa skörugliga/ Þad byr iade/ad ydur skylde Guds Ord fyrst seigast/eñ ap þui þier reked h þra ydur/ꝛ dæmed ydur sial þa eilyps Lyps omaklīga/Siaed. Þad vier snu- ust þa til heidīña Þioda/ þt so hefur Drotten +Esa 49 boded oss+Eg setta þig heidnū Þiodum til Li- oss/so ad þu skert Gialprad allt til ysta Jardar enda. Og þa hiner heidnu heyrdu þ/gloddust þr ꝛ vegsömudu Ord Drottins/ ꝛ so marger vrdu truader sīn til eilyps Lyps voru skickader. Og Ord Drottins toku vt ad breast vm öll Gierōd. Eñ Gydinger huöttu þa vpp Gudraknar ꝛ hæ verskar Kuīnur ꝛ hina adstu Menn borgarīñar/ ꝛ vppkueiktu so opsoku j mote Paule ꝛ Barna- +Matt. ba/ꝛ raku þa burt ur synū Landsalpū. Eun+ 10 þr hristu dupt Fota sīña a þa/ ꝛ komu til Ico- Mar 6 niam. Og Lærsueinarner fyltust ap Fagnade Luc 9 og Heilögum Anda.

XIIII Cap

Eg þ skiede j Iconia/ad þr geingu til Ig ka jn̄ j Gydinga Samkundu/Og töludu/ so ad mykell Manfiölde trude/bæde Jud ar ꝛ Gricker. Eñ þr Gydingar sīn vantrua vo- ru/vppvöktu ꝛ til Reide huöttu j mot Brædrū um huge heidīña Manna. Þo duöldu þr þar vm langan tyma/styrkliga erpidade mz Herraus pull tinge/Huör ed stalpur vitne bar Ordū sīnar Na dar/ ꝛ veitte ad Takn ꝛ stormerke skiedu þ þra Hendur. Eñ Borgarmwguren tuiskiptist j sun- dur/so ad sumer hielldu ad söñu med Gydingum eñ sumer mz postulönum. Eñ er giördest vpphl aup mz Heidingiū/ꝛ lyka cirnen mz Gydingum ꝛ

þeirra

þra Iþerbodörum so þr þære til m̃ vallde og
gryttu þa griotc. Þad þornumu þr/ og þlydu þ
þær Borger sm̃ liggia j Liconia Lande/Listra
ꝛ Derben/ꝛ allstadar j þra vmliggiande Lands
alþur/ꝛ predikudu þar Euangelium. Og Madr
nockur j Lystra sat/Fotahrumr/ og var halltur
þra sinar Modurkuide/sa er alldrei hafde ei ge
inged/hñ heyrde Paul mæla. Og sm̃ hñ leit a hñ
ꝛ sa ad hñ trude/þ hm̃ mætte hialpa/sagde hañ
m̃ hærre Rödd/Statt vpp rietter a þinn Fæt
ur. Og hñ sprett vpp ꝛ gieck. Eñ er Lyduren
leit huad Paull hafde giört/hoopu þr vpp hliod
sin a Lycaonesku/ ꝛ sögdu/Guden eru Mönnum
lyk vorden/ꝛ til vor opanstiugen. Og Barnabã
kölludu þr Jupiter/eñ Paul Mercuriñ/ Af þui
hñ var þramberare Ordsins. Eñ Jupiters þr
estur sa er þ Borgesñe var/þlutte bæde Yxn ꝛ Kr
ansa þ Dyrnar/ꝛ villde þorufæra þm̃ m̃ Folke
nu. Þa er Postularner Paull ꝛ Barnabas heyr-
du þ/hriþu þr Klæde sin/stucku vt til Folksins
kölludu ꝛ sögdu/Þier menn/Þui giöre þier þetta?
Vid erum og daudliger Menn/ lyka sm̃ þier/Og +Psalm.
biodũ ydur ad snuast þra þessum Giegnũ+til liþ 145
anda Guds/sa er giörde Himin ꝛ Jörd/Sio og Apo 14.
allt huad j þm̃ er. Huör+ed vm lidnar Allder +Psa 80
hefur allar Þioder ganga lætted sina sialfs vegu
Og þo ad sönu hefur hañ eige latted sialfan sig
vera an vitnisburdar/þa hñ veitter gott/ꝛ gieb
ur ossdögg af Himne/ꝛ þrioþsama tyma/vppfyll
ande vor Hiörtu m̃ Fædslu ꝛ Fagnade. Og er
þr sögdu þetta/gatu þr þo valla stillt Lyden/so
ad þr þornudu þeim eige.

Þa komu þar nockrer Eydingar þra Antioch

ia ꝛ

2 Cor 11 la ✠ Iconia/huǫrier ad vmtǫlldu Lyden+so ad þr gryttu Paul/✠ drogu vt aþ Borgeſie/meinande hñ dauban vera. Eñ þa Læreſucinarner vm kringdu hñ/ ſtod hñ vpp/✠ gieck þñ i Borgina. Og Delgenum epter þor hñ mǫ Barnaba til Derben/✠ predikade Euangeliñ j þre Borg/✠ lærde þar margā/Snere ſydan aptur til Lyſtram/ Iconiam ✠ Anthiochiam/ ſtyrkiande Ander Læreſucinaña/✠ aminnande þa/ad þr være ſtadþaſter j Truñe/✠ þ/ad oſſ byriar þ margar Hrelling ar þñ ad ganga j Fuds Ryke. Og þr ſkickudu þm Aulldliga j ſierhuǫria Samkundu/baduſt þ/✠ þ ſtudu/✠ bipǫludu þa ſydan þñ Drottne a hende a huǫrn þr trudu. Og er þr hǫfdu geinged vm Piſidiam/komu þr j Pamphiliam/✠ tǫludu Ord Drottins til Pergan/✠ poru oþan til Atth
•ſup 13. alliam+Padā ſigldu þr til Antiochiam/huedan þr voru aþ Guds Nad tilþeingner/j þ verk huǫrt þr hǫfdu þullkǫnad. Og ſiñ þr voru komner ✠ hǫfdu ſāanſaþnad Sǫþnudenuñ/tǫldu þr þraſt hue myked Gud hæfde giǫrt þ þra hendur/✠ huǫrnen hñ hefde dyrum Truareñar vpploked þyr er Heidingium. Og þar duǫldu þeir eige ſkaſtſtund hia Læreſucinǫnum.

xv Cap.

2 Gal 5. OG þr nǫckrer ſiñ oþan komu aþ Judea/ lærdu Brædurna þ(✠ ſǫgdu)+Nema eþ þier læted vmſkiera ydur epter ſtduenius Moyſes/þa kuñe þier ei ſaluholpner ad verda. Og aþ þui giǫrdeſt þar og oſamþycke ei litted. Paull ✠ Barnabas ſettu ſig þaſt j mote þñ. Þa ſkickuden þr Paul og Barnabā til/og nǫckra adra aþ þñ/ad þ̄ pære vpp til Poſtulaña ✠ Apert-

eſtaña

eſtaña i Jeruſalem/vm þtta þrætumal. Og ſiñ þr voru ap Sapnadenū a leid leidder/geingu þr vm Phenicen og Samariam/ ſeigande heidinna Pioda vmvendan/ ⁊ giördu öllum Brædrum mj kenn þegnud. Eñ þa þr komu til Jeruſalem/mz tokuſt þr ap Sapnudenū ⁊ poſtulönum/ ⁊ so ap Aulldugönum. Oz þr tunguiördu þm þra/huör ſu myked Gud hepde giört þ þa. Þa riſu vpp nockrer vt ap Phariſeaña Selſkap/þeir vid Tru höpdu tekid/ſeigande/ad þ byrfade ad vmſkiera þa/ ⁊ budu ad halldа Moyſis Lögmal. Eñ poſtularner ⁊ Þreſtarner komu til ſamans/ad þr litte a þtta Malepne.

Og er mykil þrattan hapde vered/ſtod Petur vpp ⁊ ſagde til þra+Foder Menn og Brædur/ +ſupr 10
þier vitid þ (angri xpe/þ Gud hepur vtvaled vor a mille/ad heidner Menn ſkylldu heyra þ minn Mun Gudſpiallsins Ord/ ⁊ so ad trua. Og Gud ſa Hiörtu kiener bar vitnisburd vm+giepande +ſupr 10
þm heilagā Anda ſo ſiñ oſſ/ ⁊ giörde önguā miſſum a mille þra ⁊ vor/ hreinſande nz Tru vor Hiörtu/Fyrer huad preiſte þier nu Guds/þ þier legged Ok yper Læreſueinaña hals huört ad ei gatu bored huörke vær nie Fedur vorer? Helldr truū vier/ad þrelſaſt þ Nad Drottins Jeſu Chriſti/mz ſama hætte ⁊ þr. Þa þagde allur Mugurinn/ ⁊ hlyddu þm Barnaba ⁊ Paule/er þr ſögdu þra huör Teikn og Stormerke Gud hapde giört medal heidinña Pioda þ þa.

Epter þad þr þögnudu/ſuarade Jacob ⁊ ſagde/þier Menn og goder Brædur heyred mig/Simon ſagde þraū med huörū hætte Gud hapde þ byrſtu vitiad/ ⁊ medteked ſier Folk vt ap heidnū

Pioduм

Þiodum j sijnu Nafne/og þessu samhlioda Spa
+ Am 9 manna orden/so sem ad skrifad er+ Epter þetta
mun eg aptur koma/ ok vppbyggia Tiallbud Da
uyds/huor ed fallen er/ ok hennar Nidurbrot skal
eg endurbyggia/ og hana vpprietta/ So ad þeir
Menn sem epterblijfa skulu Drottens leita/ ok þar
til allar Heidnar Þioder/yfer huorjar mitt Na
fn akallad er/segier Drotten/ sa er þetta giorer
allt. Gude eru oll sijn Verk kunnug/j þra Veralld
ar vpphafe. Fyrer þui vrskurda eg/þ vier giör
um ongua þuingan þim/sin snuast þra heidne til
jnfr 21 Guds+ helldur skrifum þm til ad þr halldc sig þra
ohreinleik Skurgodadyrkunar/ok þra Frillulifn
ade/ok kofnudu/ok þra Blode/Þuiad Moyses hef
ur j langre ætt j huorre Borg þa sin hann predi
ka/ok hann er lesen huorn Sabbatzdag j Samkun
um. Þetta hugade þa postulonum ok Alldungonn
um ollum Sofnudenum/ad þr vtvelde af þm Men
ok sende til Antiochiam mz Þaule ok Barnaba/til
einkadan Judam þann kalladur var Barsabas/ok
Silam sem voru ener ædstu Menn medal Brad
ranna/ Og sendu Rit fyrer þeirra Hendur/ med
þessu Artikurde.

Vier postular þrestar ok Brædr/ heilsum þm
Brædrunum er vt af Heidingium/ og j Antiochia/
Syria/ok Cilicia eru. Med þui ad vier hofum hef
yrt/ad nockrer af oss eru vtgeinguer/sin hafa stu
rlad ydur mz Ordum/ok þleckad Ander ydar/biod
ande ydr ad vmskierast/ok Logmaled ad halldа/
huorium vier hofum ecke slykt bodid. Þui hefur oss
litist mz eindregne samankomum/ad senda til yo
ar valinkunna menn med vorum elskulegum Barnaba
ok Pale/huorier Menn ad vt hafa sett sijnar Sal
er

er þ Nafn Drottins vors Jesu Christi. Fyrer þui sendū vier Judam ꝛ Silam/huörier ed sialfa er meiga mꝫ ordum seigia ydr hid sama. Þuiad þ lyst hefiū Anda og oss/ ad vier skylldū ongvar byrder leggia a ydr/þ vtan þessa þarfliga Hlute/ Þad þier hallded ydr ap þui sīn Skurgedū er þo rnad/ꝛ Blode/ꝛ þra kofnudu/ꝛ þra Frillulifue/ Ap huörum ef þier vardueited sialfa ydr/þa giöre þier vel. Lifed sæler. Þa þesser voru ap stad sender/komu þr til Antiochiam/ ꝛ samankölludu Safnadeū/ꝛ þeingu þm Brefed. Þa þr læsu þ vrdu þr ap þre huggā glader. Eū Judas ꝛ Sil as/huörier ad Spameū voru/ aminnti Brædur/ nar mꝫ mörgū ordū/ ꝛ styrktu þa. Og þr duöld ust þar vm stundarsaker/ ꝛ voru sidan mꝫ Frid ap Brædrūum sender til postulana aptur. Enn Sila leist ad vera þar. Paul ꝛ Barnabas duöld ust ꝫ Antiochia/kiendu ꝛ predikudu/sāt ödrū þ eirū ord Drottins. Eū epter nockra daga sagde Paull til Barnaba/Föru vid apt/ꝛ vitiū Brædra vorra vm allar borger ꝫ huörīū vid höfū bodad ord Drottins/huörnen ad þr hafa sier. Eū Bar nabas gaf til rad/ad þr take mꝫ sier Johañem/ sa er auknefndist Marcus. Eū Paul villde ecke/ ad sa sem þra þm hafde fiued ꝫ Pamphilia/og gieck eige mꝫ þm ꝫ Verk/skylde medfylgia. Og so hart sundurþycke vard þrra a mille/ ad huör skilde vid añan. Og Barnabas tok ad sīnu Ma reum mꝫ sier/ ꝛ sigldc ꝫ Cipriam/Eū Paul kiöre sier Sylam/ ꝛ var ap Brædrumū Guds Nad bi faladur. Og hū gieck vm Syriam og Ciliciam styrckiande Söfnudena.

xvi Cap.

Enn

Sva er hann kom til Derben ⁊ Lystran Sia/Ad Lareſueirn var par/Thimote us ad naßne/Sonn eirnrar truadrar Gyð inga konu/en ad Federni griſkr. Peſſir bra ru þr Brædur gott Vitne ſem voru j Lystran ⁊ Jconia/Peſſan villde Paull med ſier para læta/ tok ad ſier ⁊ vmſkar hñ þyrer ſaker þeirra Gyð inga ſm̃ voru./ þm̃ ſtöddū/Puiad þeir viſſu aller þ hñs Fader var griſkur. Eñ par þr poru vm Vorger/budu þeir þm̃ ad vardueita þa Scetnin ga ſem ſkickadar höfdu vered af Postulunum ⁊ preſtū þm̃ ſem til Jeruſalem voru. Og ſo ſtyrk tuſt Söfnuderner j Truñe/og þiölguduſt daglega ad tölu. Og þa þr geingu vm Phrigiam ⁊ Gala tia ryke/var þm̃ þorboded af heilögum Anda ad tala Gudz ord i Aſia. Eñ ſm̃ þr komu til Myſ ian/þreiſtudu þr ad ganga vm Bythiniam ⁊ An den lofade þm̃ þ eige. Enn þar þr geingu yþer vm Myſian/poru þr ofan til Troaden. Og þa le var Sion ſynd vm Nottena/ad Madr nöckur af Macedonia/ſtod og bad hñ/ og ſagde/þar þu j Macedoniam og hialpa oſſ. Eñ ſem hñ hafde Sionena ſied / ſtundudum vier ſtrags ad reiſa j Macedoniã/þullgiörder j þui þad Drotten kall ade oſſ þangad ad predika þm Gudſpioll. Enn þa vier reiſtum þra Troada/komu vier a riettu Skeide til Samothraciã ⁊ añars Dags til Nea polin/⁊ þadã til Philippis/huör ad er hin adſta ⁊ þrelſis höfud borg j Macedonia. Og var duöl duſt j ſömu Borg nöckra Daga. Og a Sabbatz deigenum geingu vær af Borgenne/ad þui Vat ne/ huar þr plögudu ad bidiaſt þyrer/ ſettū oſs og töludum til þra Kuenña er þar komu til ſam

ans.

ens. Og Kona nockur Gudraken Lydia ad naþ
ne/huȯr ed Purpura sellde/verande vt aþ Thia
tiris Borg heyrde til/huȯrrar Hiarta Drotten
opnade so ad hun gixtte ad þui huad aþ Pale
sagdest. Eñ sem hun og heñar Hus var skyrt/
beidde hun oss ꝛ sagde/Eþ þier hallded mig tru
ada vera j Drottne/þa ganged jnn j mitt Hus/
og bliþed þar. Og hun neydde oss.

Eñ þad skiede þa vier geingum til bœnar/ad
Stulka nockur/su er hapde sañsagnar Anda/hli
þp j mote oss/huȯr ed giȯrde synū Lanardrott
num myken bata j sañsögle/þisse sama þylgde Pa
le og oss allstadar epter/ kallade og sagde/Pessir
Menn eru þionar Guds hins hæsta/þr ed boda yd
ur hialpradis götu. Petta giȯrde hun vm miar
ga daga. Eñ þ gramdest Pale/ þui snerist hañ
vid og sagde til Andans/ Eg byd þier j napne
Jesu Christi/ ad þu farer vt þra heñe/ Og hañ
þor vt a samre stund. Enn er Drottnar henn
ar sau þ/ad Abatavon þra var vte/gripu þeir
Paul ꝛ Silam og leiddu þa a Torg/til Höpding
ia/og þœrdu þa þ yþerbodarana/og sögdu/Pessir
Menn giȯra styrlölld j Borg vorre/miz þui þr eru
Gydingar/ꝛ boda þa veniu er oss hœper eige ad
medtaka nie ad giȯra/miz þui vier erū Romuerſ
ker. Og Folked æstist vpp j mote þm ꝛ Yþerbod
ararner lietu þa aþ Fötūnum þœra/ og budu ad + 1 Cor.
strykia þa+Og er þr höpdu viett þm stora hwd 11
stroku+snörudu þr þm j Myrkuastopu/ ꝛ budu + 1 Thess
Myrkuastopuverdenum ad geyma þa grandvar 2.
liga. Og hñ tok slykt bod ad sier/ ꝛ kastade þm Philip 1
j hid jnsta Vardhalld/ꝛ sette þra Fœtur j stock.

Eñ vm Midnœtte bœduſt þr þ Pall ꝛ Silas

ꝛ lopudu Gud. Og þr heyrdu til þra sm þangad er voru. Ẽn japnskiott vard mykill Jardskialpte/so ad hræredest allur grundvöllr Myrkuastopuñar/Og strax opnudust allar Dyr/ꝛ allra þra Fiötrar vppleystust. Ẽn sm Myrkuastopuvörduren vaknade/ꝛ sa Myrkuastopudyrnar opnar/dro hn vt Suerd/og villde þvara sier/meinande Bandingiana burt plyda: Ẽn Paull kallade hatre Rddu ꝛ sagde/Giör þier eckert vont/þt vier erum hier aller: Ẽn hn heimte Ljos/gieck pn/ꝛ ap otta sleigen/þiell hn þæle ꝛ Sila til Fota/leidande þa vt ꝛ sagde/Herrar myner/Huad byriar mier ad giöra/so eg verde Sæluholpen? Ẽn þr sögdu/Tru þu a Drotten Jesum/so verdur þu Sæluholpen og þitt Hws. Og þr sögdu hnn Ord Drottins/ꝛ öllum þeim er j hns Huse voru. Hn tok þa ad sier þa sömu stund Nattur/ og þerde Beniar þra/Hn liet þa ꝛ skyra japnsiuart sialpan sig ꝛ alt sitt Hws; Og þa leidde hn þa j sitt hws/reitte vpp Bord þ hn/ꝛ hn gladdest mz öllu synu hwse/þ hn var a Gud truadr orden Og er dagade sendu Yverbodararner þienara stadarins þangad/ꝛ sögdu/Lattu þssa Menn lausa: Ẽn Myrkuastopuvörduren kunngiörde þeta Paule ad Yverbodararner hefdu þangad sent/ ad þier skylldud lauser latast/Þu ganged nu vt ꝛ þarid j Fride. Ẽn Paull sagde til þra/Þeir hafa almenneliga ann doms lated hudplætta oss Romuerska menn/ꝛ j Myrkuastopu kastad/ꝛ nu vilia þr reka oss vt heinugligana? Eige sk so/ Heldur komi þr sialfer ꝛ reke oss vt. Ẽn þsse Ord kunngiördu Stadarins þienarar Yverbodurnn. Og er þeir heyrdu þ ad þr voru Romuerskir/ ottudust þr

komu

komu sydan/beiddu þa ꝛ vtleiddu/ꝛ badu ad þe
þære burt wr Borgeñe. þeir geingu þa ap Myr
kuastoþuñe/ og komu til Lidia. Og er þeir höþ
du Bræðurna sied og hugsualad þeim/þerduduſt
þeir burt.

xvii Cap.

NXt þa þr þoru vm Amphipolen ꝛ Ap
polloniam/komu þr til Tessalonia Borg
ar huar ed var Gydinga Samkūda. Eñ
Pall gieck inn epter veniu sinne til þeirra/og sag
de þm vm þria Sabbatzdaga vr Ritningunum/
opnade þyrer þm/og sañade þad Christo byria/
de ad lyda/ꝛ ap Dauda vpp ad ryssa/Og ad þsse
Jesus huörn eg boda ydur(sagde hñ)sie sa Chri
stur. Og nockrer ap þeim trudu/ og samlögudu
sig Pale ꝛ Sila/og mykell Fiölde gudlegra Grick
ia/þar nied hinar xrstu Kuinnur eige allþar. Eñ
þr vantruudu Gydingar þylltuſt Vandlætingar
ꝛ þeingu med sier nöckra illþydis Almwgamenn
Og er þr höþdu dreiged Flock saman/ giördu þr
Vpphlaup i Borgeñe/ꝛ xddu þ Hws Jasonis/ꝛ
soktu epter ad leida þa þram þ Alþydu þolked/
Enn er þeir þinndu þa eige/ drogu þr Jasonem
og nöckra Bræður til Höþdingiaña Borgareñar/
ꝛ kölludu/þeir ed villa alla Jardarkringlu eru
hier komner/huöria Jason hyser/Og þesser all
er giöra i mote Keisarans bodc/ seigande añan
Kong vera/sem er Jesus. Eñ þr xdstu vpp Ly
den/og Höþdingia Borgareñar/þa er þeir heyr/
du þrta. Og sem þr höþdu þullt Forsuar þeing
ed ap Jasone og þm öðrū/lietu þr þa lausa. Eñ
Bræðurner lietu þal og Silam burt þara vm
Nott/ til Berrhoen. Og er þr komu þar/gein/

gu þr jnn j Gydinga Samkundu. Enn þr voru hiner Edlabornostu/medal þra sin voru j Tessalonia/huorier Orded medtoku ap ollum Hugarens Tilbunade/rannsakande Daglegana Ritningarnar/huort þad være so. Og marger ap þeim giordust truader/ z eirnen erlegar Kuinn Grisker/og eige allþaer Kallmenn. Og er þad þeingud vita þr Gydingar sin voru til Tessalonia/ad Guds ord voru bodud ap Paule j Berrhoen/komu þr z þangad/z odstu vpp Lydeu. En japn snart sendu Brædurner Paul j burt/þ hann geinge allt vt til Siaparins/ enn Silas z Thimotheus blidu þar epter. Og þeir ed leiddu Paul a Veg/ þylgdu honum allt til Athenu/Og sem þr þeingu þa Bidalning ap hann til Sila z Thimotheo/þ þeir kiæme sem snarast til hans/þoru þeir aptur.

En a medan Paull beid þra til Athena/gramdest hans Ande mz stalþu honum/er hann sa Borgena so mikla hneigda til Skurgodadyrkunar. Ap hann hapde hin-spurningar þraine vid Gydinga z Guds raknamenn j Samkunduse/z alla daga a Torge til þra Manna sin til hans komu. En nockrer Epicurei/Stoici/ veralldleger Spekingar þrattudu vid hann/z sumer sogdu/Huad vill þisse Ordsnapur seigia? En adrer sogdu/ Pad synest sem hann vilie nyrra Guda bodare verda/þyrer þui hann hapde bodad þm Euangelium ap Jesu/z ap vpprisune. Og þr gripu hann hondum z leiddu a Dom plötzen/seigiande/Meigu vær ecke þa ad vita huor þisse nyia kenning er sin ap þier bodast. Þuiad nockud nytt þlytur þu þ vor Eyru / Fyrer þui villdu vier vita huad þ være/ En aller Athenu Borgarmenn z so vt lendingar/z Gester/studdu

ecker

ecert añad/nema selgia edur heyra nockud nytt.
Ẽñ Paull stie vpp a midiã Dompløten ꝛ sagde/
Þier Menn Athenu borgar/Eg sie/þ þier erud j
øllu Glutum næsta hiatruader. Eg hefe geing-
ed hier vm kring ꝛ sied ydra skurgodadyrkã/Eg
þañ ꝛ Alltare/a huorju vpp var skrifad/Þeim
oþekkiãnuga Gude. Fyrer þui boda eg ydur þañ sa
ma/huorium þier ovitande dyrkan giorid. Sa + +Gen 1
Gud sem giorde Heimen/ og allt huad j hẽm er/þ
þui ad hann er Drottin Himins ꝛ Jardar. Eige
+byr hann j Musterum þm sem med hondũ eru smg + supr 7
ud/ꝛ eige dyrkast hann med manligũ hondum. Hann
þarf ꝛ einskis vid/med þui hann giefur sialfr øllũ
Lyf ꝛ Andardrætt/ꝛ allt añad. Hann giorde ꝛ af
einu Blode allt Mannkyned/ þ er bua skylde a
allre jardarkringluñe/ꝛ hefur takmørk sett ꝛ þ
sied/huorsu vydt ꝛ langt Menn skylldu bua. So
ad þr skylldu Guds leita/ef verda kyñe/ad þeir
nætti a hann þreifa/ꝛ finna hann/Og saũliga/hann er
eige langt þra einũ sierhuorrũ af oss/Þuiad j hann
lifum vier/ꝛ erum vier/ꝛ hræranñ oss/ So sem nock
rer ydars Landsdiktarar hafa sagt/ Vier erum
ꝛ hans Afkuæme. Nu mz þui vier erum Guds Af + Esa 4 e
kuæme + þa skal vier eige meina Guddomen/lyk
an vera Myndũ af Gulle ꝛ Silfre/edur steinũ/
af mannlegũ Hagleik. Og ad sonnu hefur Gud tyg
ma þssarar ovisku lyda lated/Ẽñ nu bydur hann
øllum Mønnum huar hellst þr eru/ ad aller giøre
yþerbot/Fyrer þui hann hefur dag tilsett/a huor
tum hann vill dæma alla Heimskringluna mz Riet
vyse/þ einn Mann/ þ huorn hann hafde þ ꝛ asett/
Tru ad veita øllum/epter þ hann vppvakte hann af
Dauda. Ẽñ er þr heyrdu nefnda vppriſu Frams

liðiña/hæddu sumer að þui/Eñ sumer sögdu/Vi
er skulum heyra þig aptur/ vm þetta. So gieck
Paall ut mitt a millū þra. Og nöckrer Menn hi
elldu mz hñ/ ꝛ vrdu truader/medal huörra var
Diomisius eirn aþ Radenu/ ꝛ kona Damaris að
naþne/ ꝛ þleire aðrer med þm.

XVIII Cap

ÞG epter þ gieck Paall burt aþ Athenu/
ꝛ kom til Chorintho Borgar/ ꝛ þañ þar
eirn Gyding Aquilam að naþne/ sa er ny
legana var komen aþ Vallande/ ꝛ hñs hws þru
Priscilla/ aþ þui að Keisare Claudius hafde bod
ed öllum Gydingum að fara aþ Rom. Til þess
hins sama gieck Paall þ i. Og mz þui að þr voru
eins handverks menn/ bleiþ hñ hia þm ꝛ erfiðade
Eñ þra handverk var Tiallduefnadur. Og alla
Sabbatzdaga kiende hñ j Samkunduhiuse/ ꝛ haf
de þortölur þ Gydingum/ ꝛ eirnen lyka þ Grickiū
Eñ er Silas ꝛ Thimotheus komu aþ Macedonia
preyngde Anden þale til að vitna þ Gydingum
þ Jesus være Christur. Eñ sem þr mællti j mo
te þui/ ꝛ töludu hadūgarord/hristi hñ syn Föt/
Ezech. ꝛ sagde til þra+Ydar Blod sie yfer ydar höfu
33 de/ hreinn geing eg epter þetta til heidiña þioda.
Og hñ veik þaðā/ ꝛ gieck jñ i hws nöckurs þ er
Just var að Naþne/ hñ heidrade Gud/ hñs hws
var ꝛ hid næsta Samkīduse. Eñ Crispus hö
ed var þoringe Samkunduīar/ trude a Drotten
med öllu synu heimkynne/ Og marger Corinthiu
menn þeir ed til heyrdu/ vrdu truader/ og lieru
skyra sig.

Eñ Drotten sagde þ Syn vm Nott til Paals
Ottast eige/ helldur tala þu og þeig ecke/ þt eg
er

ſt med þier/ ⁊ eingen ſkal þier tilleggia/ſa þig meige ſkada/þt mart Folk er mitt i þſſare Borg Enn hñ ſat þar qred vm kring ⁊ ſex Manude/ ⁊ kiende þm Guds Ord. Enn er Gallio var landſtiornare i Achaia/risu Gydingar vpp m̃ einum huga i mote Pavle/ ⁊ leiddu hñ þ Domſtolen og ſögdu/Þeſſe rædur Mönnum ad dyrka Gud i mote Lögmælenu. Enn þa Pavll bio ſig til ad luka vpp munen/ſagde Gallio til Gydinga/Judar menn Ep þ være vm nockur ranginde/ edur vanſemd/ ba heyrde eg ydur giarnan/ Enn med þui þ eru Spurningar ap ordum ⁊ nöfnū ydars Lögmals meige þier ſialfer tilſia/þt eg vil eige þra Dom are vera/ og rak þa þra Domſtolnū. Þa gripo aller Grickier Soſthenem Samkunduñar höfdingia/ ⁊ ſlogn hñ þ Domſtolenum/Enn Gallio gaf ſig þar ecki ad. Pavll dualdeſt þar ſialfur i marga daga/Sydan kuadde hñ Brædurnar/ ⁊ ſiglde i Syriam ⁊ priſcilla ⁊ Aquila medr hm̃. Og + + Sum c hñ rakade höfud ſitt/i Cenchrea/Puiad hñ hafde heit a hende. Hñ kom þa ofan til Epheſo/ ⁊ þar ſkilde hñ þau epter/ en hañ giecke ſialfur in i Samkundūa/ ⁊ preytte ſpurningar vid Gydingana. Enn þr badu hñ ad hñ bliþe þar en lengre tyma hia ſier. Enn hñ ſinte þui eige/ heldr kuadde hñ þa ⁊ ſagde/Mier byriar m̃ öllu/a þrre Hatyd ſm̃ tilſtendur ad vera til Jeruſalem/ Heldr ſk eg/ad Guds vilia/koma til ydar aptur. Og er hñ leyſte þra Epheſo/kom hñ til Ceſarea giecke vpp ⁊ heilſade Safnadenū/Og þar ofā til Anthiochia/ ⁊ dualdeſt þar vm nockra ſtūd. Fór burt ſydan/ ⁊ giecke huad epter ödru vm Galicia Eyke/ ⁊ Phrigiam/ſtyrkiande alla Lærſueina.

Eñ þar kom til Epheso Gydinga nøckr Apol
lo ad naþne/þæddur j Alexandria/Mxlskumadr
r mættugur j Ritningönū. Þesse var þorment
ur j veige Drottins/r talade mz gloanda Anda
r tok ad kienna allkappsamliga þ huad Drottins
er/vitande einasta ap skyrn Johannis. Þesse tok
truliga ad predika j Samkunduñe. Eñ er Aqui
la r Priscilla heyrdu hñ/toku þau hñ ad sier/r
lögdu eñ þramar vt þ hñ veg Drottins. Og þa
hñ villde reisa j Achaiam/skriþudu Brædurner
r riedu Lærisueinönū ad þr medtake hñ. Og sñ
hñ var þar komen/ bætte hñ vm þ mörgum þñ
sñ truader voru ordner/þ Madina/Pui hñ yþer
vañ Gydinga allskörugliga/Synande þñ berliga
mz Ritningunū/Pad Jesus være Christur.

XIX Cap.

Dᴱ þ skiede er Apollo var til Corintho
ad Paull gieck hid eþra vm Landet/r kom
til Epheſum/ r þañ nøckra Lærisueina/r
sagde til þra/Hafþe þier nøckud medteked heilag
an Anda/sydan þier vrdud truader? Eñ þr sög
du til hñs/Vær höfū eñ eige heyrt huört ad nøck
ur heilagur Ande være. Hñ sagde til þra/Vpp
a huad eru þier þa skyrder? Eñ þr sögdu/Vppa
Skyrn Johannis. Paull sagde+Johannes skyrde
ad sönnu med Idranarskyrn/ r sagde þ Folkenu/
ad þr skylldu trua a þñ sem epter hñ nyūde koma
þ er a Jesum/þ hñ sie Christur. Sem þr heyrdu
þ/lietu þr skyra sig j naþne Drottins Jesu
Christi. Og er Paull hafþe hafþ hend: yþer þñ
kom heilagur Ande yþer þa. Og þr töludu tūg
ur r toku ad spa. Enn þr Menn voru alls uær
tolf. Hñ gieck þñ j Samkunduhwsid/r predikade

j þrelse

+Mat 3
Mar 1
Luc 3
Joh 1
supr 11
19.

þrelſe j þria Manude/kiende/og þm Forrǽdur ſette aþ Guds ryke. En̄ þa þr voru nǿkrer ſin hardſyllder voru/ꝛ ei trudu/talāde illt aþ veige Drottins þ Alþydu/veik hū þra þm/ꝛ adſkilde Lǽreſueinana/dagligana talande j Rienſluhwſt þſſ Mans er Tyranus hiet. Og þetta giǿrdeſt vm tuǿ ar/ſo ad þr aller ſem biuggu j Aſia hǿrdu Ord Drottins/bade Gydingar ꝛ Gricker. Og Gud giǿrde eige lǿtil Krapta verk þ hendur Pals/ſo ad eþ eirnen Sueitadwk eda nærklæde aþ hans Lykama baruſt yþer Siuka/þ Krankdæmen huurþu aþ þm/ꝛ illſku andar vtþoru aþ þm.

En̄ nǿkrer þreiſtudu vt aþ vmhleyþings Judum/særingamen̄/ad kalla a Nafn Drottins Jeſu/yþer þm ſem illſku Anda hefdu nm ſter/ꝛ ſǿgdu/Vier særum ydur þ Jeſum þan̄ Paull predikar. En̄ þſſer voru ſǿ er þetta þrǿmdu ſyner þeſſ Gydings ꝛ preſtahǿfdingia er Sceua hiet. En̄ illſkuanden ſuarade og ſagde/ Jeſum þecke eg/ꝛ Paul veit eg/en̄ huǿrier eru þier? Og ſa Madr j huǿrium illſkuanden var/ſtǿck vppa þa/vard þm ofurlugre/ og varpade þm vnder ſig/ſo ad þr flydu nakter og sarer ur þui ſama hwſi. Petta vard ǿllū kunūg/ſem biuggu j Epheſo/bæde Gydingū ꝛ Grickium. Og yþer þa alla fell otta/Og naþn Drottins Jeſu vard næſta myklad. Þar komu ꝛ marger ſem truadere voru ordner/vidur kiendu ꝛ kunngiǿrdu/huad þr hefdu adhafſt/ og marger aþ þm sin þorneſkiu Liſter hǿfdu þrann ed/baru Bækurnar samā ꝛ brendu þar ǿllū hia verǿndum/og samāreiknudu þra verde/þūdu þr þſſ Star þūſundir þuſūd Peninga So ofurliga tok ad vaxa Ord Drottins og ad eflaſt. Nu sīm

Þtta var vtgiört/sette Paall sier j Anda/að þeir
æst vm Macedoniam/ɔ Achaiam/ og að ganga
til Jerusalem/ɔ sagde/Pui epter þ er eg hepe ve
rid þar/þyriar mier að sia Romã. Og hñ sende
tuo aþ þñ er hm þionudu Timotheum ɔ Erastũ
til Macedoniã/en hñ bleiþ/sialfur vm stundar
saker j Asia.

En j þañ tyma hopst eige lytill vppblastur aþ
þssũ veige. Puiad nockud Gullsmidur/sa Demē
trius var að Nafne/huer er giörde Silfurkir
tur Dianu ɔ þ giörde þñ Embættismönnum ei
ge lyten abata/huöria hñ sanjã kallade/ sm þess
hattar verkmen voru/ɔ sagde/Goder menn/Þier
vited að vier höfum myken groda aþ þssu verk
lage/ɔ þier siaed ɔ heyred/eige alleinasta j Ephe
so/heldr ɔ næsta vm alla Asiã/þ þsse Paall vm
snyr myklu Folke/teliande vm ᵹ þui/ɔ seiger að
þ sie öngrer Guder sm mz Höndũ verda giörder.
En þtta Glutskipte kiemur ei einasta oss til Tio
ns og voru verklage til nidranar/ helldur mun
Mustered hinar myklu Eydiu Dianu einskis vi
rt/þar til mũ heñar tign nidurbroten verda hu
öria öll Asia ɔ Heims kringlã vegsamar. Sem
þr heyrdu þ/þylltust þr reide/æptu vpp ɔ sögdu
mykel er Diana þra j Epheso/öll Borgen pylle
est aþ oskyrleik. Og þr giördu mz einu hugarþa
re ahlaup til Sionarplötsins/ gripu þa Gaium
ɔ Aristarchum aþ Macedonia/Saurunauta Pa
ls. Paall villde þa ganga þangad/sm Folked var
Og Lærisueinarner leyþdu hm þ ecke. Og nöck
rer Yfirmen wr Asia þr ed Pals goder viner
voru sendu til hñs/ɔ badu að hñ giæfe sig eige
inn a Sionarplötsen. Sumer kölludu so/en að
ɔcɔ

þer añad/þt Alþydꝛ var vill vorden/ꝛ þleſter vissu eige aþ huôriu eþne þr voru til samãs kom nir. Eñ sumer aþ Folkenu drou þrasm Alexandrum þñ er Grdingar þrahyttu/enn Alexander bente hendeſte ſier til hliods/viliande þorsuara ſig þ Folkenu. Og er þr þormerktu þ hañ var Grdingur/hoþſt vpp eitt Kall aþ öllũ/nær þuet im stundum/ Mykel er Diana j Epheſo.

Og sm Kanzeleren þieck ſtöduad Folked/sagde hñ/Pier menñ j Epheſo/ huôr er sa Maña sm ek veit þ Borgen Epheſius dyrkar hinu mykla Gydiu Drauu/ ꝛ ad heſſar Lykneskia þallen er aþ Jimne opan/ Nu mꝛ þui ad þssu seiger eingen j mote/þa byrtar ydur spökum ad vera ꝛ eckert aþ bradrꝛde ad giöra. Pier haþed nu þessa menñ hin Gød dreiged/sm huôrke eru rꝛningiar Kirkna/nie Landsmenñ ydrar Gydiu. Eñ þott Demetrius ꝛ þr Embættismenñ sm mꝛ hñ eru haþe Rixrumal vid nöckurn/þa giöreſt þar Lög vm/ ꝛ þar eru Borgmeiſtarar/klageſt þr jñbyrdis þ þm. Eñ eþ þier letted nöckud epter vm adra hlute/þa latid þ vpp leyſaſt a añarre lögligre Samkomu. Þui þ er haſkasamligt/ ad eþ vier skülñ seker verdꝛ þ þssa dags vpphlaup/mꝛ þui þo ad eingen Sök er vndernidre/huadꝛ vier meigum skial aþ gieþa þisa vpphlaups. Og er hñ haþde þetta sagt/sleit hañ Saþnadenum.

xx Cap.

Eptir þ er Vpphlaupenu linte/kalladde Pall Læreſueinana til sin/ꝛ bad þa vel lifa/perdadeſt sydan j Macedoniam. Eñ þa hñ haþde þar sömu Landsalþꝛ yþer þarfed/ꝛ þm Amining veitt med mörgũ Grdũ/ kom

hñ

hñ til Grickalandz/og tapde þar þria Manude.
Ẽñ þa hñ voru Vmsatt giörd af Gydingum/er
hñ villde sigla j Syriam/ vard hañ þess siñis/af
snua aptur vm Macedoniam. Og þesser voru mj
hñ allt til Asiam/Sopater af Berroheu/ eñ af
Tessalonia Aristarchus ⁊ Secundus/ og Gaius
af Derben/⁊Timotheus/Ẽñ af Assia Tychicon
⁊ Trophimas. Þesser geingu vndan ⁊ bidu vor
j Troada / enn vier sigldum epter paskana/af
Philippis/⁊ komum til þeirra j Troada/j mann
þim Daga/ ⁊ duöldum þar j siö daga.
Ẽñ eirn Sabbatzdaga þa Lxresuenarner voru
til samãs komner Braud ad briota/talade Paul
vid þa/þui añars dags villde hñ þerdast/⁊ teyg
de Rxduna allt til miðr˙ Nætur. Og j hñ Sal
voru mörg Lios/sem var vorum samankomner
Og nöckurt Vngmeñe Eytichus ad nafne/sat j
Vindaugaun ⁊ söck j diupan Suefn/Og mz þui
ad Paull talade so leinge/ þa þyngdest hann þui
meir af Suefne/⁊ hrapade opan ur hinum þri
dia Loptsal/ og var daudur vpptecken. Enn er
+3 Reg. Paull gieck opan+lagde hñ sig þrañ yfer hañ/og
17 hielit vm hñ og sagde/ giöred ónguan Hafþada/
4 Reg 4 þuiad hñs önd er med hñ. Hñ gieck þa vpp apt
ur/braut Brauded ⁊ bergde/⁊ talade margt vid
þa allt til þess Dagur rañ/og so þerdadest hañ.
Enn þeir leiddu Sueinen vpp lifanda/og þeir
hugsuöludust vid þad eige allmted.

Enn vier stigum a Skip/og sigldum til Ass
on/ þar villdu vier hafa teked jnn Paul / þui
hann hafde so asett/ þad hañ villde yfer Land
fara. Ẽñ sim hñ kom til Asson/toku vier hñ til
bord/⁊ komũ til Mytilen. Þadan sigldu vier/og
komũ

komu annars Dags giegnt Chion / Og Delgenū
epter toku var Hōfn vid Samon/ og duōldum j
Trogilion / Og næsta dagen epter komu vær til
Mileto. Þuiad Pall hafde sett sier ad sigla þr,
amm hia Epheso/ so ad hann hefde engua duōl j
Asia/af þui þlytte hūn sier/ ef hūm vxre þ mögu,
iegt ad vera a huitasunn til Jerusalem. J þræ
Mileto sende hūn til Epheso/og liet kalla hing
ellstu Presta af Safnadenum. Og sem þr komu
til hans/sagde hann til þra / Þier vited/ad j þra
þann fyrsta deige er eg kom j Asiā/ huōrsu eg he,
fe alla tyma hia ydur verid/ā Drottne þionad
med öllu Hugarins Litelæte/og myklum Tara,
fōllum og Freistingum/ huōriar mier hafa til,
fallid af Ymsætrū Gydinga/ā þeckert vndande
eiged sem ydur bæte/ so eg hafe þ ei kunngiōrt
ydur openberlega j ymsum Hwsum/ā vitnad bæ
de Gydingum ā Grikskum Idrā til Guds/ā Tru
na ā Drotten vorn Jesū. Og nu siæd/ Þad eg
er bunden j Anda/ad ferdast til Jerusalem/vit
ande eige huad þar mun yfer mig koma/ Nema
þad er heilagur Ande vitnar vm allar Borger/
seigande / Ad Fiōtur og Harmkuæle munu mig
þar verda. En eg gief þui öngua Vagt/Eg hel
dā eige sialfs myns Lyf dyrmætt/so ad eg full
komne mitt Hlaup med Fagnade/ā þ Embætte
sem eg hefe medtekid af Herranū Jesū/til vit
nisburdar Euangelio Guds Nadar. Og sied/
ad nu veit eg/ad þier munud aller eige sia mitt
Andlit meir/huōria eg hefe vmgeinged/ā þredi
kad Guds ryke. Fyrer þui vitna eg ā ydr a þessū
deige/þ eg er hreinn af allra Blode. Þuiad eg he
fe eckert vndan dreiged/ þ eg hafe eige kunngiōrt

ydur

ydur allt Guds rad/Ap̃ þui haped gat a stalpum
ydur/ꝛ a allre Hiordeñe/ yper huoria ydur sette
heilagur Ande til Biskupa ad stiorna Sop̃nude
Guds/ huorn hñ hepti ꝛtvegad sier mꝫ synu eig
en Blode. Þuiad þ veit eg/ad epter myna Burt
þor mñu jñganga medal ydar olmer Vargar/ þr
ed eige munu þyrma Hiordueñe/Og ap̃ ydur sialp
um mumu Menn vpprysa er tala vmhuerþar Kt
eñingar/ ad þr teyge Lxresueinana epter sier/
Fyrer þui vake þier/og minnist a þ/ad eg hepe j
þriu ar Nott og Dag eige aplæted ad aminna
esrn eg sierhuorn yduarn med Tarum.

Og nu Brædr bipala eg ydr Gude/ꝛ Orde hñs
Nadar/huor mattugur er vpp ad byggia ꝛ ydr
Arpstöku ad giepa medal allra þra sem helgader
verda. Eige girntest eg nockurs ydars Silpur
1 Cor 4 Gull edr Klædnad/þt þier vited sialper ad þss
1 Tim 2 ar Hendr hapa mier vñed/til minar Naudpurp
2 Thess 3 tar og þra sem mꝫ mier voru. Allt synda eg yd
ur þ/ad so byrjade oss ad erpuida/ꝛ Vanpæra ad
añast//ꝛ minast Orda Drottins Jesu/þar hañ
sagde Sælla er ad giepa eñ ad þiggia. Og er hñ
hapde sagt þetta/þtell hñ a Knie og bad/samt
þm ollum. Eñ þra a mille giordest Grater myk
ell/og þr lögdu Hendur vm Hals Paule/og kysstu
hñ/Syrgiande mest vegna þess Ords er hñ sagde
ad þr mundu eige sia hañs Andlit meir. Og þr
þrigdu hñ til Skips.

XXI Cap.

Sem þ var skied/ad vier leystum ꝛ hur
þum þra þm/komu vier beinleidis til Co
og añars Dags til Rodis/ Og þadan til
Patara. Og þar þundu vier Skip þ er para ar
te til

þe til Phenicen/stigū þar a/ ⁊ sigldum þaga-
Eñ sem vier þeingum ad sia Eyna Ciprum/lie
um vier hana til vinstre Handar ⁊ sigldū j Syri
am og komum ad Tyro/þui þar atte Skiped ad
leggia vpp Farmen. Og sem vier þundum Lære
sueinana/Vlipu vier þar j sio Daga/huerier þ
sögdu þyrer Andagipt/ þ hann skylde eige þara
vpp til Jerusalem. Og þ skiede/ sem þr Dagar
voru lidner/þorū var ⁊ geinghin ap stad. Og þr
aller med Hustreyum sinum ⁊ Börnum þylgdu
oss ⁊ veg/vt pyrer Borgena/ og piellū a Hnie j
Fioruinne/⁊ badmust þyrer. Og er var höpdum
kuadt huöker adra/stigu vier a Skip/ enn hiner
sneru aptur til sinna Heimkynna.

Og er vier höpdum lyktad vora Sigling þyr
er Tyro/komu var opan til Ptolemaida/⁊ heils
udum Brædrunū/⁊ vorū þar eiñ Dag hia þm.
Eñ añars Dags poru var j burt/þr ed mz þ.a/ ⁊ supr 68.
le voru/⁊ komum til Cesarea+ ⁊ geingum inn j
Hus Philippi Endsiptallara/ huör ed var eirn
ap þm S:s/ ⁊ blipū hia hm. Hñ atte þiorar Dæ
tur þar ed Meyiar voru/og spadu. Og sem vi
er dusldumst þar nöckra Daga/kemur Spamadr
sa ap Juden er Agabus var ad Nafne. Og þa
hñ kom til vor//tok hñ Linda pals ⁊ batt hen
dur sinar og fætur/⁊ sagde/Petta segier heila
gr Andr/Þañ Mañ hnöts þesse Linde er munu
Gydingar so binda j Jerusalem/og selia hann j
hendr hedinna Maña Hendur/. Eñ sem vier heyrdum
þ/ badu vier hñ og þeir adrer sem j þm stad vo
ru, þ hñ þære eige vpp til Jerusalem. Eñ paul
suarade ⁊ sagde/Huad giöre þier ad þier graeted
⁊ hrelled mitt Hiarta? Þui eg er eige alleinasta

tilbuinn

reidubuen til ad latta mig binda/helldur ad deya i Jerusalem/ fyrer Saker Nafns Drottins Jesu. Og med þui vier gatum eige talad vm þ hñ/þögnudu vær og sögdum/Verde V.lie Drottins. Og epter þa daga þorum vær og giengum vpp til Jerusalem/þangad komu og nöckrer Lærisueinar mz oss af Cesarea/hafdu þañ nöckurn gamlan Lærisuein med sier af Cipria Mnasonem ad Nafne / hia huörjū vier herbergie tokū. Og þa vier komum til Jerusalem/toku Brædur ner þeigensamlega vid oss. Enn annars Dags/gieck Paull þ̄ med oss til Jacobum/aller Alldūgar komu þar ſ samā. Og sm hann hafde heilsad þm/skyrde hū þm fra/huad epter annad/þ Gud hafde giört a medal heidinna þioda þ hns þionkā.

Þa þr höfdu þ heyrt/vegsömudu þr Gud/og sögdu til hns/Broder/ þu sier hue mörg þusund Gydinga ad þr eru sm truader hafa vorded/ enn þr aller eru þo vandlætingar menn Lögmalsins. Og þr hafa heyrt sagt epter þier/þ þu kiender þeim Gydingū öllum sem medal heidinna þioda eru/ad snua fra Moyse/seigande þr skylldu eige umskiera sonu syna/ ſ eige epter þre Sidvenju ganga? Huad vm þ er/byriar Safnadenū allra hellst til samans ad koma/þt þr munu fa ad heyra/þ þu ert komen/ þui giör nu þ huad vier seigium þier. Vier höfum hier fiora Menn/huörier heit hafa þest yfer sier/Þa sömu tak ad þier/ſ hreinsa þig med þm/ ſ kosta vppa þa + ad þeir rake sin höfud/so ad aller vite ad þ huad þr hafa heyrt vm þig sie osanninde/helldur þ þu ganger sialfr og vardueitter Lögmaled. Þui þm sem truader höfdu giörst af Heidingū + skrifud

+ sup 18

+ sup 15

um

um vier/ ꝛ vrskurduđū/ ad þr skylldu ecke þess
konar hallda/nema þ þr vǫrudu sig vid skurgo-
dadyrkan/ ꝛ Blode/kǫpnudu/ ꝛ Frillulifnade. Þa
tok Paull þa Menn ad sier/ ꝛ liet annars dags + +sjnfr 24
hreinsa sig med þm̃/ ꝛ gieck sjđ j Mustered/latā
de sia ad hū hiellde vppyrlling hreinsanar dag-
anna/par til ad huor eirn þra oppfrade þ sig sine
Forn. En sm̃ þr sio dagar voru lidner/sau hann
þr Gyding v j Musterenu er voru vr Asia/ ꝛ astu
vpp allā Lyden/logdu hendur a Paul ꝛ kolludu
þier Israels menn/hialped til. Þesse er sa Madr
sm̃ allstadar kiesser ollū Mǫnnum j giegn þssu Fol
ke ꝛ Logmale/ ꝛ so j mot þssū Stad. Þar vpan
a hefur hū sjnleidt heidna Menn j Musterid/og
saurgad so penan heilaga Stad. Þuiad þr hǫfdu
sied Trophimum ap Epheso mz hm̃ j Borgiñe/
þann meintu þr ad Paull hefde j Musterid sjnlei-
dt. Og oll Borgen-okyrdist/og ahlaup vard ap
Folkenu. Og þr toku Paul hondū/ ꝛ drou vt ap
Musterenu/ ꝛ jafnsnart vrdu dyrnar aptr lxst v.

Sem þr leitudu vid ad lyflata hū/kom su fre
gn vpp ꝑ Yfirhǫfdingian herlidsins/þ oll Jeru
salem være vppvægd. Hū tok Strydsueinana ꝛ
Hershǫfdingiana til syn/ ꝛ hliop burt mille þra
+En sm̃ þr sau Hershǫfdingian ꝛ Strydspolk- + jnfr
ed/gafu þr vpp ad beria a Paule. En † Hershǫf † Yfer
dingen gieck þar ad/ ꝛ tok hū ad sier/ ꝛ baud ad 1000
binda hū tueimur Jarnvidiū ꝛ spurde ad huor
hū være/ ꝛ huad hū hefde giort? En sitt kallade
huor ap Folkenu. Og mz þui ad hū fieck ecke vyst
ad vita ꝑ vpphlaupinu/baud hū ad leida hū j † † Herbud
Kastalan. Og sm̃ þr komu ad Troppunne/hlutu ennar.
Strydsmennerner ad bera hū ꝑ Adsyng Folksins/

Puiad mykell Folksþiolde þyrgde epter ꝛ kölludu Asnaþ þu þesian. Og sm̃ Paull vard jnlcidd: j Kastalan/sagde hañ til Yperhöpdingians/Leyf ist mier ecke ad tala vid þig? Eñ hñ sagde/Kan tu Giesku? Ertu eige sa Egiptske madr/sem þ þss um dögum styrtölld vppvakte/ꝛ drog vt a Eyde mörk þiorar þusunder Mordingia? Eñ Paull sag
+jnfr 22 de+Eg er ad sönu Madr Gydingakyns ap Tarsen/cirn Borgare vt ap napnþrægre Borg j Cilicia. Eg bid þig lopa mier ad tala til Folksins. Og er hñ lopade hñ stie Paull vppa tröppurnar og bandade hendesse til Lydsins. Og er mykel þögn giördest/talade hñ til þra a Ebreska Tūgu og sagde.

xxii Cap

Kjer Menn goder brædr ꝛ Fedur/ heyred nu mitt þorsuar til ydar. Eñ sem þr heyrdu hñ tala Ebreska Tūgu til þra/giördust þr eñ hliodare. Og hñ sagde+Eg er madr
+jnfr 21 Gydingakyns/þæddur j Tarsen j Cilicia/en vppalen j þssare Borg til þota Gamalielis/ og apallre kostgiæfne lærdr j þödurligu Lögmäle/Og var Lagaña vandlætare/lyka sm̃ þier erud aller
+supr 3 eñ j dag+Eg hefe ꝛ þeña veg opsökt allt til Dauda. Eg batt ꝛ j vardhalld hnepte/ bædi Menn ꝛ Konr/so sem Kiesemañahöpdingen ꝛ aller öll dūgar bera mier vitne vm/ ap husrūm eg mtok
+supr 9 brieff til Brædraña/ꝛ+þer til Damasco/þad eg dræge þa bundna til Jerusalem sem þar voru/ so ad þr mætte pynder verda. Enn þ skiede þa
+supr 9 eg þangad þor+og tok ad nalgast Damascum/ nær midium deige/ad leiptrade vm mig skyndeliega Lios mykt ap Himne/ꝛ eg fiell til Jardar/

og

og eg heyrde Rödd þa er til mýn sagde/ Saul/ Saul/ Huar til opsæker þu mig? Ẽñ eg suarade Huðr ertu Herra? Og hañ sagde til mýn/ Eg er Jesus ap Nazareth huðrn þu opsæker. Og þeir sem mz mier voru sáu ad sónu Lioſid/ og vrdu helmspuller/ eñ Röddena þa er vid mig talade heyrdu þr ei. Ẽñ eg sagda/ Herra/ Huad sk eg gi óra? Drotten sagde til mýn/ Statt vpp ꝛ gack þ Damascum/ þar mun þier sagt verda allt huad þier tilskickad er ad giöra. Enn sñ eg gat eige sied þ Lioſſens biartleik/ vard eg handleiddr ap mýnũ þörunautum/ ꝛ kom til Damascũ. Ẽñ þar var gudhræddr Mañ epter lögmalenu/ Ananias sa goda ordstyr hapde ap öllũ Gydingum er þar biuggu. Hñ kom til mýn/ gieck ad mier ꝛ sagde Saul broder/ littu vpp. Og eg leit til hñs á sa re stund. Hñ sagde þr/ Gud Fedra vorra hefur skickad þig til/ ad þu skyllder vidurkiẽna hñs vil ia/ og skyllder sia þañ Riettlata/ og heyra Ord ap hñs Munc/ Þuiad þu mũt hñs vottur verda til allra Maña/ þra hluta sñ þu hefur sied ꝛ he yrt. Og huad tefur þig nu? Rys vpp ꝛ lat skir ra þig/ ꝛ ap þuo so þýnar Synder/ ꝛ akalla þu Nafn Drottins. Þad skiede ꝛ þa eg kom aptur til Jerusalem/ er eg var a bxn j Musterenu/ ad eg vard numen þra mer/ ꝛ eg sa † hñ. Þa sagde † Jesum hñ til mýn/ Skũda þig/ ꝛ þar burt ap Jerusalem/ þt þr mztaka eige þiñ Vitnisburd vm mig. Enn eg sagda + Drotten/ Þeir vita sialfer þ eg + supr 8 dro j Myrkuastopu ꝛ liet lemia j ymsum Samkunduhwsum/ þa sem a þig trudu + Og þa er Bl + supr 7. od Stephãs þýns vottar vthelltest/ stod eg þar hia/ ꝛ var samsiñande hñs Dauda/ ꝛ eg geymda

þra Fét sem hñ j hel slogu. Og hñ sagde til inn
Fer hiedã/þt eg vil senda þig langt j burt með
al heidinna Þioda.

Enn þr heyrdu hönū allt ad þui Orde/ hopu
vpp sýn hliod ꝛ sögdu/Aþma þss hæztar Mañ
aþ Jördu/þt hm er eige leyfeligt ad lifa. Eñ sñ
þr kölludu/vörpudu þr aþ sier Klædönū/ꝛ þleyg
du Molldu j lopt vpp. Yfirhöfdingen baud þa
ad hñ skylldi leidast jñ j Kastalã/ꝛ skipade þñ
ad þerheyra hñ ꝛ hwdstrykia/so hñ þeinge ad vi
ta þ hliödria Sök ad þr kölludu so yfer hm. Og
er hñ reyrde hñ mz taugum/sagde Paull til vnd
erhöfdingians er stod nær hm/Huört þm være þ
leyfeligt ad hwdstrykia romuerskan Mañ odæm
dan? Og er Vnderhöfdingen heyrde þ/gieck hñ
til Yfirhöfdingians/ꝛ vnderuysade hñ þ/ꝛ sag
de/Huad villtu til giöra? Þesse Madr er Rom
uerskur. Þa kom Yfirhöfdingen þangad/ꝛ sag
de til hñs/Seig mier ef þu ert romuerskur? Eñ
hñ sagde/Ja. Vnderhöfdingen suarade/ Þeñan
Borgarrietta hlaut eg med mrnu fie ad kaupa.
Paull sagde/eg er romuerskur fædder. Jafnskiott
geingu þr þra hñ sm hñ skylldu hafa þerheyrt
ꝛ Yfirhöfdingen ottadest ef hñ þorniam þ hañ
var Romuerskur/ad hñ hafde latted binda hañ.
Adran dagen epter villde hañ greinelegar vita þ
huöria sök hñ klagadist aþ Gydingum ꝛ leyste hñ
ur böndum/ꝛ baud Kienemañahöfdingiū ꝛ öllu
þra Rade samã ad koma/ꝛ leidde sydan Paul þe
añ og sette hñ hia þm.

xxiii Cap.

Exxx Paull horfde a Raded ꝛ sagde/Pier
Menn ꝛ brædr/Eg hefe med allre godre

samuiskut

samvisku geinged þyrer Gude/allt til þessa Dags. Ēn Anainas Riettemannahöpdinge skipade þm er hia hm stodu/ad liosta a hās Munn. Þa sagde Paull til hās/ Gud mū sla þig þu huitpaade veggr/Situr þu ⁊ dæmer mig epter Lögunal enu/⁊ byder ad sla mig j mote Lögunū. Ān þe fm hia stodu sögdu/Bölvar þu ædsta Riettemañe Guds? Paull sagde/Eg visse ei brædur þ hā var Riettemañahöpdinge/þuiad skrifad er + Ad Höpdingia þyns Lyds skaltu eige Bölua. Sem Paull visse ad þar voru ap eirne alpu Saducei/ og ap añare Pharisei/ kallade hā vpp þyrer Radenu/ Pier menn og brædur + Eg em eirn Pharisæus og sonr eins pharisei + Eg dæmust þ von ⁊ vpprisu þrauūlidiña. Og er hā sagde þetta/giördist sundr þrætia j mille Phariseos ⁊ Saduceos/ og sa Selskapur skilde sig ad + Þuiad Saducei segia vpprisu þrauūlidiña eige vera/ei Engel nie Anda. Ēn Pharisei vidurkiendu huörtueggia. Ēn þa giördest hæpade mykell/⁊ hiner Riettloku ap Phariseaña lide/risu vpp ⁊ stodu j mote ⁊ sögdu/Vier finnum eckert vondsligt a þessū manne/þo ad Ande edr Engell hafe vid hā talad/þa kunnum vier eige ad stryda j mote Gude.

+ Exod. 22

+ Phil 3 +Jnfr 24

+ Matt

Enn sem mykel misgreinig vard/vggade yper Höpdingian/ad þeir mundu slyta Paul þra þeim ⁊ skipade Strydspolkenu opan ad þara/ad gripa hā midt burt þra þm/⁊ leida j kastalan. Ēn nætt stu Nott epter/stod Drottin hia hm/⁊ sagde/ Paull/Vertu med godu giede/Þuiad lyka sem þu hefur vm mig Virne bored j Jerusalem/so hlytur þu og ad vitna j Rom. Enn er Dagur kom samtoku sig nockrer Gydingad og strengdu þad

Heit/ad eta huórke nie drecka/þar til þeir hepdu Paule j Hel komed. Eñ þr voru þleire eñ þio rutigu Manna sem þrra samtak höpdu giórt. Þe ir geingu til Riekemannahöpdingians ᵹ Aulldiñg anka ᵹ sögdu/ Vier höpum Heitstreinging streinda/ad bergia einskis/þar til vier höpum Paul ap Lypse teked. Þui vnderuysa nu Höpdinganum/ᵹ Raadenu/ þ hñ late leida hñ a morgen til ydar/ lyka sem þier villdud nöckurs sañara vyser verda ap hñ/Eñ vier erū adur eñ hñ nalægest ydur reidubuner ad slꝛa hñ j hel. Og er Systursonur Pauls heyrde þrta Sukrade/kom hñ ᵹ giecknn j Kastalan/ᵹ vndervysade þad Paule. Enn Paull kallade til syn eirn ap Vnderhöpdingium ᵹ sagde/Leid þu þeñan þillt til Yperhöpdingians/seigande/ Hñ bundne Paull kallade mig til syn/ᵹ bad mig ad hapa þeñan þillt til þyn/ hñ hepde ad seigia þier nöckud. Yperhöpdingen tok hñ þa j hönd/ᵹ veik hñ ut ap/spurde hñ ad Huad er þ/þu hepur mier ad seigia? Eñ hñ sagde/Gydingar hapa samblasid ad bidia þig/þ þu haper a morgen Paul þ Raded/so sm þr vilie nöckud sañara ap hñ þregna. Eñ tru þu þm eige/ þui meir eñ þiorutygu Manna veita hñ vnisat/ þeir ed heitstreingt hapa sier/huórke ad eta nie drecka þar til þr giæte hñ j hel komed/ Og nu eru þr reidubuner/bydande epter þinne þsögn. Þa liet Yperhöpdingen Vngmeñed j burt þra sier þara/ᵹ baud hñ ad hñ segde þ ænguñ/ad hñ hepde hñ kunngiórt þrta. Og kallade tuo Vnderhöpdingia til syn/ᵹ sagde/Bwed til tuj hundrud Fot

göngulids

þeingulits/ad þr gange til Cesaream/ og sidr[illegible]
Riddara/ ꝛ tuohundrud skotmanna/ vm þridiu stūd
Natur/ ꝛ reided til þañ þararskiot sem Paall sk
a sitia/ og þared hañ vel þoruarat ā til Felicem
Landsstiornara/ Og skrifade Brieff/ þessar me
ningar. Claudius Lysias/ Heilsar hinum volld
ugasta Landsstiornara Felix. Þessan mañ höfd
du Gyðingar höndū tekid ꝛ villdu hā j Hel hafa
sleigd/ En eg kom þa ad m̄ Strydsfolkenu/ og
sleit hañ af þm̄/ Og er eg þormerkte þ hañ var
Romuerskr/ þa villde eg vita þ huörta sök þr a
klögudu hñ ꝛ lier eg leida hñ þram̄ j þra Rad.
En eg þañ þa ad hñ klagadest vm spurningar þr
ra Lögmals/ ꝛ öngua sök hafde þa Dauda vare
verd edr Bardа. Og þa mier voru vndervyslud
þra Suikrade/ er Gydingar höfdu hñ þbuid/ sen
da eg hañ strax til þyn/ biodande hans aklägörum
ad huad þr hefde j mote hñ/ þ mætte þr þram̄
seigia þ þier. Far vel.

En Strydsmennerner/ epter þui sim̄ þm̄ var bo
ded/ toku Paal ad sier/ ꝛ þærdu hñ vm Nottina
j Antipatriden/ en annars dags liettu þr Riddara
lided m̄ hñ þara/ ꝛ snieru sydā aptur til Kastal
ans. En sim̄ þr komu til Cesarea/ þeingu þr Lā
dsstiornaranū Briefed/ og skickudu Paal þ hñ.
En er Landsstiornaren las Briefed/ spurde hñ
ad vt af huöriu Lande hñ vare? Og er hñ þor
nam þ hñ var ur Cilicia/ sagde hñ/ Eg sk þorhe
yra þig/ nær þyner Akiærendur koma/ ꝛ hñ bau
ud ad vardueita hñ j Domhusi Herodis.

xxiiii Cap.

Epter þriū daga/ þor Ananias Kenne
maiiahöfdinge ꝛ Aulldūgarner oþā/ ꝛ m̄

 þm̄

þā Tertullus Malskumadur/huǫrter sig tiadu þ
Landsdomaranū j giegn Paule. Enn ad Paule þ
kǫllǫdum/tok Tertullus til ad aklaga hā ⁊ sagde
Aþ þui vier lifum j myklum Fride vnder þier/
⁊ margar sæmder veitast þessu Folke þ þyna Fr
amsyne/agiætaste Felix/huad vier japnan ⁊ j hu
ǫrn stad til vor kiosum/ med allre þakargiǫrd.
Eñ ad eg drage þ eige lang sæmligar þ þier/bid eg
þig/þ þyna Mannǫygd/ ad þu heyrer oss þa ein
ord. Þeñan Manñ hǫfū vier þūded skadligā/ þañ
Gūdur þyckte vppæser medal allra Fyding a vm
allan Heim/⁊ er Foringe hins Nazuerska villu
dems. Hā hefur ⁊ eirnen vidurleitad ad saurga
Musterid/huǫrn vier gripum/Og villdum hafa
dæmdr hā epter Lǫgū vorum/eñ Lysias Yfer
hǫfdinge kom þar þram/⁊ greip hā mz myklu op
ureple vr vorum Hǫndū/biodande hans Aklǫgū
um til þyn ad koma. Aþ huǫrū þu matt kiena
ep stalpur villt epter grenslast/alla þa Hlute vm
huǫrta vier aklǫgum hā. Þa lǫgdu Gydingar til
og sǫgdu þad so vera.

Eā Paull(þa er Landstiornaren bente hā ad
tala) suarade/ Med þui ad eg veit þig nu vm
mǫrg ar Domara vered hafa þessarar þiodar/vil
eg stalpur mz oskielpan Hugarfare nyna sǫk por
suara. Þuiad þu matt vita/ ad þ eru eige meir
eñ tolf Dagar/ad eg kom vpp til Jerusalem ad
bidiast þ. Og eige hafa þr þūded mig tala vid
nǫckura j Musterenu/edur giǫrande nǫckurt vpp
hlaup mz Folkenu/huǫrke j Borgum nie Samkū
duhwsum/⁊ eige gieta þr ptta sa iad/ vm hu;d
þr kiæra mig. Eñ þ iata eg þier/ad eg þion
(epter þā veige huǫen þr kalla Villudom) sa

Gude

Gude minna Fedra/ad eg truee öllu þui huad í Kō: mælenu skrifad er ꝛ Spamönnum/ hafande þa Von til Guds/huörrar þr sialfer væntа/ein tum Vppriſu Fraūlidiūa/bæde riettl.utra ꝛ rāg lætra. Ēn í þſſu sama þoka eg sialfā mig þafnꝛ/ ad hafa hindranarlausa Samviſku/ bæde vid Gud ꝛ Menn. Ēn morgum ærum epter/kom eg ꝛ þærda minni Folke ölmuſugiafer/ og Offur/ +Þar med þūdu þr mig ad eg liet mig hreinſa í Muſterenu/eige mz hafada nie nockru vpphla upe. Ēn þar voru nockrer Gydingar ur Aſia/ huörier hier ættu ad vera þ þier ꝛ aklaga mig/ eb þr hefde eitthuad mier í mote. Elligar lat þſſa ſialfa ſeigia/huört þr hafa nockurt rāgþerd uge a mier þūded/a medꝛ eg stend hier þ Rudi/ nu/ Nema alleinaſta þ þeſſa eins ords saker/ þa er eg stod þra a mille/ og kallade+Vm Vppriſu Fraūlidiūa verd eg í dag af ydur aklagadr. +ſupr 20 +ſupr 23

Og er Felix heyrde þetta/teygde hū þ þā/ þe hū viſſe grant af þſſum veige/ꝛ sagde/Nær Ly ſias Ybet höfdinge kiemur ofꝛā/þa vil eg þorhey ra ydar Mæleine. Ēn hū skipade Vnderhöfding anum ad þoruara Paul/ꝛ lata hū hafa huyld/ꝛ þbioda ei neinū af hūs/ad þiona hūm edr til ha ns ad koma. Nockrum Dögum þar epter kom Fe lix med Gusþreyu sīne Druſilla/huör ed var gyd inga Kyns. Þau kölludu a Paul/ꝛ heyrdu af hūm þm Truna/sem er a Christū. Ēn þa Paul tala de vm Riettuiſe ꝛ hreinlyfe/ꝛ vm epterkoman da Dom/skielfdeſt Felix ꝛ anſade/gack hiedꝛ ad sīne/nær eg hefe tomstūd til mū eg þig kalla læ tꝛ. Ēī hū vænte þafnþrafne þ hūm mūde penin ar giefaſt af Paule/ſo ad hū liete hū lauſan. Sy

er þui licr hñ optsinnis kalla a hñ/og ætte kal vid hñ. Eñ ad lidnum tueimur ærum/kom Por tius Festus/ j Felix stad. Felix villde þa synn Gydingū velsemd/ er licr þa Paul būden epter sig.

xxv Cap.

DA Festus var nu j Land komen/þar hann þremr Dögum epter þad ad Cesarea vpp til Jerusalem. Eñ þyrer hñ tiadu sig Kiennemañahöfdingiar og Formenn Gydinga j mot Pale/badu hñ er beiddu vm lidueitslu j möte hñ/ad hñ liete kalla hñ til Jerusalem/ er sat tu so vm þ/ad þr giæte hñ j sier komed a veig enum. Þa suarade Festus/ad Pall yrdi ad sönu vardveittur j Cesarea/ eñ hann munde þo innan skams þara þangad aptur. Þui þr sñ ydar a mil le(sagde hñ) hafa matt til/þare þr til lyka opan er aklage þann mann/ef nockr væsemd þunst mz hñ. eñ er hñ hafde hia þñ verid eñ tiu Daga/þar hñ opan til Cesarea. Og annars Dags epter sette hñ sig a Domstolen/ er skipade Paulum þrain ad leida. Og sem hñ var þrainleiddur/geingu þeir Gydingar kringum hñ er komner voru opan þra Jerusalem/berande þrain margar er þungar Sa kagiptter j giegn Pale/ huörtiar þr gatu þo eige sannad/Af þui ad Paull suarade so þyrer sig/ þ hñ hefde eckert þorbroted/huörke j mote Gydin galögum nie Musterenu/ og eige heldur j mot te Keisaranum.

Festus villde þa synna Gydingum Lidueitslu/ suarade Pale er sagde/Villtu þara vpp til Jeru salem/ er dæmast þar af mier vm þta? Eñ Paul sagde/ Eg stend þyrer Keisarans Domstole/þar byriar mier ad dæmast / Þui Gydingum hef eg

engua

ongua Landsfolk giörda/ so sem þu skalpur best veist. Eñ hafe eg nockrum mein giört/eda nock ud þ ad hafist siñ Dauda sie vert/þa male eg ei ge j mote Dauda ad þola. Eñ ef eckert þinst þra Gluta huar vm þr akiæra mig/ þa ma eingenn þñ mig j Hendur selia/þui eg skyr mier þ Keisaran. Festus radgadest þa vm vid Raded/ ⁊ sia rade/Fyrer Keisaran hefur þu þier skoted/ til Keisarans skalltu og fara. Eñ er nockrer Dag ar voru lidner/Foru þau Agrippa Kong: ⁊ Ber nice ofa til Cesarea/ad seigia Frstu vel komen. Og er þau höfdu þar marga Daga verid/ skyrde Festus Kongenum þra Sakargiptum Pauls/⁊ sagde/ Nockur Mañ er hier j Fiotrum af Felix epterlaten/huors vegna ed Prestahöfdingiarner og Aulldungar Gydinga/ komu fyrer mig/þa eg var til Jerusalem/⁊ bædu ad refsing skylde a hñ ganga/huorium eg suarade/ Ad þ være eige hattur Romuerja/ad nockr Madr være til Refsingar selldur/fyrr eñ sa siñ klagadest hefde sina Aklagendur nalaga/⁊ fae þar mz tom til ad þra sig vndañ þeim Glytum siñ hñ verda tillögd. Eñ þa þr komu hier til samañs/setta eg mig annars Dags (aan nockrar dualar)a Domstolen/ og skipade þañ Mañ þrañ ad leida/a huorn þa Aklagararner komu til/ baru þr öngua sök þrañ vm þa Glute/ huorja eg meinte/ helldur höfdu þr nockrar Spurningar j mote hñ/vm þra Gialfru/⁊ vm nockurn þramliden Jesum/huorn Paull vottar lifa. Enn er eg vnderstod ei þss hattar Spurningar/sagde eg. Huort hñ villde fara vpp til Jerusalem ⁊ dæmast þar vni þtta. Enn þa Paull apellerade/ad hñ geymdest til Keisarañs ræ

saks

saks/baud eg ad vardueita hañ/ þar til eg sende hañ til Keisarans.

Þa sagde Agrippa til Festo/ Eg villda ⁊ þa ad heyra þeñan Mañ. Hñ sagde/ A morgen skalt tu hñ heyra. Eñ añars dags þa Agrippa ⁊ Bernice komu mz myklu Skrautе/ ⁊ geingu ji ̃ i Rad hwsid mz Yperhöfdingiñ ⁊ höfudsmönnum Borgarinnar. Og er Festus skipade/ var Paull þraañleiddur. Festus sagde Agrippa Konũngur/ ⁊ þier allir gorer Meñ siñ hier eru med oss/ þar sier þier þañ Mañ/ ap hußuñ allar Gydinga sueitar haßa til myn sagt/ bæde til Jerusalem ⁊ so hier ⁊ seigia þ hñ byriar ei leingur ad lifa. Eñ þa eg þornaui þ hñ hafde eckert giört þ Dauda vert/ med þui ad hañ skalfur skaut sier þyrer Keisarã/ þa hefe eg einsett mier ad senda hñ þãgad/ Vm huörn eg hefe eckert sañarligt þ eg mige Herranũ til skriba/ Fyrer þui hefe eg ⁊ leided leida hñ hier þraañ þ ydur/ ⁊ einnamest þ ydur Agrippa Konũngur/ so ad eg epter umlidna Forheyrslu/ matte þ þa huad eg skriba skylde. Þui þ synest mier oviturnanligt ad senda nöckurn Bãdingia/ og eitna ei upp huöriar Saker til hans eru kiærdar.

XXVI Cap.

Agrippa sagde til Pauls/ Þier leyfest sialfũ ad tala fyrer þig. Þa suarade Paull/ og riette þraañ hönduna/ Skall þik iunst eg þess Agrippa Kongur ad eg mæe i Dag ad forsuara mig fyrer þier/ ap þui öllu sem eg a klagast ap Gydingũ/ Mest þ þu veist allar Veniur ⁊ Spurningar Gydinga/ fyrer þui bid eg þig ad þu villder þolenmodlega heyra mig. Ad sönnu/

nu/mijn æpe j þra Barnæsku/ huör vered hefuẽ
þegar j Vppruna hia þessare Þiod j Jerusalem
vita aller Gydingar þr mig þecktu þordũ j vpp
uegste/ep þr villdu þar Vitne vmbera. Þuiad
eg lifda epter hinne hördustu Sidurnliu vorrar
Gudsdyrkanar eirn Phariseare/ Nu stend eg og
verd aklagadur vm þa Von Fyrerheitesins/þess
skied er ap Gude til Fedra vorra/ til þess vorar
tolf Kynkuisler vona sier ad koma med stödug
re Guds þionustugiörd Natt sem Dag. Vegna
þrar Vonar (Herra Konungur) þa aklagast eg
ap Gydingum: Fyrer huad mun þad otruanlegt
ödrmast melga/þ Gud giefte þramildna Menn vpp
vakted? Eg meinte ad sönnu med stalpum mier/
þ eg mætte nyked j mote giöra Nafne Jesu ap
Nazareth + huad eg og giörda til Jerusalem/ ad + supr 8/
eg lukta margan Heilagan j Myrkrastopu: Ad 9 / 22
þeirrin Yfervalldc vt ap Kienenianahöpdingiñ
Og þa þr vorv aptekner/ sagda eg Domẽ vpp:
Og vm öll Samkiindu Hws kualde eg þa optlega
+ þuingade þa til Gudlastanar/ + eg var meire
eñ hope giegnde odur a þ/+ veitte þñ Opsoknir
allt j vtanlands Borger: Fyrer huörra hluta
saker + þañ tyd eg þor til Damasco med Magt + supr 9
+ Bodskap Prestahöpdingiana/þ a midium dei,
ge/sa eg (Herra Konungur) Ljos ap Himne Sol;
arskine biartara/þ vm mig leiptrade/ + vm þa
er mꝫ mier voru. Eñ þa vier piellum allir til
Jardar/ heyrda eg Rödd til mijn tala/ Su er a
Ebreska Tungu sagde/Saul/Saul/ Huad opsaker
þu mig? Hart er þier ad sparna j mot Broddin
um/Eñ eg sagda/Huör ert þu Herra? Eñ sagde
Eg er Jesus huörn þu opsaker. Riss vpp + stand
a Fœtur

a Fæturr þijna/Þuiad til þss birtist eg þier/þ eg
skickade þig/til Þienara ꝛ Vitnismans þra hlu
ta/huórra þu sest ꝛ þra sm eg sk þier enn syna/
þrelsande þig ap þssu Folke ꝛ heidnr Þiod/a m
al huórra er eg mu þig vtsende/ þra Augu vpp
ad luka/ so ad þr snuest þra Myrkru til Liosi
ins/ꝛ þrs Andskotas vallde til Guds/ so ad þr
medtake Syndana þgiepning/ꝛ arptóku med þm
er helgader verda/þ þa Tru sin a mig er. Fyrer
þui var eg ecke (Herra Konugur) Himneskre bie
+supr 9 tingu vantruadur+Helldur bodade eg hana j þy
13 og 14 rstu þm j Damasco og Jerusalem/og vm allar
Sueitir Gydingalands/ꝛ sydan Heidingium/ad
þr giórde yperbot ꝛ snere sier til Guds/giórand
+supr 21 de verdug verk Idranarefnar. Og+þ þa sótt grip
pu Gydingar mig j Musterenu/ og einsettu sier
ad lyplæta mig. En þ Guds Fulltting er mier
biargad/so ad eg stend allt til þessa dags/vitnande
bæde þ smam ꝛ storum/seigande eckert annad/en þ
er Spamennerner ꝛ Moyses hafa þsagt/ ad skie
atte/þ Christus skylde lyda/ꝛ þstur vera vt ap
Vpprisu Framlidinna/ꝛ sa sin Liosid skylde Ly
dnum boda/ ꝛ so heidnum Þiodum.

En er hn hafde suarad þssu þ sig/sagde Festus
hærre raust/Or ertu orden Paull/þ mykla Bok
vit giórer þig odan. Enn hann sagde/Ecke er eg
odur min gode Festus/ helldur tala eg Sannleik/
sins ꝛ skynsemdarins Ord. Þui Herra Konunguren
veit þtta vel/hia huórum eg rxde alls ohræddur
þui eg meina ad eckert þssara mune þ hm þolged
† Hylmi vera/Ap þui ad þtta er ecke j † Hyrningum skie
ingu. ed. Truer þu Agrippa Herra Konugur Spa
mönnum? Eg veit ad þu truer. Enn Agrippa
sagde

sagde til Pals/Lyted vantar a ad tala vm þ mer/so eg giördest christen. Eñ Pall sagde/ Þeiss eska eg af Gude/þ brestur j mykin edur lytlu/eg ecke alleinasta þu/heldur ok allir þeir sem mig heyra j Dag/ vare slyker so sem eg er/ vtan tekinum þessum Böndum. Og þa hann hafde þetta talad/stod Konungurenn vpp ok Landzstiornarenn ok Bernice/ok þeir ed hina þeim satu. Eñ sem þeir voru sier af syda/töludu þeir syn a milli ok sögdu/Þesse Madur hefur eckert giört þ dauda sie edur Band da vert. Þa sagde Agrippa til Festo/Þesse Madur hefde matt laus vera latenn/ef hann hefde ecke skotad sier fyrer Keisaran.

XXVII.

Sem þ nu var alyktad/ad vier skylldum sigla j Valland/þeingu þeir Paul ok nockra adra Bandingia þeim Hundrads Höfding ad vt af Keisarans Lid/sem Julio var ad nafne. Og vier stigum a þ Skip sem var af Adramætia/og skylldum sigla fyrer Asiam/ok lietum sydan þra Landé. Aristarchus vr Macedonia af Tessalonitu var med oss/ok tokum annars Dags Land j Sidon. Julius birte sig blydan vid Paul og lofade honum ad ganga til sinna godra Vina/ad syssla sinna Naudþurfta. Padan leystum vier ok sigldum vnder Ciprum/fyrer þui ad vier hefdum Andvidre/og sigldum yfer þad haf sem geg ut er Cilicia ok Pamphilia/og komum til Myra j Lysia. Þar fann Vnderhöfdingen Skip vr Alexandria/þ sigla atte j Valland/A þ sette hann oss. Eñ er oss veitte tregt ad sigla/so ad vier komumst varla vm marga Daga giegnt Gnidon (Þui Vinduren bygde oss) sigldu var vnder Ar

j Italia

yt til

ut til Borgarennar Salmone/og gatum þo vaf
la beitt þrañ hia. Þa komu vier j nockurt þad
lage/sem kalladest Sæluhʒrn/þar la ᵻ Borgen
Lasea j Erend vid. Eñ er mykler tymar voru
vnlidner / med þui ad nu var þo hʒttu meire
Siglingen/ad Fastan var þa vnliden/Fyrer þad
radlagde Paull þm̃ ᵻ sagde til þra/Goder Menn
eg sie ad vor Sigling mun verda mʒdumykel og
skadasʒm/ei alleinasta þyrer Farmen og Skiped/
helldur og eirnen þyrer vort Lyþ. Eñ Vndert
höpdingen trude meir Skipherranum ᵻ Leidsag
narmañenum/enn þui sem ad Paull sagde. Og
er þar var eingen hʒpeleg Höfn til Vetrarlegu
þotte þlestum radlegt ad sigla burt þadan/ad ef
þr mʒttu koma til Phenicen til Vetrarlegu (su
Höfn sem ad er vid Kryt j giegn Sudueſtan og
Nordueſtan vinde) enn þa sunnanvindur tok ad
giosta/og þr meintu ad hallda syna Leid/leystu
þeir þra Asson/og hielldu ꝑ þraman Kryt.

Eñ eige langt þar epter/hopst vpp Puervin
de j giegn Skiprnu/þañ vier kõllñ Landnyrding
Og er Skiped la vnder Apõllñ/ ᵻ gat eige riett
sig vid Vedrenu/lietu vier draga þyrer Vind og
siomludñ so. Eñ sem vier komum vid Ey nockra
þa Clauda hiet/gatũ vier varla Bʒtẽ vppdreg
gid/Eñ vier neyttum þa orku/ᵻ settũ hñ vpp/ᵻ
bundum vid Borded/Puiad vʒr ottuduſt ad oss
mjde bera a Grynningarnar/og lietum vt Tunñu
duþl og dripum so. Og er vier höpdum sterkan
Storm lided/vörpudu þr añars Dags vtstreings
og a þridia Deige snörudu vier vt med sialfs
höndum Reidskapnñ Skipsins/Og j marga Da/
ga skein huörke Sol nie Storm/eñ Stormved/

ratta

ratta ecke lytil gieck a/so ad öll Von vors Hial
preedis var horpen. Og er vier höpdum einskis
neytt/pa gieck Paull j mided til pra/r sagde/Go
der Menn/pier skylldud hapa hlydt mier/og leyst
eige vt ap Krit/so hepdu var eige lided pessa Ru
öl og Skada. Og nu rad eg ydur ad pier sleud
mz godu giede/pt einskis vors Fiör mū tortyn
ast/ ad pra teknu Skipenu. Pui a pisare Nott
stod hia mier Engell Guds/pesser eg er/r pann eg
piona r sagde/Ottast pu eige Paull/pier byriar
p Keisaran ad koma/Og sia. Pad Gud hepur gi
eped pier pa alla/ er med pier sigla. Fyrer pui
goder Menn verid med katre Lūd/Puiad eg true
Gude/ ad p mūe so skie sm mier er sagt. Enn til
Eyiar einhuerrar hliotum vier ad koma. Enn ep
ter p er hin piortāda Notten var-yper komen/
sigldu vier vm Midnætte j Adria/Skipmennena
grunade pa/ad sier mūde synast Land nockud/r
vörpudu Grunnsöcku/r pūdu tuttugu padma diup
r skamteitt padā/köstudu pr Söckunne j anad sinn
r pundu pimtan padma. Pa hræddust pr/ad pa
munde meiga steyta a skerium/r pleygdu vr bak
skutnum piorū Ackerum/æsktu og pss ad Dagur
kiæme. Enn er Skipuerjar leitudu vid ad vmply
ia Skipid/r lietu Baten a Sioen sygja/vnder pr
re hylmingu ad pr lietust vilia wr pram Skipe
nu pæra vt Ackere/pa sagde Paull til Vnderhöp
dingians r Strydsmannana/Nema ad pesser bly
pe kyrrer j Skipenu/ giete pier eige biargast.
Pa hiuggu Strydsmennerner Barpestarnar/ og
lietu opan detta.

Og pa er birta tok/tied Paull pm ad pr taxte
Fædslu til syn/pui p er j dag(sagde hū) piortan

þe dagur/ad þier hafed bidleikad vid/ f þaſtan
de verid/ f a ẽnguo bergt/ Fyrer þui rad eg ydr
ad þier takid Fxdu ydur til hreſſingar/ þr eingi
en Hærlockur mun ap ydru Hõpde þorglataſt/
Og er hann hapde þetta radt/ tok hañ brauded/
giörde Gude þacker j allra þra augſyn/ braut þ
ſydan f at. Þeim tok þa og õllum ad batna j
ſkape/ f toku ſier Fædſlu. Eñ vier vorum alls j
Skipenu tuſhũdrud ſtõ f ſiõtyger Sælna. Og er
vier vorum metter lietta vær ap Skipenu/ f bõ
ſtudũ Kornenu j Sioen. Eñ er dagur var/ þeck
tu þr eige Landed/ Eñ vid Hafnarſund nõckurt
vrdu þr varer/ þ Landtõku hapde/ huõrt þr vill
du vpkia Skipenu/ ep þr mættu þui vidkoma.
Og er þr drogu vpp Ackeren/ ſtou þr ſier til St
og/ f leyſtu vpp ſtiornbõnden/ f ſettu Kyrſegl,
id j þing þ Vedrenu/ f hielldu ſo ad Landy. Og
er vier komũ ad þui Rike/ er Sior gieck badui
meigen/ ſteytte þar Skiped a/ ſo ad þrãm Skipid
ſtod grunn ohræranliga/ Eñ Stuturen leſtiſt ſud
ur ap opureple Bylgnana. Eñ Strydsmeñerner
lõgdu þ rad til/ ad Bandingiarner være drepner
ſo ad eingen þra vmhlype/ þott vt kyñe ad flei
ma. Eñ Vnderhõpdingen villde þale eckj gran
da læta/ f talmade þra aſetninge/ Og baud ad
þr ſm ſyndt gixtu ſkylldu þyrſter pleyta ſier vtã
f leggiaſt ad Lande/ eñ adrer/ ſumer a Hleñunũ
eñ ſumer a Skipbrotõnũ. Og þ ſkiede ſo ad þr
komuſt aller holpner til Lands.

xxviii Cap

Og er vier komũſt ap/ þa viſſum vier ad
Eyen hiet Melite. Eñ Eyarmeñ ſyndu
oſſ eige litla Vinattu/ Kueiktu Eld/ og
medtoku

medtoku oss alla/vegna þss Gregguidrs er ypter oss hafde dripid/ ⁊ þ Kuldasaker. Enn þa pall var ad tyna saman Grugu mz smauidu/ ⁊ lagde a Ellden/þa skreid Madra ur Gitanū/ ⁊ hrøktist a hønd Pale. Enn er þ sau Eyarmen/ad Eitur kuikendid hieck a hende hūs/sögdu þr syn a mille Endeliga mū þsse Manndrapare vera/ huørium Gefanden leyper ecke ad lifa/þo hū sie ur Siapar haska leystur. Eū hū steyngde Maudruñe a Ellden/⁊ hūm vard eckert Mein ad. Eñ þr meintu ad hū mūde vppþrutna/edur þarnsnart daudur nidur detta. Og sem þr höpdu leinge epter þuí beded/ ⁊ sau hūm eckert Grand verda/ sneru þr synu mæle/⁊ sögdu hū Gud vera. Eū ⁊ þm sömu Tatmörkū/hafde Foringe Eyarcñar syn Gybyle sa Publius hiet/ huśr oss medtok og veitte vm þria daga allvingiarnliga. Eñ so bar til/þ Fad er Publy lax kualen ⁊ Mśldu og Blodþalle/ Til hūs gieck Paull þū/⁊ badst þ/ og lagde Hendr yp er hū/⁊ giörde hū heilbrigdan. Þa þ var skied komu ⁊ hitter adrer a Eyuñe þangad sem Sott er höpdu/⁊ lietu sig laxna/⁊ þr veittu oss mykl ar virdingar/Og er vier sigldum þadā/lögdu þr til huad oss var þarfligt.

Enn epter þria Manude sigldu vier þadan a þri Skipe ed var ap Alexandria/huśrt ad ⁊ Eyne hafde leiged vm Veturen/Pad hafde þ Merke Tuibura teikn. Og er vier komū til Syracusa/vorum vier þar i þria Daga. Þadan þorum vier vm kring og komū til Region/Og einū Dege þar epter sem Suñanvindur tok ad blæsa/to vier annars dags til Puteolon/huar vier þundū Bradurna/og vrdum ap þm bedner/þ vier tepd

um hia þm vm sio Waga. Og so komum vær j Rom. Og er þr Bræður sin þar voru/heyrdu ap oss/geingu þr ut j mote oss allt til Apiper ok Tre tabern. Og þa er Paall leit þa/giörde hñ Gude þacker/ok þiack Truarepling. Eñ þa vier komum j Rom/apente Underhöpdingen Bandingiãa þm adsta Hershöpdinga. Eñ Pale var lopad ad vera huar hñ lykade/ mz þm einum Strydsmañe sin a hñ tok vakt. Pad skiede a þridia Deige þar epter/ad Paall samãkallade hina adstu Menn ap Gydingum/ Þa þr voru til samãs komner/ sagde hñ til þra/ Þier Menn goder Bræður/ Eg hepe eckert j giegn voru Folke giört/ nie j mote þödurligre Sidueniu/ok er þo büden Romueriũ j hendur þeingen/husrier mig villdu hapa lausan latted/þa þr höpdu mig heyrt/mz þui ad þar þa ast eingen Daudasök med mier. Eñ þa Gyding ar mælltu þui j mot/neyddust eg til ad skiota mier þ Keisaran/eige so/ þ eg hepda vm nöckud/ ad klaga mitt Folk. Eñ þ þ tilepne samankalla de eg ydur/þ eg matta sia ok samtal hapa vid yd ur. Þui þ saker vonar Israel er eg med þessa re Jarnpeste bunden.

Þeir sögdu til hñs/Eingen Brieþ höpum vier þeinged þiña vegna ap Gydingalande/ og eingen Broder er þadã komen/ sa ap þier hape nöckud vont kunngiört edr til þyn talad. Þo þyser oss ad heyra ap þier hued þu helldur/Þui ap þm Villu dom er oss þ kunngiört/ ad hñ verde allstadar j mote mælt. Og sin þr einkudu hm Dag til/þa komu marger til hñs j Herberged/husriñ hñ vel lagde ok vitnade Guds ryke/ok talde vm þ þm ap Jesu/ut Moysis Lögmale/ ok Spamönnonum/ j

þra

þra Morne allt til Kuellds. Og nockrer ad þui trudu þui sem hann sagde/en sumer trudu þui eige. Og er þr voru ei sampycker syn a mille/ geingu þeir j burt/ þa Paull talade eitt ord/ Vel hefur Heilagur Ande sagt þ Muñ Esaie Spamans til Fedra vorra/ so mælande/ Far þu til þessa Folks ✝ seig✝ Med Eyrũ munu þier þ heyra ✝ ei skilia/ ✝ med Augũnũ munu þier þ sia ✝ ei peckia. Þui Hiarta þessa Folksins er þorharnad/ ✝ med Eyrũnũ heyra þr þũgliga/ ✝ syn Augu hafa þr sannanlukt/ so ad þr siae ei med Augunũ/ ✝ heyre ei med Eyrũnũ/ ✝ so þr skilie ei med Hiartaũ og snuest/ so eg lækinade þa. Fyrer þui sie ydur kunugt/ þ Heidingiũ er sent þtta Guds Hialpræde/ ✝ þr munu heyra þ. Og er hann talade þtta/ geingu Gydingar ut þra hñ/ ✝ höfdu þratu mykla syn a mille. Ehñ Paull bleip vm tuð ar j synu Leiguhusi/ ✝ nedtok alla þa er til hans þngeingu predikande Guds rykte/ ✝ bodande þ/ huad er var ad Drottne Jesu Christo/ med allre Kökleemd/ ann forbods.

Esa 6 Matt 13 Mar 4 Luc 8 Joh 12 Rom 11

Formale yfer S. Pals
Pistil til Romueria.

Mistell þesse er hin heilage Pall skrifar til Romueria/er riettur Kiarne og Höfudmergur hins nya Testamentis/ ok hid skiærasta Euangelium sin þss vel verdugt være/ad huör christen Mañ kyñe eige alleinasta Ord þra orde þ vtan/heldur ad hin vmgeinge hin huörsdaglegamz/so sin aïad daglegt Braud Salareñar. Þuiad hñ kann alldreige oþopt edur oft vel lesen edr tracterad ad verda/Og þui meir sin hñ verdur j þkadur/þess sætare þiker hann/og þær æ betra smekk. Fyrer þui vil eg mina Þionustu þar til leggia/ ok tilreida med þessum Formælu/eina jngongu þ þremsta sin Gud hefr mier þong a giefed/so ad hñ verde þss giör vnderstaden aþ öllu. Þuiad hingad til hefr hñ med dimre Gloseran ok margslunginu hiale þanyrtrar Ordmælgi nærsta oviturliga myrkuadur verid/sin þo er j stalþum sier skiært Lios/miz öllu þullpeinged til Vppbirtu allra Ritninga. J fyrstu hliotum vler ad þa Kyning ok rietta vndirstödu/þra orda ok vita huad hin heilage Pall meinar miz þesse Ord/Lögmæl/Synd/Tru/Riettlæte/Holld/Ande/og önnur þuilik/ elligar er þa ei neitt gagn þeiman Pistel ad lesa.

Þetta Ord/Lögmæl/mattu eige vndirstanda epter mañlig re Skynsemd/ad þ sie sa Lærdomur sem einhuör verk bodar ad giöra/ellegar vid ad sporna/sem hættur er til ver alldlegra Laga/þ vier skulu miz Verkum Lögmalenu þull nægiu giöra/þott Hiartans godþyse sie vyst þiarlæg. Ekk Gud dæmer epter Hiartans grunde/ap þui krefur hñs Lögmal Grun hiartans/ok lætur sier eige miz Verkenu þullnægia/Helldr straffar hañ myklu þramar þau Verk sem skie ain Hiartansgrunt/so sem Hræsne ok lygar. Huar ap aller verda Kygemeñ kallader (Psalm. 115) þ þui/ad eingen hell

or nie

dr nie hallded gietur aþ hiartans grunde Guds Lögmals. Þuiad huðr Madr þinar mz ſialfs ſier vidbiod til ens goda/enn lyſting til hins Vonda/ huar nu er eige þrialſlig Lyſting til ens goda/þar er ꝛ ei helldur hiartans grunr/ þott ad j augſyn ſkyne Sidperduge Lyþerne margra godra Verka.

Huadā hin heilage Paull alyktar hier j ödrum Cap. ad aller Gydingar ſicu Syndabrots men/ꝛ ſeigar/ Ad einaſta ſa ſin vppbyllingar Madr er Lögmalſins/ſe riettlatur þ Gude. Huat med hin vill/ þ eingen ſie aþ alþiu ſialfs ſina Verka vppbyllingar Madr Lögmalſins/helldr ſeiger hann myklu þramar ſo til þra/þu kiener ad Men ſkle ecke hordom drygia/En ſialfur þa dryger þu hor. Item/huar þu dæmer enn annan/þardæmer þu ſialfā þig/med þui þu giörer hid ſama/þar þu vmdæmer. Sem villde hin ſeigia/ þu liper þinliga þ Mana auglite j Lögmalſins verkū/ꝛ dæmer adra er eige ſo lika/ꝛ ad huðrūm Mane kantu ad þina/ Augnena ſier þu j annars Auga/en Bialkann j þinu Auga ſialfs verdur þu ei var.

Þott þu hallder nu vel þ augſyn Lagana giörder aþ hrædſlu hepndarcnar/edur aþ æſtud Verdlaunana/ þa giörer þu þo þ allt ſamā an þrialſrar Lyſtingar ꝛ kixi leika til Lögmalſins/helldr giörer þu þtta mz Olyſt ꝛ Þuingan/ Villder þeigenſamligar helldr ödru vys breyta/eþ Lögmalid være eige. Huadā ad alyktaſt/þ þu ſiert Lögmalſins Fiandmann aþ grunn þyns Hiarta. Huad hepur þ þa ad þyda/þ þu kiener ödrum ad ſeela eige/ en ert þo j Hiartanu þioþur/ ꝛ augliosliga glarnan varer eþ þu þyrder/ Þott ad openſkar Verk verde eige leinge þnæbyrgd/ hia huilkū Hræſidrum. So lærer þu nu annan/en ſialfan þig kiener þu eige/veiſt ſialfur eige huad þu annan lærer/ hepur þar ꝛ alldrei Lögmalid riettelliga vnderſtaded. Ja/ mz ſlyku lyſteykur nu Lögmaled Syndena/ſo ſin hin ſeiger hier j 5.

Cap. Ad þui gramare sem Maduren er Lögmælenu/þui þramar kreple þ þss sm hñ eige orkar.

Syrer þui seiger hñ j 7 Cap. þad Lögmæled sie Andligt/Huad er þ? Eþ Lögmæled være Lykamligt/þa vrde þui med verkum þullnæge. Eñ fyrst þ er andligt/þa þullnæger þui eingen med nöckrum verkum/ vtan þ verde allt aþ Hiartans grun huad þu gott giörer. Eñ slykt Hiarta þær eingen gieped/ nema alleinasta Guds heilagur Ande. Hñ giörer Manen Lögmalenu lykan/so ad hñ þær j Hiartanu Lysting til Lögmalsins/ 7 giörer þadā j þra ecke nema þ ogn 7 þuingan/helldr alla hlute vt aþ vilingligu Hiærta. Þuiad lyka so sm Lögmalid er andligt so vill þ mz slykum andligū Hiörtum elskad 7 vppfyllt vera/æskiande vidlyts eins Anda. Þui þuar hañ er nu eige j Hiartanu/ þa blyþr þar Synd/Olysting 7 þiandskapr j giegn Lögmalenu/huört þo er sialfr riettþerdugt/gott 7 heilagt j sier.

Syrer þui ven þig a þsse mæltæke/Ad þad er eige eins ad giöra Lögmalsins verk/ 7 þ ad vppfylla Lögmalid. Eñ þ eru allt Lögmælsins verk/sm Maduren giörer eda giörer gietur/epter Lögmælsins skipā/aþ synū þrialsum vilia 7 eigenligum þormætte. Eñ mz þui ad vnder/ 7 japnþra/ mt slykum Verkū/ blyþur vidbiodr og styrgd j Hiartanu til Lögmælsins/ þa eru þuilyk Verk öll þorglötud og einskis neyt. Þad meinar S. Þæll Postule j hinū 3 Cap. þar hñ seiger/Ad þ Lögmælsins Verk verde eingen Mañ riettlatur/þ Gude. Þar aþ sier þu nu/ ad hiner snotru og slægvitru Sophistar/eru sañer Villumeñ/nær þr tieña þ Madurem meige mz Verkum reidubua sig til Madariñar. Huörnen ma sa reida sig mz godum Verkū til Madariñar/ sem eckert gott Verk giörer am olystingar 7 vlþudar j Hiartanu? Eda huörsu meiga þss Mans giörder Gude þeckiast/ sem skie aþ einu olystugu 7 motproudu Hiarta?

Eñ þ/ad vppfylla Lögmaled/ þa er mz Lyst og Elsku

að

ad giöra þſſ Verk/ ꝛ þrialſliga an Lögmalſins þuinguar vel ad liþa ꝛ gudliga/ lyka ſem þar være eckert Lögmal nie nöckur Reþſing þ höndum. En ſlyka lyſt þrialſligs Rixr leika/ gieþur hin heilage Ande j Manſins Hiarta/ ſin hañ ſeiger j 5 Cap. Þad heilagur Ande verde ecke gieþen/ nema alleinaſta j/ med/ ꝛ þ þa Tru ſin er a Jeſum Chriſtū/ Sem ſialþur hī vtſkyrer j ſynum Formala. Af þui veit iſt ſu Trua ei nema alleinaſta þ Guds Ord ꝛ Euangeliū/ þ Chriſtum predikar/ ad hñ ſe Guds ſonur ꝛ Madr/ Dauda lidid ꝛ vppriſiñ aptur þ vorar ſaker/ ſo ſem hñ ſeiger j hinum 3 ꝛ 4 og 10 Cap.

Þadꝛ af kiemur ꝛ þ/ ad Truan ſe einaſta ſu ſñ riettlxter ꝛ Lögmaled vppfyller/ Þuiad hun ad ſier ladar heilagan Anda/ þ Jeſu Chriſti verdſkulldꝛ/ eſt ſa hinn heilage Ande ſkapar j oſſ eitt godſat/ lyſtugt/ ꝛ þrialſligt Hiarta epter þui ſin ſialþt Lögmalid æſkia vill. Og ſo epterfylgia þa Goduerken ſialþ riettre Tru. Þad meinar hñ j hinū 3 Cap. þar hñ ſkyrar ut Lögmalſins verkū/ med þui Yþeruarpe/ ſin vilie hñ Lögmaled afma ꝛ onyta þ Truarinar ſkuld/ Xti ſeiger hñ/ helldr vidriettum vier Lögmaled/ þ Truna/ Þad er/ Vier vppfyllū þ med Truñe.

Synd kallaſt j Skriptiñe eige einaſta þau ſyneligu Lyſtamans verk/ helldur allt þ narturligt Edle/ er hū hreyþer ſig med/ ꝛ hrærer til augliosligrar Verkūar/ einkañliga ſialþur Hiartans grunñ/ mz öllum ſynū Formætte. So ad þtta Ord (Synd dryia) ſk kallaſt/ Xtur Maduren þell: med öllu ꝛ hraſar j Syndena/ þ ad eingen augſyneligur giörningur Syndariñar ſkiedur/ ſo þ Maduren hneige ſig eige allan mz Aūd ꝛ Lyſtama þangad ad. Med þui ad heilög Kitning reñer ſterdeilis ſynu Siallare til Hiartans/ ꝛ til þrar Rotar ꝛ vppſprettu allra Synda/ ſñ er ſu vantruan er j Hiartans grunne bygger. Med þñ hætte ſo lyka ſem Truꝛ er alleinaſta ſu ſem Riettlætan giörer Manñen/ hei-

ſagen Anda veiter ⁊ lyſting veiter till augſyneligra godra Verka. Med ſama mote ſyndgar ⁊ einaſta Vantruen/ ⁊ þeyger Hollded til vondra augſyneligra Verka/ſo ſīn ad þau Adam ⁊ Eva hente j Paradys/ Gen. 3 Cap.

Þadā kiemur ⁊ þad/ Ad Chriſtur kallar Vantruna eīna Synd/ ſo ſīn hū ſeiger Johañ. 16. Cap. Þad heilazte Andſke Helmen ſtrāppa þ Syndareñar skuld/ eþ þui hī truer eige a mig. Fyrer þa ſōk hlyter nu añad huǫrt þyrr j Hiartanu ad bwa Truā edur Vantruā/ædur eī god edur vond verk skie/ſo ſem ǫnur god edur vond Frioþgall/ Þui ad Vantruā er Rot/Adall ⁊ vpſpertta allra Synda/huar þ hun kallaſt j heilagre Ritnugu/Hǫggorms haus ⁊ hid gāla Drachonshǫþud/ huǫrt ad Kuīnuīar Apſpreinge ſem var Jeſus Chriſtur/atte j ſundur admerkā/epter þui ſem Adam var þrerheited.

Naden ⁊ Fiǫþen haþa þānt Miſmun/Ad Naden kall eſt eigenliga Guds vinatta ⁊ Elska huǫrta hū hepur til vor mz ſialfū ſier/eþ huǫrre hū hneigeſt ad hella j vor hiǫrtu ſialfū Chriſto ⁊ hns heilǫgū Anda/med synū æſtigiǫþum/ ſem klarliga birtiſt j hinū 5 Cap. þar hañ ſeiger/ Nad ⁊ Friǫþ j Chriſto/et c. Eī Fiǫrt ad Fiǫþen ⁊ ſa Andi de þroiſt dagliga mz oſſ/þa erum vier eñ eige þullordner/ a medā ad Synder ⁊ vondar Girnder/eru hier j voru Hollde/þar ed berlaſt j giegn Andanū sem hū seiger j 7 Cap. Galat. 5. Og ſo sem Gen. 3 Cap. loþad er þ ovinskap skule vera a millum Konunar Sædis ⁊ Hǫggormsins sæd is. Naden giǫrer þo so myked ad/ad vier erum mz ǫllu ⁊ þullkomliga Rettlater/þ Gude reiknader/ þui hans Nad oetler sig eige nie sundurpartar so sīn ad Gapurnar giǫra/ helldur medtekur hū oss algiǫrliga til Nadar þ Jesu Chriſti skulld/vors Arnadar mans ⁊ Medalgangara/ ⁊ þyrfte þa skuld ad æstgiapernar eru vid oss vpptekner.

Sa vnderſtendur þu nu þaū 7 Cap. þar hinn heilage

þull

Paall aryter sig/eñ þ ein syndugr Mañ. Og þo seiger hañ j hinum sama/ad þar ste eingen Fordæming a þm sem ad eru j Christo Jesu. Af þre albu/þott ad Saurr ste r Anden j oss eñ ovullkomnadur. Þui þ þiss odeydda Hollds sak er/þa erum vier eñ Misgiordamen/Eñ med þui vier trum a Jesum Christ/r hörn Andarins vpprekiu/er Gud oss so varkunlatur/r lyknsamur, þ hñ vill eige reikna nie þama slykar Synder/helldr breyter hñ vid oss epter mykle leik sinar Myskunar/sökum þrar Truar er vier höpn a Jesu Christe/þangad til ad Synden sæpest med öllu.

Truen er eige sa lykamligur Grunur/r Draumr/þañ er sumer Menn hallda þ Tru/Og þa þr sia ad eingen betran Lipnadarins nie godverk epterþylgia(eñ kuña þo ad hevra r margt ad þleipra af Truñe)þalla þr j þañ Villudom r seigia/Þad Truar nægist eige/þui hliotn vier Verken ad giöra/sku vær añars þromer r hialpliger verda. Eñ þissu velldur/ad nær þr herra Guds Euangelium/þara þeir til r giöra sier vpp vt af eigenligum Formætte/þañ þancka j hiartanu/sem seigia kañ/Eg true/ Og hallda þ so þ eina rietta Tru. Eñ lyka so sñ þ er ein lykamlig Dicktan r þæ ske sa er hiartans grunn kannar alldreie/Þui epter hañ og eckert/þar þylger r eingen bot nie Betran epter.

Enn ein rietta Trua er Guds verkan j vorum Brioste um/su er vm snyr oss/r ad nyiu Endurþader j Gude heilögum Anda(Johannis 1) r deyder so hin þorna Adam/ giörande oss algiörligana ad öðrn Mönnum vt af rietta Hiarta/Sune r Sidperde r öllum þormætte/þarande mz sier hellagan Anda. Oho. Huad er til sagna? Eda er þetta eige eirn lipande megn r mættugr þaseindar greipur ein rietta Trua? Huad omöguligt er ad hun skylde ei ætyd eitt huad gott giöra? Hun þrietter eige ad/ huart godverk eru til ad giöra/Helldr hefur hun ædur eñ vier tilþregnum gi örtt þau/r er a j din j godre starfa. Eñ huar hañ giörer

eige

eige þuilyk Verk/sa er ad sönu Truarlaus/huilmar ⁊ þalin
ar vmhuerpis sig/epter riettre Tru ⁊ godū verkum/eſ ver
ir eige huad þo ein ricet Trua edr Godverk eru/ þuxtter
þo margt ⁊ maſar vm Truna ⁊ Godverken.

Truā er ein lifande stadlig Von til Guds naadar/so örugg
ad Madur munde eige hirda þo hā ætte Þusundſinnū þar ſ
ad deyia. Og þuilyk Von ⁊ Vidurkienning gudligrar Naad
ar/giörer Manſen gladværa diarfan ⁊ lystugan vid Gud/
⁊ allar skiepnr vt i þra/ huad heilagr Ande verkar i Trum
ne. Huar ap Maduren verdr/an allrar þuingūar/ viliugr
⁊ þus/öllū gott ad giöra/öllū ad þiona/allshattad ad lyda
Gude til Loſs ⁊ aſtar/huör hā hefr þuilyka Naad audſy
nda. So/ad þ er omögulegt ad skilia god verk þra riettre
Tru/So sā þad er vm megn ad skilia Hiran ⁊ skinid þra
Ælldenum. Fyrer þui gixt ad þier vandlega/ad eige tæle
þig ſialfs þalskegr þanke/og onyrt ordaskualldur annara
Manna/sā tloker lataſt vera/ad dikta og dæma vm Truna
⁊ godverk/eſ eru þo hiner meſtu þuſſar ſ þre grein. Bid
hellduR Gud ad hā eſle ſ þier Tru rietta/elligar blyþr þu
apinliga an ſannrar Truar/ þu dicktar og giörer huad þu
kant og villt.

Æā þuilyk Trua er Riettlæted/⁊ kallaſt Guds Riettlæte
edur Þ sā þyrer Gude gillder/ap þui ad Þ ſtalpt er Guds
gapa/⁊ reiknaſt til riettlætis þyrer Christū vorn Medal
gangara/⁊ giörer Manſen ſo audvelldā/ad hā giefr ⁊ giör
er huörki einū huad hā skylldugur er. Þui ad þyrer rietta
Tru veiteſt Manſenū/Þ hā kuittaſt þra Syndū/⁊ þar Lyſt
ing til Guds bodorda/Huar mz hā gefr Gude sā loſstyr/
⁊ gielldr hā ſo Þ hā er hā plyktugr/Æā Naunganum þio
nar hā ſ öllu þui hā getur/⁊ gelldr ſo huörki Mæle Þ hā
ör a. Æā slyku riettlæte kann eige Natturā/nie Sialfræd
isvilien ⁊ eige vorer Kraptar ap stad ad koma/ þui lyke
sā eingen getur sialfū ſier rietta Tru giefed/So þar ⁊ ei

nöckr

nockr vantrúa j burt teked/ Guðrnen vilíi vier þa eñ smæ re eda hina allra minstu Synd j burt plæma? Fyrer þui er þ allt þals/ Hræsne og Synd/ huad an rietrar Truar/ edur þad sem j Vantru skiedur/ Rom. 14. Guðrsu skiære sem þad skyna kañ.

Hollð ꝛ Anda mattu eige hier so skilia/ ad þ sie allet na Hollð/ er Munadlyse ahrærer/ og þ Ande huad innra skiedr j Hiartanu. Hellðr kallar hiñ heilage Páll þ alle Hollð/ so siñ sialfr Lausnaren giðrer/ Johann 3. Cap. huad ap kiötlegum Burde er þædt/ so sem ad er Madurẽ allt mz önd ꝛ lyfama/ Skyrsemd/ ꝛ Skilningarvite/ Fyrer þui/ ad allt þad huad mz Mañenum tracteraſt er eige añ ad eñ þ Hollðsins er/ So mattu nu þ vira huðr holldlegt ma kallaſt/ emkñ sa sem er an heilags Anda naðar / enn diktar/ lærer margt/ ꝛ þræter vm andlegar Greiner. Siñ þu matt vel skilia/ ap Hollðsins verkum / Galat 5. Cap. þar hiñ kallar Villudom ꝛ Fiandskap Hollðsins verk. Og Rom j hinñ 9. Cap. seiger hiñ ad þ Hollðsins saker vere de Lögmæled kreinkt/ huad ei er einasta talad vm Mun adlyse/ helldur vm allar Synder/ eñ eirra mest vm Vantrúna/ huðr ad er hin allra suiurdelegasta ap andlegũ löstũ.

Þar j mot/ mattu þñ andlegan kalla/ siñ mz allra aug syneligustum Verkum vmgeingur/ so siñ þa sialfur Græd aren Jesus þuode Færr siña Læresueina/ og Petrus þa er hiñ þor med Skip ad Fiskñ. Lyta so siñ/ ad Hollð er einn Madur jnnre og ytre/ siñ lifer og alla holldlega hluti ver kar til stundlegra Naudsynia/ So er Ande sa hinn jnnire Madur og ytre/ siñ lifer ꝛ verkar þ siñ til andlegra hluta ꝛ epterkomande Lyps þienar. An slyks Skilnings þessa ta Orda/ munu huörke þeñan S. Pals Pistil nie nöckra adra Bok heilagrar Ritningar rietteliga vnderstanda. Fyrer þui vara þig vid öllũ þñ siñ öðru vys edr mz annarri ligre Þydingu vtleggia þesse Ord/ þott þ sie sialfer höp

uð

ud Doctores eg Yperspekingar/so sm̃ Origenes/Ambrosius/Augustinus Hieronymus/ ꝛ adrer þra ꝛaþnungar.

Nu skal vm sialþan Pistilen rꝛda.

Med þui ad einū Gudz spialligū predikara byrier ꝛ þy ꝛstu þyrer Kögmalsins openberan ꝛ Syndarinar/ þ allt ad straþþa/ ꝛ ad Synd giöra/sm̃ eige verdr liþad epter saunre Andagipt ꝛ riettre Tru a Christū /so ad Madurinn iafne syne Eymd/og kemist til riettrar vidurkeñingar/ iafnlaet ande sig so og hialpar bidiande.

Lyka so giörer hier hin̄ heilage Paull/ ꝛ byrlar ꝛ hius um 1 Cap. ad straþþa þxr Storsynder og vantru sm̃ augliosar voru/ ꝛ so sem þa voru heidinn̄a Manna storglxper/ ꝛ enn eru þra sem an Guds naadar liþa/ ꝛ sager ad Guds Reide verde Anglios aþ Himnum yþer alla Men̄/þyrer Euangelium/vegna þra ogudlegs Liþernis og ranglxtis saker. þui þott þr vite ꝛ daglegā vidurkiēe/ad þat sie eitt Gud/Þa er þo Natturan ꝛ sialfu sier an naadareff er so vond/þ hun huörke þackar hm̄ nie Vegsonia giörer. Helldur þorblindar hun sialfa sig/ ꝛ vellur so endalauſt ꝛ verra Liþerne/So leinge ad hun skam̃ast ecke naest Scuggadyrkan/ad drygia hiner skam̃samleguſtu Synder/ m̄ allre Hardung/ ꝛ þar med lxtur hina adra ostraþþada sem sm̃u Skam̃er giöra

I 2 Cap. þenur hin̄ sama straþþan vidara vt/vppa þeskonar Men̄ sm̃ þromer skyna ꝛ Manna augliße/ed: hialmuglega syndgast/So sem þa voru Gydingar/og enn nu eru aller Hræsnarar þr sm̃ an Gudrxkne ꝛ kxrleikās vel lxtast liþa/en̄ eru þo ꝛ hiartanu granter Guds Kögmæle/ huörter þwser dxma vm anara Manna sidu. So sem hræsnismanna hxtter er til/ad þr hallda sig sialfa skixra vera/ en̄ eru þo fuller med agirnd/Hatur/Dramb/og allan vonskap/Matth. 23 Þeir eru og þad sem Guds Myskunsemi þorsma/ og epter sine hiartans hardwd saþna þr og yþer sig

sig hlada Guds reide. So lætur nu hin heilage Paull (sem einn riettur Lögmals vtskyrare) ónguan Mann an Synde ser vera/ Helldr syner hann öllu Guds reide/ þo sem vel lifa ap Natturugiptuse/ edr ap sialfs syns þrialslegum Vilia/ og lætur þa ónguum mun betre vera/ enn openbera stor glæpa Menn/ Ja/ hin seiger þa hardsinnada/ stockhalsada og oyþerbotársama.

Enn j hinum 3 Cap. varpar hin þo badum tueimur/ j eina Rös/ og seiger þann eina eige betra en annan/ aller samt sie þr synduger þyrer Gude. Ad einasta þui vndann tekinu/ þad Gydingar höfdu Guds ord (þott marger hafe þar eige atrnad) En þo er eige med þui Guds tru og Sannleikur nidre byrgdur. Og þærer stuttlega ji þad mal take vr hinum 51 Psalme. Ad Gud sie riettþerdugr j sinum ordum. Enn epter þ kemur hin aptur til hins sama/ j sannar ms heilagre Ritning/ ad þr sie aller Syndabrotsmen/ og þ ad þyrer Lögmalsins verk/ verde eingen riettlatur/ Helldur þad Lögmaled sie til þess vtgieped/ ad þar lære Menn ap ad vidurkienna sinar Synder

Epter þad tekur hann til ad kienna riettan veg/ huörnig vier skulum þromer og Saluholpner verda/ og seiger/ Ad þeir sie aller synduger Menn z vegsemdarlauser/ z hliote aller an eigenlegrar Forþienunar riettlater ad verda þ þa TRV sin er a Jesum Christu/ sa er þ oss hefr þad verkskuldad/ med sinne blessadre Blodsvthellingu/ og er orden oss eirn Nadarstoll hia Gude Föder/ huör oss allar vorar vmliduar Synder þlætur. Vppa þad hin augsynde/ ad oss hialpe alleinasta haus Riettlæte/ huört hin giefr j Trunne/ sin j þann tyma þ Gudspiöllen openberadist/ z þ mödr til þorna var vitnad/ þ Lögmaled og Spamenena. Lyka so vid riettest nu Lögmaled pyrer TRuna/ þott ad Lögmalsins verk med sinne hrosan verde vnder lok lögd.

J hinum 4 Cap. Sin hin hefr nu j hinu þyrstu 3 Cap.

openberad

openberad huad Synden er / og kiennt sannan Truarveg til Riettlætis/Þa hepr hñ sidan vpp ad mæta nökkrū giegn yrdū/ ⁊ Spurningū. Og tekr i þyrstu þad þ sig (sñ tydt er kanna/og þeir ed so seigia/Skulu vær þa eingen Godverk giöra? Þui setur hñ hier stalpur Abraham þ sig/ ⁊ seiger Guöriu hepur Abraham mz sqnū verkum ap stad komed? eda koma þau öll til einskis? Voru hñs verk öngun nyt? Og alykter þ so/ad Abraham sie anallra verka/alleinasta tyrer rietta Tru/Rettlætur orden/So algiörlega/ad hann vard adr en hñ lier vmskerast/alleinasta sñar Truar vegna/ j heilagre Ritning/Riettlætur prisadur/Gen. 15. Hape nu þtta verk Vmskurdarins/öngud orkad til hñs Riettlætis/þ er Gud baud hñ þo/ ⁊ eitt gott verk var Hlydnisñar/Sæliga mū þa eckert añad gott verk til Riettlætis sins nökkud stoda/helldur so sem ad vmskurdarskyrn Abrahams var eitt synelige Tækn/huar mz hñ audsynde sitt Riettlæte j Truñe/Lykr so eru öll öñur godverk ecke vtā synelig Teikn/huör vt ap riettre Tru koma/og auglysa(sem öñur god Frioþgan)þ Madurenn sie þegar hid jñra riettlætur þyrer Gude.

Þar mz stadpester nu hin heilage Paull/so sm mz einu öplugu Epterdæme vr heilagre Skript/sqna adur sagda kienning j hinū 3 Cap. vm Truna. Og leider Dauid til vitnis j hinum 32 Psalmi / þar hñ seiger/ad Madurenn verde aun Verkaña Riettlætur. Epter þ teyger hñ vt þ Exemplum j giegn öllum ödrum Lögmalsins verkū/ ⁊ alyktar þad/ Ad Eydingar þae eige verid Abrahams Arpar/ einasta þ þ þr eru hñs Apspreinge/eñ myklu midur þo ap alþu Lögmalsins verka/ Helldur hliota þr ad erpa Abrahams Tru ekie þier añars riettrr Erpingiar vera. Med þui ad Abraham er adur þ Truarñar skuld/riettlætur orden/ eñ Lögen vorū sett/bæde Moysis ⁊ Vmskurnareñ/ ⁊ eiñ Fa

der

ber kalladur allra Riettruadra. Par til aþlar Lögmal
ed myklu þramar Reide/eñ Nadar/mz þui ad eingen giõ
rer þiss Verk aþ sañri godþyse ꝛ riettre ætlsemd/ꝛ þui ti
emr myklu meire Gnad eñ Nad aþ Lagaña verkñ. Par
þ hlytur einasta Truã þa Nad ad õdlast sem Abraham
var þheiten. Puiad slyk Epterdæme eru vorra vegna
skrifud/þ vier skyllum ꝛ trua.

J hinum 5 Cap. kiemr hñ til Avaxtarins ꝛ Truar
iñar verka/sin ad eru/Fridr/Fögnudr/ꝛ Ætsemd/til Gu
ds ꝛ huörs Mans/þar med Aurugleike/ Diarþleike og
stödugleike/Hughreysste ꝛ Von j öllũ Hörmũgũ ꝛ Mot
kaste. Puiad aller slyker Hluter epterþylgia eiñre riett
re Tru/ꝛ þ þrar ovmrædãligrar ꝛ yþergnæfãligrar Bi
æsku saker/sñ Gud Fader hefr oss audsynt j synum Sy
ne Christo Jesu/þ hñ liet hñ Dauda lyda þ vora skulõ
þyrr/eñ vier kyñum hñ þar vm ad bidia/ꝛ þo þa þegar
vier vorum hñs Fiandmeñ. Aþ þessu meigũ vier skilia/
þ Truã riettlæter/an allra verka/Eñ þo dregst þ eige
þar aþ/ad vier skum þ þañ skulld eingen Godverk giõra
helldr ad þau hinu riettskapligu Verk mũu eige leinge j
hlie liggia/ a huöriu hiner verkheilögu hafa eckert skyn
huörier sier dikta helldr upp sialfer eigenlig verk/ þar
huörke er Fridr inne nie Fögnudr/æst eda Auruggleike/
Von edr Diarþleike/ꝛ eige nöckud añad rietts christeligs
Verks/nie Truariñar Art ꝛ Edle.

Þar epter a vyfr hñ þra þessare Radu/og telr þrañ
huadã ad kiemr/bæde Synden og Riettlæted/Lyþed og
Dauden. Og segir þa tuo alsamliga huörn j giegn öd/
rum Adam ꝛ Christũ. Viliande so seigia/Fyrer þa skul
ld aette Christr ad koma/eiñ añar Adam/sa ed oss hlaut
ad arþleida til syns Riettlætis þ eina nya andliga Fad/
ing j Truñe/med sama hætte sin þorne Adam leidde yþer
oss arfteckin Syndariñar/þ hina gömlu kiödligu Fæding.

Þ. Eins

En mz þssu verdr þ kungiörr ꝛ stadfest/ad eingen giete sier sialfr vr Syndene til Kiettlætis mz Verkönum hialpar/ꝛ þo myklu sydr/helldr en hann þar vid þui spornad þ hann verde eige lykamliga þædr. Hier mz biugsast þ/ ad gudligt Lögmæl(huad þo skapligast være ad þ hialp ade/ef nöckud skylldi hialpa til Kiettlætis) er eige allr einasta aun styrks ꝛ hialpar komed/helldr hefr þ Synd ena þorrauked/þ þ ad hin vonda Natturu verdr þui þss gramare/ꝛ vill syna Lysting þss giarnr drygia sin Lög malid bañat henne meir. Og med slyku mote giörer nu Lögmaled Christi oss en myklu nytsamligra/ xskiande ap hann meire nadar/vorre Natturu til hialpar.

J hinn 6 Capa ahrærer hann sierdeilis þ Truarinnar verk/sin er baraatta Andas vid Holldid/med pullkomligre deydingu yperhlypinna Synda/ꝛ vondra girnda/sem epter er Kiettlætingena epter verda j vorn Limu. Og kiemr ess þ/Ad vier sieum eige/so þrelsader þ Trunia þra Syndönu/þ vier skulu þiulauser/ later ꝛ sællyper vera/ so sin ad þar være nu eingen Synd meir þ höndi. Ad sönn nu er en Synd epter blipen j vorn Lidu/þo hun verde ei til þordæmingar reiknud/þ þrar Truar saker/sem vid hana stryder. Fyrer þui höfum vier ærid nog ad starpa/ vid stalpa oss vm vora Lyfdaga/þ vier temum vorn Ly kama til/synar Girnder ad deyda/ꝛ syna Limu ad þuin gá/so ad hann verde Andanum hlyden/en eige synum Girnd um. Vppa þ vier sieu lyker Christi Dauda/ꝛ Vppriss/ꝛ pullkomnu vora Skyrn/ huör ad merker Syndaña deyd ing/ꝛ eiet nytt nadarnar Lyperne/þangad til vier ver dum mz öllu ap Syndönum skyrer/ꝛ lykamliga vppryssum mz Christo Jesu/ꝛ ad eilyfu lifum.

En þrea gietum vier giört(seiger hann)a medan vier Na dirfe vndirorpiter ertu/en ei Lögmælinu. Huad hann stalp ar vtleggr/þ am Lögmals ad vera/sie eige vnder þa gr

eins

ein talad/þ vier skum eckert Lögmal hafa/ ⁊ meige þ giöraſt huad huör eirn lyſter/Helldr heiter þ vnder Lö gũ ad vera/nær vier vmgöngũ(am Nadar)Lagaña Verk Sie/ſo drottnar þa ſeckeliga Synden ꝑ Lögmælid/Fyr er þui eingen er Lögmalenu hlyden af Natturu (huad ad er ein ſtor ſynd)Eun Naden giörer oſſ Lögmælenu aſtfolgna/ſie/þa er þar eingen Synd meir ꝑ höndũ/og Lögmæled er þa ei meir j mote oſſ/ helldr er þ mz oſſ.

Og þtta ſama er rietteligt Frelſe af Syndũ ⁊ Lög malitu/vt af huöriu hũ ſkrifar allt til enda/þeſſ huus ſama Capitula/Ad þ ſie eitt Frelſe/alleinaſta mz Lyſt ⁊ godu Lyderne nöckud gott ad giöra/ am Lögmalſins þuyngunar. Af þui er þtta Frelſe/eitt andligt Frelſe/ þ ſũ huörke j burt ſkyfar nie onyter Lögmælid/Helldr lætur þ þraũ/huad er af Lögmalinu krafid verdr/eink im Godyrſe ⁊ aſtſeme/Huar med Lögmælid ſtilliſt/ ⁊ hefur öngua þia nie kröfu meir a oſs.

Lykta ſũ nær þu einũ ſkylldugur værer/⁊ hefder öng ua borgan/vid hũ hlytur þu mz tueñu mote kuittur ad verda/Fyrſt med þui/ad hũ villde eckert af þier hafa/ ⁊ ryfe þitt Regiſtr j ſũdr/Ẽñ mz ödru mote ſo/Ad ein huör godur Mañ borgade ꝑ þig/⁊ giæfe þier ſo myked ad þu giördet hũs Regiſtro þar pulluægtu mz. Med þſſ um hatte hefur Chriſtus giört oſſ þrialſa þra Lögmæl enu. Af þui er þtta eckert ſialfrædis nie lykamligt Frel ſe ſem eckert gott ſkule giöra/helldr þ/er allt og marg hattad gott giörer. Og er af Lögmælſins kröfu ⁊ Sæk argiptũ/kuitt ⁊ akixrulauſt.

J hinum 7 Cap. ſtadfeſter hañ ſtykt mz eirnre Epti erlyktingu Hiuſkapar lyderns. Lykta ſũ ad þa Madurẽ deyr/er ſu Kuiña laus/⁊ ſo er þa huört lauſt ⁊ eid aft ad ſkuled. Þo eige ſo/ ad Kuinan meige eige nie ſkule eñan Mañ eiga/Helldur hitt/ þ hun ſie þa allra fyrſta

rietteliga þrj einñ ôdrū ad giptaſt/Huad hū mette eigt adr:/þyrr eñ hun vard hins añars laus. Lykā ſo er vor Samuiſka þorbūnden Lôgmalenu/vnder þñ ſyndſāliga gamla Mañe/ Mxr hū deydeſt/þ heilagan Anda/þa er Samuiſkā þrj/r huôrt vid añad lauſt. Eige ſo/þ Samuiſkan ſkule ecterr gott ad haþaſt/Helldur nu hid allra þyrſta ſkule hun riettelega þydaſt Chriſtū ſiñ añan Eignarmañ/r bera ſo lifande Frioþgan/og goda Avôxtu.

Epter þ teyger hū ryddar vt Syndarenar Arr r lôgmalſins/ huôrnen riettelegaſt Synden þer ad ypta ſier/ r mattug ad verda þ Lôgmaled. Einkū aþ þui ad hiñ gamle Madr verdr Lôgmalenu þſſgriñare/a meban hū getur eige borgad þ er Lôgmaled krefur. Þuiad hans Nattura er Synd/r getur eige aþ ſialfre ſier annad/ aþ þui er Lôgmaled hūs daude r allt þyſſar vætte. Eige ſo ad ſkilia/þ Lôgmaled ſie vondr/helldr ad ſu hin vonda Nattura kiuīe eige ad lyda hid goda/ ſo ad þ krefie nôckurs gods aþ hañe. Lykā ſiñ eirn Sottlera madur/ þer eige lided/ þad hlaup edur ſtedian ſie ad hônum heimt/eins og adrer heilbrigdra Manna Fiñleikar.

Fyrer þui geingr hiñ heilage Paull hier þ enda vm þ/huar ad Lôgmaled verdur riettelegana kent/og allra beſt vnderſtaded/þar gière þad eige añad/ eñ miñer oſs a vorar Synder/r deyder oſſ þyrrer þer hinu fômu/giôrande oſſ ſeka eilyprar Reide. So ſñ vier þann þiulega lxrt r reynt j vorre Sāviſku/þa hū verdr riettelegana aþ Lôgmalenu ſnorten. So ad þa hliotum vier ad haþa eitthuad añad og meira til eñ Lôgmaled eitt/ad giôra Manñen med þroman r hialplegan. Eñ hiner ſñ lôgmaled þeckia eige riettelega/eru blinder/ana þrañ mad ſynu Siergæde/og meina þui med Verkumū þollnæiu ad giôra/ þt þeir haþa eige Vitsmune a/huôrſu mykels ad Lôgmaled vtkrefur/Einkanlega/eins þrialſligs/villings

ꝛ loſtugs Hiarta. Fyrer þui lyta þr eige Moyſen rietꝛ vnder Augum / ad Dwkuren er þar eñ þ heingdur/ og vm hans Aſionu vaxdur.

Eptter þ avyſar hñ/huörnen Anden ꝛ Hollded ſtryda j Mañenñ huört mot öðru. Og ſetur ſialfꝑ ſig til eins epterdæmis/ſo vier lærum þ verk (Syndena ad deyda j ſialfñ oſſ) riettelegana ad kiæña. Eñ hañ kallar þo bæde Andā ꝛ ſo Hollded eitt Lögmal/þt/ſo ſiñ gudliga Lögmals hattur er til/ad þia og krefꝑia. Lyka ſo þiar og krefꝑur/ꝛ æſiſt Hollded j giegn Andanñ/viliande ſyna Lyſting hafꝑa. Þar þuert j mot þiar ꝛ krefꝑur Anden j giegn Hollddenu/ og vill ſyna Lyſting hafꝑa. Þeſſe Agreiningr varer j oſſ ſo leinge ſiñ vær lifꝑum til/J eim um meir/eñ öðrum midur/epter þui huört Anden edur Hollded auꝑlugra verdr. Eñ Maduren allur er þo ſialfꝑur þ huörtueggia/bæde Hollded ꝛ Anden/huör vid ſig ſialfan ſig ſtryder/þar til hañ verdur med öllu andligr.

J hinum 8 Cap. hughreyſter hañ ſyka Strydendr/ ad þa þordæme eige þuilykt Holld. Og vtuyſar þramar meir/huör Hollds ins ꝛ Andans art ſie/ꝛ þ Anden komme þ Chriſtñ/ ſa er oſſ hefꝑur giefꝑed ſiñ heilaga Anda/ huör oſſ endliga giörer ꝛ Hollded kiefꝑur. Giöra ðe oſſ all öruggga/ſo ad vier erum þo lyka vel Guds Börn/huörſu hart ſiñ Synden geiſar j oſſ/ſo leinge ſem vier þyltium Andanum epter/ꝛ Syndiñe j mot ſtöndum/hana ad deyda. Eñ med þui ad eingen hlutur er ſo godur til Hollded ad deyda edur kiefꝑa/ſiñ Kroſsburdr og þyna/ þa hugſtyrker hñ oſſ j Motgangenum/þ hiaſtod Andās ꝛ Kiærleika allra Skiepna/Kinkñ aꝑ þui/ad vor Ande ber opt þūgan Mod/ꝛ þ allar Skiepnur langar til mz oſſ/þ vier mætiñ Hollds ins ꝛ Syndariñar kuitter verda. So ſiaum vier nu þ ad þſſir þryr Capitular/ 6. 7. 8. Hlioda einkum vppa truarinnar Verk/ huad er kallaſt/

þinn

hʼſt þorna Adam ad deyda/ ꝛ Hollded ad þia.

J hinum/ 9. 10. 11. Cap. Kiesser hñ vt aþ eiliſ
re Fuds Vtvalningu ꝛ Fyrerhuxã/ Huadã þ vppſpretʼ
ande hier þliotande kiemr/ huỏr rictt ſk trua edur eige
trua/ ꝛ huỏr þra Syndeſic kañ leyſaſt ꝛ eige leyſaſt. So
þ ſie mʒ ỏllu oſſ wr Freipñ numed/ ꝛ Gude einũ ȷ Hend
ur þeinged/ þ vier hialpliger verdñ/ Er oſſ ꝛ þ hid allra
meſta naudſyn. Þuiad vier erum breyſker ꝛ oſtỏruger/
ſo ad eþ þ vare vnder oſſ komed/ vryde ſemmeliga eingen
Mañ holpen/ Þui Diſpullen mũde þa ad ſỏmu all a yþ
erbuaa., Enn þyrſt Gud er nu ſtỏduglyndr/ ꝛ ad hñ ma
eige ſyn Fyrerhuxã bregdaſt/ ꝛ eige þar nỏkur hñ þ va
red/ aþ þui hỏpñ vart eñ ỏruggua Von ȷ mete Syndeñe.

Eñ þñ drambſỏmu Aundñ ꝛ Diupvitringum er hi
er citt Talmarꝁ ſett/ þr ed ſiñe vnderſtỏdu vilia ſiñ þyrſt
hingad ad vyrkia/ ꝛ hefia þyrſt aþ Vpphafe ad ranſaka
Vnderdiup Fuds Fyrerhyggiu/ Huỏrt þr eru Vtvalder
aþ Gude/ angrande ſig mʒ þſſu til einſkis. Huar mʒ þe
ſtcypa ſier ſtalpñ ȷ Aurvalnan/ edr ſig mʒ ỏllu ypergiefa.

Eñ þu þylg þſſum piſtle/ epter ſiñe fyrkan/ ꝛ ſtunda
Jeſum Chriſt ꝛ hñs Euangelium/ ſo ad þu mætter þa
vidurkiesting þiña Synda ꝛ hñs Nadar. Og kuñer ſo
þadã ȷ þra vid Syndernar ad ſtryda/ epter þui ſem þier
heyrit kient ȷ þñ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. Cap. Eñ ep
ter þad þu ert komen ȷ hiñ atta/ vnder Kroſsburd og
Kuelling/ þa nũ hñ læra þig huad rictteliga Guds For
ſio er ȷ hinũ 9. 10. 11. Cap. ꝛ huỏrſu huggunar ſam/
lig hun ſie. Þuiad an pyntingar Kroſſ ꝛ Daudãs hæt
tu/ kuñu vær eige þa gudliga Forſio ad handtera/ an ei
ons ꝛ heimugligrar Reide/ giegn Gude. Aþ þui hlytur
hiñ þorne Adam mʒ giỏruỏllu daudur ad vera/ adur eñ
þu lyder þeſſan hlut/ ꝛ dreckr hid ſterka Vyn. Fyrer þui
gixt þſſ vandliga/ ad þu drecker ecke Vyn/ medã þu ert

eirn

sinn Briostmyskingur/Þuiad huor Lærdomur hefr sin skame/Tyma ⁊ Alldur.

I hinū 12 Cap. Lærer hñ rietta Guds Þionustu/ ⁊ giörer alla Christna menn ad prestum/ad þr skule oppra huorke Peningū nie Kuikpie/helldur þra eigenligū Lyk ömum m̄ deydingu lykamligra Girnda. Epter þ skrip er hñ vm ytra Dagpar christinna Manna j andligre Stiornan/huorsu þr eiga ad predika/stiorna/þiona/ veita/ ⁊ lyda/elska/lipa ⁊ giöra/vidr Xine ⁊ Qvine/ ⁊ huorn Mann annan. Þetta eru þau verken/sin sierhuor Christen giörer/Þuiad(so sin sagt er)Trux er alldrei j diulaug.

I 13 Cap. kienner hñ/þ vier skulū j heidre hafa verald̄ar Valldsmenn/⁊ þeim hlydugur vera/ Huorier þ þ eru j ñsetter/þott ei betre þr oss þ Gude/Þa giöra þr þo so myked/ad goder Menn hafa stundligan Frid/Verndar/⁊ Forsuar/⁊ vonder Menn meiga eige ann Hrædslu nie med Fride/Frelse edur Huyld/nockud vont ap sier giöra. Fyrer þui ber godum Mönnum þa ad virda/þott þr þurfe eige þra vid. En vid nidurlaged lyk̄ur han̄ þetta allt j Kiærleikanū/⁊ endar þ med Christs Epterdæme/þ vier skum hñ epterpylgia/ og breyta lyka so sem hann hefr vid oss breytt.

I hinū 14 Cap. kienner hñ/þad viet skum miukligana þara ad vid breyskar Samviskr j Truñe/⁊ þ þm̄ vxgia/ so ad Christinna manna Frelsi brukist ei til skada/ helldur Breyskrtruudū til Bettrunar. Þuiad huar þ giörest eige þa pylger þar Sundurþycke ⁊ Fyrerlitning Gudspiallæ na epter/ huar þo öll Xaudsyn aliggur/ þ betra sie ad vekia Veykrtruudū vm lytin nū/þar til hñ styrkuare verdur/Helldur eñ þ/ad Lærdomur Gudspiallañs skylde m̄ öllu j grun ganga. Og þuilykt verk/er sierdellis eitt Kiærleiks verk/þ a þssu tymū er vel nytsamligt/ huar med Kiötmte ⁊ ödru christeligu Frelse opbelldiyliga ⁊

herpeliga/ enn allra Naudsynia/ hin breyska Samuiska verdur skielpd og vantruud/ædur enn hun vidurkienn/ er Sannleikann.

J hinum 15 Cap. setur hñ Christū til Epterdæmis þ vier skum vid adra breyska Menñ hoglynder vera/ so sem vid þr er hrasad hafa j openberar storsynder/edur otiærliga Breytne/huöria vier meigū eige strax þorlegg ia/heldr þa vmlyda þar til þr betra sig. Þuiad so hefur Christus vid oss giört/ z eñ dagligana giörer/ þ hañ vmlyndur næsta margar Odygder/ z vonda breytne/ jafnt þramt öllum ödrum opullkominleika a oss/ og endalaust sa Hialp veiter.

Epter þ til eirurar alyktingar/ bidur hñ þ þñ/ lofar þa/ z Gude a hendur þeli/ z audsyner þñ sitt Embætte z prediką. Og bidur þa næsta þagurliga vm Hialp og Studning vid Fatæka til Jerusalem. Og allt þ huad hñ vmtalar z þ hñ þer nied/ er ecke nema Nixrleike.

Hiñ sydaste Cap. er eirn Heilsūar Cap. Eñ þar vm verblandar hañ eirnre næsta agiætre Vidvarą þ Maña lærdomū/ hr ed jafnframt jñþalla gudspialligre Kienin gu/ z Hindræer vpptendra. Mestu sin hñ hefde ad sönnu þ þ sied/ ad ap Rom z þ hina Romuersku muudu koma þr tælanliger z hindranarsömu Canones z Decretales og su Spæla z Madkæram manligra setninga z Bodor da/ huörier vm þssa tyma dreckia allre Verölld. Hafa z þeßan pistil z alla heilaga Kirning/ Kylla z eirnen Andan/ sin Truna applanad/ so ad eckert meira er yfirblipped/ eñ sa þeirra Apgud er Mage heiter/ huörs þienara hin heilage Paull seiger þa hier vera/ Gud þrelsi oss þra þeim/ Amen.

So þinnum vier j þssum pistle hid allra rykligasta/ huad einū christnū Mañe ber ad vita/ einkū huad Lög mal sie/ Euangelium Synd/ Straffą/ Nad/ Tru/ Riett/ læte/

læte/Christur/Gud/Godverk/Kærleike/Von/ꝛ Kross. Og huǒrsu vier ſkum hegda vid huǒrn Mañ/ſle hñ þro mur eda brotligur/ſtyrkur eda breyſkur/Vin edur Ovin ꝛ huǒrnen vier ſkum breyta ꝛ mot ſtalþum oſſ. Þar til grundvallar hñ allt þetta allſæmeliga med Skriptiñe/ꝛ med ſialfs ſyns ꝛ Spamañana Epterdæmum vtvijſar/ ſo ad hier er einskis meir æskiande. Fyrer þui ſkyn þ ſo/ſiñ hafe hin heilage Pall viliad ꝛ þeſſum Piſtle/einu ſinne ꝛ ſtuttu Male jñelyſtia/allan Christeligan ꝛ gudſpi alligan Lærdom/ꝛ tilreida ſo eirn jñgang ꝛ allt hid ga la Teſtamented. Þuiad æn eþa/huǒr þeſſan piſtil hefur vel ꝛ fiarta þeſt/ſa hefur hins gamla Teſtamentis lios ꝛ Krapt hia ſier. Fyrer þui giǒre huǒr Christen mañ hñ ſier alkunnan/ꝛ late jafnan tydkadan vera/Huar Gud vſe oſſ ſyna Nad til/ Amen.

S. Pals Piſtell.
Til Romuerja

Fyrſte Cap.

All þion Jeſu Christi/kalladur til poſtula † vtleſen+til ad pre† vtvalē dika Guds Euangelion/huǒriu hñ+ Act 13 hafde adur þyrerheited+þyrer ſy+ Eſa 11 na Spamenn/ꝛ heilagre Ritningu/ af ſynum Syne(þaddū af Dauids ſæde epter Holldenu/enn volkugliga Auglyſtum Guds ſyne epter Anda helgunareñar/ þ Vppriſ. una þra Daudū ꝛ Jeſu Christo Drottne vorum/ Fyrer huǒrn vier hǒpū mzteked Nad ꝛ poſtulegt Embætte a medal allra heidnna Pioda/Truarēſ ar Hlydne vpp ad rietta/vnder hans Nafne/ af

huórra tölu þier eruð/ sem kallader eruð j Christo Jesu. 7

Allum þeim Guds elskulegum og köllud̃ Heilögum sem eru j Rom.

Naad og Fridur/ af Gude vorum Födur/ og Drottne Jesu Christo sie med ydur. 8

Fyrst giöre eg ad sönu þacker mynum Gude fyrer Jesum Christum/ allra ydar vegna/ Þess vegna/ ad ydar Tru berst vt vm all̃ Heim. 9 Þuiad Gud er mitt Vottur(huórium eg þiona j mynum Anda vti Gudsspiöllum hvar Sonar) þ ad j sijfelle minnumst eg ydar/ 10 æfinnan j mynum Bænum bid eg þess/ þad eg mætta einhuórn tyma/ad Guds vilia/þa þa Lucku/ad koma til ydar/ Þui mig langar ad sia ydur/ So ad eg bytta ydr nöckre andlegre Giöf/ydr til styrktar (þad er) ad eg mætta taka lyka hugan ydar a mille þ ydra Tru og myna/ sem vier höfum vor a millj. 12

Enn eg vil eige dylia þ ydr Bræder/ þad eg hef ein sett mier oft ad koma til ydar(þo mier hafe bægt verid til þessa) so ad eg hefda þærtnöckurn Auöxt ydar a mille/ lyka sin a medal añara Þioda. Þui eg er Skylldr maður/ bæde Giæfkra og ogiæfkra/ Spakra og ospakra/ Þar fyrer so mykid sem eg þorma/ er eg reidubuen til/ ydr sem eruð j Rom/ ad predika Euangelium. 15

Þuiad eg skamast myn eige Christs Euangelij / þui þad er Kraptur Guds sem hialplega giörer alla þa sem þar a trua/ fyrst Gydinga/ þa Gricke. Af þui ad þar openberast j̃e þ Riett + Abac 2 Hebre 10 Galat 3. læte sem fyrer Gude duger/ huórt ad kemr vt af Trunne j Truna/ So sem skrifad er + Sa Riettla te mun af fiue Tru lifa.

Þui

Þuiad Guds reide ap̃ Himnum openberast
yper allt Ranglæte/ ⁊ Griettuyse Manna/ þeir ed
Sæsleiken ap̃rækia j Ranglætenu. Fyrer þui/ þ
Menn vita/ad Gud er/þ er þm̃ openbert+Þui; +sap 13.
ad Gud hefur þm̃ þ openberad/med þui/ad Gu
ds osynneliger Hluter siast/ þad er hans eilyfr Al
mætte og Guddomur/Þui þ ma merkiast ap̃ þm̃
Verkum sem han̄ giörer a Heimenum/ huern hñ
hefur skapad/so ad þeir hafa ongua Ap̃sakan+ +Eph 4
Med þui þr vissu þ/ad Gud er/ ⁊ hafa han̄ þo
eige dyrkad so sm̃ Gud/ nie honum Packer giört
Helldur eru þeir j synum Hugrenningum ad Hie;
goma ordner/ ⁊ þra þaujst Hiarta er þormyrk;
uad+Þui þa þr hielldu sig vysa vera/eru þr ad +1 Cor 3
Þssum ordner/og hafa vmsnued Dyrd oporgein
geligs Guds j Liknesskiur+þorgeingelegra Man. +sap 12
na/Fugla og ferfættra Dyra/⁊ Skridkuikinda.

Ap̃ þui hefur Gud ypergiefed þa j þra Hiar
tans girndum/og ohreinnensku/ ad þr skömudu
sy syna Lykame/a sialfū sier/Huörier Guds sann;
leika hafa vmsnued j Lygar/og hafa meir dyrk
ad og þionad Skiepnusse enn Skaparanum/hu;
ör blessadur er vm Allder Amen. Fyrer huad
er Gud ypergaf þa j skamlegar Girnder/ Þuiad
Konr þra hafa snued natturlegre Adferd j o;
natturlega. Slykt hid sama hafa Menner yp
ergiefed edleliga Adferd til Konunar/⁊ logudu
j synum Girndum / huör til annars/ og hefur so
Madur med Manne Skömm þramed / og medteked
so Verdkaup syns Villudoms(epter þui sm̃ verd
ugt var) a sialfum sier.

Og lyka sem þeir hafa þss eige gixtt / þad
þr skylldu ap̃ Gude Kynning hafa/So hefr Gud

yper

ypergieped þa j þraleitt sinne/ad giöra þ/huad ei
ge var hæpelegt/ þuller alls Ranglætis / Frillu
lipnadar / Flatskapar/ Agirndar/ Fiandskapar/
þuller Haturs/Manndrapa/Prætu/Sukka/Oheil
inda/Puisser/ Bakmæluger/Guds þorsmanarar
Hatgiarner/Drambsamer/ Sialfhælner/ Prett
uyser/Forelldrunum ohlydner/ Skilningslauser/
Ohalldenorder/Astlauser/Hardsuyrader/Omysk
unsamer/Husbrier/ þo þr vissu Guds rietlæte/
(Ad þr sceu Dauda verduger sm þuilykt giöra)
þa giöra þr þetta ei ad eins/helldur eru þr ei
nen þm samsinande sem þ giöra.

Annar Cap.

Fyrer þui kætu ei/o Madr/þig ad apsaka
huör hellst þu ert/ sem dæmer. Þui þar
þu dæmer vm annan/ þar þordæmer þu
sialfan þig/ap þui þu giörer þad sama/huad þu
dæmer. Þui vier vitum þad Guds dom: er rier
tar yfer þm sem þuilykt giöra. En + peinker þu
o Madur sem dæmer þa/er þuilykt giöra/og þu
giörer hid sama/ ad þu muner vm þlyia Guds
dom? Eda þorsmar þu Rykdom hns Godgiernd
ar/Polenmæde/og Langlundar gied? Veistu ei/
ge þad/ad Guds godgirne leider þig til † Yfer
botar? En þu med þine Hardyde/og Idranar
lausu Hiarta/sapnar þier sialfum Reide/a Dei
ge Reidinar og openberningar Guds Rietlætis
doms † sa er giallda mun einum * sierhuörium
epter synum verkum/þm ad sönu Heidur * veg
semd/og Odaudleika/sem med Polenmæde godra
Verka leita epter eilypu Lyfe/En hiner sm Pra
tugfarner eru/* hlöret eige hlyda Sannleikanū/
(en hlyda helldur Ranglætenu) Sneypu/* Reid

pe/

† Mat 7

† Idran ar.

† sap xi

+ mat 16

Jehū 5

be/ Hrelling ꝛ Harmkuxle/ yper allar Sualer þra Maña sīn Illsku drygia/ þyrst Gydinga ꝛ Erick ia/ Ēn Heidur/ Vegsemd ꝛ Frid ǒllū þīm sīm gott giǒra/ þyrst Gydingum ꝛ so Grickium.

+ Þui ad eckert Mañgrunaralit er þ Gude/ þui + Deus. þr sīm an Lǒgmals haþa syndgast/ þr munu ꝛ 10. an Lǒgmals þvaraſt. Og þr sīm vnder Lǒgmal 2 Par 19 enu haþa syndgad/ munu þ Lǒgmalid dæmder Job 34. verda. Aþ + þui ad aheyrendur Lǒgmalsins eru + Act 10 ei rettlatter þ Gude/ helldr eru þr rettlatter sīm Eph 6 Lǒgmaled giǒra/ Þui eþ þr Heidnu sīn eige ha Gal 2 þa Lǒgmalid/ enn giǒra þo aþ Natturu huad Matt 7 Lǒgmalid þñehelldur/ þr sǒmu/ med þui þr haþa Jacob 1 ei Lǒgmalid/ eru þr sier sialþer Lǒgmal/ med huǒrtu þr † vtuyſa/ þ Lǒgmalsins verk sie skri † sama þud j þra Hiǒrtū/ sīm þra Samuiska sialþ ber þīm vm vitne/ og þr Pankar sem syn a mille aklaga sīg edur aþsaka/ a þīm deige/ nær Gud dæmer leyn da hlute Mañaña/ epter mynu Gudspialle/ þyr? er Jesum Christum.

Ēn sia/ Þu kallast Gydingur/ ꝛ þorlxtur þig vppa Lǒgmaled/ ꝛ hrosar þier aþ Gude/ ꝛ veist hīs vilia/ ꝛ med þui þu ert lxrdur j Lǒgmale, nu/ reyner þu huad ad best sie ad giǒra/ ꝛ helldr þig sialþ̄ ad vera blindra Leidtogara/ og Ljos þra sīm j Myrkrum eru/ Fauysra Tyktunarmann/ ꝛ Lxreþǒdur einþalldra/ haþande bxde Viskun? er þorm ꝛ Saūleikans/ j Lǒgmælenu. Nu lxrer þu añan/ eñ sialþan þig lxrer þu eige/ Þu predik ar ad eige skule stoled verda/ ꝛ þu stelur. Þu se iger ad eige ske Hordomur drygiaſt/ ꝛ þu dryger Hor. Þu suiuirder Skurgoden/ ræner þo Gud † † sijrum Heidra. sīnu. Þu hrosar þier aþ Lǒgmælenu/ ꝛ vanuir

þar

✝Esa 52 der Gud þ ypertrodslu Lögmalsins. Pulad✝ þ
Ezech. ydar skulld verdur Guds Nafn lastad a medal
36 heidinna Pioda/ so sem ad skripad er.

Vmskurnen duger ad sönu/ ef þu vardueiter Lögmaled/En ef þu ert Ypertrodslumadr Lög malsins/þa er þyn Vmskurn orden ad Yperhwd.

✝ sa vm kvrne. Pui ad ef ✝ Yperhwden vardueiter riettlatingar Lögmalsins/ Reiknast eige þa hans Yperhwd þ Vmskurn? Og so mun hann/ sa sem af Natturu er Yperhwd ✝ Lögmaled fullkomnar/ dæma þig (sem ert vnder Bokstafnn ✝ Vmskurninne) yper, trodslumann Lögmalsins. Pui ad sa sem augliosi liga er Gydingur/er ei Gydingur/Og ei su aug lios Holdsins Vmskurn/er Vmskurn/Helldur er sa Gydingur sem heimugligr Gydingr er/✝ Vm skurn Hiartans er Vmskurn su er skier i Andanum/og eige i Bokstafnum/Huorrar Lofstyr ei ge er af Mönnum/helldur af Gude.

Pridie Cap.

Hvad hefur þa Gydingur til þess ad hafa sie þremre ? Eda hvor Nytsemd er ad Vmskurninne? Naerfta mykel a allan ha ett. Seinclega fyrst þad / Ad þeim er til truad/ hvad Gud hefur talad/ Þott ad nockrer vr af þeim hafe þui ecke truad/Hvad vm þad? Skyll

✝ 2 Tim 2. de✝ fyrer þeirra Vantruar saker Guds Tru vn der lok lyda? Fiærre sie þui/ Helldur bliffi þad

✝ Joh 3 so/Ad✝ Gud er sannordur/ En✝ aller Menn Lyg

✝ Psalm arar/so sem skripad er✝ Ad þu Riettlatur sierst i
115 þynum Ordum/✝ yperuinnur nær þu dæmest.

✝ Psal 51 Enn er þad so / ad vort Ranglæte prysse Guds Riettlæte/ Hvad skulu vier seigia ? Er Gud þa Ranglatur/þott hann reidest þar fyrer? (Nu tal

la ek

ja eg epter plagsid Manna) Fiarlægt sie þuí. Hus
nen skylde Gud Heimen ellegar dæma? Þui eþ
Guds Sannleikur verdur þyrer myna Lygd veg-
legre til hans Dyrdar/ Huar þyrer skylde eg þa
epter þad sem aftar Syndabrótsmadur verda?
Og ei myklu þramar so breyta (sem illa verdur
vm oss talad/ og so sem sumer heirma a oss/ þad
vier seiginm) giórū illt/ so ad gott epter komi?
Huórra Fyrerdæming er rittelig.

Huad berum vier þa aþ þm? Alls ecke. Þuí
ad + vier hofum adur bunyad bæde Gydinga ǂ + Gal 3
Gricke alla vnder Synd vera/ epter þui sm skrifr
ad er + Ad eige sie sa nockur sem riettvijs er/ og + psalm.
ecke einn/ og eige sa sem skynugur sie/ og eingen 14 ǂ 53
sa er ad Gude leite. Aller eru þr þrahneigder
ordner/ og lyka aller onytter giórder/ ǂ eingen er
sa sem gott giórer/ ǂ eigi einn + Peirra Barke er + psal 5.
open Grofr/ ǂ med sijnum Tungum handteera þr + psalm.
snitsamlega + Hoggorma eitur er vnder peirra 140
Vórum + og Munnur þra fullur aþ Bolvan og + psal 10
Deilskleika + Fætur þrra eru þlioter til Blods, + Esa 59
vthellingar: I þeim vegum eru Eymd ǂ Hugar prouer 2
angur/ ǂ Fridarins gótu þeckia þir eige + ǂ ei + psal 36
ge er þar nockur Guds otte þyrer peirra Aug
um + Enn vier vitum/ ad huad Logmaled seiger + Gal 2
þad seiger þ þm sem vnder Logmalenu eru/ So
ad allra Manna munur verde til byrgdur/ ǂ Hei
mur allur vid Gud sakadur/ Fyrer þui + ad ecke + Gal 2
ert Holld aþ Lomalstns verkum/ gierur þ honū
riettlatt orded. Þui ad þyrer Logmaled kemur
eige vtan vidurkienning Syndarenar. Enn
nu er ant Logmalstns studnings þ riettlæte op-
inberad sem þyrer Gude duger/ huórt ad er sam

þrepad

proþad þyrer Vitnisburd Lögmalsins og Spa-
mañaña. Eñ eg tala vm þad Riettlæte þ Gude/
huórt ad kiemur þyrer Truna a Jesum Christ
til allra/ og yþer alla þa sem trua. Þui hier
er eingen Greinarmunur/ Aller saman eru þeir
synduger/og hafa skort a Guds dyrd/Og verda
vr af hans Nad/ann Verdskulldanar Riettlater/
þ þa Endurlausn sem oyden er þ Jesum Christ/
huórn Gud skickade til þorlykunar mans þ Tru-
na j hans Blode/ til auglysingar þess Riettlætis
sem þ hann er þullt/j huórju hann þgiefur Synder-
nar/þær adur eru vmlidnar/vnder þre gudligre
Þolinmæde sem hann hafde/þ hann a þssum tyma aug
lyste þ Riettlæte sem þ hann duger/Oppa þ ad hann
sie alleina Riettlætur/ ⁊ giöre þann riettlætan/
sem truer a Jesum Christum. Huar er nu
su hrosa? Hun er afteken/Fyrer huórt Lögmal?
Er þ nockud þ verkana Lögmæl? Ecke so/ Held
dur þ Trnarinar Lögmæl.

So höllum vier nu(þ satt) þ Madurenn ver
de Riettlætur ann Lögmælsins verka/þ Truna.
Eda er Gud alleinasta Gud Gydinga? Er hann ⁊
ei eirnen Gud heidina Manna? Ad vgsn er hann ⁊
Gud heidina Pioda. Nu meþ þui ad þar er enn
† þa vm skornu. Gud/ sa er † Vmskurnena riettlæter þ Truna/⁊
† þa ovm skornu. † Yperhyrdena/þ Truna. Huad? Nidurbrioti vier þa Lögmælid þ Truna? Fiærre sie þui/Held
dur stadfestum vier Lögmælid.

Fiorde Cap

Hvad seigium vier þa af Födur vorum Abra
ham/þ hann hafde funded epter Holldenu?
Þad seigiu vier/Ef ad Abraham er af verk
önum riettlætur/þa hefr hann Lopstyr/en ei þ Gu
de.

de. Eñ huad seiger Ritningen? Abraham + eru
de Gude/ ꝛ þ er hñ reiknad til Riettlætis. Eñ
þñ sem med verken þæst/ verda Launen ecke vt
ap Nadiñe tilreiknud/heldr epter skylldu. Enn
hñ ad sönu sem eige vmgeingur Verken/eñ tru
er a þañ sem riettlæter Ranglætā/þñ verdr syn
Trua reiknud til Riettlætis/Epter þui mote sñ
Dauid seiger/Pad Saluhialpen sie alleina þes
Mans/huörin Gud tilreiknar Riettlæted/an ad
stodar verkana/so sem hñ seiger + Ad þr sie sæl
er huörin Ranglæted er þgieped/ꝛ huörra Synd
er ad eru huldar. Sæll er sa Madur huörium
Gud tilreiknar ecke Syndena. Nu þesse Sælā/
Snerter hun einasta † Vmskurnena/ eda eirnen
lykta † Yperhwdena? Þui vier hliotum ad seig
ia/þ Abrahā sie syn Trua til Riettlætis reikn
ud. Eñ huört er hun hñ þa tilreiknud j Vmskur
neñe/eda j Yperhwdiñe? An epa/eige j Vmskur
niñe helldur j Yperhwdiñe. Eñ + þ Teikn Vm
skurdareñar medtok hñ til merkis þss Riettlætis
sem kienn þ Truna/huöria hñ hapde j Yperhwd
iñe. So ad hañ yrde Fader allra Truadra j Yp
erhwdiñe/ so ad þñ yrde ꝛ slykt reiknad til Ri
ettlætis/Og þ ad hñ yrde Fader Vmskurnariñar
Eige einasta þra sñ ap Vmskurdarkyne eru/hell
dr jafnvel og þra sñ ganga j Fotsporum þrar
Truar/sñ var j Yperhwd Födr vors Abrahās.
Þui Fyrerheited/þ hñ skylldi Veralldariñar Er
þinge verda/skiede ei til Abrahās/edr hñs Sæd
is/þ Lögmælid/helldr þ Truarinnar Riettlæte.
Þui ef þr ap Lögmælenu eru Erþingiar/þa er
Truñ einskis verd/og Fyrerheited onyte giört.
Ap þui ad Lögmæled aprekar ei añad eñ Reide.

A a. Þui

Gen 15
Galat 3
Joh 2
+Psal 32
†Gydiga
† Vvm
skorna.
+Gen 17

Þui huar Lögmalid er ecke/þar er ⁊ eingen Ny
errodsla lögmalsins. Fyrer þss saker hlyttur Ri
ettlæted af Trunne ad koma/so ad þad sie ut af
Naudine/og ad þad Fyrerheit blyfe stödugt öllu
Sade/Enge einasta þui sin vnder Lögmalinu er
helldr þui sin er Abrahäs Truar/huör ad er all
ra vor Fader. Epter þui sem skripad er/ Pig
hefe eg settan til Föder margra Pioda/ þ Gude/
huörin þu truder/Ga er Dauda lyfgar/⁊ kallar
þ sem ecke er/ lyka sem þ sie. Og hann trude
+Gen 17 vppa von/þar eingen von var/a+So ad hann yrde
Fader margra Pioda/Epter þui sem til hans er
+Gen 15 sagt+So skal þitt Sade vera(sem Stiörne hi
mins ⁊ Siaþar sander)Enn hann vard eige veykur i
Trune/huxande ecke vm sin eigen Lykama/ sem
daen var/af þui ad hann var ad mestu hundrad ära
⁊ eige vm daudan Kuds Skru. Þui hann epade
ecke Guds Fyrerheit/vegna Vantruar/ Helldur
vard hann styrkur i Trune/giefande Gude Dyrd
ena/vitande þ þ pullar sañ/ad huörin sem Gud
lofade/þ vare hann mattugr ad giöra/ Fyrer þui
var hann þ reiknad til Riettlætis. Enn þad er
ei einasta skripad þ hans saker/ad þ sie hann tilrei
knad/helldr þ vorar saker/þan þ sk tilreiknad ver
da/ef vier truum a þann sem Drottenn vorn Je
sum Christum vppvakte af Dauda/Sa er þ vo
rar Synder var þramselldur/⁊ þ vors Riettlæt
is saker er vppvakter.

Fimte Cap.

Af þui vier erum nu riettlætter þ Truna/
þa höfum vier Frid hia Gude/þ Drotten
+Epf 2 vorn Jesum Christū. Fyrer+huörn ad vi
er höfū ⁊ til gongu þ Trune til þssarar Nadar/
þar

þar vier jnne stöndū/ ✝ hrosum oss af Von þrar
tilkomande Dyrdar/er Gud mū giefa. Eun eige
einasta þ/helldur hrosum vier oss eirnen lyka af
Hörmūgum/af þui ad vier vitum✝Það Hörm/ ✝ Jacob
ung aplar Polinmæde/en Polinmæde aplar Reyn 1.
slu/en Reynslan aplar Vonar/en Vonen lætur ei
ge ad Hneyxlū verda. Þuiad✝Guds Kiærleike ✝ Hebr 9
er vthellter j vor Hiörtu/þ heilagan Anda/þū
oss er veittr. Þuiad✝þa vier vorū en breysk ✝ Hebr 9
liger epter tydine/hefr Christur þ oss Ranglata 1 Pet 2.
daid. En nu deyr varla nöckur þ Riettlætā/og
ma vera ad sa sie trautt sīn þ gödā dirfest ad dey
ia. Fyrer þ prysade Gud sīn Kiærleika vid oss/
j þui ad Christur hefr þ oss daid/þa þegar vier
vorum Synduger. Fyrer þ verdū vier og myklu
meir þrelsader af Reidine/þ slalpā hū/af þui vi
er erū nu riettlæter ordner j hns Blode. Þuiat
ef vier erum nu vid Gud þorlykter þ hns-sonar
Dauda/ þa vier vorū en Gviner/ Myklu meir
munū vier nu verda þrelsader þ hans Lyf/ sem
þorlykter erum. En eige allenasta þtta/ heldr
þa hrosum vier oss og j Gude/ þ Drotten vorn
Jesum Christū/ þ huörn ad vier höpum Forlyk
unena medteked.

Fyrer þui✝lyka sem Synden er þ eīn Mann ko ✝ Gen 3
men j þenan Heim/ ✝ Dauden þ Syndena/og so
er Dauden til allra Manna jūsmogen/af þui ad
aller hafa syndgast, Þuiad Synden var j Heim
enum/allt til Lögmalsins/En huar ecke er Lög
mælid/þar verdr ✝ ecke Synden tilreiknud. Hell
dur drottnade Dauden þra Adam allt til Moy
sen/ og eirnen yfer þū sem ecke höfdu syndgast
med þuilyker Apertrodslu sīn Adam/huör ad er

ein Frelsarmynd þess sín koma ætte. En það er eige so þalled med Giöptine sem med Syndine. Þui eþ marger eru dauder þ saker eins Manns syndar/ þa gnægder þo mykilu meir Guds Nad ⁊ gæfa yþer þeim/ þ eins Manns Nad Jesu Christi.

Og Gafan er ei alleinasta yþer eirne Synd so sín þ eina Synd/ eins Syndara/ eru aller þar diarþader. Þuiad Domuren er komen af eirne Synd til þordæmingar/ En Naden hialpar þa mörgum Syndū til Riettlætis. Þui eþ Dauden ryker vegna eirnar Syndar þ eins/ Mykilu helldr munu þr sín ödlast gnægd Nadarinnar ⁊ giöf Riettlætesins/ rykia i Lyþenu þ eins/ Jesu Christi. Lyka sem ad Fordæmingen er nu komen þ eins Manns synd/ yþer alla Menn/ So er ⁊ komed þ eins Manns Riettlæte/ Lyþs Riettlæted/ yþer alla Menn. Þuiad lyka sín þ eins Manns ohlydne eru marger synduger ordner/ So verda ⁊ þ eins Manns Hlydne marger riettlæter. En Lögmaled er jafnframt inkomen/ so ad Synden skylde verda mykil. En huar Synden ypergnæger/ þar yþergnæger Naden/ eū mykilu þramar. Upp a þad ad lyka sín Synden ryker til Daudans/ so lyka ryker Naden þ Riettlæted til eilyfs Lyfs/ þ Jesū Christum vorn Drotten.

Siötte Cap.

Hvad eigū vier hier til ad seigia? Skulu vier þa i Syndene blyþa/ so ad Naden meige ypergnæga? Fiærre er þui. Huörnen skylldum vier þad vilia ad lifa i Syndenne epter þad vier erum heñe þradeydder? Vite þier eige+Ad aller vier sín skyrder erū i Jesu Christo/ þad vier erū i hans dauda skyrder. Þui erū

+Gal 3

vier og eirnen med hñ greptrader þ Skyrnena
j Dauban/Vppa þ/lyka sem Christur er vppus- + Eph 4
tenn ap Dauda/pyrer Dyrd Fodursins+lyka so Coloss 3
skulu vier ganga j Endurnyug Lyfdagana. Þui
pyrst vier crum med hönum plantader/so sñ hñ
j hñs Dauda/So munum vier ꝛ hñ lyker verda
j Vppryslinne. Med þui vier vitum þ / ad vor
gamle Madur er med hñ krossfestur/so ad ap-
madur yrde Lykame Syndarcñar/ad epter þad
þionudum vier ecke Syndesse. Þuiad huer sem
daudur er/hann er þrj pyrer Syndesse. Ef pyrst
vier crum med Christo dauder/ þa truum vier/
þ vier munum ꝛ med hñ lifa. Ef vier vitum þ
Christur er vppuaken ap Dauda/ꝛ deyr eige me
ir/Dauden mun og eige þramarmeir Drottna
yper hñ. Þui þ hann do/þad er hñ eitt sinn Syn
esse daen/En þad hann lifer/ þad lifer hia Gude.
So og lyka/ skulu þier hallda ydur slalpa þar þ
ad þier sieud og dauder þra Syndesse/enn lifed
Gude j Drottne vorum Jesu Christo.

Fyrer þui laated un Syndena eige drottna j
ydrum daudlegu Lykama/ so ad þier sieud heis-
hlyduger j hñar Girndi. Og liaed eige ydra Li
mu Syndesse til Rāglætis verkþara/Heldr liaed
sialpa ydur Gude/lyka sem ap Dauda vpplifnad
da/og ydra Limu Gude til Riettlætis verkþara
Þuiad Synden þar eige Drottnad yper ydur/ap
þui ad þier erud eige vnder Logmalenu/ heldr
vnder Nadinne. Huerriu þa? Skulu vier þui
synder drygia/ad vier erum ei vnder Logmali-
nu/heldur vnder Nadinne? Fiarre sie þ. Vite- + Joh 8
þier eige/ad huerjum sem þier gieped yd til þio- 2 Pet 2
nustumanna/vnder hlydne/hñs þionar eru þier/

huǫrtu þier hlyduger erud/huǫrt þ er Syndine til Daudans/ eda hlydneſe til Riettlætis? Enn Gude ſie þacker/þ þier vorud Syndarinar þio nuſtumeñ/eñ erud nu hlyduger ordner aþ hiarta þre Lærdomſins mynd/ſiñ þier erud til giepner. Þui fyrſt þier erud þrelſader aþ Syndinne/ þa eru þier ordner Riettlætesins Þionuſtumeñ.

✠ Eg hlyt lyſamliga hier aþ ad ſeigia/ þ yd uærs hollds breyſkleika ſaker. Lyka ſem þier haþed ydra Limu lied til ad þiona ohreinleikanū/ þra ǫdru Ranglæte j a nad/ Lyka ſo ſkulu þier nu lia ydra Limu til ad þiona Riettlætenu/ til helgunar. Þui þa þier vorud Þionuſtumeñ Syndarinar/voru þier frý þ Riettlætenu/huǫrtu h'uǫrt hǫfdu þier þañ tyma? Þañ þier ſkamdiſt yd er nu aþ/ þt Endalok þra hluta eru Dauden. Eñ nu þier erud þrelſader aþ Syndine/og ordner Guds Þionuſtumeñ/haþe þier ydarn Auǫrt til helgunar/eñ ad endalokū eilyþt Lyf. Þui ad Verkalaun Syndarinar er Dauden/Eñ Gudz giǫf er eilyþt Lyf/j drottne vorū Jesu Christo ✠

Siǫunde Cap.

Eite þier þ eige Brædur(þui vid þa tala eg ſiñ Lǫgmaled vita)ad Lǫgmaled drottnar yþer Maſſenū/a ſo leinge hañ lifer? Þui ad † ſu Kona ſem Mañe er vndergiefen/hun er ad Mañenū lifanda/Lǫgmalenu vinderorpen/Eñ eþ heñar Madr deyr/þa er hun laus aþ þui Lǫgmale/ ſem Mañen ahrærer. Meþ eþ hun er hia ǫdrum ad Mañenū lifanda/verdr hun horkona kǫllud. Eñ eþ heñar Madr deyr/ þa er hun þrelſud aþ Lǫgmalinu/ þ Mañā ahrærer/ Ad ad hun er eige horkona/þo hun ſie hia

† Cor 7

hia ǫdrum Manne. Lyka so/eru þier Brædr
mynner/dauder Lǫgmalinu/ȝ Christi Lykama/so
ad þier sieud hia ǫdrum/einkū hia þeim/sem ap
Dauda er vppvakin/ vppa þ vier þæmum Gude
Avǫxt. Þui þa vier t vǫrū ȝ Holldenu/voru sy
ndsamligar girnder ȝ Holldenu(þar sier hreyppu
vpp ȝ Lǫgmaled) ȝ vorum Limum kroptugar/
Dauduū avǫxt ad þæra. Eſi nu eru vier lauſ/
er ap Lǫgmalinu/ȝ þra þui dauder/sīm oſſ hiel
lt hertekna/So ad vier þionū ȝ nyungu Andas/
eñ ecke ȝ tþornre veru Bokſtaþſins.

t voru ec
ke endur/
þædder.

t Fyrnd.

Huad ſku vier þa þramar ſeigia? Er Lǫgma
led Synd? Fiærre er þui. Helldur þ/ Eg þecke
ei Syndena nema ȝ Lǫgmaled. Þui eg viſſe ei
huad Girnd være/ep Lǫgmaled hepde ei ſagt
Ei ſkalltu girnaſt. Enn Synden tok til epne
ep Bodordenu/ȝ ol vpp ȝ mier allshattadar gi
rnder. Þuiad ann Lǫgmalſins er Synden t daud.
Eñ eg lifpda þordū ann Lǫgmalſins. Og er Bod
orded kom/endurlifnade Synden/Eñ eg deyda
ſe.
Og þ ſkiede ſo/ad þ Bodord vard mier ad Dau
da/ſem mier var til Lyfpſins gieped. Þuiad Syn
den tok tilepne ap Bodordenu/tælde mig ȝ deyd
de ȝ þ ſama Bodord. Lǫgmaled ſialft er þo ſiſ
elliga heilagt. Bododed er ȝ heilagt gott ȝ rie
ttuyſt. Er þa þ ſīm gott er/mier ad Dauda
orded? Fiærre er þui. Helldur ſo/þ Synden aug
lios yrde/þ hun være Synd/ȝ þ hun hepde mier
ȝ þ goda Dauda ablad/So ad Syndin yrde opur
mata ſyndug ȝ Bododed. Þuiad vier vitum/þ
ad Lǫgmaled er andligt/eñ eg er kiǫtligur/vnd
er Syndena ſelldur. Ap þui eg veit eige huad
ȝg giǫre/Þuiad eg giǫre eige huad eg vil/helldr

Exo 20
Deut 5
t lætr sig

ecke ȝ lio

þ eg hata/þ giöre eg. Enn þyrst eg giöre þ huad eg vil ei/þa samþycke eg þ/ad Lögmaled sie gott So giöre eg nu þa eige þ sama/helldur su Synd sem j mier bygger. Þui eg veit ad j mier/þ er/ j mynu Holldre byr eckert gott. Vilian hefe eg/ enn ad fullkomna hid goda finn eg ei. Þuiad þad goda sem eg vil/giöre eg eige/helldur þ vonda/hu ad eg vil eige/þ giöre eg. Enn þyrst eg giöre þad huad eg vil eige/þa giöre eg eige þad sama/hell dur su Synden sem j mier byr. So finn eg j mier þ Lögmæl/ad þegar eg vil giöra hid goda loder vid mig þad vonda. Þuiad mig lyster til Guds Lögmæls epter hinū jnra Mañenū/Enn eg sie þo añad Lögmæl j mynum Limum/þ er j mot stryder mynu hugskotz Lögmæle/ og þræl mig herleiddan j Syndarinnar Lögmæl/huört ad er j mynum Limū. Eg vesall Madr/Huer mun frelsa mig ap þessum daudliga Lykama? Eg þa ka Gude þ Jesum Christū Drotten vorn. So

† Andan um. þiona eg nu j mynu † hugskote Guds Lögmale en j Holldenu Syndarinnar Lögmale.

Attunde Cap.

Gier nu eckert þordæmeligt a þeim sem j Christo Jesu eru/þr sem eige † ganga ep

† lifa ter Holldenu/helldur epter Andanū. Þui ad Lögmaled þess Andans sem ad lyfgar j Chri sto Jesu/hefr giört mig þry þra Lögmale Synd arinnar ᵉ Daudans. Þui huad Lögmalinu var omøguligt (med þui þ kreinkt est þ Hollded) þad gjörde Gud/og sende sinn Son j lyking syndugs Holds/ᵉ þordæmde Syndena j Holdenu/þ Syn dena/ So ad Rettlætingen sem ap Lögmælenu

† lifa. heimtist/vppfylldest j oss/sem eige † ganga epter

Holdinu

Holldinu/ helldur epter Andanū. Þuiad þr
sem holldliger eru/eru holldlega sinnader/En hi
ner sīm andliger eru/þr eru andliga sinnader. Þui
Holldsins † Sine er Daude. En Andarins Sin
ne er Lyf ⁊ Frid:/Þuiad Holldsins Sinne er Fi
andskapr j giegn Gude/af þui ad þ er ecke Guds
Lögmale vnder orped/þ þær þess ⁊ eige orkad.
En þr sīm lykamliger eru/gietta eige Gude þockn
ast. En þier erud ecke lykamliger/heldr and
liger/ef Guds Ande byr j ydr. En huer hā hef
ur eige Christs Anda/sa er eige hans. En ef Chr
istur er j ydr:/Þa er Lykamen ad sönnu daudur
Syndarinnar vegna/en Anden lifer þ Riettlætin
garinnar saker. Þui ef hans Ande sīm Jesum vpp
vakte af Dauda byr j ydr/þa mū ⁊ sa same sem
Jesum Christū vppvakte af Dauda/lyfga ydra
daudliga Lykāe/vegna þiss ad hans Ande byr j ydr

✠Þar þ erū vier Kiarer Brædr nu eige Hol
dsins Skulduneutar/þ vier eigum epter Hollde
inu ad lifa/Þui ef þier lifed epter Holldinu mu
nu þier deyia/En ef þier deyded þ Andæ Hollde
sins Biörter/munu þier lifa. Þui þr sem af Gu
ds Anda leidast/þr eru Guds Syner. Þui + þi + Gal 4
er hafed eige medteked Prældoms anda/so þier
þurfed nu aptur ad vera hrædder/Helldur hafe
þier medteked sonarligā Anda/þ huörn vier Köl
lum/Abba/Elskuligt Fader. Sa same Ande ber
vitnisburd med vorū Anda/þ vier erum Guds
Syner. En fyrst vier erū Syner/ so erū vier ⁊
Erfingiar/Einkū Guds Erfingiar/⁊ Samarf
ar med Christo/Ef vier lydum añars med hön
um/vppa þad ad vier verdum/eirnen mz hans vpp
hafder til Dyrdareñar ✻

† Æsetn-
ingur.

✠ Þuiad eg hellð þad/ad motlæting þessara Tyma/sie ecke til jafns vid þa Dyrd/ sem a oss mun openber verda. Þuiad ahyggiusamleg Forlenging Skiepnunnar/ bydur epter þui ad Guds bærn openber verde. Med þui þo ad Skiepnan er Gregomanum undergiefen//um hennar vilia/Helldur þ hún Saker sem hana hepur vnder legt/oppa Vonena / þuiad sialfr Skiepnan mun þrelsud verda ad Þrælkan Fordiarfnarennar/ til dyrdarligs Frelsis Guds Barna. Þui vier vitum/þad allar Skiepnur þorleinger/og þar bera Sott med oss/allt til þessa tyma. Eige einasta þar/helldur vier sialfer sem hafa Andarins † Fyrsta Avext † Frumuext/ oss þorleinger sialfa epter vorre Fyrsta Arpleidd/ z vænti epter Lausn vors Lykama ✠ Groda

Sefelega erum vier Saluhialpleger/enn þo Vonene/ þui sa Von sem sest er eige Von/ eda huersu kunnu vier þess ad vona sem vier sia? Ef ep vier vonum a þ er vier siaum ecke/ þa bydum vier þess þyrer þolenmæde. So hialpar og Anden eirnen lyka vorri Breyskleik. Þuiad vier virtum ecke huad vier skulu bidia/sem þ byriade Helldur bidur sa Ande þ oss/med oumrædanligu Andueipanu. Ef hann sem Hiartun ransakar/veit huad Andarins mening er/Þuiad hann bidr þyrer Heilagu/epter þui ed Gude hagar. Ef vier vitum/ad þeim/sem Gud elska þiena aller Hlutier til hins besta / einkum þeim sem epter þyrer hyggiunne kallader eru. Þuiad hueria hun hepur adr þyrer hugada/þa hepur hun z tilskickad/þad þr skylldu verda samlyker hans Sonar Mynd/So ad hun sie Ipr sie Frumgeitenn a medal margra Brædra. Ef hueria hun hepur þhugad/þa hepr hun z kallad/

Eun

En huørja hñ hefur kallad/þa hefr hñ ꝛ riett-
lata giört/eñ huørja hñ hefr Rietlætta/þa hef
ur hñ ꝛ dyrdarliga giört.

Huad eigũ vier þa til ad seigia? Er Gud mꝫ
oss/huør er þa a mote oss? Huør ꝛ eige þyrmde
synũ eigenligũ Syne/helldur gaf hñ vt fyrer oss
alla/ Huørnen skylde hann þa eige veita oss alla
hlute mꝫ hñ? Huør vill nu þa asaka Gudz Vval
da? Gud er sa sñ Rietlætter/huør er hann sem þa
fordæmer? Christur er hann sñ Dæd hefr/ꝛ eirn
en sa sñ vppaptur er risen/huør ad er til hægre
handar Gude/ꝛ bidur fyrer oss. Huør vill oss
skilia vid Guds elsku? Hørmung eda Mædlæte?
Ofsoken eda Hungr? Fatækt eda Hæske? eda Sue
rd/so sem ad skrifad er + Fyrer þig verdũ vier + Psalm
lifblætner allan dag/ꝛ erũ reiknader sñ Slatrun 44
ar Sauder/Sæleliga yfervinnum vier allt þetta/
vegna hans er oss elskade/Fuiad eg veit fullkom-
lega/ad huørke Daude nie Lyfs/Einglar nie Høfd
ingia stetter/eda Mattarvellde ꝛ eige hid na-
lægia nie hid okomna/ eige Hæd/ eda Dypt/nie
nøkr ønnur skepna þær oss skilia þra Guds Kær
leika/huør ad er j Drottne vorũ Jesu Christo.

IX Kap

EG seige Sannleik j Christo Jesu/ og lyg
eige/þar vm ber mier vitne mín Sam-
uiska/j. heilögum Anda/Ad eg hefe stor
an Harm ꝛ sougliga Kryad j minu Hiarta. Eg
+hefe og oskad mier þess/ ad vera bølvadur af + Act 9
Christo þ minna Brædr/ huørier ad eru mínir 1 Cor 15
Frænder epter Holldenu/sñ eru af Israel/huørũ
Attleidsden tilheyrer ꝛ so Vegsemden/ Sattmal
en ꝛ Løg naled/Guds Þionustugiørden ꝛ Fyrer

heitcd

heiten/huørra Fedur eru + þr sie Christ: er ap
komen epter Holldenu/sa sem ad er Eud yper öll
um Hlutum/Blessadr vm Allder. Amen.
Eg tala eige þtta til þss/ ad Guds Ord skylldu
† brugd þar ß † vte vera. Pui ad þ eru ecke allir Israels
est hapa. menn sem ap Israel eru/Og ecke aller þeir syner
+Gen 21 sin ap Abrahams sæde eru/heldr sk þier+i Isa
ac þ Sæde nefnt verda/ þad er/Þeir eru ecke Gu
+ Gal 4 ds Börn sem epter Holldenu er Börn+Helldur
verda þr sem eru Fyrerheitesins Börn þ Sæd
reiknader. Pui ad þtta er Fyrerheits ordid/þar
+Gen 18 hia seiger/A+þin tyma mun eg koma/+ þa skal
Sara son hapa. Þetta er eki eige ad eins vm
+Gen 25 þa(tala)helldur+ + þa Rebecca var þigud ap
Fodur vorum Isaac/medur en Börnen voru þædd/
og þau höfdu huørke giört gott nie illt/ So ad
Guds asett Rad stodugt stæde epter Vtualinngi
unne/þt hesie var so til sagt/eige vt ap verdskull
+Gen 25 pan Verkana/helldur vt ap Nad þessi er kallar+
Hin meire skal piona hinum minna/ Epter þui sin
+ Mal 1 skrifad stendur+Jacob elskade eg/en Esau hapi
da eg ad hatre.
Huad eigum vier hier til ad seigia? Er Gud
þa Ranglætur? Langt þra þui. Hann seiger til
+Exo 33 Morsen+Huørn eg naada þann er eg naudugur/og
huørium eg myskunna/þeim er eg myskun samur.
Þui er þad ei komed vnder nockurs Vilia edur
tilhlaupe / helldur vnder Guds Myskunsema.
+Exod 9 Þui Ritningen seiger til Pharao+Til þess vpp
vakta eg þig/ad eg synda a þier min Krapt/so
ad mitt Nafn kunnugt yrde vm öll Lönd. So
myskunar hann nu þeim hann vill/og þorherder þann
hann vill. Þu seiger þa til min/Huøria Skullo
gefur

hefur hn oss þa? Huör þarf hñs Vilia j møte stæ
ded? Ja þu Madur / Huör ert þu/ad þu villt
ganga j Þrætu vid Gud? Seiger †nockud Verk
egned so til Smidsins/Huar þ gierder þu mig so?
Eda hefur ecke Leirkerasmidurenn vallð til/ we
ap sømum Mo ad giöra añad Kierød til Heid
urs/enn annad til Smædnar? Þui þa Gud villde
audsyna syna Reide/og kungiöra syna Magt/he
fur hn med mykelle Þolenmæde vmlided Kereñ
Reidiñar/sem bæren eru til Fordæmingar / vppa
þ hn synde Rykdom sinar Dyrdar a Kerñ myske
unar/þau hñ hefr tilreidt til Dyrdareñar/Huör
ta hñ hefur kallad/einkalega oss/Eige einasta þa
sem eru ap Gydingum/helldur † eirnen ap Heid
ingium/so sm hñ seiger þ Mun Osea Spamanns
†Eg mun þ kalla mitt Folk/ sem ecke var mitt †Ose 2
Folk/og þa myna Vñustu sem ecke var myn Vñ
usta. Og þad †mun vera/ad j þm stad/huar til †Ose 2
þra var sagt/þier eruð ecke mitt Folk/þar sku
lu þeir kallader verda børn lipandra Guds. Enn
Esaias kallar yper Israel †Þott tala Israels so †Esa 10
na være sem Siaparsandr/þa munde þo þad ei
na sem apganguren er holped verda. Þuiad sy
na Radu mñ hñ þ þeim styrta/ † þa algiöra til
Kiettlætis/ap þui ad Drotten mun þorstockt
ard giöra a Jördu. Og so sm Esaias sagde aud
þyrre †Nema ep Drotten Zebaoth hefde oss Sæ †Esa 1.
de epter lætid/þa værum vier ordner sem Sodo
ma/ † lika sem Gomorra. Huad eigum vier
ad selgia? Þad eigum vier ad seigia/Ad þr Hei
dingiar sem ei hafa Kiettlætenn epter þylgdu/
hafa Kiettlæted hendlad/Eg tala vm þad Kiett
læte sem vt ap Truñe kiemur. En Israel hefur

Eng

Lögmalsins Riettlæte eptirfylge/ ✝ hepur þo ecke komist til Riettlætis Lögmalsins/Huar þ? Þuiad þr hafa eige leitad þess vt af Truñe/heldur so sem vt af Lögmalsins verkum/ Þuiad þr hafa rekid sig a þann hindrunar Stein/ epter
✝ Esa 8 þui sem skrifad er/ Siaed. Ad ✝ eg legg j Sion
✝ 28 Hindrunar stein/ ✝ Hneyxlunar hellu/ Og huer
1 pet 2 hñ trueer a hñ/ sa skal ecke ad Skömm verda.

Tiunde Cap.

Broder Brædur/ Sannelega er þad Osk myns Hiarta/ og grætleg Bæn til Gudz fyrer Israel/ ad þeir hialpudust. Þui eg ber þm Vitne/ ad þr vandlæta vm Gud/enn eige af Skynsemd. Þuiad þr þekia ecke þ Riettlæte sem Guds er/ og leita vid vpp ad setia sgn er eigenlegar riettlætingar/Og eru so þui Riettlæte sem fyrer Gude duger/ ecke vndergiepner. Þuiad ender Lögmalsins er Christur/til Riettlætis öllum þm er a hñ trua. Moyses skrifar vm þ Riettlæte sem kemur vt af Lögmalenu
✝ Leuit. ✝ Huer sa Madr/sem þ giörer/hñ lifer þar jñe-
18. Enn þad Riettlæte sem vt af Truñe kemur/segir
Exod 20 er so ✝ Seig þu ecke j þynu Hiarta/ Huer vill
Deu 30 vppstyga j Himinñ? (Þad er eige annad enn Christum af Hædenne opan aptur ad toga) Eda huer vill nidurstyga j vnderdiuped? (Þad er eige annad en Christum af Dauda vpp aptur ad leida)
Deut 30 Enn huad segier Ritningen? Orded ✝ er þier nær einkum j þynum Munne/ og j þynu Hiarta. Þetta er þad Truarreimar ord/ huört vier predikum. Þui ef þu vidurkiennir Jesum med þynum Munñe/ þad hann sie Drotten/ og trueer j þynu Hiarta/ þ Gud hafe hñ vppvakted af Dau-

da

ba/þa mũtu verda Sáluhólpen. Þuiad nær vt er truũ að Hiarta/verdum vier rietttrúter/ Og þa vier vidurkiẽnum mz Munẽnum/ verdũ vier Sáluhólpner. Þui + huad seiger Ritningen? Hu + Esa 28 ór a hũ truer/sa mũ eige til skamar verda.

Þuiad eingen greinar mũur er a millũ Fyrirings og hins Girska/að þui ad eirn er Drotten allra/Rykur vt yfer ollum/ þm hũ ákalla. Þui + huór hũ ákallar Nafn Drottins sa mũ hólpen verda. Eñ huórnen sku þr kalla a þañ a hũ órn þr trua eige? Eda huórnen skullu þeir trua a þañ að huórium þr hafa eige heyrt? Eñ huórnen sku þr heyra an Predikarana? Eda huórnen sku þr meiga predika nema þr sie sender? So sem skrifad er + Huórsu prydelegar eru fætur þra + Esa 52 sem Fridin boda/ + þr ed boda hid goda. Eñ þr eru þo ei aller Gudspiallenu hlydugee/Þui Esa 53 ias seiger/Drotten + huór truer vorre Predik, + Esa 53 an? Fyrer þui kemr Truen vt að Predikunenne/ eñ Predikunen fyrer Guds ord. Eñ eg seige/ha þa þr eige heyrt þad? Sendeliga + er þra Hlioom + Psa 19 ur vm ǫll Lond vtgeingen/ og þra Ord j allar heimsins alfur.

Enn eg seige/hefur Israel eige þekt þad? I + Deut. fyrstu seiger Moises + Eg mun æsa yd: vpp til 32 vandlætingar med þm sem ecke er mitt Folk/og med skynlausre Þiod mun eg erta ydur til Reide. Og Enn fyrer Esaias ad seigia + Eg er að + Esa 65 þm punden/sem eige hafa mig leitad/og þm fundugur orden sem eige hafa ad mier spurt. Eñ til Israel seiger hũ + Allan Dag hefe eg mínar hen + Esa 65 dur vtbreitt til Folks þessa / er eige vill trua/ hellour er mier j motemælande.

So

S. Pals Pistell

xi Cap

SO seige eg nu/Hafdi hefur Gud þa sÿ
nu Folke burt kastad? Fiærre er þui.
Þuiad eg er ✠ Israels madur/vt aþ Á
brahams sade/ aþ kyne Beniamin. Gud hefur
ecke sitt Folk þra sier reked/þ hann hefur audur þ
hugad. Eda vite þier eige huad Ritningen talar
vm Eliam? Hvernin hann bad þ Gude/j giegn Is
✠ 3 Reg. rael ✠ sagde✠Drottin/ Spamenn þyna hafa þr
19 j hel sleiged/✠ þynū Aulltörum vm koll kastad/
✠ eg er einn epter orden/✠ þr sitia vm mitt Lyf.
✠ 3 Reg Enn huad seiger hann gudligt Andsuar? Sió✠þus
19 under Manna hefi eg latid mier yperblyfa/ þeir
sem eige hafa beygt sÿn Knie þ Baal. So geingr
þ ✠ nu til a þssum Tÿmū/ad nockrer blyfa eiñ
epter/epter vtualningu Nadarinar. Enn fyrst þ
er vt aþ Nadinne skied/so er verdskulldanen eing
en/annars være Naden eingen Nad. Enn sie þ vt
aþ verdskulldanine/þa er Naden eckert/ Elligar
være Verdskulldanen eingen verdskulldan.

Huad er nu þa? Þad Israel epterleitade/ þ
✠Esa 6 hefir hann eige ödlast/ enn Vtualningen ödladest þ/
Matt 13 enn þr adrer eru þorblindader/Epter þui sem skri
Joh 12 þad er✠Gud gaf þm eirn þuerwdar Anda/✠ Au
Actor 21 gu ad þr sia eige/✠ Eyru ad þr heyra eige/allt
✠Psa 69 til þessa Dags. Dauid seiger og✠þra Bord lat
þm verda ad snöru/til Fiötrunar ✠ hneyxla/og
þm til Endurgialldz. Forblinda ✠ þra Augu/so
þr siae eige/og beyg japnan þra Hrygg.
So seige eg nu/Hafa þr þar þ reked sig a/ad þr fy
llidu þalla? Langt er þra þui. Helldur er vt aþ
þra Hrasan/Heidingiū heilsugiöfr orden/ so ad
þr hvettu þa til Æmlatningar. Þui eff þra Fall
er

er Heimsins Audlegd/ ꝛ þra Minkan heidinna Maña rykdom:/ Huórsu myked meir vœre þ so eþ þra þull tala þar vœre? Vid yd: Heidingia tala eg/med þui ad eg er postule heidiña Maña/ vil eg mitt Embœtte heidra/eþ eg giœta þar mꝫ ein huórneigen huatt þa sín nitt Holld eru til vãd lœtnugar/ ꝛ nóckra aþ þm hialpliga giórt. Þui eþ þra Glatꝛ er Heimsins Forlykñ/Huad vœre þ añ ad/eñ vier ódludñst Kyþid aþ Daudum? Þui eþ Sueidernar eru heilagar/þa er ꝛ Deigid heilagt/Og eþ Rotin er heilóg/ þa eru ꝛ Kuistirner heilager. Eñ þo nóckrer aþ Kuistsónñ sie aþbrotner/eñ þu sem vart villur Vidsmiórs Vidr/ eit a millum þra jñplantadr/ ꝛ orden hluttakare Rotarnñar/ ꝛ Feitleika þss Vidsmiórs vidar. Fyrer þui skalltu eige meta þig j giegn Kuistsónñ. Eñ eþ þu metur þig j giegn þm/þa matt þu vita/ad þu ber eige Rotina/helldr ber Roten þig. Þu seiger so/Kuisterner eru þui aþ brotner/ad eg yrde jñplantadr. Þad er ꝛ sañtalad/Fyrer vãtruar saker eru þr aþbrotner/eñ þu stendr þ Trunna. Vert þui eige metnugr/ helldur ottsleigen. Þui eþ Gud hefr ecke þyrmt natturligum Kuistñ/verda ma ad hñ þyrme þier eige helldr.

Þar þ/sia þu Giœfsku Guds ꝛ aludru/Aludrunna a þm sín þallner eru/eñ Giœfskña a þier/eþ þu stódugr blyþr j Giœfskuñe/elligar verdr þu ꝛ lykaeirnen aþhógguen. Og hiner adrer eþ þr blyþa eige j Vantruñe/þa verda þeir jñplantader þm/þuiad Gud er mattugr til ad rotsetia þa jñ aptur. Þui eþ þu sín aþ Natturu ert vill: Vidsmórs vidur/ert aþsiuden/ ꝛ j mot Natturuñe ert jñplantadr a hidgoda Vidsmiórs tried/Myklu þra

mar munu þr þa sem epter Natturuñe eru/jnn
plantast synū Vidsmiðrs vide. Eg vil eige dyl
ia þ ydur goder Brædr/þeñan leyndan Dom/so
ad þier sieud eige metnadarbuller mz sialfū yd.
Blindleike er/j sumū mata Jsrael yperfallen/þū
gad til ad pylling heidiña Pioda er jñ komin/og
allr Jsrael verde so halpen/epter þui sīm skrifad
✝Esa 59. er ✝Ur ap Zion mun koma sa sīm þrelsar/ꝛ snyr
ogudligu Athæfe þra Jacob. Og þsse er minn
Sattmale vid þa/nær eg burt tek þra Synder.
Eg halld þa ad sēnu þ Orsine/epter Gudsspiall
inu/þ ydrar saker. Ēn epter vtualninguñe hepe
og þa kiærra þ Fedraña saker. Guds Giafer ꝛ
hñs Kallū/eru so/ad hū j draft þra ecke. Þuiad
lyka so sīm þier hafid eige þordū truad a Gud/eñ
nu hafe þier Myskū ödlast þ þra Vantruar sku
lld. So hafa nu hiner ꝛ eige viliad trua ꝛ My
skū þa sīm þier hafid hloted/so ad þr mættu ꝛ
Myskūseme ödlast. Þuiad Gud luxte alla vnd/
er Vantruñe/Vppa þ ad hñ myskūade öllum.

✠ O huilyk Dypt Audæþaña/bæde Spekiñar
ꝛ so Guds Rynningar/Gudrsu ovmrædāliger eru
hñs Domar/ꝛ'oransakanliger hñs Veiger? Þui
✝supr 5 ✝huðr hefr þekt Herrans Siñe? Eda huðr he
Esa 40 þur hñs Radgiafe verid? Edr huðr hefr hīm nō
1 Cor 2 ckud þyrfe giefed/so ad hīm mætte þ verda endur
gollded? Þuiad af hīm/ꝛ þ hañ/ꝛ j hīm eru allir
Gluter. Hīm sie Heidr ꝛ Dyrd.ad eilyfu Amen*

XII Cap.

✠ Yrer þui bed eg ydur goder Brædr/
✝phil 4. þ Myskū Guds ✝ad þier giefed ydra Lik
kame til þss Offurs sīm lifande.er ꝛ hei
lagr/ꝛ Gude þacknæmt/ huðrt ad er ydar skyn
samlig

samlig Guds Pionusca. Og hegded ydur eige epr
er þssum heime/ helldur giörcd ydr vinskipteli-
ga med Endurnyiugu yduars hugskots + so ad þi- + Eph 5
er meigid reyna huör ad ste godr/ þægr/ ⁊ algiör 1 Thessa
dur Guds Vilie. Þuiad eg seige þ þa Mad sin 4
mier er giepin/ huöriu sin einu ydar a mille/ Pad
engen hallde meir vt ap sier/ en hönu byriar ap
sier ad hallda/ helldur hallde hn vt ap sier hoop
liga + epter þui sm Gud hepur vtskipt huöriu ⁊ + 1 Cor
einum Maling Truarinar. Þuiad lyka sem 12
vier höpu marga limu a einu Lykama/ en aller + Eph 4
limerner hapa ei lyka hegdā/ lyka so crū vier
marger eirn Lykame j Christo/ En ver a millu
crū vier huör anars limr *

✠ Vier höpu marghattadar giaper/ epter þre
Mad sin oss er giepen. Hape nöckur Spadom/ þa
sie hn Trune lykur. Hepur nöckur Embætte/ þa
giæte hn þss Embættis. Kiener nöckur/ þa vakte
hn þa Kienīng. Aminer nöckur/ þa hygge hn ad
þre Aminingu. Giepi nöckr/ þa giepe hā einpallu
liga. Striornar nöckur/ þa stiörne hn mz Alhygg-
iu. Fremur ⁊ nöckr Myskū seme/ þa giöre hn ha
na med Godþysse. Elskan sie Flærdarlaus.
+ Hatid hid vonda/ En loded a hinu goda. Ero + Amos 3
durligur + Kiærleike sie asþudligr ydar a mille. + Eph 4
+ Hape huör annan sier j Virdingu ædra. Vered + 1 Pet
⁊ eige later j þui þier skud vinir. Verid gloan- 2 og 5.
de j Anda. Hegded ydr epter Tydinne. Verid
glader j Vonune/ En þolinmoder j Kuöline/ stad
faster j Bxnune. Minst Maudþurpter Heilagra. + Hebr 13
+ Kostgiæfed Gestrisne. Blessed þa er ydur op + 1 Pet 4
sækia/ Blessed en böluud eige. Fagnid med Fögn Matt 5
undum/ en grated med Gratendum. Verid sam- 1 Cor 3.

+Prou 3 huga þýbyrdis+Stunded eige þ/huad hann er/
Esa 2 helldur lærid ad þui sem lagt er *
+1 Pet 3 ✠ Verid eige sterkloker. Gialldid+ongum illt
Esa 5 j mote illu. Leggid kapp a ad vera sidsamer þ
+Hebr 12 mæguligt er vid huærn Mann. Og+þ þier þor/
+Syrach meigid/þa hapid Frid vid alla Menn. +Hefn
28 id ydar eige sialfser (myner elskuliger) helldr gie
Deut 32 þed rum Reide (Guds) Þuiad skrifad er/Myn er
Hefnden/Eg vil endurgialda/ seiger Drotten.
+Mat 5 +Ætu ef Øvin þinn hungrar/þa gief hann fxdu/
Prou 35 Þyster hann/gief hann ad drecka/enn nær þu gierer
þetta/þa safnar þu glodum Ellds yfer hofud hans.
Lætt ei yfersty̆ga þig hid vonda/helldr yfervin
þu hid vonda med godu *

XIII Cap.

+ supr 6 Hvær+Madr sie Valldstiorninne vndergiefn
Tit 3 Hven/þre sinn yfer hann stiornar. Þuiad eing
1 pet 2 Hven Valldstiorn er nema af Gude. Og huar
Valldstiornen er/ þar er hun af Gude skikud.
Hvær hann motstendur nu Valldstiorneñe/sa stend
ur j mote Guds Skickan/En þr sinn j mote standa
munu yfer sig taka Doms æfelle. Þuiad Vallded
er ei godum Verkum helldr vondum til skielfingar.
En villtu eige ottast Valldstiornena/þa giør hu
ad gott er/Og muntu Lofstyr af hene hafa. Þui
ad hun er Guds Þienare/ þier til goda. En ef
þu giører huad vont er/ mattu ottast/ þr hun
ber eige Suerdid forgiefins/Þuiad hun er Guds
Þienare + Hefndarmadur/ad agar þa sinn illa gi
øra. Huar þ/ oss byriar vndergiefnum ad vera/
eige allenasta Refsingana vegna/ Helldr + lyda
eirnen þ Samuiskunar saker. Þar þ hlydre þier
+ skalt ad giallda/Þuiad þr eru Guds Þienar,

ar/ſm̃ ſlykar Vernduner ſku med hõndum hapa.
+Pui gieped þ huẽrin̄ ſm̃ þier plyctuger erud/ +Mat 22
þm̃ Skatt ſm̃ Skattur heyrer/þm̃ Toll er Tolle
heyrer/þeim Otta er otte heyrer/ þeim Heidur
ſem Heidur heyrer.

Verid õnguum ſkylldnger nema þ þier elſk
ed huõr añad/Pui huõr hñ elſkar añan/ſa hefur
Lõgmalid vppfyllt. Puiad þ ſem þar feigiſt + + Exod
Pu ſkt eige Gor drygia/Eige Mañ vega/ Eige 20
ſtela/Eige Lnguitne mæla/Pu ſkallt + eige gir Deut 5
naſt/Og ef þar er nõckurt añad Bodord/þa felſt
þ j þſſum Ordũ+Elſka ſkrn Mañga þin̄ ſm̃ ſial +Leu 19
ban þig. Elſkan giörer Mañganum ecke Mein. Mat 22
Pui er nu Elſkan Lõgmalſins Fylling * Mar 12

Og med þui ad vier vitum ſlykt/einkñ þa Gal 5
ſtund/þ tyme er vpp ad ryſa af Suefneptum(af Zach 2
þui ad vor heill er nu nær/ helldur enn þa vier
trudñ Notten er vmliden/en Dagurin er komin.
Leggium þui ad verken Myrkrana/+ klædñ oſſ
Herklædum Liosſins/ſo ad vier gõngum ſidſam/
liga ſem a deige+eige j Oþarte eda Opdryckiu/ +Luc 21
eige j Legukoſñ/ + Munadlyſe/ eige j Prattan Gal 5
nie Aufundſyke/Helldur ſklædeſt þier Drottne 1 Pet 2
Jeſu Chriſto. Og ræked Hollded/þo ſo þ þrem
ir ecke ſynar Girnder *

XIIII Cap.

SJE nõckur veykur j Truñe þa añeſt hañ
og ſkielped ecke Samuiſkurnar. Annar
truer haũ meige alls neyta/En hñ ſem
breyſkur er/ete hñ Kalgreſe. Enn huõr ed etur
hñ þorſmae ecke þaũ ſem ecke etur. Og hñ ſm̃ ec/
ke etur/dæme eige þaũ ſem etur/Pui Fud añad/
eſt hñ. Huõr ert þu+ſem añarligan Pion dæm +Jach 4

er? Hñ stendur eda fellur sjnum Herra. Eñ hñ þar hñ vel vidrietst/Þuiad Gud er mattugur hñ vpp ad rietta. Annar helldur meir ap ödrum Deige enn ap ödrum/hñ annar helldur alla daga japna. Huör eirn late sier sitt Hugbod fullnæg ia. Hñ sem ap Deigenū helldur/giörer þ Drott ne/Og hñ sem þar helldur ecktert ap/ hñ giörer þ t Drottne. Og huör ed etur/sa etur j Drott ne/ Þuiad hñ giörer Gude þacker. Og hñ sem ecke etur/hñ etur eige j Drottne/t giörer Gude þacker. Þuiad eingen vor lifer sialfum sier/ og eingen deyr sier sialfum. Þui ep vier lifum þa lifum vier Drottne/Deyium vier/þa deyū vier Drottne. Þar þ/ huört vier lifum eda deyū/þa erum vier Drottins. Þuiad þar þ er Christur dain/vpp aptur risin/t lifande orden/ad hñ sie Drottin yfer Lifendū t Daudū. Eñ þu/huad dæmer þu þinn Brodur? Eda þu hñ annar/hui + 1 Cor ar þ þorsmar þu þinn Broder? Þui + vier mun 30 um aller standa fram̃e þ Guds Domstole/ epter +Esa 45 þui sem skrifad er + So sannarliga sem eg life/segi Phil 2. er Drotten/Mier sku öll Knie beygiast/t allar Tungr sku Gud vidurkienna. Þa mū t huör sem eirn þ sialfan sig giallda Gude reikningskap. Fyr er þui latū oss nu eige meir dæma huör vm annan hieda j þra. Heldr dæmed mykru fremur þad ad Brædrunum giefzt eige nockur hindran edur hrasanareyne.

Eg veit þ/ t er þss fullujs j Drottne Jesu/ tohreint ad þar er ecktert t almennelegt j sialfu sier/ nema þim sem þ reiknar þ almenet/ hñ er þ almeniligt. Nu ep Broder þinn sturlast/j þinar Fædu jafner/ þa geingur þu þegar eige epter Kiærleikanum.

Miss

Min kiære Fordiarfa eige þañ med þynn Mad
þ huórn Christur er dacn. Fyrer þui kostid ka
þs vm/ad ydnar Audur verde eige lastadr. Þui
ad Guds Ryke er ecke Matur ⁊ Drycke/Heldur
Riettlæte/ Frid og Fögnud þ Heilögum Anda.
Huór hñ þionar Christe þar m̃/sa er Gude þe
ckur/⁊ Mönnum giedþelidur. Fyrer þui latum
oss stunda epter þui/sm̃ til Fridarins heyrer/⁊ va
reucitum þ sm̃ til betrunar er vor a medal/Min
kiære/fordiarfa þu eige Guds verk þ Matarins
saket. Aller+hlutter eru ad sönu hreiner/en̄ þad +Tit 1
er hñ eige gott sm̃ þ eitr med Magā sinar Sam
wisku. Myklu+betra er/ad þu eter ecke Kiöt ⁊ + 1 Cor
drecker ecke Vyn/eda þ nockud/sm̃ þin Brodir re 8
kur sig a/eda argast ap/eda yrkist vid. Hafer þu
Truna/þa hafþ hana hia sialfum þier/þ Gude.
Sæll er sa sem ecke dæmer sialfan sig/ j þui sm̃
hñ sampycker/En̄ hñ sem epablanden er/⁊ eitr
sm̃ adur/sa er fordæmdr/þt þ skier ecke ap Tru.
En̄ huad ecke er ap Trum̃/þad er Synd.

XV Cap.

Exxx vier sem styrkuer eru/skum vmlyda
Vanmatt þra sem bryskliger eru/⁊ hafa
eige gedþeckne a sialfum oss. Og huór sm̃
eirn ap oss/hegde hñ sier so/ þ hñ þocknist synū
Naunga j godu/til betrunar. Þuiad Christr hafþ
de ecke gedþeckne a sialfum sier/heldr epter þui +Psa 68
sem skrifad er+Peirra Smaner sem þig lyrtu/
þeellu yþer mig.

✠En̄ huad sem skrifad er/ þa er þ skrifad
oss til Lærdoms/so ad vier þ þolinmæde ⁊ Hug
gun Ritningañ/hefdū Vonina. En̄ Gud þolin + 2 Cor
mædinar/⁊ Huggunarinar+giefe ydur þ/ ad þier 1.

sieud samlynder ydar a mille epter Jesu Christo so ad þier mxttud med einu Samhellde/ ✝ einũ Muñe dyrka Gud ✝ Fǿdur vors Drottins Jesu Christi. Þar þ añest huǿr annan þũbyrdis/ lyka sem Christr añadist ydur Gude til Heidurs.

Eñ eg segge/ Christum verid hafa þionustu mañ Vmskurnariñar/þ Guds Sañleika saker/til stadfestu Fyrerheitaña/sm̃ til Fedraña eru skied. Eñ þ ad heidin Lydur heidrar Gud/er þ Myst
+Psal 18 unsemina ordid/epter þui sem skrifad er+Fyr
2 Reg 22 er þ vil eg Drottin vegsama þig/medal heidiña þioda/ ✝ þynu Nafne syngia Lof. Og j añad
sti̇̃ segir hñ/Fagne þier Heidingiar mꝫ hñs Fol
+Psa 117 ke. Og eñ aptur+Lofe þier Drotten allar þioder/ ✝ vegsame hñ allur Lydur. Og eñ aptur segir Esaias+Pad mun skie ad Root Jesse/ ✝ hñ
+Esa 11 sem upp rys til ad stiorna heidnũ þiodum/ þ a hñ munu heidner Menn vona. Eñ Gud Vonar tiñar/fylle ydur med ǿllum Fagnade ✝ Fride j Truñe/so ad þier hafed Gnægd j Voniñe/þ. Krafti heilags Anda *

Eñ eg er fullvis j þui Brædur myner/þ þier sialfer erud fuller Godgirndar/fuller allrar visku/so ad þier gieted leidrietted huǿr ꝺ ǿdrũ. Oꝫ þ þa sǿk/Skrifade eg Brædr: myner þiss diarpligar til ydar/ so sti̇̃ ydur aminnande/ af sidfu þrar Nadar sm̃ mier er af Gude giefen/þ eg sk: vera Christs þienare/medal heidiña þioda/þionande Guds Euangelio/so ad heidin Lydur yrde Gude þægeligt Offur/helgad þ hñs heilagã Anda. Padã hefe eg þ/huar af eg ma hrosa mier j Christo Jesu/ad eg er Guds þienare. Þuiad eg dyrfist eige nǿkkud ad tala af þissu/en Christr epl̃dr ecke þ

ecke þ sama þ mig/ad koma heidinne þiod til hl
ydnińar/þ Ord ꝛ giörder/ þ Krapt Taknańa og
Stormerkiańa/ og þ Matt Guds Anda. So ad
eg hefe j þra Jerusalem/ ꝛ þar vm kring liggiā
de Lönd/til Illiricum/allt vppfyllt med Christz
Euangelio. Og sierdeilis lagt kapp a ad predika
Guds Euangeliū þar/huar napn Christs var ei
ge kunnigört/ so ad eg bygge eige vppa annarligan
Grunduöll/ Heldur epter þui sem skrifad er+ +Es 52
Peim sem ekert var ap hann bodad/þr sku þ sia/
Og hiner er þ hafa ecke heyrt/þr sku þ skilia.
Þar er til epnid/huört mier hefur optsinnis talm
ad til ydar ad koma. Og fyrst eg hefe nu eige
rum meir j þessum Löndum/ en eg hefe þo haft
Lysting a vm mörg ar ad koma til ydar/en þa
eg reise j Spaniam/mū eg koma til ydar. Þui
ad eg vænte ad eg mune þar hia ydur vm fara/
ꝛ sia ydur/ꝛ ap ydur vt þadā a veg leidd verda
Þo so ad eg take madr Hugld hia ydur vm stund
ar saker. En nu reise eg til Jerusalem/ þm
Heilögu til þionustu sem þar eru. Þui þeir ap
Macedonia ꝛ Achaia/hafa vilianliga samtlagt
nökurn almeneligā Peninga styrk/þm Voludum
Heilögum til biargar/sm eru j Jerusalem. Þad
hafa þr vilianliga giört/þr eru og þra skulda
menn. Þui+fyrst hiner Heidnu eru hluttakarar + 1 Co:
ordner/þra andligra Audæfa/Þa er skappelligt 9.
ad þr synde þm biörg/ j lykamligum audæfum.
En nær eg hefe þetta fullkomnad/ꝛ innsiglad þm
þann Auöxt/ mun eg ferdast þar vm hia ydur j
Spaniam. En eg veit nær eg kiem til ydar/ þ
eg mun koma med fullre Blessan Christz Euan
gely. En eg beide ydur Brædr minner/þ vo

en Drotten Jesum Christū/ ✠ þ andarins Kær leika/að þier hialpið til þ ydrum Bænū/að biðia þ mier til Guds/so að eg þrelsest þra þm vāntrūdium/sīm á Gyðingalande eru/ ✠ þ myn þionusta sem eg giöre i Jerusalem/verde þeim Heilāgu þacknæm/ So að eg mætte þ Guds Vilia til ydar koma þ Fagnade/að eg endurnærda mig mēd ydur. Kn̄ Gud Friðarins sie med öllū yd:/Am̄.

xvi Cap.

SVora Systur pheben þel eg ydur a hendr/huðr að er þionustu Kirkiū Saþnadarins til Chenchrea/ þ þier medtaked hana I Drottne/so sem heilāgum hæfer/ ✠ giöre ed heīe hiastod þ huðrre Naudsyn sem hun kann ydar vid að þurfa/þuiað hun hefur mörgū hiaStod veitt/ og mier sialfū. Heilsid+Priscam og Aquilam/mynū Hialparmönum þ Jesu Christo/þr ed syna Halfa hafa vrsett fyrer mitt liff huðrium ecke alleinasta eg giðre þacker/heldur eller Söfnuder heidinnar þiodar. Og heilsid þm Saþnade sem þ þra Hwse er. Heilsid Epeneto mynum elskanlegum/ sa sem að fyrstur er þra vr Achaia þ Christo. Heilsid Mariā/huðr myked Erfide hefur hafd med oss. Heilsid Andronico og Junion/mynū Nafnkendum ✠ Sambandingium/huðrier að þæger eru a medal postulanna/ ✠ fyrir mig voru þ Christo Jesu. Heilsid Amplian mynū elskulegasta þ Drottne. Heilsid Vrbano vorum Hialparmanne þ Christo Jesu/og Stachyn mynū elskulegum. Heilsid hinū mæta Apellen þ Christo. Heilsit þm sem eru að heimkynne Aristoboli. Heilsid og mynū þrænda Herodionem. Heilsit ✠ þm sem eru að heimkynne

Narcisso

* Act 18

Narcissi j Drottne. Heilsid Tryphena og hinum Tryphesa/ huørier myked hafa lided j Drottne. Heilsid Persida miñe elskulegre j Drottne/ huør ad myked hefur lided j Drottne. Heilsid Rufa hinum vtualda j Drottne/ ⁊ hēs Modr ⁊ mine. Heilsid Syncricon og Phlegontem/ Hermam Patroban/ Hermen/ ⁊ þā brædrū sēm hia þēm eru Heilsid Philologum ⁊ Julian/ Nereū ⁊ syster hans og Olimpan/ ⁊ øllum heilögum sem hia þēm eru. Heilsid huør öðrū ydar ⁊ mille med heilögū kosse. Naud heilsa alter Christs söfnuder.

Ēn eg minne ydur a goder brædur/ad þier hafed gaat a þīn sem Rugl og Hindraner vppbyria j giegn þēm Lærdome sem þier hafed lært/ ⁊ snued þra þīn sömum. Puiad þeir Hættar menn bidia eige Drottne Jesu Christo/ heldur synū Mage/ ⁊ þyrer sætleg Ord og þagurligt Mælteke/ ræla þeir hiörtu meinlausra. Puiad ydar Hlydne er j bland allra vtkiesen. Fyrer þ þagna eg yfer ydur. Ēn eg vil ad þier sieud vitrer vppa hid goda / og einfallder vppa hid vonda. Enn Gud Fridarins mun innan skams sundurmerja þann Andskota vnder ydrū fotum. Naud Drottins vors Jesu Christi sie med ydur. Nr: +heil+ Act 16
far Timotheus minn hialparmañ/ ⁊ Lucius/ ⁊ Japhil 2
son/ ⁊ Sosipater myner naþrændur. Eg Tertius sem þetta Brief skrifade/heilsar ydr j Drottne. Nður heilsar Gaius minn og alls Safnadarins Hwsbonde. Nður heilsar Erastus Borgarinnar Fiarrentuvörd:/ ⁊ Quartus broder. Naud Drottins vors Jesu Christi sie mz ydr öllu n/ Amñ.

+Ēn hīm/ sem mattugur er ydr ad styrkia epter +Eph 1.
mynu Euangelio/ og predikan vr að Jesu Chri
sto/ þ

S: pals pistill

sto/þ huðria leyndur Domuren er openber/sem f
þra Veralldarennar vpphafe hefer yfer vered þa
gad/eſt nu openberadur ꝛ auglyſtur þ Rietningar
Spamannana/epter bode eilyfligs Gudz/Truarin
ar hlydne til vppreiſingar/ medal allra heidinna
Pioda/þin einumſaman Gude ſem alleina er vie
ur/ſie Dyrd fyrer Jeſu Chriſtu/ad eilyfu/Amn.

Til Romueria

Sendur ad Corinthio/med pheb:/ ſem pion
uſtukuinna var Safnadarins til Cenchreai.

Formale hins þyrra
Piſtels Til Corinthios

Þeſſum piſtle aminer hin heilage Pall þa f Cos
inthiu borg/þad þr skulu samlynder vera f Trus
ne og f Lærdomenum/hafande vagt a þui/ad þr
lærdu vel þessa Hofudgrein/einkum(þ Chriſtur
ſie allra vor Sæluhialp)A huðria Grein all[v] manlig[v]
skynſemder og Vysdomar hafa ſig arektd. Þuiad lyka
ſin nu vpphefia ſig vm vora Daga/f þra þui ed Euan
gelium kom f auglios/marger þavyſer ſialfbirgingar(þa
vier köllum Flugu anda Suxl ꝛ Villumen)huðrier alle
þorſneina voru kloſter og lærder ordner/ꝛ eige þa fyrer
myklum Meiſtaraſkap og vysdome hallded ſig lyka vid
nöðurn eda samlynda. Þan eine vill hingad/hin annar
þangad/ſo ſem ad være þ ſtor Sman/nær ed huðr eirn
ſkylde eige nöðud ſterligt fyrer ſig leggia/og ſynn eig
enligum Vysdome vppfylgia/ Huðrium eingen þær vm
nemę aptur til ſyns Viſkuleyſis/ En þo vita þr f þele
gheit alls ecke/nie vnderſtanda vt ab hinum rietta Hof
udgrein

udgreinñ/þott þr rause/gialþre ꝛ þuætte marge vm þta
med Munnenum. Lyka so skiede a Dögñ hins heilaga
Pals/ þa er hañ hafde kent synum Astvinum i Corin-
tho christiliga Tru/og Freslid ap Lögmalenu/þa hoopu
sig og vpp hiner þaujsu-sialþbirgingar/ꝛ otyduger Vit-
ringar/i sundurlundadan Lærdum/giörande so sundur-
þykkan Flockdrætt medal truadra Manna. Þañ eine vill
de vera Pals/hinn annar Apollo. Þann eine Petrus/
eñ añar Christs. Eirn villde vmskieraſt lata. Eñ anni
ar ecke. Þañ eine villde giptaſt/hiñ añar ecke. Þañ ei-
ne villde eta Skurgodaþorner/eñ añar ecke. Sumer vill
du og vera lykamlega þrialser. Og nockrar Konur vill-
du med beru Hare ganga/ꝛ slykt annad þessu lykt. Þar
til ad þar kom so langt/þad eirn drygde sui virdelegan
misuerknad i mote Frelsenu/ tekande syna Siupmodur
til eigenords. Og sumer hielldu allsecke vt ap Vpris-
ue daudra Manna/Enn adrer nærsta lyted ap Holld
tekiu Dottins.

Snögt ad seigia/þad gieck miögmdarlega og næsta o-
skickanlega til/ so ad huor eñ villde Meistare vera og
kenna ödrum/og þ eina giöra med Gudzspiöllen/Sacra
mentid/Trunahuad hönum gott þotte. Og lietu a me
dan þessa Höpudgrein þara/og vnder Fotum liggia(þad
Christur sie vor Saluhialp/ Riettlæte ꝛ Endurlausn)
lykia so sem hefdu þr þessa Grein i löngu mz Soolu sina
Skopaca þorslited. Ap þui ad soddan stycke þar ecke vid
magt ad blyþa/huar Menn slalþer vpphefia Kloker og
vitrer ad þikiaſt.

Aullu deile eins/lykia so sem þ geingr nu til med oss/
Sidan vier openberudu i þyskalande(seiger Lutherus)
þetta Euangelium vt ap gudligre Mad/þa vill huor eñ
hiñ adste Meistare vera/ꝛ hafa hiñ heilaga Anda aller
na. Lyka sñ vare Euangeliu i þ hañ skulld predikad/ þ

Vier

vier skyllum leita vorrar hroosumar/audsynande vorn Klokleika ꝛ Skynsemd þar jnne. So ad þesser Corinth ij Borgarmenn/hafa verid Fyrermynd vorrar þiodar a þssum tymū/huer ed þarf hefde eins þuilyks pistils. Enn so hlytur þ ad vera/ꝛ so a Euangelio ad ganga/þ hinder heimsku Sialfbergingar ꝛ ordyduger Villingar/ eiga vpp ad byria blockadratt ꝛ hindraner/so ad þr sīn reyndder eru (epter þui sem hier seiger hinn heilage Paull) openberer verde.

Fyrer þui strappar ꝛ pordaemer hinn heilage Paull slykan skadsamligan Vysdom tiasta aluarliga. Og giörer þuilyka heilaga Nepuitringa eptur ad vitleysungum/og seiger med sliettū Ordum/ad þr vite eckert ap Christe/nie ap hns Anda ꝛ æstgiöfū/þar oss eru j Christo Jesu veittar/ꝛ eige sku þr Riettingar vppbyria/þui þr hliota endliger ad vera sem þ sku vnderstanda. Enn vilia vierer vera ꝛ klokleik syna med Euangelio/þ er ein rett hindran ꝛ hamlan/End ꝛ Christū ad vidurkienna. Enn blockadratt ꝛ Sūdurþyrke vpp ad byria/þar ef klok lig Skynsemd ꝛ Vysdom vel tilhæfelig/so ad þr verde ad eins heimsker Sialfbirgingar ꝛ christner villingar. Enn Drotten vorn Jesum Christū þa þr alldreigi rettelliga vidurkient/nema þr snuist aptur j hid porna Visk uleyse/ꝛ latc sig so lytelatlegana þæra ꝛ læra/þ þ hugi uæra ꝛ einfalldliga Guds Ord. Slykt giörer hīn ꝛ vm hönd hefur j hinū fyrstū fiorū Capitulū.

J hinū 5 Cap. strappar hn þa myklu Vansemd/þss hins sama sīn syna Stiupmoder hafde til Ekta reked/og vill banfæra hn ꝛ Diöfleinū giefa. Giefande þar med ad skilia eina rietta Vnderuysun/huörnen Paunid aette ad handtieraſt/So ad þ ske skie med einu Sampycke alls Safnadarins/þra sīn rietttruader eru/ yfer opinberū Storsyndū/so sīn ad Christr kiesier ꝛ stalfr/Matth 18.

J 5 Cap. straffar hñ þ Agg ⁊ Þrætumal þyrer Dom stolum/ sierdeilis þ heidnñ Mönum ⁊ Vancrundñ. Og kiennr ad þr ske skalbet þinbyrdis Sakernar þorlykta/ ellegar Ranginden lyde.

J hinum 7 Cap. vndervysar hañ ap Hreinlyppenu og Hiuskaparbandenu. Lopar þast Hreinlyped ⁊ Jungþrur domen/ þad hñ sie nyt samlegur / so þui þramar ⁊ betur gete menn Gudspiallana giætt. so sem ap skalpur Christr kiennr, Matt. 19. ap þm Hreinlypismönnum sem vegna Gudspiallanna edur Himnarykis vilia hreinlyper verda. Enn Paull vill onaudugan og opungadan Jungþrurdom hallden haþa vtan alls haska meire Syndar. Annars sie Hiuskaparbanded betra enn Hreinlypis bindid/ þ þuglega veykest þ ostodugum Bruna/ ⁊ þaþnan hepur heimuglega stinga.

J hinum 8 Cap., allt til hins 12/ Hondlar hñ margvisslega/ huörnen ad vier skulum lyda og handtiera vid breyskuer Samviskur þ augsynelegum Malaperlum/ so sem er þ Matarnautn/ Dryckiu ⁊ Klædaburde/ og þ Bergingu Guds lykama. Fyrerbiodande þ öllum stödum þ hiner styrkuu skulu þorsma hina breyskrunduu. Ap þui ad hañ skalpur (þott hañ sie eirn Postule) þa hape hañ sem adur/ hallded sig þ þra mörgum þm Glutum/ þar hñ hapde þo godan rietr til. Þar til meiga vel hiner styrkr uö vera ottasleger vm sig/ ap þui ad þordumdaga/ eru so marger ap Israels Folke þorgeingner/ sm þovöru ad ur allerseman vrleidder þyrer Dasemdarverken ap Egiptalande. Enn þaþnþrame þessu þramsetur hñ nöckrar hialpsamligar Kienningar.

J hinum 12 Cap. allt til hins 14 höndlar hañ/ huörsu margbreydar ad Astgiaper Gudz eru/ a medal huörra þad Kiærleikuren sie þo hin beste. Þuiad hñ upphefur sig eige/ heldur þnbyrdis samþyckelega þionande/

med

med þui ad þar er eirn Gud/eirn Drotten/eirn Ande/ og aller Gluter eins huǫrsu marghattader ad þeir eru.

J 14/keñer hañ Predikurum/Spamǫnnum og Sǫng mǫnum/þad þr skulu skickanlega þoka synar Gæþur/og allelnaſta til betrunar/eñ ei til eigenligrar Dyrdar sꝛ na predikan/ Lyſt edur skynſemd þar med ad audſyna.

J 15 Cap. Strappar hñ þa sǫmu sem rangliga hafa þa lært og truad vm Hollosins vppriſu.

J hinum ſydaſta miñer hañ þa a/vm brodurliga hia lp/og ſtundlega Peninga styrking lykamlegrar Næring ar/vid hina þurptugu/sem voru i Jeruſalem.

Hinn þyrre S. Pals Piſtell til Corinthios.

Fyrſte Cap.

PAVLL kalladur til þostula Jeſu Chriſti epter vilia Guds/ꝛ Soſtenes vor Broder. Þeim Guds Sǫpnude sem er j Corintho/þñ helgader eru j Chriſto Jeſu/j ǫllu þra Landsalpum og vorum. Nad ꝛ Fridr/ap Gude vorum Fǫdur/ og Drottne Jeſu Chriſto sie mz ydur.

Þakker giǫre eg Gude minum j dugliga ydar vegna/þ þa Guds Nad sem ydr er giepen j Chriſto Jeſu/Þ þier erud þ hñ j ǫllu Gluturn audgader/j allre tuñrettu ꝛ Ryñingu/Epter þui sem su predikan ap Chriſto Jeſu/ er troptug orden j ydur/So ad þier haped ǫnguan Breſt j nǫckurre Giǫf/Epterbidande auglysingu vors Drottins Jeſu Chriſti/sa er ydur mun ſtadfeſta allt til xp
1 Theſſ eloka/ So ad þier sieud oſtrappanliger a deige
5. Drottins vors Jeſu Chriſti + Þui Gud er trur

þyrer

þ huörn þier kallader erud til í Samlags Son
ar þ hñs Jesu Christi vors Drottins * alla hlu
Enn eg beide ydur Bræðr/ þ Nafn Drottins
vors Jesu Christi/þ þier hafed aller eina Rø
du/ z eige sie þar nockurt Sundurlynde ydar a
mille/helldur þ þier sieud fullkomner j samlyk
re Lund/ z einre Meiningu. Þuiad nuer er so
kunnugt/Bræður myner/að þeim sem að Cloes
heimkynne eru/vt að ydur/ ad Þrætur sie ydar a
mille. En eg segge þar að/þ huör ydar eirn ske
segia. Eg+er Páls/ sa annar/ Eg er Apollo/+Act 18
hin þridie/Eg er Cephas/hin þiorde/Eg er Ch
rists. Huad? Er Christur nu þa j sundur skipt
ur? Er nockud Páll þ ydur Krossfestur? Eda
eru þier skyrder j Páls Nafne? Eg þacka Gu
de/þ eg hefe enguñ yduarn skyrt/vtan+Crispū+ Act 8
z Gaium/so ad eigen þurfe þ ad segia/ad þier
sieud skyrder j minu Nafne. Eg skyrda z Hei
mamen Stephane/Framar veit eg ecke/huört eg
hefe nockurn yduarn annan skyrt. Þuiad Chri
stur sende mig eige til ad skyra/helldur ad boda
Guds Euangelion+Eige med Orda sniilld/so ad+ 1 Pet 1
eige yrde Kross Cgristi ad hiegoma. Þuiad þ þ jnfr 2
ta Ord að Krossenū er Fauiska þm sem þortap
ader verda+En oss sem hialpast/er þ Guds Kr+ Rom 1
aptur. Þuiad so er skrifad+Eyda nū eg Visku+Esa 29
Vitringaña/z Skilning skynsamra mū eg þorlegg
la. Huar+er nu Spekinguren? Huar er Ritnin+Esa 33
Sameistaren? Huar er veralldar Vitringuren?
hefur Gud ecke giört Speke heims þessa ad heim
sku? Þuiad med þui heimuren þ syna Visku/
þeckte ecke Gud j synum Vysdome/þa þoknad
est Gude þ vel/ þ þa vitsliga predikan hialpliga

ad giæra/þa sem þar a trua. Af þui ad Gydin
gar askia Teikns/ ⁊ Gricker spyria ad Speke. Eñ
vier predikum Christ hiñ Krossfesta/ Gydingñ
ad sönu hneyxlan/eñ Grickium heimsku/En þm
sem kallader eru/bæde Gydingñ ⁊ Grickiñ/ bod
um vier Christ eirn-gudligan Krapt ⁊ gudliga
Speke. Þuiad Guds Faulska er Mönnum hygn
are/ ⁊ Guds Veyklieke er Mönnum styrkuare.
Syrer þui/ alyted geder Brædur ydra Kallan/
Þad eige eru marger Speckingar epter Holdinu
eige marger vollduger/eige marger Edalborner
kallader/Heldur þ huad heimskuligt er þ heime
num/þ hefur Gud vtualid/ vppa þad hñ giöri
de Vitringana ad hneyxlan. Og þ sem v.yklegt
var þ Heimenum/þ vtualde Gud/so ad hñ giör
de ad hneyxlan þ huad öþlugt er. Og þ sñ oed
la var þ Heimunñ ⁊ þorsmad/þ hefur Gud vti
valid/og þ sñ eckert er/So ad hñ nidur þryckte
þ huad nockurs hattad er/So ad eingen Madur
mætte sier þ hñs Augsyn hrosa/af huörium þi
+Jerē 23 er erud endurpædder j Christo Jesu+huör offer
af Gude giördur til Vysdoms/ ⁊ Riettlætis/til
+Jerē 9 Helgunar/ og til Endurlausnar. So+ad huör
2 Cor 10 (epter þui sem skrifad er) sem sier hrosar/ sa
hrose sier j Drottne.

Annar Cap

+ supr 1 OG eg (Goder Brædur) þa eg kom til y
ar/kom eg ecke m;+Malsnilld eda hærre
Vysku til ydar/ad boda ydur gudliga þre
dikan. Þui eg hielt mig eckert vita ydar a mille
vtan Jesum Christ þann hiñ Krossfesta. Og eg
var hia ydur med Veyklieka/ ⁊ med Vgg ⁊ Otta
+ Act 18 myklum. Myn+Rada ⁊ myn predikñ var eige j
smilldar

snilldar Ordum manligrar Viſku/heldr j augſyn
ingu Andans ꝛ Kraptarins / So ad ydar Tru
ſie ei æþ manligre Viſku/heldr æþ Guds krapte.
Eñ þad vier tǫlum vm/þ er þo Speke a medal
þra sín algiörder eru/ eñ þo eingen þſſa Heims
Speke/og eige þſſa Heims Hǫfdingia/huǫrier ed
þorgenga. Helldur tǫlum vier vm þa heimugli
ge huldu Guds Speke/huǫria Gud hefur þhug
ad þ Allder/oſſ til Dyrdar/huǫria eingen þſſa
ra heims Hǫfdingia hefur þekt. Þui ep þeir
hefdu þeckt hana/ þa hefdu þier eige krosſþeſt
Drottin Dyrdarinnar/Helldur epter þui sín skri
þad er+Þad eige hafe Auga ſied/ og eige Eyra+Eſa 64.
heyrt/ꝛ ecke j Mannſins hiarta komed/huad Gud
hefur þbuid þm er hann elska. Eñ oſſ hefir Gud
þ openberad þ sinn Anda. Þui Andin rannſakar
alla hlute/ eirnen t Dypt Guddomſins. Huǫr † leynelt
manña er sa/ad hann viti huad j Manenum er/vtan hlute
alleinaſta sa Ande sem med ſialfum hann er? So
lyka veit ꝛ eingen huad Guds er/nema Guds an
de. Eñ vier hǫfum ei nædtcked þſſa Heims An
da/heldr þann Anda sem æþ Gude er/ſo æþ vier
vitum huad oſſ er æþ Gude giefid+huar vm vi + 2 Pet 1
er ꝛ tǫlum/eige med þm Ordum sem mannlig Viſka
kienir/helldur med þm Ordum sem heilags An
de lærer/dæmande so andlig Epne andligañ. Eñ
lykamligur Madr skyniar eckert þ sinn er æþ Gu
ds Anda/æþ þui ad þ er hm Heimſka/ꝛ hann þar
eige skilid þ/ þuiad þ hlytur andligañ ad wr
skurdaſt. Eñ sa andligr er/hann giegnum ſier alla
Hlute/eñ hann verdur æþ óngum rannſakadr. Þuiad
+huǫr hefur þeckt Hugskot Drottins? Eda hu +Eſa 40.
 er lagde hǫnum nǫckud Rad? Enn vier hǫfum Rom 11

Christi Hugskot.

Pridie Cap

IG eg/goder Brædur/ mætte eige tala vid ydur/so sin vid andliga/helldr so sm vid Lykamliga/ ℞ lyka sin vid ôfnir vngberne j Christo. Miolk hefe eg ydur til Fædu giefed. en eige megnan Mat. Puiad fier formættud þ ecke/ So formeige fier þ nu en eige Helldur/ þt fier erud en lykamliger. Puiad a medan ad Agg ℞ Prætur eru ydar a mille/Eru fier þa ei ge lykamliger/℞ gangid epter lykamligri Sidueni? Pui þa nockur ydar seiger/ Eg er Pals/ hin annar/Eg er Apollo/Eru fier þa eige lykā liger? Huad er Pall? Eda hvôr er Apollo? Vr an Pionustumen/þ hvôria fier erud truader ord ner/℞ þ sama/epter þui sin Drotten hefur hvôr tium einū veitt. Eg plantade/Apollo vôkuade/ † Avôx ten. En Gud hefur † Friofgumina giefed. So er nu +hvôrke eg nie sa sin plantade/nie sa er vôkuar +Þsa 6 2 nockud/ helldur Gud sa er Friofgiuena giefur. En sa sin plantar ℞ hin sem vôkuar þe eru eins ✤ Gal 6 En+hvôr eirn mū syn eigenlig verkalaun ôdlast epter synu Erfide. Pui viet en Guds Samerk idismen. Fier erud Gudz Akuruina/℞ Fridz vpp bygging. Eg hefe vr ap þre Guds Nad sm mi er er giefen/grunduöllen lagt/so sem en hyggen Hvasmidur/En eirn annar bygger þar vppa. Hvôr eirn hafe ℞ gæt a hvörnen hn bygger þar vppa. Puiad eingen þar annan Grunduöll lagt/ helldur en þann sin sadr er lagdur/ þvôr ad er Christr Jesus. En ef nockr bygger vppa þenan Grunduöll Gull/Silfur/Gimsteina/ Triahark/ Hey/Halmstra/Þa mū hvôrs eins Verknadur op enber

ember verda/ ꝛ Dagurin Drottins mũ hũ auglio
san giöra. Þuiad hũ mun med Ellde openbera
dur verda/ ꝛ huilykur ad huörs eins verknadur
sie/ þa mũ Ellduren reynslu a giöra. Eþ nockurs
Verknadur blyßur/ sa hũ hefur þar yfirbygt/ þa
mũ hũ launödlast. Eñ huörs Verknadr sĩ þor
breñur/ þa mßi hũ skadsemie lyda/ Eñ hũ sialfur
mũ holpen verda/ þo so lyka sĩm þ sie † þ Elldeu. † so sem

Vite þier ecke/ þad þier erud Guds Mustere? Gull.
Og þ Guds Ande byr j ydur? Eñ hũ sem saurg
er Guds Mustere/ þm̃ mũ Gud tortyna + Þuiad + Infr 6
Guds Mustere er hellagt/ huört þier erud. Tx12 Cor 6
le eingen sialfan sig. Og eþ nockur er sa ydar a
mil e/ sem vitur þikist vera/ verde hañ ad þessa
Heims Gvitringe/ so ad hañ matte vitur vera.
Þuiad þissa Heims Speke er Heimska hia Gude.
Þui so er skrifad + Hendla mũ eg Spekinga j slæg + Job 5
ursku þra/ Og eñ aptur + Drottin veit hugsaner + Esa 40
Spekingaña/ þt þær eru hiegomligar. Fyrer þui Psal 94
hiete sig eingen aþ Mönnum. Allt er þ yduart/
sie þ Paull/ eda sie þ Apollo/ sie þ Cephas eda
Heimuren/ sie þ Lyfed eda Daudin/ sie þ hid na
læga eda okomna/ allt er þ yduart/ eñ þier erud
Christi/ eñ Christur er Guds.

Fiorde Cap.

Þar halldi oss huör Madur þ/ einkum þ
Guds Þienara/ ꝛ Forstiora yfir Guds le
ynda Doma. Nu heimtum vier eige meir
aþ Forstiorönum eñ þ þr finnest truer. Þui er
nitt þ þ minsta koste/ ad eg ske aþ ydur dæmdr/
edur aþ mañligum † deige/ Eñ þo dæme eg mig † Dæm.
ei sialfur/ Þui eg veit mgn ecke (vont) eñ j þui
er eg þo ecke rettlæstur/ Drottin er sa sem dæm

er. Fyrer þui oxmed ecke þ tyman/þangad til ad Drottin kiemur/sa er auglysa mun þ i Myrkrū um er hulid/ ꝛ openber mun giøra raden hiarta/ ꝛ man þa huørium sem einū Lopstyr skie ap Gude *

Eī med þessare Rꝛdu meina eg sialpan mig og Apollo/so ad þier lærdud ap ockur/þ eingen hall dz meir ap sier/eī so sīn nu er skrifpad/ uppa þ/ ad eingen hroke sier upp mote odrum/þ nøkurs saker. Þui huør helldur þier þrain? Eda huad hefur þu þ ad þu hafer eige þeiged? Eī fyrst þu hefur þ þeiged/huad metur þu þig þa sīn sa þ hefde ecke þeiged? Þier erud nu sadder/ þier erud nu þegar auduger ordner/ þier t ryked an vor/Giøre þad ꝛ Gud ad þier ryktud/so ad vier mættum ꝛ ryktia mꝛ ydr. Eī eg meina ad Gud hafe lated sia oss seinasta Postula/so sem Daudi anū i vallde giefna/Þuiad vier erum/so sem Vaidur til synis setter Heimenum/ꝛ so Englūm/ ꝛ Mønnum. Vier erum þussar þ Christs saker eī þier þorhyggner i Christo/Vier veyker/eī þier styrkuer/Þier dyrdliger vier þorsmanaliger. Þuiad allt til þissa Dags polū vier hūgur ꝛ posta ꝛ Kalda/ꝛ verdum hungrū barder/høfum sug uan Samꝛstad/erpidum ꝛ vinum mꝛ vatn eigen + Sønd um. Og nær oss er þormælt/þa blessa vier/eru vier opsøkter/þa bidum vier/ eī vier Sorp ꝛ lastader/þa beida vier/ꝛ iapnan eī vier so sem Skarn/þ hrak þessara Veralldar/ ꝛ hreinsunar t Øppur vr verde allra Mꝛia/allt til þessa.

t sū Kongar.

+ Act 20 1 Thess 2 2 Thess 3 † Sorp

Hetta skrifa eg eige/uppa þ eg hneyxle ydr/ helldur annarre eg ydur so sem mꝛ ia kiæustu syn urka. nę. Þui þo þier hefded tiu þusunder Lærem-

skara

stara j Christo/þa hafe þier þo ei Fedurna mar
ga/Þuiad j Christo Jesu þ Euangelijn er eg ord
en ydar Fader. Fyrer þui aminne eg ydur/ad þi
er sieud minner Epterfylgiarar/ Þar þ sende eg
Timotheum til ydar/huer ad er mijn kiær ⁊ trur
Sonr j Drottne/ad hann vinderlyse ydur myna Ve
gu/þa sem ad eru j Christo/Lyka so sem eg j ollum
Samkundum ⁊ allstadar kienne. Þar hiota sier
nu nockrer vpp/lyka sem eg munde eige koma til
ydar/ Enn eg mun þo snarliga koma til ydar/ ef
Drottin vill/ad eg reyne/eige Ord þra sem vpp
hrokader eru/helldur Kraft/Þuiad Guds Ryke
er eige folged j Ordum/ helldur j Krapte. Huad
vilte þier? Skal eg med Vende til ydar koma/
eda mz Kiærleik ⁊ hogværum Anda?

Fimte Cap.

Almeneligt Rikte er/ad þar sie horen yd
ar a mille/⁊ þo slyk Hora/sem eige er gied
ed a medal heidinna Pioda/ þ ad + nockr sk + Leute
hafa syns Fodurs Eigenkonu. Og þo eru þier 18 ⁊ 20
vpphrokader/ ⁊ haped ecke myklu þramar vered
syrgiande/so ad sa sem þ verk hefur drygt/yrde
j burt teken þra ydur. Ad + sonnu/eg þra verande + Coloss 2.
ad Lykamanum/en þo nalægr j Anda/hepe so sem
þar nærverande damdt yfer hann sem slykt hefur
giört/ j nafne Drottins vors Jesu Christi/ ad
ydur samankommum/mz minnum Anda/og mz Kr
afte vors Drottin/ Jesu Christi/ad hann verde
opnar selldar Andskotanum/til Holldsins fordæfu
nar/so ad Anden verde hialpligr a Deige Dr
ottins vors Jesu

Nuar Grosim er ecke god + Vite þier ecke ad + Gal 5.
lyted Surdeig syrer allt Deiged.

✠Fyrer þui hreinsid burt hid gamla Siurde
iged/so ad þier sieud nytt Deig/eins ⁊ þier va
rud osyrder. Þuiad vort Paskalamb er Christ
þyrer oss oppradur. Fyrer þui höllдm vora Pa
ska/eige j gömlu Surdeige/⁊ eige j Siurdeige ill
skuñar ⁊ prettuysiñar/helldr j sætu Deige/Sæt
leikslus og Sannleikans ✱

Eg skrifade ydur j Brefenu/ad þier skylld
ud ecke samlag hafa vid Hooranarmenn. Aungu
neigen meina eg þessa Heims Saurlyfs menn/eda
agiarna/Ræningia nie Afgudadyrkara/annars hl
yte þier Verölldena ad rymma. En nu skrifa eg
ydur/þ þier skud eckert samlag hafa/ef sa er nö
ckur sinn sig lætur Brodur kalla/⁊ er Frellulyfis
madur/eda Agirndarmadr/ Hiagudadyrkare/eda
Ordhakur/Ofdryckiumadur edur Rænינge/med
þess konar Mönnum sku þier ecke Matar neyta.
Þui huad koma þr vid mig sem þar vtan eru/
þ eg skylde þa dæma? Er eige so ad þier dæm
ed þa sem hier þ jnnan eru? En Gud mun dæma
þa sem þryer vtan eru. Lætid þann burt fra y
ur sem vondur er.

Siette Cap.

Dörven dirfest nockur af ydur/þott hann
hafe eitthuad Rikrumal j mote öörum
ad lata dæma þar vm hia † Rænglarum
† heidnum
† Christnum. þ Heilager munu Heimen dæma? Og fyrst Heil
muren skal dæmast af ydur/Eru þier þa eige na
gu vel fallner til ad dæma vm þ sem minne hatt
ar er? Vite þier ei/þ vier munum yfer Enginn
dæma? huörsu myklu meir þa yfer stundlegum Hlu
tum? Enn þier/ætter þier hafed nockur malafærle
vm

vm ſtũdlegt Aud/þa take þier þa ſm hia Sõþn
udemũ Forſmader eru/og ſetied þa til Yserdom
ara. Ydur til Blygdanar ſeige eg þetta. Er þar
þa mz ôllu eingen ſo vitur ydar a mille? Ad ox
mz kuñe millum Brodurs og Brodurs? helldur
deiler Border vid Brodur/og þar opan a þyrer
Vantruudũ. Þar er ſeñeliga þullkomligt drot
ydar a mille /þad þier hafed Lagadeilur jnbyr
dis + Huar þyrer lyde þier ei myklu helldur ori + Mat 5
ett? Eda þui late þier ecke ſuikia ydr helldur?
Þier + giõred helldur rangt z ſuikid/z þad ſama + Rom 12
vid Brædurnar. 1 Teſſ 4

Vite þier ei þad/Ad ranglater mune eige eig
naſt Guds ryke? Lated eige v'lla ydur / huõrke
Frillulyſismen/nie Apgudadyrkarar/eige Hordo
mz menn nie Sælgætingar / eige helldur þr ſem
Sõm drygia med Karlmõnnum/ eige Pioþar nie
Agirndarmen/eige Ofdryckiumen/eige Ordſtrak
ar nie Ranningiar munu Guds ryke eignaſt. Og
þuilyker hafa þordum daga nõckrer vt ap ydur
vered /Enn þier erud nu þuegner/þier erud nu
helgader/þier erud nu rietlater þ nafnied Drott
ins Jeſu/z þ Anda Guds vors.

+Allr leyfeſt mier/en eige batar þad mig allt + Syrach
Eg hefe allra hluta valld / enn mig ſkal eckert 37.
yfirbuga. Fædſlã heyrer til Maganum/z Mag jnfr 10.
en Fædſluñe/eſt Gud mun hna z hann apmx. Lyk
kanen ad sõnu heyrer til/eige Frillulifnadenum
helldur Drottne/og Drotten Lykamanũ. Enn
Gud hefur vppvaked Drotten/og so mun hann
oſs vppuekia þyrer ſin Krapt. Eda vite þier ec + ſupr 3
ke þ ydar Lykamer eru Christi Limer? Skyll 2 Cor 6
ar eg nu taka Christi Lim / og giõra þar ap

Skækiunar Lim? Pad sie pixere. Eda vite þ
er ecke/ad huór hñ samlegar sig Skækiunke/ ad sa
4 Gen 2 er eirn Lykame med henne? Puiad + þau mann
Mat 19 (segier hñ) trud i einu Holde vera/ Ej huór hañ
Mar 10 samteinger sig Drottne/sa er eirn Ande mi hñ.
Eph 5 Flyed Frillulipnaden. Puiad allar Synder huór
iar Madurin bryger eru þ vtan hans Lykama.
Eñ huór ed Saurlyfe dryger/sa syndgar vid sin
eigen Lykama. Eda vite þier ecke/ad ydrer Li
+supr 3 mer + eru Mustere þss heilaga Anda sem i ydr
2 Cor 6 er/ þann þier hafed ap Gude? Þier eiged ecke
+jnfr 7, sialfa ydur + Puiad þier erud dyru Verde keyp
1 Pet 1. ter. Par þ vegsamed Gud i ydrum Lykama/ ⁊
ydrum Anda/ huórier Guds eru.

Sióunde Cap

SVM adra þa hlute/ þier skrifudud mier
til/ audsuara eg/ Pad Mañenum er gott
ad hñ snerte eige nockra Konu. Eun þ
Frillulipnadar saker þa hafe huór eirn sina eig
en Konu/ ⁊ huór ein Kona hafe sin Eignarmann
* 1 Pet 3 + Maduren veite Konunne sitt skyldugt Atlot/
slyk hid sama Kuinan Mañenum. Konan he
fur eige valld syns Lykama/ helldur Maduren/
Lyka ⁊ eirnen Maduren hefur eige valld syns
Lykama/ helldur Konan. Tale huórke annad/ ne
ma þ sie med beggia samþycke/ vm stundar saker
so ad þier sieud þss lidugre til Fostu ⁊ Bænahal
lds/ ⁊ komed sydan aptur til samans/ so ad And
skoten þreiste ydar ecke/ þ ydnars ostiornglelts sa
† Epter/ker. Petta tala eg ap † vorkunsemi/ ⁊ eige epr
lærc. er bipalningu/ Eñ eg villde hafdz ad al er Mañ
være so sem ad eg er. Huór eirn hefur syna eig
enliga Gioff ap Gude/ eñ ad sonnu so/ eñ annar so.

Eñ

En þ segge eg þm ogiptum z Ekkium/ ad þm er gott/eþ þr bliþa sv sem eg. En i eþ þr þa skr ecke gefalled/giptist þr þa/ þt betra er ad giptast enn ad brenna.

En þm sem giptter eru bydur/eige eg/helldur Drottin/þ+Konan skilie sig eige vid Mannen
+Mat 5 19 Mar 10 Luc 16
en eþ hun skilur/þa bliþe hun vtan Hiuskapar eda borlyke sig vid sinn Mann/Og Madurenn þorlegge ecke sijna Eigenkonu. Hinn ödrum segie eg (en ecke Drotten) ad eþ einhuör Broder hefur vantruada Konu/og hun semur ad bua vid hia þa skilie hann eige vid hana. Og eþ su Kona er sem vantruadan Mann hefur/z þad hagar heme hia hönum ad bua/þa skilie hun eige vid hann.
† er ecke ohreinn Konume † er ecke ohrein Mannenu
Þuiad vantruadur Mader er † helgadur þyrer konunne/og vantruud Kona er † helgud þ Mannen annars være Börn ydar saurug / enn nu eru þau † heilög. En eþ hinn vantruade vill skiliast þa lated hann skiliast/Þui Broder edur syster eru ei þorbunden/þ i slijkum eþne. Gud hefur oss † heyra til Guds
† sÿpnude.
i Fride kallad. Eda huad veistu h Kona nema ad þu kunner ad giöra Manninn holpen? Eda þa Mader/Huad veistu nema þu gietter giört Konunne hialplega? Þo epter þui sem Gud hefur huörium einum gieped. +Huör z ein/epter þui sem
+Eph 4
Drotten hefur hann kallad þa gange h i/z so skicka eg þad til j öllum Sÿpnudum. Er nockur vmskoren kalladur/sa oske sier ecke Yferhwörf. Er z nockur kalladur i Yferhwörfe/late sa eige vm skiera sig. Vmskurnen er ekkert/Yferhwörfen er z ekkert/helldur Vardueiting Gads bodorda. Huör eirn bliþe nu j þeirre Kallan sem h i er jnne kalladur. Eþ þu ert einn þrall kalladr/ þa hafþar

Þar eige ahyggiu fyrer/ Eñ gieter þu brtals orð
ed/þa kostgiæfe þ helldur. Þuiad huðr hann er
Þræll kalladur j Drottne/ sa er Frelsinge Drot
tins/Lyka og eirnen huðr hñ er Frelsinge kall
* supr 6 adur/sa er Þræll Christi. Pier + erud dyru Ver
1 Pet 1. de keypter/Vered eige Þrælar Mañaña. Huðr
eiñ(goder Brædur) j huðrere Stiett sin hann er
kalladur/par bliue hañ j sñe þ Gude.

Eñ ab Meyunum hef eg ecke Bodord Drot
tins/Þo gef eg til rad/sin sa ed hefur Miskun
sem odlast ab Drottne/ad eg sie trur/Þui mei
na eg nu þ gott vera fyrer nalægrar Naudþurfte
ar saker/ þad Mañenñ sie gott so ad bliua. Er
tu vid Konuna bunden/þa sæk ei epter lans ad
verda. Eñ ertu Konulaus/þa leita ei Konuan
gs. Þott þu kuonger þig syndgar þu ecke. Og
þott ad ein Meygipteſt/ syndgar hun eige/ þo
† Mot- nnun þesskonar † Holldsins Harmkuæle hafa.
gang. Enn eg þyrmda ydur giarna.

Þad seige eg ydr goder Brædur/ ad Tjmen er
naumur/Framar er þ þo meiningen/ Ad þr sin
eigenkuænter eru/þ þr eru so sin ad þeir hefdu ei
neinar/og þr er harma/so sem ad hörmudu þeir
ei/og þeir sin þagna/sñ ad Fögnudu þr ei/ + þr
sin kaupa/so sem eignudust þr þ eige/og þeir sin
bruka þessan Heim/þ er so sin bruke þr hañ eige
Þui þessa Heims athöfn þorgeingur. Eñ eg vill
da þ þier væred vtan Ahyggiu. Huðr okuæntur
er/sa ber ahyggiu vm þ huad Drottins er/huð
ner hñ meige Drottne þocknast. Eñ huðr eigin
kuænte er/sa ber ahyggiu vm þ huad heimsins er
+ huörsu hñ meige Konuñe þocknast. Mismunr
er a milli Meyar og Manns konu. Sin ogipta
ber ahyggiu vm þad huad Drottins er so ad hun

ſie heilög j Lykama og anda/Enn su Mø gipt er/ ber ahyggiu vm þad huad Heimsins er/og huör nen hun meige Mannenum þednast. Enn þetta tala eg til ydarÆgnsemi/eige vppa þad eg legge Snöru þyrer ydur/Helldur til þess sem sidsæt leget er/ so ad þier mattud jafnan oþerhindrad er Drottne þiona. Enn eþ nockur þikest sia þ sier munj torþelldur verda sinu Meydomur/ eþ Eiaþords tymen lydur/ z so eþ þad vill öduruys verda/þa giöre hann huört hann lykar/Gipter hann sig þa syndgar hann eige. Enn huör þad setur stödugt sier j Hiarta/og hefur þar med eige neina þuingan/hafande so Valld sins eigenlegs vilia/og stadfester j sinu Hiarta/ ad vardveita sitt Meydom/hann giörer vel. Og huör ed giptest sa giörer vel. Enn hun sem gipter sig ecke/sa giörer z betur. Kuinan + er Lögmalenu vnderbunden + Rom 7 so leinge sem hennar Madur lifer/ Enn nær ed hennar Madr er laten/so er hun þriale sig ad gipta huörium hun vill/vtan þad skal skie j Drottne. Enn þo er hun sælle eþ hun blyþur sem mitt rad er til. Enn eþ hellb þad/ad eg mune og hafa Guds Anda.

VIII Cap.

NXt vm þ sem Skurgodū oppraft/vitum vier/þ vier aller höfum Skynsemi(þar a)Skynsemen hun blæs vpp/en Kiærleik uten bætter vm. Nu eþ einhuör lætur sier þikia þ hun vite nockud/sa veit enn eige/so sem hun ber ad vita. Enn eþ sa er einhuör sem elskar Gud/ hun er aþ hun þeckt. So vitum vier nu aþ þere Fædsku sin Skurgodum oppraft/þ Skurgodin er eckert j Heimenum/ þui eingen er Gud nema ein. Og þo ad þar sie nockrer sin Guder kallaft/

huört þ er a Himne/edur a Jördu (med þui ad marger eru Guder ꝛ marger Drottnar) þo hefum vier ecke vtan eirn Gud ꝛ Föd:/ad huörium ad aller hluter eru/ꝛ vier j hönum/ꝛ eirn Drottin Jesum Christum/ad huörn aller Hluter eru/ꝛ vier þ hönum. En þenan Skilning hafa ei aller/þui ad nockrer hafa giört sier samuiska hier til/þar er þeim Skurgödum/ꝛ vtu þ þ skurgoda Form er/ꝛ med þui ad þr voru nu so vefter/þa bleck adest þra Samuiska j þessu. En Fxdꝛ batar oss ecke þ Gude. Etu vier/þa erum vier ei betre þ f:/Eru vier ꝛ ecke/ þa verdu vier ei verre þ þ. En siaed so til ad þtta ydart Frelse verde ei til hindrunar/hinum Veikstrudu. Þui ef nockr sxe big(þu sia þann Skilning hepur)sitia til Bords j Godahusi/verdur þa eige hans Samuiska(med þui hann er breyskur)huört upp ad eta skurgoda korner? Og so forfærst þinn breyskie Brodir vegna þyns Skilnings/ þ huörn ad Christur er Lyrlaten. Og nar þier syndgist so vid Brædurna/ꝛ særed þra breyskua Samuisku/þa syndgist þier vid Christ. Hvar þ ef ad Fædan hneyxlar Brodur min/skylldu eg alldrei Kiöt eta/so ad eg giörda ei hneyxlan mynu Brodur.

† Rom. 14.

† Rom. 14.

† epter manligre Meiningu.

† þullur Vinis burdur.

IX Cap.

Er eg ecke postule? Er eg eige þrlals? Hef eg ecke sied Drottin voru Jesu Christ? Eru þier ecke mitt Verk j Drotne? Og þo eg sie ei annara postule/þa er eg þo ydar postule/þui † Jnnsigle myns postulegs Embættis eru þier j Drotne. Enn Andsuar mitt vid þa sem mig spyria/er þtta/Höfum vier eige vallde til ad eta og Dreckа? Höfum vier eige valld til

ld til einhuöria Syſtur/eg Æiginkonu mꝫ eſꝑ ad
flytia/lyka ſem adrer poſtular og Brædr Drott
ins/eg ſo ſem Cephas? Eda höfum vier ecke/
eg og Barnabas/Magt til ſetta ad giöra? Hu
ör ſer j Vardaga fyrer eigenleg Laun? Huör
plantar Vyngardenn og etur ei aꝑ hans Aveg/
ſe? Eda huör fodrar Hiördena ꝛ neytir ecke aꝑ
Miolk Hiardarenar? Æñ eg tala ſetta epte
r manlegre Siduenu. Seiger og ecke Lögmaled
ſtta? Fuiad ſo er ſkrifad j Moyſis Lögmale + + Deut.
Æige ſkaltu/n wlbinda Naut ſad ſem eriar/Hu 25.
ört ber Gud ahyggiu fyrer Nautunū? Eda ſeigi 1 Tim 5
er hann ecke ſtta alleſkonar vorra vegna? Fui
fyrer vorer ſaker er ſetta ritad/ Aꝑ fui ad ſa
ſem ploger ſkal plœga j Voneñe/og ſa ſem i ſpre †Kornet
ſker hñ ſkal ſpreſkia j Voneñe/ſo ad hann verde
hluttakare ſinar Vonar. Fyrſt + vier ſaudum ydr + Rom 15
hid andlega/Er ſad mykils vert ſo vier vppſyrk
ium yduart hid lykamliga? Og eꝑ hiner adrer
eru hluttakande ſſſarar ydar Magtar/Huar fyr
er ſkylldu vier eige myklu fremar? Æñ vier
höfum eige neytt ſeſſarar Magtar/heldur vm
lidum vier allra handa/ſo ad vier giördū Chri/
ſti Euangelio ængua hindran. Vite + pier ecke + Deut.
ſ/ſyr ſīn Sonernar ſœra/era aꝑ ſui ſīn ſorſœtt 18.
er? Og ſyr ſīn Altarinu ſiona eru Altariſins
hluttakarar. Lyka ſo höfur og Drotten til ſki
ckad/ad ſyr ſīn Euangelium kunngiœra ſkiu aꝑ Æ/
uangelio ſitt Fœde hafa. Enn eckert ſeſſara he/
fe eg haft.

Æñ eg ſkrifa eige ſetta ſar fyrer/ad ſo ſku/
le vid mig vera giört/ſui betra vœre mier hell
dur daudum ad vera / enn ſad ad nockur ſkylde

myna

mijna hrosan onyta giöra. Þui þad eg predika Guds Euangelium/þa ma eg ecke hrosa mier af þui/þt Naudsynen rekur mig þar til/Og vei sie mier þa ef eg predika ecke Euangelium. Ztu ef eg giöre þ viliugur/þa er mier þ launad/En ef eg giöre þad naudugur/þa er mier þad þo Embætted a hendur þolged. Huad er nu þa mijn laun? Þett/ad eg predike Euangelium Christi/ giöre þ sama vilinglega þ eckert/so ad eg misbruke ecke mitt prelsi a Gudspiöllönum. Þui þott eg sie þrials þ öllum/þa hefe eg þo giört sialfan mig ad huörs Manns þræl/so ad eg vinne þa alla. Þuiad Gydingum er eg orden so sem Gydingr/vp
t sigre. þa þ eg † vinne Gydinga. Og þm sem vnder Lögmælenu eru/er eg orden so sem vnder Lögmæle so ad eg vinne þa sem vnder Lögmælenu eru. Og þm sem ann Lögmalsins eru/er eg orden so sem ann Lögmalsins (sem eg er þo eige ann Lögmalsins þ Gude/heldr er eg j Christi Lögmæle) so ad eg vinne þa enu sömu sem ann Lögmalsins eru. Þeim sem breyskuer eru/ er eg orden sem vxra eg breyskur/ so ad eg vinne hina breysku. Öllum er eg orden alls hattar/so ad eg giörde allstadar ein huöria hialpliga. En allr þrta giöre eg vegna Guds Euangelij/ so ad eg verde þss hluttakare.

✠Eda vite þier ecke/ad þr sem a Skeided hla
† Vedpl upa/þ þr aller hlaupa/en ein er sa sem † hnossi
id tekur? Hlauped nu og so ad þier höndlid hann. En huer sa sem slæst hn varar sig vid öllu/þr ad sönu/vppa þ þier ödlist þorgeingeliga Koronu/ En vier oþorgeingeliga. Eg hleyp/lyka so/ eige sem vppa hid ovyssa/ eg slæst/eige so sem sa er j vindin slær/heldr þiae eg min Lykama ✠ þræl
ka hn

ka hann/so ad eg predike þad ei ödrum/og verde sialfur † rækur.

† oklarin de sín til einskis er

x Cap.

BOder Brædur/eñ eg vil ei dylia þ ydur/ Þad + vorer Fedur vorn aller vnder skyenu/og aller geingu þr yþer Hapeð/aller ern þr og skyrder aþ Moyse j Skyenu ꝛ j Sio/ñi/ꝛ aller haþa þr neytt hiñar + sömu Ædligrar Fædslu/ꝛ aller haþa þr hin sama + andliga Dryck druckeð/Eñ þr drucku aþ þm andliga Steine/sm þm mz þylgde/huör Steiñ ed var Christur. Eñ a þm velþlestū hapde Gud öngua þocknan + þui eru þr nidurslegner a Eydemörku *

+ Exod. 13 cg 14

+ Exo 16

+ Exo 17

Num 20

+ Nū 20

✠ Eñ þetta er skied oss til þyrermyndar/so ad vier skulum eige girnast huad illt er + so sem ad þr girntust. Giörist og eige Hiagudadyrkarar/ lyka so sem nöckrer aþ þeim vrdu/epter þui sem skriþad er + Folked setzest nidr ad æta ꝛ drecka/ og stod vpp ad leika. Drygium + eige Horaner/ so sm nöckrer vt aþ þeim drygdu Horaner/ꝛ þiellu a einum deige þriar Þusunder ꝛ tuttugu. Freist um ꝛ eige Christs/so sm nöckrer vt aþ þm þreistudu hñs + ꝛ þyrerþorust aþ Höggormum + Mögled ꝛ ecke/lyka so sin nöckrer vt aþ þm mögludu/ og þþorust aþ Fordiarþaranū. Þetta allt skiede þa til þmyndar/Eñ þ er skriþad oss til Viduör uñar/yþer huöria ad þssa Heims ende er komen. Fyrer þui/huör hñ ætur sier þikia þ hñ stande gieþe sa gaumad/ad hñ falle eige/Ydr hefur ecke höndlad vtan alleinasta mannleg Freistne. Enn Gud er trwr/sa eige vmlidur þ ydar sie þreistad þramar enn þier þormeiged/helldur giörer hann þad/ad Freistnen þae þann einn enda / ad þier

+ Psalm 105

+ Exo 32

+ Num. 25

+ Nū 21

+ Nū 14

Judi 8.

gieted vel staded *

Par þ myner kiærustu/þordist Apgudadyrkan
ina. So sem vid Vitringana tala eg/þarme þi
er huad eg segie/Sa blessanar Kaleik huörn vi
Blezum/ er hañ ecke sannaut̃ Christi Blods?
Og Braudid huört vier briotum/er þ eige Sam
neyte Christi Lykama? Þuiad þ er eitt Braud
ꝛ vier marger eñ eiñ Lykame/med þui ad vier
verdum aller eins Brauds hluttakarar. Hyggit
ad þiñ ſ Israel eptter Holldenu/þ þr sem Forner
nar eta/eru þr ecke Alltaresins hluttakarar?
Hued sk eg nu þa segia? Eda skal eg segia þ
Skurgoded ste nockud? Eda þ skurgoda Forner
ste nockud? Eñ eg segie/ad þ huad hiner Heid
nu oppra/þ oppra þr Diöplenum ꝛ eige Gude.
Nu vil eg eige ad þier verded samlags Meñ Di
öplaña. Eige þae þier ſ sem drucked Kaleik Dr
ottins ꝛ Diöpulsins. Þier gieted og ecke ſ senn
hluttakarar erdid Mattords Drottins ꝛ Diöp
ulsins. Eda vilũ vier reita Drottin? Huört er
um vier hm̃ sterkare?

+Syr 37 supr 6 +Mier leyþast señeliga aller Hluter/eñ þr ba
ta eige aller/mier leyþest allt/enn þ er eige alle
til betrunar. Eingen leite þss huad hñs er/hell
dur ad þui huad añars er. Allt huad ſ Kiöt
mangarahwsinu er til sölu þ eted/spyriande ad
+ psalm 24 ꝛ 50 ongua/vppa þ þier vxgid Samuiskuñe. Þuiad+
Jördin er Drottins/ꝛ allt þ sm̃ þar er jnne. Eñ
ef einhuör af Vantruudũ byde your til snædings
ꝛ þier vilied þangad ganga/ Þa etid þ allt hu
ad þ your verdur sett/ꝛ spyried einskis/vppa þ
þier vxgid Samuiskuñe. Enn ef nockur segier
til your/Þetta er Skurgodaoppur/ þa eted ecke
þ þss

þ þſſ saker ſiñ þ ſeiger ydr/vppa þad þier vægid Samuiſkuñe(þr Jördin er ad ſönu Drottins/ ꝛ huad þar er þñe)eñ eg tala vm Samuiſkuna/eda ge þýna/helldr hins añars. Þuiad huar þ ſkyldi eg mitt Frelſe dæmaſt lata ap añarligre Samuiſku? Þui eþ eg neyte þſſ miz þacklætte/ Huar þ ſk eg þa laſtadr verda vm þ/ſem eg giöre þacker + Coloſſ þ? Huört + þier nu etid edr dreckid/eda huad þi 3. er giörid/þa giörid þad allt til Guds Dyrdar. Verid vtan hindran bæde Gydingū ꝛ Grickium ꝛ Guds Saþnade. Lyka ſo ſiñ eg giörde mig hu drium Mañe gedþelldan j öllu/ Eige adleitande huad mier/helldr huad mörgum var gagnligt/ſo ad þeir hialpliger yrde. Verid þui myner Fylgiarar/ſo ſiñ eg er Chriſts.

xi Cap

Lxxt eg loþa ydr goder Brædr/þ þier leggid mig j Miñe j öllū Hlutum/ꝛ halldid þañ ſidvana er eg ſetta ydr. Eī þ vil eg ad þier vitid + ad Chriſtur er huörs Mans Höfuð/eñ Konuñar höfud er Maduren/enn höfud Chriſts er Gud. Ög huör ſa Madr ſiñ bidur eda ſpær med ſkyldu höfde/hū oviröer ſitt höfud. Og huör ſu Kona ſem bidur eda ſpær med beru höfde/hun oviröer ſitt höfud/Þuiad þ er eins ſiñ være heñar höfudhær j burt rakad. Vill hū eige ſkauta ſier/ þa rakiſt aþ heñar höfudhær. Enn þyrſt þ er liott þ Konuna ad haþa aprakad hær eda klypt höfud/þa ſkaute hun ſier. Eñ Kallmaduren ſk ecke þallda höfud ſitt/ med þui hū er Guds Mynd ꝛ Some. Konā er Mañſins Some. Þuiad Maduren er eige aþ Konuñe/helldur Konan aþ Mañenum. Maduren + var eige + Gen 2

skapadur vegna Konuñar/hellour Konan vegna
†Skaut/ Mañsins. Þar þ sk Konan hapa † vellde a synu
hǫpudkla Hǫpde þ Englaña saker/eñ þo er huǫrke Mad
de sin er uren an Konuñar/nie Konan an Mañsins / Dr
Teikn ad ottne. Þuiad lyka so sem Konan er ap Mañen
Madurē um/so kiemur † Maduren þ Konunz/enn aller
hape Ma Gluter ap Gude. Dxme þier sialfer ydr a mille
et yper huǫrt þ hxper Konuñe ad bidia þ Gude berhǫ,
henne. þrud? Kieñer ydr ecke Natturan sialf/ad þ sie ly
te þ Kallmañen hñ hape sydt Gar/eñ Konuñe
ad sǫñu Some þ hun hape syda Locka? Ap þui
Garid er henne til Skiols giepid. Enn ep sa er
einhuǫr ydar a millei sin þrætusamur vill vera/
hñ vite þad/ad vier hǫpum eige slykan siduana/
† eige helldur Guds Sǫpnudur.

Eñ þtta hlyt eg ad bioda. Ecke hrosade þui
þ þier komid ei saman til betrunar/helldur til
vesnunar. J þyrstu þa þier komid til samans /
Samkundǫnū/heyre eg ad þar er sundurlynde yd
ar a mille/ og eg true ad þ sie † nockurn part.
Þuiad þar hliota agreiningar ad vera ydar a
mille/so ad þr sin goder eru openberer verde yd
ar a mille. Þa þier komid nu til samās/þa hall
de þier ei Drottins Kuǫlldmæltyd. Þui nær þi
er skulud Kuǫlldmæltydina hallda/þa tek: huǫr
ydar syna eiginliga Fædu ædur/eñ añar er Gūg/
rad:/hñ añar er drucken. Guǫrt hape þier eing
en Gws þar þier kuñid ad eta † dreckа þñe? Eda
þorsmae þier Guds Sǫpnud/og lyted þa sem ecke
hapa? Guad sk eg seigia ydur? Skal eg lopa yd
ur? J þssu lopa eg ydur ecke. Þuiad huad eg he
þe ap Drottne medtekid/þ hepe eg ydr peinged.
Ap þui ad Drottin Jesus/a þre Nottu er hañ
var

var sukin/tok hñ Braudid/giðrande packer/br/
aut þ ꝛ sagde+Takid/etid/þtta er mín Lykame +mat 25
sa þ ydur verdr giepen/giðrid þ j myna Minning. Mar 14.
Lyka eirnen Kaleiken/epter þ hñ hapde Kuðllð Luc 22.
mæltydina eted/seigande/Þesse Kaleikur er nytt
Testament/j mynu Blode/giðred þtta/so opt sñ
þier dreckid þar ap/j myna Minning. Þuiad
so opt sem þier bergid ap þssu Braude/ꝛ dreck/
id ap þssum Kaleik/sku þier kunngiðra þar med
Dauda Drottins/þangad til hañ kiemur. Huðr
hñ etur nu ap þssu Braude/ ꝛ dreckur ap þssum
Kaleik Drottins+overduglega/ sa er sekur vid + Joh 6
Kollð ꝛ Blod Drottins. Eñ+huðr Madr pro/ + 2 Cor.
þe sig sialfur/ꝛ ete so ap þssu Braude/og drecke 13.
ap þssum Kaleik. Þuiad huðr hñ etur ꝛ dreckur
overdugliga/sa etur ꝛ dreckur sialfum sier Dom
med þui hñ giðrde ecke Greinar mũ a Drottins
Lykama. Fyrer þ eru so marger sukier ꝛ veyk
liger ydar a mille/ꝛ þr marger sm̃ † sofnader eru. † Dauder
Þui ep vier dæmum oss sialfer/ þa yrdu vier ei
ge dæmder. Eñ nær vier dæmunst/þa verdũ vier
ap Drottne typtader/vppa þ vier þdæmunst eige
mz þssum Heime. Fyrer þui Brædr myner/ nær
þier komed til samans ad neyta/ þa byde huðr
añars. Eñ ep einhuðrn hungrar/þa ete sa Hei/
ma/so ad þier komid ei samã til Doms apellis.
Eñ hitt añad vil eg skicka þa eg kiem.

xii Cap

Ee ap þm̃ andligum Giðþũ/ vil eg eige
dylia þ ydur goder Brædur. Þier vitid þ
þier vorud heidner/ og geingud burt til
mallausra Skurgoda/sm̃ þier vorud til leidder.
Fyrer þui kunngiðre eg þ̃ydr+þ einge sa sm̃ þ Gu +Mar

ds Anda talar/ þormæler Jesu. Og eingen þar
† rietter/ Jesum Drottin † kallad/vran alleinaste þ heilsa
liga. gan Anda. Seeliga eru Giapernar marguysli
gar/eñ hiñ same er Anden/Þar eru ǂ marghatt
ud Embætte/eñ hiñ same Drottin/ Þar eru ma
*Rom 12 rghættadar verkaner+eñ hiñ same Gud er/ sem
Eph 4 verkar alla hlute j öllum. Eñ j sierhuörium eim
um syna sig giaper Andans/til almeñeligrar nyt
semdar. Einum verdr giefed þ Anda ad mæla af
Visku/eñ ödrum verdur giefed ad tala af Skyn
seme/af hinũ samæ Anda/ Audrũ Trũ j sõmũ
Anda/eñ hinum giafer Lækningaña j sõmũ An
da/Audrum Kraptaverk ad giöra/eñ ödrum ad
giöra adskilianliga Grein Andaña/Einum ödrũ
marghættud Tũgumæl/eñ ödrum Vtlegging sag
naña. Eñ allr þetta verkar eirn ǂ hiñ same An
de/skiptande sierhuörium epter þui sem hñ vill *
*Rom 12 +Lyka so sem Lykamen er eitt/og hefur þo
marga Limu/eñ aller Limer eins Lykama(hu
örsu marger sem ad eru)þæ eru þr þo eitt Lyka
me/Lyka so er Christr. Þuiad vier erum j einũ
Anda/aller j eirn Lykama skyrder/huört vier er
um Gydingar eda Grikker/Þrælar edur Frelsing
iar/Og erum so aller j einum Anda dryckiader.
Þuiad Lykamen er eige eitt Limur/heldur mar
ger. Og ef Foturen segde/ Eingen hönd er eg/
þar þ er eg eige Limur Lykamans/ Skylldi hñ
nu þui ecke vera Lykamans Limr? Og ef Eyr
ad segdi/ Eg er eige Augad/þar þ er eg ecke Li
mur Lykamans/ Skylldi þ saker þess ecke vera Ly
kamans Limr? Þui ef allur Lykamen være Au
gad/huar være þæ Heyrnen/Huar være þæ Jm
ingen? Eñ nu hefur Gud sett Limina/ǂ hu
örn eirn

ærn eirn þra a Lykamann/ so sem hñ hefur vil-
iad. Ef ep aller Limerner yxre eiñ Lim:/ Hv-
ar være þa Lykamen? Enn nu eru Limerner
marger/ eñ Lykamen eirn, Þuiad Augad ma ek
ge-feigia Hendiñe/ Eg þarf þyn eige vid/ eda
þar j mot Hofudid til Fotaña/ Eg þarf eige yd
ar vid. Myklu heldur/ þr Limer Lykamans
sem oss synast breyskuaster vera/ þr eru naudsyn
ligaster/ ✠ þa vier reiknum otieiugastá/ þm sem
um leggium vier mesta Soma til/ Og þr ed oss
eru lyte ad/ þa virdu vier mest/ Þuiad þr sñ oss
pryda/ þurfa þss eige vid. Eñ Gud hefur so Ly-
kaman saman teingt/ ✠ giefed þm naudsynia Li-
mñ hin mesta Soma/ so ad eingen agreining sie
a Lykamanum/ helldur þad huor Limurin bere
ahyggiu þ ödrum. Og ep eirn Limuren lyd:/ þa
lyda aller Limerner med/ Og ep einum Limiñ
verdur Some veittur/ þa sampagna hönum all-
et Limerner.

+Enn þier erud Christi Lykame/ og Limer/ Rom 12
huor epter sine deilld. Og Gud hefr sett j Söfn-
uden +j þyrstu postula/ þa Spamenn/ j þridia +Eph 4
mata Lærefedur/ epter þ þa sem Kraptaverken
giöra/ þar næst þa sm Lækningsgiafernar hafa
þa Vidhialparana/ þa Stiornarana/ þa marg-
hattud Tungumal. Eru þr aller postular? eru
þr aller Spamen? Eru þr aller Lærefedr? Eru
þr aller þr Men sem Kraptaverken giöra? Eda
þr sem Lækninga giafirna hafa? Tala þr aller
marghattud Tungumal? Kunna þr aller vt ad
leggi a? Epterstundad þñ hinñ bestu Giafanñ.
Og eg vil vysa ydur enn sierligann Kiærleikfins
veg.

Fyrre S. Pals Pistell

XIII Cap.

Og ad eg talade Tungur Mañaña og Enginglaña/ enn hefda ecke Kærleikann/ þa være eg sem añar hliomande † Mal mur/edur huellande Bialla. Og þo ad eg hefda Spadom/ og visse alla leyndar Glute/ og hefde Kyñ ing a öllu/og hefde alla Tru/so ad eg Fiöllē ve stad hrærde/eñ hefda ecke Kærleikan/ þa være eg eckert. Og þo ad eg giæfe allar m̃nar Eigur Fatækum/og eg ypergiefe miñ Lyk̄ama so ad eg bryñe/og hefda ecke Kærleikan/ þa være mier þad eingen nytsemd. Kærleikuren er þolenmod ur/og vingiarnlegur/Kærleikuren vandlæter ei ge/ Kærleikuren giörer eckert illmannlega/eige blæs hñ sig vpp/ei er hñ osidsamur/ eige leitar hañ þess huad hñs er/eige verdur hñ til illz egn dur/hñ hugar ecke vondsligt/eige þagnar hñ yp̄ er Ranglætenu/eñ þagnar Sañleikanum. Hann vmber alla Glute/ hñ truer öllu/hñ vonar alle/ hñ vmlydur alla Glute/Kærleikuren þrytur all drei/eñ hugrt þad eru Spadomar/þa skulu þeir aptakast/eda Tungumal/ þa skal þñ linna/ eda Kynning/ þa skal hun þriota. Þuiad vorer Vitsmuner eru Galþverk / og vorar Spasagner eru halþverk. En nær þad kemur sin algiört er þa hiadnar þad sem halverk er/Þa eg var Barn talade eg sm Barn/og eg var þorskall sem Barn og eg hugsade sm Barn/En þa eg giördest M:dr lagda eg af huad bernskegt var. Nu sia vier þyrer Speigelen ad Ruddætu/ eñ þa Auglit ad auglite. Nu kienne eg ofullkomlega/en þa mun eg kiañ so sñ eg er kendur. So blyja þesse þriu Truan/Vonen/Kærleikuren/enn Kærleikuren

er

† Klucka

er mestur aþ þessum *

xiiii Cap. † vtleggi

Ncter þylged Kiærleikanū/ astunded and- ta Hid
ligar Gaþfur/ eñ þo mest þ ad þier mætt Ord epti
uid † spa. Þuiad hñ sem talar mz † Tūg er h. An
unge/hñ talar eige Mönnum/helldr Gude/ Þuiad da þenn
hñm heyrer † eingen/Eī j Andanum talar hñ le blæstre.
yndar Doma. Eñ hñ sīn spaer/sa talar Mönnum † oktent
til bætrunar/æ til amīningar æ til huggūar. Sa Mal.
Tungña talar/hñ þorbætrar sialfan sig/Enn sa † hñ skil
sem † spaer/hañ þorbætrar Guds Söþnud. Eg ur einge
villda ad þier kynnud aller Tungur ad tala/ Eī † predik,
þo myklu helldur ad spa. Þuiad sa sem spaer/ ar.
hā er þā mæire sem Tunguna talar/ vtan ad so
sie/hñ leggie þ vt/so ad Söþnudurenn þæ þar aþ
þorbætran. Eñ nu goder Brædur/þott eg kiæme
til ydar/æ talade Tūgr/Huad vxte eg ydr þar mz
gagnligur? Nema ad eg talade til ydar/añad hu
ðrt þ Openberan/eda þ Sīynseme/eda þ Spasag
ner/eda þ Lærdom. Er þā Hlutum eige so hatt
tad er hlioda/eñ lipa eige? Huört þ er nu Pipa
eda Hārpa/þyrst þ gieþur ðngum greinelegan hl
tom aþ stæ/Huörnen ma þa vitast huad j Pipu
una er blasid/ eda vppa Hörpuna sleiged? Og
ef Ludurenn hefur oskilnerkeligt Hliod/ Huör
mun þa villa buast til Bardagans? Eins æ þi
er/Nær þier talid Tungu(vtan þier vtleggid þ)
Huörnen ma þa vitast huad talad er? Þuiad þi
er talid þar j Vind.

Señeliga er margt Raddarkyn j þ sum Heime
Og allar hafa þær nökud ad merkia. Enn þyrst
eg veit ei þydingj Malsins/ þa verd eg þā sem
talar oskilen/æ hā sem talar verdur mier oskil-

in. So ⁊ lijka þier/Fyrst þier erud epterpylgiar ar andligra Giafa þa leited epter þui ad þorbet ra Sǫfnuden/vppa þ þier gieted ⁊ þulla nxgd.

Huar þ/sa sem med Tungu talar/hñ bidie/so ad hñ vtlegge þ/Þui þyrst eg bid mz Minenum þa bidr ⁊ mik Ande/ Eñ mitt Hugskot ber ǫng uan Avǫxt/Hueirnen þer þa? Einkñ so/Þad eg vil mz Andanñ bidia/ og eg vil bidia j Hugskotenu. Psalmana vil eg syngia med Andanñ/⁊ eg vil psalmana syngia mz Hugskotenu.

Eñ þa þu blessar j Andanñ/Hueirnen skal þa sa sem j Leikmansins stad stendr/ansa Amen til þiñar Blezanar/mz þui hann veit eige huad þu seiger? Señeliga giǫrer þu godar þacker/Eñ hñ eñar betrast þar eige aþ. Eg þacka Gude mijnñ þad eg tala meir Tungur/eñ aller þier/og heldr vil eg tala þiñ ord j Sǫfnudenñ mz minu Sinne so ad eg lxrde adra/heldr eñ tiu þusunder ords med Tungunne.

Goder Brædur/vered eingen Bǫrn j skilningenñ/heldur vered Bǫrn j Illskunne/ enn vered algiǫrder j skilningenñ. I Lǫgmalenu er so tit

+Esa 25 ad+Eg mun mz añarligñ Tungñ ⁊ añarligñ vǫr um tala til Lyds þessa/ og eige munu þr heldur mig heyra/seiger Drottin. Þar þ eru Tunguruar til Teikns/eige þm sem trua/heldur vantruudñ Eñ Spadomurẽ er eige vãtruudñ/heldr truudñ.

Þott nu allur Sǫfnuduren kiæme til samans j eiñ stad/⁊ tǫludu aller med Tungum / Eñ þar geinge þñ olærdur Leikmadur/eda vantruadur/ segdu þr ecke ad þier værud galder? Eñ ep þier spadud aller/⁊ þar geinge þñ einhuer vantruadur eda olærdur/sa yrde þegar ap ǫllum þñ yper

uñen/

annen/og aþ öllū dœmdur/Og þa yrde so Leyn
dardomar hńs Hiarta openberer/og so yrde hann
þrammþallande a sitt Andlit/Gud ad tilbidia sann
arliga þad vidurkeñande ad Gud være med your

Huörsu a þa ad þara goder Brœdr? Nu so
opt sīn þier komed til samans/ þa haþe þier hu
ör ydar eirn Loppsalm/eda haþe haū Lærdom
eda haþe hū Tungur/eda haþe hū Openberaner
eda haþe hū Vtlegging/Þa late þad allt skie til
Betrunar. Og eþ einhuör talar Tungr/þa vær
de þad añadhuört aþ tueimur eda mest þremur/
og þ syn a mille/so ad eirn legge þad vt. Enn
eþ þar er eingen Vtleggiare/þa þeige hū j Söþ
nudenum/og tale sier sialfum og Gude.

Eñ Spœmeñ tale tueir eda þryr/⁊ hiner ad
rer dœme vm. Eñ eþ öðrum t birtist þm ed hiat vitraſt
situr/þa þeige hiñ þyrre/ Þuiad aller meige þi
er tspa/huör epter añan/So ad aller lœre/⁊ all tpredika
er verde eminter/Og Ande Spamañana er Spa
mönnum vndergiefen. Þuiad Gud er eige Gud
(nöckrar)Vanskickanar/helldur Fridarins/so sīn
j öllum Söþnudū heilagra. Ydrar Hwþreyur la
ted þeigia j Söþnudenum/ þt þm mꝛ ei leyþast
ad tala+helldur vndergiefnar ad vera/ epter + Tit 2
þui sem Lögmalid vottar. Eñ eþ þær villa nö Gen 3
ckud lœra/þa spyrie þær Menn sīna ad þui hei
ma. Þuiad Konuñe eru þ Kyrte/ad tala j Saþn
adenū. Eda er Guds Ord komed þra your? Eda
er þ til ydar alleina komed? Eþ nöckrum þicker
þ hū sie Spamadur eda andligr/ þa vidurkienne
sa huad eg skriþa ydr/þt þ eru Bodord Deotr/
ins. Eñ eþ nöckur skyniar þ ei/þa sie hū skynla
us. Fyrer þui goder Brœdur/ leggid kapp a ad

þier

þier spræd/ ⁊ þ bioded ecke Tungurnar ad tala. Lætid allt siðsamliga og skickanlega þraim þara ydar a mille.

xv Cap.

+ Gal 1 EN+eg+minne ydur/goder Bræður/a þ Euangelium sin eg predikade ydur/hað ert þier ⁊ medtokud/j huðriu þier ⁊ stæ-
ded/þ huðrt þier verded ⁊ hialpliger/ Med þ̃
hætte sin eg kunngiörda þ ydur(ep þier hafed þui
+ 1 Pet 2 hallded)Vtan ad so sie þier hafed til onytis tru
Esa 53. ad. Þuiad eg gaf ydur j fyrstu/ huad eg med
+Jon 2. tok+þad ad Christus sie Lyslaten þ vorar Syn
Ose 6. der/ epter Ritningönum+⁊ þ hñ sie jardadur/
Matt 12 ⁊ vpp aptur risin a þridia Deige/epter R:tning
† Petre. önum. Og+þ hñ er sied ur ap † Cephas/⁊ epter
+mat 28 þ ap hinum tolf. Og eñ epter a var hañ sied ur
Mar 15 meir eñ ap þimhundrud Bræðrñ j sen/ap huðrin
Luc 24 marger eñ lifa/enn nockrer eru sofnader. Og ep
Joh 20 ter þ er hñ sied ur ap Jacobo/⁊ sydan ap öllum
+Act 9 postulönum. +Eñ sydast allra//er hañ sied ur
+Eph 3 ap mier so sem ap nockrum Otymaburde+Þuiad
eg er sydstur postulana/⁊ eige verdugur þ eg ske
postule heita/ Fyrer þ eg Opsokn veitte Guds
Söfnude. Enn ap Nad Guds er eg þ eg er/og
hñs Nad j mier hefur ei þiulaus verid. Helld
ur hefe eg myklu meira erfidad enn aller þeir/
Ecke eg/helldur su Guds Nad sem mz mier er*

Sie þad nu eg/edur þr/þa predikum vier so/ og so hafe þier truad.

Eñ fyrst ad Christur verdur so predikadur/þ hann sie vpprisen ap Dauda/hvörnen seigia þa nockrer a medal ydar/ þad Vpprisan þramlidiña sie ecke? Og ep Vpprisan þramlidiña er ecke/þa

er

er Christur og ecke vpprisen. Ēf ep ad Christur er ecke vpp aptur risen/sō er vor predikan onyt þa er ꝛ ydar Trua onyt/Ēn vier reyndirst Ljugvottar Guds/med þui vier hōfum vitnad j gegn Gude/þad hann hafe Christū vppvaked/þas hann hefur ecke vppvaked / þyrst hiner þramlidnu skulu ecke vppryssa. Þui ep þramlidner skulu ecke vppryssa/ þa er og Christur ecke vppaptur risen. Enn ep Christur er ei vpp aptur risin/þa er ydar Trua onyt/so eru þier þa enn j ydrum Syndū Þa eru og hiner sīn sofnader eru j Christo portapader. Ep vier vonū alleinasta j þessu Lyfe a Chtistū/þa eru vier hiner vesōlustu allra manna.

Ēn nu er Christur vpp aptur risin ap Dauda og † Frumgrode+orden þra sem sofnader eru. Ap þui+ad þyrer ein Mann kom Synden/Og þ ein Man kom+Vpprisan þramlidinna. Þuiad lyfa so sem þeir dou aller þyrer Adam/So verda þeir og aller lyfgader þyrer Christum? Ēn huor ern j sīne Skickan. Frumgroden er Christr/og þar nast þr sīn Christi eru j hns Tilkomu. Þa epter a kemur Enden/þegar hn hefur opurgied þed Ryked Gude Fodur/og hann apmaer allann Hofdingsskap / Herrasticrt/ og Valldstiornan. Ēn hn byriar ad ryfia þar til hn leggur alla Ovine vnder syna Fætur. Enn sa sydaste Ovinur sem apmadur verdur/er Dauden. Þuiad honum hefur Gud alla Hluted+ vnder Fætur lagt. Og þa hn seiger/ad allt sie vnderlagt/ þa er þ open bert/ad sa er vndanteken/sīn hn hefur vnderlagt alla Hluted. Ēn nar honum eru aller Hluter vndergiefner ordner/þa mun og sialfur Sonur en vndergiefen verda þm sīn hn vndergap alla

† Fyrste auōxtur.
+Apoc 1
Coloss 1
+Gen 3.
+Rom 5
+Psalm. 110

Hluted

Hlute/ so ad Gud sie allt j öllum Hlutū. Huad giöra þeir elligar/sem skyrast vpp yþer Framűlid num? Eþ ad hiner þraműlidnu skulu ecke vpp ap tur rysa? Huar þyrer skyrast þeir þa vpp yþer þū deudu? Og huar þyrer erum vier þa allar Stunder j Lyfsshaska. Daglegana dey eg vegna ydar Hrosanar/huörja eg hef j Drottne vorum Jesu Christo. Hafe eg epter mannlegre Vysu/ barist vid Villudyren j Epheso/Huör Nytsemd er mier þ/eþ ad hiner þraműlidnu skulu ecke vpp aptur rysa? Etu+var t dreckum/þuiad a meri gun deyiū vier. Lated ecke tala ydur/þui vont Samtal spiller godum Sidum. Vakned riettey lega og syndgest ecke/Þuiad sumer þier vited ecke ert aþ Gude/ Eū þetta hlyt eg ad tala/ so þier skamiest ydar. Nu matte einhuör seigia/ Huör nen munu hiner þraműlidnu vppryfa? Og mz hue lykum Lykama munu þr koma? Þu Drusse(Kor neð)þad er þu Sar lifnar ecke/vtan þ deyie aud ur/og þad þu suer/er ecke sa Lykame sū verda skal/helldur bert Korn/anad huört Hueitis eda einhuörs annars/Eū Gud giefur þui Lykama/ epter þui sem hū vill/ og sierhuörtu einu aþ Fra einu eigenlegan Lykama.

+Esa 22 56 supra 2.

Allt Hollð/er ei lyka hattad Hollð/ helldur er anad Hollð Manana/anad Dyrana/anad Fisk ana/eū anad Fuglana. Þar eru t himnesker Ly kamer/og Jardneskar Lykamer/Eū adra Dyrd haþa hiner Himneska/eū adra hiner Jardneska Anan Biartleik hefur Solen/eū anan Biartleik hefur Tungled/anan Biartleik haþa og Stiorn urnar. Þuiad ōnur Stiarnan yfervinnur adra j Biartleika/so er og Vppriſa þraműlidinna. Þad verdr

verdur sad þorgeinglegt/en mun vppaptur rysa
óþorgeingeligt/ Þad verdur sad j Vansemd/En
mun vpp aptur rysa j Vegsemd. Þad verdur sad
j Brysleika/ enn mun vpp aptur rysa j Krap
te. Þad verdur sad likamlegur Lykame/ en mun
vpp aptur rysa andlegur Lykame. Nu höfum
vier likamlegan Lykamá/þa höfum vier andlegan
Lykama/so sem ad skrifad er + Sa fyrste Madr + Gen 2
Adam/er orden lifande Sæl/og hinn sydare Ad
dam er orden sa Ande er lyfgar/enn sa andlige
Lykame/var ecke fyrstur/ heldur sa Natturlige
Og epter þad hin andlige. Hin fyriste Madr af
Jördunne er jardlegur/En hin annar Madur er
Dretten af Himnum. Huilykur hinn jardneske
er/so eru og hiner Jardnesku/ Og huilykur hin
Himneske er/so eru + hiner Himnesku. Og lyka
so sem vier höfum bered Lyking hins Jardne/
ska/so munu vier og bera Lyking hins himnes/
ka. En þat seige eg af/goder Brædur/Ad Hold
+ Blod gieta eige eignast Guds ryke/Og hid þor
geingelega/mun eige eignast hid óþorgeingelega.
Siaed/ Ad eg seige ydur leyndan Dom/ Þuiad
vier munum eige aller sofna/En þo munu vier
aller vmskiptaliger verda/og þ miög skyndelega
a einu Augabragde/ vid hin sydasta Lwdr fyr.
Þuiad Luduren mun giella/og hiner þrainlidnu
munu vpp rysa óþorgeingliger / og vier munum
vmskipteliger verda. Þuiad þetta hid þorgein/
geliga hlytur ad klædast þui hinu óþorgeingeliga
og þetta hid daudliga hlytur ad skrydast hinu
Ódaudliga.

En þa þetta hid þorgeingeliga skrydest hinu
óþorgeingeliga/+ þetta hid daudliga klædist hinu

odaudliga

odaudliga/vppfyllist þad Mal sem skrifad er: Dauden er þorsuelgdur j Sigran. Daude huar
* Ose 13 er þin Brodr? Heluyte/huar er þin Sigr? Eñ Daudās brodr er Synden/Kraptur Syndarenn ar er Lögmælid. Eñ Gude sie þacker/sñ oss he þur Sigurin giefed/þ Drotteñ vorn Jesū Christ tum. Fyrer þui Brædr myner/verid stadfaster z ohrxranleger/ og aukist ætyd j Verke Drottins/ mz þui þier vitid ad ydart Erfide er ei onytt j Drottne.

xvi

j þening astyrk.

Exxx vm þañ þ studning/sem skie skal vid hina heilögu/so sñ ad eg hefe boded Söfn udönū j Galatia/þa giöre þier z lyka. Og sier huörn Sabbatzdag/þa legge huör yd ar hia sialfū sier/z samāsafne huad hñ er bæ ligt (vt ad lata) So ad eige þurfe þa ed fyrsta er eg kiem til þessare studning saman ad safna. Eñ þa er eg kiem þar/vil eg senda þa þadā/hu örta hellst þier kiosid til mz briefen/so ad þr fly tie ydra godvilld til Jerusælem. Og ef þess gió xist þörf/ ad eg ferdist þāgad/þa skulu þr med mier fara. Eñ eg mun koma til ydar/þa eg fer vm Macedoniam/ Þuiad vm Macedoniā vil eg ferdast/Eñ ma vera ad eg blyfe hia ydr/ og sie þar eirnen vm Veturen/so ad þier giöred myna vtför/huört sñ eg kann ferdast. Xu vil eg ei ge sia ydr j þssare yferferd/Þuiad eg vona þ eg mune vm stundarsaker tefia hia ydr/ef Drottin lofar. Eñ j Epheso mū eg dueliast allt til Hui tasunnu/Þuiad mier eru þar myklar Dyr opn adar/og þr eru kostgiæfner/enn marger eru þar Motmælendr. Og þa Timotheus kiemur til yd ar/siaed so til hñ sie vtā otta hia ydr/ Þui hañ rekr

ecke Drottins erinde/so sem eg. Fyrer þui þorer
singe hñ eingen/helldr leidid hañ vt j Fride/ so
ad hñ kome til mꝫn/þr eg byd hñs mꝫ Brædrum
um. Eñ ap Apollo Brodur(þa vitid)þ eg he
fe aminst hñ marga rega/ad hañ kiæme til ydar
med Brædrunum/Eñ þ var mꝫ ongue mote hñs
vilie/þ hñ kiæme nu. Eñ hñ mun koma þa hñ
þar tom til. Vaked/ ꝛ standed j Truñe. Berid
ydur Kallmanliga ad/ꝛ vered styrkuer. Alla yd
ra Giorre/lætid skie j Kiærleika. Eñ eg aminne
ydr goder Brædr/Pier þecked Heimamen Steph
ane/þ þr eru fyrste Avøxtur þra j Achaia/ ꝛ
sialfer hafa þr skickad sig til þionustu vid Heila
ga/vppa þ þier sieud ꝛ þuilykum vndergiæfner/
ꝛ øllum þm sñ med þñ erfida. Eñ eg fagna ap
Stephane ꝛ Fortunati/ꝛ Achaici tilkomu/ þui
huad mig avantade hia ydr/þ vppfylldu þr/þr
þr nærdu mitt Anda ꝛ yduarn/Fyrer þui vidur
kiennid þa þ þss hattar Menn. Ydur heilsa
Sofnudurner j Asia. Ydur heilsar mꝫkeliga j
Drottne Aquila ꝛ Priscilla/ med þm Søfnude
sem er j þra Gwsi. Ydur heilsa aller Brædur.
Heilsid hvør ødrum mꝫ heiløgu Kosse. Eg Paall
heilsa ydur med mine Hende. Og ep sa er nøckr
hñ elsker ecke Drottin vorn Jesum Christñ/þa
sie hñ Anathema Maharam Motha. Nad Dr
ottins vors Jesu Christi sie med ydur. Mitt Ri
kærleike sie med ydur øllñ j Christo Jesu/Amen.

Eitt fyrre Pistill til þra j Chorintho Borg sen
dur vt ap Philippis/mꝫ Stephane ꝛ Fortu
nato og Achaico og Timotheo.

Ec. For

Formale yfer annan S. Pals Pistel til Peirra j Corintho.

Yfir hinum Fyrsta pistle/hefr hin heilage Paull hardliga avitad Þa j Corintho/ j morgum greinum/ hellande snörpu Vyne j Bentarnar/ ⁊ sarande þa so. En nu sem einum postula ag huggunarsamligum predikara ber ad vera/retrietter hin hinar hliugu og skielsdu Samuiskur/þramar enn hrellande. Fyrer þui prysar hin nu þa aptur j þessum pistle/ hellande so Vidsmiörc j Saren/tlaande sig þin nasta vingiarnlegan og biodande þin ad medtaka þann Glapa mann aptur med Kiærleika.

J hinum 1. og 2. Cap. auglyser han sin Kiærleika vid þa/hiörsu ad hin hefur alla hlute/sagt/giört/ ⁊ lided þin til Vyrsemdar og heilsugiafar/so ad þeir mattu þui helldur alls hins besta til hans vanta og vona.

Epter þ j hinu 3. 4. 5. prysar hin Gudzsptöllegt embætte/hiörd ad sie hid allra hæsta ⁊ huggunar sæligasta verk/Samuiskunu til Vyrsemdar ⁊ hialprædis/ og vtuisar/ad þ sama sie aullu odra enn Logmalsins embætte. Og ad þ verde ⁊ opsoknu sokt/enn avaxtist þo hia trunudu/⁊ aple þ Krossburden vonar eilyfrar Dyrdar. En japnfram þssu öllu/apstingur hin pals postula þeir ed Logmaled hardliga hnwdu þram j giegn Guds Euangelio/hiörtier ecte vran augsynis heilagleik(þ er hræsne)bodudu/⁊ lietu hinar jnre skamer Vantruarinn/ ar tyrrar vera/petta giörer 3 4 5 Capitule.

J hinu 6. 7. aminer hin þa/þ þr epterfylge slykre predikan mz verku ⁊ polenmæde. Og endar þ med þre Lofsögu/Vppa þ ad hin huette þa so til meire akiefdar.

J 8. 9. aminer han þa/þ þier veite j þre dyrre tyd hialp ⁊ studning þin Heilögu sem til Jerusalem höfdu

j vpp

I vppha[illegible] öll sijn audæ[illegible] vtgiepeds/Act 4. Cap.

I hinū 10. 11. 12. Cap. hefur hann miked ad giöra vid þa þals postula.

I 13. Cap. heitir hann þīm Hardindum sīn syndgad höfdu og ecke betrudu sig.

Annar S. Pals Pistell
Til Corinthios
Fyrste Cap

PAULL postule Jesu Christi/þ Guds Vilia/⁊ Timotheus vor Brodir. Peirre Gudz Samkundu j Corintho/ sa mt öllum Heilögum þm ad eru j öllu Achaia. Sie Nad ⁊ Fridur mz ydr a þ Gude vorum Födr/⁊ Drottne Jesu Christo.

+Blessadur sie Gud/ Fader vors Drottins + Eph 1
Jesu Christi/huör ad er Fader Myskunsemdan 1 pet 1.
na/⁊ Gud allrar Huggunar/sa oss huggar j öllum vorum Hörmū/So ad vier gietū lykt huggad þa sīm eru j alshattudū Hrygdū/med þre huggan/ þar vier verdum med a þ Gude huggader. Puiad lykt so sem ad ypergnæpa Harmkuælingar Christs j oss/ So og lykt ypergnæper vor Huggun þ Christum. Eñ huört ad vier höpum hrygd ed ur Huggā/þa skier þ ydr til goda. Er þ Hrygd þa skier þ ydr til huggunar/⁊ heilsugiapar(huör Heilsugiöp ad audsyner sig/eþ þier j þañ mata med þolinmæde lydid/lykt sīn þ vier lydum) er þ huggā/so skier þ ydr til huggunar ⁊ Hialp rædis. Og vor Von er stadföst vm ydr/ a þ þui ad vier vitum þ/ad lykt sem þier erud hluttak̄ erar qrdner Hrygdaña/ so munu þier og verda

hlutteckendur Hugganareñar. Þuiad vier villu
eige dylia þ ydr goder Brædr/ vorn Morgang/
huðr oss ad Hóndū kom j Asia/þr vier vorum o⁹
dxmelliga þuingader/ꝛ ypper megn þraīn/so ad vi
er ôrvæntum eirnen Lyfe ad hallda/ alyktande
þ med stalfum oss ad vier mundū deyia. Eñ þad
skiedè þar þ/ad vier settum ecke vorn trūnad a
stalfa oss/helldur vppa þañ Gud er Dauda vpp
vekur/huðr oss hefur þrelsad af þuilykum Dau⁹
da/ꝛ nu dagliga þrelsar/Og eñ vonum vier þ hañ
mune oss þrelsa hier epter/þ tilstyrk ydar Bæna
þ oss/so ad þ þa Gæfu sem oss er veitt/þ f marg
gar personur verde af mörgum þackad.

f margra Manna Bæner.

Þuiad vor Hrosan er þ(sem er vitnisburdur
vorrar Samuisku)Þad vier höfum j einfalldleik
ꝛ Guds skiærleika(eige j holldligre visku)held
dur j Guds Nad geinged j Heimenum. Eñ eik
na mest hia ydur/ þr vier skrifum ydr ecke annad
til eñ þ þier lesid ꝛ vitid. Enn eg vona þ þier
munud kienna oss so allt til endaleika/so sem þier
hafid og kient oss af nöckure alfu. Þuiad vier
erum ydar Hrosan/ lyka so sem ad þier eruð og
vor Hrosan/a deige Drottins vors Jesu Chri
sti. Og vppa þ Traust/þeinkta eg nu ædr ad ko
ma til ydar vppa þ þier ôdludust tuðfalldar vel
giörder/og ad eg þerdadist giegnum f ydur/j Ma
cedoniam/ꝛ kiæme ur Macedonia aptur til yd
ar/ꝛ verde so af ydur a veg leiddur j Judeam.
Eñ hafe eg lausfiñadr verid j þui/þa er eg hug
leidda flykt/Eda hafe myn Fyrerhuxun verid ti
étlig j þssu? Eige so/helldr er hia mier Ja/Ja/
ꝛ Nei er Nei. Eñ trulyndr er Gud/þr vor ord
voru ei til ydar Ja ꝛ Nei. Þuiad Sonr Guds

f ydar stad.

Jesus

Jesus Christur/sa ad er a medal ydar predikadr
ap mier ꝛ Silvano ꝛ Timotheo/hñ var eige ja
ꝛ nei/helldur var þ Ja j hñm. Þuiad öll Guds
fyrerheit eru Ja j hñ/ꝛ eru Amen j hñ/Gude
til Dyrdar/þ oss. Eñ Gud er sa sem oss stadfæst
er samt ydur j Christo/ꝛ oss hefur smurt ꝛ jnn
siglad/ og j vor hiörtu giefid Pant Andans
(þess Heilaga)

Atiar Cap

Exxx eg akalla Gud til vitnis/vppa mijn
na Sæl/þ eg þyrmda ydr j þui/ad eg kom
ei aptur til ydar j Corintho. Ecke þ vi
er sieum Herrar yfer yduare Tru/Helldur erum
vier tilhialpendur yduars Fagnadar/þt þier stæ
ded i Truñe. Eg þeinkta ꝛ mz skalfum mier þ/
ad koma eige aptur til ydar med Hrygd. Þui ef
so er/ad eg hrygge ydr/Huör er hñ þa/sa er mig
gledur/vtan einasta sa sem ap mier verdur hryg
gur gior? Og þ hid sama skrifade eg ydur/ so
ad eg fyrirte eige hryggur ad vera/þa ed eg kiæ
ma/ap huörju eg atta þo gladur ad vera. Med
þui ad eg treyste þss til ydar allra/þad ad minn
Fögnudur sie allra ydar Fögnudr/Þuiad eg skri
fade ydur til j mykille Sorg/ꝛ hiartans Trega
med mörgum Tærföllum/ Eige þ þier skylldud
hryggver verda/ helldur þ þier skylldud þeckia
þañ Kiærleika sem eg hef/serdeilis til ydar.

Eñ þott einhuör hafe Hrygdena vppbyriad/
sa hefur ecke mig hrygdt/nema einasta j nockurn
mata/vppa þ ad eg þyngda ydur eige alla. Eñ
þ næger ad sa same er ap mörgum so straffadr/
vppa þ/þier þgiefed hñ nu hedan af/þui þram
ur/og huggan veitid/ so ad hñ sockue ecke j op-

mykla ꝛrygd. ꝛuar þ ad eg bid your/þ þier ad
synid a hꝫ̃ Kiærleik. Þui þ þ skrifade eg your
til/ad eg villde reyna til/ huꝛt ad þier værud
hlyduger j ollum grèinū. Eꝫ huꝛtum sem þier
þgieped nockud/þꝫ̃ þ gieꝛ eg ꝛ lyka. So og lyka
eg/ep eg þgiep nockrum eitthuad/þ þgiep eg your
vegna j Christi stad/so ad vier verdum ei tæld/
er ad Andskotanum/Þuiad oss er eige ovitanli
gt huad hann hefr j sꝫ̃. Enn þa er eg kom til
Troada ad predika Christs Euangelium/ꝛ mier
voru Dyr vpplokner j Drottne/ hafda eg eige
huyld j minū Anda/ af þui ad eg fann ecke Titꝫ̃
mīn Brodur/helldur skilda eg vid þa/ꝛ for þa
n j Macedoniam. Enn Gude sie þakker/sa alla
tyma giefur Siguren j Christo/ꝛ þ oss opinber
ar j lming sīnar Kyñingar j ollū stadum. Þuiad
vier erum Gude sætleikr Jlmur j Christo/ bædi
a medal þra sīn hialpast/ꝛ medal þra sīn portap
ader verda/ Þessū Jlmur Daudans til Dauda/
en hinum Jlmur Lyfsins til Lyfs. Oj huꝛ er
þ hæpelig til þessa? Þuiad vier erum ecke so sīn
ꝛ manger adrer/þr ed Guds ord þ falsa/helldur
so sīn af skiærleika/ꝛ so sem af Gude/tölum vier
fyrer Guds Auglite j Christo.

Þridie Cap.

Þ̈okum vier þa enn aptur til ad hæla sialfa
im oss? Eda þurfum vier(lyka so sīn nok
krer)Kopbriefa fra vid til your/edr Kop
briefanna vid þra your? Þier erud vort Brief
skrifad/j vorum hiortum/ sīn audkient og lesin
verdur af ollum Mannū/ þier sīn auglioser erud
ordner/þ þier erud Brief Christi/til reidder þ
vort Predikunar Embætte/ꝛ ad oss skrifader/
eige

Tougligr til avinnings hafa.

eige med Bleke/helldur med Anda Gudz lifanda Eige a Steinspiöllum/helldur a holldligū Spiöllum hiartans.

✠ Enn slikt traust höfum vier þ Christū til Guds/ eige so sīn ad vier sieum apt sialfum oss nytter nockud ad hugleida/ so sem apt sialfum oss til/ helldur ept vier erum j nockru nytter/ þa er þ apt Gude/ sa ad oss giörde nyta / þrām ad þlytia Embætte hins nyia Testamentesins/ eige Bokstafsins/helldur Andans. Þuiad Bokstafurenn deyder en Anden lyfgar. Enn þyrst þad Embætte sīn þ Bokstafen deyder/ + a Steinum er grafid hafde † biartleik/ so ad Israels syner gatu ei litid j Asionu Moysi/þ Biartleika sakir hīs Andlits/ sīn þo tekur enda/ huörnen skylde þa ecke myklu meir þ Embætte sīn Anden giefur biartleik hafa? Þui þyrst þ Embætte sīn Fyrer/ dæmingena boda hafde birte/ Myklu þramar hefur þa þ Embætte er Riettlætid bodar/ yper/ gnæfanligan Biartleik *

+ twar veg ligt dyrd ligt.

Þuiad þ sīn biart var j þenan mata/ þa er þ þ öngua Birte halldanda j giegn þessare yfergnæfanligre Birte. Þui þyrst þ hafde birte sīn en/ da tekur/ myklu þramar mū þ hafa birte sīn stöd ugt blyfur. Af þui vier höfum nu slika Von þa erum vier nogu Maldiarfer/ + + giörum eige so sīn Moyses giörde/ huör ed † Skylu heingde þ syna Asian/ so ad Israels syner þeingu eige lit id Ending þess er af skylde takast/ Hellr eru þr ra Hugskot þorhert. Þuiad allt til þessa Dags blyfur su sama Skyla/ yper þui gamla Testamen to/ þan tyd sem þr lesa þad/ en þ Christum tekst hun j burt. Þuiad en allt til þessa dags/ þa Mo

+ Exo 34 † Huldu

yses verdur lesin/hanger su skyla yper þra Hiór
tum. Eñ eþ þr snerust til Drottins/ so yrde su
† Joh 4 Skyla þ burt teken/ Þuiad † Drotten er Ande.
Eñ huar Ande Drottins er/þar er Frelsi. Eñ
nu skodũ vier aller birte Drottins/so sem þ Spe
igle med ohuldre Aslan/ vier verdum so þ þr
re Mynd vppbirter/þra einnre Dyrd til añarar
so sem aþ Anda Drottins.

Fiorde Cap.

† Pion
ustu.

SVar þyrer a medan vier höþum nu soda
an † Embætte/so sm ad vier höþũ Mysk
unseme til ödlaste/ þa treguust vier ecke/
Helldur apseigium vier eirnen heimuglegar ska
er/og þörum eige m. d Flattskap/þorblöndum og
ecke Guds ord/helldur þörum vær med openber
um Saunindum/og audsynum oss hæga vid allar
Samuiskur Mæña/þyrer Gude.

Sie nu vort Euangelium huled/þa er þ hul
ed þyrer þm sem þortapader verda/ þ huðrin ad
Gud þessarar Veralldar hefur þorblindad Hug
skor vantruadra/ so þm skyne eige vppbirting
Euangelij Christs Dyrdar/huðrt ad er Guds J
mynd. Þuiad vier predikum ecke sialfa oss/held
dur Jesum Christum/þ hñ sie Drotten/ en vier
þrer Pionar Jesu vegna. Þuiad sa Gud er lio
sinu baud vr Myrkrenu ad skyna/hñ hefur Bir
tuna giefed þ vor Hiörtu / til Vppbirtningar og
Kyskingar Guds Biartleika / þ Auglite Christi
tøyrgrip Jesu. Eñ þenan † Tesaur höþum vier þ arda
ligum Kerum/so ad sa yvergnæfanlige Kraft
ur sie Guds/og eige aþ oss. Alla vega lydum vi
er Hrellingar/ Enn vier hryggiumst þo eige.
Vier erum epasamer / ena vier ðrualnunst eige.

Vier

Vier lydum Obsokn/enn vier verdum elge þot latner. Vier verdum nidurþrykter/enn vier þy tcrpôrunst elge/ Og xtyd berum vier med oss deyding Drottins Jesu a vorum Lykama/ So ad einnen og þ Lyf Drottins Jesu openbere verde a vorum Lykama.

Þuiad vier sem lifum/verdum jafnnæt j Dau da sellder/Jesus vegna/So ad einnen Lyf Jesu openbert verde a voru daudlegu Hollde. Fyrer þui verkar nu Dauden j oss/ enn Lyfed j ydur. En af þui vier hafu þañ sama Truarin Anda (sm skripad er)Eg trude/ f þyrer þ tala eg+Oj vier truum/þyrer þui tôlum vier einnen/og vit um þad / ad sa sem Drotten Jesum vppuakte hñ mune oss og vppueki j þyrer Jesum/ og mun skikta oss þar med ydur/ þuiad allt þetta skier ydar vegna/so ad su ybergnæpanlega Nad/þyrer margra þakargiord/veg same Gud rikuglegana. Fyrer þui letiunst vier ecke/helldr þott þad vor ytre Madr þordiarpest/ þa mun þo sa hin jnre dag þra deige endurnyast. Þuiad vor Hrygd/sm stundlig f liett er/ vtvegar eina eilyfa og yfer alla mæta mykla Dyrd/oj/sm ei alytu hid syne liga/helldr hid osyneliga: Þuiad huad synelige er þ er stundligt/en huad osyneligt er/þ er eilyft.

Fimte Cap

NN vier vitu af ad vort jardneska Hus þessarar byggingar verdi nidur brotid/þa hofum vier Bygging af Gude vppbygda/ Hus þ eige er med hondu giort/þ eilyfligt er a Himnum Oj þui anduorpu vier/ girnandist ad klædast vaere Byggingu sem er af Himnu/ So ad vier þiofunst klædder/ f eige naktter. Þuiad a

+Psalm. 116

medã vier erum ꝑ Þíssu ꝛreyse/ þa þorleinger oss
+Apo 16 og erũ(miog)þuingader/aꝛ þu+vier villdũ þeg
ner eige nakter/ helldur yþerklædder verda/so þ
†vier vil hid daudliga burtsuelgist aꝛ † Lyfenu. Eñ hñ
ldũ giar/sem oss byr til þiss hins sama/er sa Gud/sem oss
na ꝑ þssũ giefed hefur pantin þss heilaga Anda. Eñ þa
Lykama þuan þa erum vier med godũ huga/ꝛ vitum þ/
þa eilyfr a medan vier buum ꝑ þssum Lykama/ þa erum
Lyfr. vier ꝑ þixrlægd þra Drottne. Þui vier gongum
† Skoda ꝑ Truñe ꝛ ecke ꝑ † Sionñe. Eñ vier erum med
enne, godum huga/ꝛ hofũ myklu meire lyst til ad vera
þixrlæger aꝛ Lykamanum/ꝛ nalæger hia Drott
ne. Fyrer þui kostgiefũ vier ꝛ eirnen/huerr vi
er erũ heima nalæger/ eda ꝑ Fraveru þixrlæger/
* Rom. þ vier þockunust hñ. Þuiad+vier hliotum all/
14 er ad openberast ꝑ Domstole Christi / Uppa þ/
ad huer eirn ödlist þ a synum Lykama/epter þui
hñ hefur adhafst/sie þad gott eda illt. Epter
þui ad vier vitum þeña Otta Drottins/ þa af
minum vier Lyden/ eñ Gude erũ vier kunuger/
Eg vona ꝛ eirnen þ vier sieum ꝛ ydrũ Samuisk
um kunuger/so vier lofum eige oss sialfa ad nyiu
Helldur þ vier giefum ydur tilefne ad hrosa oss.
Uppa þ þier hafid nockru ad hrosa ꝑ mote hñ/
sem hrosa sier epter Yþerlitũ/ꝛ ecke epter Hiar
tanu. Þui eꝑ vier erum hofstuger/ so eru vier
þ Gude/eru vier giæfer/þa eru vier ydur giæfer
Þuiad Christi Rixrleike þuingar oss. Aꝛ þui
vier hölldum þ þar ꝑ/fyrst ad eirn hefur ꝑ alla
daid/þa sie þr aller dauder/Og þui hefur hñ ꝑ
alla daid/so ad þr sñ lifa/life eige sialfum sier
hier epter/helldr hñ sñ ꝑ þa hefr daid/og vpp
aptur risin er.

Þar ꝑ

Þar þ þeſſum vier nu hier epter ónguan epter Gollding. Þott ad vier hǫfum eſtuen þeſſe Christum epter Gollding/þa þeſſū vier hū þo nu so eige leingur. Þar þ/ ſle nýſkur j Christo/ þa er hū ny ſkiepna. Gid gāla er vmlided. Sia ed. Alle+er þ nyrt orded. Ei allt(er)þ ap Gude/husr oſſborlykte vid ſialfnā ſig/þ Jesum Christum/ǂ hefr giefed oſſ þ Embætte ſem Forlykunena prediſar. Þuiad Gud var j Christo/ǂ borlykte Verǫlldena vid ſialfan ſig/tilreiknande henne eige ſynar Synder/ǂ hefur vppreiſt vor a mzal orded ap Forlykunīe.

+Eſa 43 Apocal. 21

So eru vier nu Sendebodar ap Christs Alzu Þuiad Gud amiñer þ oſſ. Þar þ bidium vier ydr þ Christum/Lated † borlyka ydr vid Gud. Þui hū hefur þā ſem ap ongre Synd viſſe/þ oſſ ad † Synd giǫrt/Vppa+þ vier yrdum j hū þ Riett lxte/ſū þ Gude duger.

† ſætta. † ad Synda bera. +Oſe. 4

Siǫtte Cap.

EXXX ✠ vier aminnū ydr/ſū mzhialpara þ þier mztaked ei Guds Nad til ónytis. Þui hū ſeiger+J þagan timа heyrda eg hig /ǂ a Deige hialpradiſins hialpade eg þier Sia ed. Nu er ſa þægeligr time/nu er Dagr hialpradeſins. Latū oſſ þui gepa+ ónguū hindran/ vppa þ vort Embætte verde ecke laſtad/Heldur augſynū oſſ ſialfa j ǫllum hlutum+ ſo ſū Guds þienara. J mykelle þolenmode/j Harmkuælū j Haſkaſemdū/j þyngſlū/j Hwdſtrokū/j Fiǫtrū/ j Vpphlaupū/j Eruide/j Vǫku/j Fǫſtu/j Hreinlyfe/j Vidurkienningu/j Bidlundargiede/j Hogux ǂ /j helgū Anda/j Falslausū Kiærleika/j Sannleikſins orde/j Guds Krapte/þ Herklade Rettlxteſins

+Eſa 49 + 1 Cor 10 + 1 Cor 4.

latisins/til Hægre ǂ Vinstre handar/Fyrer veg
semd ǂ Vansemd/þ Vanrykte og gott Rykte/ So
sim Falsarar/ǂ þo sannarliger/so sim Okunnuger/ǂ
þo kunnuger/lykia so sim þr ed deyia/og slæd/ Ad
vier lifum/ So sim reyster/ǂ eige lyslatner/so sem
Syrgendr/þo japnan glader/so sim volader/ enn
þo þeir ed marga augda/lykia sem þeir ed ekert
hapa/og þo eingast alla hlute*

O þier j Corintho /open er vor Munur til
ydar/ vort Hiarta breider sig vt/ Vorra vegna
purfe þier ecke tuister vera/Eda þ þier erud tui
ster/þad giöre eg ap Hiartans meiningu. Eg ta
la vid ydur/so sem vid Börn mijn/ad þier hegdi
ed ydr og eirnen vid mig / og sieud lykia glader.

Draged ecke Oked med vantruudum. Þuiad
huöria Hlutteku hefr Riettlæted med Ranglæt/
enu? Eda huöria sateingd hefr Lioset vid myr
kuren? Eda huört Samlag hefur Christur vid
Belial? Eda huört Hlutskipte hefr truadur mz
vantruudum? Huöria samliking hefr Guds must
+1 Cor. ere vid Skurgoda hus? +Eda þier erud Must
3 og 6 ere Guds lifanda / epter þui sem Gud seiger+
+ Leuit Eg mun bua j þim/og ganga þra a medal / Eg
26. mun og vera þra Gud/og þr skulu min Lydur
+Esa 52 vera+Par fyrer ganged vt þra þim/ǂ þra skilied
ydur/ seiger Drotten/og snerted ecke þ oklart er
+Jerē 31 þa mun eg medtaka ydur+og vera ydar Fader/
og þier skulud vera mijner Syner og Dætur/ seig
er Drotten almattugur.

Siöunde Cap:

Medan vier höfum nu þuilyk Fyrerheit
kiærustu Vinir/þa þörū til ǂ hreinsum oss
ap allre Saurgā Hollysins ǂ Andās/ǂ a
þraū

þram þorum med Helgunlíne j Gudhraslu. Med
taked vora Aminning/ónguum glörū vier mein/
ónguum glörū vier skada/ ónguā drögum vier a
tælar. Þetta seige eg ecke til ad þerdama ydur/
Þuiad eg hefe adr sagt/ þ þier erud j voru Hiar
ta/ad deyia ǂ ad lifa til samās. Gladr tala eg
vid ydur/Mörgu hrosa eg ap ydur/vppþyllter er
eg Huggunar/yfergnapanligur er eg j Fognude ī
allre verre Hrygd. Þui þa vier kemū j Mace
doniam/hapde vort Hollð óngua roo/ helldur j
öllu lidu vier Mergang(hapande)hid ytra Bar
attu/hid þæra Otta. En Gud sa er huggar lyt
Umagnana/hū huggade oss þ tilkomu Titi. Eñ
eige alleinesta þ hns Tilkomu/ helldur eirnen þ
þa Huggā/þar hū ver ap ydur mz huggadr/kuñ
giörande oss ydra þorleinging/ yduar Tær/ ydra
Vandlæting vm mig/so ad eg gled mig eñ meir.
Þui þ eg hrygde ydr þ Briefed/þrær mig ecke.
Og þott mig þradc þ/ kañ vera/ þyrst ad eg sie
ad þ Brieþ hefur ad eins vm stundar saker hry
gdt ydur/so gled eg mig þo nu/eige ap þui þ þi
er vrdud hryggner/helldur þ þier vrdud hrygg
uer til Þranar/Þuiad þier erud gudliga hrygg
uer ordner/ so ad þier þeingud ónguan skada ap
oss j neinu. Þuiad+gudlig Hrygd verkar Þrā +11 Þier 2
til Hialprædis/huærrar eingen þrast/ Enn þessa
Heims Hrygd verkar Danda.

Siaed/þad/ad þier erud Gudlega hryggner
ordner/huæria Alwd þad hefur med ydur verk;
ad/þar ad auk Forsuar/ Reide/Otta/Forleing;
ing/Vandlæting ǂ Hefnd. Og j öllum Hlutum/
þa hafe þier audsynt ydur/ ad þier erud skyrer
þess Verks. Fyrer þui þo ad eg skrifade ydr/þa

er þ

er þad ecke hñs vegna skied/sem Rauginde þram de/og ecke hñs vegna sem leid/Helldur þess vegna/þ ydar Kostgiæfne vid oss openber yrde hia ydur/þ Gude. Af þui þa erū vier huggader/þ þier erud huggader. En þo hóþū vier yþer alle þram glatt oss meir yþer Fögnude Titi / Þuiad hñs Ande er ad nyiu endurnærdur til allra ydar. Þui huad eg hefe hrosad ap ydr þ hönum/ þ þui verd eg ecke til vanuirdu/Helldr lyka so sem ad allt þad er sañarligt huad eg hefe vid ydr talad/so er og eirnen vor Hrosan hia Tito Sannleikur orden. Og hönum er ap hiarta ölldungis vel til ydar/þa er hñ hugleider hlydne allra ydar/huörnen þier hafed med Hræddslu ⁊ otta hñ medteked. Eg gled mig og/ þad eg ma allsgoþs til ydar treysta.

Attunde Tap.

EG kunngiöre ydur kiærer Brædur/þa Gu ds nad/sem giefen er þñ Söfnude j Macedonia/Þuiad þra Fögnudur var þa yþ er gnæfanlegur/þann tyd þr vrdu þ mörg Harm kuæle reynder. Og þott ad þeir være næsta Fa ttæker/þa hafa þr þo rykuglega giefed j öllū ein þalldleik. Þuiad epter öllu megne(þad vitna eg) og yþer megn þram voru þeir sialfvilluger/ og beiddu oss med mörgum Aminingum/þ vier med tækum þa Godgiörd og samlag Mauduryrtareñ ar/sem heilögum giefed verdur. Og eige sem vi er vonudum/helldur gafu þr j þyrstu sialfa sig Drottne/so og epter þad/þyrer Guds vilia sæk er. Þad vier hlutum ad aminña Titum/epter þui hñ hafde adur vpphafed/so skylde hñ og þull/ enda slyka Velgiörd ydar a mille. En lyka sem þier

þier yþergnæþed j öllum greinū/ j Truñe/j Ord/
unum/j Kuñattuñe/ z j allre Astundan/ z j Kiær
leikanum til vor/so siaed eirnen til þ þier yþer
gnæþed og j þessare Velgiörd. Eg seige ecke so/
sem biode eg þ/ Helldur med þui ad hiner adrer
eru so kostgiæfner/þa reyne eg yduarn Kiærlei/
ka/huört hañ er af riettum Huga. þui þier vit
ed Nad Drottins vors Jesu Christi/þad/þott
hñ være rykur/ vard hñ þo voledur ydar vegna
Oppa þad/þier yrdud þyrfer hñs þatækt audiger.
Og mitt Rad gieb eg j þessu /Þuiad þetta er yd
ur nytsamlegt/þier sem vpp hafed byrjad þyrfer
tolþ Manudum/eige einasta Giörningen/helldur
jafnuel vilian. Þui fullkomnid nu eg Giörning
en/ Oppa þad/lyka sem ad Huguren var hneigd
ur til Villans/so sie hann og eirnen nu hneigdur
til Giörningsins/af þui sem þier hafed til. Þui
þyrst hñ er godviliadur/þa er hann þæknæmur/
epter þui sem hann hefur til/enn eige epter þui
sem hann hefur ecke. Eige skier þetta j þa
Meining/ad adrer hafe Huyld/eñ þier Hrelling
Helldur ad þad sie jafnt(a allar Sydur)So þio
ne nu ydar Gnægd þra þurft/j þessare Hallæri/
is tyd/vppa þad/ ad þra Gnægd epter a þione
youare þurft/so ad þad verde jafnt/sem ad skrif
ad er + Sa er myklu safnade/hafde eckert Af/ + Exod
gangs/og sa er litlu safnade/hñ hafde önguann 16
brest. Eñ Gude sie þacker/ sem slyka Kostgiæfne
hefur giefed j Hiarta Titi til ydar, Þuiad hañ
medtok ad sönu þa Aminning/Eñ med þui hañ
var so miög kostgiæfen/er hñ af sjnum eigen vil
ia til ydar faren. Enn vier sendum med hönū
vorū Brodur/hañ er Lof hefr j Euangelio vm

allar

allar Samkundur. Og eige allleneſta þad/Helſs
ur er hann eirnen ſkickadur vt ap Samkundunū
eſſ til Forunauts/til þeſſarar Velgiordar/ſīm þyr
er eſſ verdur ſamanſoþnud/Drottne til Dyrdar
og ydar godum vilia til aphallds / og ad giata
þſſ/ad eingen matte epter oſſ ſeigia nockud vond
ſlykrar audugrar Hialpar vegna/ ſem þyrer oſs
verdur ſamandreigen/Og valta/ad þ þare ſame
+Rom 12 liga+Eige alleina þ Drottne/ helldur eirnen liſ
ka þ Mōnum. So hopum vier og ſent mz þīm
Brodur vorn/þañ vier hopum opt reynt j mōrg
um greinū þ hann ſie keſtgiæfen/eñ nu myklu keſt
giæfnare. Og vier hopum myked Trauſt a ydr/
ſie þ Titus vegna(ſem er minn Lagsmañ ⁊ Hial
parmann ydar a mille)eda vegna vorra Bradra
(huerier ad eru poſtular Samkundana ⁊ Dyrd
ar Chriſts/ Fyrer þui hafed j liose audſyning yd
vars Kiærleika ⁊ vorrer Hroſunar vm ydr/vid
þſſa/eirnen i augliti Safnadana.

IX Cap.

þrenin/ gaſtod. KVIad ap þſſare j Maringarbiorg/ſīm þīm
Heilogum skier/er mier ecke þorp ad ſkr
ifa ydur til vm. Þuiad eg veit yduarn
geden vilia/huar ap eg hroſa hia þīm vr Mace
donia/⁊ ſeige/þ þr j Achaia ſie þ tolp Manud
um reidubuner/Og ydart Epterdæme hefr mar
ga vppvakid. Eñ eg hefe ap þui þſſa Bradr hi
ngad ſent/ſo þ vor Hroſan vt ap ydr yrde ei ad
engue/j þre Erein/Og þier ſieud reidubuner/liſ
ia ſo ſem ad eg hefe ſagt vt ap ydur. So ad/ep
þr vr Macedonia kiæme med mier/⁊ þynde yd
vidurkuna/ſo vier(eg vil eige ſeigia þier)ver
dum ſkamader/med ſlykre Hroſan. Eñ eg hefe

halldid

hallded þ þ naudsyn/ad aminña Bræðurna/ þ þr
þære þyrst til ydar/ad reidubwa þissa adur lopada
Blessan/þ hun sie til reidu/So/þ sie ein Blessa
eñ eingen † Agirnd. Eñ eg seige þ/Guðr hñ sæ † nidska
er sparliga/sa mũ sparliga vppskiera/ꝛ guðr hñ sudings/
sæer nidur j † Blessaniñe/ sa mũ ꝛ eirnen j Bl skapur.
essan vppskiera. Guðr eirn epter synu hugbode † ryþliga
eige med ovilia edur Kwgan. þuiad+hyrã Gia+Syr 35
þara hepur Gud sier kiæran.

Þui Gud er mættugur ad giðra/þ allshattud
Nad sie noglig medal ydar/so ad þier hapid al
ls Nægd j ollum Gluteñ/ꝛ ypergnæpid j ollum
godñ verkum/So sñ ad skripad er+Gñ vtdreip + psalm
de ꝛ gaf Fatækum/Gñs Rietlæte bliþur vm all 112
der allda(eñ sa er Sæded giepur Kornsædaran
um/Sa mũ ꝛ giepa Brauded til Fædsluñar/hañ
mun ꝛ margfallda yduart Sæde/ og aukast lata
Friopgan yduars Rietlætis)þ þier sieud audug
er j ollum Gluteñ/med allã Einpalldleik/sñ þ oss
verkar Þackargiord Gude. Þuiad su næringar
stod/þssarar Biargar/vppfyller ei alleinasta þa
naudþurft Heilagra/ Helldr ypergnæper eirnen
j þui/þ marger þacka Gude/þ þssa vora trua þi
onustu/ꝛ pryssa Gud/yper yduare hlydugre Kyñ
ingu Christs Gudspialla/ꝛ yper yduare einpalld
ligre Hialpar stod til þra/ꝛ til allra/ꝛ yper þr
ra Banum þ ydur/ Hugðria ad þorlenger epter
ydur/þ saker þrar ypergnæpanligrar Guds Nad
ar/j ydur. Eñ Gude sie þacker fyrer synu orm
ædeliga Gæpu.

x Cap.

Enn eg pall bid ydur/þ Godgirnd ꝛ hog
være Christi/jeg sem ad i nalægd er lagt

ydar a mille/eñ j þiarrska er eg diarfr vid ydur
Þui bid eg ydur/þ mier sie ecke þörf nalægum/
diarfliga ad hændla/ꝛ þa Diörfñg þraſñe ad ha
þa/ſiñ mier verdr til lögd vid ſuma/þr oſſ akta/
ſiñ geingu vier epter Holldſins plagſid. Þui þott
vier göngum j Holldmir/þa ſtrydum vier þo ei
ge epter holldligum plagſid. Þuiad Herſkrwde
vors Riddaraſkapar er eige holldligur/ helldur
mattugur þ Gude/til nidurbrots þrar Stadþeſtu
huar med vier nidurbriotum þ̃n Aſetning/ og
alla Hæd/ſiñ ad ſig vpphefur j giegn Guds Ryñ
ingu/ꝛ ad Herfange tökum alla Skynſemd/vnd
er Chriſti hlydne/Og erum reidubuner ad hefn
na allrar Ohlydne/ þegar ydr Hlydne er vppfyl
ld. Þier dæmed epter þui ſem þier ſiaed. Treyſt
er nöckur þar vppa/ad hñ ſie Chriſts/þa þeim
ke ſa eirnen þetta/hia ſialfum ſier/þ/lykia ſiñ hñ
heyrer Chriſto til/ſo heyrum vier eirnen Chri
ſto til. Og þo ad eg hrokade mier nöckud þram
ar vr aþ þre vorre Magt/ſem Drotten hefr oſſ
giefed/ydur til betrunar/ꝛ ecke til þordiörfunar
þa müda eg þo ecke til ſkañar verda(Eñ þetta
ſeige eg)vppa þ þier læted ydr ei bikia/ſem hefi
da eg viliad ſkielfa ydur med Brefum. Þuiad
þau Brief(ſeigia þr)eru Þungord og ſterk/Eñ
nalægd Lykamäs er veyk/ꝛ Mælid er þorfman
arligt. Huör þſſ konar er/hañ þeinke/þ lykia ſo
ſiñ vier erum mz Ordñ j þraueruñe/So dirfunſt
vier eirnen ad vera mz Giörmingenñ j nalægdiñe.

Þuiad vier dirfunſt ecke ad reikna oſſ edr telia
medal þra ſumra/ſiñ ſig ſialfa lofa. Eñ mz þvi
þr meta ſig hia ſialfum ſier/ ꝛ hallda ſo einaſta
nöckud vr aþ ſier ſialfñ/þa vnderſtāda þr ecker-

Enn

Eſt vier hroſū oſſ ecke yper mal þraū + helldur + Eph 4
alleinaſta epter ſkamte þrar Reglu/þar ed Gud
hefr oſſ þaū ſkamt mz aþmeted/ad geta nad eirn
en allt til ydar. Þuiad vier þörum ecke oplangt
þra/ſo ſem ad hefdū vier eige nad gietad allt til
ydar/Þui vier erū komner allt til ydar mz Chri
ſts Euangeliū/og hroſū oſſ ecke þraū yper þ mal
i aſtarligu erþuide. Og vonum nu/nær ydar Tru
þrioþgaſt i ydr/þ vier munū vydara komaſt/ept
er vorre Reglu/ + predika eirnen þta Euangeliū
þū/ſū hinumeigen ydar bwa/+ hroſa oſſ ecke i
þui/ſem mz aſtarligre Reglu er tilbwed-

XI Cap.

Mm + huſr ſier hroſar/ſa hroſi ſier j Dr + Jere 9
ottne. Þuiad þ þ er eingen reyndr/þ hū 1 Cor 1
loþar ſig ſialfþur/ Helldr þ Drotten loþar
hann. Giefþe Gud/ þier hieldud mier litla eina
Fauliſku til goda/þui eg vandlæte vm ydur med
gudligu Vandlæte. Þuiad eg hefþe þaſtnad ydur
einum Manne/ ſo ad eg j hendur ſellda Chriſto
ſkirlyfþa Mey. Eū þ ottūſt eg + ad lyſta ſū Högg + Gen 3
ormuren talde Eua med ſine þlæxde/ſo lyſti me
ige og þordiarfþaſt ydar Hugſkot/ og þalla j þra
þū einfþalldleika ſem er j Chriſto. Þui ef þa ſa
me/ſem til ydar kiemur/predikade eirn annan Je
ſum/þann vier höfum ei predikad/eda ef þier mz
tekiud annan Anda/þann þier hafed ecke niedtekied
Ellegar annad Euangelium/þ þier hafed ecke mz
tekied/þa vmlidu þier hann þinliga. Þuiad eg
helld/Þad eg ſie eige mine hattar/helldur eū þr
hinér ædre Poſtular eru. Og þott eg ſie þafrod
ur j Malenu/Þa er eg þo eige þafrodur j + Kyn + Skynſe
inguſe. Þui eg er hia ydur ölldungis veltiendr menne.

Eda hefe eg syndgast j þui/þ eg minkada mig/ so ad þier vpphefdust? Þuiad eg hefe kunngiört ydur þetta Euangelium þ eckert/og eg hefe rænt adrar Samkimdur/ z Launin af þm teked/þ eg predikade ydur. Og þau tijd eg var hia ydur naulægur/z mig skorte/var eg ónguum þungr/ Þui myna þörf/ vppfyllti þr Brædur/ sm komu af Macedonia/Og j öllum hlutum giætta eg myn ad vera vtan þyngsla hia ydur/ z so vil eg og giæta myn hiedan j þra. Þui so sannarliga sem Christi Sannleikur er j mier/þa sk mier þsse hr
† hind, rud. ofan j hierödum Achaia lands ecke † til stipld verda. Huar þ? Ad eg skylde ei elska ydr? Gud veit þ? En huad eg giöre og vil giöra/ þ giöre eg þ þ/ad eg afsnyde þm þ tilefne/ sem tilefnis para a leit/þ þr mættu hrosa sier/ad þeir sie so sm vier. Þuiad þssi hattar Falspostular z suiksa liger Erþidismen/giöra sig ad Christi Postulm. Og þ eru eige vndur/ Þui sialfur Andskoten/ vmsnyr sier stundum til liossens Engels. Fyrer þui er þ eige myklls vert/ þott hans Þienarar vm vende sier eirnen/til Riettlætesins Predikara/huörra endalok munu verda epter þra verkum. Eg seige nu en aptur/þ eingen menne/þad eg sie Fauys/En ef eige/Þa niedrakid mig/ sem annan Faugsan/ so þ eg hrosi mier eirnen nockud lyted. Huad eg tala nu/ þ tala eg/ eige so sem j Drottne/helldur so sem j Fausku/med þui vier erum j hrosunena komner. Af þui/marger hrosa sier epter Holldinu/vil eg eirnin hrosa mier.

✠ Þuiad þier vmlydid giarnan Fæþroda mj þui þier erud sialfer vitrer/Þier vmlyded/þott nockur hneppe ydur j þrælkan/þott nockur sier

plette your/þett nockur take þra yor/þott nockr hrokest vpp yþer your/ þott nockur slæe j ydra Asionu. Þetta seige eg epter Gvirding/so sm ad værum vier breyskuer ordner. J huørriu hellst sm þ nockur er diarfur(eg tala j heimsku)þa er eg eirnen diarfr. Þeir eru Ebresker/Eg eirnen. Þeir eru Jsraelite/Eg eirnen. Þeir eru Abrahams Sæde/Eg eirnen. Þeir eru Christs Þienarar/Eg tala heimskuliga/eg er myklu þramar. Eg hefe meir erfidad/Eg hefe meire hogg lided/Eg em optar þangen vered/ Optar j Dauds ans hættu. Af Gydingum hef eg fimsinnum þeinnged + Fiorutigu slæg/einu þæra. Þrisuar sinnum er eg + Gwðstryktur + einu sine grytturÞrysuar hefe eg Skipbrot lidid/ Dag og Nott var eg j Siafardiupe/Opt hefe eg j Ferdum vered. Eg hefe verid j Haskasemdum til Vatz/j Haskasemdum medal Mordingia/j Haskasemdū millū Gydinga/j Haskasemdū medal Heidingia/j Haskasemdum j Borgū/j Haskasemdū a Eydemörku/j Haskasemdū a Sio/j Haskasemdū medal þalskra Bradra. J Eymdum/ + Erfiude/J myklū Vökum J Hungre + Þorsta/J myklū Fæstū/J Kulda + Kladleysi. Fyrer vtan þ sm hid ytra kæmi til ad þalla/einkum/þ eg verd dagliga onadar/ber anöe Athyggiu þ öllum Söfnudū. Huör er veyk ur/ so ad eg verde ecke veykur ? Huör verdur so hneyxladur/ad eg stikna ecke? Af eg sk þo hrosa mier/þa vil eg hrosa mier af mjnū Breyskleike. Gud og Fader vors Drottins Jesu Christi/ sa Blessadur er vm Allder/veit þad eg lyg eige. J Damasco/let Landstiornaren Konungsins Areta/geyma Borgena Damascj + vilde iata grypa

Deut. 25
Act 16
Act 14

mig/Og eg vard laten vt vm Vindaugad/j Kar
urp/opan þ Mivren/z so flyda eg ut hiꝛ Hôndl.

XII. Cap

DO ad hrosinen sie mier ecke nytsamlig/
þa vil eg þo koma vid Sionernar z ep/
inberingar Drottins. Eg + þecke Mañ j
Christo/þ fiortan arum/var hñ j Lykamanum
þ veit eg eige/Eda var hñ þ vtan Lykama/veit
eg eige/Gud veit þ/Hñ vard vpp rycktur j para
dys/z heyrde ovmædelig Ord/þau seni eingen
Mann þar vt talad. Af þssu vil eg mier hrosa
Eñ af sialfum mier til vil eg ecke hrosa mier/
nema einasta af mynū Breyskleika. Og þott ad
eg vilie mier hrosa/giôrda eg þad ecke þiþslega
na/þt eg vil seigia Sannleiken. Eñ eg sporna
vid þui/Par þ/so ad eingen hallde mig ædra/eñ
so sem hñ a mier sier eda af mier heyrer. Og
so ad eg stære mig ecke/af mykilleik þssara opin
beringa/er mier giefen Fleiū j Holldid/einkum/
Andskotans Engill/huôr mig med Knefū slæ
vppa þ eg stære mig ecke. Vm huad eg hefe Dr
ottin þrysuar bedid/þ hñ ynte j burt þra mier/
Og hñ sagde til myn/Lat þier nægia myna Nad
Þuiad miñ Kraptur er j Breyskuū mattugur.
Fyrer þ vil eg sem þegnastur/hrosa mier af my
num Breyskleika/ so ad Kraptur Christs bue
med mier *

Fyrer þui er eg med godu Giede j Breyskleik
anum/j Vanuirdingônū/j Naudônū/j Ofsoknôn
um/j Preyngingônū/Christi vegna. Þui nær eg
er breyskur þa er eg ôflugur. Eg er fifl ord/
en af þ fare hrosan/til huôrar þier hafed kom
ed mier. Þuiad eg ætte ad lofast af yd/Af þui

ad 68

ad eg er ónguum mũ miñe/eñ hiner adstu postul
ar/þo ad eg sie eckert/Aþ þui þar eru postula
teikn giörd(að mier)ydar a mille/j allre þolin
mæde/j Takenum/j Stórmerkium/ok Krapta verk
um. Þui j huöriu er þ/ad þier erud minne hæt
ar/eñ adrar Samkundur? Nema alleinasta j þui
þ eg veitta ydur eige sialfur neinu þüga/fyrer
lated mier þañ Glæp. Siaed. Eg er reidubuen
j þridia sinn ad koma til ydar/ok eg vil eige verþ
ydur þungur. Aþ þui eg spyr ecke epter ydru/
heldur ad ydur/ þui Börnen eiga ónguan Aud
fiorelldrunñ saman ad draga/heldur Foreldrar
ner Börnönum. Eñ eg vil sñ þegnastur giefa
mig vt/ok vtgiefen verda þ ydar Sæler/huöriu
sem eg elska ydur miög/ok eg þo lytt elskadur ve
rd. Eñ lated þ so vera/eg hafe ecke giört ydur
þyngst/ heldur med þui eg var klokur/veidda
eg ydur med Slægdum. Enn/hefe eg nockurn a
talar dreiged/þ einhuern þra/ sem eg sende til
ydar? Eg aminnta Titum/ok sende med hñ einn
Brodur/hefur Titus nockud talt ydur? Höfum
vier ecke i einum Anda/ok j sömu Fotsporum gæ
nged? Latid ydur nu þikia aptur/þ vier þorfu
drum oss vid ydur/Vier tölum j Christo þ Gude.
Eñ allt þetta skier ydur(myner kiæruste)til bet
ranar. Þui eg ottunst/eþ ad eg kiem/ad eg þiñe
ydur ecke/ so sem ad eg vil/ Og þier þinnid mig
ecke/eirnen sem þier vilied/So þar sie eckert Ha
tur/Agg/Reide/þræta/Bakmalge/Kuls/Grodra
skapur/ og Groc ydar a mille. So ad þa er eg
kiem/þad Gud nidurlage mig eñ aptur ad nyiu
hia ydur/ok eg hliote Ecka ad lyda yfer mörgu/
þm er adur höfdu syndgast/ ok ónguz Aferdoot

giörðu/þ þra Ohreinleik/Goraner/ǂ Graduende/sem þeir hafa þramid.

XIII Cap

4 Deut. 17 ǂ 19 Matt 18 c 1 Joh 8 Hebre 10

KYme eg j þridia sin til ydar/ þa skulu j +trueggia eda þriggia votta Munne stā/ Soda öll Malaþerle. Eg sagda ydur þ aður/ǂ eg seige ydur þ þ þrā/so sm nalægur/j annad sin/ǂ skriþa ydur þ nu til þiaclægur/sm aður til þorna höfdu syndgast/ǂ öllum hinum öðrum/Eþ eg kiem aptur j annad sin/ vil eg eige hlyfa. Af þui þier leitud epter/þ þier einhuörn tyma verded varer þess/sem j mier talar/einfallliga Christs/sem ecke er breyskur ydar a mille/helldur er hann mattugur ydar a mille. Og þott hann sie krossfestur j Breyskleika/Þa lifer hann þo j Guds Krapte. Og þo ad vier sieum eirnen breyskuer j hm/ Þa lifum vier þo med hm j Guds Krapte/ medal ydar.

4 1 Cor 11.

+Ransaked ydr sialfer/husrt þier erud j Trunne. Reyned ydr sialfer. Eda þecki þier ecke sialfa ydur/þad Jesus Christur er j ydur? Nema so sie/ad þier sieud onytsamleger. En eg vona ad þier þecked/þ vier erum eige onytsamleger/ En eg bid þess Gud / ad þier hafest eckert vont ad/ Eige vppa þ/ad vier synunst nytsamliger/Heldur vppa þad þier giöred hid goda/og vier sieum so sem þr hiner onytsamlegu. Þuiad vier meigum ei/nockud j giegn Sannleikanum/heldr þyrer Sannleiken. En vier glediu oss/þa vier erum breyskuer/en þier erud mattuger/og þad sama xskum vier eirnen/einkum ydra Algiörue. Huar þyrer eg skriþa ydur slikt þrauerande/So ad eg þurfe ecke/þa eg er nalægur hardinde þrā ad hafa/

epter

epter þeirre Magt/sem Drotten hefur mier til betrunar/en ecke til þordiörfunar giefed. En ad syduſtu/goder Brædur/Gledied ydur/vered full-komner/Hugſtyrked ydur/Vered samlynder/Vered þridsamer/Þa mun Gud Fridarins og æſtsemiñar vera med ydur. Heilsid huör öðrum jnn byrdis med Heilögum Kosse. Ydur heilsa aller heilager. Nad vors Drottins Jesu Christi/og Guds Kiærleike/ og Samteinging heilags Anda sie med ydur öllum/Amen

Sa annar Pistill til þra j Corintho/Sendur þra Philippen j Macedonia m̃ Tito og Luca.

Formale yfer S. Pals Pistell Til Galatas.

Þeir j Galatia voru af hinum H. Pæle sinum til riettrar christeligrar Truar/ ⁊ til Gudspiallā na j þra Lögmalinu. En epter hans Burtför/ komu Falspostular/huörier þo voru Læresucinar riettferdugra Postula/ ⁊ sneru þñ Galatis vm aptur so þ þr trudu/ad þr hlyte þ Lögmalsins verk hialplig er ad verda/ ⁊ þr syndgudu ep þr hielldu ecke Lögmals verken/So sñ Act. 15. Cap. til Jerusalem eirnen nöckrer mæta Menn þañ baru.

Þessum ad giegna/ hefur hin heilage Pall sitt Embætte hætt vpp/ ⁊ vill sig eige misse Stiettar mañ hall ded hafa/en huörn añan postula. Og hrosar alleinasta af Gude synum Læredome ⁊ Embætte/ so ad hañ/ þisa hrosan hin falsku postula/sem sig med þra riettu postula verkum ⁊ Nafne studdu midurkiefdu/ ⁊ seiger/ þ sie

ecke riett/þett ad eirnen eñ Engill ödru vijs predikade eda hã sialfur/huad myklu sydur/eþ Postulaña Lærisue mar eda þr sialfer ödru vys lærdu. Þetta giörer hñ j 1. ꝛ 2. Cap. Og alyktar þ/Ad huör eiñ hliote alleinasta þ Christum/æa Verdskulldanar verkanna/og æa Lögmæls riettlatur ad verda.

J hinum 3. 4. Cap. saañprøfar hã þ allt med Skriptareñ/Dæmũ ꝛ Epterlykingũ/Og biryfar þ ad Lögmælid aple myklu meir Synda ꝛ Forniælingar ꝛ Bölua ar/helldur eñ Riettlætis/huörr alleinasta vt eþ Madurne eþ Gude tilsagt þ Christum æa Lögmals/er vppfyllte og oss giefed.

J 5 ꝛ 6 Cap. lærer hañ þau Kiærleilsins verk sem Trumne skulu fylgia.

S. Pals Pistell
Til Galatas.
Fyrste Cap.

PAll eirn postule/eige eþ Mönum/nie helldur þ nöckurn Mañ/Helldr þ Jesum Christum/ꝛ Gud Födur/sa hañ vpp vakte eþ Dauda/ Og aller þeir Brædur sem med mier eru. Söfnudenum j Galatia. Nad sie med ydur/ꝛ Fridur eþ Gude Födur/ꝛ vorum Drottne Jesu Christo/sñ sialfan sig hefur vtgiefed þ vorar Synder/so ad hñ þreliade oss j þra þssare nalægre vondre Verölld/Epter Guds Vilia/ꝛ vors Födurs huörium æ sie Dyrd vm Alldeir allda/Amen.

Mig vndrar þ/Ad þier lietud so snart snua ydur þra þñ/sem ydur kallade j Nadina Christi

vppa

vppa annad Euangelium/sem þar er þo eckert an
ad. Vtan þ/ad þar eru nøckrer/sm ydur villa/z
vmbreyta Vilia Christi Euangelio. Enn þo ad
vier/eda Engill ap Himne/predikade ydur annad
Euangelium/en þ vier høfum predikad yd:/þa
sie sa Bøluadur. So sm vier søgdum nu strax/
so seigium vier en aptur ad nyiu/ad ep nøckr pre
dikar ydur annad Euangelium/emn þ þier hafed
medteked/ þa sie sa bøluadur. Predika eg nu þ
Mønnum eda Gude til Pionustu? Eda peinke eg
Mønnum þar med peckur ad vera? Pui ep eg hef
de hingad til Mønnum peckur verid / þa være eg
ecke Christi Pienare. + En eg kunngiøre ydur/ + 1 Cor.
kiærer Brædur/ ad þ Euangelium/ sem ap mier 15.
er predikad/ er ecke ap Mønnum + Puiad eg hefe + Eph 3
þ ap ønguum Manne medteked nie lært/Helldr þ
Opinberan Jesu Christi. Puiad þier hafed vel
heyrt mitt Athæfe fordum daga j Judadomenu
þ eg opsøkte yfermata Guds t Sofnud/z þram tchristna
+yfer marga mina Jafningia/ j minu Kyne/ + Act 9.
vandlætte eg yfer mata/vm Fedrana Setninga.
En þa þ þocknadest Gude(sa mig hefur þraskil
ed j þra mina Modur Kuide/ og kallad þ sina
Nad)þad han opinberade mier sinn Son/so ad
eg skyllde kunngiøra hn þ Euangelm medal heid
ina Pioda/z þa jafnsnart for eg til/z radgad/
est ei vid Hold z Blod/z ei kom eg aptur j Je
rusalem til þra/sem þ mier voru postular/Hell
dur for eg burt j Arabiam/z kom so aptur til
Damasco. Epter þ ad primur arn lidnum/kom
eg til Jerusalem/ad sia Petrum/ og eg dualdist
hia hm vm þimtan Daga. En annan ap postul/
ønum sa eg ønguan/nema Jacobum Brodr Dr/

ottins/

+2 Cor. 11. ottius. Og þ eg skrifa ydur/Siaed+Gud vit/ þ eg lyg ecke. Epter þ kom eg j Landz alsaur Syrie/ ok Silicie. En eg var okiendur ad Andliti/Christi Soknudū j Judea. En hr hafdi alli einasta heyrt/Pad sa oss nydur til þorna opsokte hñ predikar nu Truna/huskria hñ nydur nidurbrot/Og þr vegsamudu Gud þ mig.

Annar Cap.

+Act 15 SIdā+epter þiortan ar/þor eg oftan apt ur til Jerusalem/mz Barnaba/ ok tok eg nen Titū mz mier. En eg þor vpp þang ad/ epter openberan og hafde Tal vid þa / vm þad Euangelion/er eg predikade medal heidna Thellster þioda/ En sierlega þo vid þa/sem + alitred hofdu/So ad eg hlype ecke þorgiefens/edur hlauped hefde. Og Titus/sa med mier var/neyddest eigi helldur til ad lata vmskiera sig/þott hann vaere girskur. Þuiad þa ed nockrer falskir brædr/hofdu sier mz oss jñ preyngt/og þar mz klokiega jnn lxdst/til ad skoda vort frelse/huser vier hofdum j Jesu Christo/so þ þr veiddu oss/ þa vikū vier þm ecke eina stund / ad vera þñ vndergiefner/ vppa þ / ad Sannleikurin Euangelij stadfaestist hia ydr. En af þm sem Afhalded hofdu/hu ad þr voru þyrrmetr/vardar mig ongus. Þuiad + Deut. 10 +Gud skeytir ecke Alite Manns. En mier þa þa þr sem Afhalded hofdu ecke annad kient/Helldr þar j mot/þann tyd þr sau/þad mier tilkuad var Euangeliū til +Yperkwadarnar/Lyka so sem + Heiding kenna. Petre þ Euangelium til + Vmskurnarenar(Þui ad sa mz petre er ordē krōptugr til postula Embættis medal Vmskurnarennar/sa same er mz mier er eirnen krōptugr orden mzal heidna þioda) og þeir

ꝛ þr Jacobus Cephas ꝛ Johañes sīn þ Stolpa
na voru hallder/viduꝛkiendu þa Naad sīn mi
er var giefen/þa gꝛpu þr mier ꝛ Barnaba hen
d:/og samtoku mꝫ oss/ad vier predikudū a medal
heidīna þioda/eñ þr a mꝫal vmskurdarins/Vtā
alleinasta þad/ad vier skylldum minast vola dra
huad eg lagda allt kapp a ad giora.

Eñ þa petur kom til Antiochiam/ mot stod
eg hīn † vnder Augum/þuiad Klogū var yper hn † berliga
komen. Aþ þui ad adur til þorna/ eñ þ nockrer
komu ꝛ þra Jacobo/þa at hū med Heidingium
Eñ þa þr komu/þordade hū sier/ꝛ skilde sig þra
þīn/aþ þui hn ottadest þa aþ Vmskurneñe. Oꝫ
þr adrer Gydingar hꝛæsnudu med hīn/so/þ Bar
nabas vard eirnen apvega leidd:/ þra Hꝛæsne.
Eñ þa eg sa/þ þr geingu eige riett/epter San
leik Gudspiallsins/sagda eg til peturs/ þ ollum
openberliga/Fyrst þu/sem ert Gydingur/ liper/
sīn Heidingiar/ꝛ eige sīn Gydingar/Huar þ þuin
gar þu þa enu heidnu til ad lipa sīn Gydingar?
Vier sem erum ap Natturunne Gydingar / og
onguer Syndarar ap heidnum þiodum/ Epter
þui vier vitum/þ Madurenn verdr ecke rettlæt
ur þ Logmalsins verk/Helldur þ Trunna a Jesū
Christum. So trunum vier ꝛ eirnen a Christum
Jesum/Vppa þ vier verdū rettlætter þ Trunn
a Christum/ꝛ ecke þ Verken Logmalsins. Þui
ad+þ Verkin Logmalsins verdur eckert † Holld † einger
rettperdugt. Eñ skylldum vier/huꝛrier epte/ Madur.
erleitum þ Christum rettlætter ad verda/nu eir + Rom ꝛ
nen sialfer syndugter þundner verda/ Þa vꝛre
Christur eirn synda Pienare? Þar sie þiꝛrre.
Þui ap eg bygge þ vpp aptur/huad eg hefe nio

ur þroted/

urbrotid/Pa giöre eg mig sialfan ad ypertrodsl-
† Lapan de ongua Von/ ad eg giete Lögmæl ed vpp/ pyllt.
uñe./ Puiad eg er þ Lögmæled Lögmælinu † da in/so ad eg life Gude/Eg er med Christo kross festur. Eñ eg life/ nu þo ecke eg/ helldur liper Christur j mier. Pui þ eg life nu j Holldinu/ þ life eg j Truñe Guds sonar/sa mig hefur elsk ad/ ℔ sialfan sig vtgiefed þ mig. Eige kasta eg Guds Nad a burt. Pui ef þ Lögmaled kiemur Riettlæted/Pa er Christur þorgiefins daen.

Pridie Cap.

KJer skynsemdarlauser Galate/huör hef ur töfrad ydur / þad þier hlydnud ecke Sannleikanum? Huöriñ þo Jesus Chri stus var fyrer Augum vppmæladur/og a medal ydar krossfestur. Pad einasta vil eg læra af ydr Huört þier hafed medteked(heilagā)Anda/fyr/ er Verkē Lögmalsins/Eda fyrer predikunina af Truñe/Eru þier so skynlauser? Huad þier haf/ ed vppbyriad j Andanum / þui vilie þier nu j Holldenu afram halldа / Hafe þier þa lided so margt fyrer ecke? (Ef þad er añars fyrer ecke) Sa sem ydr giefur Andan/℔ giörer slyka Giör/ninga a medal ydar/giörer hann þad þa þ Verkenn Lögmalsins/ eda fyrer predikunina af Truñe?
+Gen 15 + Rom 4 + Lyka so sem Abraham trude Gude/℔ þ er hañ reiknad til Riettlætis. So vite þier nu þa/þad þr sem Truarinnar eru/ ad þeir eru Abrahams Börn. Eñ Ritningen hefur þetta audur til þorna fyrer sied/Pad Gud riettlæta gefrer hina Heidnu fyrer Truna. Af þui kunngiörde hañ þ
+Gen 12 22 ℔ 26 Abrahā fyrerfram +J þier skulu allar þioder
Gyrach. 44 blessadar verda. Lyka so munu þeir/sem Truar eñar eru/ blessast med hinum truada Abraham.

Pui

Þui so marger sín vid Lögmalsins verken þast/
þeir eru vnder Bölvanenne. Þui skrifað er + Böl- + Deut.
uadur sie sa/huör sem ecke bliþur j öllu þui sem 27
skrifað er j Lögmalsins Bokenne/ so hann giöre
það. Enn þ/að þyrer Lögmaled verde engē riett
latur þyrer Gude/þa er openbert + Þuiad riett/ + Abac 2
latur, lifer af Truenne. Enn Lögmaled er ecke af
Trunne + Heldur sa Madur sem það giörer/mun + Leuit.
lifa þyrer það/Enn Christur hefur leyst oss þra 18
Bölvun Lögmalsins/þann tyd hann vard Bölvan þ
oss(þuiad skrifað er + Bölvadur sie sa huör sem + Deut.
a Tre hanger) so ad Blessan Abrahams kome mz 21.
al Heidna þioda/j Christo Jesu/ og ad vier mz
trukum so þyrerheiten Anda/þyrer Trum.

Kiærer Brædur/Eg vil tala epter manleg
um plagsid. Engen + vanræker Mannsins Testa + Hebr 9
ment(nær það er stadfest) nie eyk þar vid. Nu
+ eru þo þyrerheiten Abraham og hans Sæde til + Gen 15
sögd. Eige siger hann/Sædunum/so sem þ mörg/
helldur so sem þyrer eitt. Fyrer þitt Sæd/huör
t ad er Christur. Enn eg tala vm það/Ad þ
Testamentū/sem adur til þorna er stadfest af Gu
de vppa Christum/verdur ecke ónytt giört/so þ
Fyrerheit skylde þ Lögmaled enda taka/huört
ad gieted er þiorum hundrudū + þriatigi aurum
þar epter. Þui ef Arfleifden yrde þyrer Lög
maled afrekud/Þa yrde hun ecke þyrer Fyrerhei
ted gieted/Enn Gud hefur Fyrerheitesins vegna
gieted hanum Abraham. Huar til skal þa Lög
maled? Það er vegna Yfertrodslunnar tilsett/
þangad til það Sæde kiæme/huörru þyrerheited
var skied / Og er tilsett af Englönum/ þyrer
hönd Medalgöngumannsins. Enn Medalgöngu
madurenn

maduren er eige eins Medalgöngumadr/ eñ Gud er eiñ. Hvörnē þa? Er Lögmaled j giegn Guds Fyrerheite? Þad sie fiarre. Þui ef þar vxre þad Lögmal vtgiefed sem lyfdgad gixte/ Sañar lega þa kiæme Riettlætid vt af Lögmalenu.

✝ Rom 3 ✝Enn Ritningen hefur þ jñe lukt vnder Synd enne/ So ad þad fyrerheit sem kemur fyrer trua a Jesū Christū/ skyllde giefed verda truudū ✱

✱ Eñ adr su Trua kō/ vardveittūst vier vnder Lögmalenu/ og vorū jñelukter/ vppa þa Tru/ sīñ openber skyllde verda. Lyka so var Lögmaled vor † Tyftunarmadur til Christū/ so ad vier yrdum riettlater fyrer Truna/ Enn nu ed Truan er komen/ þa erum vier eige leingr vnder þñ Tyftunarmañe. Þuiad þier erud aller Guds Börn/ fyrer Truna a Jesum Christum. Þuiad so mar ger af ydur sem eru skyrder ✝ þier hafed Christo jklædst. Hier er eige Gydingur nie girskur/ Hier er eige Þræll nie Frelstinge / Hier er eige Kall nie Kuiña/ Þui þier erud allersaman eitt j Christo Jesu. Eñ fyrst þier erud Christi/ þa eru þier Abrahās Sæde/ ✝ epter þheitenu Erfingar ✱

† Leidd toge.

✝ Rom 6

Fiorde Cap

✱✱✱ Eg seige/ So leinge sem Erfingen er Barn/ þa er a mille hñs og Þionsins eingen greinarmunur/ þo ad hñ sie Herra alls Fotzins/ Helldur er hañ vnder Forueriurū ✝ Fiarhalldsmönnum/ allt til asets tyma af Föd urnum. So lyka eirnen/ þa vier vorum Börn/ voru vier þrælkader vnder þssa Heims Setningum. Eñ þa vppfylling tymans var komen/ vr sende Gud sīñ Son/ þæddan af Kuiñu/ ✝ Lögmalinu vnderorpen/ Vppa þ/ ad hñ þrelsade þa sīñ vnder

vnder Lögmalinu voru/ So ad vier medtækiñ Sonarleiþdena. Eñ med þui þier erud Börnen/ hefur Gud sent Anda sijns Sonar/ j ydar Hiörtu/ kallande/ Abba Elskulige Fader. So er hier nu eingen Præll meir/ helldur Börn ein/ Enn ero þad Börn/ þa ero þad eirnen Arfbar Guds/ fyrer Christum *

Eñ þa/ þier þektud ecke Gud/ þienudu þier þiñ/ sem aþ Natturu eru onguer Guder. Eñ nu þier hafed Gud þekt (ja myklu fremar erud aþ Gude þekter) huörnen snue þier ydur þa nu vm aptur/ til þra Breyskra ꝛ vanmatugra setninga/ huörium þier vilied nu aptur ad nyiu þiona? Þier halldid Daga og Manude Helgehölld ꝛ Artyder/ Eg er ottasleigen vm ydr/ þ eg hafe (ecki vera) til einskis erpuidad hia ydur. Verid so sem ad eg er/ þt eg er so sem þier. Kiæer Brædur (eg beide ydur) þier hafed eckert mein mier giört. Þuiad þier vitid/ þ eg predikade yd ur Euangelion/ j fyrsta sinn j Veykleika epter Holldinu/ Og mynar Freistaner/ sem eg leid epter Holldenu/ þlitud þier ecke nie þorsmadud/ Hellder so sem añan Guds Engil medtoku þier mig/ ja/ Iysta sem Christum Jesum. O ho/ huörsu sæl er voru þier j þ sinne. Eg ber ydur þ vitne/ eþ mögulegt hefde vered/ ad þier hefdud ydar Augun vtskitid/ ꝛ giefid mier. Er eg þa so orden yd ar Ovin/ þ eg segge ydur Sañinden. Þeir vädlæta eige vel vm ydur/ helldur vilia þr giöra yd ur mier þrasnuna/ so ad þier skud vandlæta vm þa. Vmvendunen er god/ nær hun sker ætyd vm hid goda/ ꝛ ei alleinasta þa eg er nalægur j hia ydur. Mijn kiær Barnakorn/ þau ed eg eñ nu

æptur j eñad sīn med Angist þæde/ þangad ell/
ad Christur skapast j ydur. Enn eg vilda þ eg
væra nu hia ydur/ ⁊ gixte mīnum Hliodum vm
skipt/ Þviad eg er sorgbitin yfer ydur.

Segid mier/ þier sem vnder Lögmalinu
vilid vera/ Hafe þier ecke heyrt Lögmalid?
Þviad skrifad er/ Það Abraham hafe tuo Sonu
+Gen 16 +Gen 12 þeir ep Ambattenne/ ⁊ annan ap +Eigenkonunne.
Enn sa ap Ambattenne var/ er þædr: epter Holld
enu. Enn hīn ap Eigenkonunne/ er epter Fyrerheit
enu þædur. Hvör Ord annad hafa ad merkia/
Þvi þetta eru tuö Testamenta/ þ eina er Agar/
sīn a Fiallenu Syna þæder Börn til þrældoms.
Þviad Syna er Fiall j Arabia/ þessu (Halle) svare
ar Jerusalem sem nu er/ ⁊ er j þraelkan med sin
um Börnum. Enn hin Jerusalem/ sem þar
yppe er/ hun er su Frialsa/ huör ad er Moder
+Esa 54 ver allra/ sīt skrifad er + Vert glöd hin Obyrria/
þu sem ecke þæder/ briost þrain og kvala/ sem ecke
ert þūgud/ Þviad hin einsāla hefer myklu fleire
+Rom 9 Börn/ en hun er Manen hefur. Enn + vier kixn
er Bræder/ erum Isaacs Börn/ epter Fyrerheite
nu. Enn lyka sem j þann tyma (skiede) ad sa epter
Holldenu var þædder/ ofsökte þann sīn epter And
anum var þæddur/ so skiedr þ nu eirnen. Enn hu
+Gen 21 ad seiger Ritningen? Rek + burt Ambattina ⁊
Son hennar/ Þviad Ambattarinnar Sonur sk ecke
erfa mz syne þrar þrialsu. So erū vier nu/ kiær
er Bræder/ ecke Ambattarinnar Börn heldur hen
ar sem Frials er *

Fimte Cap:

So standed nu j þu þrelsi/ med huörru Chr:
stur hefur þrelsad oss / og latid ecke þæra

ydur

ydur aptur vnder þrældoms Oked. Siaed/ Eg
+þall seige ydr þ/Eþ so er ad þier læted vm-
skiera ydur/ þa er Christur ydur ecke til gagns.
Eg vitna eñ sierhuórium Manña þ aptur/sm sig
lætur vmskiera/ ad hñ eꝛ ehm nu allt Lögmalid
skylldugt ad halldæ. Þier hafid mist Christñ/
sem þ Lögmæled vilied riettlætter vera/og eruđ
Nadiñe þrapallner. Eñ vier bydum j Andanñ/
þ Truna/epter þui Riettlæte/huórs vier hliotñ
ad vona. Þuiad j Christo Jesu gillder huórke
Omskurn nie Yferhwd nockud/Helldr su TRV/
en sm þ Kiærleiken verkar. Þier hlupud agiætle
ga/Huór aptrade ydr Sañleiknñ ad hlyda? Þess/
ar vmtöl eru eige ap hm/sm ydur hefur kallad.
+Lytid Swrdeig syrer allt Deiged. Eg þorste +1 Cor 5
mig þss til ydar j Drottne/ þ þier munud ecke
ödru vijs sinnader vera. Eñ huór ydur viller/ sa
mun bera sñ Dom/hñ sie huór hñ er. Eñ eg ki/
ærer Brædur/ eþ eg predikade nu Vmskurnina/
Huar þ lyd eg þa Opsoknena? Þa er og apmæd
Krossens hneyxlan. Giæfe Gud þ þr yrdi ꝛ ap
mader sem ydur sturla. Eñ þier kiærer Bræd
ur/eruđ til Frelsesins kallader / Siaed ad eins
so til/ad þier mꝫ Frelsenu gefed Holldenu eckert
tilefne/Helldur med Kiærleikanñ þa þione huór
ödrum. Þuiad giörualit Lögmalid verdur j ei/ + Leuit
nu Orde vppfyllt/sem er+Elska þinn Naunga 19
sem sialfan þig. Eñ eþ so er þ þier tönlid ꝛ bý Mat 22
tid huór anan jnbyrdis/þa siaed til/þ huór ydar Mar 12
suelgist ecke ap ödrum. Rom 13

✠Eñ eg seige+Ganged j Andanum/þa mñu Jacob 2
þier ecke þullkomna Hollosins Girnder. Þuiad +Rom 13
Hollded girnist j mote Andanum/ꝛ Anden j mot 1 Pet 1

te Hollduenu. Og þiser eru huórer a mote ódrū so þier giöred ecke huad þier vilied. Ēn ep And eu stiornar ydur/þa eru þier ecke vnder Lögma linu. Ēn Hollds sins verk eru openber/so sem ad er/Hordomur/Frillulifnadur/Saurlyfe/Lausig Skurgoddadyrkā/Fiölkinge/Fiandskapur/ Hatur Agg/Reide/ Prætar/ Sundur þycke/ Tuidragne/ Aupundskapur/Mañdrap/Ofdryckia/Opnar/og þessu lyke/Vt ep huórin eg hefe adur þyrre sagt ē seige eñ nu þ/Þad þr sömu sem þetta giöra/er þa ecke Guds Ryke. Ēn hier j giegn er Auóxtur Andans/Kiærleike/Fögnudur/Fridur/Polinmæ de/Blydleike/Godgirnę/Tru/Hoguærd/Hreinlę fe/ J giegn slyku er ecke Lögmalid. Ēn þr sem Christo tilheyra/þr Krossfesta sier Holld a sa nit med þss Girndū ē Tilhneigingum *

Siötte Cap.

Fyrst ✠ vier lifū nu j Andanū/þa gönge um ē eirum j Andanū. Verum eige A giarner Hegomadyrdar/huór annan jñby rdis ad reita ē ad öfunda. Kiærer Brædur/Ef Madurenn verdur j einhuórtum Glæp hindradr/ þa leidrietted hñ med hoguærum Anda/þier sīn crud † Andliger/ Og haf gæt a sialfum þier þ þu verder ecke freistadur. Eirn bere annars Byr de/ ē so munu þier vppfylla Christi Lögmal. Ēn ep einhuór lætur sier þikia þ hñ sie nöckud (sīn hañ er þo ecker) sa tæler sialfan sig. Huór eirn reyne syn eigen Verk/ē þa mun hñ a sialfū sier hrosan hafa/ ē eige a einum ödrum. Þui ad huór eirn mū syna Byrde bera. + Enn sa er leidriettur verdr med Ordinu/hñ byte hñ alls hattudū Audæfū sem hñ leidrietter. Farid eige

† þier sīn lifed epter Andā um eñ ei epter Hollding.

+ 1 Cor. 9.

villig

Tiller/ Guð lætur ecke ad sier hæda. Þui huad Meduren sæer nidur/þ mũ hñ vppskiera. Huðr j Holldinu sæer nidr/sa mũ ap Holldinn † skad seme vppskiera: Eñ huðr j Andanũ nidur sæer sa mũ ap Andanũ vppskiera eilyft Lyfp. Preyt unst vier ecke gott ad giöra/Þuiad a synum tyma munũ vier eitnen ophrotnande vppskiera. Fyrst vier höfum nu tom til + þa giörum gott huðr ium Manne/eirna mest þeim sem eru Truarin nær Heimkynne *

† Dauda

+ Syr 12

Siaed/Huad mörg Ord eg skrifade ydur med eigine Hende. Þeir ed sig vilia þacknæma giöra epter Holldinu/þr þuinga ydur til ad vmskier ast/einasta vppa þ/þr verde eige mz kroſſe Chr isti obſotter. Þuiad þr ſialfer ſiñ sig lata vmskie ra/hallda ecke Lögmalid/Helldur vilia þr þ/ad þier lated vmskiera ydur/ſo ad þr meige hroſa ſier ap ydru Holde. Enn fiærre ſie mier ad eg mier hroſe/ nema einasta j Kroſſe vors Drott ins Jesu Christi/þ huðrn mier er Heimuren kr oſſfestur/z eg Heimenũ/Þuiad j Christo Jesu/ duger huðrke Vmskurn nie Yperhvd nöckud/hell dur ny Skiepna. Og ſo marger ſiñ epter þſſare Reglu ganga/yfer þñ ſie Fridur z Myskun/ og yfer Israel Guds. Hier epter giöre mier eing en meire Mædu/Þuiad eg ber japnan Miark Dr ottins a mynum Lykama. Nad vors Drottins Jesu Christi ſie med ydrum Anda/Kiærer Bri edur/ Amen.

Til þeirra j Galatia send ur ap Roma.

Gg iij. Formale

Formale yþer S. Pals Pistel
Til Epheseos.

Yessum pistle kienęr hiū heilage paall j þyrstu/ huad Euangelium er/Ad þ sie alleinasta aþ Gu de þ eilyþar Allder þhugad/ ꝛ þ Christum þorþi enad ꝛ vtuegad/So ad aller þr sem þar a trua verde Riettþerduger/Fromer/ Liþande/ Hialpliger/og þra Lög malinu/Syndiñe/ꝛ Daudanū þrialser/Petta kenner hū j þū. þrennur þyrstu Cap.

Epter þ kienęr hann ad þordast þann Hialærdom/og Manna Bodord/þau sem mꝫ jnþærd verda/ vppa þ/ad vier blyþum vid eitt Höþud/örugger/riettþallner/ꝫ verdum alleina þullkomner j Christo/aþ huꝛriū vier höþū þ algiörliga/so ad vier þurþum einkis nema hanś/ þeim giörer hū j þiorda Cap.

Sydan kienęr hū. ad þökka Truna/ꝫ audsyna hana mꝫ godum Verkum/ꝫ Synder ad þordast. Og med audligum Vopnum ad beriast j giegn Diöþlenū/Vppa þ/vier giætū þ Krossen stöduger staded j Vonińe/allt til enda.

S. Pals Pistell
Til Epheseos.

Fyrste Cap.

Paall postule Jesu Christi/epter Gudz vilia. Peim Heilögum sem eru til Epheso/ꝫ truꝛdum a Christū Jesum. Nad sie med ydur ꝫ Fridur/aþ Gude vorū Fꝺr/ꝫ Drottne Jesu Christo.

+2 Cor 1 +Blessadur sie Gud ꝫ Fader vors Drottins
1 Pet 1. Jesu Christi/sa oꝼ hefur Blessad med allskonar
adre andligre Blessan/ j himn eskre Andlegd/ þ
Christū

Christum. So sem hann valde oss j þeim samar
adur en Veröllden var Grundvöllud/ þ vier skyll
dum vera Heilager ok óstraffanliger/ þ hann j Kä
rleikanum. Og hefur þ'ugad oss j Sonarlaud
ina/til sialfs sins/ þ Jesum Christum/epter þo
knan sins Vilia/til Lofs sins dyrkarliger Nad
þ hvöria hann hefur oss þackname giört j sinum
siskuliga Syne. J hvörium vier höfum Endur
lausnena/ þ hans Blod/sem er/Syndanna þ fyrir
gefning epter Rykdome hans Nadar/sem oss er gndgiganar
vtskipt/j allskarprudum Vysdome ok Skilningi/
Og hefur oss vitat latted leyndan Dom sins vil
ia/epter sinne þocknan/Og hefur þann sama hier
framsett j hann/þ hann yrde predikadur/þa vppfyll
ing Tymana var komen. Vppa þ ad hann til sam
ans taki alla Hlute j Christo/vnder eitt Höfud
bæde þa sem a Himne ok a Jördu eru/ j sialfum
sier. Fyrer hvörn vard erum eirnen til arfskipt
is kommen/vier sem erum adur þhugader/ epter
Forsion þiss sem alla Hlute verkar/epter Rade sj
ns vilia/Vppa þ vier skeum hans Dyrd til Lofs
sem adur j þram vonum vppa Christum. Fyrer
hvörn hier hafed heyrt/sannleiksins Ord/sem er
Euangelium ass ydvare Saluhialp/Fyrer hvörn
hier(ef hier trued)erud þusiglader med Heilögum
Anda Fyrerheitesins/ a sem ad er Pantur vorr
ar Arfleifdar/ til vorrar Endurlausnar/ so ad
vier erum ordner hans eigen Eign/ til Lofs
hans Dyrdar.

Hvar þ eg eirnen/epter þui eg hefe heyrt(sa
gt)ass ydvare Tru a Drottenn Jesum/og ass ydrum
Kiærleika til allra Heilagra/ þa lxt eg eige ass
Packer ad giöra þ ydur/ok munast ydar j mjnum

Bænum (biðiande) að Guð vors Drottins Jesu
Christi Dyrðarinnar Faðer/giefe ydur Vyskomi
sins ⁊ vppbirtingar Anda/til hans eigenligrar
Kynningar/Og vpplyse Augu ydvars Hugskots/
so það þier meiged vita/ huðr þat sie von ydrar
Kallanar/⁊ huðr þar sie rykdomur hins Dyrdar
fullrar Arfleifðar til sinna Heilagra/ Og huðr
þar sie hin yfergnæfanliga stærd hans Krapter
✤ Jnfr 3 vid oss/vier sem truum + epter Verkan hins vollds
uga styrkleiks/ sem hann hefur verkad j Christo/
þa hann vppvakte hann af Daudum/ ⁊ sette til sinnar
hægre Handar a Himnum/yfer allan Høfdingskap
Valldstiett/Magt ⁊ Herradom/⁊ allt hvad nefn
nast má/eige einasta j þessare Veröllðu/heldr ja/
fnvel j tilkomande. Og alla Hluti hefur hann hann
✤ Psal 2 + vnder Fætur lagt/⁊ sette hann Høfud Safnad
arins/yfer allt/huðr ad er hans Lykemr/⁊ fyll
ing hans sem alla Hluti j öllum vppfyller.

Annar Cap

DE etrnen ydur (hefur hann lifande giört)
þa þier vorud dauder/þ Afbrot ⁊ Synd
✤ Col 3. er + j huðrum þier hafed fordum daga gef
nged/epter hætte þessarar Veralldar/⁊ epter þeim
Høfdingia sem j Loptinu drottnar/sem er epte
er þeim Anda/er a þessare tyd hefur sijna verkan
j Börnum vantruarinnar/medal huðrra vier høfu
um aller fordum haft vort athæfe j girndum vo
rs Hollds/ þremiande Holldsins og Hugskotsins
vilia/og vorum af Nattvru Börn Reidinnar/
lykta so sem hiner adrer. En Gud sa audugr er
af Myskun/fyrer sijna mykiu Elsku/ þar hann he
fur oss elskad/ þa vier vorum daudr j Syndun
um/hefur hann giört oss lifande med Christe (þe
af

æþ Mædene eru þier hialpliger ordner) eg hefe
vppuakt oss med hñ/ ⁊ sett oss m hñ a Himnū
j Christo Jesu/Vppa þ hñ audsyne j epterkom-
ende Alldr/yþergnæpanligan Rykdom sinar Na
dar/ þ syna Godgirne vid oss j Christo Jesu.
Þuiad æþ Madiñe eru þier hialpliger ordner/ þ
Truna/ ⁊ þ ecke æþ ydur/ Guds gæfa er þ/ eige
æþ Verkönum/so ad einugen hrose sier. Þuiad vi
er erum hñs Verk/ skapader i Christo Jesu/til
godra verka/til huörra ad Eud hefur oss ædur
bordum þ bued/þ vier skylldum þar jñe ganga.

Huar þ verid þss miñuger/þ þier/sem þordū
daga vorud Heidingiar epter Holldinu ⁊ kallad
er Yþerhwd/ æþ þm sem kallader eru Vmskurn/
epter Holldenu/sem med Hendiñe skier/Þad þi-
er vorud j þañ sama tyma ann Christi/añarliger
⁊ þraskilder Borgar riette Israels/⁊ añarliger
þra Testamento Fyrerheitesins/Æþ þui þier höfþ
ud öngua Von/⁊ vorud ann Guds j þisum Hei-
nie. En þier sem nu j Christo Jesu erud/⁊ þor
dum voru j þixrska/þa erud nu nalæger ordner
þ Blod Christi. Þuiad hñ er vor Fridur/sa vr
æþ † huörutueggiu n giörer eitt/⁊ æþ hefur bro † Heidin
ted þañ Vegg sem þar var mille/ J þui/ þ hañgium o
burt tok þ sitt Holld/þañ Ovinskap/sñ er/ Lög Fyding
mæled þ j Bodordönū var til sett/so ad hñ ska-
ade æþ tueim eitt nyan Mañ/j sialfum sier/og
giörde so Frid/þ hañ þorlykte huörutueggiu vid
Gud/j einum Lykama/þ Krossi/Oj deyddi so
ovinskapen a sier sialfū. Oj er komen/⁊ kunngiö
rdi ydur j Euangelio þañ Frid/dur sem vorud
þixere/⁊ hinum sñ nærre voru/Þuiad þ hj höfþ
um vier † huörutueggiu adgang/ j einum Anda † Rom

til Fęrursins.

So eru þier nu eige meir Gester ꝛ Fram-mędr helldr Samborgarmenn Heilagra/ꝛ Guds Heimamenn/vppbygder a Grundvęll postula ꝛ Spamanna/þar Jesus Christus er Hyrningarsteinnen/a hvęrium-ęll Vppbyggingen ꝛ eitt samansett/vegr til heilags Musteris ꝛ Drottne/vppa hvęrn þier verded eirnen męd vppbygder so ad þier sie ud ꝛ Bustadur Guds ꝛ heilągs Anda.

*Heimili *Herbergi

Pridie Cap.

Fyrer þui/eg Paull Bandinge Christi Jesu/ꝛ ydur Heidingia/ab þui þier nądud heyrt vr ąb Embętte Guds Nadar/sem mier er til ydar giefen/Pad mier er kunnur orden Christi leyndur Domr ꝛ Openberan (ęptter þui eg hędr ądr hid allra fyrsta skrifad)ꝛ þier(ęp þier lęsud þ) kunnid ad merkia minu Skilning ꝛ leyndum donie Christi/hvęr ecke er þordi Manna Soni kunnur giordur/so sem nu er hn openberadur hns heilągum postulum ꝛ Spamędum ꝛ Andan. Þad ad hiner Heidnu eru samarfar ꝛ med limlyfader ꝛ hluttakendur hns Fyrerheita ꝛ Christo/ꝛ Euangelium/hvęrs þienare eg er ordin/epter gędfu Guds Nadar/sem mier er giefen epter hans vollduga Krapte. +Mier hinum 1 Cor. 15 sydasta medal allra Heilagra er giefen þisse Nad Þad eg kunngiorda medal heidna Riodr þann oransakanligan Rykdom Christi/Og vpp ad birta hvęrium Manne/hvęr þar ste sameign Leyndardomsins/sem ąb Veralldar vpphafe hefur ꝛ Gude hulin verid sa alla Hlute hefur skapad ꝛ Jesum Christu. Vppa þ ad kunnug yrde nu Hofdingium ꝛ Herradonnum a Himnum/ꝛ Sępnuden/ su mar-

margfölld Speke Guds epter Frerhyggiune hre
Veralldar Vpphafe/sem hñ hefur audsynt j Chr
isto Jesu vorum Drottne. Fyrer huörn vier hö
fum Diörfung og Adgang j öllu Trausste/ fyrer
Truna a hann.

✠Fyrer þui(sñ eg sagda)bid eg/þ þier treg
ist ecke/vegna minna Hörmunga/sem eg þole þ yd
ur/ huör ydar Dyrd er. Huar þ eg beyge mjn
Knie/ þ Födur vors Drottins Jesu Christi af
huörium allr Faderne hefur Nafn/ a Himnum
z a Jördu/Ad hñ giefe ydur Krapt epter Ryk
dome sinar Dyrdar/ ad styrkiast þ hins Anda/ j
hinum jnra Manne/Og laata Christum þ Truna
bwa j ydrum Hiörtñ/z þ Kiærleiken ad rotfest
ast z grundvallast/ So ad þier mættud hönd la
med öllum Helgñ/huör þar ste Vydd/z Leingd/
Dypt/z Hæd/Og ad skilia Jesu Christi Kiær
leik sin yfergeingur allan Skilning/ So ad þier
vppfylldust med allshattadre Guds Nægd.
✠En hñ/sñ mattugur er alla Hlute yfergnæf
anligar ad giöra/helldur en vier bidium edr skil
lum/epter þñ Krapte sñ j oss verkar✠þñ sama
ste Dyrd/j Safnadenñ/sa j Christo Jesu er/vm
allar Allder Allda/ad eilyfu/Amen ✱

Fiorde Cap

SO✠anninne eg ydur nu/ eg Bandinge j
Drottne/Ad þier ganged✠so sem hefer
er yduare Kallan/þar þier erud til kall
ader/Med öllu Lytelæte z Hoguærd/z nj Vel
inmæde/ Og vmlyded huör annan j Kærleika z
verid kostgiæfner✠ad halda Eindrægne j Anda
anum/þ Band Fridarins. Eitt Lykame/z eitt
Ande/So sem þier erud kallader vppa eina von

ydrar

✠Rom. 16. 1 Cor. 1. Coloss. 1 2 Thess. 2 z 4. ✠Rom 12 1 Cor 12

ydrar Kallanar/ Ein Drottin/ein Tru/ein Skir
+Deut 4 rn+ein Gud ꝛ Fader(vor)allra/sa sem ad er ypr
Mal. 2 er ydr ǒllum/ ꝛ þ ydr ǒllum/og i ydr ǒllum. *
+Rom 12 En+einū ꝛ sierhuǒrium vorū/er giepin Mud
epter mælingu giafar Christi. Huar þ ad hann seig
+psal 68 er+hann er vppfaren i Hædena/ ꝛ hefr Fangelsed
2 Cor 10 ad Herfange tekid/og Mǒnnum gafir giefid. Ef
þad hann er vppfaren. Huad er þ? Vtan þ hann er
adr nidurstigen i hinar nedstu alfar Jardar? Sa
er nidr er stigen/hann er sa same/ sem vpp er faren
yfer alla himna/vppa þ hann alla hluti vppfyldi.
+2 Cor Og+ suma hefr hann sett til postula/enn suma til
12 Spamanna/suma til Gudspiallamanna/ suma til
Hirdara og Lærefedra/ so ad hiner Heilǒgu sie
tilreidder i Verk þiss Embættis/þar sem Lykame
Christi verdur vppa bygdur/þar til vier komū
aller i eindregne Trufæringar/ ꝛ Kyningar Guds
Sonar/ ꝛ verdum fullgiǒrdr Madur/sa hann er i
mæling fullkomins Alldurs Christi. So ad vier
sieum ecke leingur Bǒrn/ ꝛ latum veifa oss ꝛ fey
kia af alls hættudū Vinde Lærdomsins/þ preet
skap ꝛ vnderhyggiu Manna/þar med fyr astū
+Zach 8 da oss ad villa. Verum+heldur Sannleiknum
epterfylgiande i Kærleikanū/eg vǒxum i ǒllu a
hann/sem ad er Hǒfudid/Christus/ Af huǒrū allur
Lykamen samteingist/ ꝛ eirn Limur vid annan
hanger/Huar af huǒr ǒdrum hialp veiter/epter
verke huǒrs ꝛ eins Lidsins i sīn mata/Og giǒr
er þ ad Lykamen vex til sinar eiginar Betrunar
* Rom 1 ꝛ þ allt i Kærleika. So seige eg nu+og vitna
i Drottne/Fangid eige leingur so sem hiner adr
rer Heidingiar/i Hiegoma syns Hugskots/huǒr
ra Hugskot þorkyrkuad er/ ꝛ eru añarliger þra

þar

þui Lyge sem aþ Gude er/þ þa Fauiskn sm̃ j þm̃ er/þ Blindleik sialfs þra Hiarta/huórier Vonar lauser eru/ꝛ sig gapu j Lausung/ꝛ þrómdu allsh̃attadan ohreinleik/med Agirne. Eñ þier haþed eckc so numid Christum/eþ þier haþed añars eþ hañ heyrt/ꝛ erud j hönum lærder/huórsu þad Sannindin eru j Jesu. + Col 3.

✠So+aþlegged j þra ydur epter þorinre breytne/hiñ gamla Mañ/sm̃ sig þordiarfar j Girndum Villudomsins. Eñ+endurnyed ydur j Anda yduars Hugskots. Og+klædest þm̃ nyia Manne/sem epter Gude er skapadur/j sañarligu Rietlæte ꝛ Heilagleik. Huar+þ aþlegged Lygar/og talid Sannleik huór vid sin̄ Naunga/ þt vier erū jnbyrdis huór añars Limir. Reidist+ꝛ syndgist ei/ Lated ei Solina vnderganga yþer ydare Reide. Giefed+ꝛ eckert rum Fiandanum. Hinn̄ ór stolid hefur/sa stele nu eige meir/Helldur erfide ꝛ aþle med Hönd̄um/huad gott er/So ad hañ haþe ad giefa þm̃ sm̃ þurftuger eru ✠

Hebre 12
1 Pet 4.
+Rom 6 12
+ Col 3
+1 Pet 2
+ Psal 4
+ Zach 4

+Latid öngua vonda Rædu þraū þara aþ fara um Munñe/Helldur huad nytsamligt er/til betrunar þar sm̃ þörf giörist/ad þ sie þacknæmlegt ad heyra. Og hrygged ecke heilagan Anda Guds med huśrium þier erud jnnsiglader/ vppa Dag Endurlausnarennar. Allur Beiskleike og Grimd/Reide/Hropan ꝛ Gudlastan/ sie langt j þra ydur/samt allre Illsku. Eñ verid jnbyrdis huór vid añad+Vingiarnliger ꝛ æstwdliger/og fyrergiefed huór ödrum / Ikka so sem ad Gud hefur fyrergiefed ydur j Christo.

+ Matth. 12.

Col 3
Coloss 3

SO ✠ vered nu Guds eptirfylgiarar/so
4 Joh 13 sem kiærustu Børn + Og ganged j ast-
1 15 menne/lyka so sem ad Christur hefur oss
1 Joh 3 elsked/og sig sialfan vtgiefed fyrer oss/ til Forn-
færingar og Oefurs Eude j Sxtkleika ilm. Eñ
6 Col 3 + Frillulyfe og allann Ohreinleik edur Agirne
læted eige ap ydur seigast/so sem heilögum hæf
er/Skamarlig ord eg pipilsligt hiel/eda Reskne/
huad ydur heyrer ecke/heldr myklufremar/Pack
ergiörd. Pui pad skulu pier vita/ pad eingenn
Frillulyfis madur/edur ohreinn/eda Agiarn(hu
er ad er Skurgodadyrkare) hefur Arfleku j Ky-
5 mat 24 ke Christi og Guds. Lated + enguan villa ydur
Mar 13 nied onytsamlegum Fortelum/Pui fyrer þ kem-
Luc 21 Reide Guds yfer Børn Vantruarinar. Af pui
Col 2 vered eige þra hluttakar^/Puiad pier vorud fyr
2 Tess 2 dum Myrkur/ en nu eru pier Lios j Drottne.
Ganged so sem Børn liosins. Avøgstur Liosi-
ens/er þalen j allshattadre godgirnd/riettlæte +
Sannleika *

Og reyned huad þacknæmt sie Drottne/Og hæ
fed eckert Samlag vid auæxtarlaus Verk Myrk
rana/strapped þau mykiu helldur/Pui huad hen
muglega giörist af þm/ er skamarligt ad seigia.
Eñ allt þad verdur openbert/uxr þ verdr so af
Liosenu strappad/Puiad allt huad openbert ver
5 Esa 25 dur/þ er Lios. Fyrer þui seiger hann + Vakna þu
sem sefur/og ris upp af Dauda/ + Christr mun
so upplysa þig. Par fyrer slaed nu til/þ pier
4 Gal 4 ganged þorsiallega + eige so sem þaufser/heldur
so sem vyser/Gudrier ed dyrt kaupa þa hentugu
tyd/þuiad Dagar eru nu iller. Fyrer þui/ vered
eige

eige skilningslauser + helldur skiliande huad vil + 1 Thess
le Drottins er. Og gierid ydur eige Vyndruck- 4.
na/ pui ßar ad temur saurugt Lyßerne/ Helldur
uppfyllest j Anda/ og taled huör vid annan + ad + Psalm
Psalmum ǂ Lofsönguum/ og andlegum Kuædū 97
synged og spiled Drottne j ydrum Hiörtum/ eg
seiged ßacker alla tyma Gude ǂ Födur fyrer alla
Hlute/ j nafne vors Drottins Jesu Christi. Og
uered huör ödrum undergiefner j Guds Ottа.

Konurnar vere synū Bændum undergiefnar
so sem Drottne/ Puiad Madurenn er Konunnar
Höfud/ lyka so sin Christur er Safnadarins höf
ud/ og hann er Frelsare syns Lykama. En lyka so
sem Söfnudurenn er Christo undergiefen/ so vere
ǂ eirnen Konurnar synum Bændum j öllu: Þi
er Menn elsked ydar Hustreyur/ lyka so sem Chri
stur elskade Söfnuden/ og gaf sig sialfan vt fyr
er hana/ Uppa ßad hann helgade hann/ og hreinsade j
Skyrnar laen j Ordenu/ So ad hann t'lbyggie sier
sialfum dyrlegan Söfnud/ sem engua bleckan ne
hrucku edur ßesskonar hefde/ helldur ßad hann sie
heilagur og ostraffanlegur. So skulu ǂ Menn
erner elska sinar Eigenkonur/ sem sina eigen Ly
kame. Huör syna Eigenkonu elskar/ hann elskar
sig sialfan/ Pui eingen hefur vm allder sitt eiged
Hold hatad/ helldur naerer ßad og ßestrar/ so
sem ad Drottenn Safnaden. Puiad vier erū Lim
er hans Lykama/ af hans Holde og af hans Bein
um. Huörs vegna mun Madurenn skilia vid sig
Födur og Modur/ og nalegast sina Eigenkonu/
ǂ ßau tuo munu eitt Hold vera. Þesse Leynd-
ardomur er stor/ Enn eg seige ad Christo og
Safnadenum. So elske nu huör sem eirn sinn

Eigs

Eigenkonu sem sialfan sig. Enn Konan ertesst Mannen. Siötte Cap

4 Exo 20 Deut 5 Syr 3. 7 Mat 15 Mar 7. Coloss 3 Tit 1. 1 Pet 2

KJer+Börn/Vered hlydug ydrū Forellrum/j Drottne/Þuiad þad er riettvijst legt. Heidra þu Fodur þin og Modur/ þad er hid fyrsta Bodord/sem Fyrerheit hefur/So ad þier vegne vel/ ok þu verder lang giædur a Jördu. Og þier Fedur skulud eige egna ydar Börn til Reide/Helldr aled þau vpp mz Aga/og vmvöndun til Drottins. +Þier Þionustu Menn/vered hlyduger ydrum Lykamiegum Drottnum/ med Otta og hrædslu/j einfalldleik ydars Hiarta/so sem Christo/eige alleinasta mz Þionustu þyrer Augunum/so sem Mönnū til þóknunar/Helldur so sem Þionar Christi/ þad þeir giöred þeñan Euds vilia af Hiarta/med godum huga. Latred ydr þikia so sem þier þioned Drottne/og eige Mönnunum/ Og vited/ ad huad sem huör eirn giörer gott/þ mun hann af Drottne mz taka/huört hann er Þræll edr Frelsinge. Og þier Drottnar giöred eirnen þetta hid sama vid þa/ og lated af Heitingunum. Og vited eirnen/ þad ydar Drotten er a Himnum/og þad/ad hia hönum er eckert +Manngreinar alit.

4 Deut. 10

2 Par 19 Job 34. Sap 6. Syr 35. Rom 2. Galat 2. Coloss 3 Act 10. 1 Pet 2

10 ✠ Ad sydustu/myner Brædr/styrkest j Drottne/og j mætte hans Kraptar. Iklæded ydr Guds herskrwda/so ad þier gieted staded j giegn Vmsatum Diöfulsins. Þuiad vier höfum eige vid Holld og Blod ad beriast/Helldur vid Höfdinga/ Vallda/ Myrkrum þessarar Veralldar drotte/vidur Illskuandana j Loptenu. Huar fyrer vid höndled Guds Harneskiu / so ad þier gieted j mote

1 Pet 2.

j mote staded a hinū vonda deige/ og hafed Sig
ur þa allt er yþerstaded. So standed nu/ gyrt
er vm ydar Lendar mz Sañleikanum/ z j skryd
der med Bryniu Riettlætesins/ og vm fæturna
skoþatader/ so sm reidubuner ad þrædñþylgia E-
vangelio Fridarins/ vppa þad þier sieud vtbuner
Eñ vmþram alla Hrute/ þa hondled Truareñar
Skiolld/ med huśriū þier kuñed vt ad slokkua oll
elldleg Skeyte hins prettvysa. Og griped + Hia + Esa 59
lm hialpræded sins/ og Suerd Andans/ sem ad er 1 Thess 5
Guds Ord *

Og + bidied jdugliga j allre Naudþurft/ med + Luc 18
Bæn̄ z bonum/ j Andan̄ + z þar til vaked mz + Colo 4.
ollum stodugleik z Bæna akalle/ þ ollum Heilōgū 1 Thess 5
z þ mier/ Vppa þ mier mætte veitast Orded mz
opnum Munē diarpliga þrædñ ad bera/ So ad eg
kunngiore Leyndardom Euangelij/ huśs Sende-
bode eg er j Fiotrunū/ so ad eg meige diarpliga
þar vm tala so sem tilheyreligt er. En ad þi
er viteð eirnen/ huśrsu hættad er vm mig/ z hu
ad eg giore/ þ kañ Tychicos min kiær Broder og
trur Pienare j Drottne ad kunngiora ydur alle
saman. Þuiad eg hefe sent hañ til ydar vegna
þss/ ad þier vissud huśrnen oss vegnade/ Og þ hañ
hugsualade ydrum Hiortum. Fridur sie Brød-
runum/ z Kiærleike mz Truñe// ap Gude Fodur
og Drottne Jesu Christo. Nad sie med ollum
þeim sem elska vorn Drotten Jesum Christum
hreinliga/ Amen.

Skrifad ap Rom til þeirra j Epheso-
medur Tychicon.

H H. For-

Formale yþer S. Pals Pistel
Til Philippenses

Yessum Pistle lopar ꝛ amiñer hiñ heilage Paall/ þa Philippenses/þ þr skulu blyþa ꝛ apram para j Truñe/ꝛ aukast j Kiærleikanum. Eñ med þui hiner þölsku Postular og verkenna Lærendr/giöra Truñe ætyd skadseme/þa varar hñ þa vid þñ enum sömu. Og tiger þ þñ marghattada Predikara/suma goda/suma vonda/eirnen sialþan sig/ꝛ synna Læresueina/ Timotheum ꝛ Epaphroditum. Þetta giörer hñ nu j hinum fyrsta ꝛ ödrum Cap.

J hinū þridia Cap. Burt skiþar hñ þui truarlausu Manna Kiettlæte/sñ þ hina þölsku Postula kient ꝛ hallded verdi/Setiande sig sialþan til Epterdæmis/sa sem j sijku Kiettlæte vegsamliga hafde lifad/ꝛ hallde þar nu þo eckert af/þ Christi Kiettlætis saker. Þuiad þr hiner giöra Magan ad Gude/ꝛ eru Gviner Krossens Christi.

J þiorda Cap. Amiñer hñ þa til Fridar/og til eins gods augsyncligs Sidperdis/huör vid annan/Og þackar þeim fyrer þra Gæfur/ er þr höfdu sent hñ.

S. Pals Pistell
Til Philippenses.

Fyrste Cap

†Samkū duñar Pr ednörum.

Paall ꝛ Timotheus/Þionustumenn Jesu Christi. Allum Heilögū j Christo Jesu sem eru j Philippen/ samt Byskupū ꝛ † Diaknum. Nad sie myndur ꝛ Fridur/af Gude vorum Föder/ ꝛ Drottne Jesu Christo. Eg þacka Gude minum so opt sem eg hugsa vm ydr Chuad eg giöre alla

alla tyma j myñū Bœnum/ þ öllum ydur/ og þa Bœn giöre eg med Fögnude)yper ydru Samlage j Euangelio/j þra hinū þyrſta Deige/allt til þſſa.

* Og eg er þſſ hins ſama j godu Trauſte/ad ſa ſem j ydur hefur vppbyriad hid goda Verked/ hñ mū þ ꝛ eirnen fullkomna/ allt til þſſ Dags Jeſu Chriſti/ So ſem ad mier er vel heyrelegt/ þ eg hallde ap ydur öllum j þañ mata. Þuiad eg hefe ydur j myñu Hiarta/j þſſum myñum Fiötrum/j huöriñ eg þorſuara ꝛ ſtadfeſte þrta Euangeliū/ſo ſem ad þier erud aller Nadariñar Hlutakarar med mier. Þuiad Gud er miñ Vottur huörſu þ mig þorleinger ap Hiartans grunne/ j Chriſto Jeſu/ epter ydur öllum. Og þſſ ſama bid eg/Þad ydar Kiærleike audgiſt ꝛ meir ꝛ meir/j allre Kyñingu (Guds)ꝛ allre Reynſlu. So ad þier meiged reyna huad beſt er/ vppa þ þier ſleud ſkyrer ꝛ ohindrader allt til þſſ Dags Chriſti/ Vppfyllter Auexte Riettlateſins/ſem er þyrer Jeſum Chriſtum j ydur ſkied/til Dyrdar og Lops Gudr *

Eñ þ læt eg ydur vita kiærer Brædur/huad yper mig er komid/ad þ er til meira framgangs ſkied Euangelio/ſo ad myklir Fiötrar j Chriſto/ eru kuñer ordner j öllu Domhwſinu(Keiſarans) ꝛ hia þm öllum ödrū/Og marger Brædur j Drottne þeirigu Hugarſtyrk ap myñum Fiötrum/þſſ diarpligar Ordid ad tala vtan Hrædſlu. Sumer ja ſumer þa predika Chriſtum þ Hatur ꝛ Prætu ſaker/eñ ſumer vr ap godre Meiningu. Þeir hiner kuñgiöra Chriſtum ap hatre/ꝛ eige hreinliga/Þuiad þr meina/þ þr vilie myñum Fiötrum nöckra Hörmūg tilleggia. Eñ þſſer(giöra þ)ap

Kærleika/þt þr vita þ eg ligg hier til þorfuars Euangelij. Eñ huad þa? Þad Christur verdr med alls hattudu mote kunngiörðr/huört þ skier j riettan matta/eda med Æðruarpe/ þa gled eg mig þar þo jñe/ꝛ vil mig eirnin gledia. Þuiad eg veit/ad þ sama mũ mier þalla til Hialprædis þ ydra Bæn/ꝛ þ tilstyrking Jesu Christi Anda/ sẽ eg ölldungis vænte ꝛ vona/þ eg verde j öngu re. Greitt til skammar. Helldur þ Christr mꝫ allre diörpunig/so sẽ allt hlugad til/lyka ꝛ eirnen nu/ myklaður verde a mynũ Lyktama/sie þ þ Lyfed eda þ Daudan/Þuiad Christur er mitt Lyfs/og Dauden er myn Auinning. Eñ med þui/þad j Hölldinu ad lifa/þienar meir til Auðrt ad syna Þa veit eg eige huðrt eg sk kiosa. Þuiad huðr/ tueggia sturlar mig hardliga/ Eg hefe girnd a þra ad skiliast/ꝛ hia Christo ad vera/huad eirn en myklu betra vxre. Eñ þ er myklu naudsynlig ra j Hölldinu ad bliua/þ ydar saker. Þessi treyst ande/þ eg mun bliua hia ydr/ꝛ vera ydur öllum til þramkuæmdar/ꝛ til Truarlñar Glede/ Vppa þ þier meiged miög hrosa ydur j Christo Jesu a mier/þ mina Tilkomu aptr til ydar. Gang/

+Eph 4 ed+nu sem verdugt er Euangelio Christi/vppa
Coloss 1 þ/huðrt helldur eg kiem ad sia ydur/ eda er eg
1 Thess 2 þærlægur/ad eg meige þ af ydur heyra/ad þier standed j einum Anda/ꝛ eirne Sælu/og med oss berest þ Tru Euangelij. Og latid ðnguanelgen blygda ydur af Motstöndurẽnũ/huðrt ad þm er eitt Teikn Fyrerdæmingarlñar/eñ ydur Sælu/ hialparlñar/ꝛ þ sama af Gude/þt ydur er/þ Chr isti saker/eige allelnasta þ ad giðra/ad þier a hã trued/Helldur eirnen hfis vegna lyded/ꝛ hafed

þa

þa sömu Barattu/sem þier hafed a mier sied/ ok nu þra mier heyred.

Annar Cap

Dvj þyrst hia vdr er nu Hugsualan j Christo/þst þar er huggñ Kiærleiksins/þyrst þar er † sameign Andans/þyrst þar er hiartgroin æstseme ok Myskunseme/ so vppfylled minn Fögnud/þ þier sieud eirnrar Lundar/hafþ ande hin sama Kiærleika/ verande samhugader ok eins sinnader/Ekert giörande af öfund edr hie gomadyrd/ Helldur af Lytelæte+ halded huör sin ein/annan æðra/eñ sig sialfan+Og huör eiñ lyte edr vppa þad/sem hans er/ helldur vppa huad annars er.

† Sampie lag.

+Rom 12

+ 1 Cor 10

✠ Huör eirn sie so sinnadur/sem Jesus Christus var/Huör/þo ad hñ være j Guds Mynd/hicldt hñ þ þo edr þ neitt Rann/Gude lykur ad vera +Helldr minkade hñ sig sialfan/ok tok a sig Myrnd eins Pions/vard lykur öðrñ Mönnum/og ad hegdan þunden sin Madur/Lytelæckade sig sialfan/ og vard hlydugur allt til Dauda/ ja allt til Krossins Dauda. Fyrer þui hefur Gud vpphafed hann ok gaf hñ Nafn/þ yfer öllum Nöfnum er +So ad j Nafne Jesu sku sig beygia öll Knie þra sin a Himnum ok a Jördu ok vnder Jördunne eru/Og allar Tungr sku vidurkienna/ þad Jesus Christus sie Drotten/til Dyrdar Gudz Födurs✠

+Hebre 2

+Esa 45 Rom 14

Lyka so/myner Kiærustu/sñ þier hafed alla tyma hlyduger vered/eige alleinasta j minne Naveru/helldur ok nu myklu meir j minne Fraveru † Verked ydar Saluhialp med vgg ok otta/þui Gud er hñ sem j ydur verkar/bæde Vilian ok Giörningen epter sinne þockñan. +Giöred alla hlute

† stunded

+1 Pet 4.

ann þrattanar/Uppa þ hier sicud opleckader/og
skyrer/ꝛ ostrappanlig Guds Börn/mitt j mille
þrar vondu ꝛ hreckiysu Kynslodar/Medal huör
ra hier skyned so sem Ljos j Heimenum/þar mz/
ad hier blyped vid Liossins Ord/mier til hrol
unar a deige Christi/so ad eg hape ecke til onyt/
is hlaupid/nie þorgiepins erpidad. Og ep so er/
þ eg verd þornpærdr vegna ydar Truar/til Upp
urs ꝛ Gudz þionustugiördar/þa gled eg mig mz
ydur öllum. Þess skulu hier eirnen gledia ydur/
og skulud gledia ydur med mier.

Ēn eg vona j Drottne Jesu/þ eg mune jnan
skams senda Timotheum til ydar/ so ad eg gled
iest j huga/ þa eg þꝛ ad vita huörnen ydur þer
ad. Þuiad eg hepe önguan sīn so algiörliga sie
myns Sinis/er so ap Hiarta ꝑ ydur syrger. Þui
1 Cor +Hiner aller leita þss huad þra er/enn ei hugp
10. Jesu Christi er. Ēn hier vited/þ hn er vel pall
en/Þuiad lyta so sem Barned Födurnū/so hepur
hn mier þionad j Euangelio. Þann samz vona
eg/þ eg mune skiottliga þangad senda/þg ad eg
sie huad mier lydur. Ēn eg treystunst j Drott
ne/þ eg mune eirnen stalpur jnan skams tyma til
ma til ydar. Mier leist ꝛ naudsynligt þ eg sen
da til ydar vorn Brodur Epaphrodithon/sa ad
er mīn Hialpare ꝛ berst med mier/sa ad er ydar
Postule/ꝛ Þienare minar Naudhurptar. Ap þui
ad hier höpdud herrt þ hn hepur slukur verid/
ꝛ hn var ad sönnu daudsiukur. Ēn Gud veitte
hn Myskum/ Eige einasta hn/ helldur japnvel
mier/so ad eg hepda eige Sorg a Sorg opā. Ēi
eg hepe sendt hañ þess skiotara/so ad hier sein
hn/ꝛ yrdud glader aptur/ꝛ þ eg hepda þss minā

Sorg.

Borg. So medtaked hañ nu j Drottne/ aþ allre glede. Og hafed þſſ konar Menn j hendre/ Þuiad þ saker Verks Christi er hañ Daudanum so nær komen/ þ hñ sitt Lyf lytils aktade/ vppa þ hañ bionade mier j vdarn stad.

Pridie Cap

KAmar/ Kiærer Brædur/ þa gledied ydr j Drottne. Þui þ eg skrifa ydur jafnan hid sama/ tregar mig ecke/ ⁊ giörer ydur vissare. þſſ † ódruggare. † Giefed giætur ad Hundönum/ † þordest. giefed giætur ad jllum Erfidurñ/ giefed ⁊ giætur ad Vmskurningene. Þuiad vær erum Vmskurning/ vier sem Gude þionñ j Andanñ/ ⁊ hrosum oss aþ Christo Jesu/ og þerlætum oss ecke vppa Hollded/ þo ad eg hafe/ þ eg meige mier aþ Holldinu hrosa. Ef † enn añar lætur sier þikia/ hañ meige sier Holldsins vegna hrosa/ enn þa myklu þramar eg/ sem a hinum ætta Deige er vmskorin/ einn vr aþ Israels Folke/ aþ ætt Ben Jamin/ + 2 Cor † Ebreskur aþ Ebreskum/ ⁊ epter † Lögmælinu 11 Pharisæus/ Epter Vandlætinu Ofsoknare Sann + Act 23 adarins/ epter Rettlætinu j Lögmælenu ostraþ panligur. En huad min Avinñingur var/ þ hefe eg Christi vegna þ skada reiknad/ Þuiad eg helld alla hlute skada vera/ j hia yfergnæfanligre Kynn ingu Christi Jesu mins Drottins/ þ huórs saker eg hefe alla hlute skada reiknad/ ⁊ helld þa þ † † Ohrein † reck/ So ad eg þæ Christum j Avinning/ ⁊ j hñinde. þunden verde/ hafande ecke mitt Rettlæte vr aþ Lögmælinu/ helldur þ sañ þ Truna a Christum kiemur/ sem er þ Rettlæte/ er aþ Gude Truñe til reiknad verdr/ so ad eg þecke hñ/ ⁊ Kraft hans Vpprisu/ ⁊ Samfielag hans þyssla/ þ eg verde og

hīs Dauda lyk:/so ad eg mætte hm̄ j mote reīs j Vppriſu Framlidinna.

Ekke þ eg hæbe þ nu þegar hōndlad/ edur ſie þegar fullkomen/eī eg ſkunda epter þui/ huōrt ad eg gietæ eirnen hōndlad/so ſīn eg er aþ Chriſto Jeſu hōndladur. Mīner Brædr/ Eg helld mig eige ſialfan þ þann/ ad eg hæbe þ hōndlad. Eī eitt vil eg ſeigia/Pad eg gleyme þui/ huad til baka er/ ſtunda epter þui ſem þ þraman er. Eg ſkunda ad þui vppſetta Takmarke/epter þui Hoſſe huōrt þramhelldur himneſkre Kallā Gudds/ i Chriſto Jeſu. So marger ſem aþ oſſ eru nu fullkomner/þa verum ſo ſtīader. Og eþ þier ſkud nōckud annad hallda/ þa lætid Gud ydr þ opinbera/Þo ſo þramt/ad vier/þramgiengum epter eirne ſōmu Reglu/erū lyka eins Stīader.

Fylged mier epter kiærer Brædur/ ſ gietid ad þīm ſem ſo ganga/lyka ſem þier hæbed oſſ til
* Rom. 16 Fyrermyndar. Þviad *marger ganga/aþ huōrūm eg hefe optſīns ſagt ydur/ enn nu ſeige eg ydur gratande/þr Oviner Kroſſeīs Chriſti/ huōrra æfelok er Fyrerdæmingen/huōrra Gud Magen er/ ſ þra Vegſemd ſem jardliga ſīnader eru verdr
† vort til ſkamar. Enn † vor Vmgiengne er a Himnū/
Heimile. huadan vier væntum Frelſarans Drottins Jeſu Chriſti/ſa vorn þæpeingan Lykama mun þo klara/þ hīr lykur verde hīs þorklarudū Lykama epter þeim Krapte/ þar med hañ kann ſier alla hlute vndergiefna ad giōra *

Fiorde Cap.

LIka ſo mynier kiærer og elſkuliger Brædr mīn Fægnudr/ ſ myn Korona/ſtanded ſo j Drottne/elſkuliger. Euodian aminne eg/

eg/Syntichen amminne eg/þad þr ſie ſamlynder j Drottne. Eg bid þig eirnen miñ trur Lagsma dr/veit þm̃ hiaſtod/ſm̃ mz mier ſtryddt haþa yþer Evangelio/mz Clemeſe/ z hinū ödrū mynū Hialp armönnum/hnöfra Nöfn ad eru a Lyfsbokenne.

Gledied ydur j Drottne alla tyma/og enn aptur ſeige eg/gledied ydur. Ydra Hoguærd lat ed kuña vera öllum Mönnum. Drotten er nalæg ur. Syrged ecke/helldr lated ydar Bæner j öllū hlutum/j Bænahalldc og akalle/med Packargiö ed/þyrer Gude kuñar verda. Og Fridr Guds ſa hærre er öllum Skilninge/ vardueite ydar Hiörtu og hugſket/j Chriſto Jeſu *

Framar kiærer Brædr/Huad ſañarlegt er/hu ad heidurſamlegt er/huad riettelegt er/huad hre inþerdugt er/huad aſtſamlegt er/huad vel ſom er. Er þad Dygd nöckr/er þar Lof nöckud/hug ed þar epter/hugit þier eirnen lært z medtekid heyrt og ſied haþed a mier/ þad giörid/þa mun Drotten Fridarins med ydur vera. Eg er næ ſta miög gladur orden j Drottne/þad þier endr ſyrktuſt/þ mier ad ſyrgia(ſem þier haþed þo al lt jaþnt þyrer mier ſorgad)Eñ tyden hefur þad eige viliad lyda. Eige ſeige eg þad Audþurp tareñar vegna/ Þuiad eg hefe lært/hia þeim eg er/mier ad nægia lata. Eg kañ lægz og hær ad vera/eg er j öllū hlutum og hia öllum ſkappell igur/kañ bædi ſaddur ad vera/ög ſo hungradur/ bædi nog ad haþa og veſſlid lyda. Eg megna allt j hñ/ ſem mig mætteigan giörer (Chriſtur) Þo haþe þier vel giört / þad þier haþed mina hörmung annaſt.

Enn þier Philipenſes vited þad/ad ap Vpp-

hafe Euangelÿ/ þañ tÿd eg burt þor af Macedo
nia/ þad eingen Söfnudur hefr mier nöckud ve
itt j Reikningskapnum/ vt ad lata og jtt ad taka
vtan þier einer saman. Þuiad til Tessalonica
sendu þier nöckud til minnar Naudþurftar/ eitt
sinn/ ⁊ þar epter eñ einu sinne/ Eige þad eg spyrie
ad giöfenne/ heldr spyr eg ad Avextenū/ þ hañ sie
noglegr j ydrum Reikningskap . Þuiad eg hefe
alla Hluti/ og hefe nogliga. Eg þylltinst þann
*Rom 12 tÿd eg mzteck af Epaphrodito/ þ þra ydr tom-
Hebre 13 sætan Ilm/ þægeligt Offr:/ Gude þacknæmt. Eñ
minn Gud vppfylle alla ydar naudþurft/ epter
synum Dyrdarinnar Rykdome j Christo Jesu.

Eñ Gude vorū föder sie Dyrd/ vm aldr ⁊ afe
ad eilyfu/ Amen. Heilsed öllū Heilögum j Chri
sto Jesu. Ydr heilsa þr brædr sin eru hia mier
Ydr heilsa aller heilager/ sierdeilis þr af Keis
arans hvse/ Naud vors Drottins Jesu Christi
sie med ydur öllum/ Amen.

Sendur af Rom med
Epaphrodito.

Formale yfer S. Pals Pistel
Til Colossenses.

LJka so sñ ad sa pistell þra j Galatas tiærar sier
⁊ hegdan hefr epter þeim pistle til Romverja/
Og þad sama j stuttu male jñelykur/ huad sa til
Romuerja vydar ⁊ rykuglig vtbreider. So tier
ar sier ⁊ þsse pistell til Colossenses/ epter þñ til Ephe
seos og jnne heldur þad sama j skömñu male.

J hinū fyrsta Cap. Kallar postulenn/ ⁊ æsker þñ
j Coloss

j Colossia/þ þiek blÿþed i Truñe/og a auke sig. Og vt breider huad Euangelium og Truan sie/Kinkū su Viska/ sem vidurkiener Christum eirn Drotten ꝛ Gud þyrer oss krossþesten/Sin ap Veralldar vpphape var hulen/ꝛ nu er þ sitr Embætte auglystur / Pad er hinn Fyrste Cap.

J ödrū Cap. varar hñ þa vid manna Lærdome/ sem ætyd er Truñe gagnstædligr. Og vtmælar þa sömu rietteligana/so þ þr eru j Skriptñe huörge so vppmalader/strappande þa meistarligana.

J hinū Pridia Cap. aminer hñ þa/þ þr sie Avarkersamer/j skiærre Tru/med alls hættudum godū verkum huör vid annan / Og skripar alls hattadre Stiette/ hennar eigenlig verk.

J hinū Fiorda Cap. bipalar hann sig vnder peirra Vanahalld/ heilsar peim og styrker þa.

S. Pals Pistell
Til Colossenses

Fyrste Cap.

Pall postule Jesu Christi eptet Gudds Vilia/ꝛ Timotheus Broder.

Peim Heilögū til Colossenses/ꝛ þm Truödū Brædrum j Christo. Nad sie med ydur ꝛ Fridur/ap Gude vorum Födur/og Drottne Jesu Christo.

Vier þöckū Gude ꝛ Födur vors Drottins Jesu Christi/ꝛ bidium alla tyma þ ydur/ap þui vier höpum heyrt (sagt) ap yduare Tru a Jesum Christum/ꝛ ap Kærleikanum til allra Heilagra/ Fyrer þrar vonar saker sin yde er hugud a Himinum

num/ap huǫrre þier haped til þorna heyrt/ j kri
erleikſins Orde ſiñ er Enangelium/þ til ydar ko
mid er/ſo ſem þ vm allan heimin/grar/ z þrios
gaſt/ſo z eirnen lyka mzal ydar/ allt j þra þeim
Deige er þier heyrdud þ/ z vidurkiendud Guds
Nad j Sañleika/So ſem þier lært haped ap Ep
aphra vorum kiæra Medþienara/huǫr ad er trv
ur Þion Christi þ ydur/ ſa oſſ eirnm kunngiǫrde
yduarn Kiærleika j Andanum. Huar þ vier eir
nen/allt j þra þiñ Deige/þa vier heyrdum þ/lie
tum vier ei ap þ ydur ad bidia z beda/ þ þier
vppfyllest med Kyñing hñs Vilia/ j allsh ættudū
andligum Vysdome z Skilninge/ſo ad þier gang
ed Drottne verduglegana/ til allrar þocknuñar/
z sieud auaxtarsamer j ǫllum godū Verkum/ og
vaxid j Guds kyñingu/ z styrkist j ǫllū Krapte/
epter hñs dyrdligre Mzgt/ j allre Polinmode z
Langlundargiede/med þǫgnude/ z þacker giǫred
Fǫdurnum siñ oſſ hepur skappelliga giǫrt til arf
skiptis Heilagra/ j Liosinu. Sa ad oſſ hepr þr
elsad ap yperualde Myrkrana/ z hepur oſſ jñsett
j Ryke ſyns elskuliga Sonar j huǫrum vier hǫ
þum Endurlauſnina/þ hñs Blod/ſem er/Synd
anna Fyrergiepning. Sa ſem ad er Myndoſyne
ligs Gud/hiñ Frumgietne þ allar Skiepnur/ þui
ad þ hñ eru aller hlutir skapader/þ a Himnum
z a Jǫrdu er/hid synelige z oſyneliga/bæde Ry
erkorar z Drottnar/ Hǫfdingiadomar z Valdo
stietter/allt saman er þ þ hñ/ z j hñ skapad/ og
hñ er þ ǫllū Hlutū/ z aller Hlutir standaſt j hñ.
i Christ. Hñ er Hǫfud Lykamans/ſem er i Sǫfnudur/
nen. en/hñ er vpphapid/ z hiñ Frumgietne/þra Dau
dum/Vppa þ hañ hapc j ǫllum hlutum þgang.

Þui

Þuiad þ hefur so Gude þocknast ad j hñ skylde öll Fylling bwa/Og aller hluter yrde þ hann þor lyfter/til hñs sialfs/Huört þ er a Jördu edr a Himnum/þar med/ad hñ Friden giörde/med Blodenu a synum Krosse/þ sialfan sig. Og ydr/þier sem þordum daga vorud Framande/ɔ Ovinner/j Skilningenum/j vondum Verkñ. Enn nu hefur hñ þorlyft y dur med Lykama syns Hollds/þ Daudan. Vppa þ hñ giörde ydur Heilaga og ostraffanliga og saklausa j synu Anglite/ef þier bliued anars j Truñe grunduallader/stadfastir/ɔ ohræranliger ap Vonine þessa Euangelu/sem þier hafed hey t/huört predikad er medal allra Skiepna/sem vnder Himnum eru/ Þess Pienare eg Paull er orden.

Eg gled mig nu i minum Harmkuælingñ/þar eg lyd ydar vegna/Og vppfylle a minu Holldi/huad ad vantar a þar Harmkuælingar i Christo fyrer hñs Lykama/huör ad er Sofnudurenn/þess Pienare eg er orden epter Gudlegu Predikunar embætte/sem mier er giefed medal ydar/Ad eg þad Guds ord fullkuglega predika skal/ sem er leyndur Domurenn/huör hulen hefur vered/þa Veralldar vpphafe/og vm ape/Enn nu openber/ad er hñs Heilogum/Huörtum Gud hefr villad tungiora/huör ad sie/ sa dyrlege Rykdom þessa Leyndardoms medal Heidinna Pieda(huör ader Christur i ydur) sem er vonen Dyrdarenar/huörn vier bodum/amuñande alla Menn/og lærande alla Menn j allhattadre Speke. Vppa þad vier giatum giört huörn Manu algiörden i Christo Jesu/þar eg þñe erfida og stunda/epter Verkan þess sem i mier kroptuglega verkar.

Annar

S. Pals Pistell
Annar Cap.

EG vil ydur vita lata/hudria ahyggiu eg hefe fyrer ydur/og fyrer þm i Laodicea ok ollum þm sem mitt Auglit hafa eige i Holdenu sied/ So ad þra hiortu hugsuludust i samlynd yrde i Kærleikanum/ok til allrar audgunar fullkomens Skilnings/ad þekia Leyndan dom Guds Fodurs og Christi/i hudrium hulder liggia aller Sioder Viskunar og kynningarenar. Eim eg tala þar vm/ Ad eingen tæle ydur med likligum rædum. Þviad þo eg sie þar ecke epter
2 Cor 5 Holdenu+þa er eg þo i Andanum hia ydr/þagnande/þad eg sie ydra skikan/og ydra stadfasta Tru a Christu. Lyka so sem þier hafed nu medteked Drotten stadfaster i Trune/ sem þier erud lærder til/og yfergnæfed i hann med Þackargiord
1 vilie. Siaed til/þad eingen i ræne ydur fyrer hollega Speke/og hiegomlegar Ordatalingar/epter Manna lærdome og Veralldarenar setninge/enn eige epter Christo Jesu. Þviad i honum byr oll Fylling Gudddomsins lykamliga. Og þier erud fullkomner i honum/ hann sem er hofud alls Hofdingadoms/og Yfervalldz. I hudrium þier erud vmskorner/med Vmskurn ann Handa/fyrer Afleggiing syndsamlegs Lykama i Holdenu/ eintu fyrer Vmskurn Christi/I þui/þar þier erud mz hann greftrader/fyrer Skyrnena/i hudrre þier eru vpp aptur risner fyrer Truna/sem Gud verkar/huer ed hann vpplukte af Dauda. Og hefur ydur eirnen/med hann lifande giort. Þann tydur þier voru+dauder i Synd/og i Yferhwd yd-
+Ephe 1 uars Holldz. Og hefur oss fyrergiefed allar vorar Synder/og afskafed þa Handskript sem mote oss

er oss var/huśr j Setningum var hulen/ og oss gagnstadleg var/og hefur hana mitt a burt tek/ed/og a Krossen negld. Og hefur afplett Höfdingia doma og volldtuga/ og til synis framleitt openberlega/og Sigre hrosad yfer þm/ þyrer sig sialfan. Af þui lated enguen giöra ydr Samuśsku neins+j Mat edur Dryck/ellegar med sier deilis Helgehölld/eda Tunglkomur/eda Sabbatz dega/huśrt ad er skugge af þui sem tilkomande var/en sialfur Lykamen er j Christo. Lated eng uan taka prysen fra ydur/ af þm sem epter eig en þetta ganga/j audmykt og dyrkan Englana/ huśrsu hann sa alldrei/og er til onyts vpphrodur j synu kiötlegu sinne/Og helldr sig ecke vid höfuded sem er/Christur/af huśrium allur Likamen/þyrer Limu + Lidana samteinging ödlast styrking og samanhalld/og vegs so til gudlegrar Stærdar. Fyrst þier erud nu dauder med Christo/fra Veralldarenar setningum/huśrnen later þier þa veida ydur med Setningum? Lyka so sem ad lifdu þier enn j Verölldinne. So sem þr ed seigia/ Tak þu ei a þui/berg þui ecke/nö eige vid þad/ huśrt þo allt forgengur/ og eru Manna Bodord og Kenningar/ huętiar ed hafa Nytsiur Viskunar/þyrer vrualę hellagleika + audmykt og þyrer þad þeir þyrma ei Lykamanum/ og veita eige Holldenu synu Sæmd/ til sinnar Nauduþurftar. Þridia Cap.

Vr þvi þ þier erud nu upprisnir med Christo/Þa leited þess huad þar vppe er/þar ed Christur situr til Guds hägre Handar. Hugsted epter þui sem þar vppe er/ og eige epter þui sem a Jördu er

huad

+ Matt. 24

þuiad þier eruð dauder/og ydart Lyf er þolged
med Christo j Gude/ Enn nær Christus ydvar
Lyf mun sig openbera/þa munu þier eirnen mz
*Ephe 5 hm̃ openberer verda j Dyrdeñe+So deyded nu
ydra Limu jardneska/Hordoma/þwlan Lipnad/
Lostaseme/vondar Girnder/Saurlyfe ꝛ Agirne
(sem er Skwrgodadyrkan)þ huad ad kiemur Gu
ds Reide yper Bꝛrn Vantruarinar/J huorin þ
er hafed ꝛ þordum Daga geinged þa þier lifdud
*Rom 6 i þm̃. +Eñ aplegged nu allt i þra ydur/Reide
Epha 4 Grimd/Illsku/Hadung/ skiemelig Ord ap ydr̃
Hebre 12 Mune. Liuged ecke jnbyrdis. Apklædist hinum
1 Pet. 2. gamla Mañe/med sinum Verkum/ꝛ jklædist hin
um nyia/sa sem endurnyiast til Kyñingar/epter
þess Mynd sem hñ hefur skapad/þar sem er ein
gen/Grikur/Gydingur/Vmskorin/Yverhud/Ve
lendur/Scytha/Præll/Frelsinge/helldur er Chri
*Eph 6 stur allt og i ollum. +So jklædist nu/so sem
Guds Vtualder/Heilager ꝛ elskanliger/hiartþolg
inc Myskunseme/Godvillia/Hogueꝛe/ Þolinmæ
de/ꝛ vmlyded hnor anan. Og ef ad nockur hefꝛ
Klogumæl i mote odrum/þa þgiefed þ huor od
rum jnbyrdis/lyka so sem Christur hefur þgief
ed ydur/so sku þier eirnen. Eñ þrain yper alle
þtta/þa jklædest Kiærleikanum/huor ad er band
algiorþuleikslns. Og Fridur Guds ræde i ydr̃
Hiortum/til huors ad þier eruð eirnen kallader/
i einum Lykama. Verid og þacklæter Gude.
Lætid Christi Ord nogliga bwa med ydar i all
re Viska: Lærid ꝛ anim̃id ydur med Psalm̃ ꝛ
Lofsonguum/ꝛ andligū liufligum Kuædum/Og
1 Cor synged Drottne i ydrum Hiortū. Og+alle huad
10 þier giored med Ord ꝛ Verk/þ giored alle i nafn

ne Drottins Jesu/ og þackeð Gude og Fǫdur
num þyrer hann. +Ephe 5
+Þier Kuiñur/vered ydar Bandū vndergiefn 1 Pet 3.
nar i Drottne/so sem ad byriar. Þier +Menn el +Ephe 5
sked ydar Eigenkonur/ ✠ verid ecke hardwduger
vid þxr. Þier +Bǫrn verid hlydug Forelldrum +Eph 6
um i ǫllum Hlutum/Þuiad þ er Drottne þackna +Eph 6
meligt. Þier +Fedur/reited ecke ydar Bǫrn/so Titum 2
ad þau verde ei oþkǫrg. Þier +Þienarar vered +1 Pet 2
hlyduger i ǫllum Hlutū ydrum lykamligum Herr
um/eige med þionustu þ Augum/so sem Mǫnnum
til þockunar/helldur med einþalldleik Hiartans/
✠ med Guds Otta. Allt huad þier giǫred/þ gi
ǫrid aþ Hiarta/so sem Drottne ✠ eige Mǫnnum.
Og vited þ þier munud ǫdlast aþ Drottne verd
laun Arfteku̇ñar/Þuiad þier þioned Drottne + Sap 6
Christo. En huer Oriett giǫrer + sa mū þ med Rom. 3.
taka huad hann hefr oriett giǫrt/þui eckert + mañ + Act 10
greinar Allir er hia Gude. Þier Drottnar/huad
riett ✠ heyrcligt er þ audsyned Þienǫrǫnū/ Og
vited/ þ þier haþed eirnen Drotten a Himne.

Fiorde Cap

HErid + stǫduger i Bxna akallenu/ ✠ vak + Luc 18
ed i þui hinu sama med Þackargiǫrd/ 1 Tessa 5
+Bidied ✠ eirnen þ oss/So ad Gud vpp + Eph 6
luke oss Ordsins dyr/ til ad tala Leyndan dom
Christi/þ huǫrn eg er bunden/Vppa þ/ad eg op
enbare þ sama/sem mier byriar ad tala. Ganged
vysliga a medal þra + sin ad eru þar þ vtan/ og + Eph 5
skicked ydur epter Tymanum. Ydar Rǫda sie a
tyd liuþlig/ ✠ med Sallte krydoud/þ þier vitid
huǫrnen þier skulud huǫrium sem einum andsua
ta. Huǫrnen vm mig er hattad/þ mun ydr allt

kunglóra Tychichos vor kiær Broder ꝛ trur þie
nare/ꝛ Medþion i Drottne/þann eg hefe þar þ
til ydar sendt/þ eg vissa huórnen ydur þære ad/
ꝛ þ hñ hugsualade ydar Hiórtum/samt Onesimo
þeim trua og kiæra Brodr/huór i þra ydur er/
og allt huórnen hier þer þrañ/munu þeir kunn
gióra ydur.

Ydr heilsar Aristarchus miñ Sambandinge/
ꝛ Marcus Systrungur Barnabe/ap huórñ þier
haf ed nockra Bipælning medtcked. Ep so er þ
hñ kiemr til ydar/þa medtcked hañ. Og Jesus
sa kallast Just/ huórter vt ap Umskurnine eru.
Þesser eru alleinasta mgner Hialpendur a Guds
Ryke/þr mier eru huggan ordner. Ydr heilsar
Epaphras/huór i þra ydur er/etñ þion Christi/
ꝛ jafnan þ ydur Ahygglu berande i Bænũ/Upp
a þ þier standed fullkomner/ꝛ uppfyllter i öllũ
Guds Vilia. Eg ber hm þ vitne/ad hñ hefr sto
ra astundan til ydar / og til þeirra i Laodicea
ꝛ Hierapoli. Ydur heilsar Lucas Lækner/el/
skuligur/ꝛ Demas/Heilsid Brædrunum til Lao
dicea/ꝛ Nimphan/ og Sóknudenum sem ad er i
hñs Hwsi. Og nær pistillen er lesin hia ydur/
þa slaed til ad hañ verde eirnen ꝛ lesin i Sam
kunduse til Laodicea. Og þ þier lesid þann sem
til Laodicea er ritadur. Og seiged Archippo
þ/ Sia uppa Embætted þ þu medtcked hefur i
Drottne ad þu fullkomner þ. Heilsan ap minne
Hende Pals. Verid minuger mña Fiótra. Nad
in sie med ydur/ Amen.

Skripadur ap Rom/til þra i Colosso/
med Tychicho ꝛ Onesimo

Formale

Formale yfer S. Pals Pistel
Til Tessalonia.

KEñan pistel skrifar S. paull vt af heilagre æst seme/ og postullegre Vmhyggiu/ þui hñ lofar þa j tueimur hinū fyrstu Cap. Þad þr hafe Evangeliū af hñ med slykre Alvöru medtekid/ ad þr eirnen þ Harmkuæle og Ofsokn stande þar þñe/ ⁊ eru all stadar ordner öllū Sönnudum eitt agiætt Epterdæme þ Truñe/ lyka sīn ad Christur ⁊ hanns Postular haba af Gydingū þra Naþrændū Ofsokn lided/ so sem hñ sialfr hafde ⁊ eirnen hia þm lided/ þm til epterdæmis/ þæran de hia þm eitt heilagt Ayferne. Fyrer huad hñ þackar Gude/ þ hñs Evangeliū hefr slykā Avöxt hia þm þærtil

J hinū þridia Cap. Audsyner hñ syna kostgiæfne ⁊ Vmhyggiu/ þ slykt hans Erfide og þra lofsamleg Vppbyrian/ verde ecke i eyde lögd þ Diöfulen ⁊ hñs Apostula/ med Mana lærdomū. Fyrer þui hafe hñ sed fyrer þræm Timotheū til þra sent/ slykt ad profa. Og þackar Gude/ þad hann hefur eī alla hlute riettelega hia þeim þundit/ og æsker þeim Vidurauknīngar.

J hinū þiorda Cap. Aminer hñ þa/ þ þeir vakte sig vid Syndum/ og giöre huad gott er fyrir þeim. þar til andsuar hñ þeim vppa eitt spursmæl/ sem þeir höfdu fyrer Timoteum lated til hñs bera/ af Vppriſu þræfnlid īña/ huört þeir munu aller vnder eius eda huör epter ödrum vppriſa.

J hinum þimta Cap. Skrifar hañ þeim af Domsdeige/ huörsu snögt og skyndelega hñ skule koma og gepta þar med nöckrar skickaner/ hinum ödrum ad stiorna/ og huörnen þeir skule hallda sig j giegn Liferne og Lærdome hiña annara.

S. Pals Pistell
Til Tessalonia
Fyrste Cap.

All og Siluanus ꝛ Timotheus/ Peim Saþnade i Tessalonia/ ꝛ Gude Fǫdur ꝛ Drottne Jesu Christo Nad sie med ydr ꝛ Fridr/aþ Gude vorum Fǫdur/og Drottne Jesu Christo.

Vier þǫckū Gude alla tima þ ydur alla/ꝛ minst ydar oaþlatanliga i vorū Bænū/ Hugleidande ydar verk i Truñe/og yduart erþuide i Kærleikanū/ꝛ ydra Poleumæde i voneñe/huǫr ad er vor Drotten Jesus Christus/þ Gude vorū Fǫdur. Þui kiærer Bræder/ aþ Gude elskader / Vier vitū þ þier erud vtualder/Þuiad vort Euangelium er hia ydr/eige alleinasta i Ordinu/helldur huǫrtueggia i Krapte ꝛ Helgū Anda/ꝛ i nærstu mykelle þulluissu/So sem ad þier vited/huiliker vier vorū medal ydar/þ ydar skulld. Og þier erud vorer epterþylgiarar vordner og Drottins / Og haþed ordid medteked i mykllū motgange/mit þǫgnude i helgū Anda/ So/ ad þier erud þmynd ordner allra Truadra i Macedonia og Achaia. Þuiad aþ ydr er ord Drottins vidþrægt orded/ eige alleinasta i Macedonia ꝛ Achaia/helldur i allar ætlþr er ydar Tru til Gudz vtdreiþd/So ad eige er þǫrf ydr nǫckud ad seigia/Þuiad þr sialfer kunngiǫra aþ ydur/huad vier hǫfum þ inngang haft til ydar/ꝛ huǫrnen þier erud vnsinner til Guds/i þra Skurgodum/ til ad þiona Lifanda og sannærligum Gude/og ad byda epter hans Syne aþ Himnum/huǫrn hann vppvakte aþ Dauda/

Jesu

Jesu/ sa oss hefur prelsad ap tilkomande Reide.

Annar Cap

Þui þier vited/kiærer Brædr/vorn jnga ng til ydar/þ hann hefr eige onytur vered/ Helldur so sem vier höfum adur til þorta +Act 16
marger lided/og hardmig þolad til Philippen ses (sem ad þier vited)þo vorum vier samt t adr alldiarfer/j vorum Gude/hia ydr ad tala Euan gelium Guds/j storre Barattu. Þui vor Amin ing hefr eige vered til Villudems/nie til ohreins leiks/t ei med Vielum/Helldr epter þui vier er um ap Gude reynder/þ oss er til truad/ad predi ka Euangelium/so tölu vier/Eige sin villdu vi er Mönnum þocknast/helldr Gude/sm vor Hiör tu ransakar. Þuiad vier höfum alldrei neitt sin med smiadrunar Ordum vmgeinged (sem ad þier vited) t eige med nöckru Agirndar tilefne (Gud er þss Vottur)Og eige helldur leitad nöck rar Vegsemdar ap Mönnum/huörke ap ydr nie ap örum/ vier hefdum mætt giöra ydur þyngsl/ sem adrer Apostular. Helldr vorum vier so sm Moder hia ydr/Lyka sm önur Fostra þa elr Bö rn syn/so höfum vier godulld ap Hiarta til yd ar/ t vorum viliuger til ad leggia ap vid ydur/ eige alleinasta Guds Euangelium/helldur jafn vel vort Lyf/ Fyrer þui ad vier höfu ydr æst þolgna. Þier+minist vel/kiærer Brædr/ vors +2 Tess 3
Erfidis t vorrar Mædu/Þuiad Dag t Nott er Act 20.
þiodum vier/ so ad vier veittum öngum þyngsl 1 Cor 4
a medal ydar/t prediködum hia ydr Euangelin Guds. Þess eru þier Vottar t Gud(þier sm tru ader erud)huörsu Heilagliga/riettferduglega og ostrafanliga vier vorum hia ydr. So sm ad þi

er vitid/huórnen ad vier hóbum huórn sín eirn
ab vdur/so sá Faderen sijn Bórn/aminst z hugg
ed/z þ vorrad/ad þier skyllbud verduglega gan
ga þ Gude/þm ydur hefr kallad til sijns Rykis
og sijnar Dyrdar.

Fyrer þ þóckum vier eirnen Gude oaplatan
liga/þ þier(þar tyd þier medtokud ab oss þ ord
Gudligrar predikanar) þa medtoku þier þ eige
so sem Mañs ord/helldur(epter þui þ sañarliga
er)sín Guds Ord/þ eirnen verkar j ydur/þier sín
trued. Þuiad þier erud Epterfylgiarar ordner
(kiærer Brædr)Guds Safnadar j Judea/j Chri
sto Jesu/So þ þier hafed þ sama lided ab yd
rum nabrændum/sm hiner ab Gydingum/huórier
eirnen/Drotten Jesum hafa Lyflated/ og þra
eigen Spamenn/z hafa oss ofsott/z þockanast ecke
Gude/og eru óllu Mónnum gagnstadliger/ talma
d j ad seigia Heidingium þ þr meige aphialpast
so ad þr vppfylle sijnar Synder allstadar/Þuiad
Reiden er endeligt/yfer þa komen. Enn vier
kiærer Brædr/ med þui ad oss hefur stýjad verid
j þra ydur vm stundar saker/ad sia ydr/z þo ei
ge epter Hiartanu/þa hóbum vier þss þramar þl
yet oss ydart Auglit ad sia/ab skorte Forleingin
gu. Fyrer þad hóbum vier viliad til ydar koma
(eg Pall)tuisar stýa n/En Sathan hefr hindrad
oss. Þuiad huórt er vor Von edur Fógnudr edur
Kyron: Grosmatreinar? Eru þier þ eige þ vorn
Drottne Jesu Christo j hans Tilkomu? Jú/þi
er erud vor Vegsemd og Fógnudr.

Þridie Cap

Fyrer þui hóbum vier ecke leingur þ vil
lad vinlyda/z liecum oss þockast/þ vier

værum einer samer lætner til Atthenas/ ꝛ hèfu
vtsent Timotheum vorn Brodur ꝛ Guds Þien
ara/ ꝛ vorn Hialparmañ ꝛ Euangelio Christi/til
ad styrkia ꝛ a ad miña ydr i yduare Tru, So ad
eingen ydar skielfist ꝛ þessum Hörmungū. Þuiad
þier vitid/ad vier erū þar til setter. Og þa er
vier vorum hia ydr/sögdu vier ydr þ þ/Þad vier
yrdum Mergang ad hafa(so sem skied er/ ꝛ þi
er vited)Þar þ ad eg gat þ eige leingur lided/ þa
vtsendi eg/so ad eg mætte reyna ydra Tru/Upp
a þ/ ad eige mætte skie ad Freistaren þreistade
ydar/ ꝛ yrdi vort Erfide so til onytis.

En nu þ Timotheus er ꝛ þra ydur til vor ko
men/ ꝛ hefur kunngiört oss ydra Tru ꝛ Kiærleik
ꝛ þ þier hugid til vor alltyd til hins besta/ ꝛ þ
ydr þorleinger epter ad sia oss/ so sem oss eirnen
lyst epter ydr/Þa vrdu vier kiærer Brædr hugg
ader a ydr/ ꝛ allre vorre Hörmung ꝛ Naud/þ yd
ra Tru. Þuiad nu eru vier lifande/medan þier
standed ꝛ Drottne. Þui huörja þackargiörd gieta
um vier Gude endurgollded þ ydur/þ allan þañ
Fögnud/ sem vier höfum yduar vegna þ Gude?
Vier bidium Dag ꝛ Nott mikillega/þ vier mæ
tum sia ydart Auglit/ ꝛ vppfylla so þad huad a
brestur ydra Tru. En Gud vor Fader/ ꝛ Drot
ten vor Jesus Christus/greide vorn Veg til yd
ar. En ydr margfallde Drotten/ ꝛ late Kiærlei
ken ybergnæfa þunbyrdis hia ydr/ eg vid huörn
Mañ(so sem ad vier erum eirnen vid ydr)so ad
ydar Hiörtu sie styrk ꝛ ostrafþanlig/ ꝛ Heilagleik
þ Gude ꝛ vorum Födr/ ꝛ Tilkomu vors Drottins
Jesu Christi/med öllum hins Heilögum.

Fyrre S. Pals Pistell

Fiorde Cap.

FRamar ✠ kiærer Brædr/ bidiũ vier ydr og aminũm j Drottne Jesu/ad so sẽ þi er hafped af oss medteked/ husrnen þier skulud ganga ꝛ Gude þoknast/so ad þier æ me ir og meir fullkomnare verded. Þuiad þier vit ed/ huad þyrer Bodord vier höfum giefed ydr/ þyrer Drotten Jesum. Þuiad+þad er vilie Gu
✠ Rom. 12. Ephe 5. dos/ydar helgun/ad þier hallded ydr j þra frillu lyfe/og huör ydar eirn kunne ad eignast sitt Ker j helgan og Heidre/og ecke j Girndarbruna sem Heidingiar/þeir af Gude eckert vita. Og þ ein gen nidur þrycke/nie suike sin Brodur / i nöckre höndlun/þuiad Drotten er hañ/sem hefner alls þessa/sem ad vier höfum ædur þyrre sagt og yd ur vottad. Þuiad Gud hefur ecke kallad oss til Ohreinleiks/helldur til helgunar ✱

Þui husr hañ nu þorsmar/hañ þorsmar öng uan Mañ/helldur Gud/sa sin heilaga Ande he þur j ydur giefed. En af brodurligum Kiærleik
✠ Joh 13 ꝛ 15 1 Johñ. 2 og 4. ka er ecke þörf ydr ad skrifa. Þuiad+þier erud sialfer j Gude mentader/ ydur jnbyrdis ad elska og þad giöre þier eirnen vidur alla Brædr/sem j öllu Macedonia eru. En vier bidium ydr kiæ rer Brædur/þad þier verded enn algiördare/ Og kostgiæfed spakferduger ad vera/og yduart eig ed ad stunda/Og erfided med ydar eigen hönd um/so sem ad vier höfum boded ydur/Uppa þad þier mættud ærlega ganga hia hñ/sem þar fyrer vtan eru/og einskis þra vid þurfa.

En vier viliumi/kiærer Brædur/ eige dylia þ ydur/ af þeim sem sofa/ uppa þ þier sieud eige hryggued/ sem þr adrer sem öngua Von hafa.

Þui

Þui þyrst vier vitum þ Jesus er daen/ ꝛ vpp aptur risin/ So mun Gud ꝛ eirnin þa sem soþnad/ er eru þ Jesum/ med hm̃ þraũleida. Þui seigũ vier ydur/ so sem Ord Drottins/ þ vier/ huỏrter lifum og epter erum j tilkomu Drottins + vier + 1 Cor. munum ei vndan þm̃ koma sem soþa. Þuiad Dr 15
ottin sialfur mũ med Herope ꝛ Hỏfudeingelsins raust/ og Guds Lwdre ofan koma af Himnum/ Og hiner daudu j Christo munu fyrst vpp aptur risa/ Eptera vier/ vier sm̃ lifum ꝛ epter erum verdum til lykka vpp numner med þm sõmu/ j Skyen/ til motz vid Drottin j Loptid/ ꝛ munũ so hia Drottne vera alla tyma. So hugged nu huỏr annan jnbyrdis med þssum Ordũ.

Fimte Cap

Ecxx af Tymanũ ꝛ stunduñe/ kiærer Bræ + 2 Per 3
dur/ er ecke þỏrf ydur ad skrifa. Þuiad + Apoc 3
þier vited sialfer glöggliga/ þ Dagr Drot og 16.
tins nũ koma sem þiofr vm Nott/ af þui/ nær þr munu seigia/ Þar er Fridur/ og allt vtan hæ tu/ þa mun Fordiỏrfunen snögt yfer þa koma/ lyka so sem Kueinan j odsiukrar Konu/ og eige sku þr vmfløwed gieta. En þier kiærer Bræd/ ur/ vered ecke i Myrkrenu/ so ad sa Dagr gripe ydur ecke sem þiofur. Þier erud aller saman Ljossens Bỏrn ꝛ Dagsins Bỏrn/ Vier erũ eige af Nottiñe nie af Myrkrunũ. Fyrer þui latum oss eige soþa so sem hina adra/ Heldr vỏkum og verũ sparlyfer. Þuiad þr sem soþa/ þeir soþa a Nottuñe/ ꝛ þr sm̃ druckner eru/ þr drecka a Not tiñe. En vier sm̃ erũ Dagsins/ skũ sparlyfer ve + Esa 59
ra + sklædder Bryniu Truariñar ꝛ Kiærleikssins Ep h 6.
hafande Von Hialprædesins þ Hialm. Þuiad

Gud hefur eige sett oss til Reidi/heldur þ vier skylldum Hialpræðid öðlast/þ vorn Drotten Jesum Christum/sa þ oss hefur daid/So hvört ad vaker vöku eda sofum/þa skulu vier til samans mz hönum lifa. Fyrer þui eminne hvör ydar annan jnbyrdis/og leidrettid hvör annan jnbyrdis/so sem ad þier giöred.

Ēn vier bidium ydr/kiærer Brædr/þ þier þekkid þa sem eiga a medal ydar/⁊ forstödu veita i Drottne/⁊ aminna ydr/ad hafed þa þess kiærare þ þra Verks saker / og verid þridsamer vid þa. Ēn vier bidium ydr/kiærer Brædr/Ad þier aminnid Græðranda/huggid Vesala/vmlyndid Breyskna/ þrouer vered þolinmoder vid alla. Staid+tid ad eingen 22 og 20 gialde illt þ illt/heldur epterfylgid hinn goda Rom 12. bade jnbyrdis og vid alla. Verid jafnan glader 1 2 Pet 3 +bidied oafladaliga/verid þakkl ater i öllu hlu Luc. 18tum/ Þuiad þ er Guds vilie i Christo Jesu/til Tol. 4. ydar. Andan kepied ecke/Spadomana forsmaid ecke/ Reynid alla hlute/ og bihaldid þui huad gott er. Fordist alla vonda þryde. Ēnn sialfur Gud Fridarins/helge ydr alla giörvalla/so ydar ande/asamt mz Salune ⁊ Lykamanū meige algiörliga vardveittur vera/ostraffaligr j Tilkomu 1 Cor 1 vers Drottins Jesu Christi. Trur+er hann sem ydr kallade/hann mun þ ⁊ eirnen fullkomna. Kiærer brædr/bidied þ oss. Heilsid öllū Brædrum med heilögū Kosse. Eg fære ydr vid Drotten/ad þier latid lesa þetta Pistel þ öllū heilögū Brædrum. Lijad vors Drottins Jesu Christi sie med ydur/ Amen.

Til þeirra Tessalonicenses hinn þyrste/
Skripadur þra Athenis.

Sarnaste

Fromale ypper annann S. Pals Pistell Til Tessalonia

Yhinum þyrra pistle hapde S. paull hñ j Tessalonia vppleyst eina Spurning ap Doms deige/þ hñ munde koma sem þiopur aXattarþele/Og lika so sem nu plægar ad vera/þ ein Spurning elur adra/wt ap rongū Skilninge/so vnderstodu þr j Tessalonia/þ Domadagur mūde þegar þ hondum vera. Fyr er þ skriþar hñ þenan pistil/t þorklarar sig sialfa/Og vtleggur syn Ord.

J hinū þyrsta Cap. Huggar hñ þa med eilyþu Verdlaupe þra Truar t Polinmode j alldshattadre Hormūg t med þynum þrar Opsecknar.

J hinum ödrū Cap. Lærer hñ þ/ad þ Domadag hlotte vdur þyrre hid Ronnuerska Rykid vnder ad ganga/t þ Antichristur vpphefie sig þ eirn Gud i Christindominum/t med þolskū Lærdome t Jardteiknū ville hañ hina vantruodu Verold/Par til ad Christur kiemi/ og nidurbrytur hñ þ syna dyrdarliga Tilkomu/t deyder hñ þ þram med eirne andligre predikan.

J hinū þridia Cap. Giörer hñ nockrar Aminningar t serdeilis þ þr straffe þa sem þiulauser ganga/t ster vilia eige biarga med eigenligum Hondū/ t ep þr betra sig eige/þa sku þr þirrast þa.

Annar S. Pals Pistell Til Tessalonicenses.

Fyrste Cap

Pall t Silvanus t Timotheus. Þñ Soþnude j Tessalonia/j Gude vorum Fodur/ og Drottne Jesu Christo.

Nad sie med your t Fridur/ap Gude vor

þe vorum Fødur/ ꝛ Drottne Jesu Christo.

Vier eigum allteapnt ad giøra Gude þaker þ ydur/kiærer Brædr/sem verdugt er/ þuiad ydar Tru vex ed næsta/ ꝛ Kærleikuren sierhuørs mz al ydar allra vega jnbyrdis huør vid annan/so ad vier hrosum oss ap ydur j Guds Søpnude/ydrar Polinmode ꝛ Truaruegna j øllū ydar Opsokna/ ꝛ Hørmungū/huøriar þier þoled. Til Avgsunnar/þ Gud mun riettperdugliga dæma/ ꝛ þ þier verduger verdid til Guds Rykis/þ huørt þier ꝛ lydid/þt þad er ritt hia Gude ad endurgialda þm hørmung/sem ydr hørmung veita/Ēn ydur/þier sm hørmung lyded/huyld mz oss/þa er Drotten Jesus mun openberast ap Himnū/med Ēinglum syns Kraptar ꝛ mz Elldsins loga/Hefnd ad leggia a þa sm ecke þeckia Gud/ ꝛ þa sm ecke ern hlyduger Evangelio vors Drottins Jesu Christi/huørier pyster munu lyda/eilyplega Fordiørpt um † þra Auglite Drottins/ ꝛ þra hns dyrdarligre Magt/þa hn mun koma/ ꝛ vegsamligur birtast med synum Heilsgū/ ꝛ dasamligur med øllum Truødum. Þuiad vorum Vitnisburde til ydar/ap þm sama Deige/ hape þier truad. † langr.

Og saker þess bidium vier eirnen alla Tyma/ þyrer ydur/þad vor Gud giøre ydr verduga sīne Kallan/og vppfylle alla goduilld Madarennar/ og Truareñar verk j Kraptenum/So ad a ydur verde prysad Nafn Drottins vors Jesu Christi og þier a hm/ epter þeirre Nad vors Guds og Drottins Jesu Christi.

Annar Cap.

EN vegna þeirrar tilkomu vors Drottins Jesu Christi/og vorrar samansøpnunar

annar til hans/ biðium vier ydur/ kiærer Brædur/ þad þier lated ecke skiotlega hræra ydur af ydru sinne/ nie skielfa/ huorke fyrer Anda/ eda fyrer Ord/ nie Bref/ so sem af oss sendt/ þad Dagur Christi sie þegar fyrer hondum. Lated + enguan villa ydur med nockru more. Þuiad hann kemr ecke nema ad so sie/ þad adur fyrre kome þad Frafall/ og openber verde Madur Syndarennar og Glotunar Sonur/ sa sem ad er Motstandare/ og sig forhefur vpp yfer allt/ huad Gud edr Guds Dyrkan heiter/ so/ þad hann setur sig j Guds must ere/ so sem Gud / og þad vtuyssande/ ad hann sie Gud. Minnast meige þier/ þad eg sagda ydr þetta/ þann tyd eg var j hia ydur? Og huad ad honum nu hamlar/ vite þier/ þar til hann openberast a synum tyma. Þuiad sa ranglate Leyndar domur hreyfer sier alla reidu heimuglega/ vtan þ einasta/ sa sem þui nu jafnhelldur/ hlytur burttekinn ad verda + Og so mun þa hann ogudlege openber verda(huorn Drotten mun deyda/ med Anda sins Munns/ og hann afma fyrer vppbirting sinar Tilkomu) huors Tilkoma(þess ogudlega) þad sker epter verkan Andskotans/ mz allskattudum lygeligum Krapte/ Takijum og stormerkium/ og med allskattudu flarade til Ranglætis/ medal þeirra sem tapader verda/ fyrer þui/ þeir hafa eige mz teked Kærleika Sannleiksins / so þeir hialpudust. Þui mun Gud senda þeim megna Villudom/ ad þeir true Lygene/ Vppa þ þeir verde aller dæmder/ sem Sannleiknum ecke trua/ helldur samþyckiast Ranglætenu.

Enn vier skulum þacka Gude alla Tyma fyrer ydur/ elskader Brædur/ af Drotne/ þad Gud hefur

+ Eph 5

+ 2 Sa 22

þur vtualed ydur allt þra vpphafe/til Saluhial
parennar j Helgun Andans og j Tru Sannleiks
ins þar hñ hefur ydur jnne kallad / þyrer Euan
geliñ/til vegsamligs Eigendoms vors Drottins
Jesu Christi. So standed nu/kiærer Brædur/og
hallded þa Setninga sem þier hafed lært/hvórt
þad er þyrer vor Ord edur Brieff. Enn sialfur
vor Drotten Jesus Christus/og Gud vor Fad
er/sa oss hefur elskad/og gefed eilyfa huggun/
og goda von þyrer Nadena/hñ aminne ydar hiór
tu/og stadfeste ydur j öllum Lærdome/ og godñ
Verkum. Þridie Cap.

*Eph 6 Coloss 4 FRamar/kiærer Brædur+bidied þyrer oss
so ad Ord Drottins hlaupe/og vegsami
ad verde/lyka so sem hia ydur/og ad vi
er verdum þrelsader j þra orædvondum og jllgiö
rnum Mönnum. Þuiad truau er ecke hvórs mañ
ins. Enn sa Drotten er trur sem ydur mun styrk
ia og vardueita þra jllu. Enn vier vænñ til yd
ar j Drottne/ þad þier giöred og giöra muned/
hvad vier biodum ydur. Og Drotten greide yd
ar hiörtu/til Guds Kærleika/og til þolenmæ
de Christi. Enn vier bidium ydur kiærer Bræ
dur/j Nafne vors Drottins Jesu Christi/ þad
þier burt taked ydur j þra sierhvórium þañ Bro
dur sem oradvandlega geingur/og eige epter þañ
Setninge sem hann hefur medteked af oss. Þuiad
þier vited/hvórnen þier skulud oss epter fylgia/
*Act 20 Þui vier vorum ecke ottefruger a medal ydar+hvó
2 Cor 4. þum eirnen ecke Brauded þyrer eckert af nöckrñ
1 Thess 2 þeiged/helldur med Eruide Dag og Nott þa hvó
þum vier verkad/so ad vier veittum önguum yd
ar nöckrñ Pyngsl. Eige þyrer þ/so sem ad vier
hefdu

hefdum þar ónguan Rietr til/ Heldur það vier giefum oss sialfa yd̃r til Fyrermyndar/ oss eptter að þylgia. Og þa vier vorum hia ydur/ bidum vier ydur/ að eþ nockur vill eige erfida sa skal eige helldur eta. Þuiad vier heyrum/ það nockrer nizal yd̃r gãga oreydnãdlega/ og erfida eckert drygande helldur slenskap. Enn slikũ biodũ vier j aminũum þa/ þyrer vorn Drotten Jesum Christum/ það þeir erfide med spaklæte/ j ette sitt eiged Braud. Enn þier kiærer Brædur + preyteſt ecke gott ad giora. Enn eþ nockur er eige hlyden voru orde/ þann teikned vpp þyrer Brieþ/ og hafed eckert med hann ad giora/ So ad hann t verde blygdadur. Hallded hann þo ecke sem Ouin̄/ helldur aminned hann sem Brodur. Enn sialfur Drottẽ Friddarins/ giefe ydr ætyd Frid/ og med ollum hætte um. Drotten sie med ydur ollum. Heilsan med minne Hende Pals/ huórt ad er það Merke j ollum Brefũ/ sem eg skrifa. Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydur ollum/ Amen.

+Gala 6

Skrifad þra Athenu Borg.

Formale yfer þyrra S. Pals Pistel Til Timotheum

Þessian pistil sktifar S. Paall til þyrer myndar ollum Biskupum/ huad þeir eiga ad kuña/ j huórnen þr skuiu Christneñe stiorna/ j allskyntrudum Srietrũ/ Uppa það ad engen Naudsyn sie/ það vt af eigenligũ mañslus þetta sie Christneñe stiornad.

J þyrsta Cap. bydur hann þ Biskup sie stadhalldenn/ j blifue vid tiettan Trunad og Kiærleika/ j stande j mot

hein

þeim þólskū Lögmalsins predikörum/huörier jafnþramt Christe og Euangelio/ eirnen vilia þraū dryfba Verken Lögmalsins. Og jñelyktur so i stuttre sumā allā christe legan Lærdom / Huar til ad Lögmaled þiene/og huad Evangeliū er/Og setur sig slaþan til eins huggunarsam ligs Epterdæmis öllū Syndörū ꝛ harmþrūgnū sāviskū.

J öðrum Cap. biþalar hañ ad þidia þ alls hættudū Stiettum/ꝛ bydur þ Konurnar predike ecke/ bere eirn en önguan dyrmætan Bunad/ Helldur ad þær sie sinum Bændum hlydugar.

J hinū þridia Cap. skriþar hñ/huad Biskupar edur prestar ꝛ þra Eiginkonur þ personur vera sku/Item/ huad Diaknar og þra Kuinur/ꝛ lofar þ ep nöckur girn ist Biskup ad vera epter slīkū hætte.

J hinum þiorda Cap. kunngiörer hñ þa þals Biskupa og andliga stiett sem hinum þyrr sögdum er motstadlig/ Og þ þær personur munu þar ecke jñe vera/helldr sīm þ bioda Hiuskap ꝛ Matarnautn/ꝛ med öllu breyta þuers a mote/med Mañs lærdomum/ þre Mynd sem hñ þyrr vm skriþad hefur.

J þimta Cap. biþalar hñ huörnen Eckium ꝛ vngum Konum ske vmsion veitast/ꝛ huörium Eckium Meñ ske Frambære veita/vt ap Sapnadarins Hialp ꝛ Samlage ꝛ huörnen vier skum þroma Biskupa edr presta j Heid re hallda/ꝛ þa straþa sem ströþþūar eru verder.

J hinū siötta Cap. aminer hñ Biskupana/ad þr hall de sig vid þ hreina Euangeliū/ꝛ þui hinu sama mz pre dikan ꝛ Lyþerne þram þylge/ogþirre sig onytum flens ligum Spurningum/þær vppbyriadar verda til veralld ligrar hrosunar/ꝛ Rykdoms ad leita.

Syrr

Fyrre S. Pals Pistell
til Timotheum
Fyrste Cap.

Pall postule Jesu Christi/ epter bodā Guds vors Frelsara/ ⁊ Drottins Jesu Christi sa vor Von er Timotheo mynum riettelegum Syne j Trumne.

Nad/Myskun/Fridur aþ Gude vorum Fǫdur/ ⁊ vorum Drottne Jesu Christo.

So sem ad eg beidda þig/ þ þu yrder epter j Epheso medan eg þæra j Macedoniā/ ⁊ bodader þ sumū/þ þr þære ecke mz aña Lærdom/ ⁊ gixþ er ǫnguan gaum ad þm xþintyrum/ ⁊ ættartǫlu sǫgū sem ǫnguan enda taka/þær meir apla spurninga/en betrunar/til Guds i Truñe. Þuiad vpp þylling Bodordsins er Kiærleikurch aþ hreinu hiarta/og aþ godre Samuisku/ ⁊ aþ omeingadre Tru. J þra huǫrre sumer haþa villst/ ⁊ haþa sier snuid til onytsamligs Þuættings/ villande vera Kiennigar Meistarar/skilia þo ecke huad þr seig ia eda huad þr setia. Eñ+vier vitum þ Lǫg/ malid er gott/eþ ad nǫckur þer riettelega med þ/ vitande þ/ad hinum Riettlata er ecke rt Lǫgmal sett/helldr Ranglatum/ ⁊ Ohlydugū/ogudligū ⁊ Syndugū/Glæpamǫnnū/ ⁊ Illsku þullum/Fǫdur dr apurū/ ⁊ Modurbǫnum/Manslǫgǫrū/ Frillu/ lifþis mǫnum/þm sm skǫm drygia med Kallmǫnnum/ ⁊ þm Mǫnnum j burt stela/og Lygurū/ og Meinsæris mǫnum/ ⁊ so þ þleira huad heilsusamligum Lærdome motstadligt er/ epter dyrdligu Euangelio hins sæla Guds/ til huǫrs mier er truad. Og eg þacka vorum Drottne Jesu Chr

+Rom 7
Galat 5

isto/sem mig styrkuan giörer/og mig trulyndan
ackrad hefur/ setiande j þetta Embætte/ sem eg
var þo fyrr meir Forsmanare/Ofsoknare/ok Han
dungar madr. En eg hef Myskun ödlast/ þr þ
giörda eg af Visku leyse/i Vantru. En Nad vo
rs Drottins var hss yfergnæfanligre/ms Truna
ok Kærleikanum sem ad er j Christo Jesu.

Pviad þeru visselig Sannande/ok dyrmætt verd
+Mat 9 ugt Ord/Ad +Christus Jesus er komen j þenan
Mar 2. heim/Synduga saluholpna ad giöra/medal hu
örra eg er hin hellste/En Gud hefur þui Mysk
un mier veitt/eppa þ Christus Jesus audsynde
a mier fyrstum alla þolinmædi/þm til Epter
dæmis sem a hm skylde truande verda til eilyfs
Lyfs. En Finde eilyfum Konunge odaudligu/
ok allena vysu/sie Lof ok Dyrd ad eilyfu Amen.
Petta Bodord bifala eg þier Son mun Timo
thee/epter hinum fyrrum Spadomu vm þig/ad
þu fodrer þig i godum Riddaraskap/hafande Tru
na ok goda Samuisku/huörre sumer hafa fra sier
reked/ok hafa a Truna skipbrot lidid/Medal hu
örra er Hymeneus ok Alexander/huötia eg hefe
Andskotanum i Hendr sellt/so ad þm yrde kenet
ad gudlasta eige meir.

Annar Cap.

SO aminnte eg nu/ad umfram alla Hlute
ad giöra Boner/Bænir/Fyrirbeidslr pa
dargiörder þ öllu Mönnum/þ Kongum/
ok þ öllum Yfirbodörum/ Uppa þ vier mættum
hafa spakt ok rosamt Lyferne/i allre Gudraekne
ok Sidsemd. Þui slikt er gott/þar til eirnen þæk
kiamt þ Gude vorum Hialpara/sa sem vill/þ all
er Menn hialpist/ok til Kynningar sannleikans kom
ist.

ist. Þuiad þar er eirn Gud/ ✠ eirn Medalgang/
are mille Guds ✠ Mannana/ sem er sa Madur
Christus Jesus/huor sialfan sig hefur vtgiefed
fyrir alla til Endurlausnar/þad hia yrde predikad j
hans Tyd. Par+til er eg predikare ✠ postule set +2 Tim 1
tur(eg segge Sannleik j Christo Jesu ✠ lyg ecke)
Lærare Heidinna/j Truñe ✠ Sannleikanum. So
vil eg nu þ/ad Menenner bidie j öllum stödum/
✠ vpphefie heilagar Hendr/ann Reide/ ✠ epa sem
dar. Slykt hid sama Konunar+ad þær pryde +1 Per 3
sig j somasamligum Bwnade/med Blygd ✠ Sid
seme/eige med Hárpliettum eda Gulle/eda perlu
eda dyrmætum Klædnade/heldr so sem þ Kon-
unum hæfer/audsynande Gudhræddu med godu
verkum. Kuinurnar lære j þögn/med allre Und
ergiefne. En+þ tilstedui vier ecke Kuinune/þ +1 Cor
him kiene/ecke heldr þ hun sie Mannsins Herra/ 14.
heldr þ hun sie þögul. Þuiad+Adam er fyrre +Gen 2
skapadr/epter ra Ewa. Og Adam vard eige suik-
en/en Konan vard suikin/ ✠ hefr Yfertrodsluna
fyrer. En hun mun sauluholpen verda þ Barn
burden/Ef þær blyfa i Truñe ✠ j Kærleikanum
✠ j Helgun ñe med Sidseme.

Pridie Cap

Ad er visselig Sanninde/Ef ad nockur gir
nist Biskups Embætte/ sa girnist agiætt
Verk. En Biskupe byriar+ad vera ostrap +Tit 1
anligum/eirnrar Kunnu Eigenmanne/Sparne-
ytum/Hogsætum/Sidsömu/Gestrisnum/Kenn-
ingar sömu/eingen Yfirsuelgiarne/eige Barattus ö
mum/einkis liotligs Avinnings gyrugum/heldur
vingiarnligu/eige þrætunarsömum/eige agiæ-
num/Sa goda Fyrersion veitter synu Hyusi/huor

hlydug. Börn hefur m̃ allre Virding (so ad ef nockur kann ei synu husi þorstödu ad veita/huer nen ma hann þa Guds Söfnude vmston veita?) Eige Nyungargiörnū/ so ad hann vpphrokist ecke/ z hrape so j † Spottarans Vrskurd/ Hann hlyrur z eirnen ad hafa godan Vitnisburd/ af þeim sem þar j vtan eru/vppa þ hann hrape ecke i Suiurding z Snöru Diöfulsins. Lyka eirnen skulu † Diaknarner vera heidursamliger/eige tuitūgader/ongver Vynsuelger/einskis skiemeligs Avinnings gyruger/Peir ed hafa Leyndardom Truarinar j hreinne Samuisku. Þa hina sömu læt adur reyna/epter þ læt þa piona/nær þr eru ostrafanliger. So z lyka sku þra Eiginkuinur vera hoglatar/eige spiesamar/hreinferdugar z Trulyndar j öllum hlutum † Pienarana husörn sem eitn læt vera eirnrar Kunnu Eigenmañ/ sa vel þorstendur syn Börn/z sitt eiged hws. Enn þr ed vel piona/verdskullda sier sialfum goda Stiett/z myked Traust j Truñe/j Christo Jesu. Þetta skrifa eg þier/z vona sīn þyrst til þyn ad koma. En ef mier seinkar/ad þu viter/huörnen þu skt ganga j Guds hwsie/husrt ad er Söfnud ur Guds lifanda Stolpe z Grundualla Sannleik sins. Omotmælanliga mykell er Leyndurdomur Gudraknessar. Gud er openberadur j holldinu/ Rettlætur j Andanum/auglystur Englönum/ prediked̄ur heidinglum/ trudur af heimenum/ vpphafen j Dyrdeñe.

† Diöfulsins.

† Pienarar af Sapnadarins.

† Diaknaina.

Fiorde Cap.

1 Tim 3 2 Pet 3.

XXX Anden seiger skilmerkeliga/ ad atsydustum Tymum munu nöckrer af pallaþra Trunne/og giætur giefa ad siukfam-

ligum

ligum Aundñ/og Diöpla Lærdomū/þ þa/sem j
smadran Lygemælendur eru/ꝛ brend-r Sannt
skur hafa/þbiodande ad giptast/ og biodande ad
bindast þrar Fædu/sem Gud hefur skapad til mz
töku Truēdū/med Þackargiörd/ꝛ þū sem Sann
leiken vidurkienna/ Þuiad öll Guds Sköpna er
god/ꝛ eckert burt kastanda/ þ med þackargiörd
medteked verdur/ Þuiad þ helgast þ Guds Ord
ꝛ Bænena. Mær þu ert þetta Brædrumū þleg
iande/muntu verda godr Þienare Jesu Christi
sem vppalin er j Ordū Truarinnar/ꝛ godū Lær-
domum/huörium þu hefur hier til epterfylgdr.
Eñ +þann-tar Kiellinga Sögur skalltu fordast, +2 Tim 2
Eñ ven þu sialfan þig helldur gudræken/þt li Tit 3
kamlig þrkan er til lytils nytsamlig/Eñ Gudræk
nen er til allra hluta nytsöm/hafande þssa Lyfs
sins Fyrirheit/ꝛ so hins epterkomanda. Þetta
er visselig Sanninde/ og dyrmætt verdugt Ord.
Þuiad þss vegna erfidum vier eirnen/ og lydum
Krixlaner/ad vier vonum vppa lifanda Gud/sa
sem ad er Frelsari allra Manna/eñ sierdeilis Tru
adra. Þetta boda þu ꝛ kiēn. Eingen forsmæe
þyna æsku/helldur vert þmynd Truadra j Ord-
enu/j Breytneñe/j Kiærleiksanrm/j Andanum j
Truñe/j hreinlyfnu. +Vert þdin j Lesnug +2 Tim 2
um/med Aminningum/mz Kienningum/þangad til
ad eg kiem. Gleym ecke þre Gæfu/sem þier er
giefen þ Spadoms/mz hāda vppalegging Aulld
ungana. Idka þta ꝛ vmgack/so ad þū þrame sie
opinber huörium Manne. Haf gat a sialfū þier
ꝛ a Lærdominum/ ꝛ bliff i þssum Greinū. Þui
ef þu giörer þtta/munt þu sialfan þig hialplig
an giöra/og þa sem þier hlyda.

Fimte Cap.

Samlann skalltu ecke straßßa/ helldur a minñ hñ sin Fodur/Vnga sem Braedur/all dradar Konur sem Mædur/ vngar sem Systur/med ölla hreinlyße. Eckiurnar heidra þar sin riettar Eckiur eru. Eñ ep Eckia hepur Börn edur Barnabörn/ þa lær hana fyrst læra synu eigen hws gudliga ad stiorna/ ⁊ forelldrñ um lykt aptur ad giallda/ þuiad þ er vel giört/ ⁊ þackneynt þ Gude. Eñ þ er sañarlig Eckia/ sin einsömun er/ ⁊ syna Von setur vppa Gud/ ⁊ stad namist j Bænñ ⁊ Akalle Dag ⁊ Nott. Eñ hun sem j Sylyße lifer/ er lifande daud/ Og biod þæ ta/ vppa þ þar sieu ostraßßanlegar. Eñ ep einhusr raker ecke sitt/ sierdeilis syn hws/ sa hepur afneitad Truñe/ ⁊ er Vantrwadñ verre. Lær öngua Eckiu vrueliast sin er þ jñan sextige ara/ ⁊ verid hepur eins Manns Eiginkona/ og hepur vitnisburd godra Verka þ hun hafe syn Börn vel vpp alid/ ⁊ hun hafe Gestrisen verid/ þ hun hafe Heilagra Fætur þueged/ þ hun hafe Harm þrungnum Lyßsnæring veitt/ þ hun hafe til all ra godra verka kostgiæfen verid. Eñ vngar Eckiur varast þu/ þui nær þær taka lausæstar ad giörast i giegn Christo/ þa vilia þær giptast/ hafa de sin Dom/ þ þær hafe hina fyrstu Tru brotied. Eñ jafnframt þessu/ eru þær þiulausar/ ⁊ læra vm hws ad hlaupa/ Eñ þær eru eige alleina sta þiulausar/ helldur eirnen skröfugar/ og forvitnar/ ⁊ tala þ sem ecke hæfer. Þui vil eg/ þ vngar Eckiur giptist/ ale Börn/ heimilenu forstödu veite/ ⁊ giefe Motstandarañ eckert tilefne/ þ hañ meige formælingar Sök hafa. Þuiad

þar

þar eru þegar nockrar ordnar þrahorþner/ And skotanū epterbylgiande. Eā es einhuǿr truadur Madur/eda truud Kuiña hefr Eckiur(þ ad sia) veite hñ þñ sǿmu Frambærslur/ ⁊ læte Sǿþnud en ecke þuyngadan verda/ so ad þar sem sannar Eckiur eru/mattu Nagd hafa.

Þeir Aulldungar sem vel þorstanda/ halldist tuchalldeligs Heidurs verduger/sterdeilis þr sem erþida j Ordenu. ⁊ j Lærdomenum. Þuiad Rit/ningen seiger+Eige skaltu mulbinda Eriandа Naut+Og Verkmadurē er syns kaups verdugr. I mote Aulldunge aktast eckert Kolgumal/ am Vitnisburdar tueggia ed: priggia. Þa sīn synd/ gest/strapa þ ǿllum/vppa þad hiner adrer hafe Otta ap. Eg veita þyrer Gude/ ⁊ Drottne Jesu Christo/ ⁊ vtuǿldum Enginum/ þ þu vardueitter þetta/am eiginligs hugbods/eckert giǿrāde þyrer Vinattu. Legg eige bradliga hendur yper nǿkt urn. Fiǿr þig ecke Gluttakara anarligra Synda. Geym þig stalþan Greinperdugan. Gier epter dr eck ecke Vatn/helldr tak til þyn lited Vyn/þ þus Maga saker/ ⁊ þ þu optsinus ert siuk. Sumra mana Synder eru openberar/so ad vier kunnum þar þraim ad dema/ eñ sumar verda hier epter openberar. Lyka eirnē sumra godverk eru þraim opinber/og hinna anara blyþa ecke nidrebyrgd.

Siǿtte Cap.

Þeir þionustumenn sīn vnder Okenu eru/ skulu hallda syna Lanardrottna j ǿllum Heidre/vppa þ ad Guds napn/ ⁊ Lærdo muren verde ecke lastadur. Enn þeir sem truada Drottna hafa/skulu ecke þersma þa hino sǿnu/ þyrer þad þeir eru Brædr/ Helldur skulu þr þui

+deut 25 1 Cor 9 +Mat 10 Luc 10

þienugre vera/med þui þad hiner eru truader/
og elskanleger/og Velgiörningsins Hluttakarar.
Þetta ken þu og amin. Ep ad nockur kienner
ödruvijs/og blyþur ecke vid heilsusamleg ord vo
rs Drottins Jesu Christi/ og vid þan gudræke-
lega Lærdom/sa er vppbelgdur/ og veit eckert/
helldur er siukur þyrer Spurningar og ordadeil
ur/ ap huörium vppsprettur Auþund/ Þræta/
Gudlastaner/illar Gveniur/Misgrieningar þra
Manna sem þordiörþud Hugskot hapa/ þeir ed
Sannleknum suiptter eru/huörier þad meina ad
Gudræckne mune Fiaraple vera. Forda þier þm
sem þeskonar eru. En þad er mykell Avinning
ur/huör hn er Gudhræddur / og lætur sier sy-
1 Job 1. Lucku nægia+ Þuiad vier höpum eckert j þessa
Syr 5 j þennan Heim/ap þui er þad openbert/ad vier
Pro 27 munum eckert j burt hapa. +En nær vier hö
Matt 6 þum Fæde og Klædnad/so latum oss nægia. Þui
ad þeir sem ryker vilia verda/falla j Freistne og
Snörur/ ok j margar þarfsligar og skadsamlegar
Girnder/þær ed Manenum dreckia j Fordiarpan
og Fordæming. Þuiad agirnd er Rot alls ills/
huöria sumer girnst hapa/og eru Trune þraville
er/og giöra sier so stalþum margar Meinsemder.
En þu Guds madur þordast þetta/og epterþylg
Riettlætenu/Gudhræddslune/Trune/Kiærleikan-
um/Polenmædene/Hoguærdene. Sia til þu ber
iest vel j Truarennar Barattu/ höndla so eilyfft
Lyf/þar þu ert til kalladur/og játad hepur go-
da Jatning þyrer mörgum Vottum.

Eg byd þier þ Gude/ sem alla hlute lyfgar
1 mat 27 og þ Christo Jesu+ sa vnder Pontverskū Pilato
Joh 18. vottad hepur goda Jatning/þad þu vardveitter

þetta

þta Bodard þleckiaus/ostrappālegr/allt til Aug lysingar vors Drottins Jesu Christi/Huðria sa hiñ sæle og alleinasta volldugur/mun auglysa a sinum Tymum+Kongur Konganna / Drotten Drottnaña//hñ sem eirn saman Gdaudleikan he þur/sa sem byr j Lioſenu/þar eingen kañ til ad komast+huðrn eingen Madur hefur sied nie sia kañ/Hönum sie Heidur og eilyplegt Vellde/Amñ. +Apoca. 17 ☞ 19

Rykum þessarar Veralldar biod þu/þad þeir sie ecke mykelater + og leggie aungua Von vppa þennan þalluallcan Rykdom/helldur vppa lifan da Gud/ sem oſſnoglega giefur allshattad til Notnunar. Og þad þeir giðre nöckud gott af sier/þad þeir audgiſt j godum verkū/sie giafmilld er/godviliader/safnande sier sialfum j Giod god re Grundvallan/vppa hid tilkomanda/so ad þr höndle eilyfr Lyf. O Timothee/ Vardueit þ þier er til truad/Og varaſt þaþeingeligt Hiego ma hial/⁊ Kappdeilr þalsfraegrar kunattu huðr re ad nöckrer fraiñhallda/⁊ eru villter þra Tru ne. Naden sie med þier/Amen. +Joh 1. 1 Joh 4. +Luc 12

Skrifadur fra Laodicea/sem ad er ein höfud Borg Landſins phrigie pacatiane.

Formale yfer annann S. Pals Pistel Til Timotheum

Þesse pistill er eitt burt farar miñs Brefs/þar jñe S. Paull amiñer Timotheum/ þ hñ samt a fraiñ hallde/so sem hñ hefur vppbyriad/Euan gelij erinde ad reka/ Þad eirnen vel nytsāligter af þui þr eru marger sem af falla. Þar til vphefia sig eirñ

eirnen þals Ander/ ꝛ Lꝛrendur i öllum ætrum. Fyrer þui heyrer eynum Biskupe til þugliga ad vaka/ ꝛ erpida i Guds Rikiu lio.

Ēn sierdeilis þa kunngiꝛer hā i hinum þridia ꝛ þier da Cap. þa haskasligu Tyd i enda Veralldarinnar/ Pad hid patska endliga Lyþerne/ huad alla Verölldina mun villa/med augsyncligre Segurd/huar alls hꝛattud Illska og Odygd/ syna Breytne ynder byrger/ so sem sia ma i þeñan tyd a vorum Papistum/ þeñan S. pals Spadom nꝛsta nogliga vppfyllta verda.

Annar S. Pals Pistell
Til Timotheum.
Fyrste Cap.

PAll Postule Jesu Christi/ þ Guds vil ia/ epter Fyrerheitenu Lyfsins/ i Christo Jesu. Mynū elskuligū Syne Timotheo.

Nad/ Miskun/ Fridur/ af Gude Fo dur/ ꝛ Christo Jesu vorum Drottne.

Eg packa Gude/ þm̄ er eg þiena i þra Lang þedgum mynū/ i hreinre Samuisku þ eg oaplatz anliga minnist þyn i mynū Bænū/ Dag ꝛ Noit ꝛ þ mig þorlenger epter/ þig ad sia (nær eg hug leide þyn Tꝛrþöll) vppa þ eg vppfyllduist Fögn ude/ Jhugande þa Hlettlausa Tru sem i þier er ꝛ ædur pyrre bio med þinne Aumu Laide/ ꝛ mz þinne Modur Eunike/ eg er þiss pullugs þ eirnen Inka mz þier. Huar þ eg minne þig/ þ þu vpp veker þa Guds giöf/ sm̄ i þier er/ þ Nerleggiug mina Handa. Þuiad + Gud hefur ecke gieped oss Hræsslunar Anda/ heldur Styrkleikans ꝛ Kꝛar leiksins/

leitsins/ og Bandindis. Fyrer þui skamast þu
ecke vors Drottins Vitnisburdar/ nie mig sem
er hans Bandinge/ Helldur lyd asamt med Euan-
gelio/ epter Guds Krapte/ þui oss hefur hialpli
ga giort/ ok kallad med heilagre Kallan + Ecke ep + Tit 3
ter vorum Verkū/ helldur epter sine Fyrerhygg-
in ok Nad/ huor oss er giefen j Christo Jesu + þ + Tit 1
Veralldareinar Vpphaf/ En nu openberud er þ
augly sing vors Lausnara Jesu Christi/ sa sem
Dauden hefur sigrt Magtinc/ en Lyfed ok oda-
unleikan j ljos leitt/ þ Euangelio + j huort eg er + 1 Tim 2
settur Predikare/ Postule ok Lærare heidinna Pi-
oda/ huors vegna/ er eg lyd þrta. En eg skōmumst
myn þ ecke/ Þuiad eg veit a huorn eg true/ og
er fullvis/ þ hann kan þ ad vardueita/ huad mier
er tiltruad/ allt til hins sama Dags. Hegda þi
er epter Fyrermynd þra heilsusamligra Orda/
sem þu hefur heyrt af mier/ af Trune ok Kær-
leikanū j Christo Jesu. Þad hid goda sem þier
er tiltruad/ þ vardueit þu/ þ Heilagā Anda/ sem
i oss byr. Þuiad þu veist þ þr hafa aller snied
sier þra mier sem j Asia eru/ Medal huorra er
Phygellus ok Hermogenes. Drottin giefe Mysk
un Heimkyne Onesiphori/ Þuiad hann hefur ope-
sinis mig endurnært/ Og af minne Jarnvidiu hef
ur hann sier ecke feilad/ helldur þa hann var j Rom/
leitade hann myn sem ymeligast/ ok fann mig. Herrā
giefe honum þ hann finne Mysku hia Drottne a þann
Deige. Og j huorsu morgu hann hefur mier þion-
ustu veitt til Epheso/ þ veistu allra best.

Annar Cap.

SV styrk þig nu/ Son minn/ j Nadenne/ sem
er j Christo Jesu. Og i þui sem þu hefur
af mier

aþ mier heyrt/ þyrer marga Vitnisburde/ biþ þala þad Truum mönnum/þeim sín tilhæþeliger eru/ódisi ad kienna. Æn þu vert Herkeñ sín god ur Kappe Jesu Christi. Eingen Strydz maña vepr sig j nökkre veralldligre Syslan/vppa þ hñ þocknist þm hinum sama sm medtok hann. Og þott nöckr beriest/verdr hñ ecke þaþnsnart Koronadr/nema hñ beriest riettelega. Sa Akurkarle sín Akuren eriar/skal þyrstur nyta aþ Avextenñ Merk huad eg seige. Æñ Drotten mũ giefa þier
+Rom 6 skilning j öllũ Hlutũ. Haþ+j minne Jesũ Christi/ huór vppaptur er risen j þra Daudũ/ vr aþ Sæde Dauds/epter mꝛnu Euangelio/vegna hu ers eg lyd allt til Bandana/so sín Illvirke/ Æñ Guds ord eru ecke bũdẽ. Fyrer þui þole eg allt saker Vtvaldra/vppa þ þeir ödlest eirnen hialpꝛ ræded j Christo Jesu/ med eilyþre Dyrd.

Þetta er sañarliga satt/ Æþ vier deyum mz/þa munu vier lifa mz hñ/eþ vier lydum/ þa munũ
+mat 10 vier rykia med hñ+Æþ vier apneitum/þa mun
+Mar 8 hñ eirnen apneita oss+Trũ vier ecke/þa blyþur
Rom 5 hñ þo Trubastur/þuiad hñ kañ ecke sier sialþum ad apneita. Þetta amunn þu og vitna þ Drottne/þad þeir haþe eckert Ordgialpꝛ/ huad öngum nytt er/nema til ad sinna þeim þra sín tilheyra.

Kostgiæþ/ad audsyna þig Gude/riettelegan ꝛ ostrapþanligã Verkmañ/sa er riett j sundurlidar Orded Sañleiksins. Fapeingeligt hiegoma hialþly þu þuiad þ styrker myked til ognligs Athæþis/ ꝛ þra ord þa eta vm sig/lyka sín añar Jötũ medal husꝛra er Hymeneus ꝛ Philetus/huórier Sañleiknũ hafa þra villst/ Seigande Vppresuna þraũ komna vera/og hafa so sumra Maña Tru

vmsnued

vmsnued. Ēn styrk Erundvallan Guds stend
ur stōdug/hafande þ merke/þad Drotten kenne
þa sīn ed hīs eru/ɔ ad huǫr sa þraskilest Rang
latenu sem akallar nafn Christi. J storu hirse
eru ecke alleinesta Kerē ap Gulle ɔ Silfre/held
dr ap Tre ɔ Leire/sum til Heidurs/sīn til Van
æru. Og ep ad nēdr hreinsar sig j þra þuilykū
Mōnum/sa mun vera heilagr Ker Hws herranū
til Heidurs handterande/og til alls gods verks
reidubuid. Fly þu girnder æskunar/Ēn epter
fylg Riettlætinu/Trune/Kærleikinū/Fridinū/mz
þīm øllū/sem akalla Drotten ap hreinu Hiarta
Ēn + Fauisligʳ ɔ Vanvirdeligar spurningar fly + 1 Tim 2
þu/þuiat þu veist ad þær ala Prættaner. Ēn Tit 3
Pienustumanne Drottins til heyrer ecke ad þrat
ta/heldr vingiarnligū ad vera vid alla/ ɔ kienā
inger sotnū/sa er vōda vmlided getur mz Hoguæ
re/ɔ straffad þa sīn þralæter eru/ep ad Gud gie
fe þīm eitthvad sīn yfirboot/Saūleiken ad vidur
kienna/ɔ endrnyiadder verda ur Diofulsins Sne
ru/ap þre þr herleidder eru til hans vilia.

Pridie Cap.

Ē Vtt þad skaltu vita + þa sydustu Dag + 1 Tim
um til standa haskasamliger Tymar/þui 4
ad þeir Menn munu verda sem eru Sier
goder/Agiarner/Mykelæter/Dramblæter/Hand
giarner/Forellorumum ohlyduger/Ofæklæter/
Osudleger/Ohyrleger/Ofridsamer/Spielner/
Lestasamer/Manndrgdarlausser/Sukuler/Jllwd
liger/Hrokapuller/þeir ed meir elska Munadly
fe en Gud/huǫrfer ed haza + Yfirlit gudlegs Ai + Mynd
hætis/enn þess Krapte apneita þeir/bordast þu
slyka. Ap þessum eru ɔ þr/sīn lxdast hier ɔ hu
ar

er j Huſum/ ✠ herleida Kuenſniptrernar hladnar
ap Syndum/og eru j margvijslegum Girndū plat
reder/lxrande japnlega/eſ gieta þo alldreige til
Sanneikſins kynningar komeſt. Eins alyka sem
✠Exo 7 þr✠Janes ✠ Jambres/ſtodu j mote Morſe/ſo
motſtanda þeſſer eirnen Sanneikanū. Eru menn
þordiarpads Hugſkots/koruellder til Truareñar
Eñ komaſt eige þramar aleidis/þuiad þra Fipl/
ska mun auglios verda huǒrium Manne/lyka sū
ernen þad hlīa vard. Eñ þu hepr reynt mīn
Lærdom/mīn Vana/myna Fyrerxtlā/myna Tru
mitt Langlundargied/mīn Kiarleika/myna Pol
enmœde/ mynar Opſokner/ mynar Hratanungar/
þær ed mier til þiellu j Antiochia ✠ Jcona / j
Listran/ huǒria Opſokn eg leid þar/og vr ap öll
✠ Act 4 um þm hepur Drotten mig þreksad. Og✠aller
þr sem gudlega villa lipa j Christo Jesu/þr hlio
ta Opſokn ad lyda. Eun hyner vondu Menn og
Suikarar þramleidaſt ✠ til hins verra/þuiad þr
villa/ og verda villter. Eñ þu vert ſtadpaſt/
ur j þui sem þu hopur lxrt/og þier er tiltruad/
Ap þui þu veiſt ap huǒrium þu hepur lxrt/Nij
þu þier er kunūg heilog Kenning allt i þra Ba/
rndome/ getur þu ſtalpur leidriett þyrer þier til
Hialprædeſins/þyrer Truna a Jesum Christum.
✠2 Pet 1 ✠þuiad öll Kenning ap Gude jnngiepen/er nytſa
leg til Lærdoms/til Vmvandanar/til Betrunar
til Leidriettingar j Riettlætenu /-ſo ad Guds
madur ſie algiǒr/til alls gods Verks hæpiegur.

Fiorde Cap

SO vitna eg nu þyrer Gude / og Drottne
✠Act 10 Jesu Christo ✠ sa sem ad koma ſkal til
ad dæma lipendur ✠ dauda/med ſinc aug/
lyſingu

lysingu/og med synu Rytte/ Predika þu Orded/
halld þar ad/ hvort þad skiedur j haglegan Tyr
ma eda chaglegan/ strappa ogna/ emñ med allre
Þolemade/og Kenningu. Þuad sa tyme mun ko
ma + þad þeir munu ecke lyda heilsu samlegan +2 Tess 2
Lærdom/ hellour munu þr. epter synum eigenlig
um Fysnum/ samanhruga sier sialfum Lærendur
epter þui þñ Eyrun klæda/ og munu Eyrunum j
þra Sannleikanum venda/ og sier snua til Lyge.
Enn þu vert vakande og herkiandi ollum hlutū/
giör Verk Gudssialligs Predikara/ og enda
þitt Embætte verduglega. Þuiad eg verd sua
ir þornpardur/ og Tyme mikar. Burtpardur til
kendur. Eg hefe goda Barattu barist/ eg hefe
hlaupid fullkomnad/ og hefe Trunu geymt/ Nu
hiedan j þra er mier þyrerhugud Korona Riett
lætesins/ sem ad Drotten hñ rettlæte Domare
mun mier a þeim Drige giefa/ Enn eige allena
fra mier/ helldur þæim vel ollum þñ sem hñs Til
komu elska. Legg Kapp a ad koma til hans sn
arliga. Þuiad Demas hefur Mig ypergiefed
elskande þessñ Heimi/ og er burt pared til Tess
alonicam/ Crescens j Galatiam/ Titus j Dalmati
am + Lucas er einsaman hia mier: Marcum tak + Col 4
til þin/ og hab med þier/ þuiad hñ er mier nyt
samlegur til þionustu. Tychicum hefe eg til Ep
hesó sent. Þann Mottul sñ eg lier epter til Tro
ada hia Carpo hab med nær þu kemr/ + so bok
urnar/ en einkum þ Bokfellu + Alexander Smid + 1 Tim 1
ur hefur audsynt mier margt vont/ Drotten vm
bune honum epter synum verkum/ þyrer hvorū
vakta þu þig eirnen / Þuiad hann hefur miog j
motc stadid vorum ordum.

J nafne

J mynu fyrsta Forsuare stod eingen hia mier helldur yfergafu fr mig aller/En eige sie fm f til atölu. Drotten stod hia mier/ ꝛ styrkte mig/ vppa f su predikan ꝓ mig stadfest yrde/so ad f aller Heidingiar heyrdu/ ꝛ eg er frelsadur af Gi ne Leonsins. En Drotten mū frelsa mig af öllu Illu/ ꝛ hialpa til syns himneska Rykis/huörium ad sie Dyrd vm Alldur og afe/ Amen.

Heilsa þu Priscam og Aquilam/ ꝛ heimkynne Onesiphori/Erastus bleif i Corintho/En Tro phimum liet eg epter j Miletho siukan/ Haf Kapp a/ þad þu komer til mijn fyrer Veturen. Fier heilsa Eubulus/ og Pudens/ og Linus/ og Claudia/ ꝛ aller Bradur. Drotten Jesus Chris tus sie med þynum Anda. Naden sie med ydur/ Amen.

Hier adar pistell til Timotheum/ Skrifad ur fra Rom/Þa er S. Paull ver j ad/ ad sin hafdi fyrer Keisaran Nero.

Formale yfer S. Pals Pistel
Til Titum.

Þetta er eirn stuttur pistill/enn er þo ein Summa christeligs Lærdoms/huar ed alls hættad jnelu ett verdur ꝛ þolged er/ huad einum rettchristnū Manne þarfligt er ad vita ꝛ læra.

J fyrsta Cap. Nemer hū/huad Biskup/eda Sokn arprestur sk ꝓ Mann vera/einkum sa sem valinkunnur er/ ꝛ lærdur vel Euangelin ad predika/ ꝛ motstödu veita fölsk um Lærdome Verkana ꝛ Manasetningū/sin alla tyma fryda j giegn Trusse/ ꝛ Samviskurnar villa i fra christe

ligu

ligu Frelst/ Herpiötran manligra Setninga/so sm skyll de Þr Mönnum biörg veita til Sauluhialpar/huörier þo eckert stoda/til eilyprar Sælu.

I öðrum Cap. Lærer hñ allshattadar Stietter vnga ꝛ gamla/Meyar ꝛ Makakonur/Karlmen/Herra og Vndermen/Huörnen þr sku sier hegda/so sem þr/huöria Christus hefur þyrer sin Dauda aplad/ sier sialfum til eigendoms.

I hinū þridia Cap. Lærer hñ i Heidre ad hafa verallder Vallosmen/ꝛ þñ Epterlæte ꝛ hlydne ad veita. Og ahrærer en aptur i añad sin þa Mad sem Christur hefur oss aprekad/ Vppa þ eingen giöre sier þ i hugarlund/ad þ nage til Sauluhialpar/Valldzstiettene hlydne ad veita. Aþ þui/ed allt vert Riettlæte er emskis vert þ Gude. Og bisalar hñ sydan/ad þordast hina hardsuiruду og Villumenn.

S. Pals Pistell
til Titum
Fyrste Cap.

PAll Þion Guds/en postule Jesu Christi/epter Trunne Guds vtualdra/ og Kynningu Sanleiksins/sm til Gudrækneñar leider/ vppa von eilyps Lyps/ huöria til sagt hefur sa eckert lygur/ + Gud/þ eilypar Allder/En openberad hefur/i sine Tyd/syn Ord/þ þa Predikan sem mier er til truud/epter Bode Guds vors Lausnara. + 1 Tim 1

Tito mynum rietteligum Syne/ epter beggia eckar Trū.

Nad/Myskun/Fridur aþ Gude Födur/ꝛ Drottne Jesu Christo vorum Frelsara.

Vegna þss licr eg þig epter i (Lyste) Christ/þ
þu skyllder bæta vm þ huad brest hafde/ ꝛ Aull
dungana nidur setia vm Borgernar/so sem eg bi
1. Tim 3 þalade þier. So þ+ep nockur er ostrapþanligr/
eirnrar Kuiñu Eigenmadr/huor ed trulynd Þ3
yn hefur/eige Ordvæmd/þ þau ste Opeydslumeñ
1. Tim 3 edur ohlyden. Þuiad+Biskupe byriar ad vera
ostrapþanligum/so sm Guds tilsonar Mañe/et
ge einsiñadur/eige Reidin/eingen Vyniselgur/et
ge barættusam/eige neins skieñeligs Aviñings
gyrugur/heller Gestrisin/Godlyndr/Skyrlyþur/
Riettþerdugr/Gudræken/hreinlyþur/sa sm þaf
hellden er þss Ords sm sañarligur Lærdemur er
ꝛ sa adra kañ læra/so ad hñ ste mattugur til ad
amiña þ heilsusamligan Lærdom/ og ad strappa
þa sem a mote mæla. Þuiad þar eru marger
diarþer hiegoma Þættarar/ ꝛ Villumeñ/ eirna
mest vt ap Vmskurniñe/a huorium vier hliotum
Muñin til ad byrgia/huorier naliga ollum hu
sum vmturna/ ꝛ kieña þ sm ecke hæfer/þ skieñe
ligs aviñings saker. Nockur vt ap þm sialfra þr
ra Skallð sagde/ Christarmenn eru jafnliga lyg
egiarner/Illkuikinde/ ꝛ leteſamer Magar/Þesse
Vitnisburdr er sañur. huors vegna þu strappa
þa snarpliga/vppa þ þr ste heilbrigder i Treñe
Og giefe onguar gixtur ad þñ Gydingligum æp
intyrum ꝛ Mañs Bodordñ/sem i burt snua þra
4. Rom. Sañleikanum. hreinñ+eru aller hluter hreinter/
14 eñ Saurugñ ꝛ vantruadñ er eckert hreint/helld
ur eru saurug þra hugskot og Samuiska. Þeir
seigiast þeckia Gud/eñ med Verkonñ apneita þr
þui/Þuiad þr eru Bolvanligir/ ꝛ vantruader/ ꝛ
til allra godra Verka oskickanligir.

Aftar

NV skalt þu tala/so sem hæfer heilsusamlegu Lærdome. Pad þr öllorudu sie skyrlyser/Heidarliger/Hæfelætter/Heilbrigder j Truſſe/i Kiærleikanum/j Polinmædinc. Eins eri enen rosknar Konur/ad þær hegde sier sin Gudraknum hæfer/ecke bakmælugar/ ecke Vghsulgiur/godar Læremædur/ad þær kienc vngum Konum hæfelætū ad vera/og þ ad þær hafe kiær syna Bœndur/ok elske sijn Börn/sie skyrlgbar/hreinlyndar/Vmsionarsamar/Godlyndar/synum Bændū vndergiefniar/Vppa þ Guds Ord verde ecke lastad. Slijk lyka amunn Yngmeſtin/þ þeir sie sidsöm. Eīt öllum Hlutū sie þig sialfan til Fyrermyndar godra verka/med omæmgildū Lærdome/med stöduglynde/med Heilsusamligu ok ester appanligu Orde/vppa þ Motstandarenn skamiest syn/ok eckert hafe/ þ hann kunne vondt þra oss ad seigia. Þionustumönönum+biod þu/þ þr sie synum Drottnū Vndergiefniter/ok j öllu giedfellder Vere eige suöruger/eige orruer/helldur syne allan godan † Trusskap/ so ad þr pryde Lærdom Guds vors Lausnara j öllum Greinū.

+Eph 6 Colos 3

ok þet a † Dygd.

✠ Þuiad heilsusamlig Nad Guds er öpenber orden öllum Mönnum/ok kiener oss/þ vier skū afneita ogudligu Athæfe/ok veralldligum Girndū ok lifa sparliga/riettfærdugliga/ok Gudliga j þessū Heime/bydande epter þre sællre Von/ok Dyrdar sinar Auglysing hins mykla Guds/ok vors Lausnara Jesu Christi/sem sialfan sig hefur giefed vt fyr oss/Vppa þ hū endurleyste oss j þra öllu Oriettlæte/ok hreinsade sier sialfum Folk til eignar/þ kostgiæfed vxre til godra Verka. Þetta tala þu

la þu ꝛ aminñ/ ꝛ strappa med allre aluðru. Forsmæ þig eingen *

Pridie Cap

QMinñ þa þ þr sie Hǫfdingiǫnū og Valldsstiettǫnū vndergiefner ꝛ hlyduger/til allra godra verka reidubuner/Allnguan lastande/cige deilugiarner/ helldur vere hǫverskr/audsynande alla Hoguærd/vid huǫrn Mann. Put ad vier vorū ꝛ eirnen þordū Vaga galauser/ Ohlyduger/ Oþlatsamer/ þienande Girndum og marguyslegu Lystse/ꝛ geingum i Illsku ꝛ ǫfūdskap/ ꝛ hǫtuidū huǫr annan þyrdis.

2 Tim 1 * En þa birtist godgirnd ꝛ Mannliuþligleike Guds vors Lausnara + Eige þ Riettlætesins verkana saker/sem vier hǫfdum giǫrt/Helldur epter sine Myskunseme þrelsade hñ oss/þ þa endurþaedingar Laug/ꝛ Endurnyiig heilags Anda/huǫrium hñ hefur ysergnæþanliga vthelt ysser oss/þ Jesum Christum vorn Lausnara/So ad vier rettlætter þ sialfs hñs Naad/ yrdum erþingiar eptir Lyfs Lyfs/epter Voninne/ Þesse Rꝛda er sonn og truanlig *

Petta vil eg þu kiener stadfastliga/ so ad þr sem truader eru ordner/astunde j gorum Verkū þimdner ad vera. Petta er gott ꝛ Mǫnnum nyt samligt. En þauysligar Spurningar ꝛ xttarþulur/Prattaner ꝛ Lagana deilur þordast þu/ þr þær eru oparfar ꝛ þæfeingar. Villumañ/epter eina ꝛ adra Aminning/þordast þu/ꝛ vit/þ/ad sa † ræktur. er † þrahuerfur sem þskonar er/ꝛ dryger Synd so sem ad sa sig sialfan þordrmer. Nar eg sende Arteman/elligar Tychicon til þyn/þa skũda þu sem skiotast ad koma til mꝙ til Nicapel

im/

im/Pulad þar hep eg aſett j Vetur ad vera. Ze nam Lögulitring ꝛ Appollon aþ ſtad ſend vand liga/ſo ad þa breſte eckert. Læt þa eirnen læra i godum Verkum ad verda pundner/ þar þörf giöriſt/ſo ad þr ſie ecke avaxtarlauſer. Pier heil ſa aller þr med mier eru. Heilſa þu öllum þñ oſſ elſka j Truñe. Naden ſie med ydr öllū/Amen.

Skrifad þra Neapoli/j Macedonia.

Formale ynþer S. Pals Piſtell til Philemonem

Þeſſe piſtill audſyner oſſ eitt meiſtarligt liuþligt Epterdæme chriſteligs Kiærleika. Pulad þar ſia um vier/huörſu S. Pæll j þorſuar teckur hiñ þa rada Oneſimum/ꝛ þortyder vid hñs Herra/ allt hued hñ girtur/ꝛ ſkickar ſier ei ödru vyſs/enn ſo ſem ſie hñ ſialfur Oneſimus/huör ed brotligur hafde örded. Þo giörer hñ þ ecke med Vallde eda Rüggan/ ſem hañ hefde vel riett til hapt/Helldur ypergiefur hñ ſiñ Riett/huar med hñ naudþrokar/þ Philemon hliote eirnen ad hafa ſyns Riettar þordrag. Lyka amynt ſem þ Chriſtur hef ur giört þ Gude Födur/ ſo giörer eirnen S. Pæll vid Oneſimum þ Philemone/Pulad Chriſtur hefr ſinn Riett ypergiefed/ꝛ med Liuþleik ꝛ med Lyteleete Föduren ſig rad/þ hñ hefur ſiñ Riett ꝛ Reide hloted nidur ad leggi ta/ꝛ oſſ til Nadar ad taka/þ Chriſts ſaker/Sa þ oſſ ſo aluarliga þortydar/ꝛ ſo aþ öllu Hiarta ad ſier tekur/Pul ad vier erum aller hñs Oneſimi/eþ vier truum þ.

S. Pals Pistell
til Philemonem
Fyrste Cap.

PAll Bandinge Jesu Christi/ ⁊ Timotheus Broder. Philimoni astr samligum ⁊ vorū Medhialpara/ ⁊ Appra systur vore elskuligre/ ⁊ Archippo voriū lagsmañe/ ⁊ Sōfnud enū ⁊ þynu Huse. Mad sie nū ydr og Fridur/ af Gude vorum Fōdur/ og Drottne Jesu Christo.

Eg packa mīnū Gude/ ⁊ hugleide þig jafnliga ⁊ mynum Bønū/ Af þui eg heyrde talad vm Kærleika ⁊ Tru/ sem þu hefur a Drotten Jesum/ og til allra Heilagra/ þad ad þyn Tru/ huðria vier sameigenliga, hōpū/ verde kröptug ⁊ þier/ af kynning alls hins goda/ sem þu hefur ⁊ Christo Jesu. Enn eg hefe fēgnud mykin ⁊ huggun ⁊ þynum Kærleika/ þuiad hiörtu þra Heilögu eru nærsta endurnærd af þig/ kære Broder. Fyrer þui/ þott eg hafe stort Valld til þier ad bioda ⁊ Christo/ huad þier somer/ Þa vil eg þo af Kærleikans saker/ einasta aminna þig/ Eg sem þesslige er einkanliga hia gamle Pall/ og nu eirnen Bandinge Jesu Christi. Þa bid eg þig vm Son minn
+ Gal 4 Onesimū/ þañ eg + ala hefe ⁊ mynum Bōndum/ huðr þier var þordum a parta/ eñ nu þier ⁊ mier nærsta þarfsamligur/ huörn eg sende þier nu aptur/ bediande ad þu villder hann taka sem mitt Hiarta. Þuiad eg villde hafa halded hōnū hia mier/ ad hann þionade mier ⁊ staden þyn/ þōndum Gudspiallsins/ Enn þarer vran þinn vilia/ villda eg eckert giöra/ So ad þin gode vare ecke neydu-

us/

ur/helldur ſialfprædur. Pui/ vera ma/ þad hañ ſe þar þyrer vm ſtundar ſaker þra þier þaren/ Þad þu hñ aptur þeinger eilyfflega/nu eige leingur ſem þion/helldur þramar eñ þion/eirn kiær an Brodur/ einkanlega miñ/ Enn huørſu myklu meir þa þiñ? Bæde epter Hollderin/ og epter Drottne/Ef þu helldur mig nu þyrer þiñ Kaſsmann/þa muntu vilia medtaka hañ ſem ſialfan mig. Enn hafe hñ giört þier nockurt Tion/eda ſie þier nockud ſkylldugur þad reikna mier til. Eg Paall ſkrifade þetta med minne Hende/Eg vil bitala. Eg ſeige ecke / þad þu ſiert mier vm ſialfan þig ſkylldugur. Miñ kiære Broder/ viñ mier þeſſ/ þad eg endurnære mig a þier j Drottne/Endurlyfgga þu mitt Hiarta j Drottne.

Eg hefe þier ap Trauſte þinnar Hlydne tilſkrifad/þuiad eg veit þad þu munt þramar giöra/eñ eg ſeige. Eñ jafnþramt þſſu/bw þu mier til Herberge / Þuiad eg vona þad/ ad eg verde ydur þyrer ydra Bon reittur. Þier heilſar Epa phras miñ Sambandinge j Chriſto Jeſu/Marcus/Ariſtarcus/Demas/ Lucas/myner Hialpendur. Nad vors Drottins Jeſu Chriſti ſie med ydrum Anda/ Amen.

Skrifadur þra Rom
med Oneſimo.

Formale yfer þyrra S.
Peturs Piſtel

Ennan Pistel hefur S. Petur skrifad til peirra heidinna Manna/sem snuest höfdu til riettrar Tru ar/ ℣ aminner pa stöduga ad vera j Trune/ ℣ marg palldast þ allshattada Polenmæde og Goodverk.

J Fyrsta Cap. Styrker hñ peirra Tru med gudligu Fyrerheite/ ℣ Krapte peirrar tilkomanda Saluhialpar Og birtyfar pad/ad hun sie eige af oss forfirnud/helldur ædur fyrer fram af Spamönnunum bodud/ Og fyrer pui skule peir nu j nyiu Dagfare/ Heilaglega lifa/ og pui hinu gamla forglevma/ so sem peir ed nyfædder eru/ fyrer eilyfe lifanda Guds ord.

J ödrum lærer hann. Höfuded og Hyrningarsteinen Christum ad kienna/ og pad peir oppre sialfa sig (so sem riettliger Prestar) Gude/ lyka sem pad Christur hefur sig oppfrad. Og tilteku sydan allshattadar Stiettir ad leidrietta.

J fyrstu/ Lærer hann yfer allt/ Verallduligre Valldsins vndergiefnum ad vera/ Hñ sydr sierdellis pad pau ustumennerner skule synum eigenlegum Lænardrottnum vnderorpner vera/ og pad orietta af fm lyda fyrer Christi saker/ sa ad eirnen hefur fyrer oss oriett lided.

J hinu fridia Cap. lærer hñ/ f Konurnar sie hlydugar/ eirnen lyka fm Mönnum sem vantruader eru/ ℣ fryde sig heilagligana. Item/ f Meñerner sie folinmoder ℣ fyder vid synar Konur. Og sydan par epter a til allra/ f fr j fñbyrdis vere eins vid anan lynder/ Kyteknar er ℣ folinmoder/ Lyka so sem f Christus hefur fyrer vorar Synder vered.

J hinu fiorda Cap. Lærer hann Hollded ad fuinga/ med Sparneytne/ Vökum/ Bindinde/ Banahallde/ Og mz pynu Christi ad huggast og styrkiast. Og vndervysan a giöre/ hued andligt Vallde er/ ℣ hvörnen f ske allein/ asta retast med Guds Orde ℣ verkum/ medal christinna

Manna/

Manna/Eg huer ekrn vere ödrū þionustusam̃ m̃ sinne Gaꝛdu/eige vndranarsamer/helldur gladuærer/ þott ad vier hliotum ad lyda þ Christi Nafns saker.

J huū þinita Cap. Amiñer hñ Biskupana/ ꝛ presta na/huꝛrnen þr sku lifa ꝛ Folkenu Fostran veita. Og ee kur oss vara þ Diöplenum/þ hñ j sipellu veite oss epter/ göngu alla vegana.

Fyrre S. Peturs Pistell

Fyrste Cap.

PEtur postule Jesu Christi.

Peim Vtuöldum Vtlendingum ꝛ þm̃ sundurdreifder eru/ j Ponto Galatia/Capadocia/Asia/Brithinia/epter Guds Födurs Ræde/ þ Helgum Andans/til hlydne/ ꝛ til Adreifingar Blodsins Jesu Christi.

Nad og Fridur margfalldist ydur.

+Blezadur sie Gud/ ꝛ Fader vors Drottins Jesu Christi/sa ossheꝛ epter sinu mykille Mysk unsemd endurfædt/ til lifande Vonar/þ Upprisu Jesu Christi þra Daudum/til ofallualltrar/ ofleckadrar/ꝛ ovmskipreligrar Arfleifdar/ sem vardveitist a Himnum/handa ydur/þier sem af Guds magt/þ Truna vardueitter verded til Sæluhialpar/þrar sem tilreidd er/ þ hun openber verde a sydustum tymum/j huörre þier munud/ glediast/þier sem nu litla stund(huad ad byrtar) hryggner erud j margvislegum Freistingū/Uppa þ ad yduar Tru riettelig dyrmætare finnden yrde(enn þ hid forgengeliga Gull sem j Elde rey

+2 Cor 1 Ephe 1.

nt verdur)til Lofs/Dyrdar/og Heidurs/ nær ed Jesus Christus mun openberast/ hann hier sæud ecke/ z þo elsked/Og nu a hann trued/ þo ad hier siæd hñ eige/ So munu hier z eirnen glediast/ med ovnuadeligre og dyrdarsamligre Glede/ og endalok ydar Truar þar ap hliotande/sem er Hi alpræde yduara Salna. Epter huorre Saluhiz alp hapa leitad z grenslast Spamenner/sñ sp ad hapa vm þa Nad yper ydur er komen/og rãn sakad a huorũ edr huilikum tyma/Andi Christi sa ed med þñ var/tilteiknade/z ædur þ þram hefur kunngiort/þar Pysler sem ad j Christo eru z eptirkomande Dyrd/huorium þ openberad er. Puad eige hapa þr sialfum sier/helldur oss/þar sñe þiongd/huad ydur er nu kunngiort/þ þa sñ yd ur hapa Gudspiallen bodad/ þ Heilagr Anda ap Himnum sendan / a huoria eirnen Englarner þysast ad horpa.

Þar þ gyrded ydar Hugskotzlendar/verid spar neyter og setted algiorliga ydra Von vppa þa Nad/sem ydr er bodud þ Opinberan Jesu Christi/so sem hlyduguni Bornum. Og hegded ydur ecke/lyka sem ædur þyrre/þa hier j Heimsku yduare/epter Eirndonum lipud/helldur epter þñ sem ydur hefr kallad/z Heilagr er. So vere hier z eirnen Heilager j ollu ydar Dagpare/þr skrip ad er +Vera sku hier heilager/þui eg er Heilagr.

*Leuit. 11/19 z 20 4Rom 2 Galat 2 *1 Cor 6 og 7

Og med þui hier akalled hann Foduren/sñ ann +Manngreinar alits damer/epter huors sñ eins Verknade/Þui hagad ydru Dagpare so leinge sñ hier ganged/med Otta/Og vitid +ad hier erud eige med þorgeingelsgu Gulle edur Silfre endur leyster/j þra ydar Hiegonagathape epter Fedrana

na

ra seminge + Helldur med dyrmætu Blode Christ + Act 20
sti/hins oflecktada ⁊ saklausa Lambs/huǫr þ hug Hebre 9
adur er/þ Veralldarinnar Grundvallan/En oppu + Joh 1
beradur a sydustum Tymū/ydar vegna/þier sem Apoc 13
þ hū truid a Gud/huǫr ed hū vppvakte þrg Da
udum/⁊ hū Dyrdina gaf/ vppa þ ad ydar Tru
og Von være a Gude. Og giǫrid ydar Saler
hreinar/i hlydne Sannleiksins þ Andan/mz fleck
lausum brodurligū Kiærleika/an Smiadranar.
Innbyrdis huǫr annan heitt elskande af hreinu
Hiarta/so sem þr/huǫrier endurborner eru/eige
af þorgeingeligu/helldr vr af oþorgeingeligu Sæ
de sm er vr af Orde Guds lifanda/ þ æfenliga
blyfr. Þuiad + allt holld er sem Gras/⁊ öll Dy + Esa 40
rd manssins so sm blomstur Grassins. Graset er Jacob. 1
vpp þornad/og þss Blomstur er af falled/En
Ord Drottins blyfr ad eilyfu. En þetta er þad
Ord/huǫrt a medal ydar kungiǫrt er.

Annar Cap.

KYJ + legged nu af alla Illsku / og allt + Rom 6
Suikræde/Hræsne/ og Aufund / og alla Ephe 4
Bakmælge/og gierneft skyn samlega ⁊ hre Col. 3
ina Miolk/so sem nyfædd Børn/ Vppa þad/ ad Hebr 12
þeir þroeft af hne/En þier hafed annars smack
ad/huad Drotten er sætur / til huǫrs þier erud
komner/so sem til lifanda Steins/huǫr af Mön
um er burt kastadur/ enn hia Gude er vtvalen/
og dyrmætur/Og ad þier sialfer vppbygged yd
sem lifande Steina/til andlegs Hws/og til hei
lags Præstædmis/til ad offra andligar Forner/
þær Gude þacknæmar eru/fyrer Jesū Christū.
Þar fyrer seiger so Ritningen/Si + ce + Eg legg i + Rom 9
Sion/vtvalinn dyrmætā Hyrningarstein/Og hu

ör a hann truer/ sa skal ecke ad Skömmu verda.
Ydur þier sem truid/er hann dyrmætur/enn hinū
+ Psalm 118 Vantruudum/er hann sa Steinn+sem Uppbyggen-
dur j burt þleygdu/og ad höfdi Hyrningar er or
Mat 21 den/og ad Astæytingar steine/og ad Hneyxlunar-
Acto 4. hellu/þeim sem ræka sig a Ordid/t þar eige atrua
Esa 8 huar til þ ir eru setter. +Enn þier erud þad
+Exo 19 ut valda Slekte/og konglegur Riciemannskapur/
hin heilaga Þiod/Folk Eigendomsins/so ad þier
skulud kunngiöra Dygder hans/sem ydur hefr kall
+Osee 2 ad af Myrkrunū/til syns dasamlega Ljoss+þier
Rom 9. sem þordum Daga eckert Folk vorud/enn nu eru
þier Guds Folk/og hnöfier ecke j Nadeine voru
enn nu eru þier j Nadenne.
+Rom 13 ✠ Kiærer Bræder+Eg beide ydur lyka sem
Galat 5 Utlendinga/og Vegþarendur/ad þier hallded yd-
ar þra hollelegum Girndum/huörier j gegn Sal
+ Jnfr 3 unne stryda + Og hafed goda umgengne/ medal
heidinna Þioda/so ad þeir sem um ydur a Bak
tala/so sem um Illgiörda Menn/sie ydar God
+Rom 13 verk/og dyrke Gud a Vitiunar degi. +Vered
undergiefner allre Mannlegre skickan/þ Herrans
saker/sie þad Kongenum so sem hinum yfparsta
og Landsstiornaranum/so sem af hönum skick-
udum/til hefndar yfer Illvirkiana / og godum
til Lofs. Þvi ad þad er vilie Guds/ad þier med
Velgiörninge / nidurþagged Ovitrurleik heimsk-
ra Manna/So sem Frelsingar/og ecke so sem hef-
du þeir þrelsed Illskune til Yfirhylmingar/held-
dur so sem Guds Þionustu Menn. Giöred Vird
+Rom 12 ing huörium Manne. Bræderna+elsked. Ottest
+Ephe 6 Gud/Kongen heidred. +þier þionustu menn/
Coloss 3 vered Herrunum undergiefner med allre Grad-
ug

stu /eige alleinasta godum og Spakmæltligum / helldur eirnen hreckyssum. Pui+ pad er Nad/ +2 Cor 7
es nockur/pyrer Samuiskunar saker til Guds þo
ler hid illa/og lydur hid otiotta. Pui huor Gro
sen er pad/es þier pyrer Misgiordra saker Slæg
lided? Enn nar þier vmlided og poled þ Velgiø
rda saker/þ er Nad hia Gude *

✠Pui þar til eru þier kallader/med pui ad Christur hefur eirnen sialfur lided fyrer oss/og
oss til Epterdæmis latid/ad þier skylldud so ep
terfylgia hans Fotspornn+ huor ongua Synd giord +Esa 53
de/eige helldur er nein Flærd fundē j hans Mun 2 Joh 3
ne. Sa ecke formælte † j giegn/þa honū var for † j. Gien
mælte/eige hoorade þa hann leid/Enn hann oskurgap
pad honum/sem tiett dæmer/Sa er sialfur hefr
vorar Synder opprad a sinum Lykama a Trie/
nu/So ad vier j þra Syndanum deydder/ lifdū
Rettlætenu/Fyrer huers Beniat vier erū heil/
brigder ordner. Puiad+þier vorud so sem villu +Esa 53
rapande Sauder/Enn nu eru þier vmuender/til
Hirdets/og Byskups syduara Salna *

Pridie Cap.

LIka eirnen skulu Konurnar vera vnder/ +Ephe 5
giefnar sinum Monnum/So ad eirnen þe Coloss 3
.r sem ecke trua a orded/verde fyrer Kon 1 Tim 2
unar vnigiengne/ann Gods yperunet/ nær ed þr
sia ydart † hreinlipt Sidferde j Gudz otta/huor † Ruen
ra Skraut eige skal vera hid ytra/mz Gullpliett anna.
an/og Gulle hanganda/edur Klædaburde/helld.
ur sie sa hulde Madur Hiartans skryddur/med
hogværum og kyrrlætum Anda/pad er dyrmætt
fyrer Guds Auglite. Puiad so hafa fordū daga
heilagar Konur pryst sig/þar sem a Gud vo.u

dur/og vndergiepner voru synum Mönnū+ Lyka
✠Gen 18 sīn ad Sara var Abraham hlydug/ ✠ kallade hā
Herra/huǫrrar Dxtur þier erud ordnar/ þ þier
✠1 Cor. vel giǫred/og erud eige hrxddar.+ Lyka eirnen
7.3 þier Menerner/buǫed vid þxr med Skynseme/ ✠
veired þui kuenlega Breyskua Kerenu synna Heid
ran/so sem Samerpingum Nadareñar og Lyp
sins/so ad ydarr Bxnahalld verd eige hindrad.

✠ Enn ad Alyktan/ þa vered aller einhug
✠Par 17 ader/sampynest huǫr ǫdrum/Brodurliger/ myk
og 20 kansamer Kluǫer + Endurgiallded ecke Ille
Matt 5 med illu/eingen Skammarord þyrer Skammaryrde/
Rom 12. Heldur þar þ giegn blessad. Og vired ad þier er
1 Thess 5 ud þar tilkallader / ad þier Blessunina ad Erfd
✠Psal 34 eignest. Þui+huǫr hū vill liþa/og sia goda Da
ga/sa stille synna Tungu aþ vondu/ og synar Var
er ad þxr eige Flxrd tale/ Hann hneige sig þ þra
illu/ ✠ giǫre þad hid goda/leite Fridarens/ ✠ hū
epterþylgie. Þuiad Augu Drottens eru yþer
Riettlarum/og hans Eyru til þeirra Bxna. Enn
Andlit Drottins er yþer þeim sīn illa giǫra.
Huǫr er sa ydur giete grandad/eþ þier epterþylg
✠Mat 5 ed hinu goda? +Og þott ad þier lided þ Riett
lxtesins soker/þa eru þier þo saler/Hrxdest ecke
þeirra Ognan og skelfest ecke/ Enn helged Gud
Drotten þ ydar Hiortum ✠

Vered jafnlega teidubuǫner Andsuar ad giepa
huǫrium Manne/þeim sem Skials krefur aþ þre
Von sim þ ydur er/ og þad þo med Hoguære og
otta/Hafande goda Samuysku/So ad þeir sem
vm ydur a bak tala so sem vm Illgiǫrda menn/
til Skammar verde/ þad þr hafa lastad ydra go
da Vmgeingne þ Christo. Þui þad er betra

þyrft

(þyrst þad er Guds vilie) +ad þier helldur þyr- + Mat 5
er Velgiörda saker lyded/ en þyrer vondra verka
saker + Af þui ad Christur hefur og eitt sitt þyr- + Hebr 9
er vorar Synder lided/hin Riettlate þyrer rang- Rom 5.
lata/ Uppa þad hann þornþærde oss Gude/Og er
deyddur eptyr Hollderni/en lifande giördur epter
Andanum. I þui hinu sama er hann eirnen i
burt gengen/og hefur þyrer þeim öndunum pre
dikad/sem i Fiörtrunum voru + huörter þordum + Gen 8
daga eige trudu/þar tyd Gud eitt sitt epterbeid Mat 24
og Polemmode hafde a Dögum Noa/ nær Aurk Luc 17
en smyddadest/i huörre þær/þ er atta Saler hial
pudust i Vatnenu/Huört ad nu eirnen oss hialp-
lega giörer i Skirnene/huör Skirn hinu suarar/
Ei ad Holdsins Saurugleike af leggest/heldr ad
hun sier eruloptan godrar Samuisku hia Gude/þ + Sacha
Upryssu Jesu Christi/sa sem ad er i Himene/ upp male.
faren/ til Guds hægre Handar/ Og Enginarner
og hinet Volldugu / og Kreptarner eru hanum
undergefner.

Fiorde Cap.

Ed þui þ Christus hefur nu þ oss lided
i Holldenu/ Pa brynied ydur eirnen mz
þre somu Huxan. Þui huör a Holldinu
lydur/sa lætur af ad syndga/so ad hann þ
an i þra(hiad epter þaranda æfe er i Holldenu)
life efge epter Girndu Manssins/heldr epter vil
ia Guds. Þuiad + þ er nog/ad vier höfum þeim + Epht 4
vmlidna tyma Lyfdagana vppfoad epter heidin
na Manna villa/i Opake + Opdryckiu + i herpi
ilgum Skurgodadyrkönu. Huad ed þa vndrar/
þ þier eige med þm hlauped/i þre samre Saur-
lifnadar hneisu/+ Fudlastan/Huörter Reikning
skap sku giallda hin sin + reidubuen er ad dæma + Act 10

Lifendur

Lifendur ✠ Dauda. Þuiad þ þ er eirnen hinum daudu Euangelium kunngiörrt / vtpa þad þeir dæmder verde epter Mönönū a Holldenu/ enn þ Andanū life Gude. Þuiad ender allra hluta te kur ad nalgast.

✠ Fyrer þui verid sparneytner og æru:krer
1 Pet 10 til Bænaña. Eñ vmpram alla hluta haþid jñbyrr
Rom 12 dis gloande Kiærleik✠Þuiad Kiærleikuren hyl
Hebr 13 ur þlölda Syndaña. Verid✠gestrisner þjbyrdis/
Phil 2 án möglunar/Og þione huör öðrum✠huör eiñ
✠Rom 12 epter þre Giöf sem hñ hefur öðlast/so✠sin god
✠ Cor 4 er Forstiornarmeñ margvyslegrar Guds Nadar.
Ef nöckr talar/tale hñ þ so sem Guds Ord/Ef
ef þionar nöckur/hafi þione epter þre orku sem
Gud giefur/ So ad þ öllum hlutum verde Gud
dyrkadur/þ Jesum Christum/huörium sie Dyrd
og Vald/vm Allder og ad Eilyfu *

Myner kiærustu/Eige sku þier lata þad hi/
ta(Opsoknaña)vndra ydur/huör yd:r hender/nar
þier preistader verded/so sem ad hente ydur nöck
ud þaheyrt/Helldr gledied ydur/þ þier med Chri
sto lyded/Vppa þ þier eirnen a opinberunar tj
ma hñs Dyrdar/mattud gledias✠ þagna/Sxl
er eru þier/ ef þier vanuirter verdid þ Christi
Nafns saker/ Þuiad Anden sa sem ad er Ande
Guds/✠ Dyrdariñar/huyliſt yþer ydur/Hia hin
um verd:r hñ lastadur/eñ þ hia yd:r vegsamadur.
Eñ eingen ydar lyde so sem Manndrapare/Þiofr
eda Illuirke/eda sa sem þ añarligt Embætte þef
ur. Eñ ef hñ lyd:r so sem añar Christin/þa skam
ist hñ syn eige/eñ dyrke Gud þ slyku Tilfelle. Af
✠1 Pet 2 þui ad tyminn er✠þad Domuren tiltake a Guds
þ 4 Kap 11 Hyſ. Eñ ef fyrſt a oss/huör mun þa ender ver
da

da Bra sem Guds Euangelio ecke trua? Og+eb + pro 12
hin Riettlæte þrelsast varla/ Huar mun þa hin
Omilldc z Syndugc birtast? Þar þ sku þr sin lif
da(epter Guds Villa)hm synar Sæler a hendur
þela/so sem trulyndum Skapara/i godu Verku.

Fimte Cap

Olldungana sm a medal ydar eru/amine eg
Samolldungr/z vottur pyslana sem eru i
Christo/z hluttakare Dyrdareñar sm op
enberud sk verda/alid þa Hlord Christi sem ydr
er a hende þalin/z giæted heñar/eige nauduger/
helldur stalþuiliuger/eige þ slamligs aviñings sa
ker/helldur aþ godum vilia/eige so sem þr ed yþ
er Mondnum drottna/helldr verdid Fyrermynd
Hiardariñar. So munu þier(nær hin adste Hir
der mun birtast)oþallualltta Koronu Dyrdarin
ar medtaka. Lyka eirnen þier/hudrier vnger
erud/verid Aulldungdnu vndergiefner. Aller sa
man+verid þbyrdis vndergiefner/z hafid Lyt + Rom.
elætid þastliga þbundid/Þuiad Gud motstendur 12
dramblætum/en Lytelætum giefr hn Nad. Jac 4.
Fyrer+þui lytelæted ydur vnder volldugre +Zach 4
Gudz Hende/so ad han vpphefie ydr a vitiunar Psal 55
tyma. Allre+ydar ahyggiu varped a hn/Þuiad+Mat 6
han ber vmhyggiu þ ydur. Verid sparneytner Luc 12.
z vakid/þr ydar motstandare Diofullen/geingr
vm kring/sm grenande Leon/epter leitande þm
hn suelge/hudrum þier+sruggliga i mote stand/+Ephe 6
id i Trune/ Og vitid/þ ydrer Brædur/þr sem i
Heimenu eru lyda hid sama. En sa Gud allrar
Nadar/sm oss hefur kallad til sinar eilyfrar Dy
rdar/i Christo Jesu/hn same mu ydr (þier sem
vm litla stund lyded)þullgiora/tilreida/styrkia/

epla/og stadfesta. Þeim hinū sama sie Dyrd og Dellde/vm Allder ꝛ ad eilyfu/Amen *

Med Sylvano ydar truū kiærum Brodr (ad þui eg meina) hefe eg þatt eina skrifad ydur/til Aminningar/og ad votta/ad þetta er hin sanna Guds Nad/ þar þier jnne standed. Ydur heilsa þr/sem samt ydur vtualder eru j Babilonia/ og min Sonur Marcus. Heilsid ydur jnbyrdis mz heilogum kiærleiks Kosse. Fridur sie med ollū ydur/sem ad eru j Christo Jesu/Amen.

Formale yfer annann S. Peturs Pistel

Esse pistill er mot þm skrifadur/ sem þ meina/ Ad christelig Trua meige ann godra verka vera. Fyrer þui aminner hann þa/ þ þr reyne sig þ Godra verk/ ꝛ verde so fullgiorder i Trune/ Lyka so sem þ vt af Avextinum þeckist Tred. Og vppbyriar so þar epter a Euangelium ad prysa/j giegn Mana Lærdomū/ Og þ vier skū alleinasta þ heyra/ein ongua Mana Lærdoma/med þui hann seiger/ad þar sie eige nockurn tyma ueirn Spadomur skiedr epter Mannsins Vilia.

Fyrer þui varar hann vid i odrū Cap. þeim falskum epterkomande Lærdrū/er med verken vinganga/ ꝛ þar þ Christe afneita/Og strafar þa hina somu hardliga/mz þrem ognūarligum Epterdæmū/og þa so rietteliga af/ mæla ꝛ vtmyndar/med þra Agirnd/Drambseme/Hadne/Frillulifnade/Hræsne/so ad þreifa ma a/ad hann meinar hina andligu Stiett a þssum tymū/ sem alla Verolld hefr med slīc Agirnd folgid/ ꝛ eitt stalfrætt/holldligt/ veralldligt Lyferne hæduglega framid hefr.

J hinū þridia Cap. Lærer hann/ ꝛ giefr ad skilia/þad hin

hiñ eyste Dagr mũe bradliga koma/ ꝛ þo ad þ þike þyr er Mõñum þusund ar vera/ þa er þ þo þ Gude so sem eirn Dagr. Og skrifar huõrnen þ mune til ganga a Domadeige/ þ ad aller hluter sku med Elde verda þortar der. Hñ spar ꝛ eirnen þ/ þ Folked mune a þre sõmu tyd næsta hædgiarnt vera/ ꝛ vt ap Truñe eckert halda/ Lyka sem hiner Epicurei.

Eñ alls/ þa vtvysar hiñ þyrste Cap. huõrnen Christnen skule standãde vera a Tymũ hins skira Guds Euangelij. Hiñ anar Cap. vtvysar/ huõrnen hun a til reika ad vera a tymũ þauana ꝛ Mañana Vppfetninga. Hiñ þridie Cap. avysar huõrnen hiedan j þra mũe Folked/ bxde Euangeliũ þorsma ꝛ alla adra Lærdoma/ og ecke neinu trua munu/ huad nu hefur fullan framgang/ þangad til þad Christus kiemur til Domsins.

Annar S. Peturs Pistell

Fyrste Capitule.

Simon petrus Piou ꝛ postule Jesu Christi. Þeim sem med oss þa sõmu dyrmætu Tru hafa hlotid/ j Rietthxtenu þui sin ad Gud giefur og Lausnaren Jesus Christus. Nad ꝛ Fridur aukist ydr/ þ Kyñing Guds/ ꝛ Jesu Christi vors Drottins.

Ap þui oss eru allshattader hñs gudliger Kraptar veitter (huõrier til Lyfsins ꝛ gudligs Atferdis henta) þ Kyñing þss sem oss hefur kallad/ þ. syna Dyrd ꝛ Dygd/ Fyrer huõria hid dyrdmæta og hid allra stærsta Fyrerheit er oss veitt/ so ad þier þ þ sama hlutrakarar yrdud gudligrar Natturu/ ep þier flyed þorgengeligar Girnder

Veralldarinnar. Pui hafid þar alla Kappsmu
ne a/Og audsynid i ydare Tru Dygdina/z i Dy
gdinne Visinunena/z i Visinunönū Hoßsemina/z
i Hoßseminne Polinmædina/z i polinmæde Gud
rækninna/z i Gudrækninne brodurligan Kiærleika
z i brodurligum Kiærleika almennligan Kiærlei
ka. Pui ef þtta er nogligt hia ydur/ þa mun þ
ecke/ydur idiulausa nie oavæxtarsama vera læta
i Kynningu vors Drottins Jesu Christi. Enn hñ
sem þtta hefur ecke sa er blindur/og þorgleymer
hreinsun sinna fyrre Synda. Fyrer þui/ kiærer
Brædur/Legged þess meire Kappsmune a/ydra
Kallan z Vtualning vissa ad giöra. Pui ef þier
giöred þ/munu þier eige hrasa/Og mun ydur so
nogligana giefen ingangur verda i æpinligt Ry
ke vors Drottins/z Lausnara Jesu Christi.

℣ Fyrer þui/vil eg eige aflæta ad aminna yd
ur iafnliga vm þtta/þo ad þier vitid þ/z erud
styrkuer i nalægū Kiærleika. Þuiad eg hellð þ
ricttteligast/so leinge sem ad eg er i þessu hreyse/
ad vppvekia z a ad minna ydur/Þui eg veit/þ eg
hlyt snarliga mitt hreysi af ad leggia/af þui ed
vor Drottin Jesus Christus hefur mier opinbe
rad. Enn eg vil Kapps vm kosta/þ þier iafnan
(epter mynia vtfor)hefdud slykt til minnis ad hall
2 Pet. 1 da. +Þuiad eige höfum vier þm Damafrodū
z 4 æpentyrū eptersylgt/ þa vier giördū ydr kunnan
Krapt z Hingadkomu vors Drottins Jesu Chr
isti/Helldur höfū vier sialfer sied hans Dyrd/þū
tyd/hann af Gude Födur medtok Dyrd z Heidrā/
þ Raustina sīn til hans skiede i mykille Dyrd/þsi
Matt 17 hattar+Pesse er min elskuligur Sonr/ a huörū
eg hefe þocknan/Og þessa Raust heyrdu vier af
himnū

himnum verda/ þa er vier vorum med hönum vppa Fiallenu Helga *

Vier höfum öþrugt Spadoms ord/ ✝ þier giörid vel þier hafed þar gat a/so sem ad þui Lio se þar lyser j myrkuum stad/þar til Daguren birter/✝ Morgunstiarnan vppreñ j ydrum hiörtū. Og þ sku þier fyrst vita/ad eingin Spadomr i Ritninguñ skier af eiginligre Vtleggingu/Þui ad þar hefur eige nockurn tyma neirn Spadomur/epter Mansins vilia framþluttur verid/Helldur af heilögum Anda tilknwder hafa Guds hellager Menn talad.

Añar Cap

EN þar voru Falsspamen medal Folksins. So munu ✝ eirnen niedal ydar verda lygesamer Larendur/ sem þafnsnart þiliedda munu haskasamligar Tuidragner/✝ afneita Drottne/þñ sem þa hefur endurkeypt/Og munu yþer sialfa sig leida snöggua glatan. Og marger munu epterþylgia þrra Glatā/þ huöria sañleiks Veguren mun lastadur verda/ Og þ Agirnd vpplogliña Orda/ munu þr a ydur graeda/ huörra Domsafelle þegar þ löngu mū eige þrotna/✝ þra Fyrerdamning sefur eige. +Þui ef +Joh 4
Gud hefur eige þyrmt Enginlönum þñ sm synd Jude
gudust/helldr hefur steypt þm med hleckiū myrkraña til Helvitis/✝ ofurgiefid/þ þr til Domsins vardveittust/Og hefur eige þyrmt hiñe þo
rnu Verölldu/helldr vardveitte+ Noa pañ Riett+ Gen 7
latis Predikara sialfan attunda/✝ jnnleidde so ✝ 8
Floded yþer Verölld hiña Onnilldu/✝ hefur Bo
rgern+ Sodoma ✝ Gomorra ad öfsku giört/vm+Gen 19
turnad/✝ fordæmdt/Sertiande þar med þñ O

milldum Epterdæme/sm̃ seirua meir koma mundu. Og þrelsade hm̃ riettlæta Loth/huorm̃ sa skam̃samligur Lyd: alla Meinsemd giorde. þui ad med þra saurliotu Lyþerne(med þui hm̃ var Riettlætur/ꝛ bygde a medal þra/so ad hm̃ hlaut ad sia þ ꝛ heyra)Þa kuoldu þr dagligana riettlæta Sæl med þrra ranglætum Verkm̃. Drottenn kann þá Gudhræddu ur Freistunñe ad þrelsa/en̄ hina Ranglætu ad vardueita til Kuálaña a dag Domsins. En̄ eirna mest þa sem Holldinu epterþylgia/ꝛ saurugm̃ Girndm̃/ꝛ Yperualldi id þorsma/eru Dristuger/Siergoder/sem ei spara Tignarvallded ad lasta. Sm̃ þo Enginn/þr ed meira Matt ꝛ krapt hafa/eige borid gieta þañ Lostunardom i Giegn sier af Drottne. En̄ þr eru lykn sem skynlaus Kuikinde/huor af Natturu eru þar til alin/þ þau veidd ꝛ slatrud verde. Þeir lasta þ huad þr eckert af vita/ og munu so þ þurast i synu þordiarfanligu Athæfe/ꝛ ranglætesins Verdlaun þar af hliota. Þeir halldа þ Sælu dagligar Kræsingar/þr eru Ofæte ꝛ Flecktter/bramla af ydar Aulmsu i synum afvegum/ꝛ hafa Ofneytslu af ydar/hafāde Augun full Hordoma/ꝛ ad syndgast kuña þr ecke ad liña/Og locka ad sier stadlitlar Saler/Hafa giegnum smogid Hiarta af Agirnd/Bolvanar synir/Yfergiefande riettan veg ꝛ þara viller/ꝛ epterþylgia+veige Balaam sonar Bosor/huor ad elskade verdlaun Ranglætesins/En̄ hm̃ leid avita an þ sina Yfertrodslu/sem var/Asn þ hid malaса klyfbera Dyr talade mannligre Raust/og aptrade so Spamañsins Fauiska. +Þeir eru Bruñar m̃ Vatz/ꝛ Sky af Vinde dripen/huor

* Num. 22
+ Jud.

tum ad vardueitist myrkuana Poka ad eilypu. Puiad þr tala Drambsöm ord ꝛ Hiegomlig/Og teygia þ Munadseme til holldigra Girnda/ þa hina sem retteliga vmbyder voru/ ꝛ nu vegar viller ganga/ꝛ heita þm Frelsi/sm þr eru þo sia Iber Fortöpunarinnar þrælar. Pui+ap huörium sm nöckr er yperuñin/þss Pion er hū orden. Pui +þyrst þr hapa vmbkwid Saurinde Veralldarin ar/þ Kyning Drottins/ꝛ Lausnarās Jesu Christi/cñ verda sydan aptur j hid sama vapder og yperyner/ þa er hia þm þ sydara orded verra hinu fyrra. Puiad betra være þm þ/ad þr hepdu ecke þeckt Riettlætisins götu/enn þ þr þecke hana/ꝛ snue sier j þra þui heilaga Bodorde/sm þm er giepid. Sanliga hender þa þ/huad j sönum Ordskulde plagar ad seigiast+ Ad hunduren er aptur horpen til sinar Spyiu. Og þueiged Suyn vellter sier aptur j saumū Saur.

+ Joh 8 Rom 6. Hebre 6 ꝛ 10 +mat 12 +Pro 26

Pridie Cap.

Kesse er sa annar pistill sem eg skripa ydr myner kiærustu/ j huörium eg vpphuet/ og aminne youart skirt hugskot/so ad þier hugleided þau Ord / sem ydur adur þyrer þrain eru sögd ap heilögū Spæmönnū/og ap vorum Bodskap/vier sem erum postular Drottins og Lausnarans. Og j þyrstu þa vited+ þad a sydustu Dögum mune koma Spottarar / huörier epter synum eigenleguni Girndum munu ganga/ ꝛ seigia+ Huar er Fyrerheit hns Tilkomu? Pui sydan Fedurner soþnudu/ blyþa aller hluter/ so sem j þra Vpphape Sköpunarenar vered hepur. Pui viliande lataſt þeir eige vita þad+ad himnarner eirnen voru þordumtyd+ Par med/ þad

+ 1 Tim 4. 2 Tim 3. +Ezech. 12 + Gen 1 + Gen 17

Jörden ap Vatnenu og j Vatnenu stodst/p Guds ord/Vo vard sem adur Veröllden j pañ tyd pyr er pad sama Ord med Vatsploduum pordiörpud. So og eirnen sa Himen og su Jörd sem nu er/ verda pyrer hans Ord spörud/so pad pau Eldi enū vardueitt verde/a Deige domsins/og Fyrer dæmingar ogudlegra Manna. En eitt sie ohul ed pyrer ydur/hiner kixrustu/Pad eirn Dagur p Drottne/er sem Pusund ar/r Pusund ar so sem eirn Dagur. Drotten seinkar eige/pui hann pyrer hiet/so sem pad sumer hallda/ Heldur hefr hann Polenmode vid oss/og vill eige pad nockur por tapest/Heldur pad huör Madr snue sier til Ap
+2 Tess 3 Apocal. 3 r 16 erbotar+En Dagr Drottins mun koma sem pio pur vm Nott/a huörium Himmarner munu por ganga med Storbrestum/En Hopudskiepnurnar ap hita bradna/og Jörden og pau Verk sem par eru j sie munu vppbreña. Med pui ad allt pet ta sk nu porganga/huilykū byrtar ydur pa ad ve ra/med heilögu Athæfe/r Milldeverkū? Epterbijdande r skundande ad Tilkomu pss Drottins Dagsins/a huörium Himinen ap Eilde porgeing
+Apo 21 Es 65. r 66 ur/r Hopudskiepnurnar ap hita bradna+En vi er vonum epter nyum Himne r nyrre Jördu/epter hans Fyrerheite/j huörium ad Riettlæted bygger. Fyrer pui mine kixrustu/ med pui piet skud pessa vænta/pa kostgiæfed/p pier p hann osleckanliger r ostrappanliger j Feidinum pundner
+Rom 2 verdid. Og+Polinmode vors Drottins halldid p ydra Sæluhialp/Sem ydur eirnen vor elskuligur Broder Paul/epter pre Speke sinn hann er gic pen/skripad hefur. So sinn hann j öllum Briefum par vm talar/j huörium ad eru sumer hlutter pā

ger ad

ger ad skilia/ huǽriu hiner Oprodu ꝛ stadlausu rangsnuc/so sin eirnen ǒdrum Rituingum/til þr ra eiginligrar Fyrerdæmningar. Ēn þier mỹn er elskuliger/a medan þier þ þraīn vitid/þa vak tid ydur/Þ þier ecke þ villu ogudligra Manna þra leidder verdid/ ꝛ ep þallid j þra ydre eiginligre Stadþestu/Ēn vaxid j Nadiñe/ꝛ Rynínguñe vo ꝛs Drottins/ꝛ Lausnara Jesu Christi. Þeim sa ma sie Dyrd/nu ꝛ ad eilyþu/ Amen.

Formale yþer þeim Þremur S. Johannis Pistlum

Esse hin þyrste pistill S: Johañis/er kiettelt/ ga eiru postuligur pistill/ꝛ skyllde med riettu/ strax hñs Gudspiǒllum epterþylgia. Þuiad lyka so sin hñ vt j Gudspiǒllǒnum Truna þramknyer/ lyka so mxter hñ hier i þssum pistle þm/sin sier hrosa Truariñar ann Verkana/Og kærer margþalldliga/Þ Ver ken ecke epterblyþe/ huar ed Truan er. Enn ep Verken verda eige/ þa er su Trua ecke riettelig/ helldur Lyge og Myrkur. Enn þtta sania giǒrer hñ eige med rekst re vppa Lǒ gmælid/ so sin S. Jacobs pistill giǒrer/ helldur lockar hñ oss til/Þ vier eirnen skum elska/lyka so sin Gud hefur oss elskad.

Hñ skriþar hier ꝛ eirnen sñe/hart i giegn þm Cerhin to/ꝛ i giegn Anda hins Antachrists/ sin þa þegar j þ sine vpphoþ Christum ad apneita/Þ hñ hefde Holldgā a sig teked/ huad nu allra þyrst riett j Hond þer/ Þui þott vær nu vm stunder ecke opinskarliga apneitum mz Munenum/Þ Christur haþe holldgan a sig teked/þa ap neita þr þo þui med Hiartanu/med Lxrdomenū/ꝛ mz Lipnadenū. Þuiad huǒr ed þ syn Verk ꝛ Giǒrder vill

þromur ꝛ hialpligur verda/hñ giörer jafnt lyfa so my
kid/sín sa'er Christum afneitar. Af þui ad Christr hep
ur þar þ Holldgan a sig tekid/þ hñ oss am vorra Verka
alleinasta þ sitt Blod/riettlæta ꝛ hialpliga giörde.

So stryder nu þsse pistill j giegn baudñ þórtum/sem
er j giegn þñ/ed algiörliga am Verkana vilia j Trúe
vera/ꝛ giegn þm sem med synum Verkum vilia þromer
verda. Og hellour oss so vppa þre riettri Midgöru/þ
vier þ Truna verdñ þromer ꝛ syndalauser. Og þar epr
er a/nær vier eruñ þromer/þa þokum stalþtrapa Kiær
leikan ꝛ Godverk/þ Guds saker/am allrar eptirleitni
gar vors Abata

Hiner adrer tueir pistlarner eru ónguer lærdoms pist
lar/Helldur Epterdæme Kærleiksins ꝛ Treuarinar/og
hafa eirnen ein riettan póstuligan Anda.

Hinn Fyrste S. Jo-
hannis Pistell.

Fyrste Cap.

Ad sem var j þra Upphafe/ huad
vier heyrdum/huad vier sæum mz
vorum Augñ/ ꝛ huad vier skodudñ
ꝛ vorar Hendr a toku/sem er Ord
ed Lyfsins. Og Lyfed er openbert
orded/ꝛ vier sæum/ꝛ vottñ/ꝛ bodum ydur Lyf
ed þad eilþyt er/ huórt ad var hia Fódurnñ og
birtist oss/ Huad vier sæum ꝛ heyrdum/ þ bodñ
+Joh 16 vier ydr+ so ad þier hefdud Sampielag med oss/
ꝛ vort Sampielag sie med Fódurnñ/ꝛ med hñs
syne Jesu Christo. Og þetta skrifñ vier ydr/vp
pá þ ydar Fógnudur sie fullkomligur. Og þisse

er

er Bodskapuren huórn vier heyrdū aþ hiā/ ꝛ bo
dum ydur/ Þad + Gud er Ljos/ ꝛ eingen Myrk: +Joh 8.
eru j hiā. Ef eþ ad vier segjum/ þ vier höfū sam
þielag med hiā/ ꝛ gängum j Myrkrinu/ þa liugū
vier/ ꝛ giörū ecke Sañleik. En eþ vier göngum j
Ljosinu/ lyka sem hā sialfr j Ljosinu er/ þa höf +Hebre 9
um vier sampielag jūbyrdis. Og + Bloded Jesu 1 Pet 1.
Christi hans Sonar hreinsar oss aþ allre Synd. Apoca 1
+Eþ ad vier seigjum/ Vier höfum öngua Synd +3 Reg 8
þa villū vier sialfa oss/ ꝛ Sañleikuren er ecke j ꝛ Par 6
oss. En eþ vier vidurkiennum vorar Synder/ þa Pro 20.
er hā trur ꝛ riettlætur/ so ad hā þgiefur oss vo
rar Synder/ og hreinsar oss aþ öllu Ranglæte.
Eþ vier seigjum/ ad eige syndgum vier/ þa giörū
vier hā ad Liugara/ ꝛ hās Ord erū þa ecke j oss.

Annar Cap.

MJn Sona korn/ þetta skriþa eg ydur/ so
ad þier syndged eige. Og eþ einhuór
misgiörer/ þa höfum vier Arnadarmañ
hia Födurnum/ Jesum Christum þañ Riettlæta
+ ꝛ hañ same er Forlykun þyrer vorar Synder. +Rom 3.
En eige einasta þyrer vorar/ heldur eirnen þyr ꝛ 8
er Synder allrar Veralldarcñar. Og þar aþ vit Hebre 7
um vier/ þad vier þeckium hā/ eþ ad vier verd
veitum hās Bodord. Huór ed seigest þeckia hañ
og heldur ecke hās Bodord/ sa er Liugarr/ og j
þuilykum er ecke Sañleikurenn. En huór hans
Ord vardueitter/ j þeim er sañarlega Guds Kiær
leike pullkomlegur. Þar aþ þeckium vier/ þad vi
er j hönum erum. Huór hann seiger sig j hönum
vera/ sa þ og gānga/ lyka sem hā hefur genged.
Kiærer Brædur + eg skriþa ydur ecke nytt Bod +Joh 1.
ord/ heldur gamalls Bodord/ þad þier hafed þra

Vppha-

Vpphafe hafit. Pad gamla Bodord er pad Ord
huórt pier hafed heyrt fra vpphafe. Og eñ apt
+Joh 15 ur+skrifa eg ydur nytt Bodord/ pad sannarlegt
er hia hónum ǂ hia ydur. Puiad Myrkuren eru
porgeingen/og hid sanna Ljosed skyn nu. Huór
hñ segir sig j Ljosenu vera/og hatar sitt Brod
+ Jufr 3 ur/sa er enn allt hier til j Myrkrunum. Huór+
sinn Brodur elskar/ hann blyfur j Ljosenu/ og j
hia hónum er eingen hneykslan. Enn huór sitt
Brodur hatar/sa er j Myrkrenu/og ratar j myr
krenu/ og veit eige huórt hann geingur / puiad
Myrkuren hafa hñs Augu porblindad. Sona
korn myn/eg skrifa ydur pad/ad ydr verda Syn
dernar fyrergiefnar/fyrer hñs Nafn. Eg skrifa
ydur Fedrunum/ puiad pier pecked pann sem af
Vpphafe er. Eg skrifa ydur æskumónnunū/ pui
ad pier hafed pañ hreckvysa yperuñed. Eg skri
fa ydur Smabórnunum/ puiad pier pecked Fód
en. Eg skrifa ydur Fedrunum / pad pier pecked
hñ sem af Vpphafe er. Eg skrifade ydur æsku
mónunū/ad pier styrkuer steud/og pad Guds ord
blyfur hia ydr/ ǂ hafed pañ hreckvysa yperuñed.

Eige skulu pier heimen elske nie neitt pad j
hónum er. Ef nockur elskar heimen/j hónum er
ecke Kiærleike Fódursins. Pui allr pad j heim
enum er/sem ad er Fysn Holdsins/ǂ Girnd Aug
naña/og drambsamt Liferne/pad er ecke af Fó
durnum/ helldur af heimenum. Og heimuren
porgeingur/og hñs Girnd. Enn huór ad Guds
vilia giórer/sa blifur ad eilyfu. Sona korn/p
er hin sydasta stund/ og sem pier hafed heyrt p
Antachristur kemur. Og nu eru marger Anta
christar ordner. Huar af vier vitum ad pad er

hin

hin sydasta stund. þeir eru þra oss vrgeingner/eñ þeir voru ecke med oss. Þui ef þare þeir af oss þa hefdu þeir hia oss bliþed. Enn vppa þad þr auglioser verde / þad þeir eru eige aller af oss. Og þier hafed Smurningena af þm sem heilagur er/og þecked allt. Eg skrifade ydur eige / so sm þ visse þier eige Sañleiken/ Helldr vite þier hñ/og vited þad eingen Lyge vt af Sañleikanū kemur. Huer er Liugaren/ vtan sa sem neitar/ þad ad Jesus sie Christur? Þad er sa Antachrist stur sem Fodurenn og Sonen neitar/Og huer Synenum afneitar/ hañ hefur og ecke Fodurenn. Hit ad þier hafed nu heyrt af Vpphafe/ þad bliþe hia ydur. Ef þad bliþur hia ydr huad þier af Vpphafe hafed heyrt/þa munu þier hia Synenum og hia Fodurnū bliþa. Og þetta er Fyrer heited huert hann hefur oss veitt/sem er eilifr Liff. Þetta hefe eg skrifad af þm/huerier ydur afvega leida. Og Smurningen sem þier af hñ hafed mzteked bliþur hia ydur/og þurfed ei ad nockur kienne ydur/ helldur so sem su Smurning lærer ydur alla Hlute/þa er þad Sañinde ok eingen Lyge. Og sem hun hefur ydur lært/ þa bliþed hia peirre sömu. Og nu Sona korn/ bliþed j hönum/Vppa þad/ nær hñ num openberaſt ad vier þa höfū örugt Traust/og verdū eige fyrer hönum ad hneyxlan j hns Tilkomu. Fyrst þ er viced hñ er rietteyds/þa viced eirnen þad huer Rietteyssens giörer/sa er af hönum fæddur.

Pridie Cap.

SJaed/huilyka Kærleika þ Faderen hefer oss audsynt/ Ad vier skulum Guds Börn kallast. Fyrer þui þecker ydur Heimurenn ecke

ecke/ þuad hann þecker hañ eige. Myner kiæra
stu/vier erum nu Guds Börn/og þad er eñ eige
openbert huad vier verda munum/Eñ vier vit-
um/þa hañ birtast mun/þad vier munum hönū
lyker verda/þui vier munum hann sia so sem ad
hañ er. Og huör eirn er þuilyka Von hefur til
hñs/sa hreinsar sig/lyka sem ad hñ er hreñ. Hu
ör Syndena giörer/sa giörer rangt/og Syndenn
+Esa 53 er hid ranga/Og þier vited þad hñ birtest+Vp
1 Pat 2. þa þad/hann vorar Synder burttæke/og eingen
Synd er j hönum. Huör j hönum blyfr sa synd-
gar ecke. Huör hñ syndgast/sa hefur hañ eige sē
ed nie þeckt.

+Apo 22 Sona korn/ Lated öngvan villa ydur+Huör
Riettuysena giörer/ sa er riettvys/lyka sem hañ
+Joh 8. er riettvys Huör Syndena giörer+sa er af Dia-
blenum/þuiad Diöfullen syndgade ad vpphafe.
+Par fyrer birtest Guds Són/ad hñ nidur brio
te Diöfulsins verk. Huör af Gude er fædder/ sa
giörer eige Synd/Þuiad hñs Sæd blyfr j hön-
um/og hñ getur eige syndgast/ þuiad hañ er af
Gude fæddur. Par af eru auglios Guds Börn/
og Diöfulsins Börn. Huör hñ er eige riettvys
sa er ecke af Gude/og huör eige elskar sin Brod
ur. Þuiad þad er sa Bodskapur/ huörn þier
+Johñ. hafed heyrt fra Vpphafe+Þad vier skulum el-
13/15. ska oss jnnbyrdis + Ecke sem Cain sa af himn-
+Gen 4 vonda var/ og j Hel slo sin Brodur. Og fyrer
huad j Hel slo hañ hñ? Þui hñs Verk voru vo-
nd/eñ hñs Brodurs riettferdug.

✠ Vndrest ecke Brædur myner/þott Heimur
en hate ydur. Vier+vitum þad / vier erum vr
+supr 2. Daudanum kommer til Lyfsins/ þr vier elskum
Brædur/

Brædurna. Huór hañ elskar eigi Brædurna/ sa
blyþur j Daudanū. Huór + sīn Brodur hatar sa + Mat 5
er Mañdrapare/Og þier vitid/þ Mañdrapare
hefur ecke eilyft Lyf j sier blyþanda. + Af + Joh 15
þui þeckū vier hñs Kiærleika/ad hū hefur sett
sitt Lyf vt f oss/Og vier skum eirnen setta Ly
fed vt f Brædurna. Ēn nær ad einhuór + hefr + Zach 2
þiofarar verallder Audæfe/ꝛ sier sīn Brodur Ma
ud lyda/ꝛ lxser sitt Hiarta f hm̄/Huórnen blyþ
ur Guds Kiærleike hia hm̄? Mijn Sona kørn/
elskum ei med Orde ꝛ Tungu/ helldur mz Verke
og Sannleika *

Par af þeckum vier/þ vier erum af Sañlei
kanum/ꝛ kuñum ad Haga vorum Hiórtum f hñs
Auglite/so/Þo ad vort Hiarta fordæme oss/ þa
er Fud meire voru Hiarta/ꝛ þecker alla Hlute.
þier æstsamliger/ ef vort Hiarta fordæmer oss + Matt
eige/þa hófum vier Traust til Guds. Og + huad 7 ꝛ 22
vier bidium/þ munū vier af hñ ódlast/Þuiad vi + Joh 14.
er geymū hñs Bodord/ꝛ giórū þ f hñ þægeligt 1 Mkr 5
er. + Og þetta er hñs Bodord/ad vier truum + Johañ
a Nafn hñs Sonar Jesu Christi/ꝛ elskum huór 16 / 17.
añan + so sīn þ hñ gaf oss Bodorded. Og huór + Joh 13
hñ vardveiter + hñs Bodord/sa blyþur j hm̄/og ꝛ 15
hñ j hm̄. Og þar af vitum vier/ þ hñ blyþur j + Johañ
oss/ vt af þm Anda huórn hñ hefr giefed oss. 14 ꝛ 15.

Fiorde Cap

Þier æstsamliger/truid eige huórium sem
einum Anda/Helldur reyned Andana/hu
órt þr eru af Gude. Þuiad þar eru marg
er Falsspamiñ j Veröllderna vtgengner/ þar af
sku þier Guds Anda kiena/Huór Ande sem vid
urkiener þ Jesus Christus sie j Holldid komed/

sa er

sa er ap Gude/Og huor Ande sin eige vidurkiest er/p Jesus Christus sie j Holldid komen/ sa er ecke ap Gude. Og p er Anden pss Antachristz ap huorium pier haped heyrt/p hn munde koma ✠ er nu pegar j Heimenu.

✠ Joh 3 Sona korn+pier erud ap Gude/✠ haped hina adra ypervned. Puiad sa j ydur er/ hn er hinu meire/ senn j Heimenu er. Peir eru ap Heimenu/ p pui tala pr rt ap Heimenum/✠ Heimuren hlyder pin. Vier+erum ap Gude/✠ huor hn vidurkiesner Gud/sa hlyder oss/huor hn er eige ap Gude/sa hlyder oss ecke/par ap kiennum vier Andan Sannleiksins/og Andan Villudomsins.

+Johan 8 ✠ 20

Pier astsamliger/elskum oss jnnbyrdis/ Puiad Kiærleikuren er ap Gude/✠ huer sem Kiærleikan hepur/sa er ap Gude paddur/✠ sa pecker Gud. Huor hann elskar ecke/sa pecker ecke Gud/ Puiad Gud er Kiærleikuren. J+pui auglystist Kiærleike Gudz vid oss/p Gud sende sin eingieten Son j Heimen/ad vier skyldum p hn lipa. Par jne er Kiærleikuren palin. Eige p vier elskudum Gud/ heldur p hn elskade oss/✠ sende sin Son til porlykunar p vorar Synder. Pier astsamliger/pyrst pad Gud hepur oss so elskad/pa skum vier einn

✠ Joh 1 en elskast jnnbyrdis. Eingen+hepur Gud nockru

1 Tim 6 sine sied. Ep ad vier elskum oss jnnbyrdis/pa blypur Gud j oss/og hans Kiærleike er pullkomlegr j oss. Par ap pekkiu vier pad vier blypum j honum/og hann j oss/Puiad hn hepur gieped oss ap synum Anda. Og vier sanum/og vitnum/p Fader en hepr sent Sonen til Heimsins Lausnara. Huer nu vidurkenner/ pad Jesus er Guds Sonur/ j hm blypur Gud/og hann j Gude. Og vier hpum

um

um þetta/ og truad þín Kærleika/sem Gud hefur til vor.

✠ Gud er Kærleike/ og huór j Kærleikann blyfur/ sa blyfur j Gude/ og Gud j hónum. J þui er Kærleikuren fullkóligur hia oss/ad vier höfum Traust a Deige domsins/þuiad lyka sem hann er/so erum vier eirnen j þessu Heime. Hræd sa er eige j Kærleikanum/helldr vtdryfur full komlegur Kærleike Hrædsluna/þuiad hrædslan hefur Kuól/Enn huór hann er hræddur/sa er ecke fullkomligur i Kærleikanum. Lætum oss hann elska/þuiad hann hefur elskad oss fyrre. Ef ein huór seiger + Eg elska Gud/ og hatar sinn Brodr sa er Liugare. Þui huór hann ecke sinn Brodur/huórn hann sier/huórnen getur sa Gud elskad/ þann er hann sier eige? + Og þetta Bodord höfum vier af Gude/þad huór hann elskar Gud/hann elske og eirnen sinn Brodur ✻

+ Supr 2 Leui 19

+ Joh. 13 ☧ 15.

Fimte Cap

Hvór hann truer þ Jesus sie Christur/sa er af Gude fædder. Og huór ed elskar þann sem hann hefur fædt/sa elskar ☧ eirnen þann sem af hánum er fædder. Þar af þeckium vier/þad vier Guds Börn elskum/nær vier elskum Gud/☧ höllum hans Bodord/Þuiad þ er Kærleike til Gudz þ vier vardueitum hans Bodord + og hans Bodord eru eige þung.

+ Mat 11

✠ Þui allt huad af Gude er fædt/þ yferuinnur Heimen. Og vor Trua er yferuinningen/huór Heimen hefr yferunned. Enn + huór er hann sem Heimen yferuinnur? Vtan allenasta sa er truer/ þ Jesus sie Guds Sonr. Þesse er hann sa sem kiemur med Vatne ☧ Blode/Jesus Christus/ Eige

+ 1 Cor. 15.

med Vatne alleinaſta/helldur med Vatne ⁊ Blo
de. Og Anden er ſa ſem ber vitne/ þ Anden er
Sañleikur. Þuiad þryr eru ſiñ vitnisburden ge
þa a Himne/Faderen/Sonurenn/⁊ heilag: Ande/
⁊ þr þryr eru eitt. Og þryr eru ſiñ vitnisburdi
in gieþa a Jördu/Anden/Vatned/⁊ Blooded/⁊ þ
þrent er eitt. Eþ vier medtökū Mañaña vitnis
burd/þa er þo Guds Vitnisburdur meire/Þui
ad Guds Vitnisburdr er ſa/þ hñ hefr vitnad aþ
ſynum Syne. Huör hñ truer a Guds Son/ſa hef
ur þeſſan vitnisburd j ſier *

* Joh 3 +Huör hañ truer ecke Gude/ſa giörer hañ ad
Liugara/ Þuiad hñ truer ecke vitnisburdenum/
þñ Gud vitnar aþ ſynū Syne. Og þtta er Vit
nisburduren/þ Gud hefur giuþed oſſ eilyfr Lyf.
Og þtta Lyf er j hñs Syne. Huör Guds Son
hefr/ſa hefr Lyfed. Huör hañ hefur eige Guds
Son/ſa hefr ⁊ eige Lyfed. Þetta ſkrifade eg
ydr/þier ſiñ trued a Nafn Guds Sonar/So ad
þier vitid/þ þier hafed eilyfst Lyf/⁊ þ þier tru
ed a Nafn Guds Sonar. Þuiad þ er þ trunad
* Sup 3 ar Treuſt ſiñ vier höfum til hñs/ad +eþ vier bid
ium nöckurs/epter hñs Vilia þa heyrer hñ oſſ.
Og fyrſt vier vitum þ hñ heyrer oſſ/ huad vier
biduñ/þa vitum vier þ vier þær Bxner höfum
huörtar vier höfū beded aþ hñ.

Eþ nöckur ſier ſinn Brodr ſyndgaſt einhuörre
Synd/eige til Dauda/ſa ña bidia/⁊ mun hñ gi
efa þñ Lyfed ſiñ ſyndgade/ecke til Dauda. Þar
er Synd til Dauda/ eg ſeige ecke ad nöckur þar
þ bidie. Allt Ranglæte er Synd/⁊ þar er Synd
ecke til Dauda. Vier vitū þ huör aþ Gude er
fæddr/ſa ſyndgar ecke/Helldr ſa aþ Gude er fæd
dur

dur/hñ vardueiter sig/ꝛ hiñ Vonde mũ eige sin/
erta hñ. Vier vitum þ vier erum aþ Gude/ꝛ þ
allur Heimuren liggur j Illskuñe. Eñ vier vitũ
þ Guds Son er komen/og hefur giefed + oss þ + Luc 24
Sine/ad vier þeckiũ þañ sem sañarligur er/ꝛ er
um j hinum sañarliga hñs Syne Jesu Christo.
Þesse er sañur Gud/ꝛ eilyfr Lyf. Sona korn/
vardueited ydur þra Skwrgodum/Amen.

Hinn Annar S. Jo-
hannis Pistell
Fyrste Cap

Ætt vlldungurenꝛheilsar)þre vtualdre frestur
Frw/ꝛ heñar Bornum/hiðr eg elska en.
j Sañleika/Og eige einasta eg/helldr
eirnen aller þr sem vidurkienr haþa
Sañleiken/þ Sañleikans saker sem j oss blyfur/
ꝛ j hia oss mun vera ad eilyfu. Nad/Myskun/
Fridur aþ Gude Fodr/ꝛ aþ Drottne Jesu Chri-
sto Syne Fodursins/ j Sannleika og Kiærleika/
sie ydur med.

Næsta gladur er eg/ þ eg hefe þundid medal
þiña Barna þa sem j Sannleikanum ganga/So
sem þ vier hofum Bodorded aþ Fodurnũ medte
ked. Og nu bid eg þig Fru/eige sm skriþe eg þt
er nytt Bodord/Helldur þ huad vier hofum ha
þt þra Vpphafe + ad vier elskum oss jnnbyrdis/ + Joh 13
Og þ er Kiærleikuren/ad vier gongũ epter hñs 1 Joh 2
Bodorde. Þetta er þ Bodord sm þier haped
heyrt aþ vpphafe/vppa þ þier ganged þar jñe.
Þuiad marger Villumeñ eru vtþarner j Heimen
sem ecke vidurkienna Jesum Christũ j Holldod ko

men vera. Þesse er sa Villumadr ⁊ Antachristur. Siaed ydur þ/ ad þier glatid ecke þui huad þier hafed verkad/ helldur so ad þier medtaked þull verkalaun. Huor hñ skrikar/⁊ blyþur ecke j Lærdome Christi/sa hefur ónguan Gud/ Huor ed blyþr j Lærdominū/sa hefur bæde Fodurenn ⁊ Sonen. Ef einnhuor kiemur til ydar/⁊ mz sier hefur eige þessan Lærdom/þañ hysid eige/⁊ he ilsid hm ecke. Þui huor hñ heilsar/sa giörer sig hluttakara hñs vondra Verka. Eg hefe marga ad skrifa ydur/enn eg vil eige med Bokpelle og Bleke/Helldur vona eg ad koma til ydar/⁊ munū liga vid ydur ad tala/Uppa þ vor Fognudr þull komligur sie/Þier heilsa Bórn Systur þinnar hiū ar Utuoldu/ Amen.

Hinn þridie S. Jo-
hannis Pistell.
Fyrste Cap.

Þrestur en.

Ut Vilduguren(heilsar)Gaio hínum astsāliga/huorn eg elska j Sañleika. Min elskulige/Eg oska j ollū Greinum/ad þier vel vegne/⁊ heilbrigdr sert/so sm þ nær þinne Sælu vel vegnar. Eg gladdest nasta þa Brædurner komu/⁊ gafu Vitnisburd af þynū Sañleika/huornen þu gengur j Sañleikanū/Eg hefe eige nockurn Fognud meire eñ þañ/þ eg heyre þ myn Bórn ganga j Sañleikanū. Min æstsamlige/ þu giörer truliga huad þu giörer vid Brædurna/og Gesti na/huorier vm þinn Kiærleika hafa vitnisburd giefed/þ Sofnudenū. Og þ hefur þu vel giört/

ad

ad þu hefr þa þ Gude/ verdugliga a Veg leidt. Þui þ hñs Naþns saker eru þr vtgeinaner/ ⁊ ha þa aþ Heidingiñ eckert teked/ Þui sku vier þess hattar medtaka/vyrda þ vier sieum Samuerkendur Saunleikins.

Eg skrifade Saþnadenñ/Enn Diotrepheş/sa medal þra vill mikils meten vera/ medtekur oss eige/Fyrer þui nær eg kiem/vil eg aminña hañ a sijn Verk/er hñ giörer/⁊ þuætter mz vondū ordum j giegn oss/⁊ lætur sier ecke nægia/þ hñ med tekur eige sialfur Brædurna/⁊ þ bydur þm sem þ vilia giöra/⁊ vtrekur þa aþ Söfnudenum.

Miñ kiæraste/epterfylg ei hinu vonda/heldr þui hinu goda. Huör gott giörer/hñ er aþ Gude. Huör illa giörer/sa sier eige Gud. Demetrius hñ hefur Vitnisburd aþ huörijñ Mañe/⁊ aþ Sañleiknum sialfum/⁊ vier berum eirnen vitne ⁊ þier vited þ vor Vitnisburdur er sañur. Eg hafda vel margt ad skrifa/ eñ eg villda eige niz Bleke ⁊ penna til þyn skrifa. Eñ eg vænte þ eg mune snarliga sia þig/⁊ mñ þa Munūr vid Munn mæla. Fridur sie med þier. Þier heilsa Vinerner. Heilsa þu Vinönum med nafne.

Formale yfer Pistellen til Ebreos.

Allt hier til höfum vier haft þær riettu Höfud bækr hins nyia Testamentisins Eñ þessar fiorar sm epterfylgia/þær hafa fordñ añad alit haft.

Og i fyrstu/ad þesse Pistell til Ebreos. Sic hujörke S. Pals nie nöckurs añars Postula/þ er liest af þui/ad i öðrum Cap. stendr so/Þesse Kærdomr er þ þa

sem þad skalþer heyrdu aþ Drottne/yþer oss komen/og stadnæmdr. Huar med augliost er/ þ hañ tale vm þóst ulana/so sem sie hñ þra Læresueins/a huórn skyr Lærdomur þra postulunum sie komen/Ma vera löngu seirna. Aþ þui ad S. Pall/ Gal. 1 vottar megtuglega/þ hñ hafe sitt Euangelium aþ ónguum Mañe/ nie þyrer Mañen/helldur aþ Gude skalpum.

Enn yþer þad þram̃/hefr hñ eirn hardan hnut/þar hañ j hinum VI og X Cap. Puerlega neitar og aþsciger þm̃ Yþerbot/sm̃ syndgast epter Skyrnena. Og j hinū/ XII Cap. seiger hñ þad Esau hafe Yþerbotar leitad/ og þo ecke þunded. Huórt ad list/epter þui þ hliodar/ ad vera i giegn öllum Euangelys ᵻ S. Pals pistlum. Og þo þar mætte eina Glosseran yþer giöra/þa hliodar orden sialþ so klarliga/þad eg veit ecke/huórt þad mune nægia. Enn mier þiker / sem þad sie einn pistell aþ mörgum greinum samansettur / og ecke einshættar skickanlig Ritning.

Þad sie nu huad ed vill/Þa er þad þo eirn agiætur og þagur pistill/sa sem Mieñemanskapen Christi/meistarliga/og grörvalldliga vtskyrer vr Ritninguñe/og þ hid gamla Testamentum agiætligana og noglegaña vtleggur. So ad þad er liosligt/ ad hñ er aþ einum þrabærliga lærdum Mañe samsettur/ huór ad Læresueirn postulaña hefur vered/og margt numed aþ þm̃/ᵻ örugligga j Trunne þorsoktur og j Ritninguñe þckadur. Og þott hañ leggie ecke Grundvöll Truariñar/ so sm̃ skalþr hñ vottar/ VI Cap. (huad þo er postulegt Embætte) þa bygger hañ þo þordilldarliga þar vppa/Gull/Silþur/Gimsteina/ So sem ed S. Pall 1 Cor. III seiger. Þar þyrer/skal oss ecke neina hindrā giöra/þott ad þar verde/ma vera nockud Triahark/Halmur/ og Hey med jnnblandad/ Helldur skulu vær þeñan merkelega Lær-

dom

dom med allre Vegsemd medtaka/Vtan þad vær meig um ecke jafna hönum j öllum Hlutum/vidur postulega Pistla. Eſ þo ad nöckrer vilie tilgeta/ þad S. Paull skule skrifad hafa þeſian Pistel til Ebreſkra manna/ſin christnast höfdu/og þui eige skrifad ſin postulegā Titel/edur Heite. Af þui ad Gydingū misbocknade/ þad hann kallade ſig Postula og Lærifödur heidinna Pioda/ og hafde sent hann med ſynum Læreſuēne Timotheo/ Huad ovitanlegt er. Og hiör hann hefur skrifad er ovitanlegt/ vill og eirnen fyrſt vm ſtunder ovitanlegt blyda/Par liggur og eingen Magt vppa. Oſſ ſkal nægia ſa Lærdomur/ ſem hann ſo ſtadfaſtlega grundvallar vr ad Kirninguñe/ ⁊ jafnframt eina rietta/agiæta Veniu/Lag og Maata læret og avyſar / ad leſa og ſtunda Kirningena.

Piſtellen til Ebreos

Fyrſte Cap.

Margſinnis ⁊ margvyſſliga hefr Gud fordū talad til Fedrana/ þ Mann Spamannana/ allra ſydaſt hefr hann a þeſſū Dögū til vor talad j Syneum/þann hann ſette til Erfingia yfer alla Hlute/þ hiörn hann hefur eirnen Heimē ſkapad. Hiör(m3 þui hann er+Lio me hans Dyrdar/⁊ Mynd hans † Stadfeſtu)ber hann alla Hlute med Orde ſyns Kraftar/ og þa hann hafde nu giört hreinſan vorra Synda þ ſig ſialfan/ſette hann ſig til hægre handar Tigninne a Hæddinū/ So myklu ædre orden Englönum/ſin hann hefur myklu fremar þann erfd eitt hærra Nafn. Þuiad til hvörs Engils hefur Gud nockr-

✠ + Sap ⁊ † Veru.

+ Psal 2 ckurt sine þ sagt? Þu+ert min Sonur/ j Dag ol
+2 Reg 7 eg þig. Og enn annad sin+Eg mun hans Fader ve
ra/ & hann mun min Sonur vera. Og enn aptur/
sem hann þaleider þann Frumgietna i Heimen/seiger
+Psa 97 hann+Og hann sku aller Einglar tilbidia. Ap Ping
+Psalm. lonum seiger hann ad sonu+Syna Engla gierer
104 hann Anda/ & syna Þienara Elldsloga. Enn ap Sy
+Esa 45 nenum+Gud/Þitt Sæte er æ & ad eilypu/Stio
rnarvondur þyns Rykis/er Riettlætis vondur/
Þu hefur elskad Riettlætid/en hatad Ranglæted
Fyrer þui hefur Gud þin Gud/ smurt þig med
Vidsmiore Fagnadarins/þann yper þyna hluttak
endur. +Og þu Drottenn hefur ap Vpphafe
+Psa 102 Jordina grundualladt/& Himnarner eru þyn Hã
daverk/Þeir somu munu þorgãga/en þu munt blij
þa/& aller munu þr elldast sem annad Fat/Og so
sem Klædc muntu þm vmhuerþa/ og þr munu
vmbreytast/ En þu ert sialfur hinn same/og þyn
ar munu ecke þrotna *

En til husrs Eingils hefur hann nockurn tyma
+Psa 110 sagt? Set+þig til minar hægre Hãdar/Þar til
1 Cor 15 ad eg þyna Ovine legg til skarar þinna Fota?
Eru þr Einglarner ecke aller þionustusamliger
Andar/vt sender til þionustu/vegna þra sem erpa
sku Sæluhialpena?

Annar Cap

Kar þ/byriar oss ad giefa þss þramar ga
um ad þui Orde/sem vier heyrum/so ad vi
er þordiarfust ecke. Þui ef þ Ord er stod
ugr orded/sem þ Einglana er talad/og sierhuer
Þzertrodsla & Ohlydne þss Ords hefur medtek
ed syn riettþerdug Laun/ Husrnen vilium vier
þa vmplyia /ef vier gixtum ecke slykrar Sælu/
hialpar

hialpar/huar þyrst var predikud aþ Drottne/ ⁊ er komen til vor aþ þeim sem hana heyrdu/ Og Gud gaf hæfe Vitne med Taknum/ ⁊ Dasemdū/ ⁊ margh.attudū Kraptaverkū/ ⁊ med vtskiptin gu heilags Anda/epter sīne Villd. Þuiad hañ hefr ecke Englonum vndergiefed þa epterkomā de Verolld/ vm huoria vier tolum. Þad vottar eīn j einum stad/so seigande + Huad er Madur/ en þss/ad þu minnist hans? Og Mannsins Sonr/ad þu vitier hans? Litla stund hefur þu giort hañ mīne Englonum/ Med Dyrd ⁊ Heidre koronad er þu hann/ ⁊ setter hann yþer Verk þīna handa + Alla Hlute hefur þu lagt vnder hans Fætur. J þui þ hann vnderlagde hann alla Hlute/þa hefur hann ecke ert þraskilid/ þ hann sie eige vndergiefid. En nu þyrst ad sīne/siaum vier ecke/þ hann sie aller Hlut er vndergiefner. En + þañ sem vm stundarsaker hefur Englonum minne verid/siaum vier/ad þad er Jesus/ þ Pyst Daudans koronadr med Dyrd og Heidre/vppa þ/ad hañ aþ Guds Nad þ alla Daudan smakade. Þuiad þ sxmde þann/ huors vegna aller Hlutter eru/ ⁊ þyrer huorn aller Hlut er eru/sa morg Born hefur til Dyrdarinar ladad þ hañ hofdingian þra Saluhialpar þ Pyslena pullkomin giorde. Med þui þr koma aller vt aþ einum/bæde sa sem helgar ⁊ þr sem helgader verda. Fyrer þui blygdast hann ecke eirnen þa Brædur ad kalla/ ⁊ seiger + Kunngiora mīn eg Nafn þitt mønum Brædrū/ ⁊ mitt i Sofnudenum þier Lof syngia. Og eīn aptur + Vppa hann mun eg mīn Almattka trunad setia. Og eīn añad sinn + Sia þar/ Eg og þau Baurn/sīn Gud hefur mier giefed. Nu nr þui ad Bornen hafa til samans Hollld ⁊ Blod/

+ Psal 8
+ Mat 28
1 Cor 15
Ephe 1.
+ Phil 2
+ Psal 22
+ Psal 18
+ Esa 8.

+ Ose 13 er hñ eirnen j sama mata þiss hluttakare orden/
2 Cor 13 Yppa þ/ad hñ Magtina tæke þ sin Dauda+ra
þm/sem Daudans Magt hapde(þ er Diæplenū)
z endurleyste þa/sin þ Ogn Daudans/hlutu vm
alla æpe j þrælkan ad vera. Þuiad eige neinstad
er aðast hñ Enginlana/helldur aðast hañ Sæde
Abrahams. Huar þ hñ hlaut med öllu sgnū Be
ædrum lykur ad verda/Yppa þ/hñ Myskun sam
yrde z trulyndur Byskup þ Gude/til ad borgha
Folksins Synder. Þuiad j þui sem hñ hepr lid
ed/z er þreistadur/þa kañ hñ þm ad hialpa/sem
preistader verda.

Þridie Cap

Svar þ/þier heilager Bradur/huðrier hl
uttakarar erud ordner þeirrar Himneskū
kallanar/huxed vm þann Sendeboda og
Byskup sñ vier vidurkiennum Jesum Christum/
sa trur er þm/huðr hñ hepur þ settan (lyka sem
Moyses)var trur j öllu hūs Guds. Enn þsse er
meire Dyrdar verdur eñ Moyses/Ap þui sa hep
ur meire heidran ap Gudsinu sem þ smydade/enn
Gudsid sialpt. Þuiad sierhuðrt Gus verdur ap
einhuðrū smydad/eñ sa alla Gluti smydar/þ er
+ Zñ 12 Gud+Moyses var ad sönu trur j öllu hūs Guds
so sin þionustumadur/til vitnisburdar þss sem
sagt skal verda/Enn Christur so sem Sonur yfir
er sgnu Gusi/huðrs Gus ad erum vier/ef vier
añars Atrunadenum z hrosan Vonarinnar falle
til enda/þastliga höldū. Huar þ(so sem seiger
+Psal 95 heilagr Ande)+J dag ef þier heyred hūs Röd
tYppert þa þorherded ekke ydar Hiörtu/so sem j t Bors
inguinne/iunne skiede a Freistingar Deige j Wydemörku/
þa þeir huar ad preistudu mgn ydrer Fedur/þr reyndu z

sau

sau myn Verk/ j vidrutygu æra. Fyrer þ vard eg reidur þessare Kynslod/ ✝ sagde/ Jafnliga eru þr viller j Hiarta/ ✝ eige þeckt þr myna vegu/ Hvorrū eg eirnen+ soor j minne Reide/ ad eige skylldu þr koma til minar Huyldar. Siaed til kiarer Bradur/ þ eige nockur medal ydar hafe vantruad Hiarta/ þ þragangande er Gude lifandi/ Helldur aminēd ydur stalfa alla Daga/ so lenge sem þ j DAG kallast/ ad þar eingen medal ydar þorherdist/ af suikrade Syndarinar. ertu gud til reide. +Mū 14

Pui vier erum Christi Hlutakarar ordner/ ef vier anars vppbyriadre Tru/ allt til enda fastliga höllum. So leinge sīn sagt verdur/ J Dag/ ef þ verdur ad þier heyred hans Rödd/ þa þorherdid ecke ydar Hiörtu/ so sīn j þre vppertingu skiedc. Þuiad sumer sīn hana heyrdu/ vrdu þorbeterader/ Þo eige aller þr ed vtgeingu af Egiptalande þ Moysen. En hvorium reiddest hūn j þiorutygu æra? Er eige so? Þeim sem syndgudust+ hvorra Hræ ad nidur hrundu j Eydemörku. En hvorium soor hūn/ þ þr skylldu eige koma til hans Huyldar/ nema þm sīm vantruader voru? Og vier staum/ þ þr hafa ecke kunad inn ad koma/ Vantruarinar vegna. +Mū 14

Fiorde Cap

Vi lætum oss hræda/ So vier þorsomum ecke þ Fyrerheit/ jn ad koma til hans Huyldar/ ✝ eingen vorra epter verde. Þuiad þ er oss eirnen kunngiört so sīn hinum. En Ordit Predikunarinar hialpade hinum ecke/ nær þeir trudu ecke sīn þ heyrdu/ Þuiad vier sem truū jn Gögum j Huyldena/ so sem ad hūn seiger/ Eg soor j mine Reide/ þ eige skyldu þr til mina huyld-

ar

ar koma. Og ad sönu/þa þau Verken j vppha
þe Veralldarinnar giördust/sagde hann j nockrū stad
✝Gen 2. ad hinū siöunda Deige luka so✝Og Gud huyld-
ist a siöunda Deige ad öllum synū Verkum. Og
✝Psal 95 hier i þissum stad enn aptur✝Pier skulud eige ko-
ma til minar Huyldar.

Med þui þ er enn þ hönd um/ad nockrer skule
til þrar sömu koma. Og þr huörium þ j fyrstu
kunngiört er/eru þar ecke til komner/þ þra Vant
truarsaker/Þa asetur hann enn aptur einn dag epter
slikan langan tima/✝ seiger fyrer Munn Dauids/
✝Sup 3. I dag/so sem ad sagt er/I✝dag/ef þier heyred
hans Rödd/þa þorherded ecke ydar Hiörtu. Þui
ad ef Josue hefde þa til huildar leitt/hefde hann
alldrei epter þad af nockrum ödrum Deige sagt. Fyrer þui er þar enn Huyld fyrer Hönd um
Folke Guds. Þuiad huör til hans Huyldar er ko
men/hann huyleft eirnen af synum Verkum/so sem
Gud af synum. So lattum oss nu Kapp a legg
ia/inn ad koma til þessarar huyldar/Uppa þad/
ad eingen falle j þad sama Epterdæme Vantrui
arennar. Þuiad Guds ord er lifande/og kröpt
ugt/ og huörju tueggiudu Suerde huassara/ og
giegnum smygur allt/þar til þad j sundur skil
Sælina og Andan/eirnen Briosk og Bein/✝ er
Domare Hugrenninganna ✝ Hiartans hugarlum
dar/og þar er eingen Skiepna fyrer hönum osyn
✝Psal 34 neleg✝Enn aller Hlutter eru berer/og ohulder þ
Syr 15. hans Augum/ af huörium vier tölum.

Fimte Cap.

Med þui vier höfum mektugan Biskup
Jesū son Guds/ hann til Himins er þar
en/So lattū oss halldа fast þrre Vidur
kienningu

kienningu. Þuiad vier höfum eige þann Biss
kup sem ecke kann ad sampyckiast vorū Breyskleika
heldr sa sēm preistadr er a allan hatt/lykr so sēm
ad vier/þo ann Synda. Fyrer þui lætum oss þar
ad ganga m3 þullu Trausti/til Nadareñar stols/
so ad vier öðlūst Myskunsemi/og Nad þiñum/
a þeim Tyma/ nær vier þurfum Fulltings vid.
Þuiad huer Biskup ap Mönnum tilkiören/sa verd
ur þyrer Mennena settur j þm Erendum Gude
til heyra. Vppa þad hā þornfære Giafir ok hel
ge Offur þyrer Syndernar / Sa sem samharm
kann þm sem þavyfer eru/og viller fara/med þui
hann er sialfur vingiepen m3 Breyskleika. Fyrer
þ hlytur hā jafnt/lykr sīn þ Folked/ eirnen þ sig
sialfā ad offra þ Syndernar. Og+eingen tekur +2 Paral
sier sialfum Heidur til/helldur hā sem kalladur 26
verdur ap Gude/so sem Aaron. So hefr Chri
stur ecke sig sialfan jnsett j Heiduren/ þad hann
yrde Byskup/helldur sa sem til hans hefur sagt/
+Þu ert minn Sonur/J Dag ool eg þig. Sem + P'al 2
hā eirnen eñ j ödrum stad seiger+Þu ert eilyfr, +Psalm.
lega Kieñemadur / epter skickan Melchisedech. 110
Og hann hefur a Deige syns Holldz Kænum og
Bonum/med öflugu kalle og Tarföllum offrad
til hans sem ap Daudanum biarga kunne/Og er eir
nen kænheyrdur fyrer þad hā vegsamade Gud.
Og þott hann være Guds Son/hefr hā þo j þui
hā leid/hlydne lært. Og þa hā fullkomnadur er
er hann orden öllum/huerier hönum hlyduger eru
Tilefne eilyfrar Sakuhialpar/ ap Gude Byskup
kalladur/epter Skickan Melchisedech. Þar vt
ap höfdu vier margt ad segia. Enn þad er þu
ngt/a medan þier so skilnings litler eruð/Og þi
er sia

er sin pyrer laungu skylldud Meistarar vera/ þo
þed nu vid aptur/ þad vier lærum ydur þann pyr-
sta Bokstaþ gudligs ords/ og þad vier gepum ydr
Miolk og ónguan tiegnan Mat. Þuiad huórin
vier hliotum Miolk ad giepa/ sa er orreyndur i
Orde Riettlætesins/ þuiad hann er Vngberne/ en
hinum fullkomnum heyrer megn Natur/ sem ap
sidrana hafa idkad sine til ad greina i sundur
gott og illt. Siótte Cap.

Fyrer þui vilium vier þann Lærdom ap vpp-
hafe christelegs Lyfernis/ nu para lata
og grypa til þess sem algiórt er/ Eige ap
tur ad nyiu Grundvóll leggiande Idranarenn dau
dra Verka/ og Truarennar a Gud/ Skyrnarenar
Lærdomsins/ Handa yperleggingunnar/ Vppris-
unnar Framlidinna/ eilyfs Doms. Og petta vil
iu vier giora ef Gud vill annars lofa. + Þui
ad þad er omogulegt/ ad þeir einer sómu/ sin eitt
sinn vpplyster eru/ og smackad hafa himneska Gá
fu/ og Gluttakarar eru ordner heilags Anda/ og
smackad hafa hid goda Guds ord/ og Krapt epr
erkomande Veralldar/ ad ef þeir af falla aptur
ad nyiu/ og krossfesta a sialfum sier Son Guds/
og fyrer Skimp hallda/ ad þr skylldu aptur en-
durnyader verda til Yferbotar. Þuiad Jórd/
en sem Regned dreckur/ þad optsinnis a hana kem
ur/ og hagkuæmeligt Gras ber þeim sem hana yr-
kia/ medtekur Blessan af Gude. En hun sin þist
la og Þyrna ber/ hun duger ecke og er Bólvanenne
narst/ huór ad sydustu vppbrend verdur. En vi/
er treystum elskuleger/ nóckru betur til ydar/ þad
þier Sáluhialpenne nanare sleud/ þo ad vier tá
lum so. Þuiad Gud er ecke ranglætur/ þad hann

gey

*Matt. 12 jnfr 10. 2 Pet 2

geyme ydar Verk og Kiærleiksins Erpide / sem þier audsyned vid hans nafn / þa þier þionudud Heilögum og enn þioned. Eg vil girnast / Ad hvör eirn yduara audsyne þa sömu Kostgiæfne Vonenne past ad hallda allt til enda / ad þier ser eigi / heldur verid Eptirfylgiarar þeira / sem fyrer Trua og Polemmæde Fyrirheitid erfa. Pui lyka sem Gud fyrerhiet Abraham / þa hann vid önguan annan starra hafde ad sueria + sior hann vid sialfan sig / og sagde / Sannlega skal eg blessa og margfalda þig. Og med þui hann bar þolenmodlega Bidlund / ödladist hann Fyrirheitid. Menenner sueria vid adra / en þeir eru / ok sa Eidur giörer enda allrar Sundurþykkiu / so ad trutt blyfur / mille þeirra. Enn þa Gud vilde yfergnæfanlega audsyna Erfingum Fyrirheitesins / ad sitt Rad er ovnuskiptelegt / hefur hann þar til Eid alagt / Uppa þad / vier hefdum þyrr er tuxr greiner þar obrigdanligar eru / þui þad er omögulegt ad Gud liuge / Jörugt Traust / vier sem Athuarf höfum / og fastlega höllum þeirre fyrirsettre Von / huörja vier höfum sem annad fast og örugt Akkeri Sælareinar / su eirnen inngeingur i hid innra Fortialldsins / þar ed Fyrirrennarinn er fyrer oss ingeingen / Jesus / ad eilyfu Byskup orden / epter skikkan Melchisedech.

+Gen 12 18 & 22

Siöunde Cap

Xxx + þesse Melchisedech var Konge til Salem / Kiennemadur Guds hins hæsta / huör Abraham i mote gieck / þann tyd hann kom fra Orrustu Konganna / og blessade hann / huörium Abraham gaf Tiunder af öllu Gosse. I fyrstu vtlegst hann Konge Riettlætesins / Epter

+Gen 14

þa

† j Rikinguñe

Það er hañ eirnen Kongur Salem/það er Kongur Friðarinstytan Fǫður vtan Moðr/án Slekt is/hafande huǫrke vpphaf Dagana nie Endalok Lyfsins/hñ er ꝛ samjafnaðr Syne Guðs/ꝛ blyfr ur Kienemaðr að eilyfu. Eñ gixted að huǫrsu mykell að hñ er/huǫrñ Abraham sa † patriarche gaf Tiund af Herfangenu. Og + að sǫnnu syner Leui hañ tyð fr medtaka Kienemañskap iñ/hafa fr Bodord til Tiūdina jnn að taka af Folkinu(þ er af þra Brœdrū)epter Lǫgmalenu þo að fr sie eirnen sialfer af Abrahams Lendū komner. Eñ hñ huǫrs Kynferde eige nefnt ver dur medal þra/sa tok Tiūð af Abraham/ꝛ Blessade hañ sem Fyrerheitid hafde. Eñ án alls motmælis er þ so/að sa hin minne/verdur af hinum ædra Blessaðr. Og hier taka Tiūð daudlig er Menn/eñ þar/vottar hañ/að hñ life. Og að eg so tale/Leui sa er Tiūðina jñtekur/er eirnen tiūðaður/þ Abraham/þa þegar hñ var j Lendū Fǫðurs syns./ hañ tyð Melchisedech gieck hñ a mote. Pui ef að † Fullkǫnan være orden þ Leuitiskan Kienemañskap(þui vnder þm hinū sama hefur Lyduren Lǫgmalid medteked)huað vare þǫrf þramar meir að seigia/að þar aftar Kienemaðr skylde koma epter skickañ Melchisedech ꝛ eige epter skickan Arons? Þui huar Kienemañskapuren vmskiptist/þar hlytur eirnen Lǫgmæled vm að skiptaft/ Þui sa huǫrtum slykt er af sagt/er af ǫðru Slekte/vr af þui sem engen nǫckurn tyma Alltarenu þionad hefr. Þui þ er þo opinbert/að vor Drottin er komin þra Juda/ til huǫrs Slektis Moyses hefr eckert talad af Kienemañskapnū. Og so er þ eñ lofligar/ef

† Forþader.

+ Mū 18 Deut 18 Josu 14

† Algiǫr lecturiñ.

annars

anar Riesemadr vppkiemr epter skipan Melchi-
sedech/sa ecke er orden epter Lögmale lykamligs
Bodords/helldr epter Krapte oendeligs Lyfs/
þui hñ vitnar+Þu ert Riesemadr ad eilyfu/ep+Psa 110
ter skipan Melchisedech. Þui þar þ aptekst hid
fyrra Lögmæls Bodord(med þui þ var veykt ⁊
ogagnsamt/Þui Lögmalid kunne eckert pullkom-
id ad giöra)⁊ jnnleiddist hin önnur betre Von/þ hu
örja vier nalægiumst Gude. Og þ hid mykla er
eckeann Eids/Þui ad hiner eru ann Eids Riese-
menn ordner/en þsse med Eide/þ þann sem til ha
ns sagde+Drottin soor/huörs hñ jdrast ecke/Þu+Psa 110
ert Riesemadr ad eilyfu epter skipan Melchise
dech. So mykru betra sattmala trulofunar Madr
er Jesus orden. Og hiner eru marger/sm Ri
esemenn vrdu/þ þ ad Dauden leyfde þm eige lag
giædu ad verda En þsse(af þui hñ eilyflega bl
yfr)hefr hann oforgeingeligan Riesemannskap.
Þar þ kann hñ ⁊ eirnen ad hialpa eilyfliga/þeim
sm þ hñ koma til Guds/ ⁊ lifer eilyfliga ⁊ bidr
þ þm. Þui ad slykan Byskup sxmde oss ad hafa
sa sem være Heilagr/Saklaus/Ofleckadr/Syndug
um fraskilin/⁊ hærre en Himnaner/huörnu dag-
liga eige þörf giörist(so sm ad hinum ödrum Bysk
upum) +j fyrstu þ synar eigenligar Synder ad+ Leuit
fornfærra/ epter þ þ Folksins Synder. Þui þad 9 ⁊ 16.
giörde hñ einu sinne þa hñ sialfan sig fornfærde.
Þui þa Menn sm Lögmaled setur til Presta/ þr
hafa breyskleik/ En þetta Eidsins Ord/ þad
epter Lögmalid er sagt setur Sonen eilyfann
og pullkomen.

Attunde Capitule

Vergur meals þessa sẽm vier vmtölu/er þ
Vier höfum þann Byskup/ sem situr til
hægre handar j Tignarstölnũ a Himn
um/ ꝛ er Þionustumadur hellagra Aud
æpa ꝛ sannarligrar Tiallbuudar/huǫria Gud hep
ur vppbygt/ ꝛ eige Madurenn. Þuiad huǫr Bysk
up verdr tilsettur ad offra Giafꝑ ꝛ Fornũ. Fy
rer þui hlytur þesse eirnen nöckud ad hafa/ þ hñ
offre. Og ep vxre hñ nu a Jördu/ þa være hann
nu ei Prestur/ a medã þar eru nöckrer sem epter
Lögmalinu Forner bæra/ Huǫrier ad þiona þre
Fyrermynd/ ꝛ skugga Himneskra Audæpa/ so sẽm
þ gudliga Andsuar til Moysen sagde/ þa hñ Ti
+Exo 25 alldbuudina fullkomna skyllde/ Sia+til (sagde
Acto 7. hñ) ad þu alla hlute giörer epter þre Fyrermy
nd/ sẽm þier er a Fiallenu synd. Enn nu hefur
þesse vor Byskup æðra Embætte öðlast/ so sẽm hñ
annars myklu æðra Sattmala Medalgöngu Ma
dr er/ huǫr eirnen a æðra Fyrerheite stendr/ þui
ep þad fyrra hefde ostrapplanligt vered þa hefd
de eckert Rum leitad vered hinut öðru/ þr hñ str
+ Jer 23 appar þ so seigande+Siaed/ þier Dagar munu
koma (seiger Drottenn) Ad eg mun vid Hws
Inytt Te Jsraels og vid Hws Juda giöra Inyan Satt
stament/ mala/ eige epter þm Sattmala eg giördc vid Fe
dr þra/ a þim Deige þa eg tok j þra Hönd/ j þaim
tyd eg vtleidda þa ap Egiptalande. Og med þui
þr blifu ecke j minnũ Sattmala þa hefe eg þa vr
Minne palla latid/ seiger Drotten. Þuiad þta
er Sattmale sẽm eg mun binda vid Hws Jsrael/
epter þessa daga (seiger Drotten) Mĩn Auda mũ
eg giefa j þra Hugskot/ ꝛ j þra Hiörtu mun eg
mer Lögmal skrifa/ Og jeg mun þra Gud vera
og

ꝛ þr skv mitt Folk vera/ og eige sk nöckr þurfa
ad kiena synum Brodr/seigande/þeckv Drottin
Þuiad þr skv mig aller þeckia/ þra hiv minsta
til hins stærsta/Þuiad eg mv lyknsam vera þra
epgiördv/ꝛ Synder þra ꝛ Ranglæte vil eg ecke
Minne leggia. I þui sin hann sagde/Hid nyia/
giörde hn þad þyrra gamalle. En hvad gamalle
ꝛ alldrad er/þad er nærre synum Enda.

IX Cap

SA þyrre † Sattmalen hafde ad sönu syn † Testa-
ar Kiertlæringar/Þionustugiörder ꝛ ver mentum
alldligan Heilagleik. Þuiad + hin þremre hid gāla
Hlutur Tialldbwdariñar var þyrst vppgiördr/ + Exo 26
huörn ad var Kiertastikan/Borded/ꝛ Skodin
arbrauden/ꝛ þsse kalladest hid Heilaga. Enn a
bak Fortialldenu var Tialldbwden/su sm kallad
ist hid allra Heilagasta/þar var Reykelsis Gull
kierid/ꝛ Testamentis Aurken/alla vega mꝫ Gul
le sleigen/ þuörre var Gullþatā sem Himnabra
uded hafde/ꝛ Vönd Aarons sm blomgast hafde
+ ꝛ Testamentis spiöllden/ huar vpp yper voru + 3 Reg.
Cerubim Dyrdarinar/skyggiande a Lyknarstrit 8
Ap þuörin nu er ecke neitt sterligt ad seigia. 2 par. 5

Þa þtta var nu so tilbuid/geingu Kienemen
ernir jdugligana i hid þremra Tialldbwdar hw
sid/ꝛ apluku þar þornar Embættenr. En i hitt
anad(þ̄ra)þ̄gieck + einu sinne a arinu alleinasta + Exod
Byskupen/eige an Blodz/ huörju hn oppfrade þ 30
synar eiginligar ꝛ Folksins Synder/Þar mꝫ hin Leui 16
heilage Ande avysade/ad Veguren til Helgedom
sins vxre þa en ei openber/a medā hid þremra
Tialldbwdar hwsid stod/huörr ad hlaut i þan sa
ma tyma Fyrermynd ad vera/ i huörju Giafer ꝛ

Fornþæringar oþþradar vrdu/huad þo ecke kunne nockurn algiörlega ad giöra epter Samuiskunne/ þañ/sem Guds Pionustuna þramde/ alleinasta mz Mat ꝛ Dryck/ꝛ marguysligum þuottum/ꝛ Hollosins Riettlætingum/sem allt til tyma betrunar iñar voru vppa sett.

✠ En Christur er komen/so ad hann sie Byskup epterkomande Audæþa/þ. stærre ꝛ algiörlegare Tiallabwd/þa sem ecke er med höndū giörd/þ er/þa sem ecke er þrar sköpunar/Ecke helldur þ Hafra
+Act 20 Blod nie Kalfa+Helldur er hann þ sitt eiged Blod eitt sin ingeingen j hid Heilaga/ꝛ þañ eilyfa
+Leuit. Endurlausn. +Pui ef Oxana ꝛ Hafrana Bl/
9 ꝛ 16 od/ꝛ Askā Kuiguñar a dreifd/helgar hina saur
+1 Pet 1 ugu/til Hollosins Hreinsunar/Hudrsu myklu þra
1 Joh 1 nar+mun þa Bloded Christi/sem sialfā sig hef
+Apoc 1 ur an þleckunar(þ heilagan Anda) +Gude oþþ
rad/hreinsa vorar Samuiskr af daudum Verkū/
til ad þiona Gude lifanda? Og þar þ er hañ
† Sætt/ eirnen medalgöngu Madr/hins nyia † Testamen
malans. tis+so ad þ þañ Dauda sem hann hefr: lidid til Fr
+ Rom 5 elsunar/ af þeim yfertrodslum (þær sem vnder
1 Pet 3. hinu fyrra Testamentinu voru)ꝛ ad þr medtaka
eilyfa arfleifd Fyrerheitesins/sin kallader voru*
+Galat 3 +Pui huar ed/Testamentid er/þa hlytur þar
þss Daude ad skie sin Testamentid giörer/ þuiad
Testamentid verdur stadfest þ Daudan/ elligar
duger þ ecke/medā hañ lifer sem þ hefur giört.
Huar þ hid fyrra var eige an Blods tilstrickrad
Þui þañ tyd Moyses hafde talad vt af öllū Bod
ordū Lögmalsins þ öllu Folkenu/ tok hann Kalfa
ꝛ Hafra Blod mz Vatne ꝛ purpura vllu ꝛ Js
po/og stöckte a Bokina/og allt Folked/ seigande

þetta

+Petta er Blod þess Testamentis/huórt Guð he- + Exod. 24. Mat 26
þr bodid/Og lyka eirnen Tiallbwdina ꝛ öll Verkꝑxre Guds þionustugiörðar stöckte hann mz Blodenu. Og aller Hluter verda sm̃ hellst mz Blode hreinsader/epter Lögmalinu/ Og an Blods vthellingar skier eingen ꝑgiefning. So hlaut nu Fyrermynd himneskra Hluta med slykū mote hreinsud ad verda. En̄ hiner Himneska stalꝑer hliota betre Forner ad haꝑa/en̄ hiner voru/Þui ad Christur er eige jngeingen j þ hid Heilaga sm̃ mz höndū er giört/huórt ad er Merking þess sanna Helgedonis/heldr j Himinen stalꝑan/So hann aug lysist þ Guds Anglite vegna vor/ecke þ hann þorne/so opt sm̃ hiner adrer Byskupar/þr a huórin ꝛre jngeingu j hid Heilaga/med annarligu Blode (annars hefde hann optar hlotid ad lyda/j þra Ver alldar vpphaꝑe)en̄ nu j endalok Veralldarinnar/birtist hann eitt sinn/ þ syna eigen Fornꝑring/ad taka j burtu Syndernar.

Lyka so sem þ Mönnönum er tilskickad einu sinne ad deyia/ꝛ epter þer Domuren + So er Chr- + Rom 5
istur/einu sinne oꝑradr/til j burt ad taka margra Synder/En̄ j annad sinn mū hann birtast þ vtan Synd/ öllū þm̃ sm̃ hans vauta til Sæluhialpar.

x Cap.

Þviad Lögmalid hefr skuggan epterkomande Audæfna/ecke Myndena sialfra Audæfnana. Þuiad huórt ær vrdu ad oꝑfast hinar sömu Forner/ꝛ kunnu þo eige þa sem oꝑfrudu fullkomna ad giöra(annars hefde Oꝑfrid aflagst)hefdu þr öngua Samuisku meir haft Syndarinnar/ sem Guds Þionustumenn voru/eitt sinn hreinsader. Heldr skier þ þ hugleiding Syndan-

na huórt ær/Þuiad þ er omøguligt/þ Yra ꝛ Hapra Blod Synder j burtu ad taka. Fyrer þui/
*Psa 40 sem hñ kiemur j Verøldina/þa seiger hñ+Offran ꝛ Forner villder þu eige/eñ Lykamann tilredder þu mier/Brenneporner ꝛ Syndoffr þocknast þier ecke. Þa sagda eg/Sia. Ad eg kiem/ þyrft j Bokinne er skrifad vm mig/þ eg ske giøra Gud þin Vilia. Eñ þar þ sin hñ sagde/Offrãer/Fornaner/Brenneporner/ꝛ Syndoffur/villder þu eige/þær þocknudust þier ecke(huórtiar epter Løgmælinu offradar verda)þa sagde hñ/Sia. Eg kiem/ad giøra Gud þin Vilia/Þar med af tekur hñ hid fyrra/so ad hñ jnsette hitt añad/J hvórium Vilia vier erum helgader einu sinne/þ Fornfæring Lykamans Jesu Christi.

Og huór eirn Kienemad: er tilsettur/þ hafi alla Daga Guds Dyrkan ræke/ og optliga sömu Forner offre/huórtiar alldrei kunna Syndernar af ad taka. Eñ hsse fornfærde eina Forn þ Syndernar/ su eilyfliga dyger/ og situr nu til hægre
+ Psalm handar Guds/ꝛ bydr þss ad+hñs Qviner verda
110 lagder til skarar hans Fota. Þuiad med eirnre Fornfæringu hefur hñ ad eilyfu fullkomna giørt/þa sin helgader verda. Eñ þ vitnar oss eir
† Satt- nen hetlagur Ande/Epter þui hñ ad: fyrre sagmæl. de/Petta er þ † Testament+sem eg mun þim ser
+ Jer 12 ia epter þa Daga/seiger Drotten/Mitt Løgmal
Sup 8. mun eg gieffa j þra Hiørtu/ ꝛ j þra Hugskotum mũ eg þad skrifa/Og þra Synder ꝛ Ranglætingar vil eg ecke mere i Minne leggia. Huar þsse hinsam: Fyrergiefning er/þar er eingen Offrã mere fyrer Syndernar.

Fyrst vier høfum nu/kiærer Brødr/þ trunad
ar Traust

ar Traust til þīgāngu i hid Heilaga/þ Bloded Je
su/i huórtu hª tilreiddr oss nyan ꝛ lipande veg/
þ Fortiallded/þ er/þ sitt Hollð/haþande so meg
tugan Kienemañ yfer Guds hus. Pui latū oss
þar ad ganga mꝫ sañarligu Hiarta/þullu trunad
ar Trauste/astēdder i vorum Hiórtum/ꝛ skilder
vid vonda Samuiskn/ꝛ haþande þueigen Lyka/
ma/mꝫ hreinu Vatne/Og latum oss þastliga hall
da vidurkiennīng Vonarinnar/ꝛ ðruanta eige/Þui
ad hª er trur sa heñe hefur fyrerheited. Og þ
vier stundū oss stalþa ad aminña þūbyrdis til Kier
leikans/ꝛ godra Verka ecke forlatāde vorn Sōþ
nud/so sīm sumra er sidur/Helldr ad aminña huór
añan/Og þui myklu þramar/sīm þier sia Dag
en taka ad nalægiast. Þui ef vier † motþroan † mꝫ set/
liga Synder dryginū + eptēr þ vier hōfū medtekid tu rade.
kynīng Sañleikans/þa hōfū vier ongua Forn þ + Sup 6
an i þra þ Syndernar/helldur hōfū vier ad vent
a hrædeligs Doms ꝛ Elldsins Loga sīm Mot/
stendarana suelgia mū. Þui huór hª brytur Mo
yses Lögmal / sa hlytur ad deyia þ vtan nōckra
Myskunsemd, epter + trueggia edr þriggia vitnā, + Deut.
huórsu myklu meire þyngstr/meine þier/sa mune 17 ꝛ 19
verdskullda/sīm Son Guds med Forū tredr/ꝛ Te Matt 8
stamentis Blodid saurugt reiknar/þ huórt ad hª Johū 8
er helgadur/og siduurder so Nadariñar Anda ? 2 Cor 13
Þuiad vier vitum þañ sīm seiger + Myn er Hefn + Deu 32
den/eg mū aptur giallda/seiger Drottin. Og eñ Rom 12
añad sīn + Drotten mun dæma Folk sitt. Hrygge + Psalm.
ligt er ad þalla i hendr lipanda Guds. Legg 153
ed i mīne þa hinu þyrre Dagana/a huórium þi/
er vrdud volyster ꝛ haþed stalþer lidid mykid A/
hlaup þyslaña/þ Suiuirding ꝛ Hórmungar/ꝛ ad

byſnum giörder/ꝛ j ſumre deilld Lagsmen verdo þra ſm ſo hepur geinged. Puiad þier hapid ſam pynſt mynū Bondum/ꝛ ræn ydvara Andapa mz þagnade vmlided/Vitande ydr ad hapa mz ſtalpū ydr adra betre ꝛ bliþpanligre þaſtaeign a Himnū/ Lated ecke yduart Trauſt j burt ſleppa/huörr ad mykel laun hepur. Ēn Polinmode er ydur naud ſynlig/ſo ad þier giörid Guds villa/ꝛ medtaked
+1 Pet 1 Fyrerheitid. Puiad+þnan ſkams tyma mun ko-
+Abac 2 ma ſa ed koma ſk/ꝛ mū eige seinka. Ēn+Riett
Rom 1. lætur mun ap Trunē lipa. Ēn ſa ſig i hlie dreg
Galat 3 nr/ a þm mun Sala myn hapa öngua þocknan.
Ēn vier erum ecke ap þm ſm ſig i hlie draga/ꝛ þ dœmder verda/helldur þeir ſem trua/og Sælu/ holpner verda. XI Cap

XXX Tryan er örugt Trauſt þra Hluta ſem vier vonum/ꝛ ſönn Viſſa þſſ ſm vier
* Gen 1 ſiaum ecke/ Med henē þeingu hiner gömlu vitnisburdin. Med+Trunē vnderſtö ndum vier Heimen giördan vera/med Guds Orde/ꝛ þ huad ſyneligt er/vt ap hinu ösynelegu or-
+ Gen 4 ded. Med+Trunē hepr Abel Gude meire Fo-
+Mar 13 rn þært en Cain/þ huörra hñ hepur+Vitnisbur den þeinged/þ hñ rietlætur sie/þa Gud gap vitnisburd hñs Giöpū/ Og vm þa sönnu talar hañ
+ Gen 5 en þott hñ sie latin. Med Trunē+vard En-
Syr 44 och burt numen/ad hñ sæe eige Daudan/ꝛ vard eige þunden/ap þui þ Gud tok hañ a burt. Pui adur þyrre/en hñ var j burt numen/ hepur hañ vitnisburdin hapt/þ hñ þocknadest Gude. Enn an Truarlñar er omöguligt Gude ad þocknast. Pui huör hñ vill koma til Guds/sa hlytur ad trua þad/ ad hñ sie/og þad hñ mune Endurgialld

are

are verda þra sem hñs leita. Med Truñe
hefur Noe vegsamad Gud/ ꝛ + Aurkina þbwid/ + Gen 5
til Hialprædis synu Hivst/ þa hñ medtok gudliga Syr 44
Bipalning/vm þ huad eige var sied/ Fyrer huỏ
rt hñ Verỏlldina fordæmde/ og er erfinge orden
þss Riettlætis sem þ Truna kiemur. Med Tru
ñe vard Abraham hlyden/ þa hñ kallade vard vt
ganga + a þa Jỏrd sem hñ erfa skylde/ Og hañ + Gen 12
gieck vt/ ꝛ visse eige huỏrt vt hñ munde koma. ꝛ 13
Med Truñe hefur hñ vtlendur verid a Fyrerhei
tz Jỏrduñe + so sñ a añarligre/ ꝛ hefur bwid j + Gen 12
Tialldbudñ med Isaac ꝛ Jacob samerfum Fyr
erheitesins/ Puiad hñ vonade vppa þa Borgena
sem Grunduỏllen hafde/ huỏrrar vppbryggingar
Smidr ꝛ Skapare er Gud. Med Truñe med
tok hin obyrja Sara Krapt/ þ hun var + þrioþ + Gen 21
sỏm/ ꝛ fædde/ þrañ yfer tyma hennar Alldurs/ 18 ꝛ 17
Puiad hun hielt hñ trufastan sem heñe hafde þ
til sagt. Fyrer huad ad Midianñer eru vppruñer
af einum/ huad dains Lykama vxre + lykn sem + Syr 44
Stiỏrnur Himins/ ꝛ so sem Sandur vid Siafar
strỏnd/ huad otelianligt er.

Pesser aller eru j Truñe vnder lok lidner/ og
hafa ecke Fyrerheited medteked/ Heldr þ j þiar
lxgd sied/ ꝛ hafa þar atreyst/ ꝛ sier nxgia lxted
ꝛ vidurkient þad þr vxre a Jỏrdu Gester ꝛ til
komande. Puiad þr sem þetta seigia/ þeir giefa
ad skilia/ þ þr añarar Fỏdurleifdar leite. Og ad
sñu/ ef þr hefdu meint hana/ af huỏrre þr voru
vtfarner/ hefde þr nogan tyma haft aptur ad
snua. En nu girntust þr adra betre Fỏdurleifd
þ er Himneska. Fyrer þui o virdist ecke Gud/ ad
nefnast þeirra Gud. Puiad hann hefur heim

Borg þyrer bued.

+Gen 22 Med+Truñe þornþærde Abraham Isaac/þa hñ var preistadr/ ꝛ þrauñgaþ hin Eingetna þann sem hñ hafde þo j Fyrerheitenu medtekied/vt ap
+Gen 21 huǽrin ed sagt var+J Isaac skal þier þitt Sæ
Rom 9. de kallad verda/Jhugande/ þ Gud tyñe ap Dau da upp ad vekia/ Fyrer huad hañ eirnęy aptur fieck hann til þyrermyndar.

+Gen 27 Med+Truñe Blezade Isaac/Jacob ꝛ Esau.
+Gen 48 Um okomna ꝛlute. +Med Truñe blessade Jacob/þa hñ deyde/bada Sonu Josephs/batst þyrer a ꝛaginde Sangar sumar.

+Gen 50 Med+Trunne talade Joseph um vt gongu Israels sona/þa hñ deyde/og byþalning giorde vm sijn Bein.

+Exod 1 Med+Truñe vard Moyses(þa hañ var þadr) þrja Manude ꝛalen ap sijnum Forelldrum/ þyrer þui þau sau dꝛgeligt Barn og hræddunst ecke Kongsins Bipalning.

Med+Truñe apneitade Moyses/þa hñ giord
+Exod 2 est stor/sig ad vera Dotturson Pharaonis/ Og kiose myklu helldur med Folke Guds jlle ad lyda eñ ad hafa stundligt epterlætte Syndarinar/Og hielldt Vanvirding Christi þyrer stærra Rykdom eñ þiesiodu Egiptskra/Þuiad hañ leit a launen.

Med Truñe þorlict hñ Egiptaland/ꝛ ottadist ecke Kongsins grimd/Þuiad hñ hielldt sig vid þañ/huern hñ sa ecke/lykia so sm ad hñ sæe hñ.

+Exo 12 Med Truñe+hielldt hñ paskana ꝛ Blods vt hellingena/ uppa þad ad eige fyrrte þa/sa sem Frumburdina drap.

+Exo 14 Med Truñe geingu+þr j giegnum ꝛafid rauda/so sñ vm Þurrlende/huers eirnen hiner Egipsku

Gipt sku preistuðn/ ⁊ drecktust.

Fyrer Trúa + niðurhrúðu Muruegger Hiercó + Josu 6
þa er þr höfðu j sió daga vm kring hana geingit

Fyrer Truna + vard Lausakonā Rahab ei þor + Josu 6
köpud med Vantrauudū/ þa hun medtok þa Njosn
narmenn vmsanilliga.

Og huad sk eg meir seigia/ tymen verdur mi
er ofstuttur/ nær eg skylldi þrametia/ af Gedeo
on/ Barac/ Samson/ Jepthahe/ Dauid ⁊ Samu
el/ ⁊ Spamönnum/ huðrier ed hafa fyrer Tru
na Kongarykin yfirunnid/ Riettlæted verkad/ fy
rerheited öðlast/ Leona Munana tilbyrgt/ Eld
sins Magn vtslökt/ Suerdsins eggiar vmplyd/ Ve
öptuger ordner vr Veykleikanū/ öpluger giörst j
Strydenst/ afarligra Herbuðū vmvelt. Kuinn
urnar hafa syna Framlidna/ af Vpprisunne ap
tur feinged. En hiner adrer eru lemstradar ⁊
gabbader/ ⁊ hafa öngua frelsan medteked/ So ad
þr öðludust hina betre Vpprisuna. Sumer hafa
Hadūg ⁊ Gwstrokur lided/ þar opan a Bönd ⁊
Fiötraner. Þeir eru Steinū grytter/ Skamūhögg
ner/ j giegnum stūgner/ ⁊ Suerde vegner. Þeir ed
vm hafa farid j Saudaskelldum og Geitskūnum/
med Eymdū/ med Harmkuælū/ med Omake/ huer
ra Heimurin var eigi verduge/ hafa ⁊ villzt gein
gid a Eydemörkū/ a Fiöllū/ j Hellum/ Hellerum
Jardarinar. Þesser aller þeingu Vitnesburdin
þ Truna/ ⁊ hafa ecke medteked Fyrerheited/ þui
þ Gud hefr eitthuad betra ædr til þorna vm oss
fyrer hugad / so ad þeir ma ecr yrdi ecke full
komner giörder.

XI Cap.

Fyrer

Fyrer þui/a medan vier höfum eirnen sijk
ta þiölda Vottanna vm kring oss + þa lat
+Rom 9 um oss afleggia Syndernar/þær oss jafn
nan vidloda ꝛ þyngia/Og hlaupum med þolin
mæde/til þrar Orrustu/sem oss er tilskikud/Og
alytū Jesū hñar vpbyriara/ꝛ þullkomnara Trū
ariñar/huör ed/þañ tyd hū hefde vel matt ha
þa fögnud/þolde hñ Krossen/ꝛ virte forsmæ
na einskis/ og sette sig til hægre handar vppa
Guds Stole. Mūnst a þañ sīn þuilyk motmæle
j giegn sier af Syndögum þolde/so ad þier lei
ist ecke nie vylest j hugskotönum. Þuiad þier
hafed eñ ecke allt til Blodsins staded j strydenu
mer Syndiñe/ꝛ hafed þegar gleymdt hñs hug
+Pro 3. gun/sem til ydar seiger/so sīn til Barnana/Son
Johñ 5 mīn + vird eige lytils Typtan Drottins/ꝛ öfunl
+Apoc 3 nast ecke þott þu verder af hñ straffadr + þuiad
huörn ed Drottin elskar/þa agar hñ/Og huörn
þañ Son sīn hū ad sier tekur/þañ styrker hñ.

Ef þier Typtunina þoled/þa mun Gud tia sig
ydur sem Sonum/þui/huör sonur er sa/ þañ er
Faderen typtar eige? En ef ad þier erud an typ
tanar (huörrar hyner aller eru hluttakarar ord
ner) þa eru þier hiabörn enn ecke Syner. Nu
med þui eirnen vier höfum haft vora lyfamleg
ga fedr til Typtnar mana/ꝛ þa hræddst/Skylldi
vier þa ecke myklu meir vndergiepter vera hinū
andlega födur/so ad vier mattum lifa? Og hin
er hafa sennelega faeina daga oss agad/epter sij
num Giedþotta/ En þesse til Nytsemdar so/ad
vierödlumst hans helgan. Eun öll Typtan nær
hun aliggur/þa þiker oss hun engen Glede/held
ur hrygd vera. En eptera mun hun gefa þrid
samligaste

samlegastan Avögst Riettlætesins/þeim sem þad
med reynder eru. Fyrer þui/vpphefied aptur
tregar Hendur/ og hin þreyttu Knie/og giöred
riettan gang m3 ydrū Footum/so ad eingen af-
vega skeike/lyka sem sa er halltrar/helldur myk-
lu þramar heilbrigdur. Epterþylged + Fridnum +Rom 12
vid huörn Mañ/og Helgunesse/æn huörrar þad
eingen mun Drotten sia/Siaed og so til/þ eing-
en Forsome Guds Næd/so ad þad eingē Beiske
rot j staden vppsprette/og Hindran giöre/ og þ
marger þyrer þa hinu sömu sauruger verde/ Og
ad þar sie eingen Frillulyfis madur + edur ogud- +Gen 25
laken sm Esau/sa sm ad þyrer Matarsaker sell/ Gen 27.
de sinn Fromburd. Fyrer þui/þa vited/ad hann
þar epterá/þa hann Blessunina erþua villde/er
hñ vtskwpadur/Þuiad hañ þañ eckert Rwm Id-
randarennar/ þott hann hennar med Graatande
Tærum leitade.

+Þuiad þier erud ei geingner til þess Fialls + Exod.
sem ad þreifanlegt er/og med Elde brennur/ei 19. & 20.
til Poku eda Myrkurs/til Hregguedris/til Lwd
urþyts/og til Raddar Ordaña/ og þr huörier
hana heyrdu vndantöldust/þad eige yrde til þr
ka Orded talad/Þuiad þr kunu eige þad ad stan
dast huad þar var sagt. Og + ef Kuikinde snart +Gen 19.
Fialled/þa skyllde þad Steinum grytast/eda m3
Skeyte j Hel skoted verda. Og so ogniarleg var
su Syn/þad Moyses sagde/eg em Ottasleigen &
hræddur. Helldur eru þier geingner til Fial-
sins Sion/og til Borgar Guds lifanda/til himl
neskrar Jerusalem/og til margra Þusund Eng
la plocka/& til Samkundu peirra Frumgetnu sm
a Himnum vppskrifader eru/ og til Guds allra

Domara/

Domara/og til Andanna algiörliga Riettlætis
ra/og til Medalgangara hins nya Testamenteis
sem er Jesus/ og til Blodsins Yfferdreifingar/
það betra hefur að seigla/en Abels Blod.
Giæd til/að þier þarsmæd ecke þann sem vid yd
talar. Þui ef hiner hafa ecke vndan slopped/sem
hönum villdu ecke hlyda/þa hann a Jördu talade
myklu nidur þa vier/ ef vier vndantekiumst þann
sem af Himnum talar/huörs Rödd/ þann tynia
Jördena bifade/en nu heiter hann þyrer/ ⁊ seig
+Hagg 2 er + Enn eitt sinn mun eg hræra ei allenasta
Jördena/helldur eirnen Himnana. En það hann
seiger/eitt sinn/merkir/Ad það hid hræranliga sk
vmskiptelegt verda/lyka sem annad Smyde/ so
ad það huad ohræranligt er stödugt blyfe. Hinar
þyrer/a medan vier medtökum/ohræranligt Ry
ke/þa höfum vier Nadina/þyrer huöria vier skul
lum Gude þiona/hönum til Þöckunnar/med Ho
+Deut 4 ædslu og Sidseme+ Þuiad vor Gud er vppeyde
Rom 12 ande Elldur.

XIII Cap.

Hered stöduger j brodurlegum Kiærleik
+Rom 12 ka+ og Gestrisne gleymed ecke/þuiad þy
1 Pet 4. rer hia hafa nockrer(ovitande)+Eng
+Gen 18 lumum Herberge veitt. Hugleided Bandingiana
⁊ 19 lyka sem adrer Sambandingiar/ ⁊ þa sem Mot
gangen lyka/so sem ad þier sieud eirnig limer þss
sama Lykama. Hiuskapuren skal heidarliga hall
den vera hia ollum/ ⁊ Hionabandssængen oflek
ud. Enn Frillulyfis menn og Hordomsmenn mun
Gud dama. Framűferded sie ann Agirndar/ ⁊ lat
+Deu 31, ed ydur það nægia sem nalægt er/þuiad hann hef
Josu 1 ur sagt+ Eg vil eige yfergiefa þig nie einsamlan

þera

þara lata/so ad vier meigum med fullu Trausti
segia+Drottenn er minn Hialpare/ eg mun eige+Psal 56
hrædast huad Madurenn kann mier giöra. Peim 118
ked a yera Lærepedur / þeir ed Guds ord haþa
kient ydur / athuged þeirra æfelöt / og epter
fylged þeirra Tru. Jesus Christus/ j Gær og
j Dag/hann same er og æfinnlega/ Læted
þui eige aföngum leida ydur/ med margfyslegum
og annarlegum Lærdomum. Þuiad þad er agiæt
ligt/ ad Hiartad sie stadfast/ huad hellst ad ski
er fyrer Madenna/eige fyrer Fædsluna/huar vr
af öngua Nytsemd haþa þeir sem þar med vil
ia Gude þiona. Vier höfum þad Altare/huar af
þeir sem j Tiallbudenne þiona/haþa eckert Val
d til ad eta. Þui+huörra Dyra blod sin jnn+Leuit.
bored verdr/æðsta Kienemannenum j hid Heilaga 4/6/16.
fyrer Syndernar/þra sömu Hræ verda vppbre
nd vtan Herbudanna. Fyrer þui hefur eirnen
Jesus/ vppa þ hann helgade Folkid þ sitt eiged Bl
od)vtan Borgar lidid. Þui latum oss vt ganga
til hans af Herbudönnum/ z bera hans Vanvirding
+Þuiad vier höfum hier öngvan stadfastan Sæ +Mich 2
astad/heldr leitum vier hins tilkomanda. Þui
latum oss ut þ hann/þornþæra Gude Lofgiördar
oppur alla tysma/þ er Avögxt Varana/sin vidur
kiena hans Nafn. Gott ad giöra/z ödrum ad vei
ta þa þorgleymed ecke/Þuiad slykt Offr þocn
ast Gude vel. Hlyded ydrum Kienefedrum/z fylg
ed þm/Þuiad þt vaka yfer ydrum Salum/lyka sm
þr ed Reikningskap þar þ giefa sku/ so ad þeir
giöre þ med Glede/z eige med andvarpan/ þt þ
er ydur ogagnligt. Bidied fyrer oss.
Vorr Traust er þ/ad vier höfum goda Samuisku/

og

ꝛ girnunst ad hafa goda vmgeingne hia ǒllum/ Framar meir bid eg ydr slykt ad giǒra/vppa þ eg kiæmunst hid allra fyrsta aptur til ydar.

Eñ Gud Fridarins/sa sem vt hefur leitt i þra Daudñ/hinn mykla Hirder Saudanna/þ Bloded hins tilyfda Testamentis/vorn Drottin Jesũ Christum/hñ giǒre ydur skickanliga j ǒllu godu Verke/til ad giǒra hans Vilia/ꝛ efle þ med ydr/huad þ hñ þoknanlt er þ Jesum Christñ/ huǒrñ ad sie Dyrd vm Allder ꝛ ad eilyfu/Amen. Eg bid de ydur kiærer Brǽdr/hallded mier þ aminningar Ord til goda/þt eg hefe þarft eitt skrifad ydur. Vitid þ Broder vor Timotheus er laus aptur/ med huǒrñ ef hñ skiotliga kiemr/mun eg sia yd ur. Heilsid ǒllñ ydar Lærǒrum ꝛ ǒllñ Heilǒgñ. Ydur heilsa Brædurner af Vallande. Naden sie med ydur ǒllum/ Amen.

Skrifadur ur Vallande med Timotheo.

Formale yfer S. Jacobs Pistel.

KEñan pistil hins heilaga Jacobi/þott ad hann sie af hinum gǒmlu þ odal lagdur/ þa lofa eg hñ þo/ꝛ helld godan vera/Hellst þar þ/þ hann ǒngua Mana sirninga jñsetur/og Guds Lǒgmal allhardliga refur. Eñ ad eg seige myna Meining þar vm (eñ ǒnguñ þo til Villu nie Hiartruar neinnar) þa þikr mier sñ hñ sie eige nǒckurs postula Ritning/ ꝛ er þetta tilefne minar Meiningar.

I fyrstu/þ hñ so strax j giegn/S. Paule/ꝛ allre aft are Ritningu/Riettlætid verkǒnum tileignar/ ꝛ seiger

þad

Þ Abraham ſie ap ſynum Verkū riettlætur orden/þat tyd hñ Son ſīn oppradde/ſīm þo S. Paull (Rom. 3) þar j giegn lærer/ꝛ ſeiger Þ Abrahā hñ ſie ann Verka riettlætur orden/alleinaſta þ Tru ſyna/ꝛ vtuyſar þad med Moyſen (Gen. 15.) lōngu adr eñ hñ Syne ſynū oppradde. Nu þo þſſum Piſtle yrde vidhialpad/ꝛ ein Gloſeran pyndiſt yper ſlykt Riettlæte verkāña/þa kañ hañ þo ecke þar jñe ad þorſtaraſt/ſem hañ þa Malſgrein Moyſi (Gen. 15) huōr ed alleinaſta vm Abrahās Tru ꝛ ecke vm hñs verk talar/epter þui ſem S. Paull Rom. 4. vtſkyrer/verkum eignar. Fyrer þui vtſkurdar Þ þſſe breſtur/Þ hñ varla meige vera nōckurs poſtula.

J añare Grein/Þ hñ vill chriſtnum Lyd kiēña/ꝛ getur ecke eitt ſīn j ſo langre Ordrædu/pynuñar ꝛ Chriſti Vppriſu/nie hñs Nadariñar Anda. Hñ nepner þo Chriſtū i ſumū ſtōdum/enn kiēner ecke grandad ap hm̄/vtan ſeiger ap almenneſigre Tru a Gud/Þuiad Embætte eins rietteligs poſtula þa er/Þ hñ ap þyſl ꝛ Vppriſu Chriſti/og hñs Embætte predike/og legge þſſ ſama Grundvōll/ſo ſīm ad ſialfr hañ ſeiger/Joh. 15. Pier mimud vitnisburd ap mier giepa. Og j þui verda allar þær/ſem rietteligar Bækr eru/ſamhliodande/ad þær allar ſaman predika Chriſtū/ꝛ hñs Ætinde reka. So er Þ ꝛ eirnen riett prop til/allar Bækur ad propa/Nær vier ſiaū huōrt þær reka Chriſti Ætinde edr ecke/Epter þui ad ōll Ritningen kiēner ꝛ lærer ecke añad eñ Chriſtum/lyka ſem hñ heilage Paull/Rom. 3. vill eige ap ōdru vita/vtan alleinaſta Chriſto. Sem hñ ſeiger/1. Corinth 2. huad Chriſtum ecke lærer Þ er ei poſtuligs embættis/þott Þ eirnen ſialfer hōpudſpekingarner kiendu/Eñ þar i mot/huad hellſt Chriſtū predikar/þad ſie poſtuligt/þott Þ ſidſtur Manna ſegde.

Eñ þſſe Jacobus ſeiger eige meir/vtan hñ dryfr til

Lögmalsins ꝛ þss verka/ꝛ þleyger so oskickanliga einũ i añad. So ad mier þiker/sm̃ hñ mune vered haþa/eiñ godur dugande Mañ/sa er stöku Greiner vt aþ Læreꝛ sueinum Postulañ haþe numed/og haþe so vppa Bokꝛ þelle ritad. Ellegar kañ ad skie/ad þ ste vt aþ predikñ hins heilaga Jacobi vppskripad/ aþ einñ ödrũ til. Hñ kallar ꝛ Lögmalid eitt Lögmal Frelsesins/ huört ad S. Paall kallar þo eitt Lögmal þralkunariñar/ꝛ Reꝛ diñar/Syndariñar ꝛ Daudãs.

Fram̃ yþer þ/þa jdkar hñ Malsgreiner hins heilaga Petri/Kiærleikuren hylur Syndaþöldañ. Item/ Lyꝛ telæted ydr vnder volldluga Guds hönd. Item/ Malsgrein S. Pals(Gal. 5)þ Andan lyste j giegn Holdinu. Þar þo ad hin̄ heilage Jacobus var langre aþe aþ Herodes til Jerusalem(þyrr einn S. Petur)lyþlatꝛ en/Huad eþ so synest/þ hañ haþe löngu seirne vered/eñ þeir Petur og Paall.

Sumañ er/Ad þesse hepur viliad veria þm̃/ sem sig vppa Truna ann Verkaña þorlietu/og hepr þo til þeirꝛ rar Mælsvarnar næsta bliugr verid/ꝛ viliande þui mꝛ Lögmals rekstre til vegar koma/sm̃ ad Postularner mꝛ vpphuatningu til Kiærleiksins aþ stad komu. Fyrer þui kañ eg hñ ecke ad telia mꝛal riettra Höpudboka/Viliãꝛ de þo önguñ þar mꝛ hamla/þ hñ telie hañ sctie ꝛ vpp hepie so hatt sm̃ hm̃ slalþum vel lyst ar/Piliad þar eru margar aglætar ꝛ godar Greiner jnne skripadar.

S. Jacobs Pistell

Fyrste Cap

Acob Pion Guds/og Drottins Jesu Christi.

Peim tolf Kynkuyslũ/sm̃ sudurdreiꝛ þdar

ydar eru (seigest kærlig Heilsan)

Brædr myner/reikned þ þ allan fögnud/ nær þier ratid j margvyslligar preistanner/ ok vitid + þ ydar Tru (ef hun er riett) þa verkar hun Polin mæde/ eñ Polinmæden mũ stadföst blyßa allt til enda/ so ad þier sieud fullkomner ok algiörder/ ok j öngum Brest hafed. Og ef eirnhuör ydar þa; er vid Vysdoms/ hñ bidie af Gude/ sa er noglin ga giefr huörũ Manne/ og telr þ epter önguum/ So ok eirnen mun hñ þ giefast. Eñ + hñ bidie j Triũe/ ok efe ecke/ Puiad sa sĩ efasamr er/ hñ er lyka sĩn Siafarbylgia/ su er af Vinde verdr drifin ok vppvxgd. Puilykr Madr peinke ecke/ þ hñ mune af Gude nöckud ödlast/ Pui efasamr Madr er ostödugr j öllu synũ vegum. Eñ sa Broder sem sig lyfelæckar/ hñ hrosast j sĩne vpphafning Og hñ sem rykr er/ hñ hrosast j sinne Lægingu. + Puiad lyka so sem Blomstur Grasins mũ hñ forganga/ Solin vppgeingr med hita/ þa skrælist Grasid/ ok Blomstrid fellr/ ok þ sĩ Fegurd fordiarfast/ Lyka so mun Audugr j Rykedæme synu vppforna. + Sæll er sa Madur sĩn Freistingena polinmodliga lyfr/ Pui þar med hñ verdr reynd ur/ mũ hñ ödlast Lyfsins Krono/ huörre Gud hefr þheited þm sĩm hñ elska. Eingen seige/ nær hñ preistast/ þ hñ af Gude preistadr verde/ Puiad Gud er eingen Freistare til hins vonda/ og einskis preistar hñ/ Heldr preistast huör eirn/ nær hñ til teygist af sĩne eigiñe Girnd ok lockadr verdr. Og sydan þa Girnden hefr getnad þeingid/ þad er hun Syndina. Enn nær Synden er fullkomnud/ þader hun Daudan.

+ Rom 5

+ Luc 11 Johañ. 14 ok 16 Matt 7 ok 21. Mar 11 + psalm 109 Syr 14. Esa 40 1 Pet 1. + Joh 5.

✠ Villist eige kiærer Brædr. Aull god Giöf

og öll fullkomen Giöfe kiemur ad ofan/fra Födurinū Liossens/ j hia huörū eingen vmskipe nie vmbyting er Liossens ꝛ Myrkursins. Hū hefer oss fædt epter sīne vilde/fyrer Sannleiksins Ord/ Uppa þ vier værum Frumburdur hūs Skiepnu-

*Pro 17 +fyrer þui kiærer Brædr/sie huör Mader fliotur ad heyra/eñ tregr ad tala/ꝛ til Reide tregr. Þuiad Manssins Reide giörer þ eige/huad þ Gude retterdugt er. Þar þ aflegged allan Ohr einleik ꝛ Illsku/ꝛ medtaked Orded med hogsære/þ j ydr er rootsett/huad er kann ydar Sæler hialpligar ad giöra *

+Mat 7 Rom 2. + Vered ꝛ eirnen giörendr Ordsins/eñ eige alleinasta til heyrendr/huar þier stalfa ydr med a tælar draged. Þui ep einhuör er Ordsins Til heyrare/ꝛ eingen giörare/ sa er lykr þū Manne/ sem syna lykamliga Asianu j Speigle skoder/Þui epter þ hū hefr skodad sig/ ꝛ jafnskiott sīm hann geingr burt þann/þa gleymer hū huörnen hūs Uperlitur var/Eñ huör j giegnum skodar hid algiörda Lögmal Frelsisins/ꝛ stadnæmist þar jnne/ꝛ er eingen gleymskufullr Heyrare/heldr giörningsins Giörare/sa same mun hialpligr vera j synu verke. Eñ ep einhuör a medal ydar lætur sier þikia þ hū þione Gude/ꝛ temr eige syna Tūgu/ heldr þoruller sitt Hiarta/þss Gudrækne er hiegome. Ein skiær ꝛ opleckud Gudrækne þ Gude/ er hun/sīn vitiar Eckna ꝛ þödurlausra/ j þeirra Hörmungum/ og sig opleckadan af Himninum

*Leu 19 Deut 2 ꝛ 16 Pro 24 Syr 42. vardueitter * Ufiar Cap

Rædr mīner/þier skud eige meina/þ Truan a Jesū Christū vorn Drotten Dyrd/ arednar +lyde Manngreinaralit. Þui þa

ad

ad jngange j ydra Samkūndu Madr berande Gull baug ꝛ j kostuligū Klædū/Ēn þar klæme ꝛ eirn en eirn Fatæk j liotū Klædnade/ꝛ þier sæud a þann sīn dyrligan Klædnad bære/segdud til hūs/ Sit þu hier j godū Sesse/Og til hins Fatæka segdud þier/Stattu þarna/ eda set þig hier a skōr Fota mīna/þ vrskurdid þier ecke riett med sialfū ydr/Helldr dæme þier epter vondum Hugrenīngum. Heyred til Brædr myner elskuliger/Hefr Gud ecke vtualed Fatæka þessarar Veralldar/þa j Trunē ryker eru/ꝛ erfingiar Rykesins/ huōrn hann hefr þheitid þm sīn hann elska? Ēn þier hafid vanheidrad hina Fatæku. Eru hiner Ryku eige þr sīn med ypergange nidurþryckia ydr/ ꝛ þr ed þram draga ydr þ Domstola? Hæda þr ecke þ hid goda Nafn sīn þier erud af kallader?

Og ef þier fullkomnid þ konūgliga Lögmæl epter Ritningōnum/þ elska ſker þu Naunga þīn so sīn sialfan þig/þa giöre þier vel/ Ēn ef þier hafid Manngreinar alit/þa dryge þier Synd/og verded avytader af Lögmalinu/so sīn Ypertrod stu menn. Þui+þott ad einhuōr hielde allt Lög+Leu 19
malid/ꝛ brotligr verdr j einu/þa er sa þegar al Matt 22
lo þss sekr. Þuiad+hann sīn sagt hefr/Eige skalt þu+Mar 12
Hor drygia/sa hefr eirnen sagt/Eige skalt j Hel Gal 5.
sla. Þott ad þu dryger nu eige Hor/ enn j Hel Deut 1
slær/þa eru Ypertrodslumadr hins Lögmælsins. Matt 5
Lyka so talid/ꝛ so giörid/sīn ad þeir ed þ Lög-
mæl Frelsisins dæmder verda. Ēf þar mun of
myskunsamr Domr yfer þann ganga sem ōngua
Myskūnsemi hefr giörda/Og Myskūnen hun hro-
far sier j mote Dominū. Hūad skodar þ/kiærer
Brædr/þott einhuōr seige hann hafa Trunā/ꝛ hefr

eige Verken? Gietur Truan giört hñ hialpligt?
1 Joh 3 + Enn ef nökr Broder eda Systur er naken/og hefur þörf dagligrar Atviñu/og þo einhuör yd ar seige til þra/Farid j Fride/ giöred ydr heitt/ ✝ mettid ydr/ en giefr þm ecke huad Lykamans Naudþurt er/ Huad hialpade þm þ? So ✝ lyka Truan nær ed hun hefr engen Verk/ þa er hun daud j sialfre sier.

En þar mætte einhuör seigia/Þu hefr Truna ✝ eg hefe Verken/Syn þu mier Tru þyna vt af verkum þynū/ ✝ mun eg syna þier myna Tru af mynum Verkum. Þu truer ad ein sie Gud/ þad giörer þu vel/ Diöflarner trua eirnen/ og eru þo ottaslegner.

En villtu vita/þu hiegoma Madr/ þ Truan an Verkana sie daud/ Er eige Abraham Fader vor af Verkönū riettlatur orden/þa hñ offrade
4 Gen 22 Syne + synum Isaac yfer Alltarid? Þar sier þu þ Truan hefr samuerkad hñs Giördū/ og vt af verkönū er Truā fullkomlig orden. Og Ritning
4 Gen 15 en er vppfylld sem ad seiger + Abraham trude
Rom. 4 Gude/ ✝ þ er hm talid til Riettlætis/ ✝ er Guds
Galat 3 vin kalladr. So slae þier nu/þ Maduren er af Verkönū riettlætur/ ✝ eige alleinasta vt af Tru
+ Josu. ne. So + ✝ eirnen lausakonā Rahab/Er hun ecke
2 ✝ 6 af Verkönum riettlat orden/þa hun medtok Ni osnarmeñena/ ✝ liet þa vm añan veg fara? Þui ad lyka sem Lykamen er an Sxlariñar daudr/ so er ✝ eirnen Truan an Verkana daud.

Pridie Cap.

✝ Matt 23 Giefe + sig ecke huör Madr vt til þss ad vera Læremeistare/vitande þad ad vier munū þss þyngra Dom þa. Þuiad aller

vier

vier + briotū margfalldliga. Ēn huór hñ verdr eige brotligr j. einu Orde/ sa er algiórdr Madr/ ꝛ kañ öllum Lykamanū j raume ad hallda. Sia ed/Pad vier beistū Hestana/ so ad þr hlyda oss/ ꝛ vier snuum öllū þra Lykama/Siaed Skipen/ þo ad þau sie stor/ ꝛ verde ap megnum Vinde re ken/þa verdr þm þo stued mz litlu styre/ huórr vt sm sa vill er styrer. So er eirnen Tungan hs till Limr/eñ kiemr mykiu ap stad. Siaed hun órsu lytill Elldr kañ myken Skog vpp ad breña? Tungan er eirnen Elldr/Heimr pullr Ranglatis So er Tūgan medal vorra Lima/hun pleckar all an Lykaman/ ꝛ vppkueikiande alla vora hegdā þegar hun er ap heluiskum Elde vppkueikt. Puiad allar Natturur Dyra/Fugla/ ꝛ Orma/og Stoskrimslaña verda tamdar/ ꝛ verda spakar gi órdar ap manligre Natturu. Ēn Tūguna gietur eingen Mana tamid/so er hun ill og ospaklat/ full daudligs Eiturs. Med heñe dyrkū vier Gud ꝛ Fodurenn/ ꝛ med heñe pormalū vier Mönnum epter Guds mynd giordū. Ap hinū sama Munne þrangeingr Blessan og Boluan. Pad sk eige so vera kiærer,Bradr. Gietur nockud Bruñuren ap sannre Uppsprettu gieped satt Vatn og beiskt ? Getur nockr(Bradr myner)Fikiutrie Vidsmiór/ edr Vynvidr Fikiur borid? Lyka so kañ ecke hin same Brunr/sallt Vatn ꝛ satt ad giepa.

+Syr 14 ꝛ 19/ 25

Huór hñ er vitur ꝛ þorsoktur a medal vdar/ hñ lare sia med godre vmgeingne syn Verk/j Hog uærd ꝛ Hyggindum. Ēn ep hape þier beiska öp und ꝛ Hatur j ydrum Hiortū/ so hrosid ydr ecke ꝛ liuged ecke j giegn Sañleikanum. Puiad þ er ecke su Viska sm opan ad kiemr/helldur Jardlig

Lyckamlig/ ✝ Diöpullig. Þui huar Auþmd ✝ Hatur er/ þar er Ostadþeste ✝ aller Hluter jller. Ēn su Viska sem ad oþan kiemr/ hun er þyrst Hreinlyþ/ þar næst Fridsöm/ Hoglat/ Radþægen/ godu samlundud/ þull Myskūsemda ✝ gods Avagstar/ ✝ Vagreiningarsöm/ æn Smiadurs/ Ēn Riettlætesins Avöxtur verdur þeim j Fride sædur/ sem Friden halldu.

Fiorde Cap.

Hvadan koma Stryd og Barattur a medal ydar? Koma þær eige aþ ydar Girndum sem stryda j ydrum Limum? Þier erud a giarner og ödlest. þo þar med eckert/ Þier hated og öþunded/ og viūed þar med eckert/ Þier slæst og berest/ og hafed ecke/ þui þier bidied ecke/ Þier bidied og ödlest ecke/ aþ þui þier bidied vondu
+Gen 6 stiga/ so ad þier soed þui j ydru Bilyþe. +Þier
✝ 8. er Horunnar menn og Hordoms konur/ Vite þier
+1 Joh 2 ecke þad+ Veralldarenar Vinþeingne er Guds O
+Joh 15 vinskapur? Huer+ Veralldarennar Vin vill vera/ sa mun Guds ovin verda. Eda meine þier þ Ritningen seige til onytis? Anden sa sem j ydur byr/ hū lyster j giegn Auþundiūe/ og giefur Nad
+1 Pet 5 ina meire. Þar þ seiger hū? Gud+motstendur
+Pro 3. Dramblætu+ Ēn lytelætum gefur hū Nad.

Þui vered Gude vndergiefner/ Standed j mot Diöpliūū/ so flyr hū þra ydr. Nalægid ydur ad Gude/ so nalæger hann sig til ydar. Hreinsid ydar Hendr/ þier Synduger/ ✝ hreinþerdug giöred ydar Hiörtu þier eþunarsamer/ Vered aumer/ syted ✝ harmed/ þui ydar Hlatur skal vmsnuast j Grat/ ydar Glede j Hrygd. Læded ydr þ Gude/ þa mun hū vpphefia ydr. Bakbyted ecke huer annan/

an/kiærer Brædr/Pui huór hñ bækmæler Brodr synū/ꝛ dæmer vm hñ/sa bækmæler Lögmælenu ꝛ dæmer vm Lögmaled. Eñ dæmer þu vm Lög maled/ þa ert þu ecke giörnings madr Lögmal sins/helldr Domare. Pui eiñ er sa Lögmals gia þare ꝛ Domare/sñ ad þrelsa kañ og þordæma+ Rom. Eñ huór ert þu sñ vm Nañga þiñ dæmer? Sia 14 ed nu til þier sem seiged/J Dag elligar a morg un munū vier ganga j þssa edr þa Borg/Og vil ium þar Nared vm kring duellast / og kaupskap þrienna/ꝛ apla þar. Þier sñ þo eige vited/hui ad a morgun skie mun. Pui huad er ydart lijf? Reykr er þ/sem litla stūd varer/eñ sydan hiadn ar þad. Þar ꝑ skulu þier seigia/Ef ad vier lif um/ꝛ ef Gud vill/ þa viliū vier þetta edr þad giöra. Eñ nu hroose þier ydr j yduare Dramb seme. Allr soddā Mannadr er jllr/ Þuiad hann sem kañ nöckud gott giöra/ꝛ giörer þ ecke/þeim er þad Synd.

Fimte Cap.

NV vel/Þier auduger yled og xped/yþer ydar Vesöllum/þeim yþer ydr skulu ko ma. Yduar Rykedæme ern wllnud/ og Klæde ydar eru Möl jeten/Gull ydart og Silfur er til skiemdar rydgad ꝛ þetta Ryd mun ydr til Vitnisburdar vera/og mun tæra yd ru holde/ sem Elldur. Þier hafed ydur Siodū safnad a sydustu Dögum/Siaed/Ad launē Verk madana/þeirra sem ydar Akurlönd hafa vppyr dr/og huad þier hafed þa vm suikied/þau hroo þa/og þad þra Hroop er komed til Eyrna Dro tins Zebaoth. Þier hafed kræselega lifad a Jö rdu/og ydar Lostasemder drygt/og kappaled yd ar Hiörtu/so sem til Slatrunardags. Hñ riett

lata hafe þier þordæmt/og j Hel sleiged/og hafi hefr eige motstaded ydr. Fyrer þui vered þolenmoder/kiærer Brædr/þangad til Drotten kemur. Siaed/Pad Akurkallen vænter aglætlegs Avagstar Jardarinnar/þad þolenmodlega vmlyd ande/þar til hañ þær Morgunregn og Vøllo skiura. Vere þier eirnen þolenmoder/og styrked ydar Hiørtu/ þt Tilkoma Drottins er j nand. Motblased ecke huðr annan kiærer Brædr/so ad þier þordæmest ecke. Siaed / Ad Domaren er þ Dyrum. Taked myner kiærer Brædr til Epterbæmis Motgang og þolenmæde Spamannanna/ þr til ydar hafa talad j Nafne Drottins. Siaed/Vier hølldum þa Sæla sem lided hafa. Polenmæde Jobs hafe þier heyrt/og ending Drottins hafe þier sied/þuiad Drotten er myskunsamur/ og lykinsamur.

+Mat. 5 Ēn þrañ vm alla Hluti/Brædur myner+ þa sueried huðrke vid Himen nie vid Jørd/og eige nøckurn añan Eid. Ēn ydar ord sie/ Ja þad ja er/og Nei þad nei er/so ad þier falled ecke j hræsne. Hryggest nøckur medal ydar/sa bidie Gud/ Ēnn huðr j godu Gede er/sa syngie psalma. Ēn huðr siukur er sa kalle til syn Aulldungana safnadarins/ z læte bidia þyrer sier+ z sig Vidsmiðre smyria j nafne Drottins/Og Bænen Truareñar mun þrelsa hiñ siuka/ z Drotten mun vard veita hañ/og þo hann hafe Synder giørt/ munu þær hønum þyrergiefast. Jate huðr ødrum synar Synder/og bidied huðr þ ødrum/þad þier
+ 3 Reg. heilbrigder verded. Puiad þougleg riettferdugs
17 Bæn ma mykid. Elias+ var Madur lyka so sin
Luc 4. vier/og hñ bad Bænar/ ad þad skyllde eige rig-

na

na/og þad rignde ei yper Jörduna j þriu ar og sex Manude+J anad sinn bad hann aptur/og Himnen gaf Regn/og Jörden bar sinn Auxt. + 7 Reg 18

Kiærer Brædur/Eg ad nockur medal ydar vill est þra Sannleikanum/7 vm snyr hönum einhuör Sa skal vita þad/ad huör ed Syndaranum vm snyr j þra villu hans vegar/han hefur þrelsad önd þra Dauda / og mun nidrebyrgia fiöldann Syndanna.

Formale yfer Pistelenn
Judas Postula.

Engen kann þar a mote ad hafa/ ad þsse pistill S. Judas/er jnehalld 7 so sinn ein Vtskrift vt af öðrum S. peturs Pistle/þt hann er hinn naliga ord epter ord samhlioda/Og þar eirnen mz talar hann vm postulana/so sem þra Lxresueirn 7 so sinn hefde hann vered laungu seirna en þr. Hann þramsetur þau Ord 7 þa Tilburde/huörra huörge j heilagre Ritningu verdr gieted/Huad hid sama þa gömlu Lærefedr hræra dt hefr/þssum pistle burt ad kasta þra Bokn heilagrar Ritningar/Ad auk þssa þa kom Judas postule alldrei j Grickland/helldr hallda Menn/ad hann hafe verid j Per sia(edr Serklande)huadan hann hefr ecke skrifad Grisku. Par þ/Enn þo ad mier virdist þtta godr pistill vera/ þa er ecke naudsyn ad reikna hann a medal þra riettu hö bud Boka/sem Truarinnar Grunduöll leggia skulu.

Pistillen hins Heilaga Judas
Fyrste Cap.

Judas

S. Judas Pistell

Vdas Þion Jesu Christi/en Bro
der Jacobi.

Þeim kölludū/sm̄ helgader eru
i Gude Fodur/z vardveitter i Je
su Christo/Myskū senie/Frid/ og
Kiærleike Guds margfalldist ydr.
Myner kiærustu/Med þui eg hafda allan sett
ing a ydr ad skrifa/vt af almeneligu voru Hialp
ræde/virtist mier naudsynligt/med Skrife ad a-
minna/þ þier vegna þrar Truar stryded/sm̄ hinū
Heilögu er eitt sin̄ giefen/Þuiad þar eru nockrer
Menn/þr fafnframa jn̄ hafa lædst/vt af huǫrin̄
fordū tyd skrifad er/til þessa Doms afellis/Þe
ir eru Omillder/z vmvenda Nad Guds vore i
Munadlyfe/z afneita Gude og vorum Drottne
Jesu Christo/þin̄ einka Drottne. En eg vil
vndermynsa ydr/ad þier eitt sin̄ vitid/þ Drotten
þan̄ tyd hn̄ frelsade Folked af Egiptalande/ad i
+aflad sin̄ glatade hn̄ þeim sm̄ ecke trudu. Lyka
eirnen Englana/huǫrier ecke geymdu sinna Valld
stiett/heldr forlietu sitt Heimile/hefr hn̄ vard-
ueitt til Doms þess hins mykla Dags/vnder æfin
ligum Bondū Myrkurs ins/so sin̄ eirnen +Sodo
ma z Gomorra/z vmliggiande Borger/ er med
sama hætte z þær vthoraft hǫfdu/z epter ǫdru
Holde geingnar eru/z settar eru til Epterdæm
is/z þola Kuǫl eilyfs Elds/Slykt hid sama eru
eirnen þesse Draumspisl/huǫrier Holded saurga/
en̄ Herrastiettena forsma/z Tignarelldit hada/
+En̄ Michael sa Hǫfud engell/þa hann vid
Diǫfulen deilde og vid hann þrættade vm Lyka
m.a Moyse/dirfdest hn̄ ecke Doms adkuæde Hed
ungarinar a ad fella/heldur sagde hann/Drott-
en

en straffe þig. Ēn þesser lasta/ þad þr ecker aþ
vita/ Ēn huad þeir aþ Naetturu/ so sem ōnnur
skynlaus Dyr vita/ þa spilla þeir sialfum sier
þar jnne. Vei þeim/ þuiad þeir ganga + Veg Ca + Gen 4.
ins/ og falla j + Villudom Balaams/ þyrer Avinn + Nū 22.
lags saker/ og þyrerþarast + j Motmōglan Cho- 23 + 24.
re. Þeir eru Opeckt/ bramlande medal sin aþ + Nū 16.
ydar Aulmōssu am otta/ þadande sig sialfa/ Þeir
eru Vatslaus sky sem aþ Vinde vm verda drif-
en/ þeir eru Hausteid: visen/ oprioſom Trie/ tuis-
uar dauder/ og vppraetter/ grimar Siaparbylgiur
vēlōdrande synar eigenlegar Vansemder / villar
Stiornur/ huōrūm ad vardueitt er Þokan Myrk
rana ad eilyþu. Ēn Enoch hinn siōunde þra A
dam hefur eirnen aþ þessum spad og sagt/ Sia-
ed + Drotten kemur med nīōg Þusund heilagra + Apo 1.
Dom ad hallda yþer ōllum/ og ad straffa alla þa
sem ogudleger eru/ aþ ōllum Glōrdum seni þeir
ogudlegu drygdu/ og aþ ōllu hōrdu sem ogudliger
hafa j mote hann talad. Þeir mōgla og eru a-
tōlusamer/ epter synum Girndum ganande/ og
þra Munn talar Grokyrde/ + þeir daust ad Man
greinar alitenu/ þyrer gagusemdar saker. Ēn þi
er elskulliger/ vered minnuger þeirra Orda sem ad + 1 Tim
ur þyrre + sōgd hafa vered aþ postulum Drot- 4.
ins vors Jesu Christi/ þad þeir sōgdu ydur + Ad 2 Tim 3.
a sydustu tymum mundu spottarar koma/ huōr- + 2 Pet 3
er epter synum Girndum ganga munu/ j ogudle
gu Lyperne/ Þeir eru huōrier Tudragne grōra
huōrier lykamliger eru/ þeir ōnguan Anda hafa.
Enn þier aestsamliger/ vppbygged ydur yþer yd
ra allra heilōgustu Tru/ þyrer heilōgan Anda/ og
bidied/ og vardueited yd: j Guds Kiærleika/ Og

vænt-

vanneed þrar Myskũar Dróttins vors Jesu Christi/til eilyfs Lyfs. Og hallded þeñan Misnun þad þier slaed aumur a sunnum/eñ þa adra þyrer Gradsslu hialpliga gióred/ ꝛ tycked þm vr. Bæl-ens/og ad hatre hæped þan pleckada Holldsins Kyrtil. Enn þm sem ydur kan ad vardueita vtan Vansa/og ad skicka þyrer Auglite sinar dyrdar oplecka med Fognude/þm Gude sem allein er vitur/vorum Lausnara/sie Dyrd/ꝛ Maiestat/og Vallde/og Magt/nu og vm allar Allder ad Eilyfu/Amen.

Formale yfer S. Jo-hennis Opinberanar

Marghattadr Spasagner edr Spadomar þinast j Kristeligre Kirkiu. Sumer spa so þ/ad þeir leggia vt Spamannanna Ritningar/ vm huórn Spadom S. Pall talar 1. Corinth. 12, 14. Og eñ vydar annarstadar. Þess hattar Spadomr er hin allra naudsynligaste/huórn Menn hliota dagz dagliga ad hafa/þuiad þesse Spadomr hñ kienner Guds ord/hñ leggr Grunduoll Kristninnar ꝛ verndar ꝛ þorsuarar Truna Snógt ad seigia/hñ stiornar predikunar embætte/hellr er þui vid magt/skickar og styrker þad.

Sumer þspa ꝛ seigia okomna hlute/þr ed ecke standa edr þyrre j heilagre Ritningu/Og þsser Spadomar eru mz prenu mote. Þeir þyrftu giora þ med berum ꝛ liosum ordũ/þ vtan allar Mynder/ꝛ Figurur/so sem ad giórer Moyses/Dauid ꝛ þleire adrer Spamen/þa þr spa þ vm Christum/ꝛ so sm ad Christus ꝛ Postularner spa þyrer vm Antachristen ꝛ adra þals Lærepedur.

Adrer

Adrer giöra þ med nöckrum Figurū ꝛ Myndum/eñ þr ſetia þa þar hia vtþydingina/mz lioſum ordū/ſo ſm ad giörde Joſeph þa hñ vtlagde Draumana/ꝛ Daniel vtlagde bæde Drauma og Mynder þyrer Kongenum Nabugudonoſor.

Þridia ſlags Spadomar eru þr/ſm þ giöra med ein um ſaman Myndū ꝛ Figurū/æn orda edur vtleggınga ſo ſem ad er þſſe opinberunar Bok/ꝛ margra Helagra Maña Draumar/Sioner ꝛ Mynder/huſriar þr haþa haþt aþ heilögū Anda. So ſem S. þetur Act. 2. þre dikar/vt aþ Spadome Johelis/ Ydar Syner ꝛ Dætur ſkulu þ ſpa/ꝛ ydar Ungmeñe ſkulu Sioner ſia/ꝛ ydar Aulldunga ſkal Drauma dreyma.

Og a medan ſlykar Spadomar eru ecke vtþydder/ꝛ þa ecke neina lioſa Vtlegging/þa er þ eiñ hulen ꝛ þeig ande Spadomur/ſem eige er þa eñ komen til ſyns Gag ns og nytſemdar j Chriſtneñe. So hefur þ ſkied þſſa Bok/ allt hier til. Marger haþa reynt og þorſokt ſig þar a/ eñ þeir haþa allt til þeſſa Dags eckert viſſulegt j lioſe lated/ Sumer haþa blandad þar vid aþ þeirra eigen Hæpde miörgu oſkickanlegu. Vegna ſlykrar eþaſam mligrar Vtleggingar og hulins Skilnings höþum vier lated þeſſa Bok kyrra liggia. Helſt þyrer þa Grein/ ad nöckrer aþ þm gömlu Forþedrum hallda hña ecke ad vera S. Johannes poſtula/ſo ſm þar ſtendur j 3 Bok Hiſto. Eccle. Cap. 25. J þre ſömu Epaſemd lætū vi er hana blyþa/ þo ſkal þar med aungum þyrerboded vera/ad eigna hana S. Johanne poſtula/edur huörium hann vill.

Eñ med þui/ad vier giarnan villdum þa viſſa vtþyd ing edur vtlegging hier vppa/þa vilium vier gefa þm ödrum ſem hærre Andagiptrer haþa/nöckurt Tileþne/ad hyxa þar epter/og vorn Hugſkotsþanka vilium vier j

lioſt

lioſe læra/ſem er þeſſ hattar. Med þui ad þetta ſkal vera ein Openberan o ordinna Gluta/og einkum þeirr er tilkomande Hörmungar og Ogiæpu ſem koma ſkylde yþer chriſtelega Kirkiu / þa höllum vier ad þetta mune naſt ganga ad þinna þa ſiettu Vtþyding / eþ ad Menn ſamanleſa wr Sagnabokunum edr Hiſtorium vm lidna Giörninga/ og Hörmungar Chriſtninnar ſm hun lided hefur allt til þeſſa Dags/og bera þad ſo ſamann vid þeſſar Mynder/og japna þm ſo vid orden. Eþ þad ber þa ſaman/og verdr ſamhlioda/þa meiga Menn ſtanda þar a/ſo ſem a eirnre viſſre/og minſta koſte/ ſo ſem a eirnre oburtkaſtanlegre Vtþydingu.

Sydan höllum vier/ſo ſm Texten ſtalþr vppa hliodar/ad þr þryr þyrſtu Capitular/ ſm tala vm þær VII. Samkundr/ꝛ þra Eingla/j Aſia/vilie ecke añad/en ad avyſa einþalldliga/huörnen þær ſönnu Samkundr haþa j þañ tyma verid ſtandande/ꝛ ad þær yrde amintar/ad vera ſtadþaſtar j Truñe/ꝛ ad eþlaſt/edr ad giöra Yþer bot. Ad auk þſſa lærum vier þ hier aþ/ad þetta Ordi EZECHIEL merker ꝛ ſo ſydar meir/j hinū ödrū Myndū ꝛ Sionū/Byſkupa ꝛ Kieñeþedr j Chriſtneñe/ſuma goda/ſo ſem þr heilögu Fedr og Byſkupar voru/ ſuma vonda/ſo ſm voru þr Villumeñ ꝛ Falsbyſkupar/ hörra.þiſlde meire er j þſſare Bok/helldr en hinna godu.

J hinū IIII. ꝛ V. Cap. verdr vtmalud öll Kriſtnen huör ed ſoddan tilkomande Hörmungar og plægr lyda ſkal. Þar ſtanda þeir. 24 Aulldungar þraiñe þyeer Gude/þad eru aller Byſkupar og predikarar/ſamhliodande j Lærdominum/ og eru krynder med Truñe/ þr ed Chriſtum/Lambed Guds/med Hörpū lopa/þad er/ þr predika og þiona hönum mz Reykelſe/ þad er ad ſkilia þeir þeſa ſig j Bxna akalle. Og giöra þetta allt ſamt Chriſtneñe til Huggunar/ſo ad Menn vite/ad Chriſtnē

eda

eda Christeleg Kirkia skule vera og blyþa samt j þm̃ tilkomande plægum

J þeim vi Cap. hepiast þar tilkomande hörmung ar/og fyrst þar holldlegu harmkuælingar/sm̃ er Opso ner veralldlegs Yfervalldz/ þad er sa hinn koronade Riddaren mz Bogan/ahuitū heste. Jtm̃ Bardagar og Blods ythellingar/þ er sa Riddaren sem Suerded hep ur a raudum heste. Jtm̃/ hungur ꝛ hallære/þad er sa Riddaren sem Metaskalernar hapde/a suörtum heste. Jtm̃ Drepsott og vond Dauū/ þ er sa Riddaren j Dauds ans mynd/ a bleikū heste. Þuiad þessar þiögra handa plægur/fylgiast alla tyma vissulega ad/yfer þm̃ o þack latu þorödcturum Guds ords/asemr med öörū fleirum Forcydslum Valldstiettanna þordiörfunū ꝛ vmskiptum allt til hins sydasta dags/so sm̃ þar stendr j nidurlæge hins 6. Cap. Og Sæler þra helgu fyrstaruotta koma þuilyku ap stad yfer þa/med synu hrope og kalle.

J vii ꝛ viii Cap. hepiast þar openberaner sm̃ eru vm þar andligu hörmungar/þ eru allra handa Villu domar. Og þar verdr j aūad sin̄ framsett ein huggun/ ar samlig Mynd/þa Eingellin̄ teiknar þa Christnu/og þbydr þm̃ vondu Einglum ad granda þm̃. So ad men̄ meige fullkomliga ꝛ til saūs þ yita/ad christelig Kirkia mū ꝛ eirnen hapa goda Engla/ꝛ hreint Guds ord vnder þeim Villu mönum/So sm̃ Eingelleñ mz Reykel sid aryfar/Pad er/mz Bænaakalle. Slykir goder Eng lar eru þr heilögu Fedr/sm̃ var Spiridion/Athanatius Hilarius/ ꝛ þrra lykar/og þad Concilium Nicenum.

Sa fyrste vondr eingell er Tatianus/ꝛ hūs Encra tite/sem þbudu Hiuskaparbanded. Jtem/þr ed ap verk önum villdu goder ꝛ þromer verda/ so sem Gydingar ner. Þuiad sa Lærdomur ap Riettlæte verkanna hepur vered sa fyrste Lærdom i giegn Euangelio/hū mun ꝛ

verda hiñ sydaste/praetekiu þui/ ad hañ þar ætlad nyia Riicikepedi ꝛ ðñur Kiöpn/So sem Pelagiani/ et ct.

Sa añar vondr Eingill er Martion niz synū Katha phrygis/Manicheis/Monthanis/ et ct. Peir ed miked hallda ap synū andligū jñblæstre meir eñ ap Ritningun ne/ꝛ palla lykta sem þtta gloande Biarg/ a mille Heimins ꝛ Jardar. So sem Thomas Munzerus ꝛ þr adrer Fluguandar giördu j Pyskalande.

Sa þridie er Origenes/huðr ed þ synda philosophiꝛ ꝛ skilnings Speke beiska giört hepr Ritningena/ꝛ heñe spillte/lykta so sīñ peir diuplærdu Scholar hapa huðruetna hingad til giört.

Sa þiorde er Nouatus ꝛ hñs Katharí/þr ed jdranar Yþerbot apsögdu/ꝛ villdu vera hreiñe eñ aller adrer. Peirrar sömu Tegūdar voru ꝛ Donatiste þar epter er a/Vorer andliger eru ad mestu med þtta allra þiöggra handa slags. Peir eru Lærdu/huðriū Historiurnar ꝛ Sagnabækurnar eru kunūgar/mættu vel vtreikna þrta/ Þui hier er þad oþlangt alla Hlute þram ad setia og biuysa.

J IX. ꝛ X. Cap. vpphepst su rietta Hörmūgin/Þui allt þangad til/þa hapa þssar þyrstu Harmkuælingar/nar/bæde þar lykamligu ꝛ andligu/ecke verid vtan eitt ganian ad reikna/j hia þñ epterkomande Plægū. Huad ꝛ Eingellen stalpr seiger j Midurlage hins VIII Cap. Ad þar ske koma þriu Vei/huðrium þr adrer þryr Englarner sku ap stad koma/þ er sa þimte/stötte/ siūde Eingell/ꝛ þar med sk Verölldeu enda hapa. Hier koma bæde þar andligu ꝛ lykamligu Opsokner i eitt þar sku vera þriar/hin þyrsta er stor/ðñur er stærre/þridia er allra stærsta.

So er nu þ þyrsta Vei/sa þimte Eingill/ Arius sa mykle Villumadr ꝛ hñs Lagomeñ/huðrier so hradeliga

plægad

plægad hafa Christendomin vm allan Heimin/ad Texte
en seiger hier/Ad Gudhrædder menn hafa mykla helld
ur viliad vera dauder/enn ad sia vppa slykt/Enn þr vrdu
þo ad sia þar vppa/ ꝛ mattu ecke deyia/ Hann seiger ꝛ so
ad Engillen af Heluyte sinn kallast Fordiarfare sie þr
ta Kongr/So sem villde hann sagt hafa/Diofullen rydr
heim stalfur/ Þuiad þr hafa ecke alleinasta opsokt þa
Christnu andliga/helldr ꝛ so lykamliga med Suerdinu.
Les Historiurnar ꝛ Giorninga þra Arriana/ þa skru
vel ꝛ rietteliga meiga skilia þsse Ord ꝛ þssa Figuru.

Þad annad Vei/er sa siotte Engill/sa skiemelige Ma
chometh ꝛ hans Lagsmenn Saraceni/ huorter bæde med
Lærdomenum/ꝛ so med Suerdenu storliga hafa plæg
ad christeliga Kirkiu. Japnþramt med þssu sama En
gle/so ad þetta Vei verde þm mun stærra/þa kiemr þar
til sa sterke Engill med Regnbogan ꝛ beisku Bokina/
Þad er sa heilage Pauadomr/ med synu stora andliga
þegurdar skine ꝛ Heilagleika/þr mæla ꝛ meta Muster
ed med þra Lagasetningum/kasta vt Forgardenum/og
vppbyria Hræsne ꝛ þann ytra augsyneliga Heilagleik.

J xi ꝛ xii Cap. verda mirt vnder þssum Vei og
plægu þramsettar tuxr Huggnarmynder/Su þyrte vm
tuo Predikara/hin ennr vm þa fodstuku Kuinu sin Bar
nid bædde þ vtan Drekands vilia. Mr huorku ad merk
iest/ad þar ske japnan blyþa nockrer goder Kienebædur
ꝛ christner Menn/bæde a medan þau tuo fyrstu Vei yþer
standa/og so eirnen þa þ þridia Vei kiemur. Og þau
tuo syndustu Vei hlaupa til samans huort med odru/ ꝛ
yþerþalla christeliga Kirkiu vnder eins/ad syndustu/ og
Diofullen sprenger þar med bornen wr Fatenu.

J þm xiii Cap. þa kiemur nu(vid hliod Ludursins
þss synasta Engils a medal þra sio/huor ed þ vpphafe
hins xii Cap. Basunade)þss siounda Engils sins Giof

 ningur

ningur/þ þridia Vei/einkum sín er/sa pualige Keis/
aradomur/ꝛ Keisaralige pualadomur. Hier tekur pa
uadomuren ꝛ so eirnen þad veralldliga Suerded j hõ/
nd/og ypergeingur og drottnar nu ecke alleinasta med
Bokinne j þui õdru Vei/helldur ꝛ so m̃ Suerdenu j þui
þridia Vei/so sm̃ad þr hrosa/ad pauen hafe j sine Ma
gt ꝛ Valde bæde þ andliga ꝛ veralldliga Suerded.

Hier eru nu þau tuõ Dyren/Þad eina er Keisarado/
muren/þ añad med tueimr Hornõnũ/þ er pauadomur/
en/huõr ad nu er orden ꝛ so/eitt veralldligt Rike/ þo
vnder Yperuarpe ꝛ skine Nafnsins Christi/ þr pauen
hefur þ niurpallna romuerska Rike vpp aptur reist/
ꝛ komid þui þra þm̃ Grisku til Pyskra/Og er þo raun
ar/helldr Mynd ꝛ skugge þss gamla Romuerska Rikis
helldr en Lykamen stalfur þss sama Rikis/so sem þad
var. Þo samt giefur hñ þssare Myndine Anda ꝛ Lyf
so ad hun hefur enn nu sitt Rikis Rad/Lagariett Val
dstietter ꝛ Embættismen/ꝛ hellst so enn nu vid magt.
Þad er su Mynden sm̃ sard var/ꝛ vard heil aptur.

Enn hullyka Suiuirding/Vei ꝛ skada slykur Keisarli
gur pauadom̃giõrt hefur/þ verdr nu ad sine ecke vpp
taled. Þuiad fyrst er Heimuren þ hñs Bok fullr ord/
en med Afgudadyrkan/Klaustur/Stidre/Helgramana
Bylare/Pilagryms gõngr/Hreinsuarellda/Aflat/ohrei
nt Hreinlyfe/ꝛ med otellanligar pleire Greiner Mas/
ana Lærdoms ꝛ verka/et cl. Þar nast/Huõr kan vpp
ad reikna/huõi su mykillre Blods vthellingu/Morde ꝛ
Manndrape/Hernade ꝛ Hõrmũgum pauen hefr ad stad
komid/bæde med sialfs syns eigenligum Hernadar bar/
dõgũ/ꝛ so þar med/ad hñ hefr vpphuatt ꝛ õruad Kei
sara/Konga/Hõfdingia huõra j mote õdrum ?

Hier vtsteypist ꝛ hellist nu j einu öll Diõpulsins sy/
sta grimdar Reide til samãs/þar j Austuralfu Heim
sins þ

sins þ aflad Vel/Machometh ꝛ Saraceni/Hier j Vest alsuñe Pauadomuren ꝛ Kelsaradomuriñ med þui þrid ia Vef. Þar til kiemr Tyrken/Gog ꝛ Magog/so siñ aft ar æbxter/siñ sydar epterþylger j hinum xx Cap. Og j þañ mæta verdr christelig Kirkia vm allan Heimen/ a aller sydr hid allra hrædeligasta ꝛ hryggeligasta pyi nd ꝛ plægud/med Falstrdome/med Bardögum/ med Bokiñe ꝛ Suerdinu/Þad er sa sydaste Dreggiarskierþ uren/ꝛ su endelige sydasta plæga. Sydan þar epter/ þylgia ecke vtan einsamlar huggunar Mynder/ þegar slykar hörmügar Vei ꝛ Suiuirdingar eru vte ꝛ endadar.

J xiiii Cap. hefur Christur þyrst vpp ad deyda siñ Antachristum med Anda syns Munns/so sem S. Paull seiger/ 2 Tessa. 2. So ꝛ kiemur Eingillen med Euan gelium/ j giegn þre beisku Bok hins sterka Eingils. Og eñ ad nyiu standa þr Heilögu ꝛ Meyarnar hia Lã benu/ꝛ predika riettelega. Epter þrta Euangelium kie mur öñur Rödd hins añars Eingils/þ ad Borgen Ba bilon ske hrynia nidur/ꝛ sa andlige Pauadomr hrapa.

Framueigis þyrger þ og epter/ huörnen Haustuiskan verdr halldin/ og ad þr sem j Pauadominum stadþaster blyþa j giegn Euangelio/þr sku vt vr Borginne Christi j Vyndþrugu Gudligrar Reide kastader verda. Þad er/ Þeir verda þ Euangelium so sem þrasinder christelig re Kirkiu/ꝛ vrskurdader til Guds Reide/huör ad inyk el er/ꝛ su Þrugan giefr af sier myked Blod. Edur m skie/ad þar sie þ Höndum einhuör sterlig Repsing/edur Donur vorra Synda/ þar ed opmyklar eru og meir enn þullvaxnar.

Þar epter j hinum xv ꝛ xvi Cap. Koma þr fiö Ei nglar med þar flö Skuler/Þa vex Euangelij ꝛ stryder a Pauadomen j öllum ættū/þ marga Gudhrædda ꝛ lær da Predikara. Og Hafæte Dyrsins/Pauans Valld mñ

þornyrkiaſt/ ꝛ mun verda ogiæbuſamligt ꝛ þliked. Eñ þr munu reidaſt aller ſamt/ ꝛ veria ſig diarþliga. Þui ad þriar þoddr/ þryr ohreinar Andar ganga vt ap Mũne Dyrſins/ ꝛ vppæſa Kónga ꝛ Hǫfdingia j giegn Euangelio. Eñ þtta ſtodar ecke par/ þra Bardage stendur j Harmageddon. Þoddurnar eru þr Sophiſtar/ ſo ſm nu eru Jeſuitar og adrer Villumeñ/ þeir ed marge þu ætta j giegn Euangelio/ viña þo eckert a/ helldur eru þr ꝛ blyþa samt þoddur ſm̃ aðr.

J hinũ xvii Cap. verdur ſa keiſarlige Pauadomur ꝛ paualige Keiſaradomur/ þra vpphaþe til enda j eina Mynd ſamandreigen/ ꝛ ſo ſem allur j eirne Sum̃a þram̃ ſettur/ huórnen ad hñ ſie eckert (Þuiad þ gamla romuerſka Ryked er þ lǫngu burt) ꝛ er þo nǫckud/ þr þar er eñ epter (ap þui gamla Romaryke) bæde Romaborg ſialfa ꝛ ſo þleire óñur Lǫnd. Slyk Mynd verdr hier þram/ ſett/ þuiſykaſt ſem þa nǫckur ſtorglæpa Madur verdur openberliga hapdr þ Domſtol/ ſo ad hñ til Dauda dæmdur verde. So ad ǫllum verde vitanligt/ ad þtta Dyrſke nu ſnarliga þdæmt verda/ ꝛ ſo ſem S. Paull talar/ þ birting Tilkomuſar vors Drottins verda apmæd. Hued hid ſama þr vpbyria (ſo ſem j Textanum stendr) ſm̃ Pauadomſins ſialfs Verndarar ꝛ Forſuarsmeñ laat aſt vera/ þr þorſuara Pauadomen j þañ mata a þſſum tymum/ ad þr andligu munu Klædnaer verda og nakter epter ſiria.

J xviii Cap. vpphepſt ſlyk Forcydſla/ ꝛ þar hrapar j grun nidur þ myrkla ꝛ herliga Segurdarſkrauted/ þa læta þr Stigtareyþarar ꝛ Kirkiuþiopar ap. Fyrer þſſa ſǫmu Grein hlaut Rom ad verda rænd og ruplud/ ꝛ ap heñar eigenligum Verndarherra med Øxidarſtorme yþervñen/ ſo ad þ ſkyllde vera vpphaf þrrar ſeinu ſtu Forcydſlu heñar ꝛ Nidurbrots.

Ei lata

Ei lata þr ad helldur ap ſiñe vpptekt/ þr hapa vte öll Rad/hughreyſta ſig/brynia ſig ꝛ bwa til varnar/ ꝛ ſo ſm̃ hñ ſeiger j xix Cap. þa þr med Ritninguñe og Bokönum gieta ecke meir/ꝛ þegar þöddurnar hapa en dad þra hliodagrein/þa verdur þm̃ aluara/ꝛ leita vid med Magt ꝛ Vallde ad veria ſig/ſamã ſapna Kongum ꝛ Höpdingium til Bardaga/eñ þr viña þo eckert a/Pui ad hñ ſa ſem ſitur a huytū heſte/Hnör ed nepneſt Gudz Ord/hñ viñur Siguren/Par til vm ſyder/ad bæde Dyred ꝛ Spamaduren verda höndū tekner/ ꝛ j Helvytis Apgrunn nidurpleygder.

Vm þtta bil kiemur þram̃ i xx Cap. ſa ſeinaſte Skierpur(Guds Reide)Gog ꝛ Magog/Tyrken/þr raudu Judar/hnöria Andſkoten(ſa ſem ꝑ þuſund ærū būden var eñ er nu laus aptur orden)med ſier leider/Enn þr ſkuned hñ ꝛ ſo ſnarliga j Þ gloanda Elldſins Dyke kaſtader verda. Þuiad vier höllduñ/ad þeſſe Mynd/ſem er þraſkilen þra hinñ ödrū/ſie vegna Tyrkiana þramſett. Og þau Puſund ær hepieſt vm þ bil þa þſſe Bok ſkripud var/ ꝛ ad a þm̃ ſama tyma hape Diöpullen bunden verid. Þo ma þſſa æratölu ei ſo grandvarliga reikna vppa puncta eda Minutur. Epter Tyrkiana kiemr ſtr ap ſa ſeinaſte Domsdagr j Midurlage þſſa Cap. ſo ſem ꝛ Kirnen Daniel vottar ꝑ þm̃ 7 Cap.

J hinum xxi Cap. verdr vm ſyder ſu ſeinaſta huggun þmyndud/ad ſu heilaga Borg ſke tilreidd ꝛ pullbuen verda/ꝛ ſo ſem ein Brudur leidaſt til þſſ eilypa Dr ullaups. Ad Chriſtus ſie alleina Drotten/ ꝛ aller Gudliger ſke verda þdæmder/ og med Diöplenum burt kaſtader j Helvytis Apgrun̄.

Epter þeſſare Vtpydingu þa meigum vier giöra oſſ þſſa Bok nytſamliga/ꝛ ſkra hana vel. Fyrſt til huggunar/So ad vier vitum ad eckert Opryke/önguar Lyg

 ar

ar/eingen Vijsdom: nie Heilagleike/ Eingen Eymd nie Hörmūg ſẽ gieta nidurþrycke christeligre Kirkiu/ Helldur mun hun vm ſyder yþeruinna allt þetta/ og Sigrenum hallda.

J añan mata til Vidurunar j giegn so myklum margþöllduм haſkaſamligū Hneyxlönum/ſẽ tilþalla j Christneñe. Þuiad med þui ad þ megtuga Yþervalldid og Fegurdarſkinid ætte ad aſtryda christeliga Kirkiu/ eñ hun ſkyllde ſo ann allrar Pryde hulin liggia vnder so mörgum Harmkuxlū/Villudomū/ꝛ þleirum ödrū illum Glutum/þa er vorre Skynſeme ꝛ Natturu omöguligt ad þeckia christelega Kirkiu/Helldur þelt vor Skynſeme nidur/ꝛ hneyxlar ſig a þre lytilmotligre yþermynd Christneñar/kallar þa ꝛ nefner christeliga Kirkiu ſiñ ad eru heñar örguſtu Fiandmeñ/ Og þar j mote kallar þa þordæmda Villumenn/ ſem j ſañleika eru christelig Kirkia/So ſem allt hier til ſkied hefur vnder Rytte þa uadomſins ꝛ Machomeths/Ja a medal allra Villumanna/ꝛ tyna ꝛ tapa ſo þſſare Truariñargrein/ Eg true ei na Heilaga christeliga Kirkiu.

Alyka ſem nu a vorum Dögū glöra nöckrer Sieruitringar/þegar þr ſla Villudoma/Oſamþycke ꝛ margþall dar Fleckaner/ad ſo marger eru þalſkriſtner/marger Hræsnarar/þa dæma þr japnſnart/ad þar ſie eingen christelig Kirkia. Þuiad þr haþa heyrt/ad þr christnu eiga ad vera eirn Heilagr/Fridſami/Samþycker/Vingiarnligur/Dygdū prydder Söþnudr. Þar þ ætla þr/ad önguar Hneyxlaner/önguer Villudomar/önguar Fleckaner eige þar ad vera/helldr einſaman Fridur ꝛ þagnar Dygder.

Þuilyker ættu ad leſa Bok þſſa/ꝛ venia ſig til ad alyta christeliga Kirkiu med ödrum Augum eñ ſi īar eigenligrar Skynſeme. Þuiad þiſe Bok(helld eg) ſetur þr am ꝛ ſyner næſta hrædelig ꝛ andſtyggelig Ruikinde/Ö-

pryda

þryda ꝛ grimliga Eingla/myrkar ꝛ hryggeligar plagr Eg vil ecke tala vm adrar margþalldar Synder ꝛ añan veykleika j christeligre Kirkiu/sem er ꝛ vered hefr/so ad öll manlig Skynseme hefur ad mestu/j slykre Aulld husrke þeckt nie virad ap christeligre Kirkiu. Sañliga slaum vier/husrsu hrædeligar Hneyxlaner ꝛ pleckaner/ vered hafa þ vora daga/þa men ötludu þo/ ad sem all ra best mũde tilstanda j Christneñe. So ad þsse time a hrörtũ vier nu lifum/ma vel reiknast gyllene öld j hia þeim vnulidna tyma/þyrre Alldar. Meinar þu ecke ad Heidungiarner hafe hneyxlad sig a þessu hinu sama/og halldid þa enu Christnu þyrer oradvanda/ostadþasta/ og þrattunarsama Menn?

Þesse grein(Eg true eina heilaga christelega Kirkiu) hun er so vel vorrar Truar Articulus og grein so sñ hinar adrar. Þar þ kann eingen Skilnings skarpleike manligrar Skynseme hana ad þeckia husrsu granduar/ liga sem þr skoda/Diöþullen kañ vel ad hylia hana mz Hneyxlönum ꝛ Villudomũ so ad þu verder ad hneyxla þig þar a. So kañ ꝛ Gud ad hylia hana med Veykleik a ꝛ margugsligre Fleckan/so ad þu hlytur ad heimsku ad verda/ꝛ rangliga vm hana ad dæma. Hun vill ecke med lykamligum Augũ sien verda/helldur med Truñe. Eñ Truen er þra Hluta sñ ecke slast/Ebre. 11. Cap. Og hun kiedr med Drottne þessa vysu/Sæll er sa sem ecke hneyxlast a mier. Þad skiedr ꝛ opt ad eirn christ/ en Madr þecker ecke stalþan sig/ꝛ sier ecke sñ Heilagleik a ꝛ Mannkoste/ helldr alleina þinnur med stalþum sier ecke vran Synder ꝛ Lösta. Og þu plumpe Sicrnitrin gur meinar ad þu þaer sied hana mz þũe blindre Skyn seme og saurugum Augũ?

Snögt ad seigia/ Vor Helgan er j Himnenũ/þar ed Christus er/eñ ecke j þssum Heime/þ Augũ Manna open

þer/so sem Varninge a Torge. Þar þ/þo ad þar sie su eyrlander/Villur ꝛ adrar Fleckaner/ꝛ kome slyku ap stad sin þær orka mest. Þa epum þ j ønguan mata/ Christus er med oss/ep ad eins Euangelium ꝛ Guds Ord blys ur hreint ꝛ opalsad hia oss/ ꝛ vier elskū þ ꝛ j Heidre høpū/þo ad aller hluter gange sem vest til/So sem ad vier staum j þssare Bok/ ad vm allar þssar plægur/ a medal þssara Dyra og vondra Eingla/þa er Christus þo nalægur synū Heilögū ꝛ viñur vin syder Sigur.

Openberan S. Johannis Theologi.

Fyrste Capitule.

Openberan Jesu Christi/ huórta Gud gap hönum/ til ad kunngiöra synum Þionum þa hlute sem skie skulu snarlega/og til Kynningar hepur gieped/j þui hñ sende sinn Eingel til syns Þienara Johañis huór vitnad hepr Guds ord/ ꝛ Vitnisburden ap Jesu Christo/huad hellst hñ hepr sied. Sæll er sa sem les/og sa sem heyrer orded Spadomsins/ og vardueiter huad j hönum skripad er/ Þuiad Tymen er nalægur.

Johañes þm sio Samkundum sem j Asia eru. +Exod 3 Nad sie med vdur og Fridur+ap þm sem er/ og þm sem var/og þm sem koma mun/og ap þm sio Andium sem eru fyrer hns Stole / og ap Jesu 1 Cor. Christo/sa sem er trur Vottur+og Frumgrenin 15 gur Framlidina/og Höpdinge Jardarinar Kon- Coloss 1 ga. Huór oss hepur elskad/og þueiged ap Syndū † Hebr 9 +j synu Blode. Og+hepur giört oss til Kongа

og Kleſenmanna þyrer Gude og ſynum Fodur/þm +1 pet 1
hinum sama ſie Dyrd og Vallde vm Allder allda
ad eilyþu/Amen +Siaed/hñ kemur m; Skyenu + Esa 3
og öll Augu munu hñ ſia+og þr ed hñ ſtunged +mat 24
haþa+ og allar Ymkuyſler Jardar munu yla/ +Zach 12
Ja/Amñ. Eg er A ꝛ O/Vpphaþ ꝛ Ender/Seig
er Drotten/ſa ſiñ er/og ſa ſem var/og ſa ſiñ ko
ma mun/hñ Almattuge.

Eg Johannes ydar Brodet og Sluttakare
j Hörmungenne/ og Rykenu/og Polenmode Je/
ſu Chriſti/var j Eyñe Pathmos þyrer Guds or
ds saker/ ꝛ Vitnisburdar Jeſu Chriſti. Eg var
j Anda a Drottins deige/og heyrde a bak mier
aptur Rauſt mykla ſem Lwdurs/ſo ſeigande+Eg +jnfr 20
er A og O/þyrſtur og ſydaſtur. Og huad þu ſi/ ꝛ 22
er þad ſkriþa j Bok/og ſend þ til Smkumdana/
j Aſia/til Epheſo og til Smyrnen/til Pergamū
og til Thyatiras/til Sarden/og til Philadelphi
an/og til Laodiceam.

Og eg ſnera mier vid/ad ſia hudr vid nig ta
lade. Og ſem eg ſnera mier vid/ſa eg ſiö Lioſa/
ſtiaka aþ Gulle/og mille gulligra Stiakana þan
ſem lykur var Manſins ſyne/ſa var klæddur ſi
du Klade/og ſpentur vm Bringuna gulligū Lin
da. Eñ hñs Höfud og Har voru huyt/ſiñ huyt
Vll/og lyka ſem Snior/og hans Augu ſem Eld
ſins loge/og hñs Fætur ſem þad Latun ſiñ log/
ar j Aþle/og hñs Rödd ſem Vydr mykillra Vat/
na. Og hañ hafde ſiö Stiörnur j ſiñe hægre Hen
de/og vt aþ hñs Munde gieck huaſt tuieggiad Su
erd/og hñs Andlit lyſte ſem ſkynandi Sol. Og
ſem eg ſa hñ/þiell eg til hñs Fota ſo ſem daud/
ur. Og hñ lagde ſyna hægre Hönd yþer mig/ og

sagde

†Esa 41 sagde til mijn/Hrædstu ecke† Eg er þyrstur ⁊ sijd
44 astur/og lifande/Eg var daudur/Og sia/ad eg er
lifande vm Allder ad eilifzu/og hefe Lykla Hel
uitanña og Daudans. Skrifa huad þu sied hefur
og huad þar er/⁊ huad þar eptera skie skal/Le
yndandom þra vii Stiarnanña/sem þu hefur sia
ed j minne hægre Hende/⁊ þra vii gulligra Lio
sastiakanña. Þessar vii Stiörnr eru Englar sio
Samkundna/ og sio Lioſastiakar sem þu hefur
sied/eru sio Samkundur.

Aiar Cap.

DG Englj Samkunduiar/j Epheso skri
þa þu/Petta skrifar sa sem hefr sio Sr
iörnur j sinne hægre Hende/sa sem geing
ur mitt a mille sio gulligra Lioſastiakanña / Eg
veit þijn Verk/og þitt Erfide/og þijna Polen
mode/og þad þu kant ecke hina vondu ad vmlij
da/og preistader þra sem sig seigia postula vera
og eru þo eige/og þu þanst þa Lygara/⁊ leidst
þad/og Polenmade hafder/Og þu þolder þyrer
nijns Nafns saker/og þreyttest ecke. En þ hef
þe eg a mote þier/þad þu forliest hia þyrsta Ki
arleik. Minst a huar þra þu ert fallen/ ⁊ giör
Idran/ og giör hin þyrstu Verken. En ep ecke/
man eg þier snarlega koma/⁊ þijnum Lioſastia
ka j burt hrinda wr sijnum stad/vtan þu giörer
† Act 7 Idran. En þ hefr þu/ad þu hatar verk þra†
† Voru Nicolaita/† huer eg og eirnen hata. Huer Ey
Nikolu m ru hefur ad heyra/hann heyre/huad Anden seig
ir Eigker Samkundunum. Huer hann yperwinur/peim
tom hofmun eg giefa ad eta af Lyfstrenu / þad j Guds
eu same Paradijs er.

Senlingar Og Englenum Samkundunnar j Smyrnen
skrifa

skrifa þu/ Þetta seiger hin fyrste og sydaste/ sa var daudur/og lifer. Eg veit þyn Verk/og þyna Hörmung og Fatækt (enn þu ert audigur) og Lastan þeirra sem seigia sig Gydinga vera/ og eru ecke/helldur eru þr Satans Sóknudur. Hrædstu eckert af þm/huad þu lyda munt/ Sia/Diófullr min nockrum af ydur/ j Fyllizu fleygia/ eppa þ yd^r preistad verde/ og þier munud Hörmung hafa j tiu Daga. Vert trwr allt til Daudans/so mun eg giefa þier Korunu Lyfsins. Huör Eyru hefur/sa heyre huad Anden seiger Samkundunum/ Huör hellst yfervinur / þeim skal eckert Mein skie af þeim ödrum Dauda.

Og Ei nglenu Samkunduñar j Þergamo skrifa þu/Þetta seiger sa sem hefur hid huassa tuiegg iada Suerded/Eg veit huad þu giörer/og huar þu byr/huar hellst ad er Andskotans sæte/ og þu hiellst þier fast vid mitt Nafn/og afneitader ei ge mine Tru. A þm Dögum þa Antipas minn trwr Vottur var hia ydur j hel sleigen/ huar ed Satan byr. Enn eg hefe fætt eina a mote þier þ þu þar sialfur hefur þa sem Lærdom+Balaã halldа/ sa sem kiende Balac ad senda Hneyxle þ Sonu Israelis/ til ad eta af þui sem Skwrgodu offradist/ og Horaner ad drygia. Lyka so eirnen hefr þu þa sem hallda Kieningar Nicolaita/hu ad eg hata. Giör yferbot/Ell ef ecke/þa mun eg þier snarliga koma/ og stryda vid þa med Suerde myns Muns. Huör Eyru hefur/ sa heyre huad Anden seiger Samkundonum. Huör hn yfervinur þm mun eg giefa ad eta af þui folgnu Mana/ og eg mun giefa hm godan Vitnisburd/og med Vitnisburdeinum nytt Nafn skrifad/þ eing

+ Num. 24 og 25 31

en kiefer vtan sa þad medtekur.

Og Kinglenum Samkundunar/Thyatira skrif þa þu. Petta seiger Sonr Guds/sa Augu hefur sem Eldsloga/ok hans Fætur sem gloande Latũ/ Eg veit þyn Verk ok þin Kærleika/ok þyna Pionustu ok Tru/ok þyna Polinmædi/ok þ hin syðare Verken minu hinũ þyrrum pleire. Kun þætt nockud hefe eg a móte þier/þ þu leyfer þre Kuinu Jesabel sem seiger sig Spaakonu vera/ad kiena ok villa mina Piona/Horaner ad dryia/ok skurgeda Kerner ad eta. Og eg hefe heñe tyma gefed/þ hun skyllde þoran giora þ heñar Horaner ok hun giorer ongua þoran. Sia/Eg pleyge heñe j Reckiu/ok þã huorier med heñe Hordom dryge hapã/j hinar mestu Hörmũgar/ nema hun giöre Yperbot þ sijn Verk/ok heñar Börn mun eg Dauda deyda. Og allar Samkundur sku vidurkiena
+ Jer 11 17 ok 20 psalm 7 1 Reg 16 +Þad eg er Nyrnana og Hiartaña Kansakare. Og eg mun giefa huorium ydar sin einum eprer sijnum Verkum.

Enn ydur seige eg og hinum ödrum sem eru til Thyatira/þeir þeñan Kærdom ecke hapa/ og huorier ecke vidurkent hapa dypt Andskotans/ (sin ad þr seigia)ok onguan annan þunga man eg a ydur senda. Þo huad þier hapad/þad hallded þar til ad eg kem. Og huor yperviñur og verd ueiter mijn verk/allt til enda/þm mun eg Valld
+psalm ok giefa+yper hina heidnu/ og hñ skal stiorna þm med Jarnvende/og so sm Leirpottarans Kier/ skal hñ j sundur mola þa/ lyka sem eg ap mynũ Födur medteked hefe/ og Morgunstiörnuna mũ eg giefa hönum. Huor Eyru hefur/sa heyre hua ad Anden seiger Samkundunum

Og

OG Englenum Samkundunnar j Sarden skrifa þu/ Petta seiger sa sem hefur sio Anda Guds og Stiornurnar sio. Eg ve it þyn verk/þuiad þu hefur þad Nafn ad þu lifer/og ert daudur. Vert vakande ꝛ styrk hid añ ad huad deyia vill/ Þui þyn verk hef eg ei fullkomleg funded fyrer Gude. Þui legg j minne/hu ad þu hefur medteked og heyrt/og vardveit þ/ og giör Jdran. Þui ef þu vilt eige vaka/ þa mun eg yfer þig koma+sem Þiofur/og eige mu+1 Tess 5
nt þu vita a huorre stundu er eg mun koma yfer 2 Pet/3.
þig. Þu hefur faein Nöfn j Sarden/er eige ha þa saurgad syn Klæde/ og þeir munu nied mier ganga j huitum Klædum/þuiad þr eru þess verd er. Huor yfervinnur/sa skal nied huitum Skry da klæddur verda/og eige mun eg hans Nafn ut plana af Lyfsbokenne/ Og eg mun fara hans Nafn fyrer minum Födur/ og fyrer hans Engl um. Huor Eyru hefr/sa heyre huad Anden seig er Samkundunum.

Og Engle Samkundunnar j Philadelphia skrifa þu/Petta seiger hin heilage ꝛ sannarlige+ Sa sem hefur Lykilen Dauds/huor ed vpplætur+ Esa 22
ꝛ eingen lokar epter/sa er aptur lokar/ꝛ eingen vpp lætur/eg veit þyn Verk. Sia/Eg liet þ þi er opnar Dyr/og eingen þær þær aptur lated/ Þuiad þu hefur nockurn lyten Kraft/og hefur vardueitt myn Ord/og hefr ecke mitt Nafn af neitad. Sia/Eg mun giefa ut af Sathans sam nade/þa sem seigia sig Gydinga vera/ꝛ eru ecke helldur liuga. Sia/Eg mun þin giöra/þ þr sku koma ꝛ tilbidia þ þynum Fotum/og vidurkienna þ eg hefe þig elskad.

Med

Med þui þu hefur varduelt Ord minnar þo
linmæde/mun eg eirnen varduelta þig þra Freist
ingar tyma/ sem koma mun yfer alla Heimsins
kringlu/til ad freista þra sín a Jördu bwa. Sia/
Eg kiem snarliga/hallt þui þu hefr/so þad eing
en take þyna Koronu. Huör yfervinnur/þann mun
eg göra ad Stolpa j Mustere Guds myns/ok hann
sk eige meir vte ganga/ok yfer hann mun eg skrifa
Nafn Guds myns/ok Nafn hinnar nyiu Jerusal-
em sín er Borg myns Guds/su ap Himnum opn
kiemur þra mynu Gude/og mitt hid nya Nafn.
Huör Eyru hefur/hann heyre huad Anden seig-
er Samkundönum.

Og Engle Samkundunar j Laodicea skrifa þu
+Joh 14 +Petta seiger/Amen/ Trur ok sannarligur Vott-
Syr 24 ur+huör ad Upphaf er Skiepnunar Guds/ Eg
veit þyn Verk/þ þu ert huörke kalldur nie heit
ur/eg kiöra þu vxrer annad huört heitur eda kall
dr/enn med þui þu ert volgr/ok huörke kalldr nie
heitur/mun eg vtskyrpa þier ap mynum Munne.
Þuiad þu seiger/Eg er rykur/ok auduge nog/ og
þarf einskis/ok veist ecke þ þu ert Vesall/ Aumr
ok Volaedr/Blindr ok Fatlaus. Eg rad þier/ad þu
kaupir Gull ad mier þ j Elde er reyndt/ so þu
audugur verder/ok þu klædest huytum Klædum
so ad ecke slaest Vanuirding þyns Fatleysis/og
smyr þyn Augu med Augnasmyrslum/ so ad þu
+Pro 3. slaer. +Huöria eg elska þa strappa eg ok tyrta
Ebre 12 þui vert kostgiæfen/ok gior Idran. Sia/Eg stend
p Dyrum ok klappa vppa/Ep nockur heyrer myna
Rödd/ok vpplykur Dyrunn/til hans mun eg jngan-
ga/ok Kuelldverd med hann hafa/ok hann med mier.
Huör yfervinnur/ hann mun eg giefa med mier ad

sitia a

ſtola a mynum Stole/lyka ſem eg yperuned hefe og ſetted nied mynū Fodur a hīs Stole. Huor Eyru hefur/ſa heyre huad Anden ſeiger Samkundonum.

Fiorde Cap.

Epter ſtta leit eg/⁊ ſia/ad Dyr vpplukuſt a Himne/⁊ hin fyrſta Rodden huoria eg hafde heyrt vid mig tala(ſem añars Lwdurs)hun ſagde/Kom þu vpp hingad/og mun eg ſyna þier/huad hier epter ſk ſkie. Og ja þuſnart var eg j Anda. Og ſia/ ad Stoll var ſettur a Himnum/⁊ a Stolnū ſat nockr. Og ſa ſīn þar ſat hā var lyka alits ſem Steirnen Jaſpis ⁊ Sardis/Og Regnboge var kring vm Stolen/lyka alits ſem Smaragdus/⁊ vmhuorfis Stolen voru fiorer ⁊ tuttugu Stolar/⁊ a þīm Stolum ſatu fiorer ⁊ tuttugu Aulldungar/ſkrydder huꝛtum Skrwda/⁊ baru a ſynum Hofdum gullīgar Koronur.

Og af Stolnum vtgeingu/Elldingar/Reidarþrumr ⁊ Radder. Sio Elldſlampar bruna fyrer Stolnum/huorier ad eru ſio Andar Guds. Og þ Stolnum var Glerſior/lyka ſm Chriſtallus. Og nutt j Stolnū ⁊ kringum Stolen fiogr Dyr full Augna a bak og þ. Og hid fyrſta Dyred var lyk Leone/⁊ hid anad lykt Kalfe/ og hid fridia Dyred hafde Aſian ſem Madr/⁊ hid fiorda var lyk fliuganda Erne. Og huort þra fiogra Dyr ana/hafde ſex Vxnge/⁊ vtan vm kring og jnan full Augna/og hofdu eige Huyld/Dag og Nott ſeigande+Heilagur/Heilagur/ Heilagur er Gud Drotten/Almattugr/ſa ſem var/⁊ ſa ſem er/og ſa ſem koma mun. +Eſ: 6.

Og þa Dyren gafu Dyrd ⁊ Heidran/⁊ þacker

þm̃ er a Stolnum sat/sa er liþer vm Allder ad eilyþu/Pa þiellu þram̃ þiorer ꝛ tuttugu Aulldūg ar/þ hann sem a Stolnum sat/ꝛ tilbadu þan̄ sm̃ liþer vm Allder ꝛ ad eilyþu. Og sn̄ȳrdu sinum Koronum þram̃ þ Stolen ꝛ sögdu/ Pu Drotten ert verdugr ad medtaka Dyrd ꝛ Heidran ꝛ Kra pt/Puiad þu hefur alla hlute skapad/og þ þinn Vilia vrdu þeir/ꝛ eru skapader.

Fimte Cap.

OG eg sa j hægre hende þss sem a Stolnum sat/Bok skrifada jnan ꝛ vtan/jnsigl ada med sio Jnsiglum. Og eg sa sterkan Eingel predika med myklum Raust/Huor er verdugur þssare Bok vpp ad lwka/ꝛ hennar Jnsigle vpp ad briota? Og eingen huorke a Himnū nie a Jordu/nie vnder Jordu kunne þre Bok vpp ad luka/nie þar j ad sia. Og eg xpta ogurliga/ ad eingen þanst þar verdugr þre Bok vpp ad lwka/ ꝛ ad lesa/ nie þar j ad lyta.

Og eirn ap Aulldūgēnū segier til myn/Grat ecke/ Sia/Pad Leonid sem er ap Slekte Juda/ Root Dauids hefr Sigurē vnned/ad þ opne Bok ena/ꝛ vpp briote hennar sio Jnsigle. Og eg gande ad/ꝛ sia. J midio Stolsins ꝛ þra þiogra Dyra/ ꝛ mitt a mille Aulldungaña/þa stod Lamb/lyk ka sem vxre þ dreped/ꝛ hapde sio Horn ꝛ sio Augu/huor ad eru sio Andar Guds/vt sender vm oll Lond. Og þ kom ꝛ tok Bokena vr hægre Hende þss sem a Stolnum sat.

Og þa er þ tok Bokena/þa þiellu þram̃ þau þiogur Dyren/ꝛ þiorer ꝛ tuttugu Aulldūgarner þ Lambinu/ꝛ huor eirn hapde Horpu ꝛ Gullkir er full Reykelsis/sem ad eru Baner Heilagra/og

sungu

sungu nyan Lofsöng/ ꝛ sögdu/ Þu ert verdugur ad medtaka Bokena/ ꝛ vpp ad briota hennar Jn sigle/ Þuiad þu ert Lyfslæten/ ꝛ endurleyster oss med þynu Blode/ vt ap allshattudum Kynkuqst um ꝛ Tungu/ Folke ꝛ Þiodum/ ꝛ hefur oss giört Gude til Konunga ꝛ Kiennemanna/ og vier munum Rykia a Jördu.

Og eg sa/ ꝛ heyrde Rödd margra Engla vm huerfis Stolen/ ꝛ vm Dyren/ ꝛ vm kring Aulld ungana + ꝛ þr voru ad tölu mörg Þusund þusu + Dan 7
da/ ꝛ sögdu hærre Raust/ Verdugt er Lambed/ þ Lyfslæted er/ ad medtaka Krapt/ ꝛ Rykdom/ og Visku/ ꝛ Styrk/ Dyrd/ Heidur ꝛ Lofgiörd. Og allar Skiepnur þær a Himnum eru/ ꝛ a Jördu/ og vnder Jördu/ og j Sionum/ og allt huad j þe im er/ heyrda eg segia til hans sem a Stolnum sat/ og til Lambsins/ Lof/ Heidur og Dyrd/ og Valld vm Allder og ad eilyfu. Og þau þiögur Dyren sögdu/ Amen. Og þr þiorer og tuttugu Aulldungar þiellu þrain/ ꝛ tilbadu þann sem lifer vm Allder Allda ad eilyfu.

Siötte Cap 1

Og eg sa þ ad Lambid opnade eitt ap Jn Plaga
siglönum/ Og eg heyrde eitt ap þm þiorū Opsökn/
Dyrönum segia lyka sem m; Reidar þru er omill/
mu skryd/ Kom og skoda. Og eg giætta ad/ og dra Tyrf
sta. Ad huitur Hestur/ ꝛ sa þar vppa sat hapde anna.
Boga/ ꝛ hm vard giepen Korona/ ꝛ hann þor vt
ad ypperuina ꝛ ad sigra. Og þa þ opnade hid 2
anad Jnsiglid/ heyrda eg hid anad Dyred segia Plaga
Kom ꝛ giat ad. Og þar gieck vt annar Hestr/ sa Bardag/
var raudur/ ꝛ þm sem þar sat a vard gieped Fri ar ꝛ Bl/
den j burtu ad taka ap Jördu/ so ad þr dræpist oda vthe

nidr jarbyrdis. Og hin vard giefed stort Sueid.

Og er Lambed opnade hid þridia Jnnsigled/ heyrda eg hid þridia Dyred segia/Kom ok skoda. Og eg giatta ad/ok sia. Ad brun Hestur/ og sa þar sat a hafde Metaskaler j sinne Hende. Og eg heyrda medal þra þiogra Dyra Roddena segia/Maler Hueitis þ ein Pening/ ok þryr Malar Bygs þ eirn Pening/ok Vyne og Vidsmiore giordu onguan skada.

3 Hungur og Hallære.

4 Og þa þ opnade hid þiorda Jnnsigled/ heyrda eg Rodd hins þiorda Dyrsins/segiande/Kom og skoda. Og eg sa/ad bleikr Hestur/ok sa þar a sat þss Nafn hiet Daude/ok Helvyte hin epterfylgde Og hun vard Magt giefen til ad deyda j þiorum ærtum Jardar/med Suerde/ok Hungre/ok med dra pe af Dyrum Jardar.

Daude ok Drepsott.

Huggun þra Chr vnder Altarenu Saler þra sin lyfiatner eru þ istnu j þs Guds Ords saker/ok þ Vitnisburdarins saker/sin su Harm þr hofdu. Og þar kallludu hærre Rodd ok sog ualum. du/Drotten/þu hin Hetlage/ok Sannarlige/huor su leinge þa dømer þu/ok hefner ecke vors Blods a þm sin a Jordu bwa? Og þm sierhuorium ei mum vard giefed huyit Klæde/ og til þra vard sagt/ad þr skylldu huyla sig/en vm nockra stund þangad til ad þ vppfylldist ad þra samþionar ok Brædur kiæme þar ok til/huorier eirnen Lyfiatner mundu verda lyka sem þr.

Huggun þra allra hande Lad plagna al

Og eg sa/ad þ opnade hid siotta Jnnsiglid/og sia/þa giordist mykill Jardskialfte/ok Sole vard rd suort sem Hæresekur/ok Tunglid sm Blod/ok it til syd Stiornur Himins hrundu a Jordina/lyka sin an æfta dag/ad Fykiutrie/ nær þ hristist af Vinde mykium/

of

ap pleyger synū Fyrum. Og Himenen vndan lyet/sem su Bok/ er saman verdur vafen. Og öll Fiöll/ og Eyar hræreduſt vr synum ſtöduм. Og Jardarinar Konūgar ꝛ Höfdinglar/ꝛ Ryķismen ꝛ Foringiar/ꝛ Magtarmen/ꝛ aller Prælar ꝛ Frelſingiar pöldu ſig j Holum ꝛ Hellum Fiallana/ ꝛ ſögdu til + Hellnana ꝛ Fiallana/Falled yper oſſ ꝛ hylied oſſ/þ Auglite þiſſ ſin a Stolnum ſitur/ꝛ þ Reide Lambſins. Puiad hin myķle Dagr hins Reide er komen/Huör pær ſtadiſt?

+ Eſa 2 Oſee 10 Luc 23. jnfr 9.

Siöunde Cap.

Hier hefſt pær andligu Hörmūgar ꝛ plagr/Villudomarnir er. Emnad: huggar hin þa Chriſtnu þ þr ſku ꝛ vardue ætter ver da.

Sydan epter þ ſa eg þiora Engla ſtanda a siorum hornū Jardarinar/ꝛ þr hielldu þe þiorum Vindum Jardarinar/ ſo ad engen Vindur blies a Jördena/ nie a Sioen/ nie a nockurt.

Og eg ſa annan Engil vpp ſtyga vr ap vpp gongu Solarinar/ſa hafde Teikn lifanda Guds/ ꝛ kallade hærre Röddu til hina fiögra Englana/huörū gieſed er/ad granda Jördune ꝛ Sionum/ꝛ ſagde/Granded ecke Jördune eige Sionū nie Trianum/ ſo leinge þ vier teiknum (þūſiglū) Piona vors Guds/j þra Enum. Og eg heyrde Tölu þra ſin teiknader vrdu/hundrad/þiorar ꝛ þiorutyger Puſunder/ ſem teiknader voru ap öllum Kynkuyſlū Iſraels ſona. Ap Kyne Juda tolf Puſunder teiknader. Ap Kyne Ruben/tolf Puſunder teiknader. Ap Kyne Gad/tolf Puſūder teiknader. Ap Kyne Aſer/tolf Puſūder teiknader. Ap Kyne Neptalim/tolf Puſunder teiknader. Ap Kyne Manaſſe tolf Puſunder teiknader. Ap Kyne Simeon tolf Puſunder teiknader. Ap Kyne Leui/ tolf Puſunder teiknader. Ap

Ryne Jsaschar/tolþ Þusünder teiknader. Aþ Ryne Zabulon/tolþ Þusunder teiknader. Aþ Ryne Joseph/tolþ þusunder teiknader. Aþ Ryne Ben Jamin/ tolþ Þusunder teiknader. Og epter þ leit eg/ ꝛ sia. Ad Skare mykell/huórn eingen gat talid/aþ öllum Þiodum ꝛ Folke ꝛ Tungumalü/ var standande þraműe þ Stolnum/ ꝛ þraműe þ Lãbenu/ ꝛ skrydde huytü Skrwda/ ꝛ þalmavidur j þra Hóndum/ ꝛ kölludu hærre Róddu/ ꝛ sögdu/ Heilsa sie þm sín a Stolnum situr/ vorum Gude ꝛ Lambinu. Og aller Engar stodu vmhuerþis Stolin ꝛ kringum Aulldungana/ ꝛ vm kring þau þiögur Dyren/ og þiellu þ Stolnum þraműe a þra Asionur/ ꝛ tilbædu Gud ꝛ sögdu/ Amen. Lof ꝛ Dyrd/ og Speke/ og Þacker/ og Heidur/ og Krap tur/ og Styrkleike sie vorum Gude vm Allder og ad eilyþu/ Amen *

Og eirn aþ Aulldungünum andsuarade ꝛ sagde til myn/ Huórier eru þsser sem skrydder eru hiæstum Skrwda? Og huadã eru þr ad komner? Og eg sagda til hns/ Herra/ þu veist þ. Og hann sagde til myn/ Þesser eru þr sem komner eru vr myklum Harmkuælum/ ꝛ sín Skrwda þueiged ha þa ꝛ huytan giórt j Blode Lambsins/ aþ þui eru þeir þraműe þ Stole Guds/ ꝛ þiona hm Dag og Nott j hns Mustere. Og sa vppa Stolnum sit
+Esa 49 ur mun bwa yþer þeim +eige nun þa hier epter hungra nie þyrsta/ ꝛ eige mun yþer þa palla Sol eriñar nie nóckurs konar Hite/ Þuiad Lambed mirt a Stolnum mun stiorna þm/ ꝛ leida þa til
+Esa 25 lifsande Vatz brunna/ og +Gud mun þurka öll
jnfr 21 Tar aþ þeirra Augum.

Attũ

OG þa þad opnade hid siöunda Insiglit/ giördest þögn mykil a Himnum / nær vm halfa Stund. Hier kom ma þr ⁊ Villu m̃ huör ept er annan.

Og eg sa sio Engla/þeir geingu þyrer Gude/⁊ þim vrdu sio Basuner giefnar. Og annar Engell kom ⁊ stod vid Alltarid/ ⁊ hafde gulligt Blodarkier/⁊ hönū vard myked Reykelsi giefed/þ hann giæfe til Bæna allra Helagra/vppa Alltared þ Stolnum/⁊ reykr Reykelsisins gieck vpp af hende Engilsins þ Gude. Og Engellin tok Blodarkiered/⁊ fyllte þ med Elde af Alltarinu / og hellte þui a Jördina/Og þar vrdu Radder/og Reidarþrumur/⁊ Eldingar/og Jardskialptar.

Og sio Engler sem höfdu þar sio Basuner/ tilbüggu sig ad Basuna. Og hinn fyrste Basunade/ og þa giördest Hagl og Eldur med Blode Blandadr/⁊ fiell a Jördena/⁊ þridiūgr Trianā brann/⁊ allt græna Gras brann. 1 er Tatiānus/ Anno Christi. 175

Og hinn annar basunade/Og þa fiell lykr sem Biarg myked Elde brennanda j Sioen/⁊ þridiūgur Siaparins giördist Blod/og þridiungur lifandi skiepna drapst/⁊ þridiūgr Skipana fyrerforst. 2 Martiō Manichus 170.

Og hinn annar Engell Basunade/ Og þar fiell stor Stiarna af Himne/⁊ hun logade sem Kuerkur/⁊ fiell yfer þridiung Vatnana/⁊ yfer Vatsbrunana/⁊ nafn Stiörnunar hiet Renia/ þuiad þridiungur snerest j Reinu/ ⁊ marger Menn dou af Vötnunū/ af þui þau voru so römm orden. 3 Origenis/ 240

Og hinn fiorde Engell basunade/og Þridiungur Solarinnar vard sleigen/og þridiungur Tungls sins/og þridiungur Stiarnana/so þad þridiungur þra vard myrkuadur/og þridiungur Dagsins 4 Nouati Novatus/254.

lyste eke/lyka eirnen Naxuriñar. Og eg sa eirn Engel pliuga mitt ꝑ giegnum Himinen/og seigia med hærre Raust/Vei/Vei/Vei þm̃ sm̃ a Jörðu hwa(þrañ yþer adrar Radder Basunsins/þra þriggia Engla sem eñ skylldu basuna)

IX Cap.

1 Vei er sa höpud vilumad: Arius/ sa ed nei tade ad Christus være sañur Gud Año Christi 320

OG hiñ þimte Engell basunade/Og eg sa Stiörnu eina falla aþ Himne a Jörduna og hönum vard giefen Lykill til þyrrs Vnderdiupsins. Og hañ lauk vpp þyrre Vnderdiupsins/og þar gieck vpp Reykur so sem mykils Opns/og Solen vard myrk/og Vedred aþ Reyknum þyrrsins. Og vt aþ þeim Reyk komu Engisprettur a Jörduna/og þm̃ vard Magt giefen sem þad Flugormar magt hafa a Jörduni. Og þar vard til þra sagt þad þær skylldu eige granda Grase Jardar/nie nökurs hattar Korne / edurnökur skonar Fie / vtan einasta þeim Mönnum sem eige hafa Teikn (Guds) ꝑ sinum Eñum. Og þm̃ vard þad giefed/ad þær aflyþi udu þa eige/helldur þ/ ad þær kuölda þa ꝑ þm̃ Mannde. Og þra Kuöl var so sem Flug orma kuöl/nær þr sla Manñen. Og a þm̃ sömu Döge munu Menñerner Daudann leita/ og eige finna þr munu girnast ad deyia/ og Dauden mũ þra þm̃ flyia. Og þær Engisprettur eru lykar þeim Hestum/sm̃ til Bardaga eru buner/Og a þra Höfdum eru sem Koronur Gulle lykar/ þra Andlit sem Manns Andlit/ og höpdu Lockar sm̃ Konu har/ Tenur þra voru sm̃ Leona Tenur/ höpdu Bryniur so sem Jarnbryniur/ Pytur þrra Vangia/so sem Balldran Vagna/þeirra margra Hesta sem ꝑ Bardögum hlaupa/ höpdu Hala lyka sem

+Esa 2. Ose 10. +Sup 4

ka sem Klugormar/ ⁊ þar voru Broddar a þeira Hölum/ ⁊ þra Magt var ad granda Mönnum ⁊ þim Manude/ Og höþdu yþer sier Rong Eingla/ sem Vnderdlupsins/ huörs Nafn er a Ebresku Abbadö/ en a Griesku Apollion. Eitt Vei er vmrþarelided/ Sia. Þar koma enn nu tuö Vei epter þetta.

Og hinn siötte Eingill basunade/ Og eg heyrda eina Rödd ut ap þioruni hornum gyllne Alltaris sins þ Gude/ hun sagdi til hins siötta Eingils sem basunid hafde/ Leys þu upp þa þiora Eingla/ sem bundner eru vid hid mykla Vatnid Euphrates. Og þr þiorer Englar vrdu lauser/ ni sem uppbuner reidubuner voru/ a Stundu/ a Deige/ ⁊ a komu og Manude/ ⁊ a are/ ad þr ⁊ hel sexge þridiung Manna. Og tala þess rydanda Hers var mörg Pusund Pusunda/ Og eg heyrda þra tölu. Og sin eguadonum/ sem Hestana ⁊ Syn/ ⁊ þa sem þar uppa satu/ þ Año Chr höþdu gloande ⁊ gular ⁊ breneisteinsligar Brynior/ og Höfuden Hestana voru so sem Leona Höfud/ ⁊ ut ap þra Munne gieck Elldur/ Reykur/ og Breneisteirn. Ap þessu preñu er ⁊ hel sleigen þridiungr Manna/ ap Elldenum/ ⁊ Reykinum/ ⁊ Breneisteinenum/ er ut ap þra Munne gieck. Þui ad þra Magt var ⁊ þra Munne. Og þra Halar voru Höggormñ lyker/ ⁊ höfdu Höfuden/ ⁊ med þim sömuni giördu þr skada. Og þar voru enn Menn apgangs/ þr sem eige vrdu ⁊ hel slegner ap þessum Plagum/ huörker ecke Yþerbot giördu ap verkum sinna Handa/ so ad þr eige tilbædu Diöfla ulen ⁊ Apgude Gulls ⁊ Silfurs ⁊ Eirs/ ⁊ Steina ⁊ Tres/ sem huörke sia ne heyra/ ne ganga kunna/ huörker eirnen öngua Yþerbot giördu ap sier nn Manndrapñ/ Fiölkinge/ Frillulifnade ⁊ stulde

OG eg sa añan sterkan Engil ap himnum opan komna/hñ var Skye klædr/z Regnboge a hñs hôpde/z hñs Andlit var sem Sol/z hñs Fætur lykta sîn Ellds stolpar. Og hñ hapde j sîne hende litla Bok opna/Og hañ sette sîn hægra Fot a Sioen/z hîn vinstra a Jôrdena/z hñ kallade hærre Rôddu/lykta sîn þa Leongreniar. Og þa hñ kallade/tôludu sîo Reidarþrumr sînar Radder. Og þa þær hôpdu talad sînar radder/villda eg hapa skrifad þær. Þa heyrda eg Rôdd ap himne segia til mîn/Merk huad þær sîo Reidarþrumur hapa talad/og skrifa þ ecke.

+Dan 12 +Og Engellen/ huôrn eg sa standa a Sionñ z a Jôrduñe/hop vpp sîna hônd til himins/og soor vid þañ lifanda vm Allder ad eilyfu/huôr himinen hefur skapad/z huad þar jñe er/ z Jôrdena z huad þar jñe er/z Sioen z huad þar jñe er/Þad hiedan j þra eingen tyd meir vera skal. Helldur a dögũ Radder þss sîôñda Engels/nær hñ mun basuna/þa sk pullkomnadur verda leyndur Domur Guds/so sem hñ kunngiorde sînũ Þionum z Spæmônum.

Og eg heyrda Rôdd ap himne enn aptnr vid mig tala/z segia/Gack hiedan+tak þenn opna *Esech 3 Bækling ap hende Engelsins/sem a Sionum z a Jôrduñe stendur. Og eg gieck til Engelsins/z sagda/Giep mier Bæklingen. Og hñ sagde til mîn/Tak hñ j burt/z suelg þu hñ/z mun hñ re mа þîn Kuid/eñ j þînum Munne mun hañ sætur vera sem Hunang. Og eg tok Bæklingen ap hende Engelsins/z suelgde hñ. Og hañ var sætur sem Hunãg. Og þa eg hapde suelgt hñ/z beisk

yadc

hadest Ruidr min̄/ ꝛ hñ sagde til mȳn/Pu hlyrtur enu ad spa heidnum Þiodū/ Folke ꝛ Tungumalum/og mörgum Konungum.

Og mier vard giepen Reyrleggur/liska sīn staf ur/ ꝛ hñ sagde/Statt vpp/ ꝛ mxl Mustere Guds ꝛ Alltarid/ ꝛ þa sīn þar þñe tilbidia. Enn Forgardenum Mustereſins kasta þu vt/ ꝛ mxl hañ eige/Þui ad hñ er Heidingium giepen/ ꝛ hina hel lögu Borg munu þeir Fetum troda/vm tuo og þiorutygu Manude.

xi Cap

Petta er u aller sā uer Gudz ords Þie narar þr ed kienā hreinnt Guds Ord.

Og eg mun giepa mȳnum tueimur Vottū ꝛ þr sku spa vm þusund tuöhundrud og sextiu Daga/klædder Seckiū. Þesser eru tuö Vidsmiörs trie/ ꝛ tueir Lioſastiakar/standande þ Auglite Guds Jardariñar. Og ep nöckur vill þm granda/þa geingur Eldr vt ap þra Muñe/ ꝛ ſuelger Ovine þra/ ꝛ ep nöckur vill þeim granda/ sa hlytur so Lyplaten ad verda: Þesser hapa Magt Himineñ aptur ad luka/ad þ rigne ecke a Dögum þra Spadoms. Og þr hapa Magt yper Vatneun til ad vmsnua þui j Blod/ ꝛ ad sla Jördena med allshattadre plägu so opt sem þr vilia. Og nxr þr hapa sīn Vitnisburd endad/þa mun Dyred þ vt ap Vnderdiupenu vppstygur/hallda Strid vid þa/ ꝛ mun yp eruña þa/ ꝛ j Hel sla. Og þra Lykame munu liggia a Strxtum hiñar myklu Borgar/huör ed andliga kallast Sodoma og Egiptus/ þar vor Drotten er Krosſpestur. Og þra Lykame munu nöckrer ap Þiodönum/ ꝛ Kynſlodönū ꝛ Tungumalönū sia j þria Daga/ ꝛ cirn halfpan/ ꝛ munu ecke þra Lykame leggia lata j Leide Framlidinna.

Romuerſke pauadomur.

na. Og þr er a Jörðu bua munu gledia sig yþer er þm̃/ ꝛ kater verda/ ꝛ munu skiptast Giöfum vid/ þr þesser tueir Spamenn kuöldu þa sin a Jörðu bua. Og epter þria Daga ꝛ eirn halfan þor j þa Lyfsins Ande af Gude/ Og þr stodu a syna Fætur/ ꝛ mykill Otte fiell yþer þa sin þad sau. Og þr heyrdu Rödd mykla af Himne seigande til þra/ Styged vpp hingad. Og þr stigu vpp j Himinenn j Skyenu/ ꝛ þra Oviner sæu þa. Og a þre samre stundu vard mykill Jardskialfte/ ꝛ þridiungur Borgarinnar hrapade/ ꝛ þar vrdu j Jardskialftanum j Hel slegner sio þu und Manañafn/ Og hiner adrer hræddust ꝛ gafu Dyrd Gude Himinsins. Þad anad Vei er vmliden/ Sia/ hid þridia Vei kiemur snart.

xii Cap.

Hier kiemur sa veralldli

OG hinn siöunde Engell basunade/ Og þar giördust myklar Radder a Himnum þær sögdu/ Riken þessarar Veralldar eru ge þaua/ Orden vors Drottins og hans Christs/ og hann dom:/ eñ num ryki a vm Allder og ad eilifu. Og þr þior Gud huger og tuttugu Aulldungar sem stiaþyrer Guds gar syna Auglite a synum Stolum/ fiellu þrañ a sinar Ansiónur/ tilbadu Gud og sögdu/ Vier þökkum þier ꝛ styrker Drotten Gud almattugr/ sa þu ert/ og sa þu varst/ og sa þu komande ert/ þuiad þu hefur medtekted þitt mykla Krapt/ ꝛ ryker/ Og heidnar þiodir eru reidar ordnar/ ꝛ þyn Reide er komen/ og tyme þrañlidinna þ þr dæmest/ og ad þu gefer Laun þynum Þionum/ Spamönnum og heilögu/ og þm̃ er þitt Nafn ottast/ smaum og storum/ og ad þu glater þm̃ sem Jörduñe glatad hafa. Og Musterr Guds vard vpploked a Himne/ Og

hiis

hans Testamentis ok fæst j hñs Mustere/Og þar vrdu Eldingar/og Radder/ ꝛ Reidarþrumur ꝛ Jardskialpt ꝛ Hagl myked. Og þar birtest Tei kn myked aþ Himne/Kona Soluñe skrydd/ꝛ Tũg led vnder heñar Fotum/a heñar Höfde Corona aþ tolf Stiörnũ/Og hun var þungud/ kallade/ꝛ vard Jodsiuk/ꝛ hafde mykiar Fædingarhryder.

Og þar birtest enn añad Teikn a Himne/ Og sia/Ad mykell Dreke raudur/sa hafde sio Höfud og tyu Horn/Og a hans Höfde sio Coronur/og hñs Hale dro þridiung Stiarnanna/ og pleygde þm a Jörd. Og Dreken stöd þrañ fyrer Konuna þa sem þæda skylde / so ad nær hun hefde þatt/ad hñ suelgde heñar Barn. Og hun þædde Son/ eitt Sueinbarn/ sa er stiorna skylde sllũ Piodum med Jarnvande/Og heñar Barne vard kipt til Guds aþ hñs Stole/ Og Konan flyde a Eydemörk/huar hun hafde fyrerburen samastad aþ Gude//og hun þæddest þar Þusund tuo Hundrud og sextige Daga.

✠ Og þar giördest Stryd myked a Himne ✠ Dan 12 Michael og hans Enginar bördust vid Dreken/ Dreken bardest og hñs Enginar/og yfervñu ecke þetrra stadr vard eirnen eige meir þundẽ a Himne. Og sa mykle Dreke/og hin gamle Höggormur/ sa sem kallast Diöfull og Andskote vard vr snarader a Jördena/huer ed alla Veralldarkring luna viller/og hñ vard vrsnaradur a Jördena/ og hñs Enginar vrdu eg eirnen vrsnarader. Og eg heyrda Rödd mykla a Himne segiande/Nu er Heilsa ꝛ Kraptur/og Ryke ꝛ Mattur vors Guds/orden hñs Christs/med þui hann er vrsnarad ur sem þa asakade Dag og Nott fyrer Gude/Og

þr

þr haþa hñ ypervñed þyrer Lambsins blod/og þ Orded þra Vitnisburdar/og þeir haþa ei elskad sitt Lyþ allt til Daudans. Þar þyrer glediest þ er Himnar/og þier sem þar jñe bued*

Vei þm a Jördu bua ꝛ a Sionum/þt Diöfull en stygur oþan til ydar/haþande Reide mykla/og veit þad hñ heþur stuttan tyma. Og sm Dreken sa þad hañ var vtsnaradur a Jördena/oþsotte hañ þa Konu sem Sueinen haþde þatt. Og Konunne vrdu tueir Vænger gleþner / lyka sem mykillar Arnar/so þad hun mætte þliuga a Eydemörk/j sin Stad/þar hun nærdest vm eirn Tyma/ꝛ vm tuo tyma/ꝛ vm halfan tyma þra Aug syn Drekans. Og Dreken gusade wr synū Munne Vatne/lyka sem Vatsþlode/so ad hun dreckte j Flodenu. En Jörde hialpade Konuñe/og vpplauk sin Munn/og suelgde Floded er Dreken gusade wr synum Minne. Og Dreken reiddest Konuñe/og gieck burt ad beriast vid þa sin epter ro ru aþ heñar Sæde/þeir ed Guds Bodord vard/veita/og haþa Vetnisburd Jesu Christi

XIII Cap.

Þad þridia Vei/ er Pauadomsins Suiuirding hin veralldliga.

OG eg stod a Slaþar sande/og eg sa Dyr vppstyga wr Sionum/þad hafde sio Höfud ꝛ tiu Horn/og a synum Hornū sio Coronur/og a þess Höfdum Nöfn Hædungateñar. Og þad Dyr sem eg sa var lykt Pardelo/og þess Fætur sem Biarna þætur/ og þess Kraptur sem Leona Kraptur. Og Dreken gaf þui sinn Krapt/og sin Stol og syna myklu Magt. Og eg sa eitt aþ þess Höfdum / so sem være þad sært til Dauda/og þess hins Banuæna Vnd vard heil. Og öll Verallarkringlann vndradest þ

Dyred

Dyred/og tilbædu Drekan/þañ sín Dyrenu gap Magtena/og tilbædu þad Dyr og sögdu / Huór er Dyrenu lyktur? Og huór kañ ad stryda vid þ? Og þui vard giepen Munnur til ad tala myrkla Hlute/og Hædiungar/ z þui vard Mattur giepen til ad hóndla j tuó z þiorutygu Manude/Og þ vpplauk sýnum Munẽ til ad mæla Hædungar j mote Gude/og ad lasta hñs Nafn/og hñs Tiallds bwd/z þa a Himnum bwa. Og þui vard gieped ad stryda vid Heilaga/og yperviña þa. Og þui vard giepen Magt yper allar Kynkuyssler/z Tuti gumal/og Pioder/Og aller sem a Jórdu bwa/ tilbædu þad/huórra Nófn ad eige eru skripud a Lyps bokenne Lambsins / huórt lyplæted er ap Vpphafe Veralldar. Hepur nóckur Eyru/sa hey re. Ep einhuór j Herleiding leider/sa mun j her leidingiu þara+ Ep nóckur j Hel slær med Sur/ de/sa hlytur mz Suerde j Hel sleigen ad verda. Hier er Polennæde og Tru heilagra.

Petta Dyr var þ romuc rska Ryk ed a med an þ vas heidid.

+Gen 9. Mat 26

Og eg sa adrad Dyr vppstyga ap Jórdunne/þ hafde sió Horn lyka sem Lamb/og talade so sín Dreken. Og þad giórer alla Magt hins fyrra Dyrsins/j þess Auglite/Og þad giórde/ad Jór den/ og þr sem þar a bwa / tilbædu þad fyrra Dyred/huórs daudleg Vnd heil var órden. Og þad giórer stor Tekn/so ad þad lætur eirnẽ Eld ap Himne falla j Mannaña Augsyn/z viller þa sem a Jórdu bwa / fyrer saker þra Teikna/sem þui eru giepen ad gióra j Auglite Dyrsins/Seig iande þñ a Jórdu bwa/ad þeir giórc Mynd Dy renu þui sem Vndena ap Suerdenu hafde / og lipnade aptur. Og þui vard gieped ad þad gia fe Myndesse Dyrsins Anda/so ad Mynden Dyr

Pauca vppreis, er þ palk na róm, uerska Ryki.

sins

þns talade/Og þ giörde/ad huór sem hellst eiga
tilbæd Mynd Dyrsins/sa vard þ Hel sleigē. Og
þad lætur alla Sma og Stora Ryka og Fatæka/
Frelslinga og Þræla/ medtaka þad audkenningar
Teikn þ syna hægre Hönd/ellegar þ syn Enne/So
þ eingen þær ad selia edur ad kaupa/vtan hā ha
þe þ audkiēningar Merke/edr Nafn Dyrsins edr
tölu þss Nafns. Hier er Speke. Huór skilning
hefr sa samanreikne tölu Dyrsins/þt þ er Manns
sins Tala/ Og þess Tala er Sex hundrud sex og
Sextyge. XIIII Cap.

Huggun Christnna/ ad Nauadsins sul-uirdingu er ske þ Gudz ordur. Og nitr bresa þaf.

OG sa ⁊ Lamb standa a Fiallenu Zion/⁊ med þui Hūdrad ⁊ þiotar ⁊ þiorutin þu sunder/þr ed höfdu Nöfn Födur syns skr ipud þ synum Ennum. Og eg heyrda Rödd af Himne/so sem mykels Vasþalls/⁊ so sem Rödd mykillrar Reidar þrumu/⁊ Röddeu sem eg heyrde var sem Hörpuslagara/þr ed slau synar Hörpur Og sungu so sem nyian Lofsaung þ Stolnū/ og þ þrim þiorū Dyrönū/og þ Aulldungū/og einged gat þann Lofsöng numed/vtā einasta þr hundrad og þiorer og þiorutyger þusunder/sem keyptir eru af Jörduñe. Þesser eru þeir huórier cige þleckader eru med Ronū/ þr þr eru Meyiar/ og þylgia Lambenu epter huórt þ geingr. Þessir eru og keyptir vt af Mönnum/Gude til Frumburdar ⁊ Lambenu/⁊ þ þra Munne er eingen lyge þunden/Þuiad þr eru vtan þleckan þraune þyrer Stole Guds.

Og eg sa añan Engel þliuga vm midian Himeuen/sa hafde eilyft Evangelium/til ad kunngiöra þm sem a Jördu sitia og bwa/og öllum þiodum ⁊ Kynþættum ⁊ Tungumale ⁊ Folke/⁊ sagde m̄

de med hærre Rödd + Ottest Guð/og gieped hann + Psalm.
Dyrdena. Puiad komen er tyme hãs Doms/ og 146.
tilbidiẽd þañ sem giört hefur Himen ꝛ Jörd ꝛ Að 14.
Sioen og Vatzbrunana.

Og annar Engell epter þylgde/sa sagde/Hun er
fallen/hun er fallen/Babilon hin mykla Borg/
þuiad hun hefur med Vyne syns Saurlyfis dru
cknar giört allar Þioder.

Og hiñ þridie Engill þylgde hann epter/ Og
sagde med hærre Raust/Ef nockur tilbidur Dyr
ed ꝛ þess Mynd/ꝛ medtekur þ. audkienningar mer
ke j sitt Enne/edur a syna Hönd/sa mun dreckа af
Vyne Reidenar Guds/sem ómyrlad og skiært er
j Bikar hans Brædе/ꝛ mun kualdur verda j Eld
e ꝛ Brennesteine/j Auglite heilagra Engla/og
þ Auglite Lambsins/Og Reykur þra Pysla mũ
vpstiga vm Allder ꝛ ad eilyfu/Og þr hafa eige
Huyld Dag ꝛ Nott/sem Dyred hafa tilbeded/ꝛ
þss Mynd/ og ef nockur hefur þss audkiennigar
Merke medteked. Hier er Polinmæde Heilagra
hier eru þr sem vardueita Bodordin og Truna
a Jesum.

Og eg heyrda Rödd af Himne til min segia/
skriфa/ Sæler eru þr Framlidnu sem j Drottne
deyia/j þra þisu. Ja/seiger Anden/Þeir huylast
af synu Erfide/þr þra Verk þylgia þm epter.

Og eg leit/Og sia/ad huyter Sky/ꝛ a Skyenu Fyrer ny
sitia þañ sem lyter var Mannsins Syne/sa hafdeñ hann
Gullkoronu a synu Höfde/ꝛ j sinе Hende huass s[illegible]
an Sigd. Og annar Engell gieck vt af Muster D[illegible]
enu/ sa kallade med hærre Raust til þess sem a
Skyenu sat + Sla til med Sigde þinum/ꝛ skier +
vpp/þui Kornskieru tymen er komen/af þuiad

Haustyrkian Jardariñar er þornud. Og sa er a Skyenu sat hio til med synum Sigde a Jördena og Jörden vard haustuñen.

Og añar Eingell gieck vt ap Musterenu a Hi mne/ sa hapde eirnen huassan Sigd. Og annar Eingill gieck vt ap Alltarinu/ sa hapde Magt yper Elldenum/Og hropade med myklu kalle til hñs sm huassan Sigden hapde/ ꝛ sagde/ Högg til med þynum huassa Sigd/ ꝛ snyd ap Vynuidarkui stu Jardariñar/ þt þra Ber eru þulluaxen. Og Eingillen hio til med synum huassa Sigd a Jör dena/ ꝛ sneid ap Vynkuistu Jardariñar/ ꝛ snara de þeim j hina myklu Vynþrwgu Guds Reide. Og Vynþrwgā vard vtan borgar þergd/ ꝛ Blod ed gieck vt ap Þrwguñe/allt til Beisltauma Hest anna/vm þusund og sexhundrud Rennesceida.

xv Cap.

Petta merker alla þre/ fara sin er þyrfta Guds E/ gsely mgāg

OG eg sa añad Teikn a Himne/þ var myk ed og vndarligt/ Sio Englar höpdu sio þar sydustu Plagur/ þt med þm sumum er þullkomnud Reide Guds. Og eg sa so sm Gl ersio Elld meingadan/ og þa sem sigrad höpdu Dyred/ ꝛ þss Mynd ꝛ þss Teikn/ ꝛ tölu þss Nap ns/þ þr stodu a Glersionum/ og höpdu Hörpur Guds/ ꝛ sungu Lopsöng Mosis Guds Þienustu manns/ ꝛ Lopsöng Lambsins/ seigande/Mykel ꝛ vndarlig eru þyn Verk Drotten Gud Almatt ugur/riettuyser ꝛ sañarliger eru þyner Veiger/ Jer 10 þu Konūgur Heilagra. Huör ſkyllde þig eige hrædast Drotten ꝛ mykla þitt Nafn? Þuiad þu eirn ert Heilagur/Ap þui munu allar Þioder ko ma ꝛ tilbidia fyrer þier/ þui þyner Domar eru openberer ordner.

Og

Og epter þ sa eg/Og sia/Ad vpploked vard Mustere Vitnisburdarins Tiallbwdar a Himne/ꝛ vt ap Musterenu geingu þr sio Einglar sm þær sio Plægur höpdu/klædder hreinu skynanda Lyne/ꝛ gyrter vm Brieſted Gull lindum. Og eitt ap þiorum Dyrönum gaf þm sio Einglönum sio Gullskæler þullar Guds Reide/Þſſer liper vm Alder ꝛ ad eilypu. Og Musterad vard þullt ap Reyk/ap Vegsemd Guds/ꝛ hns Krapte/Og eingen kuñe ad ganga j Mustered/þar til þad þær sio Plægur þra sio Eingla þullkomnadar vrdu.

XVI Cap.

OG eg heyrda Rödd mykla vr Musterenu seigia til þra sio Einglaña/ Farid burt/ ꝛ vthelled þeim Skælum Guds Reide a Jördena.

Og hin þyrſte gieck burt/ꝛ hellte vt sine Skal a Jördena/Og vrdu jll Kaū ꝛ skadsöm a Mönnum þm ed audkienningarmerke Dyrsins höpdu/ ꝛ þr sem þſſ Mynd tilbædu.

Og sa annar Engell hellte vt sine Skalu j Sioeñ/Og hann vard Blod lyka sm annars þeſſ sem Lyplæten er/ og allt þad Lyps Kvida hapde j Sionum drapſt.

Og hin þridie Engill hellte vt sine Skalu j Vötnen ꝛ j Vatzbrunana/ꝛ þau vrdu Blod. Og eg heyrda þañ Engil seigia/Þu Drotten/sa sem ert/ꝛ sa sm varſt/þu ert Riettlætur ꝛ Heilagr/ þ þu dæmer þetta. Þuiad þr vthelltu Blode Helagra/ꝛ Spæmañaña/ og Blod hepnr þu gieped þm ad drecka/ þui þſſ eru þeir verduger. Og eg heyrda annan Engel ap Alltarenu seigia/ Ja Drotten Almattugur/ sanner og riettvyſer eru

þyner Domar.

Og hin þiorde Eingell hellte vt sine Skalu j Solena/ ꝛ hönū vard gieped ap Hita ad kuelia Menena med Elde/ Og Mönönum vard heitt ap myklum Opurhita/ꝛ löstudu Napn Guds/sa er Magt hefur yper þssare Plægu/ Og þr giördu öngua Nperbot/hin Dyrd ad giepa.

Og hin þimte Eingill hellte vt sine Skalu yp er Sxte Dyrsins/ꝛ þss Ryke vard myrkt/Og ap Sorg j sundurbitu þr synar Tūgr/ꝛ löstudu Gud a Himne ap Sorgum/ꝛ ap synum Kaunum. Og giördu öngua Nperbot þ syn Verk.

Og hin siötte Eingill hellte vt sine Skalu j þ mykla Vatnid Euphrates/ ꝛ Vatned þurkad est/ so ad tilreiddur yrde Vegur Kongönū/vt ap vppgöngu Solarinar. Og eg sa vt ap Munne Drekans/ꝛ vt ap Mune Dyrsins ꝛ vt ap Munne þss þalska Spamans ganga þria olyreina Andar/lyka † pöddum. Og þ eru Andar Diepulsins þr giöra Teikn/ꝛ ganga vt til Konga Jardarin ar/ ꝛ vm alla Heimskryngla ad samansapna þin til Orustu/vppa þan mykla Dag Guds Almatt

† Locusteis.

+ Sup 3 ugs. Mat 24 Luc 12.

† Osigur.

ku † Harmageddon.

Pad eru aller Vil lu Men

Og sa siöunde Eingell hellte vt sine Skalu j Vedred/Og þar gieck vt Rödd ap Himne vr Stol num/sin sagde/Pad er skied. Og þar vrdu Rad

sin stāda

mote

der ꝛ Reidar þrunu/ꝛ Eldingar ꝛ þar vard my kell Jardskialpte/ þuilykur ad alldrei vard vpp

Euange

þra þui ad Men hafa a Jördu verid/ þuilyk: Ja

lio.

rdskialpte

edsklalpte so mykill. Og vr ap þre hinne mykla Borg vrdu þriar Deillder/ ꝛ Berger heidinna Pioda hrẽpudu. Og hin mykla Babilon vard hugleidd þ Gude/heñe ad giefa Kaleik Vynsins hãs grimdar Reide. Og allar Eyar þlydu/ ꝛ ein gen Fiöll vrdu þunden/ Og Hagl stort sim þund þiell ap Himne a Folked/ og Mennerner lẽstudu Gud þ saker plægu Haglsins/þuiad þess plæga var nasta mykel.

XVII Cap

Hier vr m.ulast su Rom uerska Kirkia j sine riett re mynd ꝛ er Vr legging hins 13. Cap.

DAr kom ꝛ einn ap sio Einglõnũ sim hẽp/ du sio Skalernar/talade vid mig/ꝛ sag de til myn/Kom/Eg mã syna þier Dom huãar mykla Horkonu/sim a mörgum Vötnũ sit ur/med huörre Horaner dreygt hapa Kommgar Jardarinar ꝛ þr sim a Jördu bura eru druckner ordner ap heñar Horũar vyne. Og hũ þlutte mig j Anda a Eydemörk. Og eg sa þa Konu sitia a þegur raudu Dyre/þullu ap Nõfnũ Hadingar/ inar/haþande sio Hõfud ꝛ tiu Horn. Og Konã var klædd purpura ꝛ Pelle raudu/ꝛ prydd Gulle ꝛ Gimsteinum ꝛ Perlũ/ꝛ haþde j hendeñe Gull kier/ þullt Suiuirdingar ꝛ Ohreininda hennar Horanar/Og j heñar Eñe skrifud Nõfn † Ley ndardomsins/Babilon hin mykla/Moder Frillu lifnadarña ꝛ allrar Suiuirdu a Jördu. Og eg sa þa Konu druckna ap Blode Heilagra/ꝛ ap Blo de Pyslaruotta Jesu. Og eg vndradest miög þa eg sa hana. Og Eingillen sagde til myn/Hu ar þ vndrast þu/Eg man seigia þier Leyndar domen Konuñar/ꝛ Dyrsins þss sem hana ber ꝛ hefur sio Hõfud/ꝛ tiu Horn. Pad Dyr sem þu hefur sied/þ var/ꝛ er eige/ꝛ mun vpp aptur ko

† Leyndr domur.

Þetta er ma ap Vnderdiupenu/ ꝛ mū so para j Fyrerdæm
Þ Roma; ningena/ Og þr sīn a Jörðu bwa/ huörra Nöfn
ryke hus eige eru skripud a Lypsbokinne/ j þra vpphafe
riu pauē Veralldar/ munu vndrast nær þr sia Dyred/ þ er
hefur a var ꝛ eige er/ huört ad þo er. Og hier er þ Hug
þarur ap skot huört Specke hefur. Þau siö höfuden eru
tur tom siö Fiöll a huörū Konan situr/ ꝛ þ eru siö Kon
ed eñ er ūgar/ Fim eru pallner/ ꝛ eirn er eñ/ ꝛ sa añar er
ecke þad ei eñ komen/ ꝛ nær hñ kiemur hlytur hañ stuttā
gamla, tyma ad blyfa. Og þ Dyred sem var ꝛ er eige/
þ er sa eñ ættunde/ og er vt ap þm siö/ og þer j
Fordæmingena. Og þau riu horn þu hefur sied
þ eru riu Konūgar/ þr ed Rykid eñ eige medto/
ku/ eñ munu vm stutta stund lyka sem Konūgar
medraka Magt med Dyrenu. Þesser hafa þ eitt
Rad ad þr munu giefa sīn Krapt ꝛ Magt Dyr/
enu/ þr munu ꝛ stryda vid Lambed/ ꝛ Lambed
+ 1 Tim mun þa yferuinna + þr þ er Drotten Drottnaña
6. ꝛ Konūgur Konungaña/ ꝛ med þui þr sem kalle
jnfr 19. ader ꝛ vtualder ꝛ truader eru. Og hañ sagde
til myn/ Vötnen þau þu hefur sied/ þar ed Hor/
konan situr a/ eru Folk ꝛ Lyder/ ꝛ heidnar þio
der og Tungumal. Og þau riu hornen sem þu
hefur sied a Dyrenu/ þau munu hata Horkonūa
ꝛ munu hana smauda ꝛ nakta giöra/ ꝛ munu hñ
ar holld eta og hana med Elde brena. Þuiad
Gud gaf þ j þra hiörtu ad giöra huad hñ þok
nast/ ad þr giöre eirn Vilia/ ꝛ ad þr giefe Dyr/
enu sitt Ryke/ þangad til ad fullkomnad yrde Gu
ds Ord. Og Konan sem þu hefur sied er hin
mykla Borg/ huör sitt Ryke hefur yfer Konung
um Jardarinnar.

Og

EG epter þ sa eg annañ Engel opan para ap himne/sa hapde mykla Magt/ꝛ Jörden vpplysteſt ap hans Birte. Og hñ kallade ap Vallde mz hærre Röddu/ꝛ sagde+Hun er þa llen/hñ er þallen/Babilon hin mykla/ꝛ er Diöpl anna Heimele orden/ꝛ Hirdsla alls Ohreins An da/ꝛ Hirdsla alls ohreins ꝛ opackneligs Fug ls. Þuiad ap Reidenar Vyne hennar Horanar hapa allar Þioder drucked/og Kongar Jardar innar/ hapa med henne Horaner drygt/og henn ar Kaupmenñ ern audiger ordner ap henar mykl um Munadsemdum.

+ Esa 21 Jerē 51 Sup 14.

Fall ꝛ hr öpū hins Romuer ska Pauz doms.

Og eg heyrda adra Rödd ap Himne seigia/ Ganged vt ap henne mitt Folk/so ad þier verded eige hluttakarar henar Synda/vppa þ þier med taked eige nöckud ap henar Plægum. Þuiad henn ar Synder naa allt til Himins/ꝛ Drotten hug leider henar Ranglæte. Giallded henne so sñ hñ hefr gollded ydur/ ꝛ tuepallded henne þad aptur epter henar Verkum. Og mz huörium Bikar þ hun byrlade ydr/byrled henne þar j tuepallt ap tur. Huad myked sem þ hun dyrkade sig og j synu Munadlyfe/so miked jnbyrled henne Kual er ꝛ Ecka/Þuiad hun seiger j synu Hiarta+Eg sit og er Drottning/ꝛ eige mun eg Ecka verda ꝛ önguan Trega mun eg lyta. Þar þ munu henn ar Plægur a einum Degi koma/Daude/Harmur ꝛ Hungr/ꝛ mz Elde mun hñ brend verda/Þui ad öflugr er Drotten Gud/sa er hana nñ dæma.

+ Esa. 47.

Og Kongar Jardarinñar þeir sem med henne hapa Horaner drygt/og j Munadsemd lifad/mu nu syrgia hana/og græta yper henne/nær þr sia

Reyk af hennar Bruna/þeir j þiarlægd standa fyr
ver hræddu saker hennar Kuala/og seigia/Vei vei
Babilon hin mykla Borg/ su hin sterka Borg/a
einne stundu er komen hennar Domur. Og Kaup
menn Jardar munu græta og harma yfer henne
þuiad þra Kaupeyre mun eingen kaupa leingur
Kaupeyre Gulls og Silfurs og Gimsteina/ og
Perlur/og Silke/ og Purpura ꝛ Skarlat/ꝛ alls
hattada dyrindis Vid/ꝛ allshattud Ker af Fi
labeinum/ og allra handa Ker af dyrmætū Vi
de/ ꝛ af Eire og af Jarne/ꝛ Marmara/ꝛ Jur
ter/og Smyrsl/Reykelse og Vin ꝛ Vidsmiör/Si
miliu og Hueite/ Kiukfie ꝛ Saude/Hesta ꝛ Vag
na/og Lykame og Sxler Manaꝛa. Og þ All
dine þar þyn Sala hafde Girnd a er þra þier
viked/ꝛ allt huad þeirt og Frialsligt var þad er
þra þier viked/ og þu munt þad ei leingr finna.
Kaupmenn þessarar Varu/hufrier af henne aud
uger ordner eru/munu þiarlægt standa af hrædi
slu hennar Kuala/grætande og harmande/ꝛ seig
ia/Vei/vei/hin mykla Borg/sem med Silke/pur
pura og Skarlate var klædd / og med Gulle var
þaegud/og Gimsteinum og Perlum/Þuiad a einn
re stundu er slyk ur Rykdomur ad ongu orden.
Og aller Skipstiornarmenn/ og allur sa Skare
fem a Skipum handteraꝛ/ og Skipverjar þeir
a Sionum handtiera stodu j fiarska/ ꝛ kölludu
þa þeir sau Reykin af hennar Bruna/og sögdu/
Huer er lyk ur þessre hinu mykla Borg? Og þr
ju su Molldu yfer höfud ser/ꝛ kölludu Grætan
de og harmande/og sögdu/Vei/Vei/su hin myk
la Borg/j hafnre auduger eru ordner aller þeir
sem Skipen höfdu a Sionum med hennar Varu

þuiad

þuiad a eirne stundu er hun j eydelögd.

Gled þig yfer henne himen/og þier heilager/ postular og Spæmen/Þuiad Gud hefur yduarn Dom a henne dæmt. Og eirn öflugr Engell tok vpp Stein storan sem Kuarnarstein/og kastade hönum j Sioen/og sagde/So mun med einū Gny verkastast hin mykla Babilon/ og eige meir þund en verda/og Söngmanna Rödd/og Hörpuslagara og Fra j Pipur blæsa/ z j Lwdra heyra/skal ei ge meir heyrast j þier/og eingen Embættismad ur/huörs sem hellst Embættis hann er/ skal meir j þier þunden verda/Kuarnar hliod skal eige me ir j þier heyrt verda/og Rödd Brwdgumans og Brwdarinnar skal eige meir j þier heyrd verda. Þui þyner Kaupmen voru Höfdingar a Jördu Þuiad þ þyna Fiölkinge voru villar allar Piod, er/og Bloded Spæmannana og heilagra er j hen ne þunded / og allra þeirra sem a Jördu eru j Hel slegner. xix Cap.

Epter þetta heyrda eg mykla Rödd mykels Fiölda a himne/ seigande/Haleluia. Heil sa og Heidur/Dyrd og Kraptur sie Gu de vorum Drottne/Þuiad sanner z riett vyser eru hans Domar / þad hann þordæmde hina myklu Horkonu/sem Jördena med sinne Horan þordiarfade og Blods sina Piona af hennar hen de hefur hann hefnt. Og þeir sögdu enn aptur j annad sin/Haleluia. Og hennar Reyk gieck vpp eilyfliga. Og þr fiorer og turtugu Aulldungar z þau fiögr Dyren fiellu fram z tilbadu Gud hu dr ed a Stolnū sitr/ z sögdu/Amen/Haleluia. Og ein Rödd gieck vt af Stolnū(sin sagde) Lof ed vorn Gud aller hans fionar/oj þr hann ottast

bæde smaer og sterer.

Og eg heyrda Rödd mykels skara/ ⁊ so sin Lyd mikilla Vatna/ ⁊ so sem Rödd megnrar Reidar prumu/ sin sagde/ Halelúia. Þuiad Gud Almatt ign hefur Riked vnder sig lagt/ Fögnum ⁊ verū glader/ og giefum hönū Dyrd/ þuiad Brullaup Lambsins er komed/ ⁊ þss Hustru hefr sig tilreid dt. Og henne vard giefed þ hun skylde klæda sig med hreinu og skinande Silkeklæde (enn þ Silke eru Riettlætingar Heilagra) ⁊ hū sagde til myn
+Matt. 22 Luc 14. +Sæler eru þr sim til Kuöllomæltydar Lambs sins eru kallader. Og hū sagde til myn/ þtta eru sannarlig Guds Ord. Og eg fiell þram þ hm til Fota hūs/ ad eg tilbæde hū. Og hū sagde til myn Sia til/ ad þu giörer þ ei/ Eg er þin Samþien ⁊ þinna Brædra/ ⁊ þra sin hafa Jesu Vitnisburd Tilbid þu Gud (enn Vitnisburdur Jesu er Andi Spædomsins)

Sigurvi ning Gu dz ords aur/ ⁊ dxmer ⁊ stryder med Riettlæte. Og hans Pauanū eru sin Elldsloge/ ⁊ a hūs Höfde margar og hans Kordnur/ ⁊ hū hafde Nafn skrifad þad eingen Ryke. Og eg sa Himinen open/ Og sia/ ad huytur Hestur/ ⁊ sa sm þar sat a/ hiet Trwr ⁊ Sannarlig Nema sialfur hū/ ⁊ var klæddur þui Klæ+Esa 63 de+ sem med Blode var dreifr/ ⁊ hūs Nafn hiet Guds Ord. Og hm epter fylgde allur Her sa a Himne er/ a huytum Hestum/ klædder j huytu ⁊ hreinu Silke. Og ap hūs Munne þrangieck tui eggiad Suerd/ ad hū slæge þar med heidnar Pio
+ Psal 2 Sap 17 der/ ⁊ hū mun+stiorna þm nız Jarnuende. Og hann þottredur Prwguna Vynsins Brædennar og Reide Guds Almattugs/ ⁊ hefur Nafn skrifad a synu Fate/ a synum Kendum/ so latanda+Kong

ur

ur allra Konga/ ꝛ Drotten allra Drottna. 1 Tim 6

Og eg sa eirn Eingel standa j Soluñe/ ꝛ hann Cap 17
kallade hærre Rödd ꝛ sagde til allra Fugla sem
ynder Himmenū plugu/ Komed ꝛ samāsapned yd
ur til Kuölldverdar hins mykla Guds/ ad þier
eted Holld Konungaña/ ꝛ Landzstiornaraña/ ꝛ
Holld Auþlugra/ ꝛ Hestana/ ꝛ þra sem þar vppa
sieia/ ꝛ Holld allra Frelsingia/ og Prælaña bæde
smarra ꝛ storra. Og eg sa Dyred ꝛ Konga Jard
ariñ[r]/ ꝛ þra Lid samā sapnad/ til ad hallda Bar
daga vid þann sīn a Hestönū sat og vid hñs Her.

Og Dyred vard höndlad/ ꝛ med þui sa falske
Spamadur sīn Teiknen giörde þ þui/ med huör
ium hñ villte þa sem audkienningar Merke Dyr
sins medteku/ ꝛ þa er Mynd Dyrsins tilbaud.
Pesser bæder tueir vrdu lifande kastader j Elld
sins Dyke/ þ med Brennesteine logar/ Og þr ad
rer vrdu j Hel slegner mz Suerde þss sem a Hest
enum sat/ þ vt ap hñs Muñe gieck/ ꝛ aller Fugl
ar vrdu sadder ap þra Hollde.

xx Cap.

OG eg sa Eingel opan stiga ap Himne/
sa hapde Lykil Vnderdiupsins/ ꝛ mykla
Hlecke j sīne Hende. Og hñ höndlade Dr
ekan hin gamla Höggorm huör ad er Diöpull ꝛ
Andskote/ ꝛ batt hann vm þusund ar/ ꝛ pleygde
hñ j Vnderdiuped/ ꝛ jnelukte hñ ꝛ jnsiglade þar
opan yper/ ad hñ skyllde eige meir villa heidnar
Pioder/ þangad til ad vtendud yrde Þusund ar/
ꝛ epter þ skyllde hñ laus verda vm stutta stūd.

Og eg sa Stola/ ꝛ þr ed satu a þm/ ꝛ þm va
rd Domur giepen/ ꝛ peirra Sæler sīn apliþader
voru vegna Vitnisburdarins Jesu/ og þ Guds

Ords

Ords saker/ ꝛ þr sem ecke höpdu tilbeded Dyred nie þss Mynd/ ꝛ þr eige medteked höpdu audkienningar Merke j synu Enn/ edur a synar Hendur/ þsser lipdu ꝛ rykru med Christo Pusund ara. En hiner adrer Daudu endurlipnudu ecke/ þar til ad Pusund ar pullkommnudust. Petta er hin pyrsta Upprisa/ Sæll er sa ꝛ Heilagur sin hlut a j hinne pyrstu Upprisu/ Yfer huilykum hefur sa annar Daude ongua Magt/ heldur verda peir Kienne men Guds ꝛ Christi/ ꝛ rykia med hönn Pusund ara.

Petta er um Tyrki/ sa Andskote laus verda ur synu Fiötre/ og munu komnir ptganga ad villa hina Heidnu/ sin ad eru j þiodum er ap Tarum: ættum Jardarinar/ Gog ꝛ Magog/ ad samtaris/ safnapa þm til Baraettu/ huerra tala er sem Sandur. Og þr uppstigu yfer vydd Jardar/ ꝛ umkringdu Herbuder Heilagra/ ꝛ hina elskuliga Borg. Og Eldur kom ad opan þra Gude ap Himnenum/ og suelgde þa. Og Diöpullen sa þa rillte vard kastadur j Dyke Eldsins ꝛ Brennesteins/ þar ed Dyred og sa falske Spamadur var/ og verda kuolder Dag og Nott/ um Alldur og æpe ad eilypu.

Petta er Kaudu Judar.

Mynd frtuasta Doms.

Og eg sa myken Stol skynanda/ og þann sem þar uppa sat/ þ huers Anglite ad flyr Himen ꝛ Jörp/ ꝛ þm var eingen stadur funden. Og eg sa hina Daudu/ bæde stora ꝛ sma standa fyrer Guds Anglite/ ꝛ Bækurnar vrdu upplatnar/ Og önur Bok vard upplæsten/ huör ad er Lyfsins/ ꝛ hinir vrdu dæmder/ epter þui sm skripad er a Bokönum/ epter þra Verkū. Og Sioren gaf þram þa Daudu sem j hm voru/ ꝛ Daude ꝛ Helluyte gafu upp þa Daudu sem j þm voru/ ꝛ þr

vrdu

vrdu dæmder/ huôr eirn epter sýnum Verkum. Og Daude z Helvyte vrdu kôstud j Elldsins Dyke/þ er sa annar Daude. Og ef nockur fyrst eige skrifadur a Lyfs Bokinne/sa verdur kastadur j Elldsins Dyke.

xxi Cap

Annar Helmur og su eilyfa Paradys rtualdra +Esa 56 66. 2 pet 3.

OG eg sa nyan Himen og nya Jôrd+þui ad hin fyrste Himen og su fyrsta Jôrd forgieck/og Sioren er ei meir. Og eg Johannes sa hina heilôgu Borg/þa nyu Jerusalem/opanbara ap Himne fra Gude/tilreidda/ so sem prydd Brudur sýnum Manne. Og eg heyrde Rôdd mykla ap Stolnum seigia/Sia þar Tialldbwd Guds hia Mônnum/ og hann mun hia þm bwa/Og þeir munu hans Folk vera/ z Gud sialfr med þm mun þeirra Gud vera. Og+Gud mun þerra ôll Tar ap þeirra Augum/Daudenn mun eige meir vera / eige Harmur nie Grætur/ eda Hrygd mun meir vera/ þuiad hid fyrsta er vmlidid. Og sa vfra Stolnn sat/sagde +Sia/ eg giôre þad allt samann nytt. Og hann sagde til myn/Skrifa þu/þuiad þesse Ord eru sann z trua nleg. Og hann sagde til myn/Þad er giôrt/ Eg er A og O/Vpphaf og Ender/ Eg mun þyrstum giefa ap Bruna lifanda Vatns/fyrer ecke. Huôr ed yfervinnur/sa mun eignast allt þad/og eg mun hans Gud vera/ og hann mun min Sonur vera. Enn þeim hræddum og vantruudum z Sul virduligum og Maundrapôrum/og Frillulifnad armônnum og Galldramônnum/og Skurgodadyrkörum/og ôllum Lugurum/þra Hlutdeilld mun vera j Dykenu sem med Elldi og Brenesteine logar/sem ad er sa annar Dauden.

+Esa 43 2 Cor 5 supr 1 infr 22.

Og

Og eirn aþ þeim sió Enginum/sem hafþe þæt sió Skæler þullar niz þar sió sydustu plægz:/kom ad mier/og talade vid mig/ og sagde/ Kom/ eg mun syna þier Kuinnuna/ Brudur Lambsins. Og hñ tok mig burt j Anda/vppa hætt og myk ed Fiall/og synde mier hina myklu Borg/þa hæ lögu Jerusalem/oþan þara aþ Himne þra Gude hafande Biartleik Drottins/ hñar Lios var lykt himum dyrmætasta Steine/ so sem skiær Ja spis. Og hun hafde mykla og hæþa Miurvegge og hafde tolf Hlid/ j þñ Hlidönum tolf Eng la/ Nöfn skriþud/huör ad eru tolf Kynkuysl er Jsraels Sona. Aþ Austre þriu Hlid/aþ Nor dre þriu Hlid/aþ Sudre þriu Hlid/aþ Vestre þr iu Hlid. Og Miurvegger Borgarennar höfdu tolf Grundvelle/ og a þeim sömum Nöfn tolf postula Lambsins.

Og sa vid mig talade hafde gullegan Keyrku arda/þ hñ skylde mæla Borgena/ hñar Hlid Miurvegge. Og Borgen er þerköntud/Og leingd hñr er so mykil sem breidd. Og hñ mællte Bor gena med Gullkuardanū/vppa tolf þusund Reñe skeida/Leingden og Breidden/ og Hæden hñar er lyka jafnt. Og hñ mællte hñar Miuruegge/ Hundrad og þiorar og þiorutyge Alner/epter þsi Manns mæler sem Engellen hefur. Og Smyde hñar Miurueggia var aþ Jaspis/og Borgen aþ skyru Gulle/ lyk skiæru Glere. Grundveller og Miurvegger Borgarennar voru prydder med alls hættada Gimsteina. Hin þyrste Grundvöllr var Jaspis/sa annar Saphir/þridie Calcedonius/þior de Smaragdus/þimte Sardonichus/sióttc Sar/ dus/siöunde Chrisolitus/attunde Berillus/niun

de

de Topatius/tiunde Chrisopharas/ ellepte Hyac
cinthus/tolpte Amethist. Og þau Tolf Borg
arhliden voru tolf perlur/og sier huórt Hlidid
var af sierhuórre perluñe/og Stræten Borgar
eñar voru skyra Gull/ so sem gegnum skynande
Gler. Og eg sa þar eckert Mustere jnne/ þuiad
Drotten Gud almattugur er heñar Mustere/ ⁊
Lambed + Og Borgen þarf eige Solar nie Tun
gls þad þau lyse j henne/þuiad Guds biartleike
vpplyser hana/og Lios hennar er Lambed. Og
þær þioder sem holpnar verda ganga j þui Lio
se/ og Kongar a Jördu munu jnnflytia syna Dy
rd j þa hina sömu. Og hennar Hlid verda ecke
vm Dagē aptur laten/hr þar mun engen Nott
vera/⁊ eckert saurugt mun þar jnn ganga/nie þ
sem þremur Suiuirding/vtan þeir sīn skripader
eru a Lyfsbokiñe Lambsins.

xxii Cap

OG + hñ synde mier hreint Vatzfall lifan
da Vatz/so skiært sm Christall/þrañ þlio
tande af Stole Guds ⁊ Lambsins/mitz
a heñar Stræte/Og bædū meigen Vatzsins stod
Lyfsins Trie/⁊ þ bar tolfhættadan Auóxt/og
þarde sīn Auóxt a sier huórium Manade/⁊ La
ufblaud Triesins dugdu til Heilsubotar heidiña
Fioda. Og þar mū eckert bölvanligt meir vera
⁊ Stoll Guds ⁊ Lambsins mun þar jñe vera/⁊
hñs Pionar munu hīm þiona/⁊ hñs Andlit sia/
⁊ hñs Nafn mun j þra Ennum vera. Og + eige
mun þar Nott vera/⁊ eige vid þurfa nockra Ly
singa ed: Lios Solar/Þuiad Gud Drotten mi
sialfur lysa þm/og þeir munu rykia vm Allder
og ad eilyfu.

Og

Og hñ sagde til myn/Þesse Ord eru Trauſt ꝛ ſañ. Og Drotten Gud heilagra Spamanna/hefr sent sín Engil til ad kunngiöra synum Þionum/ huad snarliga hlytur ad skie. Siaed/ Eg kiem snart. Sæll er sa sñ vardueiter Orden Spadom sins j Þssare Bok. Og eg er Johañes/sem Þetta sied ꝛ heyrt hefur. Og þa eg hafde Þ heyrt og sied/fiell eg fram.+ad tilbidia þ Fætur Engils sins/Þss mier synde Þetta. Eg hñ sagde til myn/ Giæt ad/ad þu giörer Þ eige/Þt eg er þin Samþion/og þinna Brædra Spamañ/ ꝛ þra sem vardueita Ord Þssarar Bokar/Tilbid þu Gud.

Og hñ sagde til myn/Jñsigla ecke Ord Spadomsins j Þssare Bok/Þt Tymen er j Nand. Hñ er skadsamur er/sa sie skadsamur/hñr ohreinn er/sa sie eñ ohreinn/eñ hñr Riettuys er/sa verde enn Riettuysare/og hñr Heilagr er/sa verde enn heilagre. Og siadu/Eg kiem snarliga/ꝛ myn Verkslaun eru med mier/ad eg giallde hverium og einum epter synum Verkñ+Eg er A ꝛ O/Vppy hafi ꝛ Ender/Fyrstur ꝛ Sydastur. Sæler eru þr sem hñs Bodord vardueita/vppa þad/ad þeirra Magt sie a Lyfstrenu/ꝛ vm Hliden jngange j Borgena. Þuiad þar þyrer vtan eru Hundarner Stöldyngiemeñ ꝛ Saurlifnadar/ꝛ Manndrapare ꝛ Skurgodadyrkendur/og aller þeir sñ elska og giöra Lygena.

Eg Jesus hefi vtsent minn Engel/ad hñ vitnade ydur þetta j Samkundunñ. Eg er Root og Kyn Dauyds/skiær Morgunstiarna. Og Andin og Bruduren sögdu/Kom. Og hñr ed heyrer/sa seige/Kom. Og hñr hñ þyster/sa kome+ Og hñr ad vill sa medtake Vatned Lyfsins þyr

er

er eckert. Eñ eg vitna þ öllum þm sem heyra Ord Spædomsins þessarar Bokar/Ad ef einhu ör situr þar nöckud til/þa mun Gud tilsetia yfer hñ allar plægr sem skrifadar eru j þessare Bok Og ef einhuör tekr þar nöckud þ burt/ vt ap Ord um Bokariñar þssar Spasögu/þa mun Gud apsma hans Deilld ap Lyfs Bokenne/eg ap hinne heilögu Borg/og ap þui sem j þessare Bok skrifad er. Petta seiger sa sem þessu ber Vitne/Ja eg kem snarlega/Amen/Ja/Kom þu Drottin Jesus. Nad vors Drottens Jesu Christi sie med ydr öllu/Amñ.

ENDER.

Regiſtur yþer Piſtla og Gud-
ſpiell ſem leſen verda a Suñudøgum og
ödrum Hatydis Dögum ar vm kring. Huar þr-
ta Merke ✠ ſtendur/ þar er vpphaþ piſtil-
ſins/ og Eudſpiallſins/ Eñ vid Midur
laged er þrta Merke *

Þañ þyrſta Suñudag j Jolaþöſtu.
piſtillen/Rom 13/ Og med þui/ Gudſpialled
Matth. 21. Cap. Og er þr toku ad nalgaſt.
Añan Suñudag j Jólaþöſtu/piſtillen/ Rom.
15 Cap. Eudſpi. Luc. 21/ Þar mun ſke Teikn.
Þridia Suñudag j Jolaþöſtu. piſtell/1 Cor.
4 Cap. Gudſp Matth. 11 Cap/Eñ þa Johñ.
Fiorda Suñudag j Jolaþöſtu piſtellen phil-
ipp. 4 Cap. Gudſp. Joh 1/ Gydingar ſendu.
A Jolanottena j Natrmeſſe
piſt. Tit. 2 Eudſp. Luc. 2 Og þ bar til.
A Jeladagen ſialfan piſtelleñ Hebr. 1 Cap.
Gudſpialled Johañ 1 Cap/ J vpphaþe var.
Annan Dag Jola/Piſtell. Act. 5 ⁊ 7 Cap.
Eudſpialled Matth. 23 Cap/Sia/Eg ſende.
Þridia Dag Jola piſtell. Syrach. 15. Hvör
hñ ottaſt Gud. Gudſp. Johañ 21 Cap.
Fyrſta S.d. j Jolñ/Piſt. Gal. 4. Eñ eg ſeij-
ge/ Gudſpialled Luc. 2. Hans Fader ⁊ Moder.
A Nyars Dag piſt. 1 Tim. 1. Þui þ eru viſ
ſuleg/Gudſp. Luc. 2. Og þa vm Dagar voru.
Sunudagen mille Atta ⁊ Þrettanda piſtell.
Tit. 3 Cap. Eudſp. Matth. 2 Og er Herodes.
A Þrettanda piſtell. Eſa. 60. Gior þig re
idubuna Jeruſalem. Midurlaged. Og kungiör

ande

ande Lop Drottins. Gudsp. Matth. 2 Cap. Þa Jesus var þaddur.

Fyrsta S. d. epter xiij. Pist: Rom. 12 Fyrer þui bid eg/Gudsþ. Luc. 2. Þa Jesus var tolfe.

Annan Sunnudag epter Prettanda Pist. Rom. 12. Vier höfum margháttadar. Gudsp. Joh. 2.

Pridia S. d. epter xiij. pist. Rõ. 12. Vered ecke sterklok. Gudsp. Math. 8. Þa Jesus gieck

IIII S. d. ept. xiij. Pist. Rõ. 13. Vered õnguũ Gudsp. Matth. 9. Og er Jesus stie a skip.

Fimta Sunnud. epter Prett. Pistell. Colo. 3 Gudsp. Matth. 13 Cap/Adra Epterlyking.

VI S. d. ept. xiij. Pist. 1 Tim. 1. sũn a Attra dag/ Gudsp. Matth. 17 Cap/ Og sex Dögum.

A Mariumessu Kyndelmessu

pist. Malach. 3. Þetta sliger Drotten gud. Enden. 7 þyrer mörgũ ærum. Gudsp. Luc. 2 Og þa Dagar heñar Hreinsunar voru.

Sunnudagen þyrstã j Nioviknapóstu. Pist. 1. Cor. 9 7 10 Cap. Gudsp. Matth. 20.

Annan Sunnud. j Nioviknu póstu pist. 2 Cor. 11 7 12. Gudsp: Luc. 8/ Og þa margt Folk.

Sunnudagen j Föstuinngang pistell. 1 Cor. 13. Gudsp. Matth. 3 Cap/Þa kom Jesus

Fyrsta Sunnud. j Föstu pist. 2 Cor. 6 Cap. Gudsp. Matth. 4 Cap/ Þa var Jesus leiddr.

Annan Sunnudag j Föstu pist. 1 Thessal. 4. Gudsp. Matth. 15 Cap/ Og Jesus gieck.

III S. d. j Föstu pist. Ephe. 5. So vered. Gudsp. Luc. 11 Cap/Jesus rak vt Diöfsul.

Midpostu S d. pist. Gal. 4. Seiged nuer þier sũn vnder Lögm. Gudsp. Joh. 6.

Sunnudagen epter Midpóstu Pist, Hebre. 9.

Gudſp. Johañ. 8 Cap/ Huðr er ſa ap ydur.
A Bedunar Dag Marie piſt. Eſa. 7. Og Drotten talade. Enden. og ad vtuelia hid goda. Gudſp. Luc. 1 Eñ a hinum ſiðrta Man.
A palma Sunnudag piſt. Philipp. 2 Cap. Gudſp. ſtendr a þyrſta S d. Jolapoſtu.
A Skyrdag.
piſt. 1 Cor. 9 Cap. Gudſp. Luc. 22.
A paſka Dagen. piſt. 1 Cor. 5.
Gudſp. Mar. 16. Og er Sabbatzdaguren.
Annan dag paſka piſt. Act. 10 Cap. Og þet ur lauk vpp/ Gudſp. Luc. 24 Cap/ Og ſia.
Pridia Dag paſka piſt. Actor. 13. Gudſp. Luc. 24. Þa Exreſuelnarner voru nu eñ ad.
Fyrſta Sunnudag epter Paſka. piſt. 1 Johñ. 5 Cap. Gudſp. Johañ. 20/. Og ad Kuðlldc.
Annan Sunnudag epter paſka piſt. 1 Pet. 2. Þuiad þar til eru þier/Gudſp. Joh. 10 Cap.
Pridia Sunnudag epter paſka piſt. 1 pet. 2. Eg bid ydr ſo. Gudſp. Joh. 16. Jnnan lyſtils.
Fiorda S D. epter paſka piſt. Jacob. 1. Allt gott giefr. Gudſp. Joh. 16. Nu þer eg til
Fimta S D. epter Paſka piſt. Jacob. 1. Verd giörendr. Gudſp. Joh. 16. Sannliga ſannliga
A Vppſtigningar Dag
piſt. Act. 1. Gudſp Mar. 16. Eñ ſeinaſt.
Siðrta Sunnudag epter Paſka piſt. 1 Pet. 4 Gudſp. Joh. 15 & 16. Eñ þg ſa Huggaren.
A Huitaſunu piſt. Actor. 2. Og þa er Huitaſunu Dagar full. Gudſp. Joh. 14.
Annan Dag Huitaſunu piſt. Act. 10. Drotten baud oſſ ad pre. Gudſp. Joh. 3. So elſkade
Pridia Dag Huitaſunu piſt. Act. 8. Gudſp.

Johañ. 10. Sañliga/sañliga seige eg ydur.

A Trinitatis Sunnudag pist. Rom. 11 Cap Gudsp. Joh. 3 Cap/ Par var.

Fyrsta S d. epter Trinitatis pist. 1 Johñ. 4. Gudsp. Luc. 16/ Par var eirn Rikur.

Annan Sunnudag epter Tri. pist. 1 Johñ. 3. Gudsp. Luc. 14 Cap/ Nockur Madur.

Pridia S d. epter Tri. pist. 1 Pet. 5 Cap. Gudsp. Luc. 15. / Eñ aller Tollheimtarar.

IIII S. d. epter Trin. pist. Rom. 8. Eg hellð/ Gudsp. Luc. 6. Vered Myskunsamer.

A Jonsmessu Bapt. pist. Esa. 49. Heyrit þier mier Eyar. ende. sierk mitt Hialprade. Gudsp. Luc. 1. Og er sa tyme.

A Mariumessu Visita. pist. Esa. 11. Par mun vpp reña. Ende/ og Truen Gyrdell hans Myrna. Gudsp. Luc. 2. Og Maria stod vpp.

V S d. epter Trin. pist. 1 Pet 3. Gudsp. Luc. 5 Cap/ Og þad skiede.

VI S d. epter Trin. pist. Rom. 11. Vite þier ecke. Gudsp. Matth. 5. Nema so sie.

VII S d. epter Trin. pist. Rom. 6. Gudsp. Marc. 8. Þa eñ aptur.

VIII S d. epter Trin. pist. Rom. 8. Þar þyrer eñ vier/ Gudsp. Marc. 2. Vakted ydr.

IX S d. epter Trin. pist. 1 Cor. 10. Gudsp. Luc. 16. Nockur Madur.

X S d epter Trin. pist. 1 Cor. 12. Gudsp. Luc. 19 Cap/ Og þa Jesus kom nær.

XI S d epter Trin. pist. 1 Cor. 15. Gudsp. Luc. 18 Cap/ Jesus sagde til nockra.

XII S d epter Trin. pist. 2 Cor. 3. Gudsp. Marc. 8. Og þa Jesus gieck j.

xiii S. d. epter Trin. pist. Gal. 3/Jeg tal
la epter/Gudsp. Luc. 10 Cap/Jesus snere sier.
xiiii S d epter Trin, pist. Gal. 5. Gudsp.
Luc 17/Og þ skiede so þa Jesus giek.
xv S d epter Trin. pist. Gal. 6. Gudsp.
Marc. 6 Cap/Eingen kan tueimur.
xvi S. d. epter Trin. pist/Ephe. 2. Jeg bid
ad þier/Gudsp. Luc. 7 Cap/Og þad skiede so.
xvii S. d. epter Trin. pist. Ephe. 4. So
aminne eg/ Gudsp. Luc. 14/ Og þad skiede/ad
xviii S d epter Trin, pist. 1 Cor 1. Gud
sp. Matth. 22/ Þa phariseærner.
A Michaelismessu pist. Apocal. 12. Gudsp.
Matth. 18/Þa geingu Kæresueinarner.
xix S d epter Trin. pist. Ephe. 4. So ap
legged/ Gudsp. Matth. 9/ Jesus stie a Skip
xx S. d. epter Trin. pist. Ephe. 5. Siaed
so til ad/ Gudsp. Matth. 22/ Jesus suarade.
xxi S d epter Trin. pist. Ephe. 6. Gud
sp. Johañ. 4/Og þar var eirn Kongsmadur.
xxii S d epter Trin. pist. Philipp. 1.
Gudsp. Matth. 18/Himnariike er lykt.
Allra Heilagra Messa. pist. Apocal. 7.
Gudsp. Matth. 5. Og er Jesus leit Folked.
xxiii S d epter Trin. pist. philipp. 3 ℣ 4
Gudsp. Matth. 22. Þa geingu phariseí burt.
xxiiii S d epter Trin. pist. Coloss. 1. Þar
þ vier/Gudsp. Matth. 9. Þa Jesus talade þta.
xxv S d epter Trin. pist. Thessalon. 4.
Gudsp. Matth. 24. Nær þier siaed suiuirding.
xxvi S d epter Trin. pist. 2 Pet. 3. Og j
þyrstu/Gudsp. Math. 25. Eñ þa Manssins son.
xxvii S d epter Trin. pist. 2 Pet. 1. Gud
sp. Matth. 17. Og sex Dögū.

A Spationum/ vrdu ecke ſett hell̃rd/
helldur halfs ꝛ ſtundum miña bar ẽn til
vyſad er/þui a þau ſo ad ſkilia.

Gen. þ er/ Geneſis. fyrſta bok Moyſis.
Exo. eda Exod. þ er/ôñur Bok Moyſis.
Leui. eda Leuit. þ er/þridia Bok Moyſis.
Num. þ er Numeri/ fierda Bok Moyſis.
Deut. eda Deutro/er fimta Bok Moyſis.
Joſ. þad er Joſue.
Jud. eda Judic. þ er Domara Boken.
Reg. þ eru Kongabœkurnar.
par. eda paral. þ eru Kroniku Bœkurnar.
pſ. eda pſal. þ er Pſalmar.
pro. eda prouer. þ er Ordſkuider Salomonis.
Eſa. þ er Eſaias. Jer. þ er Jeremias.
Ezech. Ezechiel. Dan. Daniel.
Hoſ. þ er Hoſeas Hab. Habacuc.
Sach. Sacharias Am. Amos.
Jon. Jonas. Mich. Micheas.
Mal. Malachias. Sap. þ er Bok ſpekenar.
Tob. Tobias. Syr. Jeſus Syrach.
Matt. Mattheus. Mar. Marcus.
Lu. eda Luc. Lucas. Joh. Johañes.
Act. Giöruinger poſtulaña.
Rom. til Romueria. Cor. til Corintheos.
Gal. Galatas. Eph. Epheſeos.
phil. philippenſes. Col. Coloſſenſes.
Theſſ Theſſalonienſes. Tim. Timotheū.
Tit. Titum. Pet. Petri.
Heb. eda Ebre. til Hebreos. Jac. Jacob.
Jud. Judas. Apo. eda Apo. Openberã.
ínf. eda ſnfr. þ er ſeirna ſup. eda ſuprã þ
er/þyrer ſraman/eda þyrre.
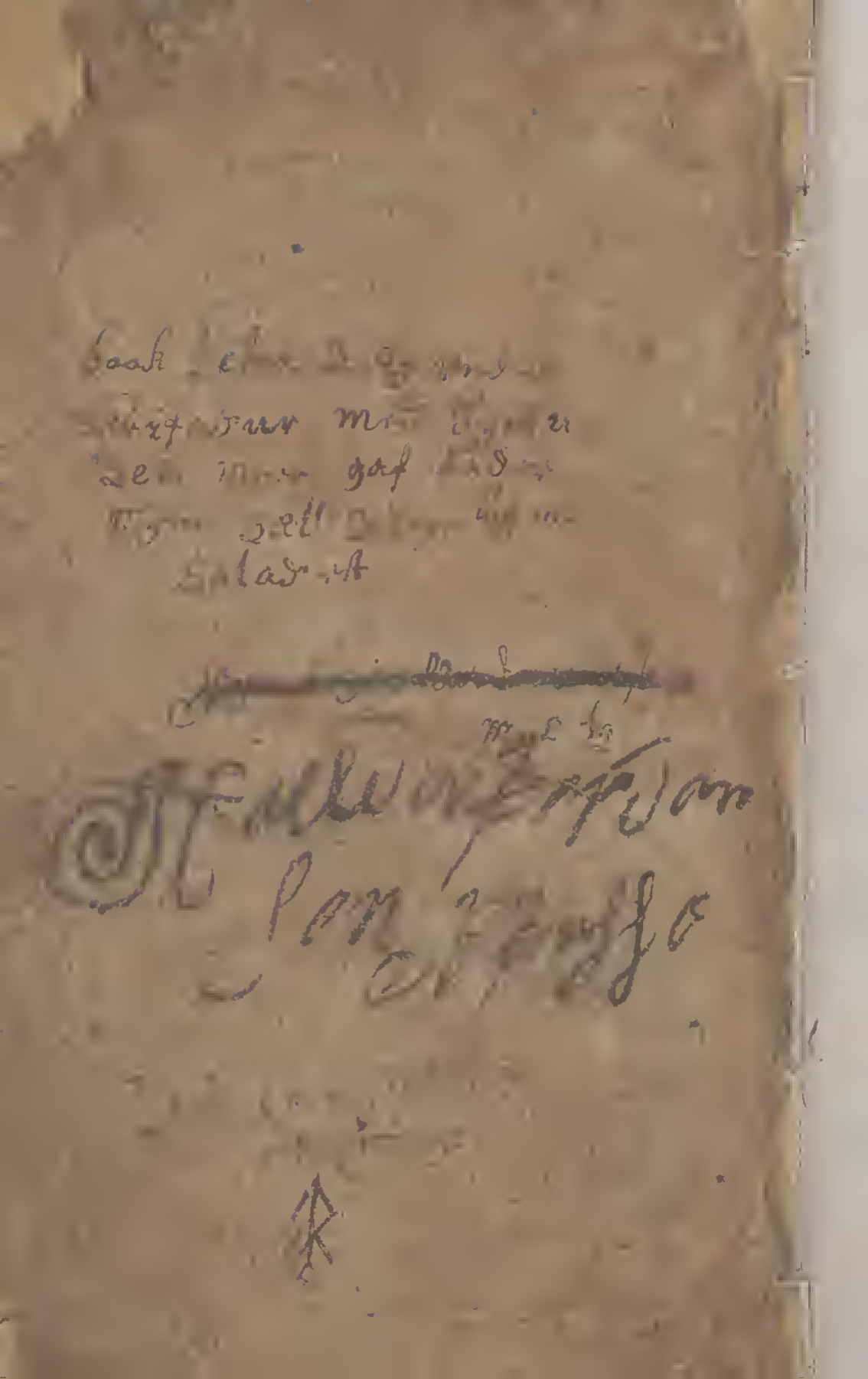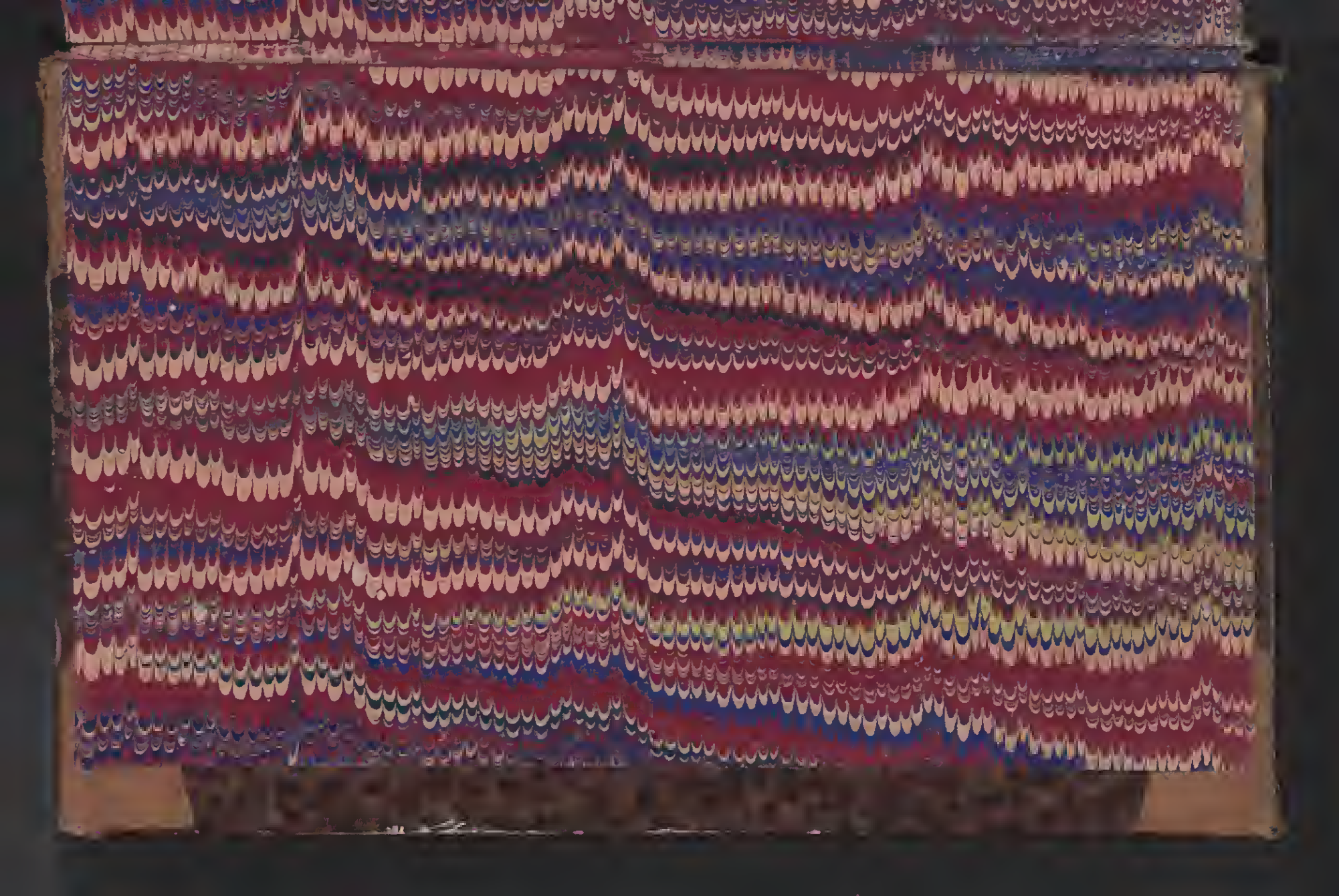
Finis.